

33
-1359

F

S STATISTISKĀ PĀRVALDE

Dubli

28

LATVIJAS KULTŪRAS STATISTIKA 1918.—1937. g.

Sastādījis V. Salnītis. Redīgējis M. Skujenieks.

BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ETAT

Statistique de la culture intellectuelle de Lettonie

1918—1937.

Ecrit par V. Salnītis. Rédigé par M. Skujenieks.

Rīgā, 1938. g.

B-1
L-1

030606 1091

Latv. PSR Valsts bibliotēka

~~62~~ ~~3.260~~

paus. 05.07.95.

Latv. PSR Valsts Bibliotēka
Inv. _____

VALTERA un RAPAS
akc. sab. grāmatpiestuve
Rīgā, Brīvības ielā 129/133.

Priekšvārds.

Izdevums „Latvijas Kultūras statistika“ iznāk pirmo reiz. Jēdziens „kultūras statistika“ ir visai plašs. Svešvārds „kultūra“ burtiskā tulkojumā nozīmē kopt, pie kam tas attiecināms uz visām nozarēm, kur vien ir darišana ar dabīgo gaitu iespaidošanu. Tā piemēram, mēs runājam par zemes kultūrām, kultūraugiem, kultūras tautām un tā tālāk, bet jēdzienā „kultūras statistika“ vārds „kultūra“ aptver tikai to, kas attiecināms uz pašiem cilvēkiem. Šai gadījumā kultūra nozīmē tikai cilvēku dabīgo spēju kopšanu. Šāds ir teorijas nosprausts kultūras statistikas aploks, kas ietver cilvēka prāta, gara un miesas kopšanu. Kultūras statistikai darišana kā ar personām tā ar lietām, jo bez cilvēku dažādo spēju un zināšanu skaitliskas parādīšanas kultūras statistika aplūko arī dažādus iekārtojumus un personu nodarbošanos, kas domāti cilvēku dabīgo spēju kopšanai.

Kultūras statistika plašākā nozīmē aptver visas tās atsevišķās statistikas nozares, kas noderīgas kultūrālo apstākļu noskaidrošanā un novērtēšanā. Tajā vispirms ietilpst statistikas, kuŗām nav vieta ne iedzīvotāju ne saimniecības statistikā kā skolu statistika, bibliotēku statistika u. t. t. un bez tam statistikas, kas pēc savas rašanās piederas iedzīvotāju vai saimniecības statistikai, bet noderīgas kultūrālo apstākļu vērtēšanā. Teorētiski kultūras statistikas, plašākā nozīmē, uzdevums ir dot izsmeļošu pārskatu par sabiedrībā valdošiem tikumiem, par garīgo un sabiedrisko stāvokli. Protams, praksē tas pilnā apmēra nav veicams, jo kultūra pati par sevi, izglītība, morāle u. t. t. nav vienmēr ar skaitu un mēru izteicami. Sākarā ar tehnisku neiespēju vai arī ar plašākas, vispārīgas nozīmes trūkumu kultūras statistikā nav atrodama vesela rinda jautājumu, kuŗi varētu būt noderīgi kultūrālo apstākļu vērtēšanā.

Kultūras statistikas aploks atsevišķos kultūras statistikas izdevumos parasti ir šaurāks par teorētiski nosprausto. Viena vai otra iemesla dēļ netiek uzņemti vairāki jautājumi. Arī pārvalde šajā Kultūras statistikas izdevumā nav paredzējusi ietilpināt statistiku, kas attiecas uz iedzīvotāju fizisko kultūru, sportu un veselības kopšanu. Pēdējie jautājumi, lai gan tie attiecas uz cilvēka dabīgo spēju kopšanu, ir īpatnēji un ievērojami atšķiras no pārējiem, kādēļ pārvalde par tiem ziņas sakopo atsevišķā izdevumā „Tautas veselības statistika“. Šajā izdevumā nav uzņemta arī morālā statistika.

Atsevišķa kultūras statistikas izdevuma izdošanu izsaukuši vairāki praktiskas dabas apstākļi. Līdz šim kultūras statistikas dati par katru gadu atsevišķi ievietoti tikai Statistikas gada grāmatā, kādēļ tie izkaisīti pa vairākām grāmatām. Kultūras statistikas datu lietotājiem, kuŗiem ar nelieliem izņēmumiem interesē tikai kultūras jautājumi, šīs ziņas nācās meklēt vairākos izdevumos, kuŗos galvenā kārtā ir iedzīvotāju un saimnieciskā statistika. Dzīves apstākļi mainījušies, un līdz ar to pārmainījies arī statistisko ziņu sakopšanas veids un izzudusi salīdzināmība, kādēļ salīdzināšanai ar agrākiem gadiem nepieciešami zināmi pārkārtojumi. Beidzamos gados uzsākta statistisko ziņu sakopšana par vairākiem jauniem jautājumiem, un par dažiem no tiem šīs ziņas sakopotas arī par agrākiem gadiem. Vispār ir nākuši klāt jauni statistikas materiāli, kas nav publicēti un kuŗus gada grāmatā nevar ietilpināt, jo kultūras parādības vispār grūtāk padodas skaitīšanai un vērtēšanai, un bez tam kultūras statistikas skaitīšanas vienībām ar vienādu nosaukumu var būt dažāds saturs, kādēļ tabulām nepieciešams paskaidrojošs teksts.

Tā kā salīdzinošā pārskata sastādīšanas laikā **statistiskās ziņas par 1937. gadu** (1937./38. m. g.) vēl nebija sakopotas, tad pēdējās **ievietotas izdevuma beigās** vienīgi absolūtos skaitļos tabulu veidā.

Valsts statistiskā pārvalde.

Satura rādītājs. — Table des matières.

	Lapp		Page
I. Mācības iestādes	7	I. Institutions de l'instruction publique	7
Mācības iestāžu veidi un to grupējums	7	Types des institutions d'instruction et leur groupement	7
A. Tautskolas	8	A. Ecoles Populaires	8
1. Tautskolu skaits	8	1. Nombre des écoles populaires	8
Tautskolu tīkls	8	Réseau des écoles populaires	8
Tautskolu uzturētāji	11	Entreteneurs des écoles populaires	11
Tautskolu tipi	13	Type des écoles populaires	13
Tautskolu tautības	15	Langues d'enseignement des écoles populaires	15
Tautskolu lielums	16	Grandeur des écoles populaires	16
2. Tautskolu skolēni	19	2. Elèves d. écoles populaires	19
Skolēnu skaits tautskolās	19	Nombre des élèves dans les écoles populaires	19
Skolēnu skaits caurmērā 1 tautskolā	24	Nombre moyen des élèves dans 1 école populaire	24
Skolēnu skaits atsevišķās klasēs	25	Nombre des élèves dans diverses classes	25
Skolēnu dzimums	26	Sexe des élèves	26
Skolēnu vecums	27	Age des élèves	27
Skolēnu tautība	27	Nationalités ethniques des élèves	27
Skolēnu ticība	28	Confessions des élèves	28
Skolēnu pavalstniecība	29	Nationalités politiques des élèves	29
Skolēni no citām pašvaldībām	29	Elèves des autres communes	29
Pamatskolas 6. kl. kursa beigušie	29	Elèves ayant fini le cours de 6 classes de l'école élément.	29
3. Tautskolu skolotāji	31	3. Instituteurs des écoles populaires	31
Skolotāju skaits tautskolās	31	Nombre des instituteurs des écoles populaires	31
Tautskolu skolotāju dzimums	33	Sexe des instituteurs des écoles populaires	33
Tautskolu skolotāju cenzs	34	Degré d'instruction des instituteurs des écoles populaires	34
Skolēnu skaits caurmērā uz 1 skolotāju	35	Nombre des élèves par instituteur dans les écoles populaires	35
B. Zemākās arodu skolas	36	B. Ecoles professionnelles inférieures	36
1. Zemākās lauksaimniecības skolas	38	1. Ecoles agricoles inférieures	38
2. Jūrskolas	41	2. Ecoles navales	41
3. Vecmāšu skola	42	3. Ecoles pour sages-femmes	42
4. Pārējās zemākās arodskolas	42	4. Autres écoles professionnelles inférieures	42
C. Vidusskolas	45	C. Ecoles moyennes	45
1. Vidusskolu skaits	45	1. Nombre des écoles moyennes	45
2. Vidusskolu skolēni	49	2. Elèves des écoles moyennes	49
3. Vidusskolu skolotāji	56	3. Instituteurs des écoles moyennes	56
D. Augstākās arodskolas un institūti	59	D. Ecoles professionnelles supérieures et instituts	59
E. Akadēmiskās mācības iestādes	61	E. Institutions de l'instruction académique	61
1. Latvijas Universitāte	61	1. Université de Lettonie	61
Studējošo skaits	61	Nombre des étudiants	61
Studējošo tautība	65	Nationalités ethniques des étudiants	65
Studējošo vecums	67	Age des étudiants	67

	Lapp.		Page
Studējošo dzimšanas vietas	68	<i>Lieux de naissance des étudiants</i>	68
Studentu vecāku nodarbošanās	70	<i>Professions des parents des étudiants</i>	70
Studentu sadalījums pēc līdzekļu iegūšanas	71	<i>Répartition des étudiants d'après l'acquisition des moyens de subsistance</i>	71
Studentu nodarbošanās	72	<i>Occupations des étudiants</i>	72
Studenti pēc studiju ilguma	72	<i>Etudiants d'après la durée de leurs études</i>	72
Beigušie	72	<i>Etudiants ayant fini leurs études</i>	72
L. U. mācības spēki	76	<i>Corps enseignant de l'Université de Lettonie</i>	76
2. Latvijas Konservātorija	78	2. <i>Conservatoire de Lettonie</i>	78
3. Latvijas Mākslas akadēmija	81	3. <i>Académie des Beaux-Arts de Lettonie</i>	81
F. Mācības iestāžu kopskats	85	F. <i>Résumé général sur les institutions d'enseignement</i>	85
II. Skolu apmeklēšana	88	II. <i>Fréquentation de l'école</i>	88
III. Kursi un priekšlasījumi	94	III. <i>Cours et conférences</i>	94
IV. Lasītprašana	98	IV. <i>Connaissance de lecture</i>	98
V. Valodu prašana	100	V. <i>Connaissance des langues</i>	100
VI. Baznīcas un konfesijas	106	VI. <i>Eglises et confessions</i>	106
VII. Bibliotēkas	107	VII. <i>Bibliothèques</i>	107
A. Mācības iestāžu bibliotēkas	107	A. <i>Bibliothèques des institutions d'instruction</i>	107
1. Tautskolu bibliotēkas	107	1. <i>Bibliothèques des écoles populaires</i>	107
2. Zemāko arodskolu bibliotēkas	115	2. <i>Bibliothèques des écoles professionnelles inférieures</i>	115
3. Vidusskolu, augst. arodskolu un instit. bibliotēkas	117	3. <i>Bibliothèques des écoles moyennes, des écoles profes. supérieures et des instituts</i>	117
4. Akadēmisko māc. iestāžu bibl.	119	4. <i>Bibliothèques des institutions de l'instruction académique</i>	119
5. Mācības iestāžu bibliotēku kopskats	119	5. <i>Résumé sur les bibliothèques des institutions d'instruction</i>	119
B. Publiskās bibliotēkas	119	B. <i>Bibliothèques publiques</i>	119
1. Pašvaldību un privātās publ. bibliotēkas	119	1. <i>Bibliothèques publiques, municipales, communales et privées</i>	119
2. Valsts bibliotēka	124	2. <i>Bibliothèque de l'Etat</i>	124
C. Valsts iestāžu speciālās bibliotēkas	125	C. <i>Bibliothèques spéciales des institutions et entreprises de l'Etat</i>	125
VIII. Grāmatniecība	127	VIII. <i>Littérature</i>	127
A. Grāmatas	127	A. <i>Livres</i>	127
1. Izdotās grāmatas pēc valodām	127	1. <i>Livres édités — répartition d'après les langues</i>	127
2. Izdoto grāmatu saturs	129	2. <i>Livres édités — répartition par sujets</i>	129
B. Žurnāli	132	B. <i>Revues</i>	132
C. Laikraksti	138	C. <i>Journaux</i>	138
IX. Skatuves mākslas iestādes	141	IX. <i>Institutions de l'art dramatique</i>	141
1. Skatuves mākslas iestāžu darbība 1935./36. un 1936./37. g. sez.	141	1. <i>Activité des institutions de l'art dramatique dans la saison 1935/36 et 1936/37</i>	141

	Lapp.
2. Skatuves mākslas iestāžu apmeklētāju skaits Rīgā	144
X. Kinematografi	145
1. Kinematografi un to darbība	145
2. Izrādīt atļautās filmas	147
XI. Radiofons	150
1. Radiofona abonenti	150
2. Radiofona programma	150
XII. Publiskie muzeji	152
XIII. Valsts aizsargājamie pieminekļi	161
XIV. Latviešu folkloras krātuve	161
XV. Izdevumi kultūras vajadzībām	162
A. Valsts un pašvaldību izdevumi izglītības veicināšanai	162
B. Kultūras fonds	163

	Page
2. Nombre des visiteurs des institutions d'art dramatique à Riga	144
X. Cinématographes	145
1. Cinématographes et leur activité	145
2. Films admis à la représentation	147
XI. Radiophone	150
1. Abonnés du radiophone	150
2. Programme du radiophone	150
XII. Musées publics	152
XIII. Monuments sous la protection de l'Etat	161
XIV. Trésor du folklore letton	161
XV. Dépenses pour des besoins civilisateurs	162
A. Dépenses de l'Etat et des administrations municipales et communales pour la propagation de l'instruction	162
B. Fonds civilisateur	163

Statistiskās tabulas par 1937. gadu (1937./38. m. g.)
Tableaux statistiques pour l'année 1937.

	Lapp.
1. Mācības iestāžu kopsārskats 1937./38. māc. gadā	166
2. Tautskolas 1937./38. māc. gadā	167
3. Tautskolas pēc uzturētājiem 1937./38. māc. gadā	168
4. Tautskolas pēc tipiem 1937./38. m. g.	169
5. Tautskolu skolēnu skaits pēc dzimuma un tautības 1937./38. māc. gadā	170
6. Pamatskolas 6. klases kursu beigušie 1936./37. māc. gadā	171
7. Zemākās arodskolas pēc uzturētājiem 1937./38. māc. gadā	172
8. Zemākās arodskolas pēc tipiem 1937./38. māc. gadā	172
9. Zemāko arodskolu skolēnu skaits pēc tautībām 1937./38. māc. gadā	172
10. Zemāko arodskolu skolēnu skaits atsevišķās nozarēs 1937./38. māc. gadā	173
11. Zemāko arodskolu skolēnu skaits atsevišķās klasēs 1937./38. m. g. un skolu beigušie	174
12. Vidusskolas pēc uzturētājiem 1937./38. māc. gadā	175
13. Vidusskolas pēc tipiem 1937./38. m. g.	176
14. Vidusskolu skolēni pēc tautībām un skolu tipiem 1937./38. māc. gadā	177

	Page
1. Résumé général sur les institutions d'enseignement	166
2. Ecoles populaires dans l'année scolaire 1937/38	167
3. Ecoles populaires d'après leurs entreteneurs dans l'année scolaire 1937/38	168
4. Ecoles populaires par types dans l'année scolaire 1937/38	169
5. Nombre des élève des écoles populaires d'après le sexe et la nationalité ethnique — dans l'année scolaire 1937/38	170
6. Elèves ayant fini un cours d'école élémentaire de six classes dans l'année scolaire 1936/37	171
7. Ecoles professionnelles inférieures d'après les entreteneurs dans l'année scolaire 1937/38	172
8. Ecoles professionnelles inférieures par types — dans l'année scolaire 1937/38	172
9. Elèves des écoles professionnelles inférieures d'après la nationalité ethnique — dans l'année scol. 1937/38	172
10. Nombre des élèves des écoles professionnelles inférieures, par branches, dans l'année scolaire 1937/38	173
11. Nombre d. élèves d. écoles professionnelles inférieures par diverses classes dans l'année scolaire 1937/38 et élèves ayant fini le cours	174
12. Ecoles secondaires d'après leurs entreteneurs dans l'année scolaire 1937/38	175
13. Ecoles secondaires — par types dans l'année scolaire 1937/38	176
14. Elèves des écoles secondaires d'après les nationalités ethniques, et les types des écoles dans l'année scolaire 1937/38	177

	Lapp.		Page
15. Vidusskolu skolēnu skaits atsevišķās nodaļās (klasēs) pa nozarēm 1937./38. māc. gadā	177	15. Nombre des élèves des écoles secondaires dans les diverses classes — par branches — dans l'année scolaire 1937/38	177
16. Vidusskolu beigušie	178	16. Personnes ayant fini le cours d'une école secondaire	178
17. Augstākās arodskolas un institūti 1937./38. māc. gadā	179	17. Ecoles professionnelles supérieures et instituts dans l'année scolaire 1937/38	179
18. Augstāko arodskolu un institūtu audzēkņi pēc tautībām 1937./38. m. gadā	179	18. Elèves des écoles professionnelles supérieures et des instituts d'après la nationalité ethnique dans l'année scolaire 1937/38	179
19. Latvijas Universitātes studējošo un mācības spēku skaits atsevišķās fakultātēs 1937./38. mācības gada rudens semestrī	180	19. Nombre des étudiants à l'Université de Lettonie; répartition par facultés au semestre d'automne de l'année scolaire 1937/38	180
20. Latvijas Universitātes studentu tautība un pavalstniecība 1937./38. māc. gada rudens semestrī	181	20. Etudiants de l'Université de Lettonie par nationalités ethniques et par nationalités politiques au semestre d'automne de l'année scolaire 1937/38	181
21. Latvijas Universitātes studentu tautība, studiju ilgums un vecāku nodarbošanās 1937./38. māc. gada rudens semestrī	181	21. Etudiants de l'Université de Lettonie par nationalités ethniques, durée des études et professions des parents — au sem. d'aut. de l'an. scol. 1937/38	181
22. Latvijas Universitāti beigušo skaits pēc atsevišķām fakultātēm	182	22. Nombre des diplômés de l'Université de Lettonie — par facultés	182
23. Latvijas Konservātorijas audzēkņu skaits, tautība, pavalstniecība un mācības spēku skaits 1937./38. m. g. rudens semestrī	183	23. Elèves du Conservatoire de Lettonie par nationalité ethniques et politiques et corps enseignant au sem. d'automne de l'année scol. 1937/38	183
24. Latvijas Konservātoriju beigušo skaits pēc atsevišķām nodaļām	183	24. Nombre des diplômés du Conservatoire de Lettonie par sections	183
25. Latvijas Mākslas akadēmijas audzēkņu skaits, tautība un pavalstniecība 1937./38. māc. gada rudens sem.	184	25. Nombre, nationalité ethnique et nationalité politique des élèves de l'Académie des Beaux-Arts au semestre d'automne de l'année scolaire 1937/38	184
26. Latvijas Mākslas akadēmiju beigušie pēc atsevišķām meistardarbnīcām	184	26. Diplômés de l'Académie des Beaux-Arts — par ateliers	184
27. Pastāvīgie kursi un to apmeklētāju skaits un tautība 1937. g. 1. decembrī	185	27. Cours permanents, nombre et nationalité ethnique des personnes les ayant fréquentés 1. déc. 1937	185
28. Grāmatu (sējumu) skaits tautskolu bibliotēkās 1936. g. 1. dec.	186	28. Nombre des livres (volumes) dans les bibliothèques des écoles populaires au 1. décembre 1936	186
29. Grāmatu (sējumu) skaits zemāko arodsk., vidusk., augst. arodsk. un inst. bibliotēkās 1936. g. 1. dec.	186	29. Nombre des livres (volumes) dans les bibliothèques des écoles professionnelles infér., des écoles secondaire, des écoles profes. supérieures et des instituts au 1. déc. 1936.	186
30. Publiskās bibliotēkas un to ieņēmumi un izdevumi 1937. gadā	187	30. Recettes et dépenses des bibliothèques publiques en 1937	187
31. Publiskās bibliotēkās atrodošos sējumu skaits 1937. gadā	188	31. Nombre des volumes dans les bibliothèques publiques en 1937	188
32. Publisko bibliotēku darbība 1937. g.	189	32. Activité des bibliothèques publiques en 1937	189
33. 1937. g. izdotās grāmatas un brošūras	190	33. Livres et brochures édités en 1937	190
34. 1937. gadā izdotie žurnāli	191	34. Revues parues en 1937	191
35. 1937. gadā izdotie žurnāli pēc valodām, iznākšanas biežuma, izdevējiem un satura	191	35. Revues parues en 1937 par langues, par période de publication, par éditeurs et d'après leur contenu	191
36. 1937. gadā izdotie laikraksti	192	36. Journaux parus en 1937	192
37. 1937. gadā izdotie laikraksti pēc valodām, iznākšanas biežuma un izdevējiem	192	37. Journaux parus en 1937 par langues, périodes de publication et éditeurs	192
38. Skatuves mākslas iestāžu darbība 1936./37. gada sezonā	193	38. Activité des institutions d'art dramatique dans la saison 1936/37	193
39. Kinematografi un to darbība 1937. g.	193	39. Cinématographes et leur activité en 1937	193
40. Kultūras fonda piespriestie pabalsti 1936./37. un 1937./38. saimn. gadā	194	40. Subventions accordées par le Fonds civilisateur dans les exercices 1936/37 et 1937/38	194

I. Mācības iestādes. *Institutions de l'instruction publique.*

Mācības iestāžu veidi un to grupējums. *Types des institutions d'instruction et leur groupement.*

Lai labāk un pilnīgāk varētu izprast mūsu mācības iestāžu veidošanās gaitu, lai varētu salīdzināt dažādo gadu datus un novērtēt notikušās pārmaiņas, tad jāņem vērā apstākļi un izglītības likumi, kādi mūsu valstī pastāvējuši.

1918. gada 18. novembrī, kad nodibinājās Latvijas valsts, stāvēja vēl priekšā atbrīvošanas kari. Tādēļ arī par mācības iestāžu darbību 1918./19. māc. gadā trūkst ziņu. Neskatoties uz kara notikumiem un neapskaužamo stāvokli, kādā atradās skolu lietas, jau 1919. gada jūlijā Izglītības ministrija stājās pie skolu jautājuma nokārtošanas. Visur vajadzēja sākt gandrīz vai ne no kā: skolu ēkas sagrautas un sapostītas, inventārs un mācības līdzekļi aizvesti vai sabojāti, skolotāji izklīduši vai atradās frontē, un bez tam arī pats skolas darbības plāns bija jāradā no jauna. Nenogaidot skolu likuma pieņemšanu Tautas padomē, Ministru kabinets 1919. gadā, pirms mācības gada sākšanās, izdeva pagaidu noteikumus par skolu iekārtošanu un uzturēšanu (1919. g. 28. aug. V. V. Nr. 24.). Šos pagaidu noteikumus pēc dažiem mēnešiem atvietoja Tautas padomes 1919. g. 8. decembrī pieņemtais likums par Latvijas izglītības iestādēm. Pēdējais ar vēlākiem papildinājumiem bija spēkā līdz 1934. gada rudenim, tā tad 15 gadus. 1919. gada likums noteica, ka izglītības—audzināšanas iestādes dibina un uztur valsts un pašvaldības iestādes un ar ministrijas atļauju juridiskas un fiziskas personas (2. pants). Tālāk noteikts, ka katram Latvijas pilsonim obligātoriski jāmacās no pilna sestā līdz sešpadsmitam mūža gadam (33. p.). Obligātoriskais mācības posms aptvēra: a) mājmacību vai pirmskolu (7.—8. bērna mūža g.), b) pamatskolu (no 9.—14. g.), c) papildu skolu (no 15.—16. gadam), un pie tam obligātoriskā mācība attiecināma arī uz akliem, kurlmēmiem un garīgi nenormāliem bērniem, kuriem ierīkojamas atsevišķas skolas vai mācības iestādes (34. p.). Obligātoriskās skolās bija jāuzņem visi skolas iecirknī dzīvojošie bērni, bez ticības un dzimuma izšķirības (36. p.), un pie tam obligātoriskās valsts un pašvaldības iestāžu skolās visiem bērniem mācība bija brīva (37. p.), bet ja bērns trūkuma dēļ nevarēja skolu apmeklēt, tad par to pienācās gādāt attiecīgai pašvaldībai (38. p.). Likums noteica arī, ka visās obligātoriskās skolās mācība jāsniedz skolēnu ģimenes valodā (39. p.), un valsts un pašvaldību iestāžu pienākums bija uzturēt katrai tautībai tik daudz obligātorisku skolu, cik vajadzīgs to bērnu izglītošanai, skatoties pēc šā likuma noteikumiem (41. p.). Sakarā ar to pastāvēja dažādu tautību skolas. 1919. gada 10. decembrī Tautas padome pieņēma arī atsevišķu likumu par mazākuma tautību skolu iekārtošanu Latvijā. Obligātoriskās izglītības kodols bija sešu gadu pamatskola, pirms kurās bija paredzēta divu gadu pirmskola, un pēc tam divu gadu papildu skola. Pēc obligātoriskās izglītības bija paredzēta neobligātoriskā mācība vidusskolās, augstskolās, kā arī citās izglītības iestādēs (35. p.).

Arī pēc 1934. gada 12. jūlija likuma par tautas izglītību 6 gadu pamatskola paliek par

obligātoriskās izglītības kodolu, bet tomēr izdarīti vairāki svarīgi pārkarājumi, kas atstāj iespaidu uz skolas apmeklēšanu. Tā jaunais likums paredz tikai viengadīgu pirmskolu, un vecumu, kad jāsāk obligātoriskās mācības, nosaka par 2 gadiem lielāku.

1934. gada likums par tautas izglītību nosaka, ka ikvienam bērnam obligātoriski jāmacās sākot ar to skolas gadu, kurā līdz 31. decembrim viņš paliek 8 gadus vecs. Mācības laika sākumu var atlikt uz vienu gadu, ja apstākļi to prasa (10. p.). Obligātoriskai izglītībai pastāv: 1) pirmskolas vai mājmacība, 2) pamatskolas, 3) papildskolas un 4) īpašas audzināšanas un mācības iestādes defektīviem bērniem (11. p.). Audzināšanas iestādēm pieskaitāmi arī bērnu dārzi un bērnu patversmes. Izglītības turpināšanai un papildināšanai, kā arī dažādu arodu zināšanu iegūšanai pastāv neobligātoriskas mācības iestādes: 1) ģimnazijas, 2) speciālās izglītības skolas, 3) vispārīgās un speciālās izglītības kursi, 4) tautas augstskolas un 5) augstākās izglītības iestādes (21. p.).

Pirmskola ir pilnas tautskolas pirmais posms. Pirmskolas iekārto un uztur pašvaldības un valsts. Pēc tagadējā izglītības likuma pirmskolas mācība aptver vienu gadu. Ikvienam bērnam obligātoriski jāmacās pirmskolā, vai jāveic pirmskolas mācības mājmacībā, sākot ar to skolas gadu, kurā viņš līdz 31. decembrim paliek 8 gadus vecs. Pirmskolā var uzņemt arī bērnu, kurš ir vienu gadu jaunāki.

Pamatskola ir tautskolas kodols. Tās uzdevums sniegt bērniem dzīvei nepieciešamas, noapaļotas zināšanas. Publiskās pamatskolas uztur pašvaldības un valsts. Pamatskolas jāiekārto tādā daudzumā, lai tajās varētu mācīties visi Latvijas iedzīvotāju obligātoriskās mācības vecuma bērni. Mazākuma tautību pilsoņu bērniem obligātoriskās mācības vecumā jauna publiska klase atņemama un uzturama, ja no viena obligātoriskās mācības rajona sanāk vismaz 30 vienas tautības bērnu, kam attiecīgā klase nav pieejama, bet skola, — ja sanāk vismaz 60 šādu bērnu. Pamatskolas pirmajā klasē iestājas bērni, kuriem attiecīgā kalendāra gadā paliek 9 gadi, ar Izglītības ministrijas noteiktām zināšanām. Var uzņemt arī vienu gadu jaunākus. Pamatskolas kurss ilgst 6 mācības gadus. Normālai publiskai pamatskolai ir 6 klases; zemāko no tām sauc par pirmo. Normāla klase sastāv no vienas nodaļas. Katras klases kurss veicams vienā gadā. Pamatskolu var iedalīt 2 pakāpēs: 4 gadi pirmajā pakāpē un 2 pēdējie — otrajā pakāpē. Pamatskolu atļauts apmeklēt līdz pilnam 18. mūža gadam.

Papildskola ir obligātoriskās tautskolas noslēgums. Tās mērķis sniegt saviem audzēkņiem praktiskam darbam noderīgas zināšanas un pacelt viņu izglītības līmeni. Normālas papildskolas kurss ir divgadīgs. Tajā uzņem pamatskolas kursu beigušos, kuri neapmeklē citas skolas un arī tādus, kuri nav beiguši pilnu pamatskolu. Papildskola iekārtojama kā patstāvīga skola vai

atvietošana ar vakara skolām un dažādiem kursiem.

Fiziski defektīvie, grūti audzināmie un intelektuāli pakāpalikušie obligātorisko tautskolas izglītību bauda īpašās skolās vai klasēs.

Audzinašanas iestādēm piekļauti bērnu dārzi un bērnu patversmes. Bērnu dārzu uzdevums ir bērnus kopt, audzināt un mācīt, lai tos sagatavotu pirmsskolai. Bērnu dārzos audzina bērnus no pilna 3. līdz pilnam 8. mūža gadam.

No neobligātoriskām mācības iestādēm vispirms mināmas vispārīgās izglītības vidusskolas jeb ģimnazijas, kuŗu uzdevums ir dot noslēgtu augstāku izglītību un arī sagatavot izglītības turpināšanai citās augstākās izglītības iestādēs. Ģimnazijai ir 5 klases (pēc 1919. gada likuma tikai 4 klases); augstāko no tām sauc par pirmo klasi (pēc vecā likuma skaitīšanu sāka no zemākās klases). Katras klases kurss normāli veicams vienā gadā. Pēc mācības priekšmetu izvēles un apmēra ģimnazijas sadalās 3 galvenos tipos: klasiskajās, humanitārajās un reālajās ģimnazijās, bet var būt arī citi tipi. Pie klasiskajām ģimnazijām pastāv divas sagatavošanas klases. Ģimnazijas piektajā, t. i. zemākajā klasē uzņem pilnu pamatskolu beigušos.

Arodskolas (zemākās) uzdevums ir teorētiski un praktiski sagatavot darbiniekus dažādiem arodiem. Arodskolas ir ar 2—4 klasēm; zemāko no tām sauc par pirmo. Teorētiskais kurss ikvienā klasē normāli veicams vienā mācības gadā. Arodskolu pirmajā klasē uzņem skolēnus ne jaunākus par 14 gadiem, ar priekšzināšanām pilnas pamatskolas kursa apmērā.

Arodu vidusskolu uzdevums ir teorētiski un praktiski sagatavot tehniķus un citus speciāli izglītotus darbiniekus. Arodu vidusskolas ir: tehnikumi, komercskolas un speciāli institūti. Arodu vidusskolu augstāko klasi sauc par pirmo klasi. 5 un 4 klašu tehnikumu zemākajā klasē uzņem skolēnus ar pilnas pamatskolas izglītību, 3 klašu tehnikumos ar attiecīgas nozares arodskolas nobeigtu izglītību un 2 klašu tehnikumu zemākajā klasē, vidusskolu un 3 un 4 klašu arodskolu beigušos. Tehnikumos ir šādas (visas vai dažas) nodaļas un nozares: 1) mehanikas nodaļa ar mašīntehniķu un tehnologu nozari; 2) elektrotehnikas nodaļa ar vājās un stiprās strāvas nozari; 3) celtniecības nodaļa ar ēku, ceļu un sanitārās tehnikas nozari; 4) kultūrtehnikas nodaļa; 5) ķī-

mijas nodaļa ar organiskās un neorganiskās ķīmiskās tehnoloģijas nozari; 6) mākslas un amatniecības nodaļa. Ar Izglītības ministrijas piekrišanu atļauts iekārtot arī jaunas nodaļas un nozares. Komercskolai ir 5 klases. Komercskolas zemākajā (5.) klasē uzņem skolēnus ar pilnas pamatskolas izglītību. Katrs speciāls institūts darbojas uz atsevišķa likuma pamata. Skolotāju institūtos ir 6-gadīgs mācību kurss. 5, 3 un 2 klašu arodu vidusskolu absolventiem, kuŗiem izdota gatavības apliecība, ir tiesība iestāties Universitātē, pēc pēdējās izdotiem noteikumiem. Bez tam pastāv augstākās arodskolas un institūti, kuŗos uzņem tikai vidusskolu beigušos.

Uz atsevišķu statūtu pamata kā akadēmiskās mācības iestādes pastāv Latvijas Universitāte, Latvijas Konservātorija un Latvijas Mākslas akadēmija.

Statistiskie dati par visām mācības iestādēm (neieskaitot militārās) šajā izdevumā sakopoti šādās lielās grupās, kuŗām savukārt izdalītas vairākas apakšgrupas:

A. Tautskolas (obligātoriskās mācības iestādes) — kuŗām piekļauti bērnu dārzi, pirmsskolas, pamatskolas, papildskolas un īpašas audzinašanas un mācības iestādes defektīviem bērniem.

B. Zemākās arodskolas — visas arodskolas kā lauksaimniecības, amatniecības, jūrskolas u. t. t., kuŗās pie iestāšanās nav vajadzīga vidusskolas izglītība, un kuŗu beigšana nedod tiesību iestāties Universitātē.

C. Vidusskolas — visas ģimnazijas un arodu vidusskolas, kā komercskolas, tehnikumi, lauksaimniecības vidusskolas, skolotāju institūti un citas mācības iestādes, kuŗu beigšana dod tiesību iestāties Universitātē.

D. Augstākās arodskolas un institūti, kas uzņem vidusskolu beigušos, bet kas beigušiem nevar piešķirt zinātniskus gradus un kuŗu beigušie nebauda akadēmisko mācības iestāžu beigušo tiesības.

E. Akadēmiskās mācības iestādes, pie kuŗām piekļauti Latvijas Universitāte, Latvijas Konservātorija un Latvijas Mākslas akadēmija.

Bez statistiskām ziņām par atsevišķu tipu mācības iestādēm sastādīts arī kopsavilkums par visu mācības iestāžu skaitu, audzēkņu skaitu un skolotāju skaitu.

A. Tautskolas. — *Ecoles populaires.*

(Obligātoriskās mācības iestādes. — *Institutions d'instruction obligatoires.*)

Kā pēc 1919., tā 1934. gada likuma pie obligātoriskām skolām piekļautas pirmsskolas, pamatskolas, papildskolas un īpašas audzinašanas un mācības iestādes defektīviem bērniem. Minētie obligātorisko skolu veidi šajā izdevumā apzīmēti kopēji par tautskolu. Statistiskie dati par tautskolām un to darbību pelna sevišķu uzmanību, jo tautskolas ir atklātas skolas, kuŗu mērķis ir sniegt noteiktu, nepieciešamu, vispārēju izglītību, un tautskola obligātoriski jāapmeklē katram bērnam, ja attiecīgā vecumā mācības neveic cita veida skolā vai mājā.

1. Tautskolu skaits.

Nombre des écoles populaires.

Tautskolu tīkls. Vispirms aplūkosim tautskolu teritoriālo novietojumu un tā pārmaiņas. Statistiskās ziņas par tautskolām

sāktas sakopot ar 1920./21. māc. gadu, bet par to un arī par 1922./23. māc. gadu trūkst ziņu par tautskolu teritoriālo novietojumu. Atzīmējams, ka nākošā tabulā tautskolu skaits līdz 1924./25. māc. gadam uzrādīts vecā aprīņu sadalījumā.

1920./21. māc. gadā darbojušās pavisam 1.584 tautskolas. Nākošos divos gados tautskolu skaits strauji pieaudzis. Arī pēc tam līdz 1931./32. māc. gadam tautskolu skaits uzrāda gandrīz vai pakāpenisku palielināšanos, bet tad pieaugums ir mazāk straujš. 1931./32. māc. gadā darbojušās pavisam 2.083 tautskolas. Tas ir lielākais tautskolu skaits, kāds kādreiz bijis. Sākot ar 1932./33. māc. gadu tautskolu skaits samazinājas. Nelielu pieaugumu gan atkal dod pēdējais 1936./37. māc. gads. Par tautskolu skaita samazināšanos atzīmējams, ka skolu skaita samazināšanās nekādā gadījumā nav uz-

kos 1932./33. māc. gadā bijušas 109 un 1936./37. māc. gadā 105 tautskolas.

Ļoti labu pārskatu par tautskolu tīklu un pēdējā pārmainām atsevišķās valsts daļās dabūjam, salīdzinot tautskolu skaitu ar teritoriālo platību. Nākošā tabulā redzams uz cik kvadrātkilometriem atsevišķos apriņķos un apgabalos atrodas viena skola, t. i. redzams skolu tīkla biežums.

1936./37. māc. gadā caurmērā visā valstī uz katriem 34,1 kv. kilometriem ir viena tautskola. Apgabalu sadalījumā redzama ļoti liela dažādība. Tā galvenā kārtā izskaidrojama ar nevienādo apdzīvotību. Neskaitot Rīgas pilsētu, kur viena tautskola iznāk caurmērā uz katriem 1,1 kv. kilometriem, no apgabaliem visbiežāk tautskolas sastopamas Latgalē. Latgalē viena

Kv. klm. skaits uz vienu tautskolu 1936./37. m. g.
Une école populaire sur . . . km² dans l'année scolaire 1936/37.

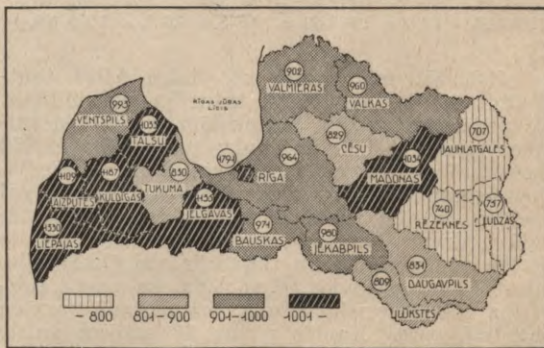
tautskola ir uz 21,1 km², Zemgalē uz 42,8 km², Kurzemē uz 52,2 km² un visretāk Vidzemē uz 54,5 km². Tā tad tautskolu tīkls Zemgalē ir divas reizes un Kurzemē un Vidzemē pat divi ar pus reizes retāks kā Latgalē. Ne tikai apgabali savā starpā, bet arī viena apgabala apriņķi tautskolu tīkla biežuma ziņā uzrāda lielas atšķirības. Tā, piemēram, Rīgas un Cēsu apriņķos, kas atrodas viens otram blakus, pirmā — viena tautskola ir uz 58,2 km², bet otrā uz 45,0 km².

Kā iepriekšējā kartogrammā redzams, tautskolas visbiežāk sastopamas Ludzas apriņķī, kur caurmērā uz katriem 17,5 km² iznāk viena tautskola. Pēc tam tautskolu biežumā ziņā seko Daugavpils apriņķis un pārējie Latgales apriņķi. Tautskolu tīkls visretāks ir Ventspils apriņķī (1 skola uz 67,5 km²), kas ir arī visretāk apdzīvots.

Skolu tīkla biežums atsevišķās valsts daļās lielā mērā atkarīgs no apdzīvotības, tādēļ raksturīgi ir arī skaitļi par iedzīvotāju skaitu uz 1 tautskolu.

Iepriekšējā tabula rāda iedzīvotāju skaitu uz 1 tautskolu tajos trīs mācības gados, kuŗos izdarītas tautas skaitīšanas. 1934./35. māc. gadā caurmērā uz vienu tautskolu iznāk 1.000 iedzīvotāju. Salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, iedzīvotāju skaits uz vienu tautskolu palicis tikpat kā bez pārmainām, jo tad uz vienu tautskolu iznāca 995 iedzīvotāji, t. i. par 5 mazāk kā 1934./35. māc. gadā. Vismazāk iedzīvotāju uz vienu tautskolu ir Latgalē. Kamēr Latgalē uz vienu tautskolu ir tikai 767 iedzīvotāji, tikmēr Vidzemē — 938, Zemgalē — 960, Kurzemē — 1.161 un Rīgā — 1.791 iedzīvotājs. Tā tad Latgale izceļas ne tikai ar biežāku tautskolu tīklu, bet arī ar mazāko iedzīvotāju skaitu uz vienu tautskolu. Tas, ka Rīgā iedzīvotāju skaits uz vienu tautskolu ir ievērojami lielāks kā pārējos apgabalos, g. k. izskaidrojams ar to, ka pilsētās mazāka atstatuma dēļ lietderīgāki iekārtotas lielākas skolas, kas uz laukiem retākas apdzīvotības dēļ nav iespējams.

Iedzīvotāju skaits uz vienu tautskolu 1934./35. m. g.
Nombre des habitants par école populaire dans l'année scolaire 1934/35.

Kā iepriekšējā tabulā redzams, iedzīvotāju skaits uz vienu tautskolu visos apgabalos nav pārmainījies vienādi. Laikā no 1924./25. līdz 1934./35. mācības gadam iedzīvotāju skaits uz 1 tautskolu Kurzemē palielinājies par 136 un Vidzemē par 114, bet pārējos apgabalos samazinājies: Rīgā par 195, Latgalē par 98 un Zemgalē par 8, lai gan caurmērā visā valstī tas palicis tikpat kā bez pārmainām, jo palielinājies tikai par 5.

Tautskolu uzturētāji. Likums par tautas izglītību nosaka, ka, lai pašvaldības robežās dzīvojošo pilsoņu bērni baudītu obligatorisko mācību, pašvaldībām jāgādā par skolai piemērotām telpām, vajadzīgo zemes platību, telpu apkurināšanu, apgaismošanu un aptīrīšanu, skolai vajadzīgo inventāru un mācības līdzekļiem, bet atsevišķos gadījumos, ja apstākļi to prasa, skolas uzturēšanu uzņemas valsts. Par obligatorisko skolu skolotāju atalgošanas izdevumiem atzīmējams, ka tos gal-

Iedzīvotāju skaits uz 1 tautskolu.

Nombre d'habitants par école populaire.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	1924./25. m. g. an. scol.	1929./30. m. g. an. scol.	1934./35. m. g. an. scol.
Rīga	1 986	1 880	1 791
Rīgas apr. (distr.)	850	918	964
Cēsu " " " " " "	800	770	829
Valmieras " " " " " "	737	808	902
Valkas " " " " " "	878	882	960
Madonas " " " " " "		1 002	1 034
Vidzeme	824	874	938
Liepājas apr. (distr.)	1 253	1 180	1 330
Aizputes " " " " " "	952	1 042	1 109
Kuldīgas " " " " " "	1 000	1 141	1 187
Ventspils " " " " " "	972	992	993
Talsu " " " " " "	845	994	1 033
Kurzeme	1 025	1 091	1 161
Tukuma apr. (distr.)	830	775	830
Jelgavas " " " " " "	1 065	1 063	1 135
Bauskas " " " " " "	976	887	971
Jēkabpils " " " " " "	987	1 013	980
Ilūkstes " " " " " "	940	929	809
Zemgale	968	945	960
Daugavpils apr. (distr.)	903	803	831
Rēzeknes " " " " " "	809	690	740
Ludzas " " " " " "	872	752	757
Abrenes " " " " " "		803	707
Latgale	865	761	767
Latvija — Lettonie	995	977	1 000

venā kārtā tagad sedz valsts. Lauku pašvaldību skolu skolotāji saņem algu līdz ar ģimenes piemaksām pilnos apmēros no valsts līdzekļiem — no Izglītības ministrijas budžetā paredzētām summām, bet Rīgas pilsētas skolu skolotāji — 25%, Liepājas, Jelgavas un Daugavpils — 40% un pārējo pilsētu skolu skolotāji — 50% no algas un ģimenes piemaksām pēc valsts noteiktām algu normām saņem no valsts un pārējo daļu no pašvaldību līdzekļiem. Kur apstākļi to prasa, valsts var izniegt minētām vajadzībām nepieciešamos līdzekļus pilnos apmēros arī pilsētām. (Lik. krāj. 1936. g. 88. nr.) Ar Izglītības ministrijas atļauju var atvērt un uzturēt arī privātas mācības iestādes. Sabiedriskas organizācijas un privātas personas pa lielāku daļu uztur bērnu dārzus.

Tautskolas pēc uzturētājiem.
Ecoles populaires d'après leurs entreteneurs.

Gadi Années scol.	Valsts Etat		Pašvaldības Municipalités		Sab. org. Organisations		Priv. Pers. priv.		Kopā Total	
	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%
1921./22.	11	0,64	1 608	93,22	45	2,61	61	3,53	1 725	100,00
1922./23.	10	0,54	1 719	92,52	50	2,69	79	4,25	1 858	100,00
1923./24.	11	0,59	1 760	93,91	41	2,19	62	3,31	1 874	100,00
1924./25.	18	0,97	1 727	93,15	53	2,86	56	3,02	1 854	100,00
1925./26.	27	1,43	1 750	92,54	61	3,23	53	2,80	1 891	100,00
1926./27.	28	1,46	1 792	93,28	53	2,76	48	2,50	1 921	100,00
1927./28.	29	1,52	1 765	92,70	62	3,36	48	2,52	1 904	100,00
1928./29.	30	1,55	1 790	92,70	61	3,16	50	2,59	1 931	100,00
1929./30.	29	1,49	1 788	91,98	77	3,66	50	2,57	1 944	100,00
1930./31.	33	1,65	1 824	91,06	97	4,84	49	2,45	2 003	100,00
1931./32.	44	2,11	1 910	91,69	82	3,94	47	2,36	2 083	100,00
1932./33.	49	2,37	1 899	91,74	81	3,91	41	1,98	2 070	100,00
1933./34.	53	2,58	1 872	91,00	91	4,42	41	2,00	2 057	100,00
1934./35.	59	3,03	1 786	91,44	74	3,79	32	1,64	1 951	100,00
1935./36.	59	3,09	1 748	91,66	68	3,17	32	1,68	1 907	100,00
1936./37.	68	3,53	1 763	91,29	65	3,57	33	1,71	1 929	100,00

1936./37. māc. gadā no visām 1.929 tautskolām 1.763 vai 91,39% uzturēja pašvaldības. No pēdējo uzturētām tautskolām pilsētu pašvaldības uzturēja 293 un lauku pašvaldības 1.470 skolas. Valsts uzturēja 68 vai 3,53%, sabiedriskas organizācijas un atsevišķas personas 98 vai 5,08% no visām tautskolām. Kā iepriekšējā tabulā redzams, valsts uzturēto tautskolu skaits arvien palielinājies un tagad ir vairākkārt lielāks kā pirmos gados. Tas rāda, ka valsts līdzdalība obligātorisko skolu uzturēšanā arvien palielinājusies. Kamēr pirms 15 gadiem valsts uzturēja tikai nedaudz vairāk kā pus procentu no tautskolām, tikmēr 1936./37. māc. gadā 3,53%. Lai gan pašvaldību uzturēto tautskolu skaits tagad ir apmēram tāds pat kā pirms 15 gadiem, tad tomēr visumā saskatāma pašvaldību uzturēto skolu procenta samazināšanās. Tāpat samazināšanos uzrāda arī privātu personu uzturēto skolu skaits un procents.

Tautskolas pēc uzturētājiem visos apgabalos nesadalās vienādi. Sadalījumā pa apgabaliem 1936./37. m. g. valsts uzturēto tautskolu visvairāk ir Zemgalē (29) un Latgalē (21). Zemgalē no valsts uzturētām tautskolām 24 atrodas Ilūkstes apriņķī. No pašvaldību uzturētām tautskolām visvairāk ir Latgalē (714) un Vidzemē (402), bet sabiedrisko organizāciju un privāto personu uzturēto skolu visvairāk ir Rīgā un Liepājā.

Valsts uzturētās tautskolas 1936./37. māc. gadā sastāda caurmērā 3,5% no tautskolu kopskaita, kamēr Zemgalē tai pašā laikā valsts uzturēto tautskolu ir 9,1%. Visos pārējos apgabalos valsts uzturēto tautskolu procentuāli

Tautskolas pēc uzturētājiem apgabalos.
Ecoles populaires par leurs entreteneurs — répartis d'après provinces.

Apgabali Provinces	Valsts Etat		Pašvaldības Municipalités		Sab. organ. un privat. Organisations et pers. privées		Kopā Total	
	Sk.-N.	%	Sk.-N.	%	Sk.-N.	%	Sk.-N.	%
1924./25. m. g. — an. sc.								
Rīga	3	1,8	111	65,3	56	32,9	170	100,0
Vidzeme	3	0,6	479	97,6	9	1,8	491	100,0
Kurzeme	1	0,3	260	89,3	30	10,4	291	100,0
Zemgale	5	1,8	262	94,2	11	4,0	278	100,0
Latgale	6	1,0	615	98,5	3	0,5	624	100,0
Latvija	18	1,0	1 727	93,1	109	5,9	1 854	100,0
Lettonie								
1929./30. m. g. — an. sc.								
Rīga	3	1,5	134	66,7	64	31,8	201	100,0
Vidzeme	4	0,9	447	96,5	12	2,6	463	100,0
Kurzeme	—	—	240	90,9	24	9,1	264	100,0
Zemgale	7	2,3	281	92,1	17	5,6	305	100,0
Latgale	15	2,1	686	96,5	10	1,4	711	100,0
Latvija	29	1,5	1 788	92,0	127	6,5	1 944	100,0
Lettonie								
1934./35. m. g. — an. sc.								
Rīga	3	1,4	154	71,6	58	27,0	215	100,0
Vidzeme	8	1,9	416	96,0	9	2,1	433	100,0
Kurzeme	3	1,2	229	90,9	20	7,9	252	100,0
Zemgale	22	7,0	276	88,5	14	4,5	312	100,0
Latgale	23	3,1	711	96,2	5	0,7	739	100,0
Latvija	59	3,0	1 786	91,6	106	5,4	1 951	100,0
Lettonie								
1936./37. m. g. — an. sc.								
Rīga	3	1,6	140	72,9	49	25,5	192	100,0
Vidzeme	11	2,6	402	95,0	10	2,4	423	100,0
Kurzeme	4	1,6	232	91,7	17	6,7	253	100,0
Zemgale	29	9,1	275	86,5	14	4,4	318	100,0
Latgale	21	2,8	714	96,1	8	1,1	743	100,0
Latvija	68	3,5	1 763	91,4	98	5,1	1 929	100,0
Lettonie								

mazāk kā caurmērā visā valstī. Pašvaldības uztur caurmērā 91,4% tautskolu. No atsevišķu apgabalu tautskolām pašvaldību uzturēto tautskolu procentuāli visvairāk ir Latgalē (96,1%) un Vidzemē (95,0%), bet vismazāk Rīgā (72,9%). Caurmērā 5,1% tautskolu skaitās sabiedrisko organizāciju un privātu personu uzturētās, lai gan to uzturēšanā zināmā mērā piedalās arī valsts un pašvaldības. No atsevišķu apgabalu tautskolām sabiedrisko organizāciju un privāto personu uzturēto tautskolu procentuāli visvairāk ir Rīgā (25,5%), bet vismazāk Latgalē (1,1%). Rīgā starp sab. organizāciju un atsevišķu personu uzturētām tautskolām galvenā kārtā ir bērnu darzi.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu datiem, redzam, ka skolu sadalījums pēc to uzturētājiem visos apgabalos nav pārmainījies vienādi. Salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, valsts uzturēto tautskolu skaits un procents palielinājies visos apgabalos, izņemot Rīgu. Sevišķi straujš pieaugums ir Zemgalē, kur 1924./25. māc. gadā valsts uzturēja 5 vai 1,8% no tautskolām, bet 1936./37. māc. gadā jau 29 vai 9,1%. Pašvaldību uzturēto tautskolu skaits, salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, palielinājies Latgalē (par 99), Rīgā (29) un Zemgalē (13), bet samazinājies Vidzemē (77) un Kurzemē (28). Sabiedrisko organizāciju un atsevišķu personu uzturēto tautskolu skaits tai pašā laikā samazinājies Rīgā un Kurzemē, bet pārējos apgabalos pieaudzis.

1936./37. māc. gadā no 68 valsts uzturētām tautskolām 67 ir latviešu un 1 igauņu skola.

No pilsētu pašvaldību uzturētām 293 tautskolām 177 vai 60,41% ir latviešu, 40 vai 13,65% žīdu, 25 vai 8,53% lielkrievu, 20 vai 6,83% vācu, 13 vai 4,44% poļu, 6 vai 2,05% leišu, 2 vai 0,68% igauņu un 1 vai 0,34% baltkrievu skolas. No lauku pašvaldību uzturētām 1.470 tautskolām 1.221 vai 83,06% ir latviešu, 136 vai 9,25% lielkrievu, 13 vai 0,88% vācu, 7 vai 0,48% žīdu, 5 vai 0,34% poļu, 4 vai 0,27% leišu un 1 vai 0,07% igauņu skolas. No sabiedrisko organizāciju un privātu personu uzturētām 98 tautskolām 39 vai 39,80% ir vācu, 35 vai 35,71% latviešu, 15 vai 15,31% žīdu, 5 vai 5,10% lielkrievu un 1 vai 1,02% leišu skolas.

Tautskolu tipi. Izšķirami vairāki tautskolu tipi. 1934. gada likums par tautas izglītību nosaka, ka obligātoriskai mācībai pastāv: 1) pirmskolas vai māj mācība, 2) pamatskolas, 3) papildskolas un 4) īpašas audzināšanas un mācības iestādes defektīviem bērniem, bez tam kā audzināšanas iestādes vēl pastāv bērnu dārzi un bērnu patversmes. Pamatskolas savukārt sadalās 3 veidos: pirmās pakāpes pamatskolas ar 4 zemākām klasēm, tad pilnas pamatskolas ar 6 klasēm un otrās pakāpes pa-

matskolas ar divām pēdējām (5. un 6.) klasēm. Sakojot statistiskos datus izšķirti 6 tautskolu tipi: 1) bērnu dārzi, kas pastāv atsevišķi, 2) pirmskolas, kas pastāv atsevišķi, 3) pirmās pakāpes pamatskolas, 4) pilnas pamatskolas, 5) otrās pakāpes pamatskolas un 6) papildskolas. Dažādās defektīvo un atpakaļ palikušo bērnu skolas un audzināšanas iestādes iedalītas pie pamatskolām, vadoties pēc viņu kursa apmēra un ilguma.

Par laiku līdz 1926./27. māc. gadam statistiskie dati par tautskolām nav izstrādāti pēc to tiem. 1936./37. māc. gadā darbojušies 83 patstāvīgi bērnu dārzi, kas sastāda 4,3% no visu tautskolu skaita. Salīdzinot ar agrākiem gadiem, bērnu dārzu skaits visumā palielinājies. Pēdējā mācību gadā darbojušās 12 patstāvīgas pirmskolas, kas sastāda 0,6% no visām tautskolām. Pirmskolu skaits pēdējo 10 gadu laikā uzrāda samazināšanos. Tāpat samazināšanos uzrāda arī pirmās un otrās pakāpes pamatskolu skaits, bet ar to palielinājies pilnu pamatskolu skaits. Tā tad pirmās un otrās pakāpes pamatskolas pakāpeniski pārveidotas par

**Tautskolu sadalījums.
Division des écoles populaires.**

Māc. gadi Années scol.	Bērnu dārzi Écoles enfantines	Pirmskolas Écoles préparatoires	I. pakāpes pamatskolas Écoles primaires de I degré	Pilnas pamatskolas Écoles prim. compl.	II. pak. pamatskol. (5. un 6. kl.) Écoles prim. de II degré (5. et 6. kl.)	Papildu skolas Écoles supplémentaires	Kopā Total
1927./28.	60	20	1 115	654	55	—	1 904
1928./29.	73	20	1 102	689	47	—	1 931
1929./30.	76	19	1 091	709	37	12	1 944
1930./31.	—	—	—	—	—	—	2 003
1931./32.	85	16	1 081	759	30	112	2 083
1932./33.	80	14	1 072	764	41	99	2 070
1933./34.	98	14	1 031	804	38	72	2 057
1934./35.	84	16	946	816	38	51	1 951
1935./36.	81	13	901	827	36	49	1 907
1936./37.	83	12	869	822	31	112	1 929

**Defektīvo bērnu skolu skaits.
Nombre des écoles pour enfants avec divers défauts.**

Māc. gadi Années scol.	Kurlmēmo Sourds-muets	Neredzīgo Aveugles	Slimīgo Infirmes	Psichiski defekt. Avec défauts psychiques	Grūti audzināmo Indisciplinables	Morāliiski defekt. Avec défautsité morale	Kopā Total
1925./26.	5	1	—	6	—	3	15
1926./27.	5	1	—	7	—	3	16
1927./28.	5	1	—	7	—	3	16
1928./29.	5	1	—	7	—	3	16
1929./30.	5	1	1	8	1	3	19
1930./31.	5	1	1	8	1	3	19
1931./32.	5	1	1	9	1	3	20
1932./33.	5	1	1	9	1	4	21
1933./34.	5	1	1	9	1	4	21
1934./35.	5	1	1	9	1	4	21
1935./36.	4	1	1	8	1	4	19
1936./37.	4	1	1	8	1	3	18

**Defektīvo skolu saraksts 1936./37. m. g.
Registre des écoles pour enfants avec défauts dans l'année scolaire 1936/37.**

Skolas nosaukums Dénomination de l'école	Atrašanās vieta Résidence	Uzturētājs Entre-teneur	Skolas tautība Langue d'enseignant	Skolas tips Type	Skolēni Elèves	Kopā Total	Skolotāji Instituteurs	
					v. m.	s. f.		
1. Valmieras Valsts kurlmēmo skola	Valmierā	Valsts	Latv.	Kurlmēmo skola	46	24	70	11
2. Jelgavas " " " "	Jelgavā	"	"	"	53	41	94	14
3. Laizānu " " " "	Rēzeknes apr.	"	"	"	119	72	191	20
4. Rīgas pilsētas (1. ipatn.) " " " "	Rīgā	Pašv.	"	"	35	23	58	12
5. Valsts neredzīgo institūta pamatskola " " " "	"	Valsts	"	Neredzīgo	15	7	22	4
6. Irlavas mazgadīgo kolonijas pamatskola " " " "	Tukuma apr.	"	"	Morāliiski defekt.	143	—	143	8
7. Ropāžu (meiteņu) mazgadīgo kolonijas pamatskola " " " "	Rīgas apr.	"	"	"	—	23	23	3
8. Rīgas pilsētas morāliiski defektīvo pamatskola " " " "	Rīgā	Pašv.	"	"	58	—	58	9
9. Rīgas pilsētas (4. ipatnējā) grūti audzināmo pamatskola " " " "	"	"	"	Grūti audzināmo	106	—	106	15
10. Rīgas pilsētas (3. ipatnējā) meža skola " " " "	"	"	"	"	28	48	76	7
11. Valsts Reņģu palīgskola " " " "	Jelgavas apr.	Valsts	"	Slimīgo	88	35	123	11
12. " " " " " "	Ilūkstes	"	"	Psichiski defekt.	75	26	101	6
13. Rīgas pilsētas (2. ipatnējā) palīgskola " " " "	Rīgā	Pašv.	"	"	99	60	159	11
14. Liepājas pilsētas palīgskola " " " "	Liepājā	"	"	"	38	10	48	2
15. Jelgavas " " " "	Jelgavā	"	"	"	18	14	32	2
16. Rīgas pilsētas krievu palīgskola " " " "	Rīgā	"	Krievu	"	22	9	31	5
17. " " " " " "	"	"	Vācu	"	46	17	63	9
18. " " " " " "	"	"	Žīdu	"	36	27	63	11

Kopā . . . 1 025 436 1 461 160

pilnām pamatskolām, kuŗās ir visas 6 klases. Papildskolu skaits pēdējos gados ir visai svārstīgs. Tas izskaidrojams ar to, ka šīs skolas veids nav pienācīgi izveidots un drīzāk uzskatāms par kursiem nekā par patstāvīgu skolu.

Defektīviem un atpakaļ palikušiem bērniem pastāv sevišķas skolas vai audzināšanas iestādes, kas, kā jau iepriekš minēts, sakopojot statistiskās ziņas, piedalītas pie pamatskolām, vadoties pēc to kursa apmēra un ilguma. Tā kā var rasties arī vajadzība pēc ziņām par defektīvo bērnu skolām, tad tās aplūkotas arī atsevišķi.

Statistiskās ziņas par defektīvo bērnu skolām atsevišķi sakopotas sākot ar 1925./26. māc. gadu. Šo skolu skaits svārstījies no 15—21. Pēdējā — 1936./37. māc. gadā darbojušās 18 defektīvo bērnu skolas, no kuŗām visvairāk iekārtotas psihiski defektīviem bērniem.

Dažādie tautskolu tipi visās valsts daļās nav vienādi bieži sastopami.

Tautskolu sadalījums apgabalos 1936./37. m. g.
Division des écoles populaires — dans les provinces — dans l'année scolaire 1936/37.

Apgabali Provinces	Bērnu dārzi Ecoles enfantines	Pirmskolas Ecoles préparatoires	Skaitis — Nombre				Kopā Total
			I. pak. pamatsk. (4 gadīgas) Ecoles primaires de I degré (4 années)	Pilnas pamatsk. (6 gadīgas) Ecoles prim. compl. (6 années)	II. pak. pamatsk. (5. un 6. klase) Ecoles prim. de II degré (5. et 6. cl.)	Papildu skolas Ecoles supplémentaires	
Rīga	57	5	16	99	10	5	192
Vidzeme	5	3	164	222	16	13	423
Kurzeme	8	1	108	129	2	5	253
Zemgale	6	3	124	153	2	30	318
Latgale	7	—	457	219	1	59	743
Kopā Total	83	12	869	822	31	112	1929
Procents — %							
Rīga	29,7	2,6	8,8	51,6	5,2	2,6	100,0
Vidzeme	1,2	0,7	38,7	52,3	3,8	3,1	100,0
Kurzeme	3,1	0,4	42,7	51,0	0,8	2,0	100,0
Zemgale	1,9	1,0	39,0	48,1	0,6	9,4	100,0
Latgale	1,0	—	61,5	29,5	0,1	7,9	100,0
Kopā Total	4,8	0,6	45,1	42,6	1,6	5,8	100,0

Bērnu dārzi galvenā kārtā pastāv Rīgā. 1936./37. māc. gadā no visiem 83 bērnu dārziem Rīgā ir 57 vai 68,7%, bet pārējos apgabalos to skaits ir no 5 līdz 8. Bērnu dārzu uzdevums ir bērnus kopt, audzināt un mācīt, lai viņus sagatavotu pirmskolai, bet tā kā bērnu dārzos uzņemamie bērni ir ļoti jauni — 3 līdz 8 g. veci, tad šīs skolu veids pastāv tikai pilsētās, jo laukos lielāka atstatuma dēļ tas nav visai piemērots. Pirmskolas ir pilnas tautskolas pirmais posms. Pirmskolu mācība aptver vienu gadu, un pirmskolas paredzētas bērniem, kuŗi attiecīga mācības gada 31. decembrī paliek pilnus 8 gadus veci. Atsevišķi pastāvošas pirmskolu skaits 1936./37. māc. gadā ir tikai 12, no kuŗām 5 atrodas Rīgā. Šeit nav ieskaitītas pirmskolu klases, kas pastāv pie pamatskolām. Pirmās pakāpes pamatskolu (4 kl.) sadalījums pa apgabaliem ir gandrīz vai pilnīgi pretējs bērnu dārzu un pirmskolu sadalījumam. 1936./37. māc. gadā no visām 869 I. pakāpes pamatskolām Latgalē darbojušās 457 vai 52,6%, bet Rīgā tikai 16 vai 1,8%. Pilnu pamatskolu sadalījums atkal ir citādāks. Absolūtos skaitļos pilnu pamatskolu visvairāk ir Vidzemē un Latgalē. No otrās pakāpes pamatskolām (5. un 6. kl.) puse atrodas Vidzemē un trešā daļa Rīgā.

Papildu skolas vizizplatītākas ir Latgalē un Zemgalē. Latgalē atrodas vairāk kā puse no visām papildu skolām.

Iepriekšējā tabulā redzams arī atsevišķo apgabalu tautskolu procentuālais sadalījums pēc tiem. Rīgas pilsētā no tautskolām nedaudz vairāk kā puse — 51,6% ir pilnas pamatskolas. Pēc tam skaita ziņā nāk bērnu dārzi, kuŗu ir 29,7%, kamēr valsts apmērā bērnu dārzi sastāda tikai 4,3% no tautskolu kopskaita. Pirmās pakāpes tautskolu Rīgā atkal ir tikai 8,3%, kamēr pārējos apgabalos to procentuāli ir vairākkārt vairāk. Tautskolu procentuālais sadalījums pēc tiem Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē ir samērā vienāds. Lielāku atšķirību uzrāda vienīgi papildu skolu procents Zemgalē. Latgalē no atsevišķiem tautskolu tiem visvairāk ir I pakāpes pamatskolu, kuŗu ir 61,5%, kamēr pārējos apgabalos absolūtā vai relatīvā vairākumā ir pilnas pamatskolas. Šie skaitļi rāda, ka atsevišķos apgabalos vairāk izplatīti viens vai otrs tautskolu tips atkarībā no apgabala vietējiem apstākļiem un īpatnībām.

Nākošā tabulā redzams atsevišķo tautskolu tipu sadalījums pēc skolu tautības, t. i. pēc mācības valodas.

Tautskolas pēc tiem un skolu tautībām 1936./37. m. g.
Types des écoles populaires par langues d'enseignement dans l'année scolaire 1936/37.

Skolu tautība Langue d'enseignement	Bērnu dārzi Ecoles enfantines	Pirmskolas Ecoles préparatoires	Skaitis — Nombre				Kopā Total
			I. pak. pamatsk. (4 gadīgas) Ecoles primaires de I degré (4 années)	Pilnas pamatsk. (6 gadīgas) Ecoles prim. compl. (6 années)	II. pak. pamatsk. (5. un 6. klase) Ecoles prim. de II degré (5. et 6. cl.)	Papildu skolas Ecoles supplémentaires	
Latviešu Lettonne	46	9	653	674	26	92	1500
L.-krievu Gr.-Russe	4	1	120	35	1	5	166
B.-krievu Ruthénienne	—	—	—	1	—	—	1
Vācu Allemande	17	2	19	33	1	—	72
Poļu Polonaise	—	—	9	7	1	1	18
Leišu Lithuanienne	—	—	6	4	1	—	11
Igauņu Estonienne	—	—	1	3	—	—	4
Žīdu Juive	10	—	3	47	1	1	62
Pārējās Autres	6	—	58	18	—	13	95
Kopā — Total	83	12	869	822	31	112	1929

1936./37. māc. gadā no visiem bērnu dārziem 46 vai 55,4% ir latviešu, 20,5% vācu un 12,0% žīdu. No pirmskolām 75% ir latviešu skolas. Latviešu skolas starp I pakāpes pamatskolām sastāda 75,1%, starp pilnām pamatskolām 82% un starp II pakāpes pamatskolām 83,9%. No papildu skolām 82,1% ir latviešu skolas.

1936./37. māc. gadā starp 1500 latviešu tautskolām visvairāk ir pilnu pamatskolu, kuŗas sastāda 44,3% no kopskaita, pēc tam nāk pirmās pakāpes pamatskolas, kuŗu ir 43,6%, papildskolas — 6,1%, bērnu dārzi — 3,1%, otrās pakāpes pamatskolas — 1,7% un pirmskolas 0,6%. No lielkrievu tautskolām 72,3% ir pirmās pakāpes pamatskolas, 21,1% pilnas pamatskolas un 6,6% pārējo tipu pamatskolas. No vācu tautskolām 45,3% ir pilnas pamatskolas, 26,4% pirmās pakāpes pamatskolas, 23,6% bērnu dārzi un 4,2% pārējo tipu tautskolas. No žīdu

tautskolām 75,8% ir pilnas pamatskolas, 16,1% bērnu dārzi un 8,1% pārējo tipu tautskolas.

Tautskolu tautības. Skolu tautība nosakāma pēc tā, kādā valodā notiek mācības. Likums par tautas izglītību paredz, ka bez latviešu skolām, kur mācību valoda ir latviešu, var pastāvēt arī cittautiešu skolas vai klases, ja ir pietiekošs skaits attiecīgas tautības skolēnu. 1934. gada tautas izglītības likumā noteikts, ka cittautiešu bērniem obligatoriskā mācības vecumā jauna publiska klase atvērta un uzturama, ja no viena obligatoriskās mācības rajona sanāk vismaz 30 vienotības tautības bērnu, kam attiecīga klase nav pieejama, bet skola, — ja sanāk vismaz 60 šādu bērnu. Likums nosaka arī, ka latviešu bērni var mācīties tikai skolās ar latviešu mācības valodu, bet cittautiešu bērni var mācīties tās tautības skolā, pie kuņas pieder viņu vecāki, ja šīs tautības valodā bērns var brīvi izteikties, bet pretējā gadījumā jāpameklē skola ar valsts valodu. Pēdējais noteikums nebija vecā izglītības likumā, kādēļ agrāk atsevišķas cittautības skolā mācījās dažādu tautību bērni.

31. mēc. gadā, kad darbojušās 45 poļu tautskolas, kamēr blakus gados tikai 36. Pēdējos gados poļu tautskolu skaits samazinājies, kas izskaidrojams ar skolēnu trūkumu. Leišu tautskolu skaits pēdējos trīs gados stabilizējies uz 11, un igauņiem jau kopš 1927./28. mēc. gada ir 4 tautskolas. Žīdu tautskolu skaits līdz 1933./34. mēc. gadam gadu no gada pieauga, bet 1934./35. mēc. gadā notikusi strauja samazināšanās. Jauktu tautību tautskolu skaits palielinājies — tas sevišķi sakāms par pēdējiem gadiem.

No tautskolām, kas darbojušās 1936./37. mēc. gadā 1.500 vai 77,8% ir latviešu, 166 vai 8,6% lielkrievu, 72 vai 3,7% vācu, 62 vai 3,2% žīdu, 18 vai 0,9% poļu, 11 vai 0,6% leišu, 4 vai 0,2% igauņu, 1 vai 0,1% baltkrievu un 95 vai 4,9% jauktu tautību skolas. Ja vairākām tautībām ir mazāks skolu procents nekā viņu piederīgo procents starp valsts pilsoņiem, tad tas izskaidrojams ar to, ka šo tautību piederīgie parasti dzīvo nelielā skaitā izkaisīti starp latviešiem un viņu bērni apmeklē vai nu jauktas vai latviešu skolas. Vienīgi vācu skolu procents ir lielāks nekā vācu iedzīvotāju procents.

Tautskolu skaits pēc skolu tautības.
Nombre des écoles populaires par langues d'enseignement.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	L.-krievu Gr.-Russse	B.-krievu Ruthénienne	Žīdu Juive	Poļu Polonaise	Leišu Lituanienne	Igauņu Estonienne	Jaukt. taut. Div. lang. d'ens.	Kopā Total
1920./21.	1 294	67	159	35	21	5	3	—	1 584	
1921./22.	1 317	73	198	46	51	28	6	—	1 725	
1922./23.	1 403	80	260	66	34	8	7	—	1 858	
1923./24.	1 435	78	206	50	61	29	7	—	1 874	
1924./25.	1 390	79	199	36	67	26	10	7	1 854	
1925./26.	1 414	83	205	32	71	22	9	5	1 891	
1926./27.	1 422	86	222	28	74	27	10	5	1 921	
1927./28.	1 394	89	224	33	78	31	7	4	1 904	
1928./29.	1 410	91	229	31	80	34	7	4	1 931	
1929./30.	1 413	90	231	34	88	36	8	4	1 944	
1930./31.	1 441	89	243	26	94	45	12	4	1 903	
1931./32.	1 514	88	246	27	96	36	13	4	1 983	
1932./33.	1 518	87	238	23	96	34	12	4	1 970	
1933./34.	1 502	88	236	23	100	35	13	4	1 957	
1934./35.	1 472	82	198	16	69	22	11	4	1 951	
1935./36.	1 461	77	173	13	67	21	11	4	1 907	
1936./37.	1 500	72	166	1	62	18	11	4	1 929	

Tautskolas procentos pēc skolu tautības.
Ecoles populaires en nombres relatifs — par langues d'enseignement.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	L.-krievu Gr.-Russse	B.-krievu Ruthénienne	Žīdu Juive	Poļu Polonaise	Leišu Lituanienne	Igauņu Estonienne	Jauktu taut. Div. langues	Kopā Total
1920./21.	81,7	4,2	10,1	2,2	1,3	0,3	0,2	—	100,0	
1921./22.	76,4	4,2	11,5	2,7	3,0	1,6	0,3	—	100,0	
1922./23.	75,5	4,3	14,0	3,6	1,8	0,4	0,4	—	100,0	
1923./24.	76,6	4,7	10,9	2,7	3,8	1,5	0,4	—	100,0	
1924./25.	75,0	4,3	10,7	1,9	3,6	1,4	0,5	0,4	100,0	
1925./26.	74,5	4,4	10,8	1,7	3,7	1,2	0,5	0,3	100,0	
1926./27.	74,0	4,5	11,6	1,5	3,8	1,4	0,5	0,3	100,0	
1927./28.	73,2	4,7	11,8	1,7	4,1	1,6	0,4	0,2	100,0	
1928./29.	73,0	4,7	11,9	1,6	4,1	1,8	0,4	0,2	100,0	
1929./30.	72,7	4,6	11,9	1,7	4,5	1,9	0,4	0,2	100,0	
1930./31.	71,9	4,4	12,1	1,3	4,7	2,3	0,6	0,2	100,0	
1931./32.	72,7	4,2	11,8	1,3	4,6	1,7	0,6	0,2	100,0	
1932./33.	73,8	4,2	11,5	1,1	4,6	1,7	0,6	0,2	100,0	
1933./34.	73,0	4,3	11,5	1,1	4,9	1,7	0,6	0,2	100,0	
1934./35.	75,5	4,2	10,2	0,8	3,5	1,1	0,6	0,2	100,0	
1935./36.	76,6	4,0	9,1	0,7	3,5	1,1	0,6	0,2	100,0	
1936./37.	77,8	3,7	8,6	0,1	3,2	0,9	0,6	0,2	100,0	

Kā iepriekšējā tabulā redzams, latviešu tautskolu skaits neuzrāda lielas pārmaiņas. Sākot ar 1932./33. mēc. gadu latviešu tautskolu skaits nedaudz svārstās ap 1.500 un 1936./37. mācības gadā uzrāda pieaugošu tendenci. Lielkrievu tautskolu skaits gandrīz vai pakāpeniski palielinājies līdz 1931./32. mēc. gadam, bet pēc tam atkal samazinājies, kas izskaidrojams ar skolu tīkla lietderīgāku izveidošanu. Baltkrievu skolu skaits jau kopš 1925. gada uzrāda samazināšanos. Šīs tautības skolu samazināšanās izskaidrojama ar to, ka iedzīvotāju kopums, kas Latvijas pastāvēšanas pirmos gados uzdevās par baltkrieviem, galvenā kārtā kompleksējās no agrākos gados pārtautotiem latviešiem. Vēlākos gados apstākļi noskaidrojās, un pārtautotie apzinājās savu nacionālo piederību, un baltkrievu skaits vairākkārt samazinājās kā to arī rāda tautas skaitīšanu iznākumi. Līdz ar to dabīgā kārtā samazinājās arī viņu tautskolu skaits. Vācu tautskolu skaitam līdz 1928./29. mēc. gadam piemita tendence pieaugt, bet pēc tam atkal samazināties. Vācu tautskolu samazināšanos galvenā kārtā izsauc mazā dzimstība starp vāciešiem. Poļu tautskolu skaits gadu no gada uzrāda samērā lielas svārstības gan uz augšu gan leju. Sevišķi liels izlēciens ir 1930./

Ja aplūkojam kā gadu no gada pārmainīties tautskolu procentuālais sadalījums pēc tautībām, tad redzam visai raksturīgu gaitu. 1920./21. mēc. gadā no visām tautskolām 81,7% ir latviešu skolas. Nākošā mācības gadā latviešu tautskolu procents ir jau manāmi zemāks, un tālākos gados līdz 1930./31. mēc. gadam tas gandrīz vai pakāpeniski samazinājies. 1930./31. m. gadā bija 71,9% latviešu tautskolu. Šis ir mazākais latviešu tautskolu procents, kāds bijis Latvijas pastāvēšanas laikā. Latviešiem relatīvi bija mazāk skolu nekā katrai cittautiešu grupai. Kopš 1932. g. latviešu tautskolu procents nemitīgi palielinājies. Lielkrievu tautskolu procents bijis diezgan pastāvīgs, izņemot pēdējos gadus, kad tas samazinājies. Baltkrievu tautskolu procentam visu laiku piemītusi tendence samazināties.

Laikā no 1924./25. līdz 1930./31. mēc. gadam latviešu tautskolu skaits palielinājies par 51 vai 3,7%, bet pārējo tautskolu skaits tai pašā laikā pieaudzis par 98 vai 21,1%. Kamēr latviešu tautskolu skaits līdz 1930. gadam gadu no gada palika bez pārmaiņām vai palielinājās tikai nedaudz, tikmēr cittautiešu skolu skaits strauji pieauga. Skolu nodibināšanā neieturēja vajadzīgo lietderību, bet vadījās no dažādiem

blakus apstākļiem, kādēļ radās nepieciešamība pārveidot skolu tīklu — apvienojot un likvidējot nevajadzīgās skolas. 1936./37. māc. gadā, salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, latviešu tautskolu ir par 110 vai 7,9% vairāk, bet pārējo tautskolu par 35 vai 7,5% mazāk.

Nākošā tabulā redzams latviešu tautskolu skaits un procentuālais sadalījums pa apgabaliem.

Latviešu tautskolu skaits apgabalos.
Ecoles populaires lettonnes dans les provinces.

Māc. gadi Années scol.						Kopā Total
	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	
1921./22.	46	458	240	211	322	1317
1922./23.	68	506	250	227	352	1403
1923./24.	70	500	248	237	380	1435
1924./25.	77	471	242	228	372	1390
1925./26.	78	476	226	241	393	1414
1926./27.	85	463	223	243	408	1422
1927./28.	83	454	221	243	393	1394
1928./29.	88	449	221	244	408	1410
1929./30.	90	446	217	246	414	1413
1930./31.	95	449	223	249	425	1441
1931./32.	97	452	228	264	473	1514
1932./33.	102	438	222	267	489	1518
1933./34.	103	434	215	260	490	1502
1934./35.	103	418	214	261	476	1472
1935./36.	99	415	218	259	470	1461
1936./37.	97	408	220	275	500	1500

Latviešu tautskolu tīkls ievērojami pārveidojies. Dažos apvidos tas kļuvis daudz biežāks, bet dažos retāks, un pie tam šāda pārveidošanās notikusi vai visus gadus. Kā iepriekšējā tabulā redzams, latviešu tautskolu skaits Rīgā arvien pieaudzis, izņemot pašus pēdējos gadus. Tas pieaudzis arī Zemgalē un Latgalē un pie tam visvairāk pēdējā. Turpretim latviešu tautskolu skaitam Vidzemē un arī vienu laiku Kurzemē piemītusi tendence samazināties. No latviešu tautskolām Rīgā 1924./25. māc. gadā bija 77 vai 5,5%, bet 1936./37. māc. gadā 97 vai 6,5%; Vidzemē — 1924./25. māc. gadā 471 vai 33,9%, bet 1936./37. māc. gadā 408 vai 27,2%; Kurzemē — 1924./25. māc. gadā 242 vai 17,4%, bet 1936./37. māc. gadā 220 vai 14,7%; Zemgalē — 1924./25. māc. gadā 228 vai 16,4%, bet 1936./37. māc. gadā 275 vai 18,3% un Latgalē — 1924./25. māc. gadā 372 vai 26,8%, bet 1936./37. māc. gadā 500 vai 33,3%. Tā tad minētā starplaikā (12 gados) latviešu tautskolu skaits Latgalē pieaudzis par 128 un procenti par 6,5, Zemgalē skaits pieaudzis par 47 un procenti par 1,9 un Rīgā skaits pieaudzis par 20 un procenti par 1,0, bet Vidzemē skaits samazinājies par 63 un procenti par 6,7 un Kurzemē skaits samazinājies par 22 un procenti par 2,7. Tagad, salīdzinot apgabalus, latviešu tautskolu visvairāk ir Latgalē, bet līdz 1930./31. māc. gadam visvairāk bija Vidzemē.

Tālāk apskatāms arī jautājums kādu daļu no atsevišķa apgabala tautskolām sastāda latviešu skolas, un kā šī attiecība gadu no gada pārveidojusies.

1936./37. m. g. no visām tautskolām 77,8% ir latviešu skolas. Starp atsevišķu apgabalu tautskolām latviešu skolu procentuāli visvairāk ir Vidzemē — 96,5%, pēc tam Kurzemē — 87,0%, Zemgalē — 86,5%, Latgalē — 67,3% un vismazāk Rīgā — 50,5%. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, redzams, ka latviešu tautskolu procenti Rīgā palielinājies, un tagad no visām Rīgas tautskolām nedaudz vairāk kā puse ir latviešu skolas, kamēr visos iepriekšējos gados latviešu tautskolas nebija absolūti vairākumā. Latviešu tautskolu procenti palielinājies arī Kurzemē, Zem-

Latviešu tautskolu procenti apgabalos.
Pourcentage des écoles populaires lettonnes dans les provinces.

Māc. gadi Années scol.						Kopā Total
	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	
1921./22.	86,1	84,5	79,6	59,2	76,3	
1923./24.	43,5	96,5	84,6	82,6	61,8	
1924./25.	45,3	95,9	83,2	82,0	59,6	
1925./26.	43,8	96,6	82,8	83,7	59,6	
1926./27.	45,2	96,5	82,6	81,0	59,7	
1927./28.	44,9	96,6	81,9	81,0	57,9	
1928./29.	45,8	96,4	82,5	80,5	58,1	
1929./30.	44,8	96,3	82,2	80,7	58,2	
1930./31.	45,2	96,4	81,7	79,8	57,3	
1931./32.	46,0	96,2	82,6	80,0	59,4	
1932./33.	46,2	96,3	82,8	81,4	61,3	
1933./34.	44,0	96,2	83,0	82,0	61,6	
1934./35.	47,0	96,5	84,9	83,7	64,4	
1935./36.	48,3	96,5	85,5	85,5	65,8	
1936./37.	50,5	96,5	87,0	86,5	67,3	

galē un Latgalē. Tas sevišķi sakāms par pēdējiem 3 mācības gadiem. Vidzemē turpretim stāvoklis palicis bez pārmaiņām, jo tur jau latviešu tautskolu procenti ir ievērojami augstāks kā pārējos apgabalos.

Interesanti salīdzināt atsevišķas tautības tautskolu skaitu ar šīs tautības piederīgo skaitu. Latviešiem uz 1 tautskolu 1934./35. māc. gadā bija 1.000 (1924./25. m. g. — 974), lielkrieviem — 1.042 (973) un vāciešiem — 758 (898) piederīgie.

Tautskolu lielums. Par skolu lielumu varam spriest pēc tajās iekārtoto mācības telpu un skolēnu skaita.

Mācības telpu skaits tautskolās.
Nombre des pièces d'enseignement des écoles populaires.

Apgabali Provinces	1924./25.	1929./30.	1933./34.	1936./37.
	m. g. a. sc.	m. g. a. sc.	m. g. a. sc.	m. g. a. sc.
Rīga	914	1 047	1 193	1 142
Vidzeme	1 293	1 357	1 312	1 327
Kurzeme	894	886	942	946
Zemgale	781	933	1 011	1 076
Latgale	1 244	1 699	2 013	2 158
Latvija	5 126	5 922	6 471	6 649
<i>Lettonne</i>				
T. sk.: pilsētās	2 122	2 423	2 578	2 529
<i>Dont : d. l. villes</i>				
laukos	3 004	3 499	3 893	4 120
<i>à la campagne</i>				

Iepriekšējā tabulā redzams faktiskais mācības telpu skaits neatkarīgi no tā, vai tajās mācības notur vienā vai vairākās maiņās. 1936./37. māc. gadā visās tautskolās kopsummā ir 6.649 mācības telpas. No visām mācības telpām laukos atrodas 62%. Laikā no 1924./25.—1936./37. māc. gadam mācības telpu skaits tautskolās palielinājies par 1.523, tai skaitā laukos par 1.116 un pilsētās par 407. Latgalē tai pašā laikā mācības telpu skaits palielinājies par 914, Zemgalē par 295, Rīgā par 228, Kurzemē par 52 un Vidzemē par 34. Šie skaitļi rāda, ka mācības telpu skaits atsevišķās valsts daļās palielinājies ļoti nevienādi. Atsevišķi pēdējo 3 gadu laikā, t. i. no 1933./34.—1936./37. māc. gadam mācības telpu skaits kopsummā palielinājies par 178 vai 2,8%, pie kam laukos palielinājies par 227 vai 5,8%, bet pilsētās samazinājies par 49 vai 1,0%. No apgabaliem ar mācības telpu skaita strauju pieaugumu sevišķi izceļas Latgale.

Latviešu tautskolās bijis šāds mācības telpu skaits: 1924./25. māc. gadā — 3.764, 1929./30.

māc. gadā — 4.295, 1933./34. m. g. — 4.695 un 1936./37. m. g. — 5.180, bet pārējās tautskolās 1924./25. m. g. — 1.362, 1929./30. m. g. — 1.627, 1933./34. m. g. — 1.776 un 1936./37. māc. gadā — 1.469. Laikā no 1924./25.—1936./37. m. g. mācības telpu skaits latviešu tautskolās palielinājies par 1.416 vai 37,0% un pārējās tautskolās par 107 vai 7,9%. Pedējo 3 gadu laikā mācības telpu skaits pieaudzis vienīgi latviešu skolās par 485, bet pārējās skolās samazinājies par 307.

**Mācības telpu skaits caurmērā 1 tautskolā.
Nombre des pièces d'enseignement en moyenne
par école populaire.**

Apgabali Provinces	1924./25. m. g. a. sc.	1929./30. m. g. a. sc.	1933./34. m. g. a. sc.	1936./37. m. g. a. sc.
Rīga	5,87	5,89	5,07	6,42
Vidzeme	2,03	2,08	2,08	3,24
Kurzeme	3,09	3,89	3,68	3,88
Zemgale	2,91	3,07	3,80	3,74
Latgale	2,00	2,01	2,05	3,15
Latvija . Lettonie	2,78	3,07	3,17	3,68
T. sk. : pils.	5,25	5,88	5,18	6,50
Dont: d. l. vil. es laukos	2,08	2,56	2,17	2,91
à la campagne				

**Tautskolas pēc mācības telpu skaita.
Ecoles populaires d'après le nombre des pièces d'enseignement.**

Tautskolu skaits — Nombre des écoles populaires

1936./37. mācības gadā — années scolaires

Mācības telpu skaits Nombre des pièces d'enseigne-	1924./25. māc. g. a. sc.												1936./37. mācības gadā — années scolaires											
	Rīga				Vidzeme				Kurzeme				Zemgale				Latgale				Latvija			
	Pils. Vill.	Lauk. Camp.	Kopā Total		Pils. Vill.	Lauk. Camp.	Kopā Total		Pils. Vill.	Lauk. Camp.	Kopā Total		Pils. Vill.	Lauk. Camp.	Kopā Total		Pils. Vill.	Lauk. Camp.	Kopā Total					
1	518	22	6	45	51	4	28	32	7	21	28	4	134	138	43	228	271							
2	656	17	3	126	129	6	68	74	7	83	90	5	282	287	38	559	597							
3	227	21	4	97	101	4	34	38	6	47	53	5	55	60	40	233	273							
4	154	18	3	48	51	8	29	37	4	40	44	6	48	54	39	165	204							
5	96	10	5	25	30	2	17	19	4	20	24	8	48	56	29	110	139							
6	74	10	6	22	28	5	9	14	4	14	18	1	24	25	26	69	95							
7	52	18	6	2	8	10	1	11	4	8	12	10	21	31	48	32	80							
8	16	11	3	—	3	4	1	5	2	2	4	4	3	7	24	6	30							
9	11	11	—	—	—	3	—	3	1	3	4	2	1	3	17	4	21							
10	10	6	3	—	3	1	1	2	2	1	3	1	2	3	13	4	17							
11	12	6	—	—	—	2	1	3	2	—	2	1	1	2	11	2	13							
12	11	7	2	—	2	1	1	2	1	1	2	3	1	4	14	3	17							
13	1	4	1	—	1	2	—	2	—	—	—	2	—	2	9	—	9							
14	4	12	1	—	1	—	—	—	1	1	2	3	—	3	17	1	18							
15	1	2	1	—	1	3	—	3	—	—	—	2	1	3	8	1	9							
16	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	1	2	2	1	3							
17	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2							
18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1							
19	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3	—	3	4	—	4							
20	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1							
21	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1							
27	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1							
30	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1							
Kopā. Total	1845	178	45	365	410	57	190	247	47	241	238	62	622	684	389	1418	1807							

mācības telpām uzrāda samērā nelielas atšķirības, bet laukos lielā pārsvarā ir skolas ar 2 mācības telpām.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, tautskolu stāvoklis mācības telpu ziņā ievērojami uzlabojies. 1924./25. māc. gadā bija 518 skolas ar 1 mācības telpu, bet 1936./37. māc. gadā tikai 271, vai par 247 mazāk. Tai pašā laikā par 59 samazinājies arī skolu skaits ar 2 mācības telpām, turpretim pieaudzis skolu skaits ar vairāk mācības telpām.

Kamēr 1924./25. māc. gadā ar vienu mācības telpu bija 28,1% skolu, tikmēr 1936./37. māc. gadā šādu skolu ir tikai 15,0%. No atsevišķa apgabala tautskolām skolas ar vienu mācības telpu sastāda Latgalē 20,2%, Kurzēmē — 12,9%, Rīgā — 12,4%, Vidzemē — 12,4% un Zemgalē — 9,7%. Skolas ar 5 un vairāk mā-

Iepriekšējā tabulā redzams faktiskais mācības telpu skaits caurmērā 1 tautskolā. No aprēķina izslēgtas tās skolas, kas mācības notur citas skolas telpās.

1936./37. māc. gadā caurmērā vienā tautskolā ir 3,68 mācības telpas. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, skolas ievērojami paplašinājušās, jo 1924./25. māc. gadā caurmērā 1 tautskolā bija tikai 2,78 mācības telpas. Mācības telpu skaits caurmērā vienā tautskolā pilsētās ir vairāk kā divi reizes lielāks kā laukos.

Caurmērā vienā latviešu tautskolā bijis šāds mācības telpu skaits: 1924./25. m. g. — 2,72, 1929./30. m. g. — 3,05, 1933./34. m. g. — 3,27 un 1936./37. m. g. — 3,69, bet pārējās tautskolās: 1924./25. m. g. — 2,07, 1929./30. m. g. — 3,10, 1933./34. m. g. — 3,28 un 1936./37. m. g. — 3,63. Tā tad mācības telpu skaits caurmērā vienā latviešu tautskolā pieaudzis straujāk un tagad ir lielāks kā pārējās tautskolās.

Nākošā tabulā redzams tautskolu sadalījums pēc mācības telpu skaita.

1936./37. māc. gadā savas telpas ir pavisam 1.807 tautskolām. Visvairāk tautskolu ir ar 2 mācības telpām (597) un pēc tam ar 3 un 4 telpām. Vislielākais mācības telpu skaits vienā skolā ir 30. Pilsētās skolu skaits ar 1—7

**Tautskolas procentos pēc mācības telpu skaita.
Ecoles populaires en proportion au nombre des
pièces d'enseignement.**

1936./37. māc. g. — années scol.

Māc. telpu sk. Nombre des pièces d'enseigne- ment	1936./37. māc. g. — années scol.												
	1924./25. m. g. a. sc.	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie	pilsēt. d. l. vil. es	laukos à la camp.	T. sk. — Dont.			
1	28,1	12,4	12,4	12,9	9,7	20,2	15,0	11,1	16,1				
2	35,6	9,6	31,5	29,9	31,3	42,0	33,0	9,8	39,4				
3	12,8	11,8	24,7	15,4	18,4	8,8	15,1	10,3	16,4				
4	8,0	10,1	12,4	15,0	15,3	7,0	11,3	10,0	11,6				
5	5,2	5,6	7,3	7,7	8,3	8,2	7,7	7,4	7,8				
6	4,0	5,6	6,8	5,7	6,2	3,6	5,3	6,7	4,9				
7 un vairāk et plus	6,5	44,0	4,9	13,4	10,8	9,3	12,6	44,7	3,8				
Kopā. Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0				

0306061091
Latv. PSR Valsts bibliotēka
62-326

cības telpām 1936./37. m. gadā sastāda caurmērā 25,6% (1924./25. m. g. tikai 15,7%), pie kam Rīgā — 56,1%, Kurzemē — 26,8%, Zemgalē — 25,3%, Latgalē — 21,1% un vismazāk Vidzemē — 19,0%. Skolas ar 5 un vairāk mācības telpām pilsētās ir 58,8%, bet laukos tikai 16,3% no skolu kopskaita.

Reizē ar minēto aplūkojams arī mācības telpu sadalījums pēc tajās novietoto mācības grupu, t. i. nodaļu skaita.

Mācības telpu skaits pēc tajās novietoto nodaļu skaita.

Nombre des pièces d'enseignement d'après le nombre des sections y placés.

Nodaļu skaits 1 māc. telpā Nombre des sections dans une pièce	1924./25. m.g.—a.sc.	1929./30. m.g.—a.sc.	1933./34. m.g.—a.sc.	1936./37. m.g.—a.sc.
1	3 015	3 435	3 938	4 387
2	1 762	1 918	2 231	2 194
3	366	433	306	249
4	201	216	224	118
5	64	142	98	50
6	1	—	11	—
Kopā . . .	5 409	6 144	6 808	6 998
<i>Total</i>				

Sastādot iepriekšējo tabulu, otrā maina uzskatīta kā pilnīgi patstāvīga atsevišķā mācības telpā, un sakarā ar to šajā tabulā uzrādītais mācības telpu skaits iznāk lielāks par mācības telpu skaitu, kāds tas faktiski ir. 1936./37. m. gadā no 6.998 mācības telpām 4.387 (62,7%) telpās mācījusies tikai viena mācības grupa, t. i. nodaļa. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, šādu mācības telpu skaits pakāpeniski un pie tam strauji palielinājies. Gandrīz trešā daļa no mācības telpām novietotas 2 nodaļās. Arī šādu mācības telpu skaits, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, palielinājies. Telpu, kur vienlaicīgi mācās 3 un vairākas nodaļas, kurām katrai sava mācības programma, 1936./37. m. gadā ir 417 vai 5,95%. Šādu mācības telpu skaits, salīdzinot ar 1924./25. m. g. gadu, samazinājies par 215, kas uzskatāms par lielu panākumu, jo vairāku nodaļu atrašanās vienā telpā ir traucējoša sekmīgām mācībām. 1924./25. m. g. gadā caurmērā 1 mācības telpā atradās 1,62, 1929./30. m. g. — 1,65, 1933./34. m. g. — 1,58 un 1936./37. m. g. — 1,46 nodaļas, t. i. dažādas mācības grupas.

Skolu lielumu pēc darbības apmēra rāda skolēnu skaits tajās.

**Tautskolas pēc skolēnu skaita 1936./37. m. g.
Ecoles populaires d'après l'effectif des élèves dans l'année scolaire 1936/37.**

Skolēnu skaits Nombre des élèves	Rīga		Vidzeme		Kurzeme		Zemgale		Latgale		Latvija		Tai skaitā Dont: latviešu skolās ecoles lettonnes	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Laukos — A la campagne														
Līdz — Jusqu'à 50	—	—	94	25,13	46	23,96	63	23,13	126	18,64	329	21,76	269	21,42
51 — 100	—	—	153	40,94	64	33,33	101	37,41	308	45,56	626	41,40	517	41,16
101 — 150	—	—	80	21,69	40	20,83	56	20,74	125	18,49	301	19,91	243	19,55
151 — 200	—	—	30	8,02	20	10,42	29	10,74	50	7,40	129	8,13	110	8,76
201 — 300	—	—	17	4,55	20	10,42	17	6,30	51	7,44	105	6,94	96	7,64
301 — 400	—	—	—	—	1	0,52	2	0,74	15	2,22	18	1,19	17	1,35
401 — 500	—	—	—	—	1	0,52	2	0,74	—	—	3	0,20	3	0,24
501 un vairāk et plus	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,15	1	0,07	1	0,08
Kopā . . .	—	—	374	100,00	192	100,00	270	100,00	676	100,00	1512	100,00	1256	100,00
<i>Total</i>														
Pilsētās — Dans les villes														
Līdz — Jusqu'à 50	47	24,48	11	22,45	15	24,59	16	33,33	11	16,42	100	23,98	46	18,85
51 — 100	36	18,75	7	14,29	9	14,25	7	14,58	10	14,93	69	16,15	34	13,98
101 — 150	17	8,86	8	16,32	7	11,48	7	14,18	10	14,98	49	11,75	30	12,10
151 — 200	15	7,81	7	14,29	5	8,50	3	6,25	9	13,48	39	9,35	21	8,11
201 — 300	28	14,58	8	16,32	10	16,59	6	12,50	9	13,48	61	14,68	36	14,75
301 — 400	22	11,46	5	10,20	7	11,48	2	4,17	5	7,46	41	9,89	29	11,66
401 — 500	12	6,25	1	2,04	2	3,58	5	10,42	7	10,45	27	6,47	22	9,02
501 un vairāk et plus	15	7,81	2	4,08	6	9,83	2	4,17	6	8,95	31	7,44	26	10,66
Kopā . . .	192	100,00	49	100,00	61	100,00	48	100,00	67	100,00	417	100,00	244	100,00
<i>Total</i>														
Pavisam — Total général														
Līdz — Jusqu'à 50	47	24,48	105	24,62	61	24,11	79	24,85	137	18,44	429	22,24	315	21,00
51 — 100	36	18,75	160	37,89	73	28,86	108	33,56	318	42,80	695	36,08	551	36,73
101 — 150	17	8,86	88	20,80	47	18,58	63	19,81	135	18,17	350	18,14	273	18,20
151 — 200	15	7,81	37	8,75	25	9,88	32	10,06	59	7,94	168	8,71	131	8,73
201 — 300	28	14,58	25	5,91	30	11,86	23	7,23	60	8,08	166	8,61	132	8,50
301 — 400	22	11,46	5	1,18	8	3,16	4	1,26	20	2,69	59	3,06	46	3,07
401 — 500	12	6,25	1	0,24	3	1,19	7	2,20	7	0,94	30	1,55	25	1,67
501 un vairāk et plus	15	7,81	2	0,47	6	2,37	2	0,63	7	0,94	32	1,66	27	1,80
Kopā . . .	192	100,00	423	100,00	253	100,00	318	100,00	743	100,00	1929	100,00	1500	100,00
<i>Total</i>														

Iepriekšējā tabulā visas tautskolas pēc skolēnu skaita sadalītas 8 grupās. Samērā visvairāk ir tādu skolu, kur skolēnu skaits ir no 51—100. Šādu skolu 1936./37. m. gadā ir 695 vai 36,03%. Pēc tam lielāks skolu skaits ir ar ne vairāk kā 50 skolēniem. Vairāk par 300 skolēniem ir 121 skolā. Atsevišķos apga-

balos skolu ar ne vairāk kā 50 skolēniem procentuāli visvairāk ir Zemgalē 24,85%, pēc tam Vidzemē — 24,82%, Rīgā — 24,48%, Kurzemē — 24,11% un Latgalē — 18,44%. Kā redzam, pašu mazāko skolu procents visos apgabalos ir ļoti vienāds, vienīgi Latgalē tas ir zemāks, bet toties Latgalē ir ievērojami augstāks skolu pro-

cents ar 51—100 skolēniem. Lielās skolas galvenā kārtā atrodas pilsētās. Skolas, kurās vairāk par 200 skolēniem, pilsētās sastāda 38,37%, bet laukos tikai 8,40% no skolu skaita. Starp latviešu tautskolām skolu ar lielāku skolēnu skaitu procentuāli vairāk kā starp pārējām tautskolām.

Tautskolu procentuālais sadalījums pēc skolēnu skaita, salīdzinot ar iepriekšējo — 1935./36. māc. gadu, tikai nedaudz pārmainījies.

2. Tautskolu skolēni. *Elèves des écoles populaires.*

Skolēnu skaits tautskolās. Šeit sakopotas ziņas par skolēnu skaitu tautskolās atsevišķos gados, sadalījumā pa apgabaliem un aprīņiem, kā arī sadalījumā pēc skolu uzturētājiem, skolu tipiem un skolu tautībām. Novērtējot notikušās skolēnu skaita pārmaiņas, vispirmā kārtā jāņem vērā tas, kā pārmainījies bērnu skaits skolas apmeklēšanas vecumā.

Bērnu skaits. — *Nombre des enfants.*

Vecums Age	1920. g.	1925. g.	1930. g.	1935. g.
8 g.	36 827	20 284	30 612	33 550
9 "	32 756	24 010	26 444	34 054
10 "	38 884	31 888	23 789	33 137
11 "	29 692	32 204	23 557	34 124
12 "	41 771	36 956	19 320	32 923
13 "	35 801	35 335	20 818	31 096
14 "	36 806	35 918	24 109	26 513
Kopā Total	252 537	216 595	168 649	225 397

Iepriekšējā tabulā redzams 8—14 gadus vecu bērnu skaits pēc tautas skaitīšanu datiem.

Paredzamais bērnu skaits skolas apmeklēšanas vecumā. *Nombre éventuel des enfants à l'âge scolaire.*

Gadi Années	8 g. v.	9 g. v.	10 g. v.	11 g. v.	12 g. v.	13 g. v.	14 g. v.	Kopā Total	Indeks
1935.	33 550	34 054	33 137	34 124	32 923	31 096	26 513	225 397	96,5
1936.	33 748	33 463	33 961	33 062	34 044	32 864	31 052	232 174	99,4
1937.	32 803	33 660	33 395	33 886	32 998	33 990	32 781	233 513	100,0
1938.	30 952	32 717	33 576	33 317	33 810	32 925	33 912	231 209	99,0
1939.	31 745	30 872	32 636	33 498	33 242	33 736	32 819	228 578	97,9
1940.	32 013	31 661	30 795	32 559	33 423	33 169	33 657	227 277	97,3
1941.	31 184	31 928	31 583	30 723	32 486	33 349	33 992	224 345	96,1
1942.	28 759	31 102	31 849	31 509	30 654	32 414	33 271	219 558	94,0
1943.	31 485	28 683	31 025	31 774	31 439	30 586	32 339	216 231	92,6
1944.	30 401	30 405	28 612	30 952	31 702	31 369	30 515	213 956	91,6
1945.	31 003	30 321	30 330	28 545	30 883	31 633	31 296	214 011	91,7

Beidzamos gados, skolas vecuma bērnu skaits manāmi pieauga un vislielāks tas bija 1937. gadā. 8 — 14 gadus vecu bērnu 1930. gadā bija 168.649, bet 1935. gadā — 225.397 un 1937. gadā — 233.513. Sākot ar 1938. gadu minētā vecuma bērnu skaits samazināsies un pēc 10 gadiem tas būs par 10% mazāks kā tagad, t. i. katru 100 bērnu vietā būs tikai 90. Tas protams nepaliks bez iespaida uz skolēnu skaita.

Skolēnu skaits visās valsts daļās nav pārmainījies vienādi. Salīdzinošu pārskatu par notikušām pārmaiņām dod tab. 21. lpp., kur katra apgabala skolēnu skaits 1924./25. māc. gadā pielīdzināts 100, un aprēķināti indeksi tālākiem gadiem.

Salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, skolēnu skaits kopsummā visās tautskolās palielinājies par 35,6%, katru 100 skolēnu vietā 1936./37. māc. gadā ir 135,6. Rīgas pilsētas tautskolās skolēnu skaits pēc 1924./25. māc. gada 3 gadus no vietas nedaudz samazinājās, bet tad atkal pakāpeniski sāka pieaugt un vislielāko skaitu sasniedza 1933./34. māc. gadā, kad, salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, katru 100 skolēnu vietā

Minētā vecuma bērnu kopskaits vislielāks bijis 1920. gadā, bet vismazāks 1930. gadā. No tā lielā mērā arī atkarīgas skolēnu skaita lielās pārmaiņas tautskolās.

1920./21. māc. gadā tautskolas apmeklējuši pavisam 153.883 skolēni. Visos nākošos mācības gados skolēnu skaits ir lielāks, lai gan 8—14 gadus vecu bērnu skaits vislielāks bijis 1920. gadā. Šāds stāvoklis izskaidrojams ar kara sekām, kurū likvidēšana tikai tai laikā varēja sākties. Nākošos gados skolēnu kopskaits tautskolās visumā uzrāda pieaugumu un 1925./26. māc. gadā tautskolās bijuši 173.099 skolēni. Bet tālākos divos mācības gados skolēnu skaits ievērojami samazinājies, kas vedams sakarā ar to, ka šajos gados pamatskolas apmeklēšanas vecumā bija kara gados dzimušie, kurū ir maz. Pēdējos 9 gados, izņemot 1934./35. māc. gadu, katrs gads, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, uzrāda ievērojamu skolēnu skaita pieaugumu. 1936./37. māc. gadā tautskolās ir 231.591 skolēns. Tas ir lielākais skolēnu skaits, kāds līdz šim tautskolās bijis.

Skolēnu skaitu ļoti ievērojami paceļ tas, ka bērnus arvien vairāk sūta skolā. Bet bez tam skolēnu skaits un tā pārmaiņas ir atkarīgas no skolas apmeklēšanas vecuma bērnu skaita un tā pārmaiņām. Kad kara gados dzimušie bija skolas apmeklēšanas vecumā, tad skolēnu skaits ievērojami samazinājās. Neskatoties uz to, ka skolu apmeklētāju procentis pieaug, sakarā ar dzimušo skaita samazināšanos, skolēnu skaits var samazināties, kādēļ šeit ievietots aprēķins par paredzamo bērnu skaitu skolas apmeklēšanas vecumā. Aprēķins sastādīts, izejot no beidzamos gados dzimušo skaita un mirstības varbūtības 1934./36. gadā.

ir 127,3 skolēni. Pēdējos 3 gados skolēnu skaits Rīgas tautskolās tikpat kā nav pārmainījies. Kopš 1924./25. māc. gada skolēnu skaits Vidzemē vismazāks ir 1928./29. māc. gadā, kad, salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, katru 100 skolēnu vietā bijuši tikai 84,4. Pēc tam skolēnu skaits Vidzemē gandrīz vai bez pārtraukuma palielinājies un vislielāks ir beidzamā 1936./37. māc. gadā. Pēc 1924./25. māc. gada skolēnu skaits Kurzemē samazinājies 4 gadus no vietas un pie tam visai jūtam. Salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, katru 100 skolēnu vietā 1928./29. māc. gadā bijuši tikai 77,4. Tālākos gados, līdzīgi Vidzemei, skolēnu skaits Kurzemē gandrīz nepārtraukti palielinājies, un vislielāks ir 1936./37. māc. gadā. Zemgalē skolēnu skaita samazināšanās parādās tikai ar 1926./27. māc. gadu, bet ne tik jūtam kā Kurzemē un Vidzemē, un pie tam pieaugums, kas sākās ar 1929./30. māc. gadu, ir daudz straujāks kā iepriekšējos apgabalos. Zemgalē, salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, katru 100 skolēnu vietā 1936./37. māc. gadā ir 147, tā tad pieaugums gandrīz par 50%. Latgalē, salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, sko-

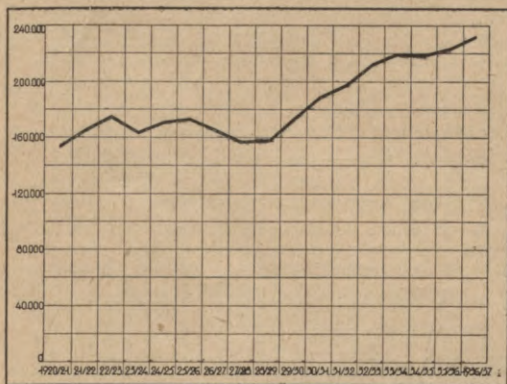
Skolēnu skaits tautskolās. — Nombre des élèves dans les écoles populaires.

	1930./21. m. g.	1931./22. m. g.	1932./23. m. g.	1933./24. m. g.	1934./25. m. g.	1935./26. m. g.	1936./27. m. g.	1937./28. m. g.	1938./29. m. g.	1939./30. m. g.	1940./31. m. g.	1941./32. m. g.	1942./33. m. g.	1943./34. m. g.	1944./35. m. g.	1945./36. m. g.	1946./37. m. g.
Apriņķi un apgabali Districts et provinces																	
R i g a				30 812	31 663	31 511	31 245	30 947	32 190	33 555	35 816	37 894	39 106	40 304	38 534	38 288	38 026
Rīgas apr. (distr.)		36 774		8 682	8 695	9 242	8 430	8 230	8 345	8 606	9 277	10 029	10 264	10 499	10 457	10 794	11 235
Cēsu "		10 381		10 292	9 743	5 679	5 330	4 954	4 746	4 809	4 990	5 240	5 878	5 902	5 552	5 650	5 933
Valmieras "		11 056		10 633	10 064	9 459	8 616	7 626	7 348	7 256	7 763	8 227	8 845	8 677	8 590	8 749	9 068
Valkas "		9 540		9 595	9 708	7 313	6 932	6 451	6 279	6 291	6 470	7 268	7 635	8 102	8 078	8 092	8 309
Madonas "		2)		2)	2)	6 321	5 942	5 544	5 512	5 503	5 934	5 967	6 290	6 575	6 516	6 755	7 302
V i d z e m e		67 751		39 292	38 210	38 014	35 250	32 805	32 220	32 435	34 434	36 751	38 912	39 755	39 193	40 040	41 917
Liepājas apr. (distr.)		10 582		10 341	10 196	10 905	10 269	9 953	9 328	9 208	10 065	10 635	11 261	11 885	11 486	11 668	11 855
Aizputes "		4 216		3 958	4 199	3 659	3 306	2 690	2 495	2 496	2 753	2 996	3 496	3 483	3 545	3 619	3 876
Kuldīgas "		5 227		5 227	5 305	5 468	5 241	4 418	4 075	3 966	4 215	4 233	5 042	5 403	5 569	5 830	6 251
Ventspils "		3 983		4 440	4 392	4 378	4 062	3 617	3 614	3 758	4 518	4 637	4 472	4 844	4 666	5 060	5 125
Talsu "		4 905		4 922	5 129	3 948	3 540	3 210	3 101	3 243	3 438	3 890	4 226	4 577	4 514	4 730	5 135
K u r z e m e		28 973		28 888	29 221	28 358	26 421	23 868	22 613	22 671	24 989	26 281	28 503	30 192	30 080	30 907	32 242
Tukuma apr. (distr.)		4 279		4 362	4 256	4 153	3 875	3 544	3 378	3 657	3 853	4 062	4 401	4 738	4 802	4 910	5 268
Jelgavas "		7 823		7 286	7 366	8 642	8 407	7 669	7 406	7 624	8 136	8 791	10 151	10 693	10 262	10 306	10 434
Bauskas "		4 230		4 219	4 267	3 939	3 586	3 350	3 350	3 666	3 963	4 338	4 774	4 841	4 572	4 554	4 615
Jekabpils "		4 517		4 384	4 460	3 950	3 719	3 524	3 473	3 696	4 174	4 293	4 579	4 914	4 895	5 104	5 357
Ilūkstes "		3 720		3 330	3 930	4 294	4 270	4 295	3 923	4 692	5 986	6 493	7 410	7 687	9 013	8 915	10 005
Z e m g a l e		24 559		23 581	24 279	25 276	24 210	22 618	21 530	23 062	26 172	27 977	31 315	32 873	33 584	33 789	35 679
Daugavpils apr. (distr.)		18 258		17 427	19 315	20 233	19 282	19 167	19 774	23 274	25 285	26 465	29 036	29 845	29 526	30 218	30 912
Rezeknes "		10 760		9 969	12 102	12 337	12 236	11 646	12 369	15 950	17 185	17 567	18 547	19 808	20 059	21 691	22 411
Ludzas "		15 287		13 988	16 013	9 081	8 335	8 167	8 386	11 078	12 684	12 331	13 206	12 980	13 819	13 829	14 816
Abrenes "		2)		2)	2)	8 319	7 975	7 988	8 718	10 697	11 430	12 284	13 702	13 794	13 891	14 721	15 588
L a t g a l e		44 305		41 884	47 430	49 940	47 823	46 968	49 247	60 999	66 584	68 647	74 491	76 427	77 295	80 459	83 727
L a t v i j a — Lettonie		153 883		163 867	170 803	173 099	164 954	157 206	157 810	172 702	187 995	197 540	212 327	219 551	218 686	223 483	231 591

1) Rīga pieskaitīta Rīgas apriņķim.

2) Vecais apriņķis sadalījums.

Skolēnu skaits tautskolās.
Nombre des élèves dans les écoles populaires.

lēnu skaits no vēlākiem gadiem mazāks ir vienīgi 1927./28. māc. gadā, kad katru 100 skolēnu vietā ir 99. Pēc tam skolēnu skaits Latgalē nepārtraukti un pie tam ļoti strauji palielinājies, un, salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, katru 100 skolēnu vietā 1936./37. māc. gadā ir 176,5.

Skolēnu skaita indekss tautskolās
(1924./25. m. g. = 100).

Indice du nombre des élèves dans les écoles populaires (L'année scolaire 1924/25 = 100).

Māc. gadi Années scol.	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie
1924./25.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1925./26.	99,5	99,5	97,1	104,1	105,5	101,5
1926./27.	98,7	92,5	90,4	99,7	100,8	96,6
1927./28.	97,7	85,9	81,7	93,2	99,0	92,0
1928./29.	101,7	84,4	77,4	88,7	103,8	92,4
1929./30.	105,9	84,9	77,6	95,0	128,6	101,1
1930./31.	113,1	90,1	85,5	107,8	140,4	110,1
1931./32.	119,7	96,1	90,0	115,2	144,7	115,7
1932./33.	123,5	101,8	97,5	129,0	157,1	124,8
1933./34.	127,8	104,0	103,8	135,4	161,1	128,5
1934./35.	121,7	102,6	102,9	138,5	163,0	128,0
1935./36.	120,9	104,8	105,8	139,2	169,6	130,8
1936./37.	120,1	109,7	110,8	147,0	176,5	135,6

Salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, skolēnu skaits tautskolās visstraujāk palielinājies Latgalē, kur pieaugums ir 76,5%, pēc tam nāk Zemgale — 47,0%, Rīga — 20,1%, Kurzeme — 10,3% un beidzamā Vidzeme — 9,7%. Tā tad ar sevišķi strauju skolēnu pieaugumu izceļas Latgale un arī Zemgale.

Skolēnu skaita procentuālais pieaugums tautskolās no 1925./26.—1936./37. m. g.

Accroissement proportionnel du nombre des élèves dans les écoles populaires de 1925/26 à 1936/37.

Iepriekšējā kartogrammā redzams, par cik procentiem pieaudzis skolēnu skaits atsevišķu apriņķu tautskolās laikā no 1925./26. līdz 1936./37. māc. gadam.

No 1925./26. līdz 1936./37. māc. gadam skolēnu skaits tautskolās pieaudzis kopsummā par 58.492 vai 33,8%. Latgalē tas pieaudzis par 33,787, Zemgalē par 10.403 (tai skaitā Ilūkstes apriņķī — 5.711), Rīgā par 6.515, Vidzemē par 3.903 un Kurzemē par 3.884. No atsevišķiem apriņķiem skolēnu pieaugums visstraujāks ir Ilūkstes apriņķī — 133,0%. Pēdējais pieauguma straujuma ziņā ļoti ievērojami atšķiras no pārējiem apriņķiem. Nākošais pēc pieauguma straujuma ir Abrenes apriņķis ar 87,4%. Arī pārējos Latgales apriņķos pieaugums pārsniedz 50%. Kā iepriekšējā kartogrammā redzams, ar strauju skolēnu skaita palielināšanos sevišķi izceļas visa valsts austrumu daļa. Vienīgais apriņķis, kur pēdējos 11 gados skolēnu skaits samazinājies ir Valmieras apriņķis.

Sakarā ar skolēnu skaita nevienādi straujo pieaugumu visās valsts daļās, manāmi izmainījies arī skolēnu procentuālais sadalījums pa apgabaliem.

Tautskolu skolēni procentos pa apgabaliem.
Nombre des élèves des écoles populaires — en % — par provinces.

Māc. gadi Années scol.	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie
1923./24.	18,5	23,9	17,6	14,4	25,5	100,0
1924./25.	18,5	22,4	17,1	14,2	27,8	100,0
1925./26.	18,2	22,0	16,4	14,6	28,8	100,0
1926./27.	18,9	21,4	16,0	14,7	29,0	100,0
1927./28.	19,7	20,8	15,2	14,4	29,9	100,0
1928./29.	20,4	20,4	14,8	13,7	31,2	100,0
1929./30.	19,4	18,5	13,1	13,4	35,5	100,0
1930./31.	19,1	18,5	13,8	12,9	35,4	100,0
1931./32.	19,2	18,6	13,8	14,2	34,7	100,0
1932./33.	18,4	18,5	13,4	14,8	35,1	100,0
1933./34.	18,4	18,1	13,7	15,0	34,8	100,0
1934./35.	17,6	17,9	13,7	15,4	35,4	100,0
1935./36.	17,2	17,9	13,8	15,1	36,0	100,0
1936./37.	16,4	18,1	13,9	15,4	36,2	100,0

1936./37. māc. gadā no visiem tautskolu skolēniem Latgalē ir 83.727 vai 36,2%, Vidzemē — 41.917 vai 18,1%, Rīgā — 38.026 vai 16,4%, Zemgalē — 35.679 vai 15,4% un Kurzemē — 32.242 vai 13,0%. Salīdzinot ar pirmiem pēckara gadiem, skolēnu procents sadalījumā pa apgabaliem samazinājies Rīgā, Vidzemē un Kur-

Tautskolu skolēni pilsētās un laukos.
Elèves des écoles populaires dans les villes et à la campagne.

Māc. gadi Années scol.	Pilsētās Villes		Laukos Campagne		Kopā Total				
	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%			
1921./22.	63 489	38,8	89,4	102 109	61,7	102,5	165 598	100,0	97,0
1923./24.	69 778	42,6	98,2	94 089	57,4	94,5	163 867	100,0	95,9
1924./25.	71 039	41,6	100,0	99 764	58,4	100,0	170 803	100,0	100,0
1925./26.	69 587	40,2	98,0	103 512	59,8	103,8	173 099	100,0	101,3
1926./27.	69 060	41,9	97,2	95 894	58,1	96,1	164 954	100,0	96,6
1927./28.	68 033	43,3	95,8	89 173	56,7	89,4	157 206	100,0	92,0
1928./29.	69 168	43,8	97,4	88 642	56,2	88,9	157 810	100,0	92,4
1929./30.	71 574	41,4	100,8	101 128	58,6	101,4	172 702	100,0	101,1
1930./31.	76 774	40,8	108,1	111 221	59,2	111,8	187 995	100,0	110,0
1931./32.	81 363	41,2	114,5	116 177	58,8	116,5	197 540	100,0	115,7
1932./33.	82 013	38,6	115,4	130 314	61,4	130,6	212 327	100,0	124,8
1933./34.	85 139	38,8	119,8	134 412	61,2	134,7	219 551	100,0	128,5
1934./35.	82 804	37,9	116,6	135 882	62,1	136,2	218 686	100,0	128,0
1935./36.	82 123	36,7	115,6	141 360	63,3	141,7	223 483	100,0	120,8
1936./37.	82 073	35,4	115,6	149 518	64,6	149,9	231 591	100,0	135,6

zemē, bet pieaudzis Zemgalē un Latgalē. Sevišķi straujš pieaugums ir pēdējā, jo no visiem tautskolu skolēniem 1923./24. māc. gadā tur at-radās tikai 25,3%, bet 1936./37. māc. gadā jau 36,2%.

Raksturīgi ir arī skaitļi par skolēnu skaitu pēc tautskolu atrašanās vietām pilsētās vai laukos.

1936./37. māc. gadā no visiem tautskolu skolēniem pilsētās mās 82.073 vai 35,4% un laukos 149.518 vai 64,6%. Minētais skolēnu sadalījums procentuāli atbilst pilsētu un lauku iedzīvotāju sadalījumam. Ap 1928. gadu tautskolu skolēnu sadalījums bijis ievērojami citā-dāks, tad procentuāli ievērojami vairāk skolēnu bijis pilsētās. Tā, piemēram, 1928./29. māc. gadā

no visiem tautskolu skolēniem pilsētu skolās ir 43,8%. Absolūtos skaitļos vislielākais skolēnu skaits pilsētu tautskolās bijis 1933./34. māc. gadā, bet lauku skolās pēdējā — 1936./37. māc. gadā. Salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, tautskolu skolēnu skaits pilsētās palielinājies par 11.034 vai 15,6% un laukos par 49.754 vai 49,0%.

Caurmērā starp 1.000 iedzīvotājiem 1934./35. māc. gadā bija 112 tautskolu skolēni un at-sevišķi pilsētās — 117 un laukos 110, bet 1924./25. māc. gadā caurmērā 93 un atsevišķi pilsētās — 112 un laukos — 83 skolēni. Tā tad tautskolu skolēnu skaits, salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu, laukos pieaudzis ievērojami straujāk kā pilsētās, un atšķirība starp pilsētām un laukiem šai ziņā kļuvusi vairākkārt mazāka.

Tautskolu skolēni pēc skolu uzturētājiem.
Elèves des écoles populaires d'après leurs entreteneurs.

Māc. gadi Années scol.	Valsts Etat		Pašvaldības Municipalités		Sab. organizāc. Organisations		Priv. personu Pers. priv.		Kopā Total	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1923./24.	1 231	0,8	156 699	95,6	2 457	1,5	3 480	2,1	163 867	100,0
1924./25.	1 949	1,1	162 465	95,1	3 335	2,0	3 054	1,8	170 803	100,0
1925./26.	4 291	2,5	162 007	93,6	4 449	2,6	2 352	1,3	173 099	100,0
1926./27.	4 506	2,7	154 476	93,7	4 181	2,5	1 791	1,1	164 954	100,0
1927./28.	4 727	3,0	146 551	93,2	4 300	2,7	1 628	1,1	157 206	100,0
1928./29.	5 185	3,3	146 512	92,8	4 151	2,6	1 962	1,3	157 810	100,0
1929./30.	5 656	3,3	159 662	92,4	5 126	3,0	2 258	1,3	172 702	100,0
1930./31.	6 433	3,4	173 752	92,4	5 572	3,0	2 238	1,2	187 995	100,0
1931./32.	7 536	3,8	182 710	92,5	5 220	2,6	2 074	1,1	197 540	100,0
1932./33.	9 582	4,5	196 461	92,5	4 786	2,3	1 498	0,7	212 327	100,0
1933./34.	10 840	4,9	202 279	92,1	4 960	2,3	1 472	0,7	219 551	100,0
1934./35.	13 699	6,3	199 375	91,2	4 052	1,8	1 560	0,7	218 686	100,0
1935./36.	13 932	6,2	204 397	91,5	3 732	1,7	1 422	0,6	223 483	100,0
1936./37.	14 938	6,4	212 094	91,6	3 367	1,5	1 192	0,5	231 591	100,0

Dati par skolēnu skaitu pēc tautskolu uzturētājiem sakopoti sākot ar 1923./24. māc. gadu. Valsts uzturēto skolu skolēnu skaits gadu no gada nepārtraukti audzis, un 1936./37. māc. gadā ir 12 reizes lielāks kā 1923./24. māc. gadā. Audzis arī pašvaldību uzturēto skolu skolēnu skaits, bet ar pārtraukumiem un pie tam daudz lēnāk. Pašvaldību skolās skolēnu skaits vislielāks ir 1936./37. māc. gadā, bet neskatoties uz skaita absolūto pieaugumu, pašvaldību skolu skolēnu procents tomēr, salīdzinot ar pirmiem pēckara gadiem, samazinājies. Tā 1923./24. māc. gadā no visiem tautskolu skolēniem pašvaldību skolas apmeklēja 95,6%, bet 1936./37. māc. gadā 91,6%, turpretim valsts uzturēto skolu skolēnu procents tai pašā laikā no 0,8 palielinājies uz 6,4. Sabiedrisko organizāciju uzturētās skolās skolēnu skaits līdz 1930./31. māc. gadam palielinājies, bet pēc tam uzrāda samazināšanos. Privātu personu skolās skolēnu skaits uzrāda visumā samazināšanos kā absolūti tā relatīvi.

Dati par skolēnu skaitu dažādo tipu tautskolās sakopoti sākot ar 1931./32. māc. gadu. 1936./37. māc. gadā no visiem tautskolu skolēniem 158.159 vai 68,3% (1931./32. m. gadā — 61,2%) apmeklēja pilnās pamatskolas, 60.641 vai 26,2% (32,6%) I pakāpes pamatskolas, 5.266 vai 2,3% (4,0%) papildskolas, 4.221 vai 1,8% (1,6%) bērnu dārzus, 2.380 vai 1,0% (0,6%) II pakāpes pamatskolas, un vismazāk skolēnu ir atsevišķās pirmskolās — 924 vai 0,4% (0,6%). Salīdzinot ar 1931./32. māc. gadu, t. i. pēdējo 5 gadu laikā skolēnu skaits samazinājies pirmskolās par 279 vai 23,2%, papildu skolās par 2.619 vai 33,2% un I pakāpes pamatskolās par 2.670 vai 4,2%, bet pieaudzis bērnu dārzos par 1.140 vai 37,0%, otrās pakāpes pamatskolās par 1.178 vai 98,0% un pilnās pamatskolās par 37.301 vai 30,6%. Šie skaitļi rāda, ka skolēnu sadalījums pēc tautskolu tipiem diezgan ievērojami pārveidojies. Defektīviem un atpakaļpalikušiem bērniem

Skolēnu skaits pēc tautskolu tipiem.
Nombre des élèves d'après les types des écoles populaires.

Māc. gadi Années scol.	Bērnu dārzī Écoles enfantines	Pirmskolās Écoles préparatoires	I. pak. pamatsk. (4 g.) Éc. prim. de I degré	Pilnas pamatsk. (6 g.) Éc. prim. compl.	II. p. pamatsk. (5. u. 6. kl.) Éc. prim. de II degré	Papildu skolas Éc. supplément.	Kopā Total
1931./32.	3 081	1 203	63 311	120 858	1 202	7 885	197 540
1932./33.	3 336	1 199	69 313	130 285	2 780	5 414	212 327
1933./34.	3 846	1 173	67 350	141 261	2 415	3 506	219 551
1934./35.	3 996	1 042	62 408	145 782	2 448	3 010	218 686
1935./36.	4 176	856	61 599	152 166	2 418	2 268	223 483
1936./37.	4 221	924	60 641	158 159	2 380	5 266	231 591

Skolēnu skaits defektīvo skolās.
Nombre des élèves dans les écoles p. enfants avec divers défauts.

Māc. gadi Années scol.	Kurlmēmo Sourds — muets	Neredzīgo Aveugles	Slimīgo Infirmes	Psichiski defekt. Avec défauts psychiques	Grūti audzin. Indisciplinables	Morālistiski defekt. Avec défauts de moralité	Kopā Total
1925./26.	277	26	—	244	—	—	197
1926./27.	311	24	—	273	—	—	197
1927./28.	320	21	—	299	—	—	203
1928./29.	338	22	—	306	—	—	255
1929./30.	352	19	79	364	24	270	1 108
1930./31.	360	21	73	450	48	267	1 219
1931./32.	358	17	88	503	70	246	1 282
1932./33.	373	29	84	626	94	224	1 430
1933./34.	358	32	91	600	118	225	1 424
1934./35.	376	22	72	589	104	214	1 377
1935./36.	387	22	87	578	108	211	1 393
1936./37.	413	22	76	620	106	224	1 461

pastāv sevišķas skolas. Pēdējo skolēni pēc skolu tipiem ieskaitīti pamatskolās, vadoties no defektīvo bērnu skolas kursa apmēra un ilguma. Defektīvo skolu skolēnu skaits atsevišķi redzams iepriekšējā tabulā.

Skolēnu skaits defektīvo skolās uzrāda visumā palielināšanos, bet no tā ne mazākā mērā nav secināma defektīvo bērnu skaita vispārēja palielināšanās, bet vienīgi tas, ka pēdējie vairāk apmeklē sev piemērotākas skolas. 1936./37. m. gadā darbojušās 18 defektīvo skolas, kurās bijis 1.461 skolēns, no tiem visvairāk bijuši psihiski defektīvo skolās.

Tā kā bez skolām, kurās ir latviešu mācības valoda, var pastāvēt arī cittautiešu tautskolas, tad svarīgi zināt skolēnu skaitu un tā pārmaiņas dažādo tautību skolās.

Pirmos pēckaņa gados skolēnu skaits latviešu tautskolās svārstījies no 120.000 līdz 130.000. Kopš 1920./21. m. gadā vismazāks tas bijis 1928./29. m. gadā (112.935), bet vislielāks pēdējā — 1936./37. m. gadā (183.341). Lielkrievu skolās skolēnu skaits vislielāks bijis 1932./33. m. gadā (22.383), bet vismazāks 1925./26. m. gadā (15.344). Pēdējos 4 gados skolēnu skaits lielkrievu tautskolās pakāpeniski samazinājies, bet tas tomēr vēl ir lielāks kā pirmos pēckaņa gados. Baltkrievu skolās skolēnu skaits gandrīz vai gadu no gada samazinājies, un vismazāks ir pēdējā mācības gadā. Vācu tautskolās skolēnu skaits no 1920./21. līdz 1933./34. m. gadam palicis bez manāmām pārmaiņām, bet pēdējos 5 gados un sevišķi beidzamos 3 gados uzrāda samazināšanos. Vācu sko-

Skolēnu skaits tautskolās pēc skolu tautības.

Nombre des élèves dans les écoles populaires d'après la langue d'enseignement.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	L.-krievu Gr.-Russe	B.-krievu Ruthénienne	Žīdu Juive	Poļu Polonaise	Leišu Lituanienne	Igaunju Estonienne	Jauktu tautību Div. lang. d'ens.	Kopā Total
1920./21.	119 675	9 186	13 081		6 335	4 471	965	170	—	153 883
1921./22.	120 858	9 057	17 257	3 202	8 738	5 366	833	287	—	165 598
1922./23.	129 618	9 733	16 855	3 099	8 885	5 665	1 045	336	—	175 236
1923./24.	120 765	9 519	15 919	2 929	8 699	4 806	909	321	—	163 867
1924./25.	125 863	9 474	15 674	2 088	9 594	4 686	949	265	2 210	170 803
1925./26.	127 761	9 365	15 344	1 940	10 184	3 915	899	247	3 453	173 099
1926./27.	120 817	9 037	15 573	1 549	10 265	4 065	844	201	2 603	164 954
1927./28.	113 169	8 773	15 928	1 823	9 957	4 265	738	153	2 400	157 206
1928./29.	112 935	8 846	16 554	1 777	10 436	4 117	753	164	2 228	157 810
1929./30.	122 678	8 676	19 672	2 479	11 135	4 570	714	165	2 613	172 702
1930./31.	133 863	9 308	21 251	1 872	11 469	5 274	792	159	4 007	187 995
1931./32.	142 192	9 468	21 642	2 069	12 013	4 761	763	172	4 460	197 540
1932./33.	156 377	9 372	22 383	1 740	12 087	4 571	786	174	4 837	212 327
1933./34.	163 389	9 075	22 360	1 692	12 566	4 636	773	157	4 903	219 551
1934./35.	167 788	7 478	19 876	1 270	10 998	2 903	665	142	7 566	218 686
1935./36.	174 161	6 729	19 400	956	10 562	2 423	630	129	8 493	223 483
1936./37.	183 341	6 502	18 641	165	10 205	2 279	588	125	9 745	231 591

lās skolēnu skaits vislielāks bijis 1922./23. m. gadā (9.733), bet vismazāks 1936./37. m. gadā (6.502). Žīdu tautskolās skolēnu skaits līdz 1933./34. m. gadam gandrīz vai gadu no gada palielinājies, bet pēdējos 3 gados atkal samazinājies. Skolēnu skaitam poļu, leišu un igauņu skolās visumā piemītusi tendence samazināties, jo beidzamos gados tas ir mazāks kā pirmos pēckaņa gados. Jauktu tautību skolās skolēnu skaits ievērojami palielinājies. Tas sevišķi sakāms par pēdējiem trim gadiem.

Laikā no 1920./21.—1936./37. m. gadam skolēnu skaits latviešu tautskolās pieaudzis par 63.666 vai 53,2%, lielkrievu un baltkrievu skolās par 5.725 vai 43,8%, žīdu skolās par 3.870 vai 61,1% un jauktu tautību skolās par 9.745, bet samazinājies vācu skolās par 2.684 vai 29,2%, poļu skolās par 2.192 vai 49,0%, leišu skolās par 377 vai 39,1% un igauņu skolās par 45 vai 26,5%. Ja no salīdzinājuma izslēdzam pirmos pēckaņa gadus, tad stāvoklis manāmi mainās. No 1924./25. līdz 1936./37. m. gadam skolēnu skaits tautskolās pieaudzis kopsummā par 60.788 vai 35,6%, tai skaitā latviešu skolās pieaudzis par 57.478 vai 45,7%, lielkrievu skolās par 2.967 vai 18,9%, žīdu skolās par 611 vai 6,4% un jauktu tautību skolās par 7.535, bet samazinājies vācu skolās par 2.972 vai 31,4%, poļu skolās par 2.407 vai 51,4%, baltkrievu skolās par 1.923 vai 92,1%, leišu skolās par 361 vai 38,0% un igauņu skolās par 140 vai 52,8%. Pēdējo 3 gadu laikā skolēnu skaits pieaudzis vienīgi latviešu un jauktu tautību tautskolās. No 1933./34.—1936./37. m. gadam skolēnu skaits tautskolās pieaudzis kopsummā par 12.040

vai 5,5%, bet tai pašā laikā latviešu tautskolās pieaudzis par 19.952 vai 12,3% un jauktu tautību skolās par 4.842 vai 98,8%, bet samazinājies lielkrievu skolās par 3.719 vai 16,0%, vācu skolās par 2.573 vai 28,4%, žīdu skolās par 2.361 vai 18,8%, poļu skolās par 2.357 vai 50,8%, baltkrievu skolās par 1.527 vai 90,3%, leišu skolās par 185 vai 23,9% un igauņu skolās par 32 vai 20,4%.

Nākošā tabulā redzams kāds procents no visiem tautskolu skolēniem apmeklējuši dažādo tautību skolas.

Skolēnu skaits procentos pēc tautskolu tautībām.
Nombre des élèves en % d'après la langue d'enseignement des écoles populaires.

Skolu tautība Langue d'enseignement	1920./21. m. g.	1924./25. m. g.	1929./30. m. g.	1933./34. m. g.	1936./37. m. g.
Latviešu	77,8	73,7	71,0	74,4	79,2
Vācu	6,0	5,6	5,0	4,1	2,8
L.-krievu	8,5	9,2	11,4	17,2	8,0
B.-krievu	—	1,2	1,4	0,8	0,1
Žīdu	4,1	5,6	6,5	5,7	4,4
Poļu	2,9	2,7	2,7	2,1	1,0
Leišu	0,6	0,6	0,4	0,4	0,2
Igaunju	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Jauktu tautību	—	1,3	1,5	2,2	4,2
Kopā — Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1920./21. m. gadā no visiem tautskolu skolēniem latviešu skolas apmeklēja 77,8%. Tālākos gados latviešu skolu apmeklētāju procents

uzrāda samazināšanos un vismazāks tas bijis 1929./30. māc. gadā, kad latviešu skolas apmeklējuši tikai 71,0% no visiem tautskolu skolēniem. Pēc tam, sākot ar 1930./31. māc. gadu, latviešu skolas apmeklējošo procentu gadu no gada pieaudzis un vislielāks ir 1936./37. māc. gadā, kad no visiem skolēniem latviešu skolas apmeklējuši 79,2%. Vācu skolu apmeklētāju procentu kopš 1920./21. māc. gada samazinājies vairāk kā uz pusi. Pēdējos gados samazinājušies arī visu pārējo cittautiešu skolu apmeklētāju procenti, un bez latviešu skolām palielināšanos uzrāda vienīgi jauktu tautību skolas.

Skolēnu skaits caurmērā vienā

tautskolā. Vismazākais skolēnu skaits caurmērā 1 tautskolā bijis 1928./29. māc. gadā (82). Tas izskaidrojams ar to, ka tajā laikā pamatskolas apmeklēšanas vecumā bija kara gados dzimušie. Sākot ar 1929./30. māc. gadu vidējais skolēnu skaits vienā tautskolā nepārtraukti palielinājies, un 1936./37. mācības gadā ir vislielāks. 1936./37. mācības gadā caurmērā 1 tautskolā ir 120 skolēni, bet atsevišķi apgabalos: visvairāk Rīgā — 198, tad Kurzemē — 127, Latgalē — 113, Zemgalē — 112 un Vidzemē — 99 skolēni. Tas, ka Vidzemē ir caurmērā vismazākais skolēnu skaits 1 tautskolā, izskaidrojams ar Vidzemes retāku apdzīvotību.

Skolēnu skaits caurmērā 1 tautskolā.
Nombre moyen des élèves dans 1 école populaire.

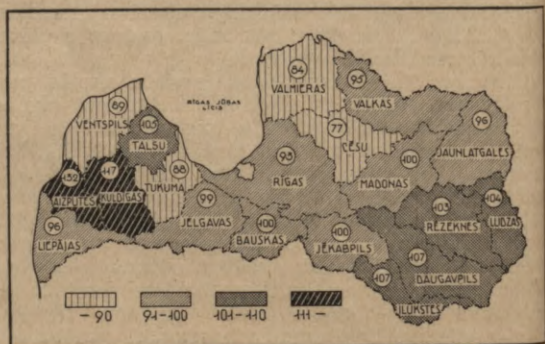
Aprīņi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	1921./22. m. g.	1923./24. m. g.	1924./25. m. g.	1925./26. m. g.	1926./27. m. g.	1927./28. m. g.	1928./29. m. g.	1929./30. m. g.	1930./31. m. g.	1931./32. m. g.	1932./33. m. g.	1933./34. m. g.	1934./35. m. g.	1935./36. m. g.	1936./37. m. g.
Rīga	191	186	177	166	167	168	167	171	180	177	172	179	187	198	
Rīgas apr. (<i>dist.</i>)	160	75	78	73	70	71	74	77	81	86	90	92	95	101	
Cēsu	72	69	74	70	67	62	59	61	63	66	76	78	76	83	
Valmieras	83	81	79	78	74	69	69	69	75	81	86	88	91	95	
Valkas	77	79	81	79	75	73	71	70	73	80	91	94	99	103	
Madonas	81	79	76	74	75	80	82	89	90	93	97	
Vidzeme	107	76	78	77	73	70	69	70	74	78	86	88	91	93	99
Liepājas apr. (<i>dist.</i>)	129	125	126	121	112	101	95	98	102	109	121	132	137	142	148
Aizputes	80	88	98	108	97	87	86	83	86	94	109	116	122	125	129
Kuldīgas	114	103	98	99	97	90	85	84	86	86	105	115	112	121	128
Ventspils	91	89	86	88	85	74	71	74	89	87	90	101	99	101	107
Talsu	84	77	83	90	84	75	74	77	82	86	94	104	107	103	112
Kurzeme	102	99	100	104	98	88	84	86	92	95	106	117	119	121	127
Tukuma apr. (<i>dist.</i>)	100	84	83	76	70	64	60	65	68	70	73	80	87	91	101
Jelgavas	104	93	98	97	92	84	80	81	87	89	102	116	112	116	116
Bauskas	98	94	95	92	84	73	67	69	78	82	92	97	99	101	100
Jēkabpils	92	83	86	86	81	77	77	79	93	88	100	102	101	102	109
Ilūkstes	68	56	71	83	70	73	66	80	92	91	106	113	129	137	124
Zemgale	93	82	88	88	81	75	71	76	84	85	95	104	108	112	112
Daugavpils apr. (<i>dist.</i>)	88	80	87	85	78	78	80	92	96	94	103	105	115	122	128
Rēzeknes	73	55	66	63	60	59	60	76	79	78	85	89	98	107	109
Ludzas	81	65	73	80	73	72	70	92	102	91	96	102	112	117	111
Abrenes	74	68	66	68	82	83	79	86	86	90	101	96
Latgale	81	67	76	76	70	69	70	86	90	86	93	96	105	113	113
Latvija — Lettonie	96	87	92	92	86	83	82	89	94	95	103	107	112	117	120
Tai skaitā — <i>Dont:</i> pilsētās — <i>d. L. villes</i>	197	176	172	170	158	152	151	155	156	160	166	172	185	190	197
laukos — <i>à la campagne</i>	73	64	69	70	65	61	60	68	74	74	83	86	90	96	99

Laikā no 1924./25.—1936./37. māc. gadam skolēnu vidējais skaits vienā tautskolā no 92 palielinājies uz 120, t. i. pieaudzis par 28 vai 30%. Tai pašā laikā Rīgā tas palielinājies par 12 vai 6,5%, Vidzemē par 21 vai 26,0%, Kurzemē par 27 vai 27,0%, Zemgalē par 24 vai 27,3% un visvairāk un visstraujāk Latgalē par 37 vai 48,7%.

Skolēnu skaits caurmērā 1 tautskolā 1936./37. māc. gadā pilsētās ir divas reizes lielāks kā laukos. Agrāk šī starpība bijusi vēl lielāka. No 1924./25.—1936./37. māc. gadam vidējais skolēnu skaits caurmērā vienā tautskolā pilsētās palielinājies par 25 vai 14,5% un laukos par 30 vai 43,5%.

1936./37. māc. gadā caurmērā vienā tautskolā bijis šāds skolēnu skaits — pilsētās: Latgalē — 223, Kurzemē — 199, Rīgā — 198, Zemgalē — 186 un Vidzemē — 172, bet laukos: Kurzemē — 105, Latgalē — 103, Zemgalē — 99 un Vidzemē — 90.

Skolēnu skaits caurmērā 1 lauku tautskolā
 1936./37. m. g.
*Nombre moyen des élèves dans 1 école populaire
 rurale dans l'année scolaire 1936/37.*

Kā iepriekšējā kartogrammā redzams, caurmērā vienā tautskolā uz laukiem visvairāk skolēnu ir Aizputes, bet vismazāk Cēsu apriņķī.

Skolēnu skaits atsevišķās klasēs.
Nombre des élèves dans diverses classes.

Skolēnu skaits caurmērā 1 skolā pēc tautskolu tipiem.

Nombre des élèves en moyenne par école d'après les types des écoles populaires.

Māc. gadi Années scol.	Bērnu dārzī Ecoles enfantines	Pirmskolas Ecoles préparat.	I. pak. pamatsk. (4 g.) Ec. prim. de I degré	Pilnās pamatskolas (6 g.) Ec. prim. compl.	II p. pamatskolas (5 un 6 kl.) Ec. prim. de II degré	Papildu skolas Ec. supplément.	Kopā Total
1933./34.	39	84	65	176	64	49	107
1934./35.	48	65	66	179	64	59	112
1935./36.	52	66	68	184	67	46	117
1936./37.	51	77	70	192	77	47	120

Klases Classes	1924./25 m. g. Années scol.		1933./34. m. g. Années scol.		1936./37. m. g. Années scol.	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Bērnu dārzis . . . Ec. infantine	1 373	0,8	3 708	1,7	4 333	1,9
Kontr. mājmac. kl. Classe de contrôle p. l'enseign. domestique	3 660	2,1	13 522	6,1	12 948	5,6
Pirmskola . . . Ecole prépar.	21 470	12,6	25 153	11,5	18 950	8,2
Pamatskolas 1. kl. Ec. prim.	35 464	20,8	46 922	21,4	45 912	19,8
" 2. "	34 185	20,0	38 701	17,6	39 604	17,1
" 3. "	31 187	18,3	33 408	15,2	36 140	15,6
" 4. "	21 889	12,8	25 033	11,4	29 846	12,9
" 5. "	12 954	7,6	17 260	7,9	21 571	9,3
" 6. "	8 364	4,9	12 338	5,6	17 021	7,8
Papildu skola . . . Ecole supplém.	257	0,1	3 506	1,6	5 266	2,3
Kopā . . . Total	170 803	100,0	219 551	100,0	231 591	100,0

Caurmērā visvairāk skolēnu ir pilnās (6 kl.) pamatskolās. Kamēr 6 klasīgās pamatskolās 1936./37. māc. gadā ir caurmērā 192 skolēni, tikmēr pārējo tipu tautskolās šis skaits nepārsniedz 77.

Ļoti interesanti ir dati par skolēnu vidējo skaitu atsevišķu tautību tautskolās.

Skolēnu skaits caurmērā 1 tautskolā pēc skolu tautībām.

Nombre des élèves en moyenne par école populaire d'après la langue d'enseignement.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	L.-krievu Gr.-Russe	B.-krievu Ruhénienne	Žīdu Juive	Polu Polonaise	Leišu Lithuanienne	Igauņu Estonienne	Jauktu taut. Autr. lang. d'ens.	Kopā Total
1920./21.	92	137	82	181	213	193	57	—	—	97
1921./22.	92	124	87	70	171	192	139	48	—	96
1922./23.	92	122	77	135	167	131	48	—	—	94
1923./24.	84	122	77	59	143	166	130	40	—	87
1924./25.	91	120	79	58	143	180	95	39	—	92
1925./26.	90	113	75	61	143	178	99	49	—	92
1926./27.	85	105	70	55	139	151	84	40	—	86
1927./28.	81	99	71	55	128	138	105	38	—	83
1928./29.	80	97	72	57	130	121	108	41	—	82
1929./30.	87	96	85	73	127	127	89	41	—	89
1930./31.	93	105	87	72	122	117	66	40	—	94
1931./32.	94	108	88	77	125	132	59	43	—	95
1932./33.	103	108	94	76	126	134	66	44	—	103
1933./34.	109	103	95	74	126	132	59	39	—	107
1934./35.	114	91	100	79	159	132	60	36	—	112
1935./36.	119	87	112	74	158	115	57	32	—	117
1936./37.	122	90	112	165	165	127	53	31	—	120

1936./37. māc. gadā skolēnu skaits caurmērā vienā tautskolā vislielāks ir žīdiem (165) un baltkrieviem (165), bet vismazāks igauņiem (31) un leišiem (53). Pēdējo 10 gadu laikā skolēnu skaits caurmērā vienā tautskolā palielinājies latviešu, liekrievu, baltkrievu, žīdu un jauktu tautību skolās, bet pārējo tautību skolās samazinājies.

Skolēnu skaits atsevišķās tautskolu klasēs. Svarīgi zināt skolēnu skaitu ne tikai tautskolu tipiem, bet arī atsevišķās klasēs. Tā kā viena tipa tautskolā var būt arī otra tipa skolas klases, piemēram, pamatskolā var būt arī pirmskolas klase, tad arī nākošā tabulā uzrādītais skolēnu skaits pirmskolas klasē un kopsummā pamatskolu klasēs neatbilst šo skolu skolēnu skaitam, kāds minēts iepriekšējās tabulās.

Vislielākais skolēnu skaits ir pamatskolas 1. klasē. Šīs klases skolēnu skaits sastāda ap-

mēram 1/5 no visa tautskolu skolēnu skaita. Nākošās pamatskolas klasēs skolēnu skaits pakāpeniski samazinājas un 5. un 6. klasē nesastāda vairs ne desmito daļu no visiem skolēniem. Kā iepriekšējā tabulā redzams, tautskolu skolēnu skaitā ieskaitīti arī kontrolējamās mājas mācības klases skolēni, kuŗu 1936./37. māc. gadā ir 12.948 vai 5,6% no visiem tautskolu skolēniem. Kontrolējamās mājmacības klases skolēni mazākā mērā uzskatāmi par skolas apmeklētājiem, bet vairāk par tādēim, kuŗi obligatorisko izglītību iegūst mājmacības ceļā.

Skolēnu skaits atsevišķās tautskolu klasēs 1936./37. m. g.
Nombre des élèves dans diverses classes des écoles populaires dans l'année scolaire 1936/37.

Skolēnu skaits atsevišķās klasēs 1936./37. m. g. pa apgabaliem.

Nombre des élèves dans diverses classes dans l'année scolaire 1936/37 — par provinces.

Klases Classes	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie
Bērnu dārzis . . .	3 309	184	349	221	270	4 333
Kontr. mājmac. kl. . .	—	4 207	1 711	2 296	4 734	12 948
Pirmskola . . .	4 719	1 373	2 300	2 041	8 517	18 950
Pamatskolas 1. kl. . .	4 653	7 670	6 547	7 244	19 798	45 912
" 2. "	5 021	6 818	5 698	6 161	15 906	39 604
" 3. "	5 098	6 384	5 481	5 861	13 316	36 140
" 4. "	5 348	6 007	4 472	4 682	9 387	29 846
" 5. "	4 817	4 763	3 119	3 357	5 515	21 571
" 6. "	4 719	3 814	2 374	2 429	3 685	17 021
Papildu skola . . .	342	697	191	1 387	2 649	5 266
Kopā . . . Total	38 026	41 917	32 242	35 679	83 727	231 591

Visos valsts apvidos skolu apmeklēšanai nepiegriež vienādu vērību, tādēļ arī skolēnu sadalījums pa klasēm, kā tas redzams iepriekšējā tabulā, visos apgabalos nav vienāds.

1936./37. māc. gadā sadalījumā pa klasēm skolēnu skaits Rīgā vislielāks ir pamatskolas 4. klasē, bet pārējos apgabalos pamatskolas 1. klasē. Raksturīgi, ka no visiem pamatskolas 1. klases skolēniem Rīgā ir 10,1%, bet no 6. klases skolēniem Rīgā ir jau 27,7%. Ļoti labu pārskatu par skolu apmeklēšanu atsevišķos apgabalos dod skolēnu procentuālais sadalījums pa klasēm.

Atsevišķu apgabalu skolēni procentos pa klasēm 1936./37. m. g.

Proportionnalité par classes des élèves dans diverses provinces dans l'année scolaire 1936/37.

Klases Classes	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie
Bērnu dārzs	8,7	0,4	1,1	0,6	0,3	1,9
Kontr. mājmac. kl.	—	10,0	5,3	6,3	5,6	5,8
Pirmskola	12,4	3,3	7,1	5,7	10,2	8,2
Pamatskolas 1. kl.	12,2	18,3	20,3	20,3	23,6	19,6
" 2. "	13,2	16,3	17,7	17,3	19,0	17,1
" 3. "	13,4	15,2	17,0	16,4	15,9	15,6
" 4. "	14,1	14,8	13,9	13,1	11,2	12,0
" 5. "	12,7	11,4	9,7	9,4	6,6	9,3
" 6. "	12,4	9,1	7,3	6,8	4,4	7,3
Papildu skola	0,9	1,7	0,6	3,9	3,2	2,8
Kopā	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Total						

Kamēr Rīgā pamatskolas atsevišķās klasēs ir gandrīz vienāds skolēnu procents, tikmēr pārējos apgabalos tas vislielāks ir 1. klasē un katrā nākošā klasē arvien mazāks. Šī samazināšanās visstraujāka ir Latgalē, kur pamatskolas 1. klasē ir 23,6%, bet 6. klasē tikai 4,4% no visiem skolēniem. Tas, ka tālākās klasēs ir arvien mazāk skolēnu norāda uz to, ka daļa bērnu skolas apmeklēšanu pārtrauc priekšlaicīgi. Šeit gan jāņem arī vērā, ka 1936./37. māc. gadā 9 gadus vecu bērnu, kuŗi atbilst pamatskolas 1. klases apmeklēšanai, ir vairāk kā 14 gadus veco bērnu, kuŗi atbilst 6. klases apmeklēšanai. Tomēr šim apstāklim ir neliels iespaids, un samazināšanās galvenā kārtā izskaidrojama ar skolas apmeklēšanas pārtraukšanu. Par to varam pārliecināties, salīdzinot atsevišķas klases skolēnu skaitu ar viņu skaitu, kad tie bija 1. klasē. Tā, piemēram, 1935./36. māc. gadā pamatskolas 1. klasē bija 45.578 skolēni. Pēdējiem 1936./37. māc. gadā normāli vajadzēja būt 2. klasē, bet tajā klasē 1936./37. māc. gadā ir tikai 39.604, tā tad iztrūkst 5.974 vai 13%. 1934./35. māc. gadā pamatskolas 1. klasē bija 44.206 skolēni, bet pēc 2 gadiem, t. i. 1936./37. māc. gadā 3. klasē ir tikai 36.140, tā tad par 8.066 vai 18% mazāk. 1933./34. māc. gadā 1. klasē bija 46.922, bet 1936./37. māc. gadā 4. klasē ir 29.846, t. i. par 17.076 vai 36% mazāk. 1932./33. māc. gadā 1. klasē bija 44.419 skolēni, bet 1936./37. māc. gadā 5. klasē 21.571, t. i. par 22.848 vai 51% mazāk un 1931./32. māc. gadā 1. klasē bija 40.943 skolēni, bet 1936./37. māc. gadā 6. klasē ir tikai 17.021, t. i. par 23.922 vai 58% mazāk. Tā tad skolēnu sastāvs pārejot augstākā klasē kļūst arvien manāmi mazāks. Izejot no minētiem skaitļiem sastādīta nākošā tabula.

Šie skaitļi rāda, ka no skolēniem, kas savā laikā iestājušies 1. klasē, mazāk kā puse nonāk 5. un 6. klasē, bet lielākā daļa skolas apmeklēšanu pārtrauc jau agrāk.

Kāds procents no 1. klases skolēniem pārgājis tālākās klasēs
Pourcentage des élèves de 1-ière classe passés dans une classe supérieure

Pamatskolas	1. klase	—	Ec. prim.	100
"	2.	"	"	87
"	3.	"	"	82
"	4.	"	"	64
"	5.	"	"	49
"	6.	"	"	42

Skolēnu dzimums. Tā kā zēnu un meiteņu skolā sūtīšanai nepiegriež vienādu vērību, tad aplūkojams arī tautskolu skolēnu sadalījums pēc dzimuma.

Tautskolu skolēni pēc dzimuma.

Elèves des écoles populaires d'après le sexe.

Mēcības gadi Années scolaires	Zēni Garçons	Meitenes Filles	Kopā Total	Meiteņu skaits uz 100 zēniem Filles sur 100 garçons
1921./22.	87 597	78 001	165 598	89
1922./23.	93 100	82 136	175 236	88
1923./24.	86 295	77 572	163 867	90
1924./25.	89 832	80 971	170 803	90
1925./26.	90 859	82 240	173 099	91
1926./27.	86 663	78 291	164 954	90
1927./28.	82 725	74 481	157 206	90
1928./29.	82 671	75 139	157 810	91
1929./30.	90 226	82 476	172 702	91
1930./31.	98 698	89 297	187 995	91
1931./32.	103 438	94 102	197 540	91
1932./33.	111 404	100 923	212 327	91
1933./34.	114 754	104 797	219 551	91
1934./35.	114 022	104 664	218 686	92
1935./36.	116 322	107 161	223 483	92
1936./37.	120 889	110 702	231 591	92

Pēc tautas skaitīšanu iznākumiem starp bērniem ir vairāk zēnu kā meiteņu, jo zēnu dzimstība ir lielāka. Starp visiem 8—14 gadus veciem bērniem uz 100 zēniem 1925. gadā bija 101, 1930. gadā — 99 un 1935. gadā — 97 meitenes. Turpretim starp tautskolu apmeklētājiem zēnu pārsvars ir ievērojami lielāks.

Tautskolu skolēni pēc dzimuma 1936./37. m. g.
Elèves des écoles populaires par sexe dans l'année scolaire 1936/37.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Zēni Garçons	Meitenes Filles	Meiteņu skaits uz 100 zēniem Filles sur 100 garçons
Rīga	19 492	18 534	95
Rīgas apr. (distr.)	5 814	5 421	93
Cēsu " " " "	3 074	2 909	95
Valmieras " " " "	4 637	4 451	96
Valkas " " " "	4 258	4 051	95
Madonas " " " "	3 740	3 562	95
Vidzeme	21 523	20 394	95
Liepājas apr. (distr.)	6 220	5 635	91
Aizputes " " " "	2 014	1 862	93
Kuldīgas " " " "	3 234	3 017	93
Ventspils " " " "	2 617	2 508	96
Talsu " " " "	2 613	2 522	97
Kurzeme	16 698	15 544	93
Tukuma apr. (distr.)	2 798	2 470	88
Jelgavas " " " "	5 502	4 932	90
Bauskas " " " "	2 492	2 123	85
Jēkabpils " " " "	2 747	2 610	95
Ilūkstes " " " "	5 357	4 648	87
Zemgale	18 896	16 783	89
Daugavpils apr. (distr.)	16 209	14 703	91
Rēzeknes " " " "	11 938	10 473	88
Ludzas " " " "	7 855	6 961	89
Abrenes " " " "	8 278	7 310	88
Latgale	44 280	39 447	89
Latvija — Lettonie	120 889	110 702	92

1936./37. m. gadā starp tautskolu skolēniem zēnu ir par 10.187 vairāk kā meiteņu, un uz 100 zēniem iznāk tikai 92 meitenes. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, zēnu un meiteņu skaita attiecība starp tautskolu skolēniem manāmi izlīdzinājusies, jo agrāk uz 100 zēniem bijis vēl mazāks meiteņu skaits. Tas rāda, ka pamazām izzūd atšķirība starp zēnu un meiteņu skolā sūtīšanu.

Kā iepriekšējā tabulā redzams, zēnu un meiteņu skološanai visos apvidos nepiegrīz vienādu vērību.

Pēc 1935. gada tautas skaitīšanas datiem starp visiem 8—14 gadus veciem bērniem uz 100 zēniem ir šāds meiteņu skaits: Rīgā — 97,

Vidzemē — 97, Kurzemē — 95, Zemgalē — 94 un Latgalē — 99. Bet 1936./37. m. gadā starp tautskolu skolēniem uz 100 zēniem ir šāds meiteņu skaits: Rīgā un Vidzemē — 95, Kurzemē — 93, Zemgalē un Latgalē — 89. Šie skaitļi rāda, ka meiteņu skolā sūtīšanai, salīdzinot ar zēniem, vismazāk vērību piegrīz Latgalē.

Skolēnu vecums. 1934. gada likums par tautas izglītību nosaka, ka ikvienam bērnam obligātoriski jāmacās pirmsskolā vai jāveic pirmsskolas mācības mājāmacībā, sākot ar to skolas gadu, kurā viņš līdz 31. decembrim paliek 8 gadus vecs. Pirmsskolā var uzņemt arī par vienu gadu jaunākus. Pamatskolas pirmajā klasē iestājas bērni, kuriem attiecīgā kalendāra gadā paliek 9 gadi. Bērnu dārzos uzņem no 3—8 gadus vecus bērnus.

No tautskolu skolēniem 1935./36. m. gadā visvairāk ir 10 gadus vecu, kuŗi sastāda 14,98% no skolēnu kopskaita. Nedaudz mazāk ir 12 un 11 gadus vecu skolēnu. 8—14 gadus vecie skolēni, t. i. skolēni, kuŗi ir pirmsskolas un pamatskolas apmeklēšanas vecumā, sastāda 88,92% no visiem tautskolu skolēniem.

Skolēnu tautība. Gandrīz ceturtda daļa no visiem iedzīvotājiem ir cittautieši vai arī nezināmas tautības, tādēļ interesanti zināt tautskolu skolēnu sadalījumu pēc tautībām. Mazākuma tautībām gan paredzētas atsevišķas skolas, bet tomēr skolēnu sadalījums pēc viņu tautībām neatbilst skolēnu sadalījumam pēc skolu tautībām. Tas sevišķi sakāms par laiku pirms 1934. gada izglītības likuma izdošanas, kad nebija noteikts, ka mazākuma tautības pilsoņu bērniem jāmacās tās tautības skolā, pie kuŗas pieder viņu vecāki, ja šīs tautības valodā bērns var brīvi izteikt savas domas.

Tautskolu skolēni pēc vecuma.
Elèves des écoles populaires d'après l'âge.

Vecums Age	1935./36. m. g.	
	Skaits Total	%
Līdz — Jusgu'à 3 g.	746	0,33
4 "	597	0,27
5 "	821	0,37
6 "	1 284	0,57
7 "	5 827	2,61
8 "	22 394	10,02
9 "	30 650	13,72
10 "	33 486	14,98
11 "	31 467	14,08
12 "	32 361	14,48
13 "	28 434	12,72
14 "	19 929	8,92
15 "	9 095	4,07
16 "	3 156	1,41
17 "	943	0,42
18 " un vairāk et plus	2 293	1,03
Kopā — Total . . .	223 483	100,00

Skolēni pēc tautībām tautskolās.
Elèves d'après la nationalité ethnique dans les écoles populaires.

Mācības gadi Années scol.	Latvieši Lettons	L.-krievi Gr.-Russes	B.-krievi Ruthènes	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Leiši Lituanens	Igaunī Estoniens	Žīdi Juifs	Pārējās taut. Autres nation.	Kopā Total
1922./23.	126 959	13 095	3 909	8 317	7 371	2 110	657	12 402	326	175 236
1923./24.	117 650	13 498	3 405	8 016	6 218	1 865	633	12 138	444	163 867
1924./25.	122 291	15 584	3 240	8 117	6 386	1 983	556	11 857	789	170 803
1925./26.	122 845	16 958	3 681	8 184	6 334	1 978	566	11 804	749	173 099
1926./27.	115 538	16 967	3 473	7 877	6 253	1 979	510	11 791	566	164 954
1927./28.	107 770	17 288	3 466	7 675	6 612	1 805	457	11 468	665	157 206
1928./29.	107 195	18 074	3 336	7 656	6 629	1 663	442	12 122	693	157 810
1929./30.	115 829	22 137	4 308	7 477	7 259	1 676	438	12 916	662	172 702
1930./31.	126 356	24 595	3 908	7 880	8 329	1 875	480	13 675	897	187 995
1931./32.	133 781	25 430	4 279	8 079	8 069	1 876	513	14 534	979	197 540
1932./33.	145 720	27 459	4 634	8 212	8 281	1 921	518	14 505	1 077	212 327
1933./34.	152 547	27 739	4 689	8 199	8 261	1 889	464	14 665	1 098	219 551
1934./35.	154 143	30 058	4 810	7 479	6 467	1 638	410	12 794	887	218 686
1935./36.	160 710	30 788	4 517	6 821	5 436	1 579	381	12 347	904	223 483
1936./37.	167 718	32 397	4 527	6 682	5 418	1 550	370	11 912	1 017	231 591

Procents — %

1922./23.	72,4	7,5	2,8	4,7	4,2	1,2	0,4	7,1	0,2	100,0
1923./24.	71,8	8,2	2,1	4,9	3,8	1,1	0,4	7,4	0,3	100,0
1924./25.	71,6	9,1	1,9	4,8	3,7	1,2	0,3	6,9	0,5	100,0
1925./26.	71,0	9,8	2,1	4,7	3,7	1,2	0,3	6,8	0,4	100,0
1926./27.	70,0	10,3	2,1	4,8	3,8	1,2	0,3	7,2	0,3	100,0
1927./28.	68,6	11,0	2,2	4,9	4,2	1,1	0,3	7,3	0,4	100,0
1928./29.	67,9	11,5	2,1	4,8	4,2	1,1	0,3	7,7	0,4	100,0
1929./30.	67,1	12,6	2,5	4,3	4,2	1,0	0,2	7,5	0,4	100,0
1930./31.	67,2	13,1	2,1	4,2	4,4	1,0	0,2	7,3	0,5	100,0
1931./32.	67,7	12,0	2,2	4,1	4,1	0,9	0,3	7,3	0,5	100,0
1932./33.	68,6	12,9	2,2	3,9	3,9	0,9	0,3	6,8	0,5	100,0
1933./34.	69,5	12,6	2,1	3,7	3,8	0,9	0,2	6,7	0,5	100,0
1934./35.	70,5	13,7	2,2	3,4	3,0	0,7	0,2	5,9	0,4	100,0
1935./36.	71,9	13,8	2,0	3,1	2,4	0,7	0,2	5,5	0,4	100,0
1936./37.	72,4	14,0	2,0	2,9	2,3	0,7	0,2	5,1	0,4	100,0

Ziņas par tautskolu skolēnu tautībām sapopotas sākot ar 1922./23. māc. gadu. Kā iepriekšējā tabulā redzams, latviešu tautības skolēnu skaitam līdz 1928./29. māc. gadam piemītusi tendence samazināties, kas izskaidrojams ar mazo dzimstību kara gados. Pēdējo 15 gadu laikā vismazākais latviešu tautības skolēnu skaits tautskolās bijis 1928./29. māc. gadā (107.195), bet sākot ar nākošo mācības gadu, skolēnu skaits gadu no gada nepārtraukti audzis, un vislielāks ir pēdējā — 1936./37. māc. gadā (167.718). Lielkrievu tautības skolēnu skaits audzis nepārtraukti kopš 1922./23. māc. gada. Arī baltkrieviem skolēnu skaits visumā palielinājies, bet pēdējie gadi gan uzrāda samazināšanos. Žīdu tautības skolēnu skaits pēdējos 3 gados samazinājies, bet pirms tam palielinājies. Vācu, poļu, leišu un igauņu tautības skolēnu skaits ar nelielām svārstībām visumā samazinājies.

No 1924./25.—1936./37. māc. gadam skolēnu skaits tautskolās latviešiem palielinājies par 45.427 vai 37,1%, lielkrieviem par 16.813 vai 107,9%, baltkrieviem par 1.287 vai 39,7% un žīdiem par 55 vai 0,5%, bet samazinājies vāciešiem par 1.435 vai 17,7%, poļiem par 968 vai 15,2%, leišiem par 433 vai 21,8% un igauņiem par 186 vai 33,3%.

No 1933./34.—1936./37. māc. gadam skolēnu skaits tautskolās pieaudzis kopsummā par 12.040 vai 5,3%, pie kam latviešu skaits pieaudzis par 15.171 vai 9,0% un lielkrievu skaits par 4.658 vai 16,8%, bet visu pārējo tautību skolēnu skaits samazinājies: poļu par 2.843 vai 34,4%, žīdu par 2.753 vai 18,8%, vāciešu par 1.517 vai 18,5%, leišu par 339 vai 17,9%, baltkrievu par 162 vai 5,0% un igauņu par 94 vai 20,3%.

Interesanti ir skaitļi par skolēnu tautību atsevišķu tautību tautskolās:

Skolēnu tautība latviešu tautskolās.
Nationalité ethnique des élèves dans les écoles populaires lettonnes.

Skolēnu tautība <i>Nationalité ethnique</i>	1924./25. m. g.		1929./30. m. g.		1936./37. m. g.	
	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%
Latvieši	120 929	96,1	114 426	93,3	165 042	90,0
Vācieši	363	0,3	406	0,3	429	0,3
Lielkrievi	1577	1,3	3 003	2,5	9 582	5,2
Baltkrievi	408	0,3	1 233	1,0	2 600	1,4
Žīdi	326	0,3	536	0,4	1 515	0,8
Poļi	960	0,8	1 620	1,3	2 377	1,3
Leiši	800	0,6	835	0,7	872	0,5
Igauņi	207	0,2	213	0,2	246	0,1
Pārējie	293	0,2	406	0,3	678	0,4
Kopā	125 863	100,0	122 678	100,0	183 341	100,0
<i>Total</i>						

1936./37. māc. gadā latviešu tautskolās no visiem skolēniem 165.042 vai 90,0% ir latvieši. No cittautiešiem latviešu skolās visvairāk ir lielkrievu (5,2%), pēc tam baltkrievu (1,4%) un poļu (1,3%). Kā iepriekšējā tabulā redzams, salīdzinot ar agrākiem gadiem, latviešu tautskolās samazinājies latviešu, leišu un igauņu tautības skolēnu procents, vācu tautības skolēnu procents palicis bez pārmaiņām, bet pārējo tautību skolēnu procents pieaudzis.

1936./37. māc. gadā no skolēniem, kuri apmeklē vācu tautskolas 95,7% ir vācieši, 1,7% latvieši un 0,8% žīdi. Pirms 1934. gada tautas izglītības likuma spēkā stāšanās vācu skolas apmeklēja ievērojami lielāks nevāciešu procents. Tā 1924./25. māc. gadā no vācu tautskolu skolēniem tikai 80,6% bija vācieši, bet 11,3% žīdi, 3,6% latvieši, 1,4% lielkrievu un 3,1% pārējie.

Skolēnu tautība vācu tautskolās.
Nationalité ethnique des élèves dans les écoles populaires allemandes.

Skolēnu tautība <i>Nationalité ethn. des élèves</i>	1924./25. m. g.		1929./30. m. g.		1936./37. m. g.	
	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%
Latvieši	342	3,6	298	3,4	111	1,8
Vācieši	7 632	80,6	6 995	80,6	6 223	95,7
Lielkrievi	136	1,4	169	2,0	19	0,2
Baltkrievi	—	—	1	—	3	—
Žīdi	1 072	11,3	957	11,0	54	0,8
Poļi	68	0,7	48	0,6	17	0,3
Leiši	17	0,2	11	0,1	7	0,1
Igauņi	63	0,7	42	0,5	10	0,2
Pārējie	144	1,5	155	1,8	58	0,9
Kopā — Total	9 474	100,0	8 676	100,0	6 502	100,0

Lielkrievu tautskolās 1936./37. māc. gadā starp skolēniem ir 98,8% lielkrievu, 0,4% latviešu un 0,3% poļu. Tagad lielkrievu skolās ir samērā maz citu tautību bērnu, bet pirms dažiem gadiem, kad spēkā bija vēl vecais izglītības likums, stāvoklis bija citādi. Tad lielkrievu skolas apmeklēja lielāks skaits citu tautību bērnu. Tā 1924./25. m. gadā no lielkrievu tautskolu skolēniem tikai 83,6% bija lielkrievi, bet 5,1% žīdi, 3,8% poļi, 3,3% latvieši un 2,6% baltkrievi.

Skolēnu tautība lielkrievu tautskolās.
Nationalité ethnique des élèves dans les écoles populaires gr.-russes.

Skolēnu tautība <i>Nationalité ethnique des élèves</i>	1924./25. m. g.		1929./30. m. g.		1936./37. m. g.	
	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%
Latvieši	522	3,3	475	2,4	72	0,4
Vācieši	114	0,7	70	0,3	10	—
Lielkrievi	13 108	83,6	18 069	91,9	18 424	98,8
Baltkrievi	398	2,6	213	1,1	30	0,2
Žīdi	797	5,1	219	1,1	14	0,1
Poļi	595	3,8	548	2,8	56	0,3
Leiši	74	0,5	24	0,1	2	—
Igauņi	21	0,1	17	0,1	—	—
Pārējie	45	0,3	37	0,2	33	0,2
Kopā	15 674	100,0	19 672	100,0	18 641	100,0
<i>Total</i>						

1936./37. māc. gadā baltkrieviem ir viena tautskola un tajā visi 165 skolēni ir baltkrievi. 1924./25. māc. gadā baltkrievu tautskolās no 2.088 skolēniem 1.871 vai 89,6% bija baltkrievi, 93 vai 4,5% lielkrievu, 74 vai 3,5% latvieši, 15 vai 0,7% poļi, 12 vai 0,6% žīdi, 6 vai 0,3% leiši un 17 vai 0,8% pārējie.

Poļu tautskolās 1936./37. māc. gadā no 2.279 skolēniem 2.263 vai 99,3% ir poļi, 9 vai 0,4% latvieši un 7 citu tautību piederīgie. Turpretim 1924./25. māc. gadā no 4.686 poļu tautskolu skolēniem 4.490 vai 95,8% bija poļi, 79 vai 1,7% leiši, 76 vai 1,6% latvieši un 41 citu tautību piederīgais.

1936./37. māc. gadā no 167.718 latviešu tautības skolēniem 165.042 vai 98,4% (1924./25. m. gadā — 120.929 vai 98,9%) apmeklēja latviešu tautskolas, 111 vai 0,1% vācu, 72 (1924./25. m. gadā — 522) lielkrievu, 11 igauņu, 9 poļu un 2.473 vai 1,5% (347 vai 0,3%) jautku tautību skolas. Šie skaitļi rāda, ka, salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, starp latviešu tautības skolēniem ļoti ievērojami palielinājies jautku tautību skolu apmeklējošo skaits un procents. Skaits ļoti ievērojami pieaudzis arī latviešu skolās, bet procents tomēr nedaudz noslīdējis.

Skolēnu ticība. Latvijas iedzīvotāju sastāvs pēc ticībām nav viengabalains. 1935. gadā no visiem iedzīvotājiem 56,13% bija protestanti, 24,45% Romas katoļi, 8,94% pareizticīgi, 5,50% vecticīgi, 4,79% Mozus ticīgi un 0,19%

pārējie un nezināmas ticības. Visos vecumos iedzīvotāju sadalījums pēc ticībām nav vienāds. Tā 1935. gadā starp iedzīvotājiem, kas jaunāki

par 20 gadiem, bija 48,18% protestantu, 29,19% Romas katoļu, 9,90% pareizticīgo, 8,04% vecticīgo, 4,08% Mozus ticīgo un 0,97% pārējo,

Tautskolu skolēni pēc ticībām. — *Elèves des écoles populaires d'après la confession.*

Mācības gadi Années scolaires	Protestanti		Romas katoļi Cathol.-rom.		Pareizticīgi Orthodoxes		Vecticīgi Vieux-croyants		Mozus tic. Adh. d. Moïse		Pār. un nenosk. Autr. et n. fixée		K o p ā Total	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1934./35.	109 743	50,2	60 217	27,5	20 424	9,3	15 250	7,0	12 787	5,9	265	0,1	218 686	100,0
1935./36.	111 772	50,0	62 264	27,9	20 632	9,2	16 294	7,3	12 304	5,5	217	0,1	223 483	100,0
1936./37.	115 668	49,9	65 053	28,1	21 671	9,4	17 074	7,4	11 903	5,1	222	0,1	231 591	100,0

Kā iepriekšējā tabulā redzams, starp tautskolu skolēniem protestantu un Mozus ticīgo procentuāli vairāk kā 1935. gadā starp visiem iedzīvotājiem, kuŗi jaunāki par 20 gadiem. Tas liecina, ka šo ticību piederīgo bērni skolu apmeklē samērā vairāk. Pēdējo divu gadu laikā starp tautskolu skolēniem samazinājies protestantu un Mozus ticīgo procents, bet pārējo pieaudzis.

Skolēnu pavalstniecība. Mūsu valsts tautskolas apmeklē arī šeit dzīvojošo ārvalstnieku un nansenistu bērni.

Ārvalstnieki un nansenisti tautskolās.

Etrangers et nansenistes dans les écoles populaires.

Māc. gadi Années scolaires	Skaits Nombre	%
1931./32.	4 425	2,24
1932./33.	4 243	2,00
1933./34.	4 012	1,88
1934./35.	3 718	1,70
1935./36.	3 502	1,67
1936./37.	3 336	1,44

Ārvalstnieku skaits un procents starp tautskolu skolēniem pēdējos gados nepārtraukti samazinājies. 1936./37. mācības gadā no visiem 3.336 ārvalstniekiem un nansenistiem 944 ir Lietuvas, 391 Polijas, 302 Vācijas, 122 SPRS un 122 Igaunijas pavalstnieki, 1.239 nansenisti un 216 pārējo un nenoskaidrotu pavalstniecību piederīgie. Minētie ārvalstnieki un nansenisti sastāda kopsummā 1,44% no skolēnu skaita, bet starp iedzīvotājiem pēdējo ir 2,32%.

1936./37. māc. gadā no ārvalstniekiem un nansenistiem 1.008 vai 30,2% apmeklējuši latviešu tautskolas, 868 vai 26,0% žīdu, 612 vai 18,4% vācu, 326 vai 9,8% lielkrievu, 227 vai 6,8% poļu, 205 vai 6,1% liešu, 21 vai 0,6% baltkrievu, 13 vai 0,4% igauņu un 56 vai 1,7% jauktu tautību tautskolas.

Skolēnu skaits no citām pašvaldībām. Likums par tautas izglītību gan nosaka, ka pašvaldībām jāgādā, lai to robežās dzīvojošiem bērniem būtu pieejamas skolas, bet pieļauta un ne reti daudz izdevīgāka ir citas pašvaldības skolas apmeklēšana. Skat. nāk. tab.

1936./37. mācības gadā tautskolās bijuši 17.697 vai 7,04% skolēnu, kuŗiem vecāku pastāvīgā dzīves vieta ir citā pašvaldībā. Ja pagasta pašvaldības uzturēta skola atradies pilsetā, tad šāda skola tomēr uzskatīta kā pagasta skola. Skolēnu no citām pašvaldībām absolūtos skaitļos visvairāk ir Latgalē, bet relatīvi Zemgalē (10,05%). Citu pašvaldību skolēnu procentuāli vismazāk ir starp Rīgas pilsētas tautskolu skolēniem (1,76%). Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē šie procenti ir ļoti vienādi. No apriņķiem citu pašvaldību skolēnu procentuāli visvairāk ir Aizputes, Tukuma un Talsu apriņķī.

Pamatskolas 6. klases kursa beigušie. Ne visi, kas iestājas pamatskolā, to nobeidz, tādēļ noskaidrojams arī pilnas pamat-

skolas beigušo skaits. Ziņas par pamatskolas beigušiem sakopotas sākot ar 1920./21. māc. gadu, bet pirmos 5 gados noskaidrots tikai beigušo kopskaits, nesadalot tos pēc skolu atrašanās vietām. 1920./21. māc. gadā pamatskolas 6. klases kursu beiguši 2.056, 1921./22. māc. gadā — 3.841, 1922./23. māc. gadā — 5.166, 1923./24. māc. gadā — 6.093 un 1924./25. māc. gadā — 7.047 skolēni. Sākot ar 1925./26. māc. gadu, kā tas redzams 30. lappusē, beigušie sadalīti arī pēc skolu atrašanās vietām pa apriņķiem un apgabaliem.

Skolēni tautskolās no citām pašvaldībām
1936./37. m. g.

Elèves dans les écoles populaires d'autres communes dans l'année scolaire 1936/37.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Skaits Nombre	%
Rīga	670	1,76
Rīgas apr. (distr.)	899	8,00
Cēsu " " " " " "	485	8,11
Valmieras " " " " " "	992	10,02
Valkas " " " " " "	659	7,93
Madonas " " " " " "	505	6,92
Vidzeme	3 540	8,45
Liepājas apr. (distr.)	539	4,55
Aizputes " " " " " "	549	14,16
Kuldīgas " " " " " "	522	8,35
Ventspils " " " " " "	271	5,19
Talsu " " " " " "	681	13,16
Kurzeme	2 562	7,05
Tukuma apr. (distr.)	708	13,44
Jelgavas " " " " " "	838	8,08
Bauskas " " " " " "	587	12,72
Jekabpils " " " " " "	387	7,82
Hūkstes " " " " " "	1 281	12,80
Zemgale	3 801	10,05
Daugavpils apr. (distr.)	2 656	8,59
Rēzeknes " " " " " "	1 963	8,76
Ludzas " " " " " "	1 512	10,21
Abrenes " " " " " "	993	6,97
Latgale	7 124	8,51
Latvija—Lettonie	17 697	7,64

Pamatskolas 6. klases kursa beigušo skaits arvien palielinājies, izņemot pāris gadus ap 1930. gadu, kad tas, sakarā ar vispār mazāku skolēnu skaitu, nedaudz noslidējies. Sevišķi straujš beigušo skaita pieaugums ir pēdējos 3 gados. 1933./34. m. g. pamatskolas 6. kl. kursu beiguši 9.559, bet 1936./37. m. g. 14.041, tas ir par 4.482 vai 46,9% vairāk. No 1936./37. m. g. beigušiem, pēc skolu atrašanās vietām, Rīgā ir 26,0%, Vidzemē — 23,0%, Latgalē — 21,0%, Zemgalē — 15,3% un Kurzemē — 13,8%.

Pamatskolas apmeklēšana paredzēta vecumā no 9—14 gadiem. Tā tad pamatskolas 6. klases kursa beigušo parastais vecums ir 14 gadi, kādēļ interesanti salīdzināt beigušo skaitu ar 14 gadus vecu bērnu skaitu dažādos laikos un vietās. Uz 100 četrpadsmit gadus veciem bērniem iznāk šāds pamatskolas 6. klases kursa beigušo

Pamatskolas 6. klases kursa beigušie.
Elèves ayant fini le cours de la VI-ième classe de l'école populaire.

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	1925./26. m. g.	1926./27. m. g.	1927./28. m. g.	1928./29. m. g.	1929./30. m. g.	1930./31. m. g.	1931./32. m. g.	1932./33. m. g.	1933./34. m. g.	1934./35. m. g.	1935./36. m. g.	1936./37. m. g.
Rīga	2 178	2 382	2 455	2 585	2 239	2 265	2 232	2 361	2 685	3 075	3 560	3 659
Rīgas apr. (<i>distr.</i>)	572	631	616	641	660	611	541	589	634	692	795	828
Cēsu " "	398	401	396	434	362	358	335	368	369	344	388	484
Valmieras " "	482	525	474	558	623	535	451	506	508	513	578	701
Valkas " "	441	449	421	477	435	429	399	461	461	556	598	705
Madonas " "	535	501	503	511	465	423	396	422	505	514	553	637
Vidzeme	2 428	2 507	2 410	2 621	2 545	2 356	2 122	2 346	2 477	2 619	2 912	3 355
Liepājas apr. (<i>distr.</i>)	478	533	572	607	504	466	457	481	524	645	720	795
Aizputes " "	141	155	158	132	106	122	110	83	101	115	163	172
Kuldīgas " "	192	237	257	188	244	166	184	210	217	237	220	362
Ventspils " "	114	156	198	188	173	188	175	143	166	246	253	291
Talsu " "	158	173	152	161	162	129	157	147	158	189	223	316
Kurzeme	1 083	1 294	1 337	1 276	1 189	1 071	1 083	1 064	1 166	1 432	1 579	1 936
Tukuma apr. (<i>distr.</i>)	228	208	216	197	173	178	166	181	219	248	294	319
Jelgavas " "	456	473	505	454	423	347	367	392	475	592	682	764
Bauskas " "	199	228	246	256	222	197	193	204	234	246	337	377
Jēkabpils " "	180	226	240	252	197	196	196	190	221	288	310	362
Ilūkstes " "	78	117	140	162	170	154	136	150	173	196	246	326
Zemgale	1 141	1 252	1 347	1 321	1 185	1 072	1 058	1 117	1 322	1 570	1 869	2 148
Daugavpils apr. (<i>distr.</i>)	536	706	687	771	742	699	702	757	813	875	1 116	1 176
Rēzeknes " "	271	300	386	447	429	417	487	488	462	563	731	841
Ludzas " "	252	250	268	254	239	265	310	362	341	374	458	529
Abrenes " "	143	207	195	210	206	232	242	256	293	307	372	397
Latgale	1 102	1 463	1 536	1 682	1 616	1 613	1 741	1 863	1 909	2 119	2 677	2 943
Latvija — Lettonie	8 032	8 898	9 085	9 485	8 774	8 377	8 236	8 751	9 559	10 815	12 597	14 041

skaitis: 1924./25. m. g. — 19,6, 1929./30. m. g. — 36,4, 1934./35. m. g. — 40,8 un 1936./37. m. g. — 42,8, bet atsevišķi pa apgabaliem visvairāk Rīgā — 72,8, pēc tam Vidzemē — 58,2, Zemgalē — 45,7, Kurzemē — 42,2 un Latgalē — 23,2. Valsts apmērā starp zēniem un meitenēm šai ziņā nav atšķirības, bet apgabalu sadalījumā Rīgā un Vidzemē beigušo 1936./37. m. g. ir samērā vairāk starp meitenēm, bet pārējos apgabalos starp zēniem.

Kā nākošā tabulā redzams, starp pamatskolu beigušiem, izņemot dažus gadus, ir vairāk zēnu kā meiteņu. Tas arī saprotams, jo šajā vecumā ir arī neliels zēnu pārsvars. Pēc 1935. g. tautas skaitīšanas ziņām starp 14 gadus veciem iedzīvotājiem uz 100 vīriešiem iznāk 96 sievietes, un arī pēdējos divos mācības gados starp pamatskolu beigušiem uz 100 zēniem iznāk 96 meitenes.

Pamatskolas 6. klases kursa beigušie pēc dzimuma
Elèves ayant fini le cours de la VI-ième classe de l'école populaire, d'après le sexe.

Māc. gadi <i>Années scolaires</i>	Zēni <i>Garçons</i>	Meitenes <i>Filles</i>	Kopā <i>Total</i>	Meiteņu skaits uz 100 zēniem <i>Filles sur 100 garçons</i>
1925./26.	4 157	3 875	8 032	93
1926./27.	4 628	4 270	8 898	92
1927./28.	4 655	4 430	9 085	95
1928./29.	4 735	4 750	9 485	100
1929./30.	4 346	4 428	8 774	102
1930./31.	4 336	4 041	8 377	93
1931./32.	4 238	3 998	8 236	94
1932./33.	4 506	4 245	8 751	94
1933./34.	4 845	4 714	9 559	97
1934./35.	5 412	5 403	10 815	100
1935./36.	6 417	6 180	12 597	96
1936./37.	7 162	6 879	14 041	96

Pamatskolas 6. klases kursa beigušie pēc skolu tautības.
Elèves ayant fini le cours de la VI-ième classe de l'école populaire — d'après la langue d'enseignement.

Skolu tautība <i>Langue d'enseignement</i>	1920./21. m. g.	1921./22. m. g.	1922./23. m. g.	1923./24. m. g.	1924./25. m. g.	1925./26. m. g.	1926./27. m. g.	1927./28. m. g.	1928./29. m. g.	1929./30. m. g.	1930./31. m. g.	1931./32. m. g.	1932./33. m. g.	1933./34. m. g.	1934./35. m. g.	1935./36. m. g.	1936./37. m. g.
Latviešu — <i>Lettonne</i>	1 663	2 764	3 840	4 519	5 288	6 089	6 835	6 958	7 156	6 904	6 494	6 407	6 789	7 405	8 455	10 098	11 443
L.-krievu — <i>Gr.-Russe</i>	434	.	341	371	423	532	446	496	503	498	549	546	559	559
B.-krievu — <i>Ruthénienne</i>	19	.	19	23	33	34	35	52	24	32	46	37	26	17
Vācu — <i>Allemande</i>	554	.	783	721	701	687	558	533	506	540	625	718	613	624
Poļu — <i>Polonaise</i>	179	.	155	195	211	202	159	174	152	174	166	165	169	147
Leišu — <i>Lithuanienne</i>	22	.	53	54	51	58	55	47	40	38	40	35	51	64
Igauņu — <i>Estonienne</i>	9	.	15	18	13	21	13	7	11	13	10	7	12	19
Zīdu — <i>Juive</i>	357	.	517	668	663	747	578	511	522	602	661	749	919	950
Jauktu taut. — <i>Ecoles de diverses nation. ethnq.</i>	—	—	—	—	—	60	13	32	48	26	63	71	65	57	103	150	138

Skolotāju skaits tautskolās pilsētās un laukos.
Nombre des instituteurs des écoles populaires dans les villes et à la campagne.

Māc. gadi Années scolaires	Pilsētās Villes		Laukos Campagne		Kopā Total	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1921./22.	2 680	48,5	2 850	51,5	5 530	100,0
1923./24.	3 398	50,2	3 366	49,8	6 764	100,0
1924./25.	3 250	50,8	3 408	49,2	6 928	100,0
1925./26.	3 621	50,1	3 606	49,9	7 227	100,0
1926./27.	3 669	49,6	3 734	50,4	7 403	100,0
1927./28.	3 760	49,9	3 782	50,1	7 542	100,0
1928./29.	3 782	49,8	3 818	50,2	7 600	100,0
1929./30.	3 871	49,5	3 955	50,5	7 826	100,0
1930./31.	4 124	49,8	4 164	50,2	8 288	100,0
1931./32.	4 056	49,1	4 199	50,9	8 255	100,0
1932./33.	3 968	47,8	4 334	52,2	8 302	100,0
1933./34.	4 072	47,6	4 484	52,4	8 556	100,0
1934./35.	3 904	46,0	4 579	54,0	8 483	100,0
1935./36.	3 980	45,5	4 759	54,5	8 739	100,0
1936./37.	3 955	43,9	5 182	56,7	9 137	100,0

Ļoti raksturīgas ir pārmaiņas tautskolu skolotāju sadalījumā starp pilsētām un laukiem. Kamēr ap 1925. gadu vairāk kā puse no visiem tautskolu skolotājiem bija nodarbināti pilsētu skolās, tikmēr 1936./37. m. gadā pilsētu skolās ir vairs tikai 43,9% no visiem skolotājiem. Skolotāju absolūtais skaits gan pieaudzis kā laukos, tā pilsētās, bet laukos tas audzis daudz straujāk. No 1924./25.—1936./37. m. gadam tautskolu skolotāju skaits laukos palielinājies par 1.774 vai 52,1%, bet pilsētās par 435 vai 12,4%. Pēdējo 3 gadu laikā, t. i. no 1933./34.—1936./37. māc. gadam skolotāju skaits lauku tautskolās pieaudzis par 698, bet pilsētu tautskolās samazinājies par 117.

Skolotāju skaits tautskolās pieaudzis ne tikai absolūti, bet arī caurmērā vienā skolā. 1936./37. m. gadā caurmērā 1 tautskolā ir 4,7 (1924./25. māc. gadā — 3,7) skolotāji, pie kam atsevišķi Rīgā — 10,5 (10,5), Kurzemē — 4,6 (3,8), Latgalē — 4,2 (2,8), Zemgalē — 4,2 (3,3) un Vidzemē — 3,6 (2,9), bet caurmērā visās pilsētās — 9,5 (8,5) un laukos — 3,4 (2,4) skolotāji.

Skolotāju skaits tautskolās pēc skolu uzturētājiem.
Nombre des instituteurs des écoles populaires — d'après les entreteneurs.

Māc. gadi Années scol.	Valsts Etat		Pašvaldības Municipalités		Sab. organ. un priv. pers. Organ. publ. et pers. privées		Kopā Total	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1923./24.	92	1,4	6 025	89,1	647	9,5	6 764	100,0
1924./25.	140	2,0	6 091	87,9	697	10,1	6 928	100,0
1925./26.	228	3,1	6 311	87,5	688	9,6	7 227	100,0
1926./27.	262	3,5	6 563	88,7	578	7,8	7 403	100,0
1927./28.	301	4,0	6 631	87,9	610	8,1	7 542	100,0
1928./29.	309	4,1	6 738	88,6	553	7,3	7 600	100,0
1929./30.	334	4,3	6 846	87,5	646	8,2	7 826	100,0
1930./31.	351	4,2	7 269	87,7	668	8,1	8 288	100,0
1931./32.	362	4,4	7 287	88,3	606	7,3	8 255	100,0
1932./33.	414	5,0	7 359	88,6	529	6,4	8 302	100,0
1933./34.	475	5,5	7 589	88,7	492	5,8	8 556	100,0
1934./35.	542	6,4	7 500	88,4	441	5,2	8 483	100,0
1935./36.	607	6,9	7 737	88,5	395	4,6	8 739	100,0
1936./37.	656	7,2	8 143	89,1	338	3,7	9 137	100,0

1936./37. m. gadā no visiem tautskolu skolotājiem 89,1% nodarbināti pašvaldību uzturētās skolās, 7,2% valsts un 3,7% sabiedrisko organizāciju un atsevišķu personu uzturētās skolās. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, tautskolu skolotāju sadalījums pēc skolu uzturētājiem diezgan ievērojami pārmainījies. No 1924./25.—1936./37. māc. gadam skolotāju skaits valsts uzturētās tautskolās palielinājies gandrīz vai piekārtīgi, pašvaldību uzturētās skolās par trešo daļu, bet

sabiedrisko organizāciju un privāto personu skolās samazinājies.

Skolotāju skaits pēc tautskolu tipiem.
Nombre des instituteurs d'après les types des écoles populaires.

Mācības gadi Années scolaires	Bērnu dārzī Ecoles enfantines	Pirmskolas Ecoles préparatoires	I pak. pamatskolas (4 gadīgās) Ecoles primaires de 1 degré (4 années)	Pilnas pamatsk. (6 gadīgās) Ecoles prim. compl. (6 années)	II pak. pamatsk. (5. un 6. klase) Ecoles prim. de II degré (5 et 6 cl.)	Papildu skolas Ecoles supplément.	Kopā Total
1931./32.	171	44	2 527	5 277	78	158	8 255
1932./33.	176	35	2 575	5 316	200	(444)	8 302
1933./34.	202	39	2 496	5 647	172	(332)	8 556
1934./35.	204	43	2 293	5 784	159	(219)	8 483
1935./36.	187	35	2 273	6 069	175	(222)	8 739
1936./37.	188	37	2 312	6 434	166	(706)	9 137

Iepriekšējā tabulā redzams skolotāju skaits dažādo tipu tautskolās. Papildu skolu skolotāji, kā jau iepriekš minēts, nav ieskaitīti skolotāju kopskaitā, jo tie visi kā skolotāji jau skaitīti citās skolās. Ziņas par skolotāju skaitu pēc tautskolu tipiem sakopotas sākot ar 1931./32. m. g. Visvairāk skolotāju ir pilnās (6 kl.) pamatskolās, un pie tam pēdējos gados skolotāju skaits šajās skolās visvairāk palielinājies.

1936./37. m. gadā caurmērā 1 tautskolā ir 4,7 skolotāji, pie kam atsevišķi bērnu dārzos — 2,3, pirmskolās — 3,7, I pakāpes pamatskolās — 2,7, 6-klasīgās pamatskolās — 7,8 un otrās pakāpes pamatskolās — 5,4 skolotāji.

Defektīviem un atpakaļ palikušiem bērniem pastāv sevišķas skolas, kas, sakopojot statistiskās ziņas, pieskaitītas pamatskolām. Arī iepriekšējā tabulā pamatskolu skolotāju skaitā ietilpst defektīvo skolu skolotāji. Pēdējo skaits atsevišķi redzams nākošā tabulā.

Visās defektīvo bērnu skolās un audzināšanas iestādēs darbojas savam uzdevumam sevišķi sagatavoti skolotāji, kuŗu vispārīgās un pedagogiskās izglītības cenzs nevar būt zemāks par pamatskolu skolotāju cenzu. 1936./37. māc. gadā visās defektīvo bērnu skolās bijuši kopumā 160 skolotāji, ieskaitot atsevišķu stundu pasniedzējus. Caurmērā uz vienu skolotāju iznāk 9 skolēni.

Skolotāju skaits defektīvo skolās.
Nombre des instituteurs dans les écoles pour enfants avec divers défauts.

Māc. gadi Années scolaires	Kurtmēmo Sourds- muets	Neredzīgo Aveugles	Slimīgo Infirmes	Psihiski defektīvi Avec défauts psychiques	Grūti au- dzināmo Indiscipli- nables	Morāliiski defektīvi Avec défec- tiosité mor.	Kopā Total
1925./26.	51	5	—	22	—	13	91
1926./27.	54	5	—	28	—	18	105
1927./28.	57	4	—	29	—	18	108
1928./29.	63	4	—	34	—	17	118
1929./30.	68	4	6	39	5	18	140
1930./31.	70	4	7	45	6	19	151
1931./32.	70	4	7	51	6	20	158
1932./33.	68	4	7	55	10	21	165
1933./34.	61	4	7	58	11	20	161
1934./35.	58	4	7	59	17	21	166
1935./36.	57	4	7	58	15	22	163
1936./37.	57	4	7	57	15	20	160

Tā kā dažādām tautībām pastāv atsevišķas tautskolas, tad noskaidrojams arī skolotāju sadalījums pēc skolu tautībām. 1936./37. m. gadā no visiem tautskolu skolotājiem latviešu skolās darbojās 6.850 vai 75,0%, pēc tam lielāks skolotāju skaits bija lielkrievu, žīdu un vācu skolās.

Kopš 1920./21. m. gada skolotāju skaits latviešu tautskolās pieaudzis nepārtraukti gadu no gada, bet cittautiešu skolās, neskaitot jauktu tautību skolas, skolotāju skaits bijis svārstīgs.

Skolotāju skaits tautskolās pēc skolu tautības.
Nombre des instituteurs des écoles populaires d'après la langue d'enseignement.

Māc. gadi Années scolaires	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Lielkrievu Gr.-Russes	B.-krievu Ruthénienne	Židu Juive	Polu Polonaise	Leišu Lithuanienne	Igaunu Estonienne	Jaukt. taut. Div. lang. d'ens.	Kopā Total
1920./21.	2 526	466	444	352	136	34	6	—	—	3 964
1921./22.	3 662	453	715	92	393	169	39	7	—	5 530
1922./23.	4 346	518	1 062	502	204	46	14	—	—	6 692
1923./24.	4 473	535	877	142	472	202	45	18	—	6 764
1924./25.	4 564	548	819	98	527	205	49	18	100	6 928
1925./26.	4 830	541	719	89	609	191	52	15	181	7 227
1926./27.	4 990	544	777	87	585	207	49	16	148	7 403
1927./28.	5 056	544	817	98	609	223	47	14	134	7 542
1928./29.	5 082	538	851	102	612	217	52	14	132	7 600
1929./30.	5 194	548	886	122	673	212	53	14	124	7 826
1930./31.	5 469	587	949	99	713	240	54	13	164	8 288
1931./32.	5 467	552	953	102	729	214	58	11	169	8 255
1932./33.	5 519	569	959	83	723	200	54	10	185	8 302
1933./34.	5 756	548	982	84	716	210	56	10	194	8 556
1934./35.	6 054	449	833	65	591	150	54	10	277	8 483
1935./36.	6 403	420	742	58	569	132	57	10	348	8 739
1936./37.	6 850	391	746	13	544	125	57	12	399	9 137

No 1924./25.—1936./37. māc. gadam skolotāju skaits visās tautskolās pieaudzis par 2.209 vai 31,0%, pie kam atsevišķi latviešu skolās par 2.286 vai 50,1%, židu skolās par 17 vai 3,2%, leišu skolās par 8 vai 16,3% un jauktu tautību skolās par 299, bet pārējo tautību skolās samazinājies: vācu par 157 vai 28,6%, baltkrievu par 85 vai 86,7%, poļu par 80 vai 39,0%, lielkrievu par 73 vai 8,0% un igauņu skolās par 6 vai 33,3%. Arī atsevišķi pēdējos 3 gados notikušas lielākas skolotāju pārmaiņas. No 1933./34.—1936./37. m. gadam skolotāju skaits pieaudzis latviešu skolās par 1.094 vai 19,0%, jauktu tautību skolās par 205 vai 105,7%, igauņu skolās par 2 vai 20,0% un leišu skolās par 1 vai 1,8%, bet samazinājies lielkrievu skolās par 236 vai 24,0%, židu skolās par 172 vai 24,0%, vācu skolās par 157 vai 28,0%, poļu skolās par 85 vai 40,5% un baltkrievu skolās par 71 vai 84,5%.

1936./37. māc. gadā caurmērā vienā tautskolā, samalījumā pēc skolu tautībām, ir šāds skolotāju skaits: latviešiem — 4,6 (1924./25. m. gadā — 3,3), vāciešiem — 5,4 (6,9), lielkrieviem — 4,5 (4,1), baltkrieviem — 13,0 — tikai 1 skola (2,7), židiem — 8,8 (7,9), poļiem — 6,9 (7,9), leišiem — 5,2 (4,9) un igauņiem — 3,0 (3,6).

Tautskolu skolotāju dzimums. Starp iedzīvotājiem ir samērā liels sieviešu pārsvars, tādēļ interesanti noskaidrot tautskolu skolotāju sadalījumu pēc dzimuma.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, starp tautskolu skolotājiem pieaudzis kā vīriešu, tā sieviešu skaits, bet sieviešu skaits visumā palielinājies ātrāk, izņemot vienīgi pēdējos 2 gadus, kad vīriešiem ir lielāks pieaugums.

1936./37. m. gadā starp tautskolu skolotājiem uz 100 vīriešiem iznāk 123 sievietes. Pēdējos 2 gados sieviešu pārsvars diezgan ievērojami samazinājies. Vislielāks tas bijis 1934./35. m. g. Novērtējot sieviešu pārsvaru starp tautskolu skolotājiem, jāņem vērā, ka vispār starp darba spējīga vecuma iedzīvotājiem ir prāvs sieviešu pārsvars. Tā pēc tautas skaitīšanas ziņām starp 20—64 gadus veciem iedzīvotājiem uz 100

vīriešiem 1930. gadā bijušas 120 un 1935. gadā 118 sievietes.

Tautskolu skolotāji pēc dzimuma.
Instituteurs des écoles populaires — d'après le sexe.

Mācības gadi Années scolaires	Vīr. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total	Siev. skaits uz 100 vīriešiem Femmes sur 100 hommes
1922./23.	3 096	3 596	6 692	116
1923./24.	3 098	3 666	6 764	118
1924./25.	3 117	3 811	6 928	122
1925./26.	3 180	4 047	7 227	127
1926./27.	3 280	4 123	7 403	126
1927./28.	3 366	4 176	7 542	124
1928./29.	3 327	4 273	7 600	128
1929./30.	3 431	4 395	7 826	128
1930./31.	3 645	4 643	8 288	127
1931./32.	3 628	4 627	8 255	128
1932./33.	3 644	4 658	8 302	128
1933./34.	3 746	4 810	8 556	128
1934./35.	3 687	4 796	8 483	130
1935./36.	3 876	4 863	8 739	125
1936./37.	4 098	5 039	9 137	123

Kā nākošā tabulā redzams, tautskolu skolotāju sadalījums pēc dzimuma visos apvidos un visu tautību skolās nav vienāds.

Tautskolu skolotāji pēc dzimuma 1936./37. m. g.
Instituteurs des écoles populaires — d'après le sexe dans l'année scolaire 1936/37.

Apgabali Provinces	Vīrieši Hommes	Sievietes Femmes	Kopā Total	Siev. skaits uz 100 vīr. Femmes sur 100 hommes
Rīga	830	1 189	2 019	143
Vidzeme	724	797	1 521	110
Kurzeme	480	695	1 175	145
Zemgale	604	729	1 333	121
Latgale	1 460	1 629	3 089	112
Latvija — Lettonie	4 098	5 039	9 137	123

Tai skaitā: — *Dont en:*

Latviešu sk. — <i>écol. lettonnes</i>	3 065	3 785	6 850	123
Vācu " " <i>allemand.</i>	132	259	391	196
L.-krievu " " <i>gr.-russes</i>	357	389	746	109
B.-krievu " " <i>ruthén.</i>	7	6	13	86
Židu " " <i>juives</i>	273	271	544	99
Polu " " <i>polonaises</i>	38	87	125	229
Leišu " " <i>lithuan.</i>	25	32	57	128
Igaunu " " <i>estonienn.</i>	6	6	12	100
Jauktu t. " " <i>mixtes</i>	195	204	399	105

1936./37. m. gadā no visiem 9.137 tautskolu skolotājiem 5.039 ir sievietes un 4.098 vīrieši. Caurmērā uz 100 vīriešiem iznāk 123 sievietes. Starp tautskolu skolotājiem procentuāli visvairāk sieviešu ir Kurzemē un Rīgā, bet vismazāk Vidzemē. Pēc skolu tautībām starp skolotājiem

Tautskolu pilntiesīgie audzinātāji un skolotāji pēc dzimuma 1936./37. m. g. dažādo tautību skolās.
Educateurs et instituteurs munis de tous les droits dans les écoles populaires des diverses nationalités ethniques en 1936/37 — d'après le sexe.

Skolu tautība Langue d'enseignement	Vīr. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total	Siev. skaits uz 100 vīr. Femmes sur 100 hommes
Latviešu	2 016	3 537	5 553	175
Vācu	86	236	322	274
L.-krievu	171	354	525	207
B.-krievu	5	5	10	100
Židu	159	253	412	159
Polu	11	83	94	755
Leišu	4	29	33	725
Igaunu	3	6	9	200
Jauktu tautību	80	192	272	240
Kopā — Total	2 535	4 695	7 230	185

sieviešu pārsvars vislielāks ir poļu skolās, kur uz 100 vīriešiem iznāk 229 sievietes. Arī vācu skolās starp skolotājiem ir ļoti liels sieviešu pārsvars.

Vispār skolotāju skaitā ieskaitīti arī atsevišķo priekšmetu (stundu) skolotāji. Ja pēdējos izslēdzam un aplūkojam atsevišķi tikai pilntiesīgos tautskolu skolotājus un audzinātājus (vispārīgās izglītības skolotājus), tad sieviešu pārsvars ir vēl lielāks.

Neieskaitot atsevišķo priekšmetu skolotājus, tautskolās ir 7.230 skolotāji, starp kuriem vīrieši ir tikai nedaudz vairāk kā trešā daļa. Sieviešu pārsvars vislielāks ir Latgalē, bet vismazāks Vidzemē.

Pilntiesīgo tautskolu skolotāju un audzinātāju sadalījums pēc dzimuma atsevišķu tautību skolās ir ļoti nevienāds. Ļoti liels sieviešu pārsvars ir poļu un leišu skolās. Latviešu skolās sieviešu pārsvars ir nedaudz mazāks kā caurmērā visās skolās.

Atsevišķo priekšmetu skolotāji pēc dzimuma tautskolās 1936./37. m. g.
Instituteurs p. sujets spéciaux dans les écoles populaires en 1936/37 — d'après le sexe.

Apgabali Provinces	Vīr. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total	Sieviešu skaits uz 100 vīriešiem Femmes sur 100 hommes
Rīga	314	151	465	48
Vidzeme	156	16	172	10
Kurzeme	136	44	180	32
Zemgale	197	26	223	13
Latgale	760	107	867	14
Latvija	1563	344	1907	22
<i>Lettonie</i>				
T.skaitā:				
Latviešu skolās	1049	248	1297	24
Vācu "	46	23	69	50
Lielkrievu "	186	35	221	19
Baltkrievu "	2	1	3	50
Žīdu "	114	18	132	16
Poļu "	27	4	31	15
Leišu "	21	3	24	14
Igauņu "	3	—	3	—
Jauktu tautību	115	12	127	10

Starp atsevišķu priekšmetu (stundu) skolotājiem tautskolās ir daudz vairāk vīriešu kā sieviešu. Tā 1936./37. māc. gadā starp 1.907 atsevišķu priekšmetu skolotājiem ir tikai 344 (18%) sievietes. Caurmērā uz 100 vīriešiem iznāk 22 sievietes, pie kam vismazāk Vidzemē.

Tautskolu skolotāju cenzs. 1934. gada likums par tautas izglītību nosaka, ka par pilntiesīgu bērnu dārza audzinātāju var būt persona, kura ieguvusi licību par ģimnazijas vai līdzīgas mācības iestādes kursa beigšanu, pabeigusi bērnu dārznieču kursu vai izturējusi pārbaudījumu pēc Izglītības ministrijas noteiktas programmas un ieguvusi vajadzīgo bērnu dārza audzinātāja praksi. Par pilntiesīgu pamatskolas skolotāju var būt: 1) persona, kura beigusi skolotāju institūta vai līdzīgas mācības iestādes pilnu kursu un ieguvusi vajadzīgo pedagogisko praksi, 2) persona, kurai vajadzīgā izglītība nav zemāka par vidusskolas pilnu kursu, kura izturējusi Izglītības ministrijas noteiktos pārbaudījumus un ieguvusi attiecīgu praksi un 3) pilntiesīgs vidusskolu skolotājs tajos priekšmetos, kuŗos viņš izturējis pārbaudījumus metodikā. Par atsevišķa priekšmeta skolotāju var būt persona, kurai ir attiecīga speciāla izglītība, vajadzīgā prakse un vispārīgā izglītība ne mazāka par pilnu vidusskolas kursu.

1936./37. m. gadā no visiem 9.137 tautskolu skolotājiem 7.230 vai 79,1% ir vispārīgo priekšmetu skolotāji un audzinātāji, bet 1.907 vai 20,9% atsevišķu (speciālo) priekšmetu skolotāji.

Tautskolu skolotāji pēc cenza 1936./37. m. g.
Instituteurs des écoles populaires en 1936/37 — d'après le degré de leur instruction.

Cenzs Degré d'instruction	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie
Vispārīgo priekšmetu skolotāji un audzinātāji: <i>Instituteurs et éducateurs pour sujets généraux</i>						
Bērnu dārzu audzinātāji <i>Educat. d. écoles enfant.</i>	91	8	10	5	8	122
I pak. pamatsk. skolotāji <i>Instituteurs d. écoles primaires d. I. degré</i>	38	21	24	31	242	356
6 kl. pamatskolas skolotāji un kand. <i>Instituteurs et cand. d. écoles prim. à 6 classes</i>	1404	1310	959	1057	1961	6691
Defektīvo skolu skolotāji <i>Instituteurs d. écoles pour enf. avec div. défauts</i>	21	10	2	17	11	61
Kopā — Total	1554	1349	995	1110	2222	7230
Tai sk. ar augstsk. izglīt. <i>Dont: avec instruction acad.</i>	149	25	17	17	40	248
Atsev. priekšm. skolot. <i>Instituteurs pour sujets spéc.</i>						
Ticības mācības <i>Instruction religieuse</i>	180	58	56	146	744	1184
Milit. apmāc. un fiz. audz. <i>Enseignement militaire et éducation physique</i>	148	93	79	54	83	457
Pārējie <i>Autres</i>	137	21	45	23	40	266
Kopā — Total	465	172	180	223	867	1907
Pavisam — Total général	2019	1521	1175	1333	3089	9137

Starp pirmās grupas skolotājiem 248 vai 3,4% ir ar augstskolas izglītību. No pēdējiem lielākā daļa strādā Rīgā. Vēl atzīmējams, ka Latgalē ir ļoti liels atsevišķo priekšmetu skolotāju skaits, kuŗi māca ticības mācību. No visiem 1.184 atsevišķo priekšmetu skolotājiem, kuŗi pasniedz ticības mācību, Latgales skolās ir 744 vai 62,8%.

Procentuāli visvairāk sieviešu ir starp I pakāpes pamatskolas skolotājiem. Starp vispārīgo

Tautskolu skolotāji pēc dzimuma un cenza 1936./37. m. g.
Instituteurs des écoles populaires en 1936/37 d'après le sexe et le degré de leur instruction.

Cenzs Degré d'instruction	Vīr. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total	Siev. skaits uz 100 vīr. Femmes sur 100 hommes
Vispārīgo priekšmetu skolotāji un audzinātāji: <i>Educateurs et instituteurs de sujets généraux</i>				
Bērnu dārzu audzinātāji I pak. pamatskolu skolotāji	—	122	122	—
6 kl. pamatsk. skolotāji un kand.	100	256	356	256
Defektīvo skolu skolotāji	2409	4282	6691	178
Pārējie	26	35	61	135
Kopā — Total	2535	4695	7230	185
T.skaitā ar augstskolas izglītību	119	129	248	108
Atsevišķo priekšm. skolotāji: <i>Instituteurs p. sujets spéciaux</i>				
Ticības mācības	998	186	1184	19
Militārās apmācības un fiziskās audzināšan.	417	40	457	10
Pārējie	148	118	266	80
Kopā — Total	1563	344	1907	22
Pavisam	4098	5039	9137	123
<i>Total général</i>				

priekšmetu skolotājiem ar augstskolas izglītību ir ļoti mazs sieviešu pārsvars. Starp atsevišķo priekšmetu skolotājiem, kuŗi māca ticības mācību, militāro apmācību un fizisko audzināšanu ir ļoti maz sieviešu.

Skolēnu skaits caurmērā uz 1 skolotāju. 1934. gadā tautas izglītības likumā noteikts, ka publiskās skolās vienam skolotājam vienā klases telpā var būt līdz 40 skolēnu. Ja skolotājam jāmaca vienā klasē (domāts

mācības telpā) vairākās nodalās, tad augstākais skolēnu skaits ir 30. Izņēmumi pieļaujami ar Izglītības ministrijas piekrišanu. Tālāk likumā teikts, ka skolēnu skaits atsevišķu tipu defektīvo klasēs (vienā mācības grupā atsevišķā telpā) ir: 1) kurlmēmo un neredzīgo institūtos 6—12; 2) palīgskolās vai palīgklasēs 10—20; 3) skolās bērniem ar vājinātu redzi, dzirdi vai izrunas trūkumiem 10—20; 4) intelektuāli defektīvo klasēs 6—12; 5) grūti audzināmo klasēs 10—16. Bēr-

Skolēnu skaits uz 1 skolotāju tautskolās.
Nombre des élèves par instituteur dans les écoles populaires.

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	1921./22. m. g.	1923./24. m. g.	1924./25. m. g.	1925./26. m. g.	1926./27. m. g.	1927./28. m. g.	1928./29. m. g.	1929./30. m. g.	1930./31. m. g.	1931./32. m. g.	1932./33. m. g.	1933./34. m. g.	1934./35. m. g.	1935./36. m. g.	1936./37. m. g.
Rīga	—	—	18	17	17	17	17	17	17	18	19	19	19	19	19
Rīgas apr. (<i>distr.</i>)	24	—	27	26	24	23	23	23	24	26	28	29	28	28	27
Cēsu " " " "	28	—	27	25	24	23	22	23	24	27	31	30	27	28	28
Valmieras " " " "	30	—	27	26	24	21	21	20	21	25	28	27	26	27	27
Valkas " " " "	31	—	30	29	26	25	24	23	24	28	30	32	31	30	28
Madonas " " " "	—	—	—	29	28	26	27	27	27	27	31	32	30	30	29
Vidzeme	16	—	28	27	25	23	23	23	24	26	29	29	29	29	28
Liepājas apr. (<i>distr.</i>)	25	—	22	23	22	20	19	20	21	23	25	26	25	25	24
Aizputes " " " "	37	—	30	30	27	24	22	22	23	22	30	30	29	29	27
Kuldīgas " " " "	40	—	31	30	28	24	24	23	25	25	29	31	32	31	31
Ventspils " " " "	32	—	29	28	26	23	22	23	25	28	26	28	28	28	27
Talsu " " " "	31	—	31	29	26	24	23	24	25	28	29	31	32	31	33
Kurzeme	31	—	27	26	25	22	21	22	23	25	27	28	28	28	27
Tukuma apr. (<i>distr.</i>)	39	—	28	27	25	22	22	23	22	25	27	28	28	29	29
Jelgavas " " " "	32	—	26	24	23	20	19	19	20	22	26	27	25	26	25
Bauskas " " " "	33	—	28	26	22	20	19	19	22	24	27	27	26	25	25
Jēkabpils " " " "	37	—	28	26	24	22	22	23	26	27	29	30	31	30	29
Ilūkstes " " " "	30	—	23	23	22	21	19	23	25	27	29	27	30	27	27
Zemgale	34	—	27	25	23	21	20	21	22	25	27	28	28	27	27
Daugavpils apr. (<i>distr.</i>)	34	—	28	27	24	22	23	26	26	26	28	28	29	29	27
Rēzeknes " " " "	36	—	27	25	23	21	21	26	25	26	26	27	28	29	28
Ludzas " " " "	34	—	26	25	23	22	23	28	29	28	28	25	26	26	26
Abrenes " " " "	—	—	—	28	26	25	26	29	27	28	31	30	28	27	27
Latgale	34	—	27	26	24	22	23	27	27	27	18	27	28	28	27
Latvija — Lettonie	30	24	25	24	22	21	21	22	23	24	26	26	26	26	25
Tai skaitā: — <i>Dont:</i> pilsētās — <i>d. l. villes</i>	24	21	20	19	19	18	18	19	19	20	21	21	21	21	21
laukos — <i>à la campagne</i>	36	28	29	29	26	24	23	26	27	28	30	30	30	30	29

nu dārzos augstākais audzēkņu skaits grupā ir 25 vienam audzinātājam.

1936./37. m. gadā caurmērā visās tautskolās uz vienu skolotāju (ieskaitot atsevišķo priekšmetu pasniedzējus), iznāk 25 skolēni. Visos apgabalos, izņemot Rīgu, skolēnu skaits caurmērā uz 1 skolotāju ir ļoti vienāds. No apriņķiem ar lielāku skolēnu skaitu iezīmējas Talsu un Kuldīgas apriņķis. Laukos skolēnu skaits caurmērā uz 1 skolotāju ir par 8 lielāks kā pilsētās.

Pēdējos 5 gados caurmērā visās tautskolās skolēnu skaits uz 1 skolotāju palicis gandrīz bez pārmaiņām. Vislielāks tas bijis pirmos pēckara gados, kad skolu jautājums vēl nebija pietiekoši nokārtots, bet vismazāks ap 1928. gadu, kad pamatskolas apmeklēšanas vecumā bija kara gados dzimušie. 1936./37. m. gadā tas ir tāds pat kā 1924./25. m. gadā.

1936./37. m. gadā caurmērā uz 1 skolotāju valsts uzturētās tautskolās ir 23 (1924./25. m. g. — 14), pašvaldību — 26 (27), sabiedrisko organizāciju — 15 (11) un privātu personu uzturētās tautskolās — 11 (8) skolēni.

Skolēnu skaits caurmērā uz 1 skolotāju pēc tautskolu tipiem.

Nombre des élèves en moyenne par instituteur — répart. par types des écoles populaires.

Skolas tips <i>Types des écoles</i>	1933./34. m. g.	1934./35. m. g.	1935./36. m. g.	1936./37. m. g.
Bērnu dārzs	19	20	22	23
Pirmskola	30	24	25	25
I pak. pamatskola	27	27	27	26
Pilna pamatskola	25	25	25	25
II pak. pamatskola	14	15	14	14
Papildu skola	(11)	(14)	(10)	(8)
Kopā — <i>Total</i>	26	26	26	25

1936./37. m. gadā visos tautskolu tipos, izņemot II pakāpes pamatskolu un papildu skolu, skolēnu skaits caurmērā uz 1 skolotāju uzrāda nelielu atšķirību.

Skolēnu skaits uz 1 skolotāju tautskolās pēc skolu tautībām.

Nombre des élèves par instituteur dans les écoles populaires d'après les langues d'enseignement.

Māc. gadi Années scolaires	Latviešu Lettonne	L.-krievu Gr.-Russse	B.-krievu Ruslennenne	Vācu Allemande	Polu Polonaise	Leišu Lituanienne	Igauņu Estonienne	Žīdu Juive	Pārējās Autres	Kopā Total
1920./21.	47	30		20	33	28	28	18	—	39
1921./22.	33	24	35	20	32	21	41	22	—	30
1922./23.	30	19		19	28	23	24	18	—	26
1923./24.	27	18	21	18	24	20	18	18	—	24
1924./25.	28	19	21	17	23	19	15	18	—	25
1925./26.	27	21	22	17	21	17	17	17	—	24
1926./27.	24	20	18	17	20	17	13	18	—	22
1927./28.	22	20	19	16	19	16	11	16	—	21
1928./29.	22	20	17	16	19	15	12	17	—	21
1929./30.	24	22	20	16	22	14	12	17	—	22
1930./31.	25	22	19	16	22	15	12	16	—	23
1931./32.	26	23	20	17	22	13	16	17	—	24
1932./33.	28	23	21	16	23	15	17	17	—	26
1933./34.	28	23	20	17	22	14	16	18	—	26
1934./35.	28	24	20	17	19	12	14	19	—	26
1935./36.	27	26	17	16	18	11	13	19	—	26
1936./37.	27	25	13	17	18	10	10	19	—	25

B. Zemākās arodu skolas. — Ecoles professionnelles inférieures.

Arodskolu uzdevums ir teorētiski un praktiski sagatavot darbiniekus dažādiem arodiem. Arodskolu pārziņāšana sadalīta starp vairākām ministrijām: lauksaimniecības skolas pārziņ Zempības ministrija, jūrskolas Finanču ministrija, vecmāšu skolu Tautas labklājības ministrija un visas pārējās Izglītības ministrija. Sakopojot statistiskos datus, par zemākām arodskolām uzskatītas tās arodskolas, kurās pie uzņemšanas nav vajadzīga vidusskolas izglītība, un kuru beigušie neiegūst tiesību iestāties Universitātē.

Zemāko arodskolu skaits.

Nombre des écoles professionnelles inférieures.

Māc. gadi Années scol.	Lauksaim- niecības Ecoles d'agri- culture	Jūrskolas Ecoles na- vales	Vecmāšu skolas Ecoles p. sa- ges-femmes	Pārējās Autres	Kopā Total
1920./21.	11	1	—	2	14
1921./22.	16	1	—	6	23
1922./23.	25	1	—	11	37
1923./24.	33	1	—	13	47
1924./25.	36	1	1	15	53
1925./26.	37	1	1	18	57
1926./27.	39	1	1	27	68
1927./28.	45	1	1	31	78
1928./29.	45	1	1	30	77
1929./30.	50	2	1	31	84
1930./31.	52	3	1	28	84
1931./32.	53	3	1	29	86
1932./33.	51	2	1	25	79
1933./34.	50	2	1	25	78
1934./35.	50	2	1	26	79
1935./36.	56	2	1	30	89
1936./37.	48	1	1	28	78

Starp zemākām arodskolām visvairāk ir lauksaimniecības rakstura skolu. Otra lielākā grupa ir pārējās, t. i. Izglītības ministrijas pārziņām skolas. Pēdējo 10 gadu laikā zemāko arodskolu skaits ar nelielām svārstībām palicis apmēram tāds pat. No zemāko arodskolu kopskaita lauksaimniecības rakstura skolas 1936./37. m. gadā sastādīja 61,5%, 1929./30. m. g. — 59,5% un 1924./25. m. g. — 67,0%.

1936./37. m. gadā zemākās arodskolās bijuši pavisam 6.600 skolēni. Šis ir lielākais skolēnu skaits, kāds kādreiz bijis zemākās arodskolās.

Iepriekšējā tabulā redzams, kā atsevišķu tautību tautskolās kopš 1920./21. m. gada pārmainījies skolēnu skaits caurmērā uz vienu skolo-tāju.

Atsevišķu tautību skolās skolēnu skaits caur-mērā uz 1 skolotāju ir ļoti nevienāds. 1936./37. māc. gadā vislielāks tas ir latviešu un lielkrievu skolās, bet vismazāks leišu un igauņu skolās. Sa-līdzinot ar 1924./25. m. gadu, skolēnu skaits caurmērā uz 1 skolotāju palielinājies lielkrievu un arī nedaudz jautku tautību un žīdu tautsko-lās, vācu skolās palicis tāds pat, bet pārējo tau-tību skolās samazinājies.

Iepriekšējās tabulās, aprēķinot skolēnu skai-tu caurmērā uz 1 skolotāju, skolotāju skaitā ieskaitīti arī atsevišķo (speciālo) priekšmetu skolotāji. Ja pēdējos izslēdzam, tad 1936./37. m. gadā caurmērā visās tautskolās uz vienu skolo-tāju bija 32 skolēni.

**Zemāko arodskolu tīkls 1936./37. m. g.
Réseau des écoles professionnelles inférieures
dans l'année scolaire 1936/37.**

Sevišķi ievērojamu pieaugumu uzrāda pēdējie trīs gadi. No 1933./34.—1936./37. m. gadam Iz-glitības ministrijas pārziņātās zemākās arodsko-

**Skolēnu skaits zemākās arodskolās.
Nombre des élèves dans les écoles profession-nelles inférieures.**

Māc. gadi Années scol.	Lauksaim- niecības skolās Ecoles d'agri- culture	Jūrskolās Ecoles na- vales	Vecmāšu skolās Ecoles p. sa- ges-femmes	Pārējās (Izgl. min.) Autres (Min. d'instr.)	Kopā Total
1920./21.	236	62	—	174	472
1921./22.	248	66	—	738	1 052
1922./23.	633	41	—	1 236	1 910
1923./24.	1 121	33	—	1 447	2 601
1924./25.	1 349	42	31	2 017	3 439
1925./26.	1 484	73	24	2 400	3 981
1926./27.	1 635	74	32	2 857	4 598
1927./28.	1 618	112	31	3 050	4 811
1928./29.	1 533	173	33	3 147	4 886
1929./30.	1 814	265	19	3 413	5 511
1930./31.	1 771	383	29	3 340	5 523
1931./32.	1 517	435	30	3 253	5 235
1932./33.	1 425	374	37	3 177	5 013
1933./34.	1 533	346	37	3 052	4 968
1934./35.	1 685	317	36	3 442	5 480
1935./36.	1 890	257	36	4 236	6 419
1936./37.	1 885	223	87	4 455	6 600

Zemāko arodskolu saraksts 1936./37. m. g.

Registre des écoles professionnelles inférieures dans l'année scolaire 1936/37.

Skolu nosaukums	Atrašanās vieta	Uzturētāji	Skolas tautība	Cik gadīgs kurss	Nozares	Skolēnu skaits	Skolotāju skaits
1. Rīgas Valsts arodu skola	Rīga	Valsts	Latv.	3	meh., mototechn., galdniecības	176	18
2. Valsts elektrotechn. fabr. arodu skola	"	"	"	4	mechanikas	122	11
3. Rīgas Valsts daiļamatn. skola	"	"	"	2	mākslas amatn.	124	17
4. Rīgas pils. amatn. skola	"	Pašv.	"	3	meh., elektrotechn., būvn., ķīmijas, tekstilr.	153	68
5. Rīgas pils. tehnisk. strādņ. skola	"	"	"	2	meh., elektrotechn., būvniecības	110	11
6. Rīgas pils. Olava kom. skolas tirdzn. nozare	"	"	"	3	komercnozare	124	22
7. Rīgas pils. tirdzniecības darb. skola	"	"	"	2	"	91	10
8. Rīgas pils. mājsaimn. skola	"	"	"	1	"	70	13
9. II Rīgas arodu skola	"	Organ.	"	3	mājturības	101	15
10. Latv. amatn. kam. daiļkrāsotāju skola	"	"	"	3	meh., galdniecības daiļkrāsot.	71	12
11. Latv. siev. nac. ligas aušanas skola	"	"	"	3	rokdarbu	47	6
12. Vācu vecāku sav. arodu skola	"	"	Vācu	2	meh., tirdzn., mājt.	256	22
13. Rīgas Vācu pilsoņu b. arodu sk.	"	"	"	3	meh., būvniecības	99	11
14. Ebreju izglītības b-bas arodu skola	"	"	Židu	3	meh., elektrotechn. galdniecības	172	12
15. Ebrēju b-bas «Ort» šūšanas sk.	"	"	"	3	drēbniecības	75	7
16. Lauksaimn. tautas augstskola	"	"	Latv.	"	lauks. tautas augstsk.	71	28
17. Krišjāņa Valdemāra jūrskola	"	Valsts	"	4	kuģu vad., kuģu mech.	223	25
18. Rīgas pils. I slimn. veemāšu skola	"	Pašv.	"	2	vecmāšu	37	3
19. Valsts Skrīveru 2 g. lauksaimn. sk.	Rīgas apr.	Valsts	"	2	lauksaimn.	41	4
20. Valsts Nurmīžu 2 g. lauks. un mājtur. sk.	"	"	"	2	lauksaimn., mājturības	28	4
21. Z.M. Valsts Bulduru dārzkop. sk.	"	"	"	2	dārzkopības	86	11
22. Vecbebru biškop.-dārzkop. sk.	"	Organ.	"	2	biškop. dārzkopības	72	6
23. Cēsu Valsts arodu sk.	Cēsu apr.	Valsts	"	3	meh., elektrotechn. būvniecības	186	21
24. Priekulu lopkopības skola	"	Organ.	"	1	lopkopības	26	4
25. Valsts Dzerbenes 2 g. lauks. sk.	"	Valsts	"	2	lauksaimn.	36	5
26. Raiskuma mežsaimn. sk.	"	"	"	2	mežsaimn.	53	3
27. Valsts Ramkas mājturib. sk.	"	"	"	2	mājturības	72	5
28. Valmieras 2 g. lauksaimn. sk.	Valmieras apr.	Organ.	"	2	lauksaimn.	34	3
29. Latv. agronomu biedr. Burtņ. 2 g. lauks. sk.	"	"	"	2	lauksaimn.	32	6
30. Umurgas 2 g. lauks. sk.	"	"	"	2	"	37	6
31. Rūjienas 2 g. mājturības sk.	"	"	"	2	mājturības	58	5
32. Valsts Liepupes laukstrādņ. sk.	"	Valsts	"	1	laukstrādņ.	8	4
33. Valkas Valsts arodu sk.	Valkas apr.	"	"	3	meh., galdniecības	96	12
34. Z. M. Smiltenes lauksaimn. sk.	"	"	"	2	piensaimn., sierošanas, lauksaimn., lopkop.	120	20
35. Apes 2 g. lauksaimn. sk.	"	Organ.	"	2	lauksaimn.	33	4
36. Gulbenes Valsts arodu sk.	Madonas apr.	Valsts	"	3	mechanikas	113	14
37. Laudonas 2 g. lauksaimn. sk.	"	Organ.	"	2	lauksaimn.	49	5
38. Valsts Vestienas 2 g. lauks. sk.	"	Valsts	"	2	"	43	5
39. Liepājas Valsts arodu sk.	Liepājas apr.	"	"	3	mechanikas	114	14
40. B-bas «Ort» arodu sk.	"	Organ.	Židu	3	"	41	7
41. Valsts Līgotu dārzstrādņ. sk.	"	Valsts	Latv.	1	dārzstrādņ.	7	4
42. " Ilģu 2 g. lauksaimn. sk.	"	"	"	2	lauksaimn., mājt.	29	5
43. " Liepājas zvejn. un zivkop. sk.	"	"	"	1	zivkopības	6	6
44. " Ventspils arodu sk.	Ventspils apr.	"	"	3	mechanikas	81	12
45. " Leču 2 g. lauks. sk.	"	"	"	2	lauksaimn.	19	4
46. Ciravās mežsaimn. sk.	Aizputes apr.	"	"	2	mežsaimn.	48	5
47. Valsts Saldus 2 g. lauksaimn. sk.	Kuldīgas apr.	"	"	2	lauksaimn.	42	8
48. " Padures 2 g. lauksaimn. sk.	"	"	"	2	"	41	4
49. L. L. kam. Laidzes lopkop. sk.	Talsu apr.	Organ.	"	1	lopkopības	24	3
50. Valsts Lubezeres laukstr. sk.	"	Valsts	"	1	laukstrādņ.	9	2
51. " Talsu mājturib. sk.	"	"	"	1	mājturības	22	5
52. " Jaunpils lopkop. sk.	Tukuma apr.	"	"	1	lopkopības	46	4
53. " Jelgavas arodu sk.	Jelgavas apr.	"	"	3	mechanikas	188	14
54. Apguldes 2 g. lauksaimn. sk.	"	Organ.	"	2	lauksaimn.	35	4
55. Valsts Zaļenieku mājtur. sk.	"	Valsts	"	1 1/2	mājturības	44	4
56. " Ziedoņa dārzkop. sk.	Bauskas apr.	"	"	2	dārzkopības	53	4
57. Kaucmīndes mājtur. sk.	"	Organ.	"	1	mājturības	50	4
58. Viesītes Valsts arodu sk.	Jekabpils apr.	Valsts	"	3	mechanikas	39	6
59. Seces-Sērenes 2 g. lauksaimn. sk.	"	Organ.	"	2	lauksaimn., mājt.	21	3
60. Biržu 2 g. lauksaimn. sk.	"	"	"	2	lauksaimn.	26	6
61. Saukas 2 gad. lauksaimn. sk.	"	"	"	2	"	30	5
62. Valsts Behrenes 2 gad. lauksaimn. sk.	Ilūkstes apr.	Valsts	"	2	lauksaimn., mājt.	30	8
63. " Daugavpils arodu sk.	Daugavpils apr.	"	"	3	galdniecības, mech.	262	25
64. B-bas «Saules» rokdarbu sk.	"	Organ.	"	4	rokdarbu	91	7
65. " «Ort» arodu sk.	"	"	Židu	3	meh. galdniecības	93	11
66. Valsts Preiļu 2 gad. lauksaimn. sk.	"	Valsts	Latv.	2	lauksaimn.	31	3
67. " Višķu dārzkop. un mājtur. sk.	"	"	"	2	dārzkop., mājt.	90	9
68. " Daždas 2 g. lauksaimn. sk.	"	"	"	2	lauksaimn.	39	3
69. " Rēzeknes arodu sk.	Rēzeknes apr.	"	"	3	meh., satiksmes ceļu, administrācijas	194	24
70. " Vidsmuižas lopkop. sk.	"	"	"	1	lopkopības	34	3
71. " Barkavas 2 g. lauksaimn. sk.	"	"	"	2	lauksaimn.	34	4
72. " Rēzeknes 2. g. lauksaimn. sk.	"	"	"	2	"	50	4
73. " Ludzas arodu sk.	Ludzas apr.	"	"	3	meh., galdniecības	166	21
74. " Ludzas 2 g. lauksaimn. sk.	"	"	"	2	lauksaimn.	30	4
75. " Bērzpils 2 g. lauksaimn. sk.	Abrenes apr.	"	"	2	"	15	3
76. " Viļakas mežsaimn. skola	"	"	"	1	mežsaimniecības	22	4
77. " Abrenes 2 g. lauksaimn. sk.	"	"	"	2	lauksaimn.	15	3
78. Baltinavas 2 g. lauksaimn. sk.	"	Organ.	"	2	"	44	4

Kopā — Total

6 600 731

bas skolām valsts uzturējusi 32 vai divas trešdaļas. No pēdējām Vidzemē atrodas 9, Kurzemē — 9, Zemgalē — 4 un Latgalē — 10 skolas. Pārējo 16 skolu uzturētāji skaitās sabiedriskas organizācijas. Pēdējās visrosīgākas bijušas Vidzemē, kur tās uzturējušas 8 skolas. Zemgalē sabiedriskās organizācijas uzturējušas 5 un Rīgā, Kurzemē un Latgalē pa vienai skolai.

Pēdējā mācības gadā visās lauksaimniecības skolās mācības pasniegtas latviešu valodā.

Zemākās lauksaimniecības skolas pēc mācības programmas satura ir ļoti dažādas. Bez vispārīgām lauksaimniecības skolām pastāv arī speciālas skolas atsevišķām nozarēm. Sakojot statistiskos datus par zemākām lauksaimniecības skolām, kā tas redzams iepriekšējā tabulā, pēdējās šķirotas 10 tipos.

No zemākām lauksaimniecības skolām lielākā daļa ir divgadīgās lauksaimniecības skolas. Pēdējo 1936./37. māc. gadā bijis 27. Starp tām ir vairākas tādas, kurās ir patstāvīgas nozares vienam vai vairākiem skolu tiptiem. Pēdējos divos gados nākuši klāt 2 jauni skolu tipi — laukstrādnieku un dārzkopības skolas un atjaunota arī zivkopības skola.

Skolēnu skaits zemākās lauksaimniecības skolās pa abgabaliem.
Nombre des élèves dans les écoles agricoles inférieures — répartition par provinces.

Māc. gadi Années scol.	Vidzeme iesk. Rīgu	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Kopā Total
1920./21.	153	27	49	7	236
1921./22.	140	36	44	28	248
1922./23.	350	85	122	76	633
1923./24.	541	220	240	120	1 121
1924./25.	643	256	283	167	1 349
1925./26.	723	252	315	194	1 484
1926./27.	737	342	343	213	1 635
1927./28.	796	342	262	218	1 618
1928./29.	854	207	273	199	1 533
1929./30.	1035	312	262	205	1 814
1930./31.	1 034	258	254	225	1 771
1931./32.	852	204	196	265	1 517
1932./33.	738	183	236	268	1 425
1933./34.	824	204	235	270	1 533
1934./35.	862	230	251	342	1 685
1935./36.	961	223	310	396	1 890
1936./37.	899	247	335	404	1 885

Skolēnu kopskaits zemākās lauksaimniecības skolās vislielāks ir pēdējos divos mācības gados, bet atsevišķi pa apgabaliem — Vidzemē vislielāks tas bijis 1929./30. m. gadā, bet Kurzemē un Zemgalē 1926./27. m. gadā. Visstraujāk un ar mazākām svārstībām skolēnu skaits palielinājies Latgales skolās. 1936./37. m. gadā zemākās lauksaimniecības mācības iestādēs mācījušies 1.885 skolēni, no tiem visvairāk — 828 vai 43,9% Vidzemē, 404 vai 21,4% Latgalē, 335 vai 17,8% Zemgalē, 247 vai 13,1% Kurzemē un 71 vai 3,8% Rīgā.

Tā kā zemāko lauksaimniecības skolu programmas pēc satura ir ļoti dažādas, tad svarīgi zināt arī skolēnu skaitu un tā pārmaiņas skolu dažādos tipos. Kā nākošā tabulā redzam, visvairāk skolēnu ir divgadīgās lauksaimniecības skolās, kuŗu programmas ir vairāk vispārīgas.

Skolēnu skaits zemākās lauksaimniecības skolās pēc skolu tiptiem.
Nombre des élèves dans les écoles agricoles inférieures — d'après les types.

Māc. gadi Années scol.	2 g. d. lauksaimn. skolas Ecoles d'agriculture à cours de 2 années	Dārzkopības skolas Ecoles d'horticulture	Biškopības skolas Ecoles d'apiculture	Mājturības skolas Ecoles d'économie domestique	Mežkopības skolas Ecoles forestières	Piensaimniecības un lopkopības skolas Ecoles de laiteries et d'élevage du bétail.	Lauks. tautas augstsk. (kursi) Ecole populaire supér. d'agriculture (cours)	Laukstrādnieku skolas Ecoles p. ouvriers agricoles	Dārzkopības skolas Ecoles p. ouvriers — jardiniers	Zivkopības skolas Ecoles de pisciculture	Kopā Total
1920./21.	211	8	—	—	17	—	—	—	—	—	236
1921./22.	185	33	—	—	30	—	—	—	—	—	248
1922./23.	539	49	15	—	30	—	—	—	—	—	633
1923./24.	854	50	30	85	31	71	—	—	—	—	1121
1924./25.	996	63	22	129	18	62	—	—	—	—	1349
1925./26.	1071	72	45	137	50	75	—	—	—	—	1484
1926./27.	1138	68	48	186	30	136	—	—	—	—	1635
1927./28.	1020	92	52	168	21	228	—	—	—	—	1618
1928./29.	986	123	47	138	12	193	—	—	—	—	1533
1929./30.	1065	111	55	191	86	212	65	—	—	—	1814
1930./31.	1037	112	68	188	53	215	76	—	—	—	1771
1931./32.	850	115	56	143	66	228	51	—	—	—	1517
1932./33.	760	129	47	166	78	172	73	—	—	—	1425
1933./34.	848	145	51	169	89	170	61	—	—	—	1533
1934./35.	927	149	61	236	92	162	58	—	—	—	1685
1935./36.	987	164	74	236	122	157	100	50	—	—	1890
1936./37.	984	229	72	246	123	130	71	17	7	6	1885

Zemāko lauksaimniecības skolu skolēnu skaits atsevišķās nozarēs 1936./37. m. g.
Nombre des élèves dans les écoles agricoles inférieures, par branches, dans l'année scolaire 1936/37.

Nozares — Branches	Rīga (ville)			Vidzeme			Kurzeme			Zemgale			Latgale			Latvija Letonie		
	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total
Lauksaimniecības — Agriculture	—	—	—	170	245	415	67	54	121	75	38	113	121	137	258	433	474	907
Mājturības — Economie domestique	—	—	—	—	86	86	—	32	32	—	123	123	—	47	47	—	288	288
Dārzkopības — Horticulture	—	—	—	58	28	86	—	—	—	40	13	53	32	11	43	130	52	182
Biškopības-dārzkopības — Apiculture-horticulture	—	—	—	32	40	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	40	72
Lopkopības — Elevage du bétail	—	—	—	12	59	71	6	18	24	15	31	46	10	24	34	43	132	175
Piensaimniecības — Laiteries	—	—	—	23	6	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	6	29
Sierošanas — Fromagerie	—	—	—	7	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	8
Zivkopības — Pisciculture	—	—	—	—	—	—	6	6	6	—	—	—	—	—	—	6	—	6
Laukstrādnieku — Pour ouvriers agricoles	—	—	—	8	—	8	9	9	9	—	—	—	—	—	—	17	—	17
Dārzkopības — Pour ouvriers-jardiniers	—	—	—	—	—	—	7	7	7	—	—	—	—	—	—	7	—	7
Mežkopības — Ecoles forestières	—	—	—	53	—	53	48	48	—	—	—	—	22	—	22	123	—	123
Lauks. tautas augstskolas — Ecole populaire supérieure d'agriculture	56	15	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	15	71
Kopā — Total	56	15	71	363	465	828	143	104	247	130	205	335	185	219	404	877	1008	1885

1) 1920./21. m. g. ieskaitītas viengadīgās lauksaimniecības skolas.
2) 1923./24. m. g. zivkopības skola atrodas organiz. stāvoklī un tūr skolēnu nav.

1936./37. m. gadā no visiem 1.885 zemāko lauksaimniecības skolu skolēniem 52,2% apmeklēja divgadīgās lauksaimniecības skolas, 13,1% mājturības, 12,1% dārzkopības, 6,9% piensaimniecības un lopkopības, 6,8% mežkopības, 3,8% biškopības, 3,8% lauksaimniecības tautas augstskolu, 0,9% laukstrādnieku, 0,4% dārzstrādnieku un 0,3% zivkopības skolu.

Sadalot skolēnus pēc skolu tipi, katras skolas visi skolēni ieskaitīti vienā vai otrā tipā, neskatoties uz to, vai skolā ir viena vai vairākas dažādas patstāvīgas nozares — kā piemēram mājturības un lopkopības, tādēļ svarīgi noskaidrot ne tikai skolēnu skaitu pēc skolu tipi, bet arī pēc atsevišķām patstāvīgām nozarēm.

Iepriekšējā tabulā redzams zemāko lauksaimniecības skolu skolēnu skaits 1936./37. m. gadā sadalījumā pēc lauksaimniecības nozarēm. Šai sadalījumā vienas skolas skolēni var parādīties vairākas nozarēs, kamēr iepriekšējā sadalījumā pēc skolu tipi vienas skolas skolēni iedalīti visi vienkopos, vadoties no skolas vispārējā tipa.

Kā iepriekšējā tabulā redzam, visvairāk skolēnu ir vispārīgā lauksaimniecības nozarē. Šajā nozarē skaitījusies gandrīz puse no visiem skolēniem, pēc tam lielāks skolēnu skaits ir speciālās mājturības, dārzkopības, lopkopības un mežkopības nozarēs. Starp zemāko lauksaimniecības skolu skolēniem ir meiteņu pārsvars. 1936./37. m. gadā caurmērā uz 100 zēniem iznāk 115

Zemāko lauksaimniecības skolu beigušie pa nozarēm.
Personnes ayant fini les écoles agricoles inférieures — répartition par branches.

Nozares Branches	1920./21. m. g.	1921./22. m. g.	1922./23. m. g.	1923./24. m. g.	1924./25. m. g.	1925./26. m. g.	1926./27. m. g.	1927./28. m. g.	1928./29. m. g.	1929./30. m. g.	1930./31. m. g.	1931./32. m. g.	1932./33. m. g.	1933./34. m. g.	1934./35. m. g.	1935./36. m. g.	1936./37. m. g.
Lauksaimniecības	8	23	38	257	397	427	421	425	388	421	482	393	289	338	353	365	332
Mājturības	—	—	22	74	80	101	85	100	95	93	121	82	123	89	125	142	198
Dārzkopības	3	7	20	17	19	29	32	34	58	51	55	54	53	57	75	69	75
Biškopības-dārzkopības	—	—	12	13	—	19	20	21	27	14	33	28	23	22	21	30	28
Lopkopības	—	—	—	29	34	26	90	109	82	133	124	76	104	80	85	102	149
Piensaimniecības	—	—	—	—	—	—	—	98	87	71	68	125	48	49	43	17	26
Sierošanas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	8	4	5	3	3
Zivkopības	—	—	—	—	—	16	16	10	21	11	—	—	—	—	—	13	13
Laukstrādnieku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	17
Dārzstrādnieku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7
Mežkopības	—	15	12	35	41	29	39	28	31	30	24	—	29	34	41	61	70
Lauks. tautas augstsk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79	76	51	44	53	55	123	72
Kopā — Total	11	45	104	425	571	647	703	825	789	903	984	815	721	726	803	951	990

meitenes. Zēnu un meiteņu skaitliskā attiecība visās nozarēs nav vienāda — vairākās nozarēs ir tikai zēni un vienā tikai meitenes.

1936./37. m. gadā no 1.885 zemāko lauksaimniecības skolu skolēniem 1.798 jeb 95,4% ir latvieši, 51 krievs, 11 poļi, 8 vācieši, 8 baltkrievi, 3 leiši, 3 žīdi, 2 igauņi un 1 citas tautības piederīgais.

1936./37. m. gadā caurmērā vienā zemākā lauksaimniecības skolā bijuši 39, 1929./30. m. gadā 36 un 1924./25. m. gadā 37 skolēni. Atsevišķās skolās skolēnu skaits ir ļoti dažāds. Dažās skolās tas ir visai mazs. Caurmērā vienā divgadīgā lauksaimniecības skolā 1936./37. m. g. bijuši 36 un 1929./30. m. gadā 33 skolēni.

Zemāko lauksaimniecības skolu beigušo skaits pēdējos trīs gados ļoti ievērojami palielinājies. Kamēr 1933./34. m. gadā bija tikai 726, tikmēr 1936./37. m. gadā ir jau 990 beigušie. Sadalījumā pa nozarēm visvairāk beigušo ir lauksaimniecības, mājturības un lopkopības nozarēs. No 1936./37. m. gadā beigušiem 33,5% beiguši lauksaimniecības, 20,0% mājturības, 15,1% lopkopības un 31,4% pārējās nozares. Beigušo skaita ievērojamu palielināšanos pēdējos gados uzrāda gandrīz visas nozares.

Nākošā tabulā redzams skolotāju skaits zemākās lauksaimniecības skolās, sadalījumā pēc skolu tipi. Piezīmējams, ka skolotāju skaitā ieskaitīti tikai pastāvīgie skolotāji, bet stundu pasniedzēji, lektori, nav ieskaitīti.

Skolotāju skaits zemākās lauksaimniecības skolās gadu no gada ar nelielām svārstībām palielinājies. 1936./37. m. gadā zemākās lauksaimniecības skolās darbojušies 195 pastāvīgi skolotāji. Bez šiem pastāvīgiem skolotājiem darbojušies vēl 65 stundu pasniedzēji (lektori). No pēdējiem divgadīgās lauksaimniecības skolās darbojušies 13, dārzkopības skolās 6, biškopības sko-

lās 2, mājturības skolās 2, piensaimniecības un lopkopības skolās 3, lauksaimniecības tautas augstskolā 27, laukstrādnieku skolā 4, dārzstrād-

Skolotāju skaits¹⁾ zemākās lauksaimniecības skolās.

Nombre des instituteurs des écoles agricoles inférieures.

Māc. gadi Années scol.	2. gad. lauksaimn. skolas Ecoles d'agriculture à cours de 2 années	Dārzkopības skolas Ecoles d'horticulture	Biškopības skolas Ecoles d'apiculture	Mājturības skolas Ecoles d'économie domestique	Mežkopības skolas Ecoles forestières	Piensaimniecības un lopkopības skolas Ecoles de laiteries et d'élevage du bétail	Lauks. tautas augstsk. (kursi) Ecole populaire supér. d'agriculture (cours)	Laukstrādnieku skolas Ecoles p. ouvriers agricoles	Dārzstrādnieku skolas Ecoles p. ouvriers — jardiniers	Zivkopības skolas Ecoles de pisciculture	Kopā
1920./21. 9a)	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	14
1921./22.	22	2	—	—	3	—	—	—	—	—	27
1922./23.	49	3	2	—	3	—	—	—	—	—	57
1923./24.	58	3	3	5	3	—	—	—	—	—	79
1924./25.	59	3	3	6	3	5	—	—	—	—	85
1925./26.	66	4	3	10	5	6	—	—	—	—	97
1926./27.	67	4	4	11	5	6	—	—	—	—	100
1927./28.	93	7	4	13	5	15	—	—	—	—	140
1928./29.	90	8	4	12	5	13	—	—	—	—	135
1929./30.	95	8	4	15	6	12	1	—	—	—	144
1930./31.	97	8	4	18	6	15	1	—	—	—	152
1931./32.	100	10	4	16	7	15	1	—	—	—	156
1932./33.	94	12	4	17	7	16	1	—	—	—	151
1933./34.	97	15	4	14	7	18	1	—	—	—	156
1934./35.	97	15	4	15	8	18	1	—	—	—	158
1935./36.	93	15	4	15	12	17	1	5	—	—	162
1936./37.	124	18	4	21	12	11	1	2	1	1	195

¹⁾ Neieskaitot stundu pasniedzējus.

²⁾ 1920./21. m. g. pieskaitītas viengadīgās lauksaimniecības skolas.

nieku skolā 3 un zivkopības skolā 5. 1936./37. māc. gadā zemākās lauksaimniecības skolās caurmērā uz vienu pastāvīgu skolotāju (neieskaitot stundu pasniedzējus), iznāk 10 skolēni.

2. Jūrskolas. — Ecoles navales.

Jūrskolas atrodas Finanču ministrijas pārziņā, un to uzdevums ir teorētiski un praktiski sagatavot kuģu vadītājus, mehāniķus un citus speciāli izglītotus kuģniecības darbiniekus. Jūrskolā bez kuģu vadītāju nodaļas, var būt kuģu mehāniķu nodaļa ar tvaikoņu un motorkuģu mehāniķu nozarēm. Ar Finanču ministra piekrišanu pie jūrskolām var atvērt jūras zvejniecības kursus un ar Jūrniecības departamenta direktora piekrišanu — arī kursus dažādu kuģniecības darbinieku sagatavošanai. Kuģu vadītāju un mehāniķu nodaļas ir četrklasīgas, ar viengadīgu kursu katrā klasē. Katras klases teorētiskais kurss normāli izņemams vienā mācības gadā.

Jūrskolu kuģu vadītāju un mehāniķu nodaļu I klasē uzņem personas, ne jaunākas par 16 gadiem, ar priekšzināšanām pilnas pamatskolas kursa apmērā, ja tās pēc 15 gadu vecuma sasniegšanas izpildījušas Finanču ministrijas noteicamo jūras braukšanas vai darbnīcu darba cenzu. Kuģu mehāniķu nodaļas II klasē uzņem bez pārbaudījumiem zemāko arodskolu mehānikas un elektrotehnikas nodaļas absolventus, ja viņiem ir praktisks stāžs, kādu prasa iestājoties jūrskolas kuģu mehāniķu nodaļas II klasē.

Jūrskolas. — Ecoles navales.

Skolēnu skaits — Nombre des élèves

Māc. gadi Années scol.	Skolu skaits Nombre des écoles	Kuģu vadītāju nodaļa Section des pilotes	Kuģu meh. nodaļa Section des mécaniciens marit.	Pārējās nodaļas Autres sections	Kopā Total	Skolotāju skaits Nombre des instituteurs
1920./21.	1	62	—	—	62	9
1921./22.	1	66	—	—	66	12
1922./23.	1	41	—	—	41	12
1923./24.	1	33	—	—	33	12
1924./25.	1	42	—	—	42	12
1925./26.	1	41	32	—	73	15
1926./27.	1	47	27	—	74	14
1927./28.	1	56	56	—	112	17
1928./29.	1	73	100	—	173	20
1929./30.	2	121	144	—	265	41
1930./31.	3	168	192	23	383	52
1931./32.	3	220	200	15	435	50
1932./33.	2	172	202	—	374	43
1933./34.	2	190	156	—	346	48
1934./35.	2	163	154	—	317	45
1935./36.	2	159	98	—	257	41
1936./37.	1	144	79	—	223	25

No 1920./21.—1928./29. māc. gadam darbojusies tikai viena jūrskola — Krišjāņa Valdemāra kuģu vadītāju un mehāniķu skola, Rīgā. Ar 1929./30. mācības gadu uzsāka darbību Liepājas kuģu vadītāju, mehāniķu un zvejniecības skola Liepājā un ar 1930./31. mācības gadu Ventspils jūrskola. Pēdējā pēc diviem gadiem pārtrauca darbību. Ar 1936./37. mācības gadu skolēnu trūkuma dēļ darbību pārtraukusi arī Liepājas kuģu vadītāju, mehāniķu un zvejniecības skola.

1936./37. māc. gadā no visiem 223 jūrskolu skolēniem 197 vai 88,3% ir latvieši, 8 vai 3,6% vācieši, 7 vai 3,1% leiši, 6 vai 2,7% lielkrievi, 3 vai 1,3% poļi, 1 žīds un 1 igauņis.

Kā Krišjāņa Valdemāra, tā Liepājas jūrskolās pastāvējušas 2 nodaļas: kuģu vadītāju un mehāniķu, kurās katrā ir četras klases.

Ventspils jūrskolas skolēni nav sadalīti pa nodaļām.

Skolēnu skaits kuģu vadītāju nodaļas klasēs. Nombre des élèves dans les classes de la section des pilotes.

Māc. gadi Années scol.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	Kopā Total
1920./21.	21	27	11	3	62
1921./22.	22	26	14	4	66
1922./23.	13	15	9	4	41
1923./24.	15	12	4	2	33
1924./25.	16	11	11	4	42
1925./26.	15	11	15	—	41
1926./27.	17	13	10	7	47
1927./28.	22	11	13	10	56
1928./29.	31	20	15	7	73
1929./30.	57	33	20	11	121
1930./31.	52	65	39	12	168
1931./32.	65	73	50	32	220
1932./33.	48	59	47	18	172
1933./34.	46	64	49	31	190
1934./35.	38	58	46	21	163
1935./36.	26	40	48	45	159
1936./37.	30	41	39	34	144

Atzīmējams, ka katrai kuģu vadītāju klasei, izņemot pirmo, ir zināmā mērā patstāvīga programma. Pirmā klase ir kā vispārēja sagatavošanas klase, bet katrā nākošā klase ja dod arī nobeigtu patstāvīgu aroda prašanu.

Skolēnu skaits kuģu mehāniķu nodaļas klasēs. Nombre des élèves dans les classes de la section des mécaniciens maritimes.

Māc. gadi Années scol.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	Kopā Total
1925./26.	13	19	—	—	32
1926./27.	13	14	—	—	27
1927./28.	25	24	7	—	56
1928./29.	42	44	7	7	100
1929./30.	79	45	15	5	144
1930./31.	83	81	16	12	192
1931./32.	69	72	49	10	200
1932./33.	62	72	47	21	202
1933./34.	56	48	33	19	156
1934./35.	43	50	28	33	154
1935./36.	26	29	29	14	98
1936./37.	27	24	15	13	79

Kuģu mehāniķu nodaļas programmas sadalījums pa klasēm ir līdzīgs kuģu vadītāju nodaļai. Pirmā ir vispārēja sagatavošanas klase, bet katrā nākošā klase sniedz zināmu nobeigtu aroda izglītību.

Gandrīz visos gados skolēnu skaits kuģu vadītāju nodaļā bijis lielāks kā kuģu mehāniķu nodaļā. 1936./37. māc. gadā no visiem

Jūrskolu kuģu vadītāju nodaļu beigušie. Personnes ayant fini la section des pilotes des écoles navales.

Māc. gadi Années scol.	Tuvbrauc. stūrmaņi Pilotes à courte distance	Tālbrauc. stūrmaņi Pilotes au long cours	Tālbrauc. kapiteļi Capitaines au long cours	Kopā Total
1920./21.	17	9	3	29
1921./22.	21	9	4	34
1922./23.	12	7	3	22
1923./24.	8	4	2	14
1924./25.	10	7	4	21
1925./26.	8	9	—	17
1926./27.	9	10	6	25
1927./28.	11	13	10	34
1928./29.	16	14	7	37
1929./30.	29	19	14	62
1930./31.	44	34	12	90
1931./32.	49	36	30	115
1932./33.	44	37	18	99
1933./34.	42	32	27	101
1934./35.	44	33	20	97
1935./36.	28	39	40	107
1936./37.	23	23	29	75

223 skolēniem kuģu vadītāju nodaļā ir 144 vai 64,6% un kuģu mehaniķu nodaļā 79 vai 35,4%. Starp jūrskolu skolēniem ir tikai vīrieši.

Tā kā kuģu vadītāju un kuģu mehaniķu nodaļu klasēm programmas ziņā ir zināma patstāvība, tad svarīgi zināt ne tikai pēdējās augstākās klases beigušos, bet arī iepriekšējo klasu beigušos, kuri ieguvuši zināmas aroda tiesības, lai gan arī viņi turpina apmeklēt tālākās klases.

Jūrskolas kuģu vadītāju un kuģu mehaniķu nodaļas audzēkņiem pēc II, III vai IV klases beigšanas jūrskola izsniedz apliecības, uz kuģu pamata viņiem pēc noteikta praktiskā darbā pavadītā laika ir tiesība saņemt no Jūrnieceības departamenta attiecīgu kuģu vadītāja vai kuģu mehaniķa diplomu.

Jūrskolas kuģu vadītāju nodaļas II klases beigušie skaitās sagatavoti par tuvbraucēju stūrmaņiem, III klases beigušie par tālbraucēju stūrmaņiem un IV klases beigušie par tālbraucēju kapteiņiem.

Jūrskolu kuģu mehaniķu nodaļu beigušie.
Personnes ayant fini la section des mécaniciens maritimes.

Māc. gadi Années scol.	3. šķiras mehaniķi Mécaniciens de 3. ordre	2. šķiras mehaniķi Mécaniciens de 2. ordre	1. šķiras mehaniķi Mécaniciens de 1. ordre	Kopā Total
1925./26.	17	—	—	17
1926./27.	13	—	—	13
1927./28.	19	7	—	26
1928./29.	34	6	7	47
1929./30.	40	11	4	55
1930./31.	57	21	12	90
1931./32.	60	39	9	108
1932./33.	45	39	21	105
1933./34.	26	21	17	64
1934./35.	33	13	28	74
1935./36.	21	18	12	51
1936./37.	19	9	10	38

Jūrskolas kuģu mehaniķu nodaļas II klases beigušie skaitās par 3. šķiras mehaniķiem, III klases beigušie par 2. šķiras mehaniķiem un IV klases beigušie par 1. šķiras mehaniķiem.

1936./37. māc. gadā jūrskolas kuģu vadītāju un kuģu mehaniķu nodaļu atsevišķās klases (neskaitot pirmo, kas nedod nekādas aroda tiesības) pavisam beiguši 113 skolēni. To starpā 39 ir tādi, kuri beiguši beidzamo — augstāko klasi, t. i. skolu nobeiguši pilnīgi.

3. Vecmāšu skola.
3. Ecoles pour sages-femmes.

Vecmāšu sagatavošanai pie Rīgas pilsētas I slimnīcas pastāv vecmāšu skola. Pēdējā atrodas Tautas labklājības ministrijas pārziņā.

Rīgas pils. I. slimn. Vecmāšu skola.
Ecole pour sages-femmes au I. hôpital municipal de Riga.

Māc. gadi Années scol.	Audzēknes Elèves	Skolotāji Instituteurs	Kursu beigušas Person. ayant fini le cours
1924./25.	31	3	24
1925./26.	24	3	31
1926./27.	32	3	24
1927./28.	31	3	32
1928./29.	33	3	31
1929./30.	19	3	33
1930./31.	29	3	— ¹⁾
1931./32.	30	3	12
1932./33.	37	3	14
1933./34.	37	3	15
1934./35.	36	3	18
1935./36.	36	3	19
1936./37.	37	3	18

¹⁾ Sakarā ar mācības laika pagarināšanu no 1 uz 2 gadiem izlaiduma nebija.

Rīgas pilsētas I slimnīcas vecmāšu skola darbojas kopš 1924./25. māc. gada. Līdz 1929./30. māc. gadam tai bija viengadīgs kurss, bet sākot ar 1930./31. māc. gadu, tā ir divgadīga. Bez pastāvīgiem skolotājiem, kādu skolai ir trīs, praktiskās apmācībās līdzdalību ņem vairāki slimnīcas ārsti. Uzņemšanai vecmāšu skolā gan nepieciešama tikai pilna pamatskolas izglītība, bet sakarā ar lielu pieteikušos skaitu, pēdējos gados skolā uzņemtas tikai ar vidusskolas izglītību.

4. Pārējās zemākās arodskolas.
(Izglītības min. padotās).

4. Autres écoles professionnelles inférieures.

(Relevant du Minist. de l'Instruction).

Pārējās zemākās arodskolās ieskaitītas visas Izglītības ministrijas uzraudzībai padotās zemākās arodskolas, kas darbojas uz vispārīgā tautas izglītības likuma pamata.

Zemāko arodskolu skaits pēc uzturētājiem (Izgl. min. pārž.).

Nombre des écoles professionnelles intérieures — répartition par entreteneurs.

Māc. gadi Années scol.	Valsts Etat	Pašvaldības Adminisr. municip. et commun.	Sab. orgānizācijas Organisations publiques	Privātpersonas Pers. priv.	Kopā Total
1923./24.	5	3	5	—	13
1924./25.	6	3	6	—	15
1925./26.	6	4	8	—	18
1926./27.	11	4	10	2	27
1927./28.	13	2	13	3	31
1928./29.	13	2	12	3	30
1929./30.	13	2	13	3	31
1930./31.	13	1	13	1	28
1931./32.	13	1	14	1	29
1932./33.	9	1	14	1	25
1933./34.	14	1	10	—	25
1934./35.	11	5	10	—	26
1935./36.	12	5	12	1	30
1936./37.	13	5	10	—	28

Pēc 1934. gada tautas izglītības likuma arodskolas uzdevums ir teorētiski un praktiski sagatavot darbiniekus dažādiem arodiem. Arodskolas (zemākās) ir ar 2—4 klasēm; zemāko no tām sauc par pirmo klasi. Teorētiskais kurss ikvienā klasē normāli veicams vienā mācības gadā. Arodskolu (zemāko) pirmajā klasē uzņem

Zemākās arodskolas pēc skolu tautībām (Izgl. min. pārž.).

Ecoles professionnelles inférieures d'après la langue d'enseignement.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Žīdu Juive	Krievu Russe	Poļu Polonaise	Kopā Total
1923./24.	7	3	3	—	—	13
1924./25.	9	2	4	—	—	15
1925./26.	11	3	4	—	—	18
1926./27.	14	6	4	3	—	27
1927./28.	14	7	5	4	1	31
1928./29.	14	7	5	3	1	30
1929./30.	14	6	5	5	1	31
1930./31.	15	3	4	5	1	28
1931./32.	15	3	4	6	1	29
1932./33.	15	2	4	3	1	25
1933./34.	15	2	4	3	1	25
1934./35.	20	2	4	—	—	26
1935./36.	22	3	4	1	—	30
1936./37.	22	2	4	—	—	28

skolēnus ne jaunākus par 14 gadiem ar priekšzināšanām pilnas pamatskolas kursa apmērā.

Izglītības ministrijas pārzināšanā esošu zemāko arodskolu skaits nav liels. 1936./37. māc. gadā darbojušās 28 šāda veida skolas. Pēdējo skaits beidzamos 10 gados neuzrāda lielākas pārmaiņas.

Latvijā dzīvojošiem cittautiešiem iekārtotas ne tikai atsevišķas vispārīgās izglītības skolas, bet arī arodskolas, tādēļ aplūkojams arī pārējo zemāko arodskolu sadalījums pēc skolu tautības.

1936./37. māc. gadā no 28 arodskolām 22 vai 78,6% ir latviešu skolas. Latviešu arodskolu skaits, lai gan ar pārtraukumiem, uzrāda ievērojamu pieaugumu un vislielāks ir pēdējos divos mācības gados. Turpretim cittautiešu arodskolu skaits vislielāks bijis ap 1929. gadu, kad latviešu skolas nesastādīja pusi no minēto skolu kopskaita.

Skolēnu skaits Izgl. min. pārz. zemākās arodskolās pēc dzimuma.

Nombre des élèves dans les écoles professionnelles inférieures — d'après le sexe.

Māc. gadi Années scol.	Zēni — Garçons		Meitenes — Filles		Kopā — Total	
	sk. — n.	%	sk. — n.	%	sk. — n.	%
1923./24.	1 225	84,7	222	15,3	1 447	100,0
1924./25.	1 730	85,8	287	14,2	2 017	100,0
1925./26.	2 029	84,5	371	15,5	2 400	100,0
1926./27.	2 316	81,1	541	18,9	2 857	100,0
1927./28.	2 365	77,5	685	22,5	3 050	100,0
1928./29.	2 591	82,3	556	17,7	3 147	100,0
1929./30.	2 776	81,3	637	18,7	3 413	100,0
1930./31.	2 857	85,5	483	14,5	3 340	100,0
1931./32.	2 837	87,2	416	12,8	3 253	100,0
1932./33.	2 829	89,0	348	11,0	3 177	100,0
1933./34.	2 639	86,5	413	13,5	3 052	100,0
1934./35.	2 898	84,2	544	15,8	3 442	100,0
1935./36.	3 441	81,2	795	18,8	4 236	100,0
1936./37.	3 578	80,3	877	19,7	4 455	100,0

Kā iepriekšējā tabulā redzams, Izglītības ministrijas uzraudzībā padoto zemāko arodskolu skolēnu skaits kopš 1923./24. māc. gada uzrāda ievērojamu pieaugumu. Sevišķi liels pieaugums ir pēdējos 3 gados. No 1933./34.—1936./37. māc. gadam skolēnu skaits palielinājies par 1.403 vai 46,6%. Skolēnu skaits vislielāks kāds kādreiz bijis minētās arodskolās ir pēdējā — 1936./37. māc. gadā. Starp skolēniem galvenā kārtā ir zēni, kuri 1936./37. māc. gadā sastāda 4/5 no skolēnu kopskaita.

Atsevišķo tautību piederīgo sadalījums pēc arodēm nav vienāds. Latvieši un krievi galvenā

Skolēnu skaits pēc tautībām Izgl. min. pārz. zemākās arodskolās.

Nombre des élèves répartis d'après la nationalité ethnique — dans les écoles professionnelles inférieures.

Māc. gadi Années scol.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	L.-krievi Gr.-Russes		Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Leiši Lituanians	Igaunī Estoniens	Pārējie Autres	Kopā Total
			42	4						
1923./24.	1 047	173	42	4	139	26	13	3	4	1 447
1924./25.	1 480	192	35	4	240	39	15	4	8	2 017
1925./26.	1 767	259	41	—	250	49	10	13	11	2 400
1926./27.	2 050	333	96	5	259	67	22	12	13	2 857
1927./28.	2 070	346	159	16	313	114	19	6	7	3 050
1928./29.	2 041	366	206	16	296	181	17	12	12	3 147
1929./30.	2 116	431	281	16	319	204	22	14	10	3 413
1930./31.	2 187	225	333	13	292	241	38	10	1	3 340
1931./32.	2 187	196	328	4	313	186	26	9	4	3 253
1932./33.	2 124	172	305	30	347	169	24	6	—	3 177
1933./34.	1 994	170	314	5	362	175	22	5	5	3 052
1934./35.	2 363	166	286	18	455	125	19	7	3	3 442
1935./36.	2 912	390	248	45	463	139	20	15	4	4 236
1936./37.	3 155	408	229	32	465	122	27	11	6	4 455

kārtā nodarbojas ar lauksaimniecību, bet žīdi un vācieši, kā pilsētu iedzīvotāji, visvairāk piegriežas tirdzniecībai un rūpniecībai. Sakarā ar to arī izskaidrojamas zemāko arodskolu skolēnu nacionālā sastāva īpatnības.

Kā iepriekšējā tabulā redzams, latviešu tautības skolēnu skaits palielinājies gandrīz vai nepārtraukti. Kopš 1923./24. māc. gada tas palielinājies trīskārtīgi. Līdzīgi palielinājies arī žīdu tautības skolēnu skaits. Vācu tautības skolēnu skaits līdz 1929./30. māc. gadam strauji pieaudzis, tālākos gados līdz 1934./35. mācības gadam ievērojami samazinājies, bet pēdējos 2 gados strauji pieaudzis un atkal sasniedz agrāko stāvokli. Lielkrieviem un poļiem skolēnu skaits palielinājies līdz 1930./31. māc. gadam, bet pēc tam gandrīz nepārtraukti samazinājies.

Visai raksturīgas ir latviešu tautības skolēnu procenta pārmaiņas Izglītības ministrijas pārzinātās zemākās arodskolās.

Latviešu procents starp skolēniem. Proportionnalité des Lettons parmi les élèves.

Māc. gadi Années scol.	Izglīt. min. padotās zemākās arodskolas Ecoles profess. infér. relevant. du Min. d. l'Instr. publique	Tautskolas Ecoles populaires
1923./24.	72,4	71,8
1924./25.	73,4	71,6
1925./26.	73,6	71,0
1926./27.	71,8	70,0
1927./28.	67,9	68,6
1928./29.	64,9	67,9
1929./30.	62,0	67,1
1930./31.	65,5	67,2
1931./32.	67,2	67,7
1932./33.	66,9	68,6
1933./34.	65,3	69,5
1934./35.	68,7	70,5
1935./36.	68,7	71,9
1936./37.	70,8	72,4

Kā iepriekšējā tabulā redzam, Izglītības ministrijai padotās zemākās arodskolās starp skolēniem latviešu procents visaugstāks (73,6) bijis 1925./26. māc. gadā. Nākošos četros gados tas ļoti strauji samazinājies, un 1929./30. māc. gadā latvieši sastādījuši tikai 62,0%. Šai laikā samazinājies arī latviešu procents starp tautskolu skolēniem, bet ne tik strauji. Šī latviešu tautības skolēnu procenta vispārējā samazināšanās lielā mērā izskaidrojama ar to, ka kara notikumi visjūtāmāk bija skāruši latviešus, kuriem dzimstība kara gados samazinājusies daudz vairāk kā cittautiešiem. No tautas skaitīšanu materiāliem redzam, ka starp kara gados dzimušiem latviešu ir manāmi mazāk kā starp citu vecumu iedzīvotājiem. Pēdējos gados latviešu

Skolēni procentos pēc tautībām 1936./37. m. g. Nombre des élèves en %, répartition, d'après les nationalités ethniques — année scolaire 1936/37.

Tautība Nationalité ethnique	Izgl. min. padotās zemākās arodskolas Ecoles profess. infér. relevant. du Min. de l'Instr. publique	Tautskolas Ecoles populaires
Latvieši . . .	70,8	72,4
Vācieši . . .	9,2	2,3
Lielkrievi . . .	5,2	14,0
Baltkrievi . . .	0,7	2,0
Žīdi	10,4	5,1
Poļi	2,7	2,3
Leiši	0,6	0,7
Igaunī	0,3	0,2
Pārējie	0,1	0,4
Kopā — Total	100,0	100,0

Skolēnu skaits Izglītības ministrijas pārzinātās zemākās arodskolās pēc nozarēm.
Nombre des élèves des écoles professionnelles inférieures relevant du Ministère de l'Instruction publique — répartition par branches.

Nozares — Branches	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Sagatavošanas — Préparatoires	299	161	180	113	46	21	24	19	22	21	26
Mechanikas — Mécanique	809	1 056	1 188	1 300	1 364	1 419	1 214	1 163	1 370	1 726	1 954
Mototeknikas — Mototechnique	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73
Elektrotehnikas — Electrotechnique	230	268	291	301	316	316	326	330	337	369	399
Ceļu būvniecib. — Constr. de routes	—	—	—	98	95	117	126	51	106	125	84
Dzelzceļu — Chemins de fer	—	—	—	—	—	—	254	216	191	218	—
Pasta un tēlegr. — Postes et télégr.	—	—	—	—	—	49	79	—	—	—	—
Būvniecības — Architecture	90	288	236	199	234	279	208	257	229	260	308
Galdniecības — Menuiserie	285	216	305	291	375	354	338	307	249	285	287
Dailkrāsošanas — Peinture décor.	—	—	—	57	84	60	49	48	79	66	71
Tekstilrūpniec. — Industrie textile	196 ¹⁾	56	63	87	95	99	111	128	163	166	178
Drēbniec. un rokdarbu — Métier de taill.	32	150	93	282	301	250	232	217	230	258	314
Mākslas amatniec. — Art. industr.	137	50	74	46	48	54	44	198	161	154	124
Ādmiņības — Tannage	22	15	36	58	24	15	20	20	24	22	33
Ķīmijas — Chimie	68	68	95	113	118	108	110	77	141	142	114
Fotogr. un zīmēš. — Photogr., dessin	35	36	75	62	70	—	—	—	—	—	—
Tipografijas — Typographie	36	33	33	27	24	27	—	—	—	—	—
Tirdzniecības — Commerce	570	531	351	303	87	56	26	—	70	275	385
Mājturības — Ménage	14	51	10	12	—	—	—	—	59	122	105
Bērnu dārzn. semin. — Sém. p. instit. des écoles enfantines	22	15	39	64	59	29	16	21	11	27	—
Pārējās — Autres	12	56	78	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā — Total	2 857	3 050	3 147	3 413	3 340	3 253	3 177	3 052	3 442	4 236	4 455

procents minētās arodskolās gan atkal pieaudzis, bet vēl nav sasniedzis agrāko līmeni. Kā iepriekšējā tabulā redzam, pirmos pēckara gados starp arodskolu skolēniem latviešu procentuāli bija vairāk kā starp tautskolu skolēniem, bet sākot ar 1927./28. māc. gadu tas ir otrādi.

1936./37. māc. gadā tautskolās starp skolēniem ir 72,4%, bet Izglītības ministrijai padotās zemākās arodskolās 70,8% latvieši. Tā tad latviešu arodskolās procentuāli ir nedaudz mazāk. Sevišķi maz arodskolas apmeklē lielkrievi un baltkrievi. Pirmie arodskolās sastāda tikai 5,2% un otrie 0,7% no skolēnu skaita, bet tautskolās pirmie sastāda 14,0% un otrie 2,0% no skolēnu skaita. Pilnīgi pretējs stāvoklis ir vāciešiem un žīdiem. Vāciešu procents arodskolās ir vairāk kā trīs reizes lielāks kā tautskolās. Starp skolēniem zemākās arodskolās 9,2%, bet tautskolās tikai 2,9% ir vācieši.

Arodi un arodu grupas, kuŗām ierīkotas arodskolas, ir ļoti dažādas, tādēļ pilnīgāka pārskata iegūšanai sastādīta iepriekšējā tabula, kas rāda skolēnu skaitu dažādās nozarēs.

1936./37. māc. gadā no visiem Izglītības ministrijai padoto zemāko arodskolu skolēniem visvairāk — 43,9% ir mechanikas, pēc tam 9,0% elektrotehnikas, 8,0% tirdzniecības, 6,9% būvniecības, 6,4% galdniecības, 4,0% tekstilrūpniecības, 3,0% drēbniecības, 3,1% rokdarbu, 2,8% mākslas amatniecības, 2,0% ķīmijas, 2,4% mājturības, 1,0% satiksmes ceļu, 1,6% mototeknikas, 1,6% dailkrāsošanas, 0,7% ādmiņības un 0,6% sagatavošanas nozarē.

No minēto zemāko arodskolu skolēniem 1936./37. māc. gadā 4/5 ir zēni, pie kam sagatavošanas, mechanikas, mototeknikas, elektrotehnikas, ceļu būvniecības, būvniecības, galdniecības un ādmiņības nozarēs ir tikai zēni, bet rokdarbu, drēbniecības un mājturības nozarēs tikai meitenes, tekstilrūpniecības nozarē ir 42,1% zēnu un 57,0% meiteņu, dailkrāsošanas nozarē 95,8% zēnu un 4,2% meiteņu, ķīmijas nozarē 71,1% zēnu un 28,9% meiteņu, mākslas amatniecības nozarē 17,9% zēnu un 82,3% meiteņu un tirdzniecības nozarē 43,6% zēnu un 56,4% meiteņu.

Zemāko arodskolu beigušie pa nozarēm (Izglītības m.).
Elèves ayant fini une école professionnelle inférieure — répartition par branches (Min. de l'Instr. publ.).

Nozares Branches	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.	Kopā 1927./28. — 1936./37.
Mechanikas	171	193	162	197	241	212	211	214	201	267	2069
Elektrotehnikas	39	41	39	40	51	46	45	39	41	68	449
Būvniecības	36	31	32	44	68	39	21	15	34	65	385
Galdniecības	10	29	65	60	57	58	47	36	32	62	426
Satiksmes ceļu	—	—	3	16	23	15	26	18	29	—	130
Ādmiņības	3	2	9	—	2	4	5	8	5	5	43
Ķīmijas un tehnoloģijas	8	15	8	11	11	5	6	2	9	13	88
Tekstilrūp.	—	16	20	10	17	13	8	11	26	29	150
Dailkrāsotāju	—	—	—	17	15	11	5	10	5	13	76
Tirdzniecības	157	113	112	11	18	23	—	—	62	53	549
Mākslas amatniecības	13	—	10	—	—	38	42	53	39	40	235
Mājturības	5	8	—	—	—	—	—	—	78	55	146
Bērnu dārznieču	58	24	39	40	18	7	12	7	23	—	228
Dzelzceļu ekspluatācijas	—	—	25	23	—	37	41	47	42	—	215
Drēbniecības	28	25	33	70	83	27	15	21	15	28	345
Tipografijas	12	14	7	3	—	—	—	—	—	—	36
Tehniskās zīmēšanas	—	13	11	12	—	—	—	—	—	—	36
Fotografijas	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Kopā Total	546	530	575	554	604	535	484	481	641	668	5618

1) Ieskaitīta arī daļa no mechanikas klasēm.

Beigušo skaits pirmos pēckara gados ir visai mazs. Beidzamos divos mācības gados tas uzrāda ievērojamu pieaugumu. Pēdējā 1936./37. māc. gadā Izglītības ministrijas pārzinātās zemākās arodskolas beiguši 668 skolēni, no tiem 501 vai 75,0% zēni un 167 vai 25,0% meitenes. Arī iepriekšējos gados starp beigušiem ir vairākkārtīgs zēnu skaita pārsvars.

Pēdējo 1936./37. māc. gadā beiguši 267 vai 40,0% no visiem. Nepārtrauktu salīdzināšanu ar iepriekšējiem gadiem zināmā mērā traucē samērā biežā skolu nozaļu pārkārtošana.

Skolotāju skaits Izglītīb. min. pārzin. zemākās arodskolās.

Nombre des instituteurs des écoles professionnelles inférieures (relevant du Ministère de l'Instruction publique).

Māc. gadi Années scol.	Skaits Nombre
1920./21.	27
1921./22.	67
1922./23.	153
1923./24.	183
1924./25.	196
1925./26.	253
1926./27.	355
1927./28.	384
1928./29.	372
1929./30.	387
1930./31.	354
1931./32.	365
1932./33.	358
1933./34.	355
1934./35.	393
1935./36.	458
1936./37.	443

Izglītības ministrijas pārzināto zemāko arodskolu beigušo skaits.

Nombre des élèves ayant fini une école professionnelle inférieure, relevant du Ministère de l'Instruction publique.

Māc. gadi Années scol.	Zēni Garçons	Meitenes Filles	Kopā Total
1922./23.	.	.	60
1923./24.	.	.	113
1924./25.	.	.	202
1925./26.	.	.	315
1926./27.	.	.	352
1927./28.	350	196	546
1928./29.	380	150	530
1929./30.	414	161	575
1930./31.	430	124	554
1931./32.	478	126	604
1932./33.	451	84	535
1933./34.	439	45	484
1934./35.	406	75	481
1935./36.	437	204	641
1936./37.	501	167	668

Tā kā zemākām arodskolām ir daudz nozaļu, kas viena no otras ļoti ievērojami atšķiras, tad ļoti svarīgi ir skaitļi par atsevišķo nozaļu beigušo skaitu, kas redzams iepriekšējā lapusē. Visvairāk beigušo ir mehanikas nozarei.

Kā iepriekšējā tabulā redzams, Izglītības ministrijas pārzinātās zemākās arodskolās skolotāju skaits, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, gandrīz nepārtraukti un visumā strauji palielinājies. Skolotāju skaits vislielāks ir divos beidzamos gados. Pēdējā 1936./37. māc. gadā darbojušies 443 skolotāji. Tai skaitā ietilpst arī stundu pasniedzēji. No viņiem 443 skolotājiem latviešu skolās darbojušies 373.

C. Vidusskolas. — Ecoles moyennes.

1. Vidusskolu skaits.

1. Nombre des écoles moyennes.

Šajā nodaļumā sakopotas statistiskas ziņas par vispārīgās izglītības un arodu vidusskolām. Par vidusskolām uzskatītas mācības iestādes, kurām tiesība izsniegt skolu beigušiem gatavības apliecības ar tiesībām iestāties Latvijas Universitātē.

No vidusskolām vispirms minamas vispārīgās izglītības vidusskolas jeb ģimnazijas, kuru uzdevums ir dot noslēgtu augstāku vispārīgu izglītību un sagatavot savus audzēkņus izglītības turpināšanai augstskolās un citās augstākās izglītības iestādēs. Ģimnazijas atrodas Izglītības ministrijas pārzināšanā. Sākot ar 1934./35. māc. gadu ģimnazijām ir 5 klases (līdz tam tikai 4 kl.). Augstāko klasi sauc par pirmo. Ģimnazijas zemākā (5. kl.) klasē uzņem skolēnus, kuri beiguši pilnu pamatskolu ar tiesībām iestāties vidusskolā un iztur vajadzīgos uzņemšanas pārbaudījumus, kas ir īpatnēji katram ģimnazijas tipam. Ģimnaziju var apvienot ar pamatskolu, un var atvērt sagatavošanas un speciālas klases (nozares). Pēc mācības priekšmetu izvēles un apmēra ģimnazijas sadalās 3 galvenos tipos: klasiskajā, humanitārajā un reālajā ģimnazijā. Bez tam var pastāvēt arī citi vispārīgas izglītības vidusskolu tipi. Vienā mācības iestādē var paralēli apvienot vairākus tipus vai sastāvus. Ģimnaziju beigušie iegūst gatavības apliecību vai licību par kursa beigšanu. Gatavības apliecība dod tiesību iestāties Latvijas Universitātē.

Bez vispārīgās izglītības vidusskolām pastāv

arodu vidusskolas. Pēdējo uzdevums ir teorētiski un praktiski sagatavot tehniķus un citus speciāli izglītotus aroda darbiniekus. Izglītības ministrijas pārzināšanā atrodas šādas arodu vidusskolas: teknikumi, komercskolas un speciāli institūti. Pēdējie darbojas uz atsevišķu likumu pamata. Technikumi ir ar 2—5 klases. Augstāko klasi sauc par pirmo. 5 un 4 klašu teknikuma zemākajā klasē uzņem skolēnus ar pilnas pamatskolas izglītību, 3 klašu — skolēnus ar attiecīgas nozares zemākās arodskolas nobeigtu izglītību un 2 klašu tehnikumu zemākajā klasē vidusskolu un 3 un 4 klašu zemāko arodskolu beigušos. Technikumos var pastāvēt vairākas nodaļas un nozares. Komercskolai, sākot ar 1934./35. m. gadu, ir 5 klases. Augstāko klasi sauc par pirmo. Uzņemšanas noteikumi tādi pat kā ģimnazijās. Technikumu un komercskolu beigušiem, kuriem izdotas gatavības apliecības, ir tiesība iestāties Universitātē pēc pēdējās izdotiem noteikumiem. Pie vidusskolām pieskaitāmi arī skolotāju institūti, kas ir speciālas pedagogiskas mācības iestādes, kuru mērķis sagatavot skolotājus tautskolām. Skolotāju institūti ir sešklasīgi. Zemāko klasi sauc par pirmo (pretēji ģimnazijām, tehnikumiem un komercskolām). Institūta pirmā (zemākā) klasē uzņem skolēnus, kuri beiguši pilnu pamatskolu ar tiesībām iestāties vidusskolā, un piektā klasē uzņem ģimnaziju, arodu un lauksaimniecības vidusskolu beigušos. Pie uzņemšanas jāiztur attiecīgi pārbaudījumi. Skolotāju institūtu beigušie iegūst tiesību iestāties Universitātē. Bez tam, sakopojot statistiskos datus, šai nodaļumā pie vidusskolām (pārējām) pieskaitītas arī šādas Izglītības ministrijas pārziņā esošas mācības iestā-

des: bērnu dārznieču kursi, vācu vecāku savienības paidagogu sagatavošanas iestāde un fiziskās audzināšanas institūts. Atsevišķa arodu vidusskolu grupa ir lauksaimniecības vidusskolas. Pēdējās atrodas Zemkopības ministrijas pārziņā. Vispārīgās lauksaimniecības vidusskolās mācības laiks ir ne mazāks par četr-

riem gadiem un iestājoties prasa pilnas pamatskolas izglītību, bet speciālās lauksaimniecības nozares ir ar divgadīgu mācības laiku, kur iestājoties prasa zemāko divgadīgo lauksaimniecības skolu vai tamlīdzīgu izglītību. Lauksaimniecības vidusskolu beigušiem ir tiesība iestāties Universitātē saskaņā ar pēdējās noteikumiem.

Vidusskolu skaits. — Total des écoles moyennes.

Apriņķi — Districts	1920./21. m. g.	1921./22. m. g.	1922./23. m. g.	1923./24. m. g.	1924./25. m. g.	1925./26. m. g.	1926./27. m. g.	1927./28. m. g.	1928./29. m. g.	1929./30. m. g.	1930./31. m. g.	1931./32. m. g.	1932./33. m. g.	1933./34. m. g.	1934./35. m. g.	1935./36. m. g.	1936./37. m. g.
Rīga (ville)	35	41	.	.	50	50	50	51	53	53	53	52	52	48	43	36	37
Rīgas apr. (distr.)	2	2	.	.	2	2	2	2	3	3	5	5	5	5	5	5	4
Cēsu „ „	8	9	.	.	6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Valmieras „ „	6	6	.	.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5	5	5
Valkas „ „	4	5	.	.	6	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Madonas „ „	1)	1)	.	.	1)	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5
Vidzeme	20	22	.	.	20	18	18	19	19	19	21	21	21	21	20	21	20
Liepājas apr. (distr.)	8	9	.	.	10	10	10	9	9	8	9	9	8	8	8	7	7
Aizputes „ „	—	1	.	.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Kuldīgas „ „	2	3	.	.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Ventspils „ „	1	2	.	.	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	3	3	3
Talsu „ „	1	1	.	.	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kurzeme	12	16	.	.	18	18	18	17	17	17	19	19	18	18	17	16	16
Tukuma apr. (distr.)	1	1	.	.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Jelgavas „ „	5	5	.	.	8	9	10	10	10	10	9	9	8	10	10	10	6
Bauskas „ „	3	3	.	.	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2
Jekabpils „ „	1	2	.	.	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Ilūkstes „ „	—	1	.	.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zemgale	10	12	.	.	14	15	15	18	18	18	17	16	15	17	17	17	14
Daugavpils apr. (distr.)	6	10	.	.	10	8	9	9	10	10	11	12	13	13	12	10	11
Rēzeknes „ „	5	6	.	.	7	7	7	9	9	10	10	9	9	9	9	9	8
Ludzas „ „	2	4	.	.	6	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	3	3
Abrenes „ „	1)	1)	.	.	1)	1	1	—	—	—	1	3	3	3	3	3	3
Latgale	13	20	.	.	23	20	22	23	24	25	27	29	30	30	28	25	25
Latvija — Lettonie	90	111	122	123	125	121	123	128	131	132	137	137	136	134	125	115	112

1936./37. māc. gadā darbojušās pavisam 112 vidusskolas. Pēdējo skaitā ieskaitītas visas vispārējas izglītības un arodu vidusskolas (ģimnazijas, lauksaimniecības vidusskolas, komercskolas, tehnikumi, skolotāju institūti). No vidusskolām visvairāk — 33,0% atradušās Rīgā, 22,3% Latgalē, 17,9% Vidzemē, 14,3% Kurzemē un 12,3% Zemgalē. Visvairāk vidusskolu bijis 1930./31. un 1931./32. māc. gadā. Kopš minētā laika, sakarā ar skolu tīkla pārkārtošanu, apvienojot vairākas skolas un novietojot tās piemērotās telpās, vidusskolu skaits samazinājies. Samazināšanās galvenā kārtā notikusi Rīgas pilsētā, kur apvienots ievērojams skaits mazu skolu.

1936./37. m. gadā caurmērā uz 587 kv. km iznāc viena vidusskola, bet atsevišķi Rīgā uz 6 kv. km, Latgalē uz 627 kv. km, Kurzemē uz 826 kv. km, Zemgalē uz 973 kv. km un Vidzemē uz 1.154 kv. km. 1920./21. māc. gadā viena vidusskola iznāca caurmērā uz 731 kv. km lielu platību. 1936./37. m. gadā caurmērā uz katriem 17.538 iedzīvotājiem bija viena vidusskola, bet atsevišķi Rīgā uz 10.407, Kurzemē uz 18.349,

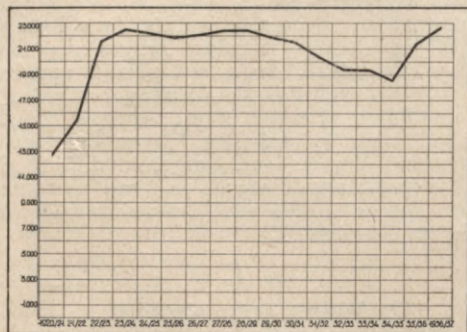
Vidusskolu skaits pēc uzturētājiem.
Nombre des écoles moyennes — répartition d'après les entreteneurs.

Māc. gadi Années scol.	Valsts Etat	Pašvaldības Municip. et commun.	Sab. organizācijas Organisations publiques.	Atsev. personas Pers. priv.	Kopā Total
1920./21.	26	17	12	35	90
1921./22.	35	27	15	24	111
1922./23.	41	28	21	32	122
1923./24.	46	26	20	31	123
1924./25.	47	24	25	29	125
1925./26.	48	21	25	27	121
1926./27.	51	22	28	22	123
1927./28.	55	23	31	19	128
1928./29.	54	24	34	19	131
1929./30.	57	23	35	17	132
1930./31.	59	24	37	17	137
1931./32.	63	23	37	14	137
1932./33.	62	23	38	13	136
1933./34.	63	24	38	9	134
1934./35.	67	21	28	9	125
1935./36.	63	19	26	7	115
1936./37.	63	19	23	7	112

1) Ziņas sakopotas pēc vecā apriņķu sadalījuma.

Skolēnu skaits vidusskolās.
Nombre des élèves dans les écoles moyennes.

1936./37. māc. gadā visās vidusskolās bijuši 22.620 skolēni, no kuriem gandrīz puse bijusi Rīgā, bet vismazāk Kurzemē. Salīdzinot ar 1924./25. māc. gadu, vidusskolu skolēnu skaits ļoti ievērojami pieaudzis Latgalē, bet Rīgā, Vidzemē un Kurzemē tagad ir nedaudz mazāks. No vidusskolu skolēniem Rīgā mācījušies 1924./25. māc. gadā 48,0%, bet 1936./37. māc. gadā — 45,8%; Latgalē 1924./25. māc. g. — 11,7%, bet 1936./37. m. g. — jau 18,7%; Vidzemē 1924./25. m. g. — 16,4%, bet 1936./37. m. g. — 13,6%; Zemgalē 1924./25. m. g. — 11,6% un arī 1936./37. m. g. — 11,6% un Kurzemē 1924./25. m. g. — 12,8%, bet 1936./37. m. g. — 10,3%. Skolēnu skaits sevišķi ievērojami palielinājies Latgalē, kurā 1924./25. m. gadā skolēnu skaita ziņā stāvēja priekšpēdējā vietā, bet 1936./37. m. g. otrā vietā, tālu pārsniedzot skolēnu skaitu Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē.

1936./37. m. gadā caurmērā vienā vidusskolā bijuši 202 skolēni, bet atsevišķi Rīgā 280, Zemgalē — 187, Latgalē — 170, Vidzemē — 153 un Kurzemē — 145. 1936./37. m. gadā ir vislielākais skolēnu skaits caurmērā uz 1 vidusskolu, bet vismazāks tas bijis 1932./33. māc. gadā, kad uz 1 vidusskolu iznāk caurmērā tikai 142 skolēni. Skolēnu skaita uz vienu vidusskolu strauži pieaugšana pēdējos gados izskaidrojama ar mazo skolu apvienošanu.

Skolēnu skaits vidusskolās pēc skolu tautības.
Nombre des élèves dans les écoles moyennes d'après la langue d'enseignement.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	L.-krievu Gr. Russe	B.-krievu Ruthénienne	Žīdu Juive	Poļu Polonaise	Leišu Lituanienne	Jauktu taut. Dro. lang. d'enseign.	Kopā Total
1920./21.	8 034	1 381	2 728	—	664	35	—	—	12 842
1921./22.	9 791	1 582	2 923	—	1 103	90	—	—	15 489
1922./23.	14 086	2 132	3 978	—	1 255	172	—	—	21 623
1923./24.	14 774	2 246	3 812	167	1 337	234	24	—	22 554
1924./25.	14 432	2 263	3 061	150	1 746	288	—	304	22 244
1925./26.	14 316	2 225	1 869	150	2 565	334	57	450	21 966
1926./27.	14 722	2 176	1 987	106	2 494	316	57	272	22 130
1927./28.	14 968	2 205	1 958	108	2 617	337	71	221	22 485
1928./29.	15 460	2 167	1 679	108	2 426	326	81	245	22 492
1929./30.	15 559	2 096	1 605	127	1 968	323	87	189	21 954
1930./31.	15 464	1 867	1 512	134	2 002	320	90	112	21 501
1931./32.	14 839	1 754	1 431	141	1 736	313	87	89	20 390
1932./33.	14 451	1 434	1 421	156	1 505	291	79	24	19 361
1933./34.	14 613	1 241	1 287	174	1 549	293	73	128	19 358
1934./35.	14 429	1 107	983	127	1 400	268	60	115	18 489
1935./36.	16 961	1 289	754	—	1 561	178	77	513	21 333
1936./37.	18 713	1 216	556	—	1 550	178	84	323	22 620

Iepriekšējā tabulā redzams skolēnu sadalījums pēc skolu tautībām, t. i. pēc mācības valodām. 1936./37. m. gadā no visu vidusskolu skolēniem 82,7% apmeklēja latviešu, 6,8% žīdu, 5,4% vācu, 2,5% lieļkrievu, 0,8% poļu, 0,1% leišu un 1,4% jauktu tautību apvienotās skolas. Salīdzini-

Skolēnu skaits pēc vidusskolu tipiem.
Nombre des élèves d'après le type des écoles moyennes.

Tipi — Types	1920./21.	1921./22.	1922./23.	1923./24.	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Ģimnazijas <i>Gymnases</i>	11 828	13 814	19 191	19 493	18 931	18 343	17 947	17 497	17 218	16 522	15 798	14 663	13 641	13 495	12 652	15 061	15 881
Arodu vidusskolas: <i>Ecoles moyennes professionnelles</i>																	
Lauksaimniecības vidusskolas <i>Ecoles moyennes d'agriculture</i>	253	317	333	478	536	587	607	576	475	495	533	547	523	554	636	680	820
Dārzkopības vidusskola. <i>Ecole moyennes d'horticulture</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	38	43	49	44	36	32
Skolotāju institūti <i>Ecoles normales p. instit.</i>	55	168	638	901	1 057	1 216	1 492	1 648	1 578	1 431	1 386	1 270	1 203	1 279	1 280	1 219	1 028
Komereskolas <i>Ecoles de commerce</i>	337	532	691	696	685	745	754	1 324	1 712	1 951	2 330	2 328	2 365	2 334	2 248	2 475	2 472
Technikumi <i>Ecoles techniques</i>	369	658	770	932	1 001	1 075	1 330	1 364	1 345	1 386	1 261	1 407	1 443	1 518	1 495	1 714	2 096
Mākslas amatn. vidusskola <i>Ecole moyenne des arts appliqués</i>	—	—	—	—	—	—	—	76	86	96	101	67	87	79	76	115	141
Pārējās — <i>Autres écoles</i>	—	—	—	54	34	—	—	—	78	73	70	70	56	50	58	33	150
Kopā — Total .	1 014	1 675	2 432	3 061	3 313	3 623	4 183	4 988	5 274	5 432	5 703	5 727	5 720	5 863	5 837	6 272	6 739
Pavisam vidusskolas <i>Total des écoles moyennes</i>	12 842	15 489	21 623	22 554	22 244	21 966	22 130	22 485	22 492	21 954	21 501	20 390	19 361	19 358	18 489	21 333	22 620

not ar iepriekšējiem gadiem, skolēnu procentuālais sadalījums pēc skolu tautībām manāmi pārmainījies: latviešu skolas 1920./21. m. gadā apmeklēja 62,6%, 1924./25. m. g. — 64,9%, 1929./30. m. g. — 70,9%, 1934./35. m. g. — 78,0% un 1936./37. m. g. — 82,7%. Skolēnu skaits latviešu vidusskolās sevišķi ievērojami pieaudzis pēdējos trīs gados. Tai pašā laikā krievu un poļu skolās skolēnu skaits samazinājies.

1936./37. māc. gadā caurmērā vienā vidusskolā bijuši 202 skolēni, bet atsevišķi latviešu skolās — 215, vācu — 152, lielkrievu — 185, žīdu — 155, poļu — 89, liešu — 84 un jauktu tautību skolā — 323 skolēni.

Vidusskolas pēc tiptiem sadalītas 2 lielākās grupās: vispārīgās izglītības vidusskolas — ģimnazijas un arodu vidusskolas. Ģimnaziju pēc skaita ir vairāk, un arī skolēnu tajās ir vairāk kā arodu vidusskolās. 1936./37. māc. gadā no visiem 22.620 vidusskolu skolēniem 15.881 vai 70,2% apmeklēja ģimnazijas un 6.739 vai 29,8% arodu vidusskolas, pēdējo skaitā visvairāk — 10,9% apmeklēja komercskolas, 9,3% tehnikumus, 4,6% skolotāju institūtus, 3,7% lauksaimniecības un dārzkopības vidusskolas un 1,3% pārējās arodu vidusskolas. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, skolēnu sadalījums pēc skolu tiptiem manāmi pārmainījies. Skolēnu skaits ģimnazijās vislielāks bijis 1923./24. māc. gadā. Pēc tam tas gadu no gada līdz 1934./35. m. gadam samazinājies, bet pēdējos 2 mācības gados atkal ievēroja-

mi pieaudzis. No vidusskolu skolēniem ģimnazijas 1920./21. māc. gadā apmeklēja 92,1%, 1924./25. m. g. — 85,1%, 1929./30. m. g. — 75,3%, 1934./35. m. g. — 68,4% un 1936./37. m. g. — 70,2%. Tā tad, izņemot pēdējos gadus, skolēnu procentus ģimnazijās manāmi samazinājies.

Arodu vidusskolās skolēnu absolūtais skaits arvien pieaudzis un vislielāks ir pēdējā — 1936./37. m. gadā. Tāpat pieaudzis arī pēdējo procentu starp vidusskolu skolēniem, izņemot vienīgi pēdējos gadus, kad skolēnu skaits ģimnazijās palielinājies straujāk. No visiem vidusskolu skolēniem lauksaimniecības un dārzkopības vidusskolu skolēni 1920./21. m. gadā sastādīja 2,0%, 1924./25. m. g. — 2,4%, 1929./30. m. g. — 2,3%, 1934./35. m. g. — 3,7% un 1936./37. m. g. — 3,7%, skolotāju institūtu skolēni 1920./21. m. g. sastādīja 0,4%, 1924./25. m. g. — 4,7%, 1929./30. m. g. — 6,5%, 1934./35. m. g. — 6,9% un 1936./37. m. g. — 4,6%, komercskolu skolēni 1920./21. m. g. sastādīja 2,6%, 1924./25. m. g. — 3,1%, 1929./30. m. g. — 8,9%, 1934./35. m. g. — 12,2%, 1936./37. m. g. — 10,9% un tehnikumus, ieskaitot arī mākslas amatniecības vidusskolu, skolēni 1920./21. m. g. sastādīja 2,9%, 1924./25. m. g. — 4,5%, 1929./30. m. g. — 6,7%, 1934./35. m. g. — 8,5% un 1936./37. m. g. — 9,9%.

1936./37. m. gadā caurmērā vienā vidusskolā bijuši 202 skolēni, bet sadalījumā pēc skolu tiptiem, vidējais skolēnu skaits vislielāks bijis tehnikumos — 262, pēc tam skolotāju institūtos —

Skolēnu skaits vidusskolu dažādās nozarēs.
Nombre des élèves — répartition par diverses branches des écoles moyennes.

Nozares — Branches	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Sagatavošanas klases <i>Classes préparatoires</i>	3471	2699	2079	1858	1235	768	595	521	524	521	368	478	1205
Reālās ģimnazijas <i>Gymnases réelles</i>	4679	4136	3895	3407	3106	2929	2724	2374	2039	1842	1674	1933	1889
Klasiskās ģimnazijas <i>Gymnases classiques</i>	476	672	673	753	766	774	716	660	592	687	660	753	754
Hum. ģimn. I noz. (obl. 1 jaunā un lat. v.) <i>Gymnases I (une langue viv. et lat.)</i>	5405	6271	6452	6852	7316	7492	7386	7048	6983	6974	7431	9120	9196
Hum. ģimn. II noz. (obl. 2 jaunās val.) <i>Gymnases II (2 langues vivantes)</i>	4186	3526	3708	3928	4018	3612	3488	3174	2661	2763	2022	2301	2416
Hum. ģimn. III noz. (praktiskā) <i>Gymnases III (pratiques)</i>	461	707	688	563	581	657	621	562	546	414	400	359	306
Lauksaimniecības vidusskolas <i>Ecoles moyennes d'agriculture</i>	536	587	607	576	475	495	533	547	523	554	636	680	820
Dārzkopības vidusskola <i>Ecole moyenne d'horticult.</i>	—	—	—	—	—	—	22	38	43	49	44	36	32
Skolotāju institūti <i>Ecoles normales p. instit.</i>	1093	1256	1551	1648	1578	1431	1386	1270	1203	1279	1280	1219	1028
Komercskolas <i>Ecoles de commerce</i>	1022	1200	1398	1766	2136	2457	2598	2652	2661	2628	2345	2592	2587
Tehnikumi ¹⁾ <i>Ecoles techniques</i>	881	912	1079	1058	1117	1170	1261	1407	1443	1518	1495	1714	2096
Tai skaitā: — Dont:													
mechanikas — <i>mécanique</i>			456	420	465	439	472	482	426	384	394	560	493
kultūrtechnikas — <i>cult.-techn.</i>	105	115	119	116	114	137	145	139	110	106	101	125	137
būvniecības — <i>construct.</i>			167	184	199	222	227	293	294	259	242	254	295
elektrotehnikas — <i>électro-techn.</i>			265	258	252	263	247	271	385	426	414	362	477
ķīmijas un tehnoloģ. — <i>chim. et technol.</i>			72	80	87	109	107	118	136	123	126	142	167
dzelzceļu ekspl. — <i>expl. d. chem. d. fer.</i>			—	—	—	—	40	69	62	53	56	58	53
" techn. — <i>techn. d. chem. d. fer.</i>			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	247
pasta-telegrafa — <i>postes-télégr.</i>			—	—	—	—	—	—	—	114	129	159	159
satiksmes ceļu — <i>chem. d. communic.</i>			—	—	—	—	23	35	30	53	33	54	68
Mākslas amatniecības <i>Arts industriels</i>	—	—	—	76	86	96	101	67	87	79	76	115	141
Fiziskās audzināšanas <i>Education physique</i>	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
Skolotāju sagatavošanas <i>Prépar. p. instituteurs</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
Bērnu dārznieču sagat. <i>Prépar. p. écoles enfantines</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	23
Konfesionālās <i>Ecoles confessionnelles</i>	—	—	—	—	78	73	70	70	48	50	58	33	56
Kopā — Total	22244	21966	22130	22485	22492	21954	21501	20390	19361	19358	18489	21333	22620

¹⁾ Ieskaitot Valsts Rīgas kultūrtechnisko, Pasta-telegrafa un Valsts Daugavpils dzelzceļa tehnisko vidusskolu

257, ģimnazijās — 209, komercskolās — 206, lauksaimniecības skolās — 142 un pārējās vidusskolās — 49.

Atsevišķu tipu vidusskolās var pastāvēt vairākas patstāvīgas nozares, un bez tam viena tipa skolā var būt arī nozares, kas pēc programmas piederas pavisam cita tipa skolām. Tā piemēram, pie ģimnazijām pastāv komercskolu nozares. Sakarā ar to noskaidrojams arī vidusskolu skolēnu sadalījums pēc dažādām mācību nozarēm neatkarīgi no skolas vispārējā tipa.

Ģimnazijās bez vidusskolu klasēm var pastāvēt arī sagatavošanas klases. 1936./37. m. gadā sagatavošanas klasēs bijuši 1.205 skolēni, kas sastāda 5,3% no skolēnu kopskaita visās vidusskolās. Salīdzinot ar 1935./36. m. gadu, skolēnu skaits sagatavošanas klasēs ievērojami palielinājies, bet tas tomēr vēl ir vairākkārt mazāks kā 1924./25. m. gadā.

Ģimnazijas pēc mācību programmas sadalās 3 galvenās nozarēs: 1) reālā ģimnazija, kur īpašu vērību piegriež dabas zinātnēm un matemātikai, 2) klasiskā ģimnazija, kur īpašu vērību piegriež antīkai kultūrai un klasiskām valodām un 3) humanitārā ģimnazija, kur vairāk vērības piegriež humanitāriem priekšmetiem un valodām. Pēdējā grupa, sakopojot statistiskās ziņas, vēl sadalīta 3 nozarjūmos: pirmais nozarjūms ar obligātorisku vienu jauno un latīņu valodu, otr-

rais nozarjūms ar obligātoriskām 2 jaunām valodām un trešais nozarjūms — praktiskā ģimnazija. No ģimnaziju atsevišķām nozarēm vislielākais skolēnu skaits ir humanitārās ģimnazijas 1. nozarjūmā, kurā 1936./37. m. gadā bijuši 9.196 skolēni, tas ir 40,7% no visiem vidusskolu skolēniem. Pie tam atzīmējams, ka šajā nozarē, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, skolēnu skaits kā absolūti tā relatīvi ievērojami pieaudzis, jo 1924./25. m. g. gadā tajā bija tikai 5.405 vai 24,3% no vidusskolu skolēniem. Pēc tam lielākais skolēnu skaits ir humanitārās ģimnazijas otrā nozarjūmā, bet šajā nozarjūmā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, skolēnu skaits kā absolūti, tā relatīvi samazinājies, jo 1924./25. m. gadā tajā mācījušies 4.186 vai 18,8%, bet 1936./37. m. gadā — 2.416 vai 10,7% no vidusskolu skolēniem. Skolēnu skaits ļoti ievērojami samazinājies arī reālā ģimnazijā, kur 1924./25. m. gadā mācījušies 4.679 vai 21,0%, bet 1936./37. m. gadā vairs tikai 1.889 vai 8,4%. Vismazāk skolēnu ir klasiskā un humanitārās ģimnazijas trešā nozarjūmā.

1936./37. m. gadā komercskolās bijuši 2.472 skolēni, bet tai pašā laikā pēc komercskolu programmas mācījušies 2.587 skolēni. Teknikumu skolēni pēdējā mācības gadā sadalīti 9 nozarēs, no kurām visvairāk skolēnu ir elektrotehniskā un mehāniskā.

Vidusskolu skolēnu skaits atsevišķās klasēs pa nozarēm 1936./37. m. g.
Nombre des élèves dans les diverses classes des écoles moyennes — par branches — dans l'année scolaire 1936./37.

Nozares	K l a s e s — C l a s s e s											Kopā — Total	Branches (types)
	Sagatavošan. Préparat.	V/I	IV/II	III/III	II/IV	I/V	VI	Pa nod. nesad. N. resp. p. clas.	Kopā — Total				
									Zēni Garçons	Meitenes Filles	Kopā Total		
Ģimnazijas I. sag. klase . . .	644	—	—	—	—	—	—	—	312	332	644	Gymn., I cl. préparatoire	
II. " " . . .	561	—	—	—	—	—	—	—	220	341	561	" II "	
Klasiskā ģimnazija " . . .	—	194	123	168	177	92	—	—	442	312	754	Gymnase classique "	
Reālā " " " " " " . . .	—	450	401	412	332	294	—	—	1385	504	1889	Gymnase réal	
Human. ģimn. ar latīņu val. . .	—	2539	2198	1817	1372	1270	—	—	3728	5468	9196	Gymnase humanit. avec langue latine	
Human. ģimn. bez latīņu val. . .	—	414	518	499	552	433	—	—	573	1843	2416	Gymnase humanit. sans langue latine	
Praktiskā ģimnazija " " " " . . .	—	69	31	100	81	25	—	—	—	306	306	Gymnase pratique	
Komercskola " " " " " " . . .	—	759	558	479	411	380	—	—	983	1604	2587	Ecole de commerce	
Skolotāju institūts " " " " " " . . .	—	172	155	145	128	176	252	—	426	602	1028	Ecoles normales p. instituteurs	
Mehānikas nozare " " " " " " . . .	—	86	142	143	65	57	—	—	492	1	493	Branches mécanique	
Kultūrtehnika " " " " " " . . .	—	45	39	16	19	18	—	—	137	—	137	" cult.-technique	
Būvniecības " " " " " " . . .	—	43	79	70	47	56	—	—	294	1	295	" d'architecture	
Elektrotehniskā " " " " " " . . .	—	83	130	89	97	78	—	—	477	—	477	" électrotechnique	
Kīmijas " " " " " " . . .	—	45	57	21	20	24	—	—	151	16	167	" chimique	
Dzelzceļu ekspl. " " " " " " . . .	—	—	—	—	30	23	—	—	53	—	53	" techn. d. chemins de fer	
" tehniskā " " " " " " . . .	—	—	—	—	26	29	—	—	68	—	68	" d'exploit. d. chemins de fer.	
Satiksmes ceļu " " " " " " . . .	—	55	43	17	14	12	—	—	49	92	141	" d. arts industriels	
Mākslas amatn. " " " " " " . . .	—	42	42	23	31	21	—	—	84	75	159	" d. postes et télégraphes	
Pasta, telegrafa " " " " " " . . .	—	192	182	159	132	99	—	—	491	273	764	" d'agriculture	
Lauksaimniecības " " " " " " . . .	—	17	15	—	—	—	—	—	25	7	32	" d'horticulture	
Dārzkopības " " " " " " . . .	—	—	—	—	33	23	—	—	—	56	56	" d'économie domestique	
Mājturības " " " " " " . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	41	11	30	41	" d'éducation physique
Fiziskās audzināš. " " " " " " . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	23	23	" prépar. p. écoles enfantines
Bērnu dārzn. sagat. " " " " " " . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	30	8	22	30	" prépar. p. instituteurs
Skolotāju sagatav. " " " " " " . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	56	33	23	56	" confessionnelle
Konfesionāla " " " " " " . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kopā . . .	1205	5205	4816	4256	3605	3131	252	150	10689	11931	21620	Total	

Iepriekšējā tabulā redzams skolēnu skaits atsevišķās vidusskolu klasēs 1936./37. m. g. gadā. Skolēnu skaits vislielāks ir zemākā klasē, t. i. skolotāju institūtu pirmā un pārējo vidusskolu piektā klasē. Katrā augstākā klasē ir arvien mazāk skolēnu. Šī samazināšanās nav izskaidrojama tikai ar to, ka daļa skolēnu pārtrauc skolas apmeklēšanu pirms nobeigšanas, bet arī ar to, ka pēdējos gados zemākā klasē uzņemti vairāk skolēnu nekā tais gados, kad skolā iestājās tagadējo augstāko klašu skolēni.

Tā kā pirmos gados lauksaimniecības rakstura mācības iestāžu skolēni nav sadalīti pēc dzimuma, tad nākošā tabulā sakopotos datus tie arī nav ieskaitīti. Starp vidusskolu skolēniem visos gados bijis sieviešu pārsvars. Vislielāks tas bijis 1921./22. m. gadā un vismazāks 1927./28. m. gadā. Pēdējos gados sieviešu pārsvars pakāpeniski palielinājies. 1936./37. m. g. starp vidusskolu skolēniem caurmērā uz 100 zēniem bija 114 meitenes bet pēc 1935. gada tautas skaitīšanas ziņām starp iedzīvotājiem, pa-

rastā vidusskolu apmeklēšanas vecumā no 15—19 gadiem, vīriešu un sieviešu skaits ir pilnīgi vienāds, t. i. uz 100 vīriešiem iznāk 100 sievietes. Tas rāda, ka sievietes vidusskolas apmeklē vairāk kā vīrieši.

viešu tautības skolēnu skaits sevišķi ievērojami palielinājies pēdējos divi gados, un vislielāks tas ir beidzamā — 1936./37. māc. gadā. Šajā mācības gadā latviešu tautības skolēnu skaits vislielāks ir ne tikai absolūti, bet arī attiecībā pret pārējo tautību skolēniem. 1936./37. m. gadā no

Vidusskolu skolēni pēc dzimuma.¹⁾

Elèves des écoles moyennes — par sexe.

Māc. gadi Années scol.	Vīrieši S. m.	Sievietes S. f.	Kopā Total	Sieviešu skaits uz 100 vīr. Femmes pour 100 hommes
1921./22.	6 879	8 201	15 080	119
1922./23.	9 841	11 335	21 176	115
1923./24.	10 384	11 579	21 963	112
1924./25.	10 140	11 463	21 603	113
1925./26.	10 107	11 157	21 264	110
1926./27.	10 184	11 220	21 404	110
1927./28.	10 613	11 296	21 909	106
1928./29.	10 586	11 366	21 952	107
1929./30.	10 155	11 304	21 459	111
1930./31.	9 800	11 146	20 946	114
1931./32.	9 302	10 503	19 805	113
1932./33.	8 822	9 973	18 795	113
1933./34.	8 899	9 856	18 755	111
1934./35.	8 426	9 383	17 809	111
1935./36.	9 653	10 964	20 617	114
1936./37.	10 173	11 595	21 768	114

1936./37. m. gadā starp ģimnaziju (pēc nozārēm) skolēniem uz 100 zēniem ir 137 meitenes, bet atsevišķi klasiskās ģimnazijās 71, reālās ģimnazijās 36 un humanitārās ģimnazijās — 170 meitenes. Tai pašā gadā uz 100 zēniem komercskolās ir caurmērā 163, skolotāju institūtos — 141, tehnikumos — 5, un lauksaimniecības vidusskolās — 56 meitenes.

Skolēnu skaits pēc vecuma 1935./36. m. g.
Nombre des élèves d'après l'âge — dans l'année scolaire 1935/36.

Vecums Age	Ģimnazijās Gymnases		Skolotāju institūtos Instituts p. instituteurs		Komerskolās Ecoles de commerce		Tehnikumos Ecoles polytechniques	
	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%
Līdz 13 g. Jusqu'à 14	794	5,8	8	0,7	19	0,8	9	0,5
14	1 845	12,8	84	6,9	186	7,8	88	5,1
15	2 477	16,8	109	8,9	343	13,9	184	10,7
16	2 549	16,9	145	11,9	357	14,4	211	12,3
17	2 416	16,0	112	9,2	388	15,7	191	11,2
18	1 860	12,8	126	10,3	319	12,9	203	11,9
19	1 281	8,8	156	12,8	269	10,9	168	9,8
20	706	4,7	146	12,0	177	7,1	164	9,6
21	435	2,9	137	11,2	145	5,8	146	8,5
22	217	1,4	71	5,8	87	3,5	71	4,1
23	110	0,7	45	3,7	57	2,3	73	4,3
24	77	0,5	35	2,9	30	1,2	50	2,9
25	59	0,4	18	1,5	17	0,7	37	2,2
26 un vec.	235	1,6	27	2,2	81	3,3	119	6,9

Kopā — Total 15 061 100,0 1219 100,0 2 475 100,0 1 714 100,0

Ģimnaziju skolēnu parastais vecums ir 14—18 gadi. Šajā vecumā 1935./36. m. gadā bijuši ¼ no ģimnaziju skolēniem. Salīdzinot ar ardo vidusskolām, ģimnazijās procentuāli ir ievērojami mazāk vecāku gadu skolēnu, kas zināmā mērā izskaidrojams ar to, ka dažās ģimnazijās ir sagatavošanas klases. 1935./36. m. gadā 20 gadus veci un vecāki skolēni ģimnazijās sastādīja 12,2%, komerskolās — 23,0%, tehnikumos — 38,5% un skolotāju institūtos — 39,3% no skolēnu skaita.

Nākošā tabulā skolēnu skaitā neietilpst lauksaimniecības rakstura skolu skolēni, jo tie pirmos gados nav sadalīti pēc tautībām. Lat-

Vidusskolu skolēni pēc tautībām.¹⁾

Elèves des écoles moyennes d'après la nationalité ethnique.

Māc. gadi Années scol.	Latvieši	Vācieši	L.-krievi	B.-krievi	Žīdi	Poļi	Leiši	Igauni	Pārējie un nezināmie	Kopā Total
1922./23.	13 866	1 774	1 003	3 868	458	114	47	46	21 176	
1923./24.	14 349	1 792	1 020	3 921	472	127	51	52	21 963	
1924./25.	13 879	1 742	1 051	3 984	526	122	52	73	21 603	
1925./26.	13 548	1 648	1 139	3 980	525	142	57	55	21 264	
1926./27.	13 860	1 704	1 318	3 664	477	133	59	62	21 404	
1927./28.	14 056	1 741	1 365	3 840	510	150	64	56	21 909	
1928./29.	14 382	1 710	1 326	3 555	515	163	88	76	21 952	
1929./30.	14 327	1 661	1 417	3 051	544	155	83	69	21 459	
1930./31.	14 089	1 546	1 393	2 946	518	150	69	58	20 946	
1931./32.	13 407	1 429	1 387	2 612	521	152	73	69	19 805	
1932./33.	12 719	1 296	1 405	2 411	506	149	62	65	18 795	
1933./34.	12 825	1 247	1 368	2 324	527	134	61	73	18 755	
1934./35.	12 543	1 170	1 200	2 057	471	109	54	51	17 809	
1935./36.	14 969	1 370	1 245	69	2 236	499	136	44	20 617	
1936./37.	16 257	1 326	1 132	50	2 310	454	136	47	21 768	

Procenti — Pourcent

Māc. gadi Années scol.	Latvieši	Vācieši	L.-krievi	B.-krievi	Žīdi	Poļi	Leiši	Igauni	Pārējie un nezināmie	Kopā
1922./23.	65,8	8,4	4,7	18,3	2,2	0,5	0,2	0,2	100,0	
1923./24.	65,8	8,2	4,7	17,9	2,1	0,6	0,2	0,2	100,0	
1924./25.	64,8	8,1	4,9	18,4	2,4	0,6	0,2	0,3	100,0	
1925./26.	63,7	7,7	5,9	18,7	2,5	0,7	0,3	0,3	100,0	
1926./27.	64,8	8,0	6,1	17,1	2,2	0,6	0,3	0,3	100,0	
1927./28.	64,8	7,9	6,2	17,5	2,3	0,7	0,3	0,3	100,0	
1928./29.	65,8	7,8	6,0	16,2	2,4	0,7	0,3	0,4	100,0	
1929./30.	66,8	7,7	6,6	14,2	2,5	0,8	0,4	0,3	100,0	
1930./31.	67,8	7,4	6,6	14,1	2,5	0,7	0,3	0,3	100,0	
1931./32.	67,7	7,2	7,0	13,2	2,6	0,8	0,4	0,3	100,0	
1932./33.	67,7	6,9	7,5	12,7	2,7	0,8	0,3	0,3	100,0	
1933./34.	68,4	6,7	7,3	12,4	2,8	0,7	0,3	0,4	100,0	
1934./35.	70,4	6,6	6,9	11,6	2,6	0,6	0,3	0,3	100,0	
1935./36.	72,8	6,7	6,0	10,9	2,4	0,7	0,2	0,2	100,0	
1936./37.	74,7	6,1	5,2	10,6	2,1	0,6	0,2	0,3	100,0	

minēto mācības iestāžu audzēkņiem 16.257 vai 74,7% bijuši latvieši. No citautiešiem visvairāk ir žīdi (10,6%), vāciešu (6,1%) un lielkrievu (5,2%).

Tā kā vidusskolas šķirojas pēc tautībām, t. i. pēc mācības valodām, tad noskaidrojamas arī skolēnu tautības atsevišķu tautību skolās.

Savas tautības skolēnu procenti atsevišķu tautību vidusskolās.¹⁾

Pourcentage des élèves de leur nationalité ethnique dans les écoles moyennes des diverses nationalités ethniques.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu	Vācu	L.-krievu	B.-krievu	Žīdu	Poļu	Leišu	Kopā
1920./21.	95,7	76,6	17,0	—	95,7	100,0	—	—
1921./22.	—	67,8	19,9	—	98,3	100,0	—	—
1922./23.	98,0	70,7	23,8	—	98,9	95,3	—	81,4
1923./24.	97,0	68,4	24,6	87,4	99,3	98,7	100,0	82,1
1924./25.	97,2	67,6	30,2	92,7	99,7	99,0	—	84,6
1925./26.	96,7	66,7	49,6	92,0	97,6	95,8	100,0	89,4
1926./27.	96,6	71,1	58,0	96,2	98,4	92,4	100,0	90,5
1927./28.	95,9	72,7	59,4	97,2	98,9	95,0	100,0	90,6
1928./29.	95,1	72,7	66,2	99,1	99,0	98,2	100,0	91,1
1929./30.	94,1	73,0	73,1	98,4	99,3	99,4	100,0	91,1
1930./31.	93,7	75,1	76,6	96,3	99,6	99,1	100,0	91,5
1931./32.	93,4	74,5	79,3	90,8	99,5	99,4	100,0	91,8
1932./33.	91,2	80,7	81,5	94,2	100,0	99,7	100,0	90,5
1933./34.	90,8	89,2	82,4	93,7	100,0	99,3	100,0	91,1
1934./35.	90,3	93,5	89,5	96,1	100,0	97,8	100,0	91,4
1935./36.	91,3	94,8	92,4	—	100,0	98,9	100,0	92,3
1936./37.	90,7	95,7	93,0	—	100,0	96,6	100,0	91,8

¹⁾ Neieskaitot lauksaimniecības vidusskolu skolēnus.

Vispirmām kārtām var interesēt, kādu procentu sastāda tās tautības skolēni, kuŗas valodā pasniedz mācības.

1936./37. māc. gadā starp latviešu skolu skolēniem 90,7% bijuši latvieši un pārējie 9,3% cit-tautieši. Lai gan tagad paredzēts, ka skolās, kuŗās mācības valoda nav latviešu valoda, var uzņemt tikai to tautību bērņus, kuŗas valodā pasniedz mācības, tad tomēr cittautību skolās vēl ir vairāku tautību bērņi. Tā 1936./37. m. gadā lielkrievu skolās 7,0% nebija lielkrievi, vācu skolās 4,3% nebija vācieši un poļu skolās 3,4%

nebija poļi. Kā iepriekšējā tabulā redzam, ļoti savāds stāvoklis bijis pirmos pēckara gados, kad krievu un vācu skolās bijis ļoti zems šo tautību skolēnu procents. Tā piemēram, 1925./26. m. g. starp lielkrievu skolu skolēniem tikai 49,6% bijuši lielkrievi un starp vācu skolu skolēniem tikai 66,7% vāciešu.

1936./37. m. gadā sakopotas arī ziņas par lauksaimniecības rakstura skolu skolēnu tautībām. Nākošā tabulā redzams visu vidusskolu skolēnu sadalījums pēc tautībām 1936./37. m. g. 1936./37. m. gadā no visiem 22.620 vidus-

Vidusskolu skolēni pēc tautībām un skolu tiptiem 1936./37. m. g.

Elèves des écoles moyennes d'après les nationalités ethniques et les types des écoles dans l'année scolaire 1936./37.

Skolu tips Type des écoles	Skolēnu tautība — Nat. ethnique des élèves										Kopā Total	T. sk. ār- valstnieki Dont étran- gers
	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr. Russes	Baltkrievi Ruthènes	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Leiši Lituaniers	Igaunī Estoniens	Pārējie Autres nat. ethn.	Kopā Total		
Vispārizglītojoš. (ģimn.). — Ecoles d'instruction générale	10 910	1 233	971	40	2 156	378	111	34	48	15 881	443	
Komerskolas. — Ecoles de commerce	2 258	20	42	2	90	40	11	5	4	2 472	12	
Skolotāju institūti — Ecoles normales p. inst.	942	—	40	1	28	13	2	1	1	1 028	13	
Technikumi. — Ecoles polytechniques	2 066	34	70	7	22	23	8	5	2	2 237	11	
Lauksaimniecības. — Ecoles d'agriculture	823	1	22	1	1	3	—	—	1	852	—	
Pārējās. — Autres écoles	81	39	9	—	14	—	4	2	1	150	6	
Kopā — Total . . .	17 080	1 327	1154	51	2 311	457	136	47	57	22 620	485	
T. sk. cittautiešu skolās: Dont: écoles d'autr. nation. ethn.												
Vispārizglītojoš. (ģimn.). — Ecoles d'instruction générale	61	1 139	682	31	1 565	273	84	5	29	3 869	377	
Pārējās. — Autres écoles	—	30	2	—	6	—	—	—	—	38	—	
Kopā — Total . . .	61	1 169	684	31	1 571	273	84	5	29	3 907	377	

skolu skolēniem 17.080 vai 75,5% ir latvieši, bet atsevišķi starp ģimnaziju skolēniem — 68,7%, starp komerskolu skolēniem — 91,3%, starp skolotāju institūtu audzēkņiem — 91,6%, starp tehnikumu skolēniem — 92,4%, starp lauksaimniecības skolu skolēniem — 96,6% un starp pārējo vidusskolu skolēniem — 54,0% latviešu.

1936./37. m. gadā no visiem 17.080 latviešu tautības vidusskolu skolēniem 63,9% apmeklējuši ģimnazijas, 13,2% komerskolas, 12,1% tehnikumus, 5,5% skolotāju institūtus, 4,8% lauksaimniecības vidusskolas un 0,5% pārējās vidusskolas. No vāciešiem tai pašā laikā 92,9% apmeklējuši ģimnazijas, 2,6% tehnikumus, 1,5% komerskolas un 3,0% citas vidusskolas. No lielkrieviem 84,1% apmeklējuši ģimnazijas, 6,1% tehnikumus, 3,6% komerskolas, 3,5% skolotāju institūtus, 1,9% lauksaimniecības skolas un 0,8% pārējās vidusskolas. No žīdiem 93,3% apmeklējuši ģimnazijas, 3,9% komerskolas, 1,2% skolotāju institūtus, 1,0% tehnikumus un 0,6% pārējās vidusskolas.

1936./37. māc. gadā cittautiešu vidusskolās mācījies 61 latvietis, no tiem 21 krievu skolās, 8 vācu, 4 poļu un 28 jauktu tautību apvienotās skolās. Latviešu skolās bez 17.019 latviešiem vēl mācījušies 740 žīdi, 470 lielkrievi, 184 poļi, 158 vācieši, 52 leiši, 42 igauņi, 20 baltkrievi un 28 pārējo un nezināmas tautības piederīgie.

No vidusskolu skolēniem 1936./37. m. gadā 485 bijuši ārvalstnieki. No tiem 377 apmeklējuši skolas, kuŗās mācības valoda nav latviešu valoda.

1936./37. m. gadā no visiem vidusskolu skolēniem 67,0% ir protestanti (ev. luterāņi un pārējie protestanti kopā), 12,9% Romas katoļi, 10,2% Mozus ticīgi, 8,5% pareizticīgi, 1,2% vecticīgi un

0,2% pārējie. Turpretim pēc 1935. gada tautas skaitīšanu ziņām no visiem iedzīvotājiem 56,13% bija protestanti, 24,45% Romas katoļi, 8,94% pareizticīgi, 5,50% vecticīgi, 4,79% Mozus ticīgi un 0,19% pārējie. Starp atsevišķa tipa vidusskolu skolēniem bijis šāds protestantu procents: ģimnazijās — 63,7, komerskolās — 73,3, skolotāju

Vidusskolu skolēni pēc ticībām 1936./37. m. g.
Elèves des écoles moyennes en 1936./37. répartis par confessions.

Skolas tips Type de l'école	Ev.-lut. Ev.-luthér.	Pārējie protest. Autres protest.	Romas katoļi Catholiques rom.	Pareizticīgi Cathol. grecs	Vecticīgi Vieux-croyants	Mozusticīgi Adh. de Moïse	Pārējie Autres	Kopā Total
Ģimnazijas Gymnases	10022	98	1873	1496	212	2155	25	15 881
Komerskolas Ecoles de commerce	1783	30	399	145	19	90	6	2 472
Skolotāju institūti Instituts p. instituteurs	596	6	303	81	14	28	—	1 028
Technikumi Ecoles polytechniques	1753	24	215	200	14	23	8	2 237
Lauksaimniec. vidussk. Ecoles moyen. d'agric.	683	47	119	—	1	1	1	852
Pārējās Autres écoles	69	53	1	13	5	9	—	150
Kopā Total	14906	258	2910	1935	265	2306	40	22 620

institūtos 58,6, tehnikumos — 79,4, lauksaimniecības vidusskolās — 85,7 un pārējās vidusskolās — 81,3. No protestantiem ģimnaziju apmeklējuši 66,7%, no Romas katoļiem — 64,4%, no pareizticīgiem — 77,3%, no vecticīgiem — 80,0%, no Mozus ticīgiem — 93,5%.

Vidusskolu beigušie. Kā jau iepriekš minēts,

priekš minētie skaitļi par skolēnu skaitu vidusskolu dažādās klasēs rāda, vidusskolu beigušo ir ievērojami mazāk par to skolēnu skaitu, kas iestājas vidusskolā.

Vidusskolu beigušie pa apgabaliem.
Elèves ayant fini le cours de l'école moyenne-répartition par provinces.

Māc gadi Années scol.	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Letonie
1923./24.	1 528	593	303	240	274	2 938
1924./25.	1 542	540	298	320	372	3 072
1925./26.	1 567	569	319	360	364	3 179
1926./27.	1 646	560	376	474	421	3 477
1927./28.	1 873	568	367	590	485	3 883
1928./29.	1 903	494	391	611	523	3 922
1929./30.	1 987	537	376	612	500	3 962
1930./31.	2 032	598	386	531	571	4 118
1931./32.	2 141	609	440	522	540	4 252
1932./33.	2 012	629	397	381	635	4 054
1933./34.	1 772	555	357	441	624	3 749
1934./35.	306	56	29	76	154	621
1935./36.	1 325	403	226	302	462	2 718
1936./37.	1 424	420	262	286	626	3 018

Ziņas par vidusskolu beigušiem sakopotas sākot ar 1923./24. m. gadu. Ikgadējais beigušo skaits svārstījies no 3 līdz 4 tūkstoši. Kā izņēmums minams 1934./35. m. gads, kad beigušo skaits, sakarā ar vidusskolu mācības laika pagarināšanu no 4 uz 5 gadiem, ir visai mazs, jo tad beigušo bija tikai nedaudz skolās, uz kuņģam mācības laika pagarināšana šai gadā vēl neattiecās. Beigušo skaits vislielāks bijis 1931./32. m. gadā. 1936./37. m. gadā vidusskolas beiguši pavisam 3.018 audzēkņi, no kuriem 1.424 vai 47,2% skolu beiguši Rīgā, 626 vai 20,7% Latgalē, 420 vai 13,9% Vidzemē, 286 vai 9,5% Zemgalē un 262 vai 8,7% Kurzemē. Salīdzinot ar pirmiem piecāra gadiem, beigušo skaits Latgalē tagad ir ievērojami lielāks, bet Vidzemē un zināmā mērā arī Kurzemē, tas samazinājies.

Nākošā tabulā redzams vidusskolu beigušo sadalījums pēc skolu tipi. 1936./37. m. g. no 3.018 vidusskolu beigušiem 1.934 vai 64,1% beiguši vispārējās izglītības vidusskolas, t. i. dažādu nozaļu gimnazijas. Starp gimnaziju beigušiem vairāk kā puse ir tādu, kas beiguši pirmā nozarojuma gimnazijas, kurās obligātoriska la-

Vidusskolu beigušo skaits.
Nombre des élèves ayant fini le cours de l'école moyenne.

Skolu tipi Type de l'école	1923./24.	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Reālās ģimnazijas	863	812	785	763	799	630	586	556	582	544	420	?)	282	264
Klasiskās ģimnazijas	48	82	125	61	119	153	143	137	159	159	141	?)	75	81
Hum. ģimn. I nozar. (obl. 1 jaunā un latīņu valoda)	777	857	981	1058	1150	1197	1239	1375	1440	1466	1361	?)	1109	1169
Hum. ģimn. II nozar. (obl. 2 jaunās valodas)	692	752	780	703	750	836	805	896	841	697	642	?)	372	383
Hum. ģimnazijas III nozar. (prakt.)	57	25	—	35	146	116	127	123	155	144	127	?)	55	37
Lauksaimniecības vidusskolas	68	75	87	147	114	103	102	112	103	106	113	108	?)	99
Darzkopības vidussk.	—	—	—	—	—	—	—	—	20	16	24	19	16	14
Skolotāju institūti	165	207	180	371	394	406	381	346	256	160	222	305	284	240
Komerskolas	141	119	104	157	244	259	295	350	417	432	426	?)	353	339
Technikum ¹⁾	115	114	137	182	167	201	240	202	258	302	248	177	161	348
Mākslas amatniecības vidussk.	—	—	—	—	—	—	20	14	7	16	11	1	11	10
Pārējās	12	29	—	—	—	21	24	7	14	12	14	11	—	34
Kopā — Total	2 938	3 072	3 179	3 477	3 883	3 922	3 962	4 118	4 252	4 054	3 749	621	2 718	3 018

tiņu un viena jaunā valoda. Starp vidusskolu beigušiem ir 1.084 vai 35,9% arodu vidusskolu beigušo. Pēdējo skaitā visvairāk ir tehnikumu un komerskolu beigušo.

Vidusskolu beigušie pēc skolu tautības.
Elèves ayant fini le cours de l'école moyenne — répartition par langues d'enseignement.

Māc gadi Années scol.	Latviešu	Vācu	L.-krievu	B.-krievu	Žīdu	Poļu	Leišu	Jauktu tautību	Kopā Total
1923./24.	1 967	311	442	14	195	9	—	—	2 938
1924./25.	2 106	269	388	16	249	29	—	15	3 072
1925./26.	2 068	279	294	28	367	49	—	94	3 179
1926./27.	2 319	271	322	27	398	44	9	87	3 477
1927./28.	2 579	387	374	13	424	61	14	31	3 883
1928./29.	2 647	367	343	19	428	61	11	46	3 922
1929./30.	2 748	414	330	24	362	52	11	21	3 962
1930./31.	2 796	391	337	17	462	70	12	33	4 118
1931./32.	2 984	438	285	25	413	62	19	26	4 252
1932./33.	2 960	352	304	25	339	57	17	—	4 054
1933./34.	2 722	332	266	34	304	57	27	7	3 749
1934./35.	513	19	25	9	55	—	—	—	621
1935./36.	2 141	191	127	—	148	32	20	59	2 718
1936./37.	2 465	160	105	—	188	34	6	60	3 018

Iepriekšējā tabulā sakopotas ziņas par vidusskolu beigušiem pēc to skolu tautības. 1936./37. m. gadā no 3.018 beigušiem 2.465 vai 81,7% beiguši latviešu, 6,2% žīdu, 5,3% vācu, 3,5% liel-

krievu un 3,3% pārējo un jauktu tautību vidusskolas. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, starp beigušiem ļoti ievērojami palielinājies latviešu vidusskolu beigušo procentus.

Tā kā skolu apmeklēšanas ziņa starp vīriešiem un sievietēm zināma atšķirība, tad noskaidrojams arī beigušo sadalījums pēc dzimuma. Šeit jāatzīmē, ka par lauksaimniecības rakstura vi-

Vidusskolu beigušie pēc dzimuma.³⁾
Elèves ayant fini le cours de l'école moyenne — d'après le sexe.

Māc gadi Années scol.	Vīrieši Hommes	Sievietes Femmes	Kopā Total	Sieviešu skaits uz 100 vīrieš. Femmes pour 100 hommes
1923./24.	1 374	1 477	2 851	107
1924./25.	1 392	1 590	2 982	114
1925./26.	1 510	1 563	3 073	104
1926./27.	1 617	1 713	3 330	106
1927./28.	1 783	1 986	3 769	111
1928./29.	1 822	1 997	3 819	110
1929./30.	1 748	2 112	3 860	121
1930./31.	1 890	2 116	4 006	112
1931./32.	1 915	2 214	4 129	116
1932./33.	1 816	2 116	3 932	117
1933./34.	1 708	1 904	3 612	111
1934./35.	276	218	494	79
1935./36.	1 244	1 458	2 702	117
1936./37.	1 406	1 499	2 905	107

³⁾ Neieskaitot lauksaimn. vidusskolu beigušos.

¹⁾ Ieskaitot Valsts Rīgas kultūrtechnisko, Pasta-telegrafa un Daugavpils dzelzceļa tehnisko vidusskolu.

²⁾ Sakarā ar mācības laika pagarināšanu izlaiduma nebija.

jus, 1.901 ir pilntiesīgi vidusskolu skolotāji. Pēdējo skaits un procents, salīdzinot ar pirmiem patstāvības gadiem, ļoti ievērojami palielinājies. Tā piemēram, 1924./25. m. gadā vidusskolās bija

tikai 1.302 vai 58,4% pilntiesīgu vidusskolu skolotāju. Turpretim skolotāju skaits un procents ar pamatskolas skolotāju tiesībām un ar nenoskaidrotu cenzu strauji samazinājies un beidzamās gados pēdējo kopskaits bijis mazāks par 100.

Vidusskolu skolotāji pēc dzimuma.¹⁾

Instituteurs des écoles moyennes — d'après le sexe.

Māc. gadi Années scolaires	Vīriņi Hommes	Sievietes Femmes	Kopā Total
1922./23.	1 468	717	2 185
1924./25.	1 443	788	2 231
1925./26.	1 447	780	2 227
1926./27.	1 547	755	2 302
1927./28.	1 607	794	2 401
1928./29.	1 653	818	2 471
1929./30.	1 681	841	2 522
1930./31.	1 703	859	2 562
1931./32.	1 659	823	2 482
1932./33.	1 612	821	2 433
1933./34.	1 578	822	2 400
1934./35.	1 430	783	2 213
1935./36.	1 452	821	2 273
1936./37.	1 427	866	2 293

Nākošā tabulā, kā jau minēts, nav ieskaitīti lauksaimniecības mācības iestāžu skolotāji, par kuriem pirmos pēckaŗa gados nav sakopotas attiecīgās ziņas. 1936./37. m. gadā pēc cenza sagrupēti arī lauksaimniecības mācības iestāžu skolotāji, kādēļ iespējams sniegt pārskatu par visiem vidusskolu skolotājiem. 1936./37. m. gadā no visiem 2.377 vidusskolu skolotājiem, ieskaitot arī lauksaimn. vidusskolu stundu pasniedzējus, 1.962 (tai skaitā 733 sievietes) vai 82,5% ir pilntiesīgi vidusskolu skolotāji, no kuriem 939 (t. sk. 282 siev.) ir ar augstskolas izglītību, bez tam ir 254 (t. sk. 98 siev.) vai 10,7% vidusskolas skolotāju vietas izpildītāji, 3 pilntiesīgi zemāko arodskolu skolotāji, 75 (t. sk. 44 siev.) ar pamatskolas skolotāju tiesībām, 48 (t. sk. 8 siev.) arodu speciālisti, instruktori, meistari un 35 (t. sk. 8 siev.) ar nenoskaidrotu cenzu.

Skolotāju skaits vidusskolās pēc cenza.¹⁾

Nombre des instituteurs dans les écoles moyennes d'après le degré d'instruction.

Pilnties. vidusskolu skolotāji
Instituteurs titul. d'écoles moyennes

Māc. gadi Années scol.	Ar augstskolas izglītību Avec instr. supérieure	Bez augstskolas izglītības Sans instr. supérieure	Kandidāti Candidats	Vidusskolas skolotāju vietas izpildītāji Vicaires d'écoles moyennes	Pilnties. zemāko arodskolu skolotāji Instituteurs titulaires des écoles profess. infér.	Ar pamatskolas skolotāju tiesībām Ayant droits dans les écoles primaires	Arodu speciālisti, instruktori, meistari Instr.-matres spéc. de profess.	Ar nenoskaidrotu cenzu Instruction non déterminée	Kopā Total
1922./23.	1 014	204	—	—	1	595	—	371	2 185
1924./25.	791	381	130	—	—	579	—	350	2 231
1925./26.	799	373	142	—	—	604	—	309	2 227
1926./27.	898	410	166	—	4	471	—	353	2 302
1927./28.	941	499	178	—	5	464	—	314	2 401
1928./29.	990	531	195	—	6	424	—	325	2 471
1929./30.	1 048	578	214	—	15	356	—	311	2 522
1930./31.	1 111	594	211	—	12	311	—	323	2 562
1931./32.	1 054	608	200	—	7	154	—	459	2 482
1932./33.	1 044	635	209	—	12	122	—	411	2 433
1933./34.	1 028	614	235	275	11	141	13	83	2 400
1934./35.	958	589	268	297	4	64	23	30	2 213
1935./36.	921	595	353	277	2	76	29	20	2 273
1936./37.	900	593	408	250	3	74	47	18	2 293

Vidusskolu saraksts 1936./37. māc. gadā.

Registre des écoles moyennes dans l'année scolaire 1936/37.

Skolas nosaukums Dénomination des écoles	Atrašanās vieta Lieu de résidence	Uzturētāji Entreteneur	Skolas tautība Langue d'enseignement	Skolas tips pēc statistiskā grupējuma Type des écoles d'après le groupement statistique	Skolēnu skaits Nombre des élèves				Skolotāju skaits Nombre des instituteurs			
					Vir.	Siev.	Kopā	Total	Vir.	Siev.	Kopā	Total
1. I Rīgas Valsts ģimnazija	Rīga	Valsts	Latviešu	Ģimnazija	204	329	533	22	20	42		
2. II Rīgas Valsts ģimnazija	"	"	"	"	166	290	456	23	12	35		
3. Francū licejs	"	"	"	"	134	163	297	14	8	22		
4. Latv. jaunatnes ģimnazija	"	Organizāc.	"	"	114	70	184	12	10	22		
5. Latv. kultūr. veic. b-bas ģimnazija	"	"	"	"	118	101	219	14	4	18		
6. Latv. ev.-lut. bazn. ģimnazija	"	"	"	"	133	73	206	9	8	17		
7. Raiņa ģimnazija	"	"	"	"	135	134	269	6	11	17		
8. M. Beķeres ģimnazija	"	"	"	"	—	244	244	12	17	29		
9. N. Draudziņas ģimnazija	"	Priv. pers.	"	"	6	424	430	9	21	30		
10. P. Dzeņa ģimnazija	"	"	"	"	133	92	225	12	9	21		
11. M. Milleres ģimnazija	"	"	"	"	99	133	232	8	16	24		
12. I Rīgas pils. ģimnazija	"	"	"	"	487	—	487	27	8	35		
13. II Rīgas pils. ģimnazija	"	Pašvald.	"	"	272	534	806	26	28	54		
14. III Rīgas pils. ģimnazija	"	"	"	"	—	530	530	18	22	40		
15. Rīgas skolotāju institūts	"	"	"	"	132	180	312	27	7	34		
16. Rīgas Valsts teknikums	"	Valsts	"	Skolot. instit. Technikums	800	15	815	94	4	98		
17. Rīgas pilsētas teknikums	"	"	"	"	457	3	460	66	6	72		
18. Rīgas Valsts komercskola	"	Pašvald.	"	"	85	200	285	30	3	33		
19. Rīgas pils. Viļa Olava komercskola	"	Valsts	"	Komercskola	248	395	643	36	19	55		
20. Rīgas Valsts vācu ģimnazija	"	Pašvald.	Vācu	Ģimnazija	222	—	222	18	3	21		
21. Rīgas pils. vācu ģimnazija	"	Valsts	"	"	218	237	455	25	16	41		
22. Rīgas sav. vācu ev.-lut. dr. ģimnazija	"	Pašvald.	"	"	—	121	121	8	11	19		
23. E. Lorences vācu ģimnazija	"	Organizāc. Priv. pers.	"	"	—	121	121	8	13	21		

¹⁾ Neieskaitot lauksaimniecības vidusskolu skolotājus.

Skolas nosaukums <i>Dénomination des écoles</i>	Atrašanās vieta <i>Lieu de résidence</i>	Uzturētāji <i>Entreteneurs</i>	Skolas tautība <i>Langue d'ensei- nement</i>	Skolas tips pēc statistiskā grupejuma <i>Type des écoles d'après le grou- pement statistique</i>	Skolēnu skaits <i>Nombre des élèves</i>			Skolotāju skaits <i>Nombre de instituteurs</i>		
					Vir. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total	Vir. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total
24. Rīgas pilsētas žīdu ģimnazija	Rīga	Pašvald.	Žīdu	Ģimnazija	80	145	225	22	10	
25. Žīdu māksl. un zin. v. b. ģimnazija	"	Organizāc.	"	"	84	69	153	14	4	
26. Rīgas žīdu sab. ģimnazija	"	"	"	"	81	131	212	10	7	
27. Žīdu priv. «Ezra» ģimnazija	"	"	"	"	111	133	244	11	9	
28. Biedr. «Cheder Msukon» žīdu ģimnazija	"	"	"	"	66	—	66	12	5	
29. J. Rauchvargera žīdu ģimnazija	"	Priv. pers.	"	"	76	141	217	6	12	
30. Rīgas Valsts krievu ģimnazija	"	Valsts	Krievu	"	126	246	372	18	13	
31. Rīgas Valsts poļu ģimnazija	"	"	Poļu	"	31	65	96	8	10	
32. Rīgas Lietuvju komit. ģimnazija	"	Organizāc.	Leišu	"	37	47	84	9	7	
33. Latv. tautas univers. fiz. audz. inst.	"	"	Latviešu	Pārējās skolas	11	30	41	9	6	
34. N. Draudziņas bērnu dārz. kursi	"	Priv. pers.	"	"	—	15	15	3	6	
35. Vācu vecāku sav. paidag. sagat. iest.	"	Organizāc.	Vācu	"	8	22	30	6	9	
36. Krievu izgl. b-bas bērnu dārz. kursi	"	"	Krievu	"	—	8	8	2	5	
37. Adventes misijas seminārs	"	"	Latviešu	"	33	23	56	4	2	
38. Bulduru dārzkopības vidusskola	Rīgas apr.	Valsts	"	Dārzkopības	25	7	32	9	1	
39. Rīgas Jūrmalas pils. ģimnazija	"	Pašvald.	Latviešu	Ģimnazija	50	136	186	11	5	
40. Pļaviņu pils. ģimnazija	"	"	"	"	54	75	129	11	4	
41. Siguldas pils. ģimnazija	"	"	"	"	39	57	96	7	7	
42. Cēsu Valsts ģimnazija	Cēsu apr.	Valsts	"	"	93	184	277	14	12	
43. Priekule lauksaimn. vidusskola	"	Organizāc.	"	Lauksaimn.	139	74	213	14	3	
44. Valsts Valmieras komercskola	Valmieras apr.	Valsts	"	Komercskola	84	134	218	10	7	
45. Valsts Valmieras ģimnazija	"	"	"	Ģimnazija	114	174	288	12	11	
46. Limbažu Valsts ģimnazija	"	"	"	"	58	90	148	7	7	
47. Rūjienas Valsts ģimnazija	"	"	"	"	50	93	143	6	8	
48. Mazsalacas Valsts ģimnazija	"	"	"	"	48	52	100	6	6	
49. Jaņa Cimzes Valsts ģimnazija	Valkas apr.	"	"	"	49	94	143	7	6	
50. Smiltenes Valsts ģimnazija	"	"	"	"	40	96	136	4	9	
51. Alūksnes Valsts ģimnazija	"	"	"	"	79	90	169	7	7	
52. Gaujienas skol. biedrības ģimnazija	"	Organizāc.	"	"	48	75	123	6	5	
53. Cēsaines Valsts ģimnazija	Madonas apr.	Valsts	"	"	78	99	177	8	6	
54. Lubānas Valsts ģimnazija	"	"	"	"	28	28	56	4	6	
55. Madonas pils. ģimnazija	"	Pašvald.	"	"	91	130	221	11	8	
56. Jaungulbenes mājtur. vidusskola	"	Valsts	"	Lauksaimniec.	—	56	56	3	5	
57. Gulbenes Valsts komercskola	"	"	"	Komercskola	52	105	157	10	6	
58. I Liepājas Valsts ģimnazija	Liepājas apr.	"	"	Ģimnazija	165	228	393	15	18	
59. Liepājas vācu vec. sav. ģimnazija	"	Organizāc.	Vācu	"	41	50	91	9	8	
60. Liepājas Valsts žīdu ģimnazija	"	Valsts	Žīdu	"	76	78	154	6	10	
61. Liepājas Valsts teknikums	"	"	Latviešu	Technikums	286	—	286	30	3	
62. Liepājas pils. vakara teknikums	"	Pašvald.	"	"	28	—	28	7	1	
63. Liepājas Valsts komercskola	"	Valsts	"	Komercskola	43	163	206	15	9	
64. Liepājas Valsts lietišķ. māksl. vidussk.	"	"	"	Māksl.amatn.sk.	49	92	141	12	8	
65. Aizputes Valsts ģimnazija	Aizputes apr.	"	"	Ģimnazija	53	65	118	8	7	
66. Kazdangas lauks. vidusskola	"	"	"	Lauksaimniec.	89	55	144	11	5	
67. Kuldīgas Valsts ģimnazija	Kuldīgas apr.	"	"	Ģimnazija	50	65	115	10	5	
68. Saldus pils. ģimnazija	"	Pašvald.	"	"	56	70	126	7	4	
69. Kuldīgas vācu vec. sav. ģimnazija	"	Organizāc.	Vācu	"	44	19	63	9	3	
70. Ventspils Valsts ģimnazija	Ventspils apr.	Valsts	Latviešu	"	65	83	148	9	5	
71. Ventspils žīdu dr. ģimnazija	"	Organizāc.	Žīdu	"	4	12	16	9	1	
72. Ventspils Valsts komercskola	"	Valsts	Latviešu	Komercskola	36	89	125	11	7	
73. Talsu Valsts ģimnazija	Talsu apr.	"	"	Ģimnazija	61	105	166	5	8	
74. Tukuma Valsts ģimnazija	Tukuma apr.	"	"	"	56	101	157	11	9	
75. Zigfrida Meierovica komercskola	"	"	"	Komercskola	57	72	129	8	9	
76. Hercoga Pētera Valsts ģimnazija	Jelgavas apr.	"	"	Ģimnazija	218	160	378	23	14	
77. Jelgavas Valsts ģimnazija	"	"	"	"	156	390	546	22	18	
78. Dobeles pils. ģimnazija	"	Pašvald.	"	"	50	63	113	11	4	
79. Jelgavas Valsts ģimnazija	"	Valsts	Vācu	"	58	55	113	11	3	
80. Jelgavas Valsts skolot. institūts	"	"	Latviešu	Skolot. instit.	110	133	243	17	8	
81. Jelgavas Valsts teknikums	"	"	"	Technikums	84	75	159	15	7	
82. Bauskas Valsts ģimnazija	Bauskas apr.	"	"	Ģimnazija	72	81	153	11	7	
83. Mežotnes lauks. vidusskola	"	"	"	Lauksaimniec.	125	19	144	10	7	
84. Jekabpils Valsts ģimnazija	Jekabpils apr.	"	"	Ģimnazija	67	88	155	15	9	
85. Jekabpils Valsts komercskola	"	"	"	Komercskola	57	78	135	14	6	
86. Jaunjelgavas pils. komercskola	"	Pašvald.	"	"	41	51	92	7	7	
87. Ilūkstes Valsts ģimnazija	Ilūkstes apr.	Valsts	"	Ģimnazija	52	53	105	9	5	
88. I Daugavpils Valsts ģimnazija	Daugavpils apr.	"	"	"	146	173	319	19	12	
89. Krāslavas Valsts ģimnazija	"	"	"	"	58	73	131	6	6	
90. Aglonas ģimnazija	"	Organizāc.	"	"	280	—	280	17	—	
91. Jaunaglonas ģimnazija	"	"	"	"	—	116	116	2	10	
92. Daugavpils pils. žīdu ģimnazija	"	Pašvald.	Žīdu	"	55	95	150	8	9	
93. II Daugavpils Valsts jauktu t. ģimnaz.	"	Valsts	Jauktu taut.	"	138	185	323	20	12	
94. Daugavpils Valsts skolot. inst.	"	"	Latviešu	Skolot. instit.	105	146	251	16	8	
95. Daugavpils pils. teknikums	"	Pašvald.	"	Technikums	45	—	45	17	—	
96. Livānu pils. komercskola	"	"	"	Komercskola	63	56	119	6	7	
97. Daugavpils latv. b-bas komercskola	"	Organizāc.	"	"	65	61	126	12	4	
98. Daugavpils Valsts dzelze. techn. vidussk.	"	Valsts	"	Technikums	247	—	247	21	—	
99. Rēzeknes Valsts ģimnazija	Rēzeknes apr.	"	"	Ģimnazija	80	72	152	17	7	
100. Varakļānu Valsts ģimnazija	"	"	"	"	66	65	131	7	6	
101. Rēzeknes Valsts žīdu ģimnazija	"	"	Žīdu	"	37	76	113	7	6	
102. Rēzeknes valsts krievu ģimnazija	"	"	Krievu	"	79	97	176	13	7	
103. Rēzeknes valsts poļu ģimnazija	"	"	Poļu	"	38	44	82	8	7	
104. Rēzeknes Valsts skolotāju instit.	"	"	Latviešu	Skolot. instit.	79	143	222	17	16	
105. Rēzeknes Valsts teknikums	"	"	"	Technikums	56	—	56	6	2	
106. Rēzeknes Valsts komercskola	"	"	"	Komercskola	104	133	237	19	9	
107. Ludzas Valsts ģimnazija	Ludzas apr.	"	"	Ģimnazija	117	120	237	16	9	
108. Kārsnavas pils. ģimnazija	"	Pašvald.	"	"	67	71	138	12	6	
109. Malnavas lauksaimn. vidusskola	"	Valsts	"	Lauksaimniec	138	125	263	12	4	
110. Vilakas Valsts ģimnazija	Abrenes apr.	"	"	Ģimnazija	53	58	111	8	6	
111. Balvu Valsts ģimnazija	"	"	"	"	67	65	132	9	7	
112. Abrenes Valsts ģimnazija	"	"	"	"	51	51	102	9	6	
Kopā — Total					10689	11931	22620	1486	891	

D. Augstākās arodu skolas un institūti. *Ecoles professionnelles supérieures et instituts.*

Mācības iestāžu skaits. Sagrupējot statistiskās ziņas, par augstākām arodskolām un institūtiem uzskatītas mācības iestādes, kuŗu zemākās klasēs paredzēts uzņemt vidusskolu beigušos. Augstākās arodskolas un dažādie institūti pastāv uz atsevišķu statūtu vai noteikumu pamata. Starp šo mācības iestāžu pro-

grammām ir ļoti liela atšķirība. No mācības iestādēm, kas pieskaitītas pie augstākām arodskolām un dažādiem institūtiem, Latvijas lauksaimniecības kameras mājturības seminārs atrodas Zemkopības ministrijas pārziņā, žēlsirdīgo māsu skolas Tautas labklājības ministrijas pārziņā un pārējie institūti Izglītības ministrijas pārziņā.

Augstāko arodskolu un institūtu skaits. — *Ecoles professionnelles supérieures et instituts.*

	1922./23.	1923./24.	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Latv. lauks. kam. mājturības seminārs <i>Séminaire d'Economie domestique d. l.</i>	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Chambre d'Agriculture de Lettonie</i>															
Vācu Herdera institūts <i>Instit. allemand de Herder</i>	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Krievu univers. zinātņu institūts <i>Instit. scient. d. l'Université russe</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—
Angļu valodas institūts <i>Instit. p. la langue anglaise</i>	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komercinstitūti <i>Instit. de commerce</i>	—	—	—	—	—	1	2	4	4	3	3	3	3	3	3
Žēlsirdīgo māsu skolas <i>Ecoles p. soeurs de charité</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	4	4
Konfesionālās māc. iestādes <i>Ecoles confessionnelles</i>	1	1	2	2	2	4	5	4	5	5	7	2	3	3	2
Praktisko zinību institūts <i>Instit. pour des sciences pratiques</i>	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Techniskais institūts <i>Institut technique</i>	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—
Pārējie institūti <i>Autres instituts</i>	—	1	2	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā — Total . . .	1	5	7	6	5	8	12	12	13	13	17	12	12	14	12

1936./37. m. gadā darbojušās 12 augstākās arodskolas un institūti, no kuŗiem Rīgā 9 un pa vienam Liepājā, Jelgavā un Bauskas apriņķī. Valsts uzturējusi vienu un sabiedriskas organizācijas pārējās mācības iestādes. Par mācības va-

lodu 9 mācības iestādēs bijusi latviešu, 2 vācu un 1 žīdu valoda. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, augstāko arodskolu un institūtu skaits ir bijis ievērojami svārstīgs.

Audzēkņu skaits. 1936./37. m. gadā

Audzēkņu skaits augstākās arodskolās un institūtos. *Effectif des élèves dans les écoles professionnelles supérieures et dans les instituts.*

	1922./23.	1923./24.	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Latv. lauks. kam. mājturības seminārs	—	35	40	35	50	57	65	63	58	64	68	73	66	55	80
Vācu Herdera institūts	—	—	—	—	—	—	215	193	233	221	205	192	223	240	220
Krievu univers. zinātņu institūts	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97	87	103	56	58	—
Angļu valodas institūts	—	279	398	348	412	356	374	394	335	354	389	411	454	403	378
Komercinstitūti	—	—	—	—	—	—	184	277	724	800	738	655	625	531	318
Žēlsirdīgo māsu skolas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	70	108	162	181
Konfesionālās māc. iestādes	14	15	40	46	44	115	142	97	159	159	307	78	152	224	89
Praktisko zinību institūts	—	156	216	251	206	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Techniskais institūts	—	—	—	—	—	—	69	82	68	44	28	11	—	—	—
Pārējie institūti	—	118	341	162	—	54	30	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā — Total . . .	14	603	1035	842	712	766	1172	1553	1653	1677	1795	1563	1590	1460	1322

Augstāko arodskolu un institūtu audzēkņi pēc dzimuma.

Elèves des écoles professionnelles supérieures et des instituts d'après le sexe.

Māc. gadi <i>Années scol.</i>	Vīrieši <i>Hom.</i>	Sievietes <i>Fem.</i>	Kopā <i>Total</i>	Sieviešu skaits uz 100 vīr. <i>Femmes pour 100 hommes</i>
1922./23.	14	—	14	—
1923./24.	185	418	603	226
1924./25.	359	676	1 035	188
1925./26.	398	444	842	112
1926./27.	288	424	712	147
1927./28.	311	455	766	146
1928./29.	665	507	1 172	76
1929./30.	919	634	1 553	69
1930./31.	1 020	633	1 653	62
1931./32.	981	696	1 677	71
1932./33.	1 007	788	1 795	78
1933./34.	705	858	1 563	122
1934./35.	700	890	1 590	127
1935./36.	614	846	1 460	138
1936./37.	518	804	1 322	155

Augstāko arodskolu un institūtu audzēkņi pēc tautībām.

Elèves des écoles professionnelles supérieures et des instituts d'après la nationalité ethnique.

Māc. gadi <i>Années scol.</i>	Latvieši	Vācieši	L.-krievi	B.-krievi	Žīdi	Poļi	Leiši	Igauni	Pārējie un nezināmie	Kopā <i>Total</i>
1922./23.	13	1	—	—	—	—	—	—	—	14
1923./24.	513	14	5	—	64	1	2	—	4	603
1924./25.	878	38	15	3	81	6	8	2	4	1 035
1925./26.	677	33	23	—	88	7	2	4	8	842
1926./27.	554	42	28	2	68	6	3	2	7	712
1927./28.	540	37	44	15	86	20	10	4	10	766
1928./29.	713	230	52	6	125	16	13	4	13	1 172
1929./30.	1 012	227	62	9	180	29	23	7	4	1 553
1930./31.	991	268	74	9	246	26	27	8	4	1 653
1931./32.	956	252	127	4	287	23	15	5	8	1 677
1932./33.	987	237	153	7	364	20	16	5	6	1 795
1933./34.	917	233	164	2	191	34	15	4	3	1 563
1934./35.	1 018	265	121	8	129	28	12	2	7	1 590
1935./36.	903	290	108	5	122	24	3	3	2	1 460
1936./37.	846	265	84	10	87	18	8	1	3	1 322

Augstāko arodskolu un institūtu audzēkņi pēc tautībām 1936./37. m. g.
Elèves des écoles professionnelles supérieures et des instituts d'après la nationalité ethnique dans l'année agricole 1936/37.

Skolu nosaukums Dénominations des écoles	Audzēkņu tautība — Nationalité ethnique des élèves													Pavisam Total général			T. sk. ār- valstnieki D. étrang.
	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthèn.-Bl.	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igaņņi Estoniens	Leiši Lituanienis	Pārējie National. ethn. autres	Vir. Hom.	Siev. Fem.	Kopā Total					
1. Augst. tirdzn. izgl. veic. b-bas komercinst.	83	2	13	—	3	6	—	1	—	68	40	108	—	—			
2. Augst. izgl. veic. b-bas komerczinātņ. inst.	152	2	28	3	31	4	—	2	—	137	85	222	6	—			
3. Herdera institūts.	1	215	—	—	4	—	—	—	—	173	47	220	50	—			
4. Valsts Angļu valodas institūts	295	20	21	—	34	4	—	4	—	34	344	378	7	—			
5. Latv. Sarkanā krusta žēls. māsu skola	87	1	1	1	—	—	—	1	—	—	91	91	—	—			
6. Vācu slimnīcas žēls. māsu skola	—	21	—	—	—	—	—	—	1	—	22	22	—	—			
7. Žīdu slimnīcas žēls. māsu skola	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	15	15	—	—			
8. Rom.-kat. teoloģ. augstskola	43	—	—	1	—	4	—	1	—	49	—	49	—	—			
9. Latv. pareiztic. bazn. teoloģ. institūts	14	—	20	4	—	—	—	—	2	20	20	40	2	—			
10. Liepājas augst. izgl. veic. b-bas komercinst.	41	2	—	1	—	—	—	—	—	37	7	44	—	—			
11. Latv. Sarkanā krusta žēls. māsu skola	52	—	1	—	—	—	—	—	—	—	53	53	—	—			
12. Latv. lauks. kam. mājtur. semin. (Kaucminde)	78	2	—	—	—	—	—	—	—	—	80	80	—	—			
Kopā — Total . . .	846	265	84	10	87	18	1	8	3	518	804	1322	65	—			

augstākās arodskolās un institūtos mācījušies pavisam 1.322 audzēkņi. Beidzamos gados audzēkņu skaits samazinājies, lai gan tai pašā laikā vidusskolu skolēnu skaits manāmi pieaudzis.

1936./37. m. gadā no visiem 1.322 augstāko arodskolu un institūtu audzēkņiem visvairāk — 378 apmeklējuši Angļu valodas institūtu un 374 komercinstitūtos, kuŗu šajā mācības gadā bijis 3. Augstākās arodskolās un institūtos, kuŗos ir latviešu mācības valoda bijuši 1.065, bet kuŗos vācu mācības valoda — 242 un kuŗos žīdu — 15 audzēkņi.

Beidzamos gados starp augstāko arodskolu un institūtu audzēkņiem ir ievērojams sieviešu pārsvars. 1936./37. m. gadā starp audzēkņiem uz 2 vīriešiem iznāk 3 sievietes. Vairākās mācības iestādēs ir tikai viena dzimuma audzēkņi.

Starp augstāko arodskolu un institūtu audzēkņiem latviešu procentuāli visvairāk bijis pašos pirmos valsts patstāvības gados, bet vismazāk 1932./33. m. gadā. Beidzamā 1936./37. m. gadā latvieši sastāda nepilnas ⅔ (64%) no audzēkņu kopskaita. No ciittautiešiem visvairāk ir vāciešu. Pēdējiem ir sevišķa augstskola — Herdera institūts, kuŗā gandrīz visi audzēkņi ir vācieši. Bez tam vāciešiem, tāpat kā žīdiem, ir sava žēlsirdīgo māsu skola.

1936./37. m. gadā no visiem 1.322 augstāko arodskolu un institūtu audzēkņu 64,0% ir latvieši, 20,0% vācieši, 6,6% žīdi, 6,3% lielkrievi, 1,4% poļi, 0,8% baltkrievi, 0,6% leiši un 0,3% pārējie. Starp dažādo institūtu audzēk-

Dažu augstāko arodskolu un institūtu beigušo skaits.

Nombre des personnes ayant fini certaines écoles professionnelles supérieures et des instituts.

Māc. gadi Années scol.	Angļu valodas institūts Instit. p. la lan- gue anglaise	Kaucmindes mājturības se- minārs Séminaire d'Eco- nomie domest. à Kaucminde	Žēlsirdīgo māsu skolas Ecoles p. soeurs de charité
1923./24.	15	—	—
1924./25.	24	—	—
1925./26.	49	44	—
1926./27.	54	—	—
1927./28.	51	35	—
1928./29.	58	19	—
1929./30.	57	31	—
1930./31.	69	24	—
1931./32.	44	29	—
1932./33.	57	31	22
1933./34.	28	35	—
1934./35.	58	33	18
1935./36.	61	—	50
1936./37.	36	27	55

ņiem bijuši 65 ārvalstnieki, no kuŗiem 50 mācījušies Herdera institūtā.

Iepriekšējā tabulā beigušo skaits uzrādīts tikai par Angļu valodas institūtu, Kaucmindes mājturības semināru un par žēlsirdīgo māsu skolām, bet par pārējo mācības iestāžu beigušiem trūkst noteiktu ziņu. 1936./37. m. gadā no iepriekšējā tabulā minētiem 118 beigušiem 3 ir vīrieši un 115 sievietes.

Skolotāju skaits. Nākošā tabulā L.

Skolotāju skaits augstākās arodskolās un institūtos.
Nombre des instituteurs des écoles professionnelles supérieures et des instituts.

	1922./23.	1923./24.	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Latv. lauks. kam. mājturības seminārs	—	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	8 ¹⁾
Vācu Herdera institūts	—	—	—	—	—	—	36	37	36	31	33	35	41	42	40
Krievu univers. zinātņu institūts	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	21	13	6	6	—
Angļu valodas institūts	—	7	10	10	13	13	13	14	14	13	14	14	14	14	8
Komercinstitūti	—	—	—	—	—	—	19	34	74	89	59	63	60	59	42
Žēlsirdīgo māsu skolas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	30	30	54	61
Konfesionālas māc. iestādes	5	5	14	14	15	30	36	27	32	29	35	13	19	20	22
Praktisko zinību institūti	—	20	24	32	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Techniskais institūts	—	—	—	—	—	—	13	16	13	10	10	5	—	—	—
Pārējie institūti	—	5	18	7	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā — Total . . .	5	42	71	68	53	71	140	173	190	172	211	176	175	184	185

¹⁾ Bez tam darbojušies 16 stundu pasniedzēji (lektori).

L. K. mājturības semināram uzrādīti tikai pastāvīgie skolotāji, bet pārējām mācības iestādēm arī stundu pasniedzēji.

1936./37. m. gadā augstākās arodskolās un institūtos darbojušies 185 skolotāji, bet šai skaitā, salīdzināšanas labad ar iepriekšējiem gadiem, nav ieskaitīti L. L. K. mājturības semināra stundu pasniedzēji, kuru skaits iepriekšējos gados nav reģistrēts. Ja 1936./37. m. gadā pieskaitām arī 16 mājturības semināra stundu pasniedzējus, tad dabūjam, ka pavisam darbojies 201 skolotājs. No pēdējiem 165 vai 82,1% ir vīrieši un 36 vai 17,9% sievietes. No augstāko arodskolu un institūtu skolotājiem lielākā daļa ir ar augstskolas izglītību.

Augstāko arodskolu un institūtu saraksts 1936./37. m. g.
Registre des Ecoles professionnelles supérieures et des instituts dans l'année scolaire 1936/37.

Skolu nosaukums <i>Dénomination des écoles</i>	Atrašanās vieta <i>Lieu de résidence</i>	Uzturētājs <i>Entreteneurs</i>	Skolas tautība <i>L. d'enseign.</i>	Cik gadīgs kurss <i>Durée du cours — an.</i>	Audzēkņu skaits <i>N. d. élèves</i>			Skolotāju skaits <i>N. d. instr.</i>		
					vīr. <i>hom.</i>	siev. <i>fem.</i>	kopā <i>total</i>	vīr. <i>hom.</i>	siev. <i>fem.</i>	kopā <i>total</i>
1. Augst. tirdzn. izgl. veic. b-bas komercinst. <i>Institut commerc. d. l. société à la propag. de l'instruction com. supérieure</i>	Rīga	S. org.	Latv.	3	68	40	108	14	3	17
2. Augst. izgl. veic. b-bas komerczinātņu inst. <i>Inst. com. d. l. société à la propag. de l'instr. supér.</i>	"	"	"	3	137	85	222	18	1	19
3. Herdera institūts. — <i>Institut de Herder</i>	"	"	Vācu	·	173	47	220	40	—	40
4. Valsts angļu valodas institūts <i>Institut d'Etat p. la langue anglaise</i>	"	Valsts	Latv.	6	34	344	378	6	2	8
5. Latv. Sarkanā krusta žēls. māsu skola <i>Ecoles p. soeurs d. char. d. l. Croix-Rouge en Let.</i>	"	S. org.	"	3	—	91	91	14	7	21
6. Vācu slimnīcas žēls. māsu skola <i>Ecoles p. soeurs de charité de l'hôpital allemand</i>	"	"	Vācu	3	—	22	22	11	1	12
7. Žīdu slimnīcas žēls. māsu skola <i>Ecole p. soeurs d. charité de l'hôpital juif</i>	"	"	Žīdu	3	—	15	15	10	2	12
8. Rom.-kat. teoloģ. augstskola <i>Académie théolog. des catholiques-romains</i>	"	"	Latv.	·	49	—	49	9	—	9
9. Latv. pareiztic. bazn. teoloģ. institūts <i>Inst. théolog. de l'église orthodoxe en Lettonie</i>	"	"	"	·	20	20	40	13	—	13
10. Liepājas augst. izgl. veic. b-bas komercinst. <i>Inst. comm. d. l. société à la propag. d. l'instr. supér. à Liepāja</i>	Liepāja	"	"	3	37	7	44	6	4	10
11. Latv. Sarkanā krusta žēls. māsu skola <i>Ecoles p. soeurs d. char. d. l. Croix-Rouge en Let.</i>	Jelgava	"	"	3	—	53	53	10	6	16
12. Latv. lauks. kam. mājtur. semin. (Kaucminde) <i>Séminaire p. écon. domest. de la Chambre d'Agriculture de Lettonie (à Kaucminde)</i>	Bauskas apr	"	"	3	—	80	80	14	10	24
Kopā — Total					518	804	1322	165	36	201

E. Akadēmiskās mācības iestādes. *Institutions de l'instruction académique.*

Akadēmisko mācības iestāžu skaitā ieskaitītas 3 augstākās mācības iestādes: 1) Latvijas Universitāte, 2) Latvijas Konservātorija un 3) Latvijas Mākslas akadēmija. Atzīmējams, ka bez tām kā augstākā mācības iestāde pastāv privātā vācu augstskola Herdera institūts, bet pēdējo beigušie neiegūst zinātnisku gradu, ne arī tās tiesības, ko Latvijas Universitāti beigušie, tādēļ Herdera institūts nav ieskaitīts akadēmisko mācības iestāžu skaitā. Patreiz organizēšanas stadijā atrodas ceturtā akadēmiskā mācības iestāde: Lauksaimniecības akadēmija, bet pēdējā darbību vēl nav uzsākusī.

1. Latvijas Universitāte. *1. Université de Lettonie.*

Latvijas Universitāte dibināta 1919. gadā. Universitāte ir augstākā zinātnes un izglītības iestāde valstī. Viņas uzdevumos ietilpst: veicināt zinātnisko pētīšanu un zinātnes izplatīšanu tautā un gatavot Latvijas vajadzībām darbiniekus ar augstāko izglītību. Universitātē pastāv 11 fakultātes: 1) arhitektūras, 2) inženierzinātņu, 3) mehanikas, 4) ķīmijas, 5) lauksaimniecības, 6) medicīnas, 7) veterinārmedicīnas, 8) matematisks un dabas zinātņu, 9) tautsaim-

niecības un tiesību zinātņu, 10) filoloģijas un filozofijas un 11) teoloģijas.

Universitāte ir autonoma iestāde, kas uz savas satversmes pamata patstāvīgi veido savu dzīvi un veic savus uzdevumus. Līdzekļus paredz valsts budžetā.

Studējošo skaits. Par studentiem Latvijas Universitātē uzņem abu dzimumu personālas, kas uzrāda apliecības par Latvijas pilntiesīgas vispārīgas izglītības vidusskolas kursa beigšanu un apmierina Universitātes padomes izstrādātos uzņemšanas noteikumus paredzētās prasības. Citu skolu absolventus uzņem par studentiem, ja šīs skolas ar likumu vai ar Universitātes lēmumu attiecībā uz noteiktu fakultāti ir pielīdzinātas Latvijas pilntiesīgām vispārīgās izglītības vidusskolām. Ja brīvo vietu skaits atļauj, tad pieļauj arī brīvklaušitājus.

Nākošā tabulā redzams, cik jaunus studentus katru gadu uzņemusi Universitāte. Redzams, arī šo jaunuzņemto studentu sadalījums pa fakultātēm un to apakšnodalām, bet šajos skaitļos neietilpst fakultātes mainīšana, t. i. pāreja no vienas fakultātes otrā. Katrs students ieskaitīts tikai vienu reizi. Līdz 1936./37. m. gadam, ieskaitot, Universitātē uzņemusi pavisam 21.409 studentus. Jaunuzņemto studentu skaits vislielāks bijis 1920./21. m. gadā, kad uzņemti

Latvijas Universitātē jaunuzņemto studentu skaits.
Nombre des étudiants nouvellement admis à l'Université de Lettonie.

Fakultātes un nodalas Facultés et sections (Voir le texte français page 63)	1919./20.	1920./21.	1921./22.	1922./23.	1923./24.	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.	Kopā Total
1. Architektūras . . .	41	76	62	29	31	34	29	26	27	27	37	38	34	40	40	25	23	619
2. Filol. un filoz. . .	217	265	223	234	69	61	79	91	80	106	100	138	137	100	129	121	88	2 238
baltu filol.		22	7	16	10	13	16	12	11	13	24	26	37	22	28	31	33	1 064
klas.	42	2	5	3	3	3	7	13	7	6	7	14	17	18	17	26	16	
rom.																		
ģerm.	67	50	46	13	5	11	5	6	4	4	10	7	11	8	6	4		
vēstures																		
filoz.	25	49	43	38	22	17	14	34	27	35	28	32	32	22	40	37	11	
paidag.	20	34	45	32	16	8	4	6	7	13	6	10	11	8	7	4	4	474
5. Inženierzinātn. inženierzin. kult.-techn.	90	282	199	125	104	39	74	58	61	72	76	95	97	93	86	62	56	1 669
inženierzin.	90	258	183	119	85	35	66	51	58	66	60	73	88	81	80	55	49	1 497
kult.-techn.	—	24	16	6	19	4	8	7	3	6	16	22	9	12	6	7	7	172
4. Ķīmijas	149	248	130	131	102	70	69	65	71	80	75	63	80	93	76	72	72	1 646
ķīmijas	136	195	89	63	64	55	47	40	40	41	44	32	42	45	41	38	36	1 048
farmac.	13	53	41	68	38	15	22	25	31	39	31	31	38	48	35	34	36	598
5. Lauksaimn.	143	302	185	142	178	160	153	144	136	120	133	168	176	197	168	127	100	2 732
lauksaimn.	142	238	135	93	106	89	93	96	91	94	102	138	150	168	134	101	74	2 044
mežkop.	1	64	50	49	72	71	60	48	45	26	31	30	26	29	34	26	26	688
6. Mat. un dab. zin.	102	168	180	128	155	176	143	146	153	171	177	170	125	169	147	91	93	2 494
matem.	20	58	79	51	77	81	61	56	58	74	71	68	40	58	49	31	42	974
dabas zin.	82	110	101	77	78	95	82	90	95	106	106	102	85	111	98	60	51	1 520
7. Mechanikas	115	285	170	81	94	77	61	61	74	83	71	84	86	80	68	60	75	1 625
8. Medicīnas	207	367	192	152	116	112	83	88	96	90	83	111	83	91	94	74	92	2 131
medic.	207	350	168	128	92	88	61	64	64	58	55	72	58	65	69	51	60	1 710
zobārstn.	—	17	24	24	24	24	22	24	32	32	28	39	25	26	25	23	32	421
9. Tauts. un ties. zin. tautsaimn. tiesību zin.	163	438	309	283	245	287	284	310	314	300	353	351	355	402	328	226	220	5 168
tautsaimn.	124	285	183	183	152	171	163	175	162	144	169	171	161	174	160	111	111	2 799
tiesību zin.	39	153	126	100	93	116	121	135	152	156	184	180	194	228	168	115	109	2 369
10. Teoloģijas	15	37	46	31	25	36	34	38	48	41	36	41	33	46	46	45	34	632
11. Veter. - med.	3	54	55	25	42	26	25	22	17	35	16	18	32	25	21	23	16	455
Kopā — Total	1 245	2 522	1 751	1 361	1 161	1 078	1 034	1 049	1 077	1 125	1 157	1 277	1 238	1 336	1 203	926	869	21 409

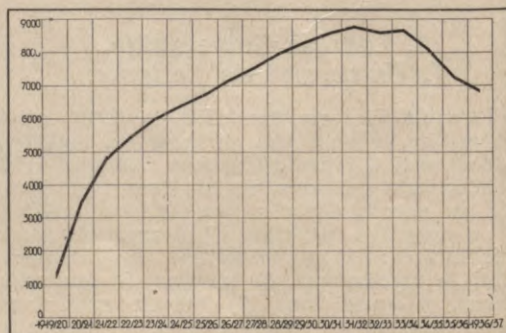
pavisam 2.522 jauni studenti. Tālākos gados līdz 1925./26. māc. gadam jaunuzņemto studentu skaits ievērojami samazinājies, jo 1925./26. māc. gadā uzņemti tikai 1.034 jauni studenti. Pēc tam tālākos gados jaunuzņemto studentu skaits gan nedaudz palielinājies, bet, sākot ar 1933./34. māc. gadu, uzrāda atkal ievērojamu samazināšanos. 1936./37. māc. gadā uzņemti 869 jauni studenti. Tas ir mazākais skaits, kāds atsevišķā gadā uzņemts. Atzīmējams, ka 1935./36. māc. g., sakarā ar vidusskolu kursa pagarināšanu par vienu gadu, Universitātē jaunus studentus nemaz neuzņēma.

No visiem līdz 1936./37. māc. gadam jaunuzņemtiem studentiem visvairāk ieskaitīti tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē. Šajā fakultātē no visiem jaunuzņemtiem studentiem ieskaitīti 5.168 vai 24,1%. Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē ieskaitīto studentu procentuāli visvairāk ir 1929./30. māc. gadā (30,3% no jaunuzņemtiem), bet vismazāk 1919./20. m. g. (13,1%). Pēc tam lielāks jaunuzņemto studentu skaits ir lauksaimniecības fakultātē, kur ieskaitīti pavisam 2.732 vai 12,8%, matematis un dabas zinātņu fakultātē 2.494 vai 11,6%, filoloģijas un filozofijas — 2.238 vai 10,5%, medicīnas — 2.131 vai 10,0%, inženierzinātņu — 1.669 vai 7,8%, ķīmijas — 1.646 vai 7,7%, mehanikas — 1.625 vai 7,6%, teoloģijas — 632 vai 2,9%, arhitektūras — 619 vai 2,9% un veterinārmedicīnas — 455 vai 2,1%. 1936./37. m. gadā no 869 jaunuzņemtiem studentiem tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē ieskaitīti 25,3%, lauksaimniecības fakultātē — 11,5%, matematis un

dabas zinātņu — 10,7%, medicīnas — 10,6%, filoloģijas un filozofijas — 10,1%, mehanikas — 8,6%, ķīmijas — 8,3%, inženierzinātņu — 6,5%, teoloģijas — 3,9%, arhitektūras — 2,7% un veterinārmedicīnas fakultātē — 1,8%.

Nākošā tabulā redzams studējošo (ieskaitot brīvklauštājus) skaits atsevišķos mācības gados sadalījumā pa fakultātēm un to nodalām. Pirmā — 1919./20. māc. gadā bijuši 1.354 studējošie. Nākošos gados studējošo skaits strauji palielinājies. Tas turpinājies palielināties līdz 1931./32. māc. gadam, kad skaitījās pavisam 8.766 studējošie. Sākot ar 1932./33. māc. gadu studējošo skaits atkal nepārtraukti samazinājies. Studējošo skaits 1936./37. māc. gadā ir par 1.964

Studējošo skaits L. U.
Nombre des étudiants à l'Université de Lettonie.

Latvijas Universitātē studējošo skaits pa fakultātēm atsevišķos gados.
Nombre des étudiants à l'Université de Lettonie par facultés en diverses années.

Fakultātes un nodaļas Facultés et sections Latviešu tekstu skaitīt 62 l. p.	1919./20.	1920./21.	1921./22.	1922./23.	1923./24.	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
1. Architecture	44	100	146	140	152	163	177	181	183	190	211	241	246	260	268	245	226	213
2. Philol. et philos.	245	450	566	741	716	677	650	674	698	737	786	845	905	873	893	898	829	756
sect. de phil. balt.		37	35	54	65	77	102	114	117	131	148	167	201	214	232	233	227	222
" " " clas.		2	7	10	10	12	21	34	36	49	52	64	80	100	103	113	103	118
" " " rom.									51	48	51	47	57	46	51	48	40	34
" " " germ.		87	111	140	122	129	142	139	94	113	132	150	166	154	174	192	181	144
sect. d'histoire		87	112	136	153	153	173	183	210	222	238	271	256	227	212	200	178	156
sect. de philosophie		68	96	111	105	103	90	76	73	73	63	68	65	65	54	51	51	46
sect. pédagogique		169	205	290	261	263	122	128	114	101	92	83	77	67	67	61	49	36
3. Génie civil	93	325	487	496	494	451	474	483	515	523	545	607	653	667	687	664	594	557
sect. de génie		309	447	460	445	42	422	420	442	448	458	506	548	569	596	575	518	476
sect. de cult.-techn.		16	40	36	49	49	52	63	73	75	87	101	105	98	91	89	76	81
4. Chimie	156	374	471	558	547	538	537	543	547	592	581	613	619	632	666	632	578	580
sect. chimique		282	347	388	366	363	354	333	307	305	290	293	283	280	290	270	237	242
sect. pharmac.		92	124	170	181	175	183	210	240	287	291	320	336	352	376	362	341	338
5. Agronomie	145	423	549	581	714	793	900	983	989	1 006	1 053	1 018	1 035	1 010	1 034	913	759	758
sect. agricole		325	392	388	455	486	539	608	608	642	680	693	749	755	775	703	573	579
sect. de sylvicult.		98	157	193	259	307	361	375	381	364	373	325	286	255	259	210	186	179
6. Matém. et sciences nat.	114	200	342	372	483	592	650	690	748	844	890	893	875	824	820	745	632	560
sect. mathématique		55	127	133	209	265	288	301	327	361	381	387	371	328	322	278	229	212
sect. d. sciences nat.		145	215	239	274	327	362	389	421	483	499	506	504	496	498	467	403	348
7. Mécanique	97	340	495	499	498	508	523	541	563	581	596	608	621	603	573	533	469	494
8. Médecine	229	582	736	814	858	863	822	876	833	796	749	725	688	623	611	582	471	485
sect. médic.		562	699	741	777	763	708	735	663	617	559	526	483	424	422	408	333	346
sect. dent.		20	37	73	81	100	114	141	170	190	199	205	199	199	189	174	138	139
9. Econ. polit. et droit	190	556	788	1 037	1 303	1 537	1 741	1 930	2 172	2 363	2 547	2 674	2 745	2 697	2 675	2 419	2 260	2 034
sect. de l'écon. pol.		372	466	605	732	831	923	995	1 057	1 150	1 194	1 242	1 252	1 159	1 137	1 046	1 004	935
sect. de droit		184	322	432	571	706	818	935	1 075	1 213	1 353	1 432	1 493	1 538	1 538	1 373	1 256	1 099
10. Théologie	31	57	85	87	94	114	132	152	173	183	177	194	213	224	243	257	240	206
11. Méd. vétér.	10	65	112	115	141	148	139	138	140	159	159	159	166	171	170	178	167	159
Kopā — Total	1 354	3 472	4 777	5 440	6 000	6 384	6 745	7 194	7 561	7 974	8 284	8 577	8 766	8 584	8 640	8 066	7 225	6 802
Tai skaitā brīvklausītāji	109	406	159	103	119	126	121	108	112	171	109	97	130	77	55	51	47	24
Dont: Etudiants non inscr.																		

vai 22,4% mazāks kā 1931./32. māc. gadā. Pēdējos piecos gados, t. i. no 1931./32. līdz 1936./37. māc. gadam studējošo skaits samazinājies visās fakultātēs: arhitektūras par 33 vai 13,4%, filoloģijas un filozofijas par 149 vai 16,8%, inženierzinātņu par 96 vai 14,7%, ķīmijas par 39 vai 6,3%, lauksaimniecības par 277 vai 26,8%, matematis un dabas zinātņu par 315 vai 36,0%, mehanikas par 127 vai 20,5%, medicīnas par 203 vai 29,5%, tautsaimniecības un tiesību zinātņu par 711 vai 25,0%, teoloģijas par 7 vai 3,3% un veterinārmedicīnas par 7 vai 4,3%. Tā tad absolūtos skaitļos studējošo skaits visvairāk samazinājies tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē, bet relatīvi visvairāk matematis un dabas zinātņu fakultātē.

Universitātē starp studējošiem vīriešu visvairāk bijis 1931./32. māc. gadā, bet sieviešu 1933./34. māc. gadā. Visos gados sieviešu bijis mazāk kā vīriešu. Sieviešu skaits, salīdzinot ar vīriešu skaitu, relatīvi vislielāks bijis 1919./20. māc. gadā. Šajā gadā starp studējošiem uz 100 vīriešiem bijušas 92 sievietes. Šis, samērā augstais sieviešu skaits izskaidrojams ar to, ka tad visa zeme vēl nebija atbrīvota no ienaidniekiem. Nākošā gadā sieviešu relatīvais skaits ir jau ievērojami mazāks un turpina vēl tālāk samazināties. Vismazāks tas bijis 1928./29. un 1929./30. māc. gadā, kad starp studējošiem uz 100 vīriešiem iznāk tikai 35 sievietes.

Latvijas Universitātē studējošie pēc dzimuma.
Etudiants de l'Université de Lettonie — d'après le sexe.

Māc. gadi Années scolaires	Vīr. Hom.	Siev. Fem.	Kopā Total	Sieviešu skaits uz 100 vīr. Femmes pour 100 hommes
1919./20.	704	650	1 354	92
1920./21.	2 224	1 238	3 472	55
1921./22.	3 276	1 501	4 777	46
1922./23.	3 660	1 780	5 440	48
1923./24.	4 112	1 888	6 000	46
1924./25.	4 476	1 908	6 384	43
1925./26.	4 851	1 894	6 745	39
1926./27.	5 259	1 935	7 194	37
1927./28.	5 575	1 986	7 561	36
1928./29.	5 894	2 080	7 974	35
1929./30.	6 139	2 145	8 284	35
1930./31.	6 272	2 305	8 577	37
1931./32.	6 311	2 455	8 766	39
1932./33.	6 142	2 442	8 584	40
1933./34.	6 116	2 524	8 640	41
1934./35.	5 600	2 466	8 066	44
1935./36.	5 030	2 195	7 225	44
1936./37.	4 792	2 010	6 802	42

Vīriešu un sieviešu skaita attiecība starp visu fakultātu studējošiem nav vienāda. Pēdējā — 1936./37. māc. gadā sieviešu pārsvars ir 3 fakultātēs. Vislielāks tas ir filoloģijas un filozofijas fakultātē, kur uz 100 vīriešiem ir 274 sievietes. Sevišķi liels sieviešu pārsvars ir romāņu filoloģijas nodaļā, kur starp 34 studējošiem tikai 3 vīrieši un ģermāņu filoloģijas nodaļā, kur starp 144 studējošiem ir 15 vīrieši. Sieviešu pārsvars ir visās filoloģijas un filozofijas fakul-

Sieviešu skaits uz 100 vīriešiem starp L. U. studējošiem.

Nombre des femmes pour 100 hommes parmi les étudiants à l'Université de Lettonie.

Fakultātes — Facultés	1919./20.	1924./25.	1929./30.	1936./37.
Architektūras — Architecture	76	13	16	15
Filol. un filoz. — Philol. et philos.	322	278	280	274
Inženierzinātn. — Génie civil	9	2	2	1
Ķīmijas — Chimie	54	39	56	68
Lauksaimniecības — Agronomie	67	20	14	24
Mat. un dab. zin. — Mathém. et sciences nat.	208	134	78	120
Mechanikas — Mécanique	2	1	0,3	0,4
Medicīnas — Médecine	232	103	86	107
Tauts. un ties. zin. — Econom. polit. et droit.	60	20	19	26
Teoloģijas — Théologie	41	24	25	23
Veter.-med. — Méd. vétér.	70	36	15	14
Kopā — Total	92	43	35	42

tātes nodaļās, izņemot filozofijas nodaļu, kurā vīriešu un sieviešu skaits ir vienāds. Pēc tam lielāks sieviešu pārsvars ir matemātikas un dabas zinātņu fakultātē, kur 1936./37. m. gadā uz 100 vīriešiem ir 120 sievietes. Šai fakultātē sieviešu pārsvars ir tikai dabas zinātņu nodaļā, kur uz 100 vīriešiem iznāk 155 sievietes, bet matemātikas nodaļā uz 100 vīriešiem iznāk tikai 80 sievietes. Medicīnas fakultātē uz 100 vīriešiem iznāk 107 sievietes. Šo pārsvaru rada vienīgi zobārstniecības nodaļa, kur starp studējošiem uz

100 vīriešiem iznāk 504 sievietes, bet medicīnas nodaļā tikai 64 sievietes. Visās pārējās fakultātēs ir ļoti ievērojams vīriešu pārsvars. Pēdējais vislielāks ir mehanikas fakultātē, kur starp 494 studējošiem ir tikai 2 sievietes un inženierzinātņu fakultātē, kur starp 557 studējošiem tikai 3 sievietes. Atsevišķās fakultātēs uz 100 vīriešiem iznāk šāds sieviešu skaits: mehanikas — 0,4, inženierzinātņu — 1, veterinārmedicīnas — 14, architektūras — 15, teoloģijas — 23, lauksaimniecības — 24, tautsaimniecības un tiesību zinātņu — 26, un ķīmijas fakultātē — 68.

1936./37. māc. gadā starp studējošiem bijuši 24 brīvklausītāji, no kuriem 16 vīrieši un 8 sievietes. Brīvklausītāju visvairāk filoloģijas-filozofijas un teoloģijas fakultātē.

Starp Universitātes studējošiem ir maz ārvalstnieku. Pēdējo 1936./37. māc. gadā bija 20. Gandrīz puse no tiem studējuši veterinārmedicīnas fakultātē.

1936./37. māc. gadā no visiem studentiem, brīvklausītājus neieskaitot, tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē studējuši 30,0%, tai skaitā tiesību zinātņu nodaļā, 16,2% un tautsaimniecības nodaļā — 13,8%. Pēc studentu skaita otra lielākā fakultāte ir lauksaimniecības fakultāte, kurā ir 11,2% no visiem studentiem, tai skaitā lauksaimniecības nodaļā — 8,5% un mežkopības nodaļā — 2,7%. Gandrīz tikpat daudz studentu bijis arī filoloģijas un filozofijas fakultātē. Pēdējā skaitās 11,0% no visiem stu-

Latvijas Universitātē studējošo skaits atsevišķās fakultātēs 1936./37. māc. gadā.
Nombre des étudiants à l'Université de Lettonie dans l'année scolaire 1936/37 — répartition par facultés.

Fakultātes un nodaļas Facultés et sections	Studenti Etudiants inscr.				Brīvklausītāji Etud. non inscr.			Kopā — Total			Tai skaitā ārvalstn. D.: étrang.
	Vīr. Hom.	Siev. Fem.	Kopā Total	%	Vīr. Hom.	Siev. Fem.	Kopā Total	Vīr. Hom.	Siev. Fem.	Kopā Total	
Architektūras — Architecture	185	28	213	3,14	—	—	—	185	28	213	—
Filoloģ. un filoz. — Philol. et philos.	197	547	744	10,58	5	7	12	202	554	756	—
baltu filol. — sect. de phil. balt.	44	176	220	3,25	—	2	2	44	178	222	—
klas. „ — sect. de phil. clas.	48	69	117	1,73	—	1	1	48	70	118	—
rom. „ — sect. de phil. rom.	1	31	32	0,47	2	—	2	3	31	34	—
ģerm. „ — sect. de phil. germ.	15	128	143	2,11	—	1	1	15	129	144	—
vēstures — sect. d'histoire	53	98	151	2,23	2	3	5	55	101	156	—
filoz. — sect. de philosophie	22	23	45	0,66	1	—	1	23	23	46	—
paidag. — sect. pédagogique	14	22	36	0,53	—	—	—	14	22	36	—
Inženierzinātn. — Génie civil	554	3	557	8,22	—	—	—	554	3	557	2
inženierzin. — sect. de génie	473	3	476	7,02	—	—	—	473	3	476	2
kult.-techn. — sect. de cult.-techn.	81	—	81	1,20	—	—	—	81	—	81	—
Ķīmijas — Chimie	344	235	579	8,24	1	—	1	345	235	580	3
ķīmijas — sect. chimique	211	30	241	3,52	1	—	1	212	30	242	2
farmac. — sect. pharmac.	133	205	338	4,93	—	—	—	133	205	338	1
Lauksaimn. — Agronomie	609	148	757	11,17	1	—	1	610	148	758	1
lauksaimn. — sect. agricole	434	144	578	8,23	1	—	1	435	144	579	—
mežkopib. — sect. de sylvicult.	175	4	179	2,64	—	—	—	175	4	179	1
Mat. un dab. zin. — Mathém. et sciences nat.	254	305	559	8,25	—	1	1	254	306	560	—
matem. — sect. math.	118	94	212	3,13	—	—	—	118	94	212	—
dabas zin. — sect. d. sciences nat.	136	211	347	5,12	—	1	1	136	212	348	—
Mechanikas — Mécanique	492	2	494	7,23	—	—	—	492	2	494	1
Medicīnas — Médecine	234	251	485	7,15	—	—	—	234	251	485	1
medic. — sect. médic.	211	135	346	5,10	—	—	—	211	135	346	—
zobārstn. — sect. dent.	23	116	139	2,05	—	—	—	23	116	139	1
Tauts. un ties. zin. — Econ. polit. et droit.	1607	425	2032	29,68	2	—	2	1609	425	2034	—
tautsaimn. — sect. de l'écon. pol.	732	202	934	13,73	1	—	1	733	202	935	—
tiesību zin. — sect. de droit.	875	223	1098	16,30	1	—	1	876	223	1099	—
Teoloģijas — Théologie	161	38	199	2,94	7	—	7	168	38	206	3
Veter.-med. — Méd. vétér.	139	20	159	2,34	—	—	—	139	20	159	9
Kopā — Total	4776	2002	6778	100,00	16	8	24	4792	2010	6802	20

dentiem. Filoloģijas un filozofijas fakultātes studenti sadalās pa 7 nodaļām. No pēdējām vislielākā ir baltu filoloģijas nodaļa (3,3% studentu), bet vismazākā romāņu filoloģijas nodaļa (0,5% studentu). Tālāk pēc studentu skaita nāk ķīmijas fakultāte — 8,6% (no studentu kopskaita), tai skaitā farmācijas nodaļā — 5,0% un ķīmijas nodaļā — 3,6%; matematikas un dabas zinātņu fakultātē — 8,2%, tai skaitā dabas zinātņu nodaļā — 5,1% un matematikas nodaļā — 3,1%; inženierzinātņu fakultātē — 8,2%, tai skaitā inženierzinātņu nodaļā — 7,0% un kultūrtehnikas nodaļā — 1,2%; mehanikas fak. — 7,3%; medicīnas fakultātē — 7,2%, tai skaitā medicīnas nodaļā — 5,1% un zobārstniecības nodaļā — 2,1%, arhitektūras fak. — 3,1%; teoloģijas fakultātē — 2,9% un vismazāk veterinārmedicīnas fak. — 2,3%.

Studentu skaits L. U. 1936./37. m. g.
Nombre des étudiants à l'Université de Lettonie en 1936/37.

№	NODAĻA	1936./37.
36	PAIDAGOĢIJAS NOD. — SECT. PÉDAGOGIQUE	1919/20. 1 001
37	FILIZOFIJAS NOD. — SECT. DE PHILOSOPHIE	1920./21. 2 651
51	MULTIPLĒKONIKAS NOD. — SECT. DE CULT.-TECHN.	1921./22. 3 701
450	ZOBĀRSTNIECĪBAS NOD. — SECT. DE SOINÉE DENT.	1922./23. 4 373
451	VĒSTURES NOD. — SECT. D'HISTOIRE	1923./24. 5 061
459	VETERINĀR-MEDICĪNAS FAK. — FAC. DE MÉDECINE-VÉTÉR.	1924./25. 5 353
459	MEŽKOPĪBAS NOD. — SECT. DE SYLVICULTURE	1925./26. 5 654
499	TEOLOĢIJAS FAK. — FACULTÉ THÉOLOGIQUE	1926./27. 5 999
512	MATEMATIKAS NOD. — SECT. MATHÉMATIQUE	1927./28. 6 308
519	ARCHITEKTŪRAS FAK. — FAC. D'ARCHITECTURE	1929./30. 6 865
521	ĪSĪBAS NOD. — SECT. CHIMIQUE	1930./31. 7 116
525	FARMACIJAS NOD. — SECT. PHARMAC.	1931./32. 7 237
526	MEDICĪNAS NOD. — SECT. DE MÉDECINE	1932./33. 7 999
527	DABAS ZINĀTŅU NOD. — SECT. O SCIENCES NAT.	1933./34. 7 083
476	INŽENIERZINĀTŅU NOD. — SECT. DE GÉNIE	1934./35. 6 712
534	MEDIĀHIKAS FAK. — FAC. MÉCANIQUE	1935./36. 6 103
512	FILIZOFIJAS NOD. — SECT. DE PHILOSOPHIE	1936./37. 5 776
578	LAUKSAIMNIECĪBAS NOD. — SECT. AGRICOLE	280
924	TAUTSAIMNIECĪBAS NOD. — SECT. DE ÉCON. POP.	188
4098	PĒSĪBU ZINĀTŅU NOD. — SECT. DE DROIT	463

Vīriešu un sieviešu procentuālais sadalījums pa fakultātem un nodaļām uzrāda ievērojamu atšķirību. 1936./37. māc. gadā no studentiem — vīriešiem visvairāk studē tautsaimniecības-tiesību zinātņu fakultātē — 33,6%, tai skaitā tiesību zin. nodaļā — 18,3% un tautsaimniecības nodaļā — 15,3%; pēc tam lauksaimniecības fakultātē — 12,8%, tai skaitā lauksaimniecības nodaļā — 9,1% un mežkopības nodaļā — 3,7%; inženierzinātņu fak. — 11,6%, tai skaitā inženierzinātņu nodaļā — 9,8% un kultūrtehn. nod. — 1,7%; mehanikas fak. — 10,3%; ķīmijas fak. — 7,2%, tai skaitā ķīmijas nodaļā — 4,4% un farmācijas nodaļā — 2,8%; matematikas un dabas zinātņu fak. — 5,3%, tai skaitā dabas zinātņu nod. — 2,8% un matematikas nodaļā — 2,5%; medicīnas fak. — 4,9%, tai skaitā medicīnas nodaļā — 4,4% un zobārstniecības nod. — 0,5%; filoloģijas un filozofijas fak. — 4,1%, tai skaitā vēstures nod. — 1,1%, klasiskās fil. nod. — 1,0%, baltu filol. nod. — 0,8%, filozofijas nod. — 0,5%, ģermāņu filol. un paidaģoģijas nodaļās katrā 0,3%; arhitektūras fak. — 3,9%; teoloģijas fakultātē — 3,4% un veterinārmedicīnas fak. — 2,9%. Turpretim no studentēm visvairāk ir filoloģijas un filozofijas fakultātē — 27,3%, tai skaitā baltu filol. nod. — 8,8%, ģermāņu filol. nod. — 6,4%, vēstures nod. — 4,9%, klasiskās filol. nod. — 3,4%, romāņu filol. nod. — 1,5%, filozofijas nod. — 1,2% un paidaģoģijas nod. — 1,1%; pēc tam tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē — 21,2%; tai skaitā tiesību zinātņu nod. — 11,1% un tautsaimniecības nodaļā 10,1%; matematikas un dabas zinātņu fak. —

15,2%, tai skaitā dabas zinātņu nod. — 10,5% un matematikas nod. — 4,7%; medicīnas fak. — 12,5%, tai skaitā medicīnas nod. 6,7% un zobārstniecības nod. — 5,8%; ķīmijas fak. — 11,8%, tai skaitā farmācijas nod. — 10,3% un ķīmijas nod. — 1,5%; lauksaimniecības fak. — 7,4%, tai skaitā lauksaimniecības nod. — 7,2% un mežkopības nod. — 0,2%; teoloģijas fak. — 1,9%; arhitektūras fak. — 1,4%; veterinārmedicīnas fak. — 1,0%; inženierzinātņu fak. — 0,2% un vismazāk mehanikas fak. — 0,1%.

Studējošo tautība. Nākošā tabulā redzams studējošo sadalījums pēc tautībām. 1936./37. māc. gada datos nav ieskaitīti brīvklaušitāji.

L. U. studējošie pēc tautībām.
Etudiants de l'Université de Lettonie — par nationalités ethniques.

Māc. gadi Années scol.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Krievi Russes	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārējās taut. Autr. nat. ethn.	Kopā Total
1919/20.	1 001	58	20	265	8	1	—	1 354	
1920./21.	2 651	181	65	545	15	9	2	3 472	
1921./22.	3 701	299	64	665	21	13	9	4 777	
1922./23.	4 373	273	85	659	19	12	12	5 440	
1923./24.	5 061	246	97	537	23	12	17	6 000	
1924./25.	5 353	286	109	564	31	17	20	6 384	
1925./26.	5 654	314	118	574	33	23	25	6 745	
1926./27.	5 999	343	127	625	42	23	28	7 194	
1927./28.	6 308	357	139	657	43	22	31	7 561	
1929./30.	6 865	418	171	726	36	19	46	8 284	
1930./31.	7 116	425	188	744	42	20	39	8 577	
1931./32.	7 237	441	211	769	50	16	39	8 766	
1932./33.	7 999	456	225	801	43	18	37	9 584	
1933./34.	7 083	448	241	764	45	16	34	8 640	
1934./35.	6 712	383	232	636	44	18	37	8 066	
1935./36.	6 103	334	195	510	32	17	30	7 225	
1936./37.	5 776	280	188	463	21	20	25	6 778	

1936./37. māc. gadā starp L. U. studentiem bijuši 5.776 latvieši. Vislielākais latviešu tautības studējošo skaits bijis 1931./32. māc. gadā. No cittautiešiem visvairāk ir žīdu un pēc tam vāciešu un krievu. Interesanti salīdzināt studentu skaitu 1936./37. māc. gadā pēc tautībām ar studējošo skaitu 1931./32. māc. gadā, kad studējošo bija visvairāk. No 1931./32.—1936./37. māc. gadam latviešu skaits samazinājies par 1.461 vai 20%, žīdu skaits par 306 vai 40%, vāciešu skaits par 161 vai 36%, un krievu skaits par 23 vai 11%.

L. U. studējošie procentos pēc tautībām.
Proportionnalité des étudiants à l'Université de Lettonie — d'après les nationalités ethniques.

Tautības Nationalités ethniques	1919./20.	1924./25.	1929./30.	1931./32.	1933./34.	1936./37.
Latvieši	73,92	83,85	82,87	82,56	81,98	85,22
Vācieši	4,20	4,47	5,05	5,05	5,19	4,13
Krievi	1,48	1,71	2,06	2,41	2,79	2,77
Žīdi	19,87	8,84	8,76	8,77	8,84	6,88
Pārējie	0,74	1,10	1,26	1,28	1,20	1,05

Kopā — Total . 100,00 100,00 100,00 100,00 100,00 100,00

Latviešu starp L. U. studentiem relatīvi visvairāk bijis 1936./37. māc. gadā, kad latvieši sastāda 85,22% no studentu kopskaita. Relatīvi vismazāk latviešu bijis 1919./20. māc. gadā (73,92%). Tas izskaidrojams ar to, ka tad daļa latviešu vēl atradās frontē, lai atbrīvotu zemi no ienaidnieka. Latviešu procenti sevišķi ievērojami palielinājies pēdējos 3 gados. Vāciešu procenti visumā uzrāda nelielas svārstības. Krievu

procentam piemītusi tendence palielināties. Universitātes pirmos pastāvēšanas gadus uzkrītoši augsts bijis žīdu procents, bet tas arvien samazinājies.

L. U. studentu tautība un dzimums 1936./37. m. g
Nationalité ethnique et sexe des étudiants à l'Université de Lettonie en 1936/37.

Tautības Nationalités ethniques	Vir. Hom.	Siev. Fem.	Kopā Total	Siev. skaits uz 100 vir. Femmes... sur 100 hommes
Latvieši	3 998	1 778	5 776	44
Vācieši	239	41	280	17
Krievi	145	43	188	30
Žīdi	345	118	463	34
Poļi	12	9	21	75
Igaunī	15	5	20	33
Leiši	18	7	25	39
Pārējie	4	1	5	25
Kopā — Total	4 776	2 002	6 778	42

Latvieši no visu iedzīvotāju kopskaita sastāda 75,50%, bet no L. U. studentu skaita 1936./37.

L. U. studenti pēc tautībām un fakultātēm
1936./37. m. g.

Etudiants de l'Université de Lettonie en 1936/37 — répartition par nationalités ethniques et par facultés.

Fakultātes — Facultés	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Krievi Russes	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igaunī Estoniens	Leiši Lithuaniteus	Pārējie Autres	Kopā Total
Arhitektūras	178	8	16	—	1	1	1	1	213
Filol. un filoz.	644	27	28	38	4	—	—	—	744
Inženierzin.	465	21	36	28	2	4	—	1	557
Ķīmijas	437	70	3	62	3	2	—	1	579
Lauksaimniecības	720	5	10	19	1	2	—	—	757
Matem. un dab. zin.	462	18	21	52	3	1	1	1	559
Mechanikas	347	30	34	76	4	1	2	—	494
Medicīnas	406	32	7	34	—	3	3	—	485
Tauts. un ties. zin.	1801	51	35	130	4	5	5	1	2032
Teoloģijas	191	8	—	—	—	—	—	—	199
Veterinār-medic.	125	10	6	8	—	1	9	—	159
Kopā — Total	5 776	280	188	463	21	20	25	5	6 778

māc. gadā — 85,23%; vācieši no iedzīvotājiem — 3,19%, bet no studentiem — 4,13%; krievi no iedzīvotājiem — 11,97%, bet no studentiem — 2,77% un žīdi no iedzīvotājiem — 4,79%, bet no studentiem — 6,83%. Uz 1.000 savas tautības piederīgiem vāciešiem un žīdiem iznāk 5, latviešiem — 4 un krievi — 1 students.

Studentu sadalījums pēc dzimuma visām tautībām nav vienāds. Relatīvi visvairāk sieviešu ir poļiem, bet vismazāk vāciešiem.

Visai raksturīgs ir atsevišķo tautību piederīgo sadalījums pēc fakultātēm. Šai ziņā starp tautībām novērojamas ievērojamas atšķirības.

1936./37. māc. gadā no latviešu tautības studentiem visvairāk — 31,2% studē tautsaimniecību un tiesību zinātnes, pēc tam 12,4% lauksaimniecību, 11,1% filoloģiju un filozofiju, 8,1% inženierzinātnes, 8,0% matematiku un dabas zinātnes, 7,6% ķīmiju, 7,0% medicīnu, 6,0% mehaniku, 3,3% teoloģiju, 3,1% arhitektūru un vismazāk 2,2% veterinārmedicīnu. Turpretim no vāciešiem visvairāk — 25,0% studē ķīmiju, 18,2% tautsaimniecību un tiesību zinātnes, 11,4% medicīnu, 10,7% mehaniku, 9,6% filoloģiju un filozofiju, 7,5% inženierzinātnes, 6,4% matematiku un dabas zinātnes, 3,6% veterinārmedicīnu, 2,0% arhitektūru, 2,0% teoloģiju un vismazāk — 1,8% lauksaimniecību. No krieviem visvairāk — 19,1% studē inženierzinātnes, pēc tam 18,6% tautsaimniecību un tiesību zinātnes, 18,1% mehaniku, 14,9% filoloģiju un filozofiju, 11,2% matematiku un dabas zināt., 5,3% lauksaimniecību, 4,3% arhitektūru, 3,7% medicīnu, 3,2% veterinārmedicīnu, 1,6% ķīmiju, bet teoloģiju neviens. No žīdiem visvairāk — 28,1% studē tautsaimniecību un tiesību zinātnes, 16,4% mehaniku, 13,4% ķīmiju, 11,2% matematiku un dabas zinātnes, 8,2% filoloģiju un filozofiju, 7,3% medicīnu, 6,1% inženierzinātnes, 4,1% lauksaimniecību, 3,5% arhitektūru un 1,7% veterinārmedicīnu.

Kā nākošā tabulā redzams, visos mācības gados, izņemot pašu pirmo, latviešu tautības studējošo visvairāk bijis tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē, otrā vietā, sākot ar 1923./

Latvijas Universitātē studējošo latviešu skaits atsevišķās fakultātēs.
Nombre des Lettons étudiant à l'Université de Lettonie — répartition par facultés.

Fakultātes Facultés	1919./20.	1920./21.	1921./22.	1922./23.	1923./24.	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Arhitektūras	21	64	102	100	119	125	135	141	146	169	194	192	200	207	192	180	178
Filol. un filoz.	233	425	527	701	684	641	607	613	636	705	734	785	737	761	763	713	644
Inženierzin.	67	246	377	390	410	382	393	403	425	448	507	546	540	553	543	493	465
Ķīmijas	91	214	284	339	376	373	386	373	382	409	434	440	449	463	453	425	437
Lauksaimniecības	133	409	533	560	694	768	864	945	951	1006	974	981	955	975	856	720	720
Matem. un dab. zin.	67	144	230	291	396	484	542	579	628	731	758	717	636	644	596	521	462
Mechanikas	36	205	320	345	360	360	356	366	377	399	405	411	393	379	370	327	347
Medicīnas	174	404	538	605	668	668	662	708	692	610	586	573	526	510	492	398	406
Tauts. un ties. zin.	146	450	637	873	1 147	1 327	1 482	1 627	1 803	2 110	2 229	2 272	2 220	2 225	2 061	1 961	1 801
Teoloģijas	26	44	59	67	82	98	113	132	157	163	180	197	214	235	249	232	191
Veterinār-medic.	7	46	94	102	125	127	114	112	111	115	115	123	129	131	137	133	125
Kopā — Total	1 001	2 651	3 701	4 373	5 061	5 353	5 654	5 999	6 308	6 865	7 116	7 237	6 999	7 083	6 712	6 103	5 776

24. māc. gadu, ierindoja lauksaimniecības fakultāte un, sākot ar 1931./32. māc. gadu, trešā vietā stāv filoloģijas un filozofijas fakultāte. Studējošo latviešu kopskaits vislielāks bijis 1931./32. māc. gadā. No 1931./32.—1936./37. māc. gadam latviešu skaits, izņemot veterinārmedicīnu, samazinājies visās fakultātēs. Pēdējo piecu gadu laikā latviešu skaits relatīvi visvairāk samazinājies matematikas un dabas zinātņu, medicīnas un lauksaimniecības fakultātēs.

1936./37. māc. gadā starp atsevišķu fakul-

tātu studentiem procentuāli visvairāk latviešu ir teoloģijas fakultātē, kur no visiem studentiem 96,0% ir latvieši. Gandrīz tikpat latviska ir arī lauksaimniecības fakultāte, kurā latvieši sastāda 95,1% no studentu skaita. Pārējās fakultātēs nevienā nav vairāk par 90% latviešu. Trīs fakultātēs starp studentiem ir mazāk kā 80% latviešu. No tām vismazākais latviešu procents ir mehanikas fakultātē (70,2%). Salīdzinot ar Universitātes pastāvēšanas pirmiem gadiem, latviešu procents starp atsevišķu fakultātu studē-

minētā vecuma studenti sastādīja 9,65% no kopskaita. Šai pašā laikā samazinājies arī 20—24 gadu veco studentu procents no 39,35 uz 31,89. Kā iepriekšējā tabulā redzams, līdz 24 gadiem vecie studenti (vīr.) pirms dažiem gadiem sastādījuši pusi no studentu (vīr.) kopskaita, bet 1936./37. māc. gadā vairs tikai nedaudz vairāk kā trešo daļu. Turpretim visu tālāko piecgadu vecuma grupu nozīme manāmi palielinājusies.

Līdzīgi pārmainījies arī studenšu (siev.) procentuālais sadalījums pēc vecuma. Tā, piemēram, līdz 19 gadiem vecas studentes 1933./34. māc. gadā sastādījušas 13,51%, bet 1936./37. māc. gadā vairs tikai 4,84% no studenšu kopskaita. Šie skaitļi rāda, ka pēdējo 3 gadu laikā Universitātes studentu (kā vīriešu, tā sievietes) sastāvs kļuvis ievērojami vecāks.

L. U. studentu skaits pēc vecuma 1936./37. m. g.
Nombre des étudiants à l'Université de Lettonie en 1936/37 — en répartition d'après l'âge.

Vecums Age	Vīr. Hom.	Siev. Fem.	Kopā Total
16 gadi — ans	1	—	1
17 "	3	1	4
18 "	33	22	55
19 "	161	74	235
20 "	213	123	336
21 "	302	194	496
22 "	215	234	449
23 "	359	222	581
24 "	434	214	648
25 "	413	183	596
26 "	388	125	513
27 "	343	113	456
28 "	284	96	380
29 "	235	65	300
30 "	188	58	246
31 "	188	51	239
32 "	170	34	204
33 "	137	43	180
34 "	142	36	178
35 "	89	15	104
36 "	54	16	70
37 "	83	13	96
38 "	52	15	67
39 "	45	10	55
40 "	40	9	49
41 "	39	10	49
42 "	29	7	36
43 "	28	2	30
44 "	16	4	20
45 "	21	2	23
46 "	12	2	14
47 "	10	2	12
48 "	9	2	11
49 "	9	2	11
50 "	8	—	8
51 "	5	1	6
52 "	2	—	2
53 "	—	1	1
54 "	1	—	1
55 "	—	1	1
56 "	2	—	2
57 "	1	—	1
58 "	5	—	5
60 "	2	—	2
62 "	2	—	2
71 "	1	—	1
Vec. nezin. Age incon.	2	—	2
Kopā — Total	4 776	2 002	6 778

1936./37. māc. gadā no studentiem-vīriešiem visvairāk (434) ir 24 gadus veci, bet no studentēm visvairāk (234) ir 22 gadus vecas. Visjaunākam studentam bijuši tikai 16 gadi. Jaunāki par 18 gadiem bijuši 5 studenti, starp tiem viena sieviete. Samērā diezgan daudz ir gažos vecāku studentu, tas sevišķi sakāms par vīriešiem. 1936./37. m. gadā no studentiem - vīriešiem 30 gadus vecu un vecāku ir 1390 vai 29,1% un no studentēm šajā vecumā ir 336 vai 16,78%. 50 gadus vecu un vecāku studentu 1936./37. m. gadā pavisam bijis 32, starp tiem 3 sievietes.

Studentu sadalījums pēc vecuma visām tautībām nav vienāds. 1936./37. māc. gadā no lat-

viešu tautības studentiem 226 bijuši līdz 19 gadus veci, 2.067 no 20—24 g., 1.897 no 25—29 g., 948 no 30—34 g., 367 no 35—39 g., 171 no 40—44 g., 67 no 45—49 g., 18 no 50—54 g., 8 no 55—59 g., 2 bijuši 60 g., 2 bijuši 62 g. un 1 bijis 71 gadu vecs. Kā nākošā tabulā redzams, latviešiem gados jaunāku studentu procentuāli ir ievērojami mazāk kā pārējām tautībām. Līdz 19 g. vecu studentu latviešiem ir tikai 3,91%, kamēr žīdiem 9,50%, krieviem — 6,38% un vāciešiem — 4,29%. Arī 20—24 g. vecu studentu procents latviešiem ir manāmi mazāks kā minētām cittautībām. Turpretim par 30 gadiem vecāku studentu latviešiem procentuāli ir ievērojami vairāk. 1936./37. māc. gadā 30 gadus veci un vecāki studenti latviešiem sastāda 27,46%, kamēr vāciešiem tikai 17,50%, krieviem — 12,23% un žīdiem — 10,13% no šo tautību studentu skaita.

Atsevišķu tautību studenti procentos pēc vecuma 1936./37. m. g.

Proportionnalité des étudiants en 1936/37 — répartition d'après l'âge et la nationalité ethnique.

Vecums Age	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Krievi Russes	Žīdi Juifs	Pārējie Autres	Kopā Total
Līdz 19 g.	3,91	4,29	6,18	9,50	1,41	4,15
Au-dessous de 19 ans						
20—24 g.	35,79	42,70	48,84	45,79	28,17	37,06
25—29 "	32,84	35,71	32,46	34,16	38,02	33,12
30—34 "	16,41	11,79	7,08	6,19	28,17	15,45
35—39 "	6,16	2,50	1,19	2,81	2,82	5,78
40 un vec.	4,19	3,21	2,66	0,65	1,41	4,17
40 ans et plus						
Kopā — Total	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

1936./37. māc. gadā studentu vidējais vecums bijis 27,3 gadi, bet atsevišķi vīriešiem 27,9 un sievietēm 25,8 gadi. Latviešu tautības studentiem vidējais vecums — vīriešiem 28,3 un sievietēm 26,0 vai caurmērā 27,6 gadi, vācu tautības studentiem — vīriešiem 26,4 un sievietēm 26,5 vai caurmērā 26,4 gadi, krievu tautības studentiem — vīriešiem 25,8 un sievietēm 24,5 vai caurmērā 25,3 gadi un žīdu tautības studentiem — vīriešiem 25,3 un 24,2 vai caurmērā 25,0 gadi.

Studējošo dzimšanas vietas. Skaitļi par studējošo dzimšanas vietām ir visai raksturīgi. Tie rāda no kurienes nākusi akadēmiskā jaunatne. Tie rāda arī to, ka daļa mūsu tautas un sevišķi intelligences kara gados bijusi izkaisīta ārpus mūsu zemes. Par to liecina augstais ārzemēs dzimušo procents.

Statistiskie dati par L. U. studējošiem pēc dzimšanas vietām sakopotī sākot ar 1931./32. m. gadu. 1936./37. m. gadā no visiem 6.778 studentiem Latvijā dzimuši 5.601 un ārzemēs 1.161. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, novērojama ļoti raksturīga parādība — Latvijā dzimušo skaits ievērojami samazinājies, bet ārzemēs dzimušo skaits uzrāda visumā pieaugumu. No 1931./32. līdz 1936./37. m. gadam Latvijā dzimušo skaits samazinājies par 2.170 vai 27,9%, pie kam atsevišķi Rīgā dzimušo skaits par 555 vai 22,7%, Vidzemē dzimušo par 883 vai 31,4%, Kurzemē dzimušo par 245 vai 29,6%, Zemgalē dzimušo par 414 vai 35,7% un Latgalē dzimušo par 73 vai 13,9%. Turpretim ārzemēs dzimušo skaits tai pašā laikā palielinājies par 212 vai 22,3%. Starp ārzemēs dzimušiem galvenā kārtā ir Padomju Krievijas teritorijā dzimušie. Pēdējie 1936./37. m. gadā no ārzemēs dzimušiem sastāda 81,7%. Padomju Krievijā dzimušie ir arī tie, kas dod ārzemēs dzimušo skaita pieaugumu. No 1931./32.

Latvijas Universitātē studējošie pēc dzimšanas vietām.

Etudiants à l'Université de Lettonie par lieux de naissance.

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Rīga	2 450	2 500	2 525	2 370	1 895
Rīgas apr.	598	578	543	490	409
Cēsu	549	492	490	433	369
Valmieras	617	613	593	543	481
Valkas	516	475	434	407	351
Madonas	528	440	441	407	315
Vidzeme	2 808	2 598	2 501	2 280	1 925
Liepājas apr.	335	300	301	282	241
Aizputes	64	54	50	50	42
Kuldīgas	168	151	156	142	115
Ventspils	150	144	143	132	104
Talsu	110	121	121	95	80
Kurzeme	827	770	771	701	582
Tukuma apr.	172	145	139	125	109
Jelgavas	529	516	503	475	358
Bauskas	223	202	192	170	134
Jekabpils	163	148	157	128	99
Ilūkstes	72	67	70	57	45
Zemgale	1 159	1 078	1 061	955	745
Daugavpils ap.	243	263	269	236	197
Rēzeknes	147	152	159	147	131
Ludzas	72	70	82	86	64
Abrenes	65	68	76	77	62
Latgale	527	553	586	546	454
Latvija — Lettonie	7 771	7 499	7 444	6 852	5 601

Ārzesmes — *A l'étranger*

Amerika	4	5	8	8	7
Anglija	3	3	5	4	—
Dānija	—	1	1	2	2
Francija	2	4	3	3	2
Igaunija	79	86	81	89	80
Itālija	1	—	1	—	—
Kīna	9	3	8	5	4
Lietuva	85	82	74	69	52
Mandžūrija	—	6	1	—	3
Norvēģija	1	1	1	1	1
Polija	51	57	60	51	37
Rumānija	—	—	—	1	—
S. P. R. S.	680	760	882	916	948
Somija	15	15	17	18	13
Šveice	4	4	3	4	—
Vācija	15	14	16	12	12
Zviedrija	—	1	—	—	—
Kopā — Total	949	1 042	1 161	1 183	1 161

Dzimš. vieta nezin. 46 43 35 31 16
Lieu de naissance inconnu

Pavisam — Total général . 8 766 8 584 8 640 8 066 6 778

līdz 1936./37. m. gadam Padomju Krievijas tagadējā teritorijā (SPRS) dzimušo skaits palielinājies par 268 vai 39,4%. Šī palielināšanās vedama sakarā ar to, ka tagad studēšanas vecumā nāk kara gados dzimušie, starp kuriem ir samērā vairāk ārzemēs dzimušo, jo tad sakarā ar kara notikumiem, gandrīz puse Latvijas iedzīvotāju bija evakuēta uz Krieviju.

Kopš 1931./32. m. gada ārzemēs dzimušo procentos starp L. U. studējošiem gadu no gada palielinājies: 1931./32. m. gadā tas bija 10,8, 1932./33. m. g. — 12,1, 1933./34. m. g. — 13,4, 1934./35. m. g. — 14,7 un 1936./37. m. g. — 17,1, bet Latvijā dzimušo procenti taj pašā laikā samazinājies no 88,7 uz 87,4, 86,2, 84,8 un 82,7.

1936./37. m. gadā starp L. U. studentiem, kuri dzimuši Latvijā, visvairāk (nedaudz vairāk kā trešā daļa) ir Vidzemē dzimušo, gandrīz tikpat daudz ir arī Rīgā dzimušo, bet vismazāk (8,1%) ir Latgalē dzimušo. Bet salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, Latgalē dzimušo studentu procentos, kā tas redzams nākošā tabulā, gadu no gada palielinājies. Atsevišķā apgabalā dzimušo skaitu salīdzinot ar apgabala iedzīvotāju skaitu, dabūjam, ka uz 10.000 iedzīvotājiem ir

šāds studentu skaits: Rīgā — 49, Vidzemē — 47, Zemgalē — 25, Kurzemē — 20, Latgalē — 8 un caurmērā visā valstī — 29. Ja pieskaitām arī ārzemēs dzimušos, tad caurmērā uz 10.000 iedzīvotājiem 1936./37. m. gadā iznāk 35 studenti.

Latvijā dzimušie studenti procentos pēc dzimšanas vietām.

Proportionnalité d'après les lieux de naissance des étudiants nés en Lettonie.

Apgabali — <i>Provinces</i>	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Rīga	31,53	33,34	33,92	34,59	33,89
Vidzeme	36,14	34,64	33,60	33,27	34,57
Kurzeme	10,64	10,27	10,36	10,23	10,89
Zemgale	14,91	14,58	14,25	13,64	13,30
Latgale	6,78	7,27	7,87	7,97	8,11
Latvija — Lettonie	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Novērtējot Latvijā dzimušo studentu sadalīšanos pēc dzimšanas vietām, jāņem vērā, ka tagad ir samērā liels skaits ārzemēs dzimušo, kuri vecāki viņu dzimšanas laikā tikai sakarā ar kara notikumiem bija spiesti uz laiku atstāt mūsu zemi. Un tā kā savu dzimteni atstāt bija spiesti g. k. Kurzemes un Zemgales iedzīvotāji, tad arī starp tagadējiem ārzemēs dzimušiem studentiem ir samērā vairāk tādu, kuri patiesībā nāk no minētiem apgabaliem. Ja šo apstākli ņemam vērā, tad arī izmaiņas apgabalu nozīme studentu skaita ziņā.

Nākošā tabulā redzams, kā L. U. studējošie latvieši sadalās pēc dzimšanas vietām. 1936./37. m. gadā no visiem 5.776 latviešu tautības studentiem Latvijā dzimuši 4.880 vai 84,49% un ārzemēs 885 vai 15,32%. Latvijā dzimušo

Latvijas Universitātē studējošie latvieši pēc dzimšanas vietām.

Lettons étudiant à l'Université de Lettonie — d'après les lieux de naissance.

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Rīga	1 792	1 827	1 886	1 813	1 509
Rīgas apr.	567	551	518	471	393
Cēsu	532	477	470	416	355
Valmieras	601	596	581	531	475
Valkas	499	458	420	399	340
Madonas	521	436	434	401	309
Vidzeme	2 720	2 518	2 423	2 218	1 872
Liepājas apr.	255	229	234	228	204
Aizputes	63	51	48	48	39
Kuldīgas	153	136	140	126	105
Ventspils	134	130	127	123	97
Talsu	91	102	104	84	73
Kurzeme	696	648	653	609	518
Tukuma apr.	152	123	121	110	99
Jelgavas	467	446	431	410	316
Bauskas	198	177	168	152	124
Jekabpils	146	131	138	114	87
Ilūkstes	53	49	50	42	37
Zemgale	1 016	926	908	828	663
Daugavpils ap.	108	110	119	111	105
Rēzeknes	102	104	114	110	106
Ludzas	46	44	52	64	48
Abrenes	59	61	68	69	59
Latgale	315	319	353	354	318
Latvija — Lettonie	6 539	6 238	6 223	5 822	4 880
Ārzesmes — <i>A l'étranger</i>	662	725	834	869	885
Dzimšanas vieta nezināma	36	36	26	21	11
<i>Lieu de naissance inconnu</i>					
Kopā — Total	7 237	6 999	7 083	6 712	5 776

procents starp latviešu tautības studentiem pēdējos gados ievērojami samazinājies, jo 1931./32. māc. gadā tas bija 90,36, 1932./33. m. gadā — 89,13, 1933./34. m. g. — 87,86, 1934./35. m. g. — 86,74 un 1936./37. m. g. — 84,49, turpretim ārzemēs dzimušo procents tai pašā laikā palielinājies no 9,15 uz 10,36, 11,77, 12,95 un 15,32. Latviešu tautības studentu skaits no 1931./32. līdz 1936./37. m. gadam samazinājies par 1.461 vai 20,2%, pie kam Latvijā dzimušo skaits samazinājies par 1.659 vai 25,4%, bet ārzemēs dzimušo skaits palielinājies par 223 vai 33,7%. Atsevišķi Padomju Krievijas teritorijā dzimušo skaits palielinājies par 245 vai 49,4%. Latvijā dzimušo latviešu tautības studentu skaits minētā laikā samazinājies visos apgabalos, izņemot vienīgi Latgali.

L. U. studējošie latvieši procentos pēc dzimšanas vietām.

Proportionnalité par lieux de naissance des Lettons étudiant à l'Université de Lettonie.

Apgabali — Provinces	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Rīga	27,40	29,49	30,41	31,14	30,92
Vidzeme	41,00	40,57	38,94	38,10	38,76
Kurzeme	10,64	10,59	10,49	10,46	10,61
Zemgale	15,54	14,84	14,19	14,22	13,59
Latgale	4,82	5,11	5,67	6,08	6,52
Latvija — Lettonie	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Starp Latvijā dzimušiem latviešu tautības studentiem visvairāk ir Vidzemē un pēc tam Rīgā dzimušo, bet vismazāk Latgalē dzimušo. Kā iepriekšējā tabulā redzam, latviešu studentu procentuālais sadalījums pēc dzimšanas vietām pa apgabaliem uzrāda noteiktas pārmaiņas. Gadu no gada palielinājies Latgalē dzimušo procents, bet Vidzemē un arī Zemgalē dzimušo procents samazinājies. Atsevišķā apgabalā dzimušo latviešu studentu skaitu salīdzinot ar tā apgabala latviešu tautības iedzīvotāju skaitu, dabūjam, ka 1936./37. m. gadā uz 10.000 iedzīvotājiem latviešiem ir šāds studentu skaits: Rīgā 62, Vidzemē 49, Zemgalē 27, Kurzemē 20, Latgalē 9 un caurmērā visā valstī 33. Ja pieskaitām ārzemēs dzimušos studentus (latviešus), tad uz 10.000 piederīgiem latviešiem ir 39 L. U. studenti.

No 1936./37. m. gadā studējošiem Latvijā dzimušiem latviešu tautības studentiem Rīgā dzimuši 955 vīrieši un 554 sievietes, Vidzemē — 1.328 vīrieši un 544 sievietes, Kurzemē — 402 vīr. un 116 siev., Zemgalē — 496 vīr. un 167 siev., Latgalē — 255 vīr. un 63 sievietes vai pavisam 3.436 vīrieši un 1.444 sievietes. No pēdējiem laukos dzimuši 1.933 vīrieši un 650 sievietes.

Abu dzimumu procentuālais sadalījums pēc dzimšanas vietām nav vienāds. No Latvijā dzimušiem 1936./37. m. gadā studējošiem latviešu tautības vīriešiem Rīgā dzimuši 27,70%, bet no sievietēm 38,37%, Vidzemē no vīriešiem 38,65%, bet no sievietēm 37,67%, Kurzemē no vīriešiem 11,70%, bet no sievietēm 8,03%, Zemgalē no vīriešiem 14,44%, bet no sievietēm 11,57% un Latgalē no vīriešiem 7,42%, bet no sievietēm 4,36%. Šie skaitļi rāda, ka Rīgā dzimušo starp studējošām sievietēm ir ievērojami vairāk, kā starp studējošiem vīriešiem, bet pārējos apgabalos šī attiecība ir pretēja.

No 1936./37. m. gadā studējošiem vācu tautības studentiem Latvijā dzimuši 222 vai 79,9% un ārzemēs 56, no krievu tautības studentiem Latvijā dzimuši 91 vai 48,7% un ārzemēs 96, un

no židu tautības studentiem Latvijā dzimuši 359 vai 77,9% un ārzemēs 102.

No 1936./37. m. gada studentiem, kuri dzimuši Latvijā, 2.029 vīrieši un 934 sievietes vai kopā 2.963 studenti dzimuši pilsētās, bet pārējie 1.971 vīrietis un 667 sievietes vai 2.638 dzimuši laukos. Atsevišķu tautību studentu sadalījumi pēc dzimšanas vietām pilsētās un laukos ir ļoti nevienādi.

Latvijā dzimušie studenti procentos pēc dzimšanas vietām pilsētās un laukos 1936./37. m. g.
Proportionnalité des étudiants nés en Lettonie — d'après les lieux de naissance dans les villes et à la campagne — 1936/37.

Tautības Nationalités ethniques	Pilsētās d. les villes	Laukos à la camp.	Kopā Total
Latvieši — Lettons	47,07	52,98	100,00
Vācieši — Allemands	87,84	12,16	100,00
Krievi — Russes	91,21	8,79	100,00
Žīdi — Juifs	97,21	2,79	100,00
Pārējie — Autres	79,19	20,41	100,00
Kopā — Total	52,90	47,10	100,00

No Latvijā dzimušiem studentiem lielākā daļa (52,9%) dzimuši pilsētās. No atsevišķām tautībām vienīgi latviešiem laukos dzimušie ir pārsvarā.

Studentu vecāku nodarbošanās. Visai raksturīgi ir arī skaitļi par studentu sadalīšanos pēc vecāku patreizējās vai iepriekšējās nodarbošanās. Tie rāda no kādām saimniecības nozarēm nākusi akadēmiskā jaunatne.

Vecāku nodarbošanās L. U. studentiem.
Occupation des parents des étudiants de l'Université de Lettonie.

Saimniecības nozares Branches	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Lauksaimn. — Agriculture	3 236	2 921	2 921	2 743	2 256
Rūpniecība — Industrie	1 111	1 086	1 298	1 293	1 072
Tirdzniecība — Commerce	1 156	1 062	1 176	1 137	954
Satiksmē — Commun.	379	305	363	285	254
Valsts un pašvald. adm. — Adm. d'Etat, munic. et com.	753	567	887	863	536
Brīvās profesijas, izglīt., māksla — Profess. libres	928	986	876	788	565
Veselības kopš. tirība — Hygiène publ.	231	233	284	270	220
Mājkaltpotāji — Serv. domest.	95	113	119	95	81
Pārējie un nenosk. — Autres et incon.	877	1 311	716	592	840
Kopā — Total	8 766	8 584	8 640	8 066	6 778

Ziņas par studentu vecāku patreizējo vai pēdējo nodarbošanos sakopotas, sākot ar 1931./32. m. gadu. Šīs ziņas iztrūkst arī par 1935./36. māc. gadu, kad, sakarā ar jaunu studentu neuzņemšanu, tās vispār neievāca. No atsevišķām saimniecības nozarēm visvairāk studentu devusi lauksaimniecība. Ar lauksaimniecību nodarbojas trešā daļa no visu studentu vecākiem. 1936./37. māc. gadā no visu studentu vecākiem ar lauksaimniecību nodarbojās 33,28% (1931./32. m. g. — 36,92%), ar rūpniecību vai amatniecību — 15,82% (12,67%), ar tirdzniecību — 14,07% (13,10%), ar brīvām profesijām, izglītības un mākslas iestādēs — 8,34% (10,59%), valsts un pašvaldības iestādēs — 7,91% (8,59%), satiksmē — 3,75% (4,32%), veselības kopšanā un tīrības uzturēmos — 3,25% (2,63%), kā mājkaltpotāji — 1,19% (1,09%) un pārējie un ar nenoskaidrotu nodarbošanos sastāda — 12,30% (10,00%). Salīdzinot ar 1931./32. m. gadu redzam, ka visvairāk pieaudzis rūpniecībā nodarbināto procents (no 12,67 uz

15,82), bet visvairāk samazinājies lauksaimniecībā nodarbināto procents (no 36,92 uz 33,28). Ne daudz pārmainījušies arī citās nozarēs strādājošo procenti.

Tā kā atsevišķu tautību novietojums pilsētās un laukos un līdz ar to arī sadalījums pēc nodarbošanās nozarēm ir nevienāds, tad aplūkojama atsevišķi latviešu tautības studentu vecāku nodarbošanās.

L. U. studējošo latviešu vecāku nodarbošanās.
Occupation des parents des Lettons étudiant à l'Université de Lettonie.

Salmniec. nozares <i>Branches</i>	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Lauksaimniecība	3 153	2 851	2 834	2 661	2 209
Rūpniecība	901	858	1 036	1 062	885
Tirdzniecība	587	519	610	623	588
Satiksmē	328	271	321	258	239
Valsts un pašvald. adm.	645	501	797	778	488
Brīvās prof., izglītība, māksla	687	732	645	596	481
Veselības kopšana, tīrība	102	105	136	149	126
Mājkalpotāji	77	90	104	83	73
Pārējie un nenoskaidr.	757	1 072	600	502	687
Kopā — Total	7 237	6 999	7 083	6 712	5 776

Starp latviešu tautības studentu vecākiem procentuāli ir ievērojami vairāk lauksaimniecībā nodarbināto, bet mazāk tirdzniecībā nodarbināto, kā starp cittautiešiem. No 1936./37. m. g. studējošo latviešu vecākiem ar lauksaimn. nodarbojušies 38,25% (1931./32. m. g. — 43,57%), ar rūpn. — 15,32% (12,45%), ar tirdzniecību — 10,18% (8,11%), valsts un pašvaldību iestādēs — 8,45% (8,91%), ar brīvām profesijām, izglītības un mākslas iestādēs — 8,33% (9,40%), satiksmē — 4,14% (4,33%), veselības kopšanas un tīrības uzņēmumos — 2,18% (1,41%), kā mājkalpotāji — 1,26% (1,07%) un pārējie un ar nenoskaidrotu nodarbošanās sastāda — 11,80% (10,46%).

Studējošie pēc līdzekļu iegūšanas. Daļa studentu dzīvei un studijām vajadzīgos līdzekļus saņem pilnā apmērā no vecākiem vai citiem, bet daļa studentu paši pelna nepieciešamos līdzekļus. Sakopojot ziņas par līdzekļu iegūšanu, visi studenti sadalīti 3 daļās: 1) patstāvīgi — kuŗi visus līdzekļus iegūst paši vai nu ar savu darbu, vai no saviem īpašumiem un kapitāliem, 2) pa daļai patstāvīgi — kuŗi līdzekļus pa daļai iegūst paši un pa daļai saņem no citiem un 3) nepatstāvīgi — kuŗi visus līdzekļus saņem no vecākiem vai pabalsta veidā no citiem.

L. U. studējošie pēc līdzekļu iegūšanas.
Etudiants de l'Université de Lettonie d'après l'acquisition des moyens de subsistance.

Māc. gadi <i>Années scol.</i>	Patstāvīgi Subsistant d'eux-mêmes	Pa daļai patstāvīgi En partie subsistant d'eux-mêmes	Nepatstāvīgi Ne subsistant pas d'eux-mêmes.	Kopā Total
	S k a i t s	N o m b r e		
1931./32.	4 038	1 223	3 505	8 766
1932./33.	3 747	935	3 902	8 584
1933./34.	3 569	1 108	3 963	8 640
1934./35.	3 404	1 072	3 590	8 066
1936./37.	2 938	977	2 863	6 778
	P r o c e n t s	E n %		
1931./32.	46,06	13,85	39,99	100,00
1932./33.	43,66	10,19	45,46	100,00
1933./34.	41,01	12,49	45,97	100,00
1934./35.	42,20	13,29	44,11	100,00
1936./37.	43,35	14,41	42,24	100,00

1936./37. m. gadā no visiem studentiem visvairāk ir patstāvīgi, t. i. tādu, kuŗi līdzekļus iegūst ar savu darbu vai no saviem īpašumiem un kapitāliem. Patstāvīgi studenti 1936./37. m. gadā sastāda 43,35% no studentu kopskaita, gandrīz tikpat daudz bijis arī nepatstāvīgi studentu (42,24%), un tādi, kuŗi līdzekļus iegūst paši un saņem arī pabalstu no citiem, sastāda 14,41%. Pēdējos trīs gados novērojama patstāvīgo un pa daļai patstāvīgo studentu procenta neliela palielināšanās un nepatstāvīgo procenta samazināšanās.

Visu tautību studentu procentuālais sadalījums pēc līdzekļu iegūšanas nav vienāds. No 1936./37. m. gadā studējošiem latviešiem 2.636 vai 45,64% ir patstāvīgi, 753 vai 13,01% pa daļai patstāvīgi un 2.387 vai 41,32% nepatstāvīgi, no vāciešiem 88 vai 31,43% patstāvīgi, 67 vai 23,93% pa daļai patstāvīgi un 125 vai 44,64% nepatstāvīgi, no krieviem 50 vai 26,00% patstāvīgi, 37 vai 19,68% pa daļai patstāvīgi un 101 vai 53,72% nepatstāvīgi un no žīdiem 140 vai 30,24% patstāvīgi, 110 vai 23,76% pa daļai patstāvīgi un 213 vai 46,00% nepatstāvīgi. Starp latviešiem ir procentuāli vairāk patstāvīgo un mazāk nepatstāvīgo studentu kā starp cittautiešiem.

Nākošā tabulā redzams, kā no atsevišķām saimniecības nozarēm (pēc vecāku nodarbošanās) nākušie studenti sadalās pēc līdzekļu iegūšanas.

L. U. studenti pēc vecāku nodarbošanās un līdzekļu iegūšanas 1936./37. m. g.

Etudiants de l'Université de Lettonie, d'après l'occupation des parents et l'acquisition des moyens de subsistance en 1936./37.

Vecāku nodarbošanās <i>Occupation des parents</i>	Patstāvīgi N o m b r e	Pa daļai patstāvīgi	Nepatstāv.	Kopā Total
	S k a i t s			
Lauksaimniecība	1 175	284	797	2 256
Rūpniecība	492	162	418	1 072
Tirdzniecība	332	181	441	954
Satiksmē	115	34	105	254
Valsts un pašvald. adm.	177	84	275	536
Brīvās prof., izglītība, māksla	155	64	346	565
Veselības kopšana, tīrība	40	22	158	220
Mājkalpotāji	46	15	20	81
Pārējie un nenoskaidr.	406	131	303	840
Kopā — Total	2 938	977	2 863	6 778
	P r o c e n t s	e n %		
Lauksaimniecība	52,08	12,29	35,63	100,00
Rūpniecība	45,89	15,11	39,00	100,00
Tirdzniecība	34,80	18,17	46,33	100,00
Satiksmē	45,18	13,38	41,34	100,00
Valsts un pašvald. adm.	33,02	15,67	51,81	100,00
Brīvās prof., izglītība, māksla	27,49	11,83	61,24	100,00
Veselības kopšana, tīrība	18,18	10,00	71,82	100,00
Mājkalpotāji	56,59	18,52	24,69	100,00
Pārējie un nenoskaidr.	48,23	15,00	36,67	100,00
Kopā — Total	43,25	14,41	42,14	100,00

No 2.256 studentiem, kuŗu vecāki nodarbojas ar lauksaimniecību (vai arī viņu pēdējā nodarbošanās bijusi lauksaimniecība) 1.175 vai 52,08% ir patstāvīgi, 284 vai 12,59% pa daļai patstāvīgi un 797 vai 35,33% nepatstāvīgi. Procentuāli visvairāk patstāvīgo ir starp tiem studentiem, kuŗu vecāki strādā kā mājkalpotāji vai lauksaimniecībā, bet vismazāk starp tiem, kuŗu vecāki nodarbojas veselības kopšanas un tīrības uzņēmumos vai ar brīvām profesijām.

Nepatstāvīgo studentu skaitā, kā jau minēts, ieskaitīti tie, kuŗi līdzekļus saņem no vecākiem vai arī no citiem pabalsta veidā. 1936./37. m. gadā bijuši 2.863 nepatstāvīgi studenti un nākošā tabulā redzams, kas viņiem devuši līdzekļus.

**Līdzekļu devēji nepatstāvīgiem studentiem
1936./37. m. g.**

Sources des moyens des étudiants qui ne subsistent pas d'eux-mêmes — en 1936/37.

Līdzekļus devuši — Sources	Skaitis	%
Vecāki — Parents	2 267	79,18
Piederīgie — Parent	235	8,21
Citas personas — Autres personnes	6	0,21
Sab. organizācijas — Organisations publiques	53	1,85
L. U. stipendija — Bourse de l'Université de Lettonie	138	4,82
Dažādi (vairāki) — Autres (plusieurs)	164	5,73
Kopā — Total	2 863	100,00

No nepatstāvīgiem studentiem 4/5 saņem līdzekļus no vecākiem un 8% no pārējiem piederīgiem. No pa daļai patstāvīgiem 977 studentiem 642 vai 66% saņem līdzekļus no vecākiem, 78 vai 8% no pārējiem piederīgiem, 77 vai 8% L. U. stipendiju, 22 vai 2% no sabiedriskām organizācijām, 12 vai 1% no atsevišķām neradnieciskām personām un 146 vai 15% no vairākiem.

Studējošo nodarbošanās. Daļa studentu līdzekļus iegūst patstāvīgi vai pa daļai patstāvīgi. Šie patstāvīgi un pa daļai patstāvīgi studenti blakus studijām arī nodarbojas. Kādās saimniecību nozarēs nodarbojušies studenti redzams nākošā tabulā.

**Latvijas Universitātē studējošo nodarbošanās.
Occupation des étudiants de l'Université de Lettonie.**

Saimniecības nozares Branches	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Lauksaimniecība	258	131	198	142	87
Rūpniecība	435	304	487	454	478
Tirdzniecība	404	325	370	407	446
Satiksmē	274	188	232	189	199
Valsts un pašvald. adm.	1427	1471	1437	1571	1330
Brīvās prof., izglītība, māksla	1882	1630	1469	1285	929
Veselības kopšana, tīrība	300	251	256	349	334
Mājkalpotāji	4	14	11	5	9
Pārējie un nenoskaidr.	277	368	217	74	103
Kopā — Total	5261	4682	4677	4476	3915

1936./37. māc. gadā pavisam nodarbojušies 3.915 studenti (tai skaitā 2.938. patstāvīgi un 977 pa daļai patstāvīgi). Strādājošo skaitā ieskaitīti arī tie, kuri pārtiek no saviem īpašumiem vai kapitāliem. Starp 1936./37. m. gadā strādājošiem studentiem bijušas 814 sievietes, no kurām 259 nodarbojušās izglītības un mākslas iestādēs vai ar brīvām profesijām, 229 valsts un pašvaldību iestādēs, 126 veselības kopšanā vai tīrības uzņēmumos, 88 tirdzniecībā, 43 rūpniecībā, 30 satiksmē, 4 lauksaimniecībā, 2 kā mājkalpotājas un 33 pārējās vai nenoskaidrotās nozarēs. No minētām 814 strādājošām studentēm 544 patstāvīgas un 270 pa daļai patstāvīgas.

Starp 1936./37. māc. gadā strādājošiem 3.915 studentiem 3.389 vai 86,6% ir latvieši. No pēdējiem 1.306 nodarbojušies valsts un pašvaldību iestādēs, 687 izglītības un mākslas iestādēs vai ar brīvām profesijām, 398 rūpniecībā, 362 tirdzniecībā, 275 veselības kopšanā vai tīrības uzņēmumos, 177 satiksmē, 85 lauksaimniecībā, 8 kā mājkalpotāji un 91 pārējās un nenoskaidrotās saimniecību nozarēs.

No patstāvīgiem un pa daļai patstāvīgiem studentiem, apmēram, trešā daļa, 1936./37. m. gadā — 33,98% nodarbojušies valsts un pašvaldību iestādēs. Šajā nozarē tagad ir visvairāk nodarbināto studentu. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, valsts un pašvaldību iestādēs strādājošo studentu procentis, kā tas redzams ie-

L. U. studējošie (patst. un pa daļai patst.) procentos pēc nodarbošanās.

Étudiants de l'Université de Lettonie subsist. entièrement ou en partie d'eux-mêmes — d'après leur occupation — en %.

Saimn. nozares Branches	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Lauksaimniecība	4,90	2,80	4,23	3,17	2,22
Rūpniecība	8,17	6,49	10,41	10,14	12,71
Tirdzniecība	7,68	6,94	7,91	9,09	11,59
Satiksmē	5,21	4,02	4,96	4,22	5,08
Valsts un pašvald. adm.	27,12	31,42	30,73	35,10	33,68
Brīvās prof., izglītība, māksla	35,77	34,81	31,41	28,71	23,73
Veselības kopšana, tīrība	5,70	5,56	5,47	7,80	8,53
Mājkalpotāji	0,08	0,20	0,24	0,11	0,23
Pārējie un nenoskaidr.	5,27	7,56	4,64	1,66	2,63
Kopā — Total	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

priekšējā tabulā, uzrāda palielināšanos. Pēc tam lielāks studentu skaits nodarbināts brīvo profesiju grupā, kurā 1936./37. māc. gadā nodarbināti 23,73% no visiem strādājošiem. Šai grupā strādājošo procentis, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, uzrāda pakāpenisku un strauju samazināšanos. Pēc tam lielāks nodarbināto studentu skaits ir rūpniecībā un tirdzniecībā un šajās nozarēs strādājošo studentu procentis uzrāda mānāmu palielināšanos.

Studējošo sadalījums pēc studiju ilguma. Lai gan atsevišķu fakultātu mācību programmas sadalītas uz noteiktu gadu resp. semestru skaitu, tad tomēr studijas bieži ieilgst un ir prāvs studentu skaits, kuri studē ilgāk.

**Studenti pēc studiju ilguma 1936./37. m. gadā.
Étudiants dans l'année scolaire 1936/37 d'après la durée de leurs études.**

Studējošo tautība Nationalité ethnique des étudiants	Studiju ilgums Durée des études						Kopā Total
	Līdz 4 gad. Jusqu'à 4 ans	5-6 gad. 5-6 ans	7-8 gad. 7-8 ans	9-10 gad. 9-10 ans	11 g. un vairāk 11 ans et plus		
Latvieši Lettons	960	550	518	228	380	2636	
Latvieši Lettons	(Patstāvīgi ¹⁾)	438	168	98	26	23	753
	(Pa daļai patst. ²⁾)	1709	404	174	67	33	2387
Vācieši Allemands	(Patstāvīgi)	28	22	13	9	16	88
	(Pa daļai patst.)	28	17	18	2	2	67
Krievi Russes	(Patstāvīgi)	79	26	15	4	1	125
	(Pa daļai patst.)	21	11	11	1	6	50
Zīdi Juifs	(Patstāvīgi)	19	12	5	1	—	37
	(Pa daļai patst.)	76	18	4	2	1	101
Poļi Polonais	(Patstāvīgi)	42	41	31	17	9	140
	(Pa daļai patst.)	42	37	22	5	4	110
Igauni Estoniens	(Patstāvīgi)	142	40	19	5	7	213
	(Pa daļai patst.)	2	3	2	2	1	10
Leiši Lithuaniens	(Patstāvīgi)	1	—	—	—	1	2
	(Pa daļai patst.)	7	1	—	1	—	9
Pārējās taut. Autre nat. ethn.	(Patstāvīgi)	3	1	3	1	—	8
	(Pa daļai patst.)	4	—	—	—	—	4
Kopā Total	(Patstāvīgi)	5	2	1	—	—	8
	(Pa daļai patst.)	3	—	—	—	—	3
Kopā Total	(Patstāvīgi)	1	1	—	—	1	3
	(Pa daļai patst.)	8	8	2	1	—	19
Kopā Total	(Patstāvīgi)	2	—	1	—	—	3
	(Pa daļai patst.)	1	—	—	—	—	1
Kopā Total	(Patstāvīgi)	1	—	—	—	—	1
	(Pa daļai patst.)	1	—	—	—	—	1
Kopā Total	(Patstāvīgi)	1061	628	579	258	412	2938
	(Pa daļai patst.)	534	235	143	34	31	977
Kopā Total	(Patstāvīgi)	2027	499	215	80	42	2863
	(Pa daļai patst.)	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Patstāvīgi iegūst līdzekļus iztikai. ²⁾ Pa daļai patst. iegūst līdzekļus iztikai. ³⁾ Saņem līdzekļus iztikai no citām personām.
¹⁾ Gagnent la substance entièrement eux-mêmes. ²⁾ Gagnent une partie de la subsistance. ³⁾ Reçoivent la subsistance des parents.

1936./37. m. gadā no visiem 6.778 studentiem 3.622 vai 53,4% studē ne ilgāk kā ceturto gadu, 1.362 vai 20,1% studē piekto vai sesto gadu, 937 vai 13,8% septīto vai astoto gadu, 372 vai 5,5% deviņo vai desmito gadu un 485 vai 7,2% studē vienpadsmito gadu vai ilgāk.

Ļoti raksturīgi ir skaitļi par patstāvīgo un nepatstāvīgo studentu sadalīšanos pēc studiju ilguma. Šie skaitļi rāda studiju ietilgšanu sakarā ar nodarbošanos. 1936./37. māc. gadā starp 3.622 studentiem, kuri studē ne ilgāk kā ceturto gadu, 1.061 vai 29,30% ir patstāvīgi, 534 vai 14,74% pa daļai patstāvīgi un 2.027 vai 55,96% nepatstāvīgi. Tā tad starp jaunākiem studentiem vairākumā ir nepatstāvīgie, bet līdz ar studiju ilgumu nepatstāvīgo studentu procents samazinājas un patstāvīgo procents pieaug. Tā no studentiem, kuri studē piekto vai sesto gadu 46,11% ir patstāvīgi, 17,25% pa daļai patstāvīgi un 36,64% nepatstāvīgi; no tiem, kuri studē septīto vai astoto 61,70% ir patstāvīgi, 15,26% pa daļai patstāvīgi un 22,95% nepatstāvīgi; no tiem, kuri studē deviņo vai desmito gadu 69,35% ir patstāvīgi, 9,14% pa daļai patstāvīgi un 21,51% nepatstāvīgi, no tiem, kuri studē vienpadsmito gadu un ilgāk jau 84,95% ir patstāvīgi, 6,39% pa daļai patstāvīgi un 8,66% nepatstāvīgi, bet caurmērā no visiem studentiem 43,25% ir patstāvīgi, 14,41% pa daļai patstāvīgi un 42,24% nepatstāvīgi. Šie skaitļi spilgti rāda, ka, jo vecāki studenti (pēc studiju ilguma), jo vairāk starp viņiem patstāvīgu.

Studenti procentos pēc studiju ilguma

1936./37. m. g.

Proportionnalité des étudiants de l'année scolaire 1936/37 d'après la durée de leurs études

Studiju ilgums Durée des études	Patstāvīgie Subsist. d'eux-mêmes	Pa daļai patstāvīgie Subs. en partie d'eux-mêmes	Nepatstāvīgie Ne subsist. pas d'eux-mêmes	Kopā Total
Līdz 4 g. Au-dessous de 4 ans	36,11	54,66	70,80	53,44
5-6 g.	21,38	24,05	17,48	20,69
7-8 "	19,71	14,64	7,11	13,82
9-10 "	8,78	3,48	2,70	5,48
11 un vair. g. 11 ans et plus	14,02	3,17	1,47	7,16
Kopā — Total	100,00	100,00	100,00	100,00

Kā iepriekšējā tabulā redzam, patstāvīgie studenti, kuri visus līdzekļus sagādā paši, no pa daļai un nepatstāvīgiem studentiem, ļoti ievērojami atšķiras ar augstāku ilgāk studējošo studentu procentu.

Beigušie. Līdz 1936./37. māc. gada beigām Latvijas Universitāti beiguši 5.783 studenti. Par statistisko vienību beigušo skaitā pieņemta ne individuāla persona, bet gan atsevišķas nodaļas beigšanas gadījums. Viena persona, kas beidz vairākas fakultātes vai nodaļas, arī vairākas reizes ieiet beigušo skaitā. Tā tad par beigušo skaitu patiesībā nosaukts beigšanas gadījumu skaits. No visiem 5.783 beigušiem visvairāk 1.463 vai 25,30% beiguši medicīnas fakultāti, tai skaitā 1.122 vai 19,40% beiguši medicīnas nodaļu un 341 vai 5,90% zobārstniecības nodaļu. Pēc tam lielāks beigušo skaits ir tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē, kurā beiguši 1.353 vai 23,40% no visiem, tai skaitā tiesību zinātņu nodaļu beiguši 944 vai 16,33% un 409 vai 7,07% tautsaimniecības nodaļu. Pēc beigušo skaita trešā vietā ierindojas lauksaimniecības fakultāte, kurā beiguši 704 vai 12,17% no visiem, tai skaitā lauksaimniecības nodaļa ar 508 vai 8,78% un mežkopības nodaļa ar 196 vai 3,39% no

visiem beigušiem. Pēc tam ķīmijas fakultāti beiguši 483 vai 8,35%, tai skaitā ķīmijas nodaļu 311 vai 5,98% un farmācijas nodaļu 172 vai 2,97%, mehānikas fakultāti beiguši 384 vai 6,64%, filoloģijas un filozofijas fakultāti 370 vai 6,40%, matematikas un dabas zinātņu fakultāti 321 vai 5,55%, tai skaitā matematikas nodaļu 164 vai 2,84% un dabas zinātņu nodaļu 157 vai 2,71%, inženierzinātņu fakultāti 288 vai 4,98%, tai skaitā inženierzinātņu nodaļu 246 vai 4,25% un kultūrtehnikas nodaļu 42 vai 0,73%, teoloģijas fakultāti 160 vai 2,77%, veterinārmedicīnas fakultāti 154 vai 2,66% un arhitektūras fakultāti 103 vai 1,78% no visiem beigušiem.

L. U. beigušo skaits.

Etudiants de l'Université de Lettonie ayant fini leurs études.

No visiem Universitāti beigušiem 4.049 vai 70,0% ir vīrieši un 1.734 vai 30,0% sievietes. No Universitāti beigušiem vīriešiem visvairāk — 28,13% beiguši tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāti (20,18% beiguši tiesību zinātņu un 7,95% tautsaimniecības nodaļu), pēc tam 17,78% beiguši medicīnas fakultāti (17,24% medicīnas un 0,54% zobārstniecības nodaļu), 13,81% lauksaimniecības fakultāti (9,04% lauksaimniec. un 4,77% mežkop. nod.), 9,43% mehānikas fakultāti, 8,10% ķīmijas fakultāti (6,40% ķīmijas un 1,70% farmācijas nod.), 6,99% inženierzinātņu fakultāti (5,98% inženierzin. un 1,01% kultūrtehn. nodaļu), 4,03% matematikas un dabas zinātņu fakultāti (2,64% matematikas un 1,39% dabas zin. nodaļu), 3,48% teoloģijas, 3,26% veterinārmedicīnas, 2,87% filoloģijas un filozofijas un 2,12% arhitektūras fakultāti. Universitāti beigušo sieviešu procentuālais sadalījums pa fakultātem un nodaļām ir ļoti ievērojami citādāks. No sievie-

L. U. beigušo skaits no 1919./20. — 1936./37. m. g.
Nombre des étudiants ayant fini leurs études — de 1919 à 1936/37.

29	PRIMARĀS KANDIDĀTI — CANDIDATS DE MÉDECINE	94	ARHITEKTI — ARCHITECTES
42	MULTIDOMĒNI — INGĒNIERS DE CULTURE	144	VETERINĀRĀRISTI — MÉDECINS VÉTÉRINAIRE
57	FILIZOĻĀS KANDIDĀTI — CANDIDATS DE PHILOSOPHIE	177	DABAS ZINĀTŅU KANDIDĀTI — CANDIDATS DES SCIENCES NAT.
69	VĒSTURES KANDIDĀTI — CANDIDATS DE HISTOIRE	450	TEOLOĢIJAS KANDIDĀTI — CANDIDATS DE THÉOLOGIE
107	ARHITEKTI — ARCHITECTES	454	MATEMATIKAS ZINĀTŅU KANDIDĀTI — CANDIDATS DES SCIENCES MATHÉMATIQUES
144	VETERINĀRĀRISTI — MÉDECINS VÉTÉRINAIRE	472	FARMĀCIJAS KANDIDĀTI — CANDIDATS DE PHARMACIE
177	DABAS ZINĀTŅU KANDIDĀTI — CANDIDATS DES SCIENCES NAT.	491	FILIZOĻĀS KANDIDĀTI — CANDIDATS DE PHILOSOPHIE
450	TEOLOĢIJAS KANDIDĀTI — CANDIDATS DE THÉOLOGIE	490	INGĒNIERU MEŽKOP. — INGĒNIERS DU SILVICULTURE
454	MATEMATIKAS ZINĀTŅU KANDIDĀTI — CANDIDATS DES SCIENCES MATHÉMATIQUES	505	INGĒNIERU BŪVniecība — INGĒNIERS DU BÂTIMENT
472	FARMĀCIJAS KANDIDĀTI — CANDIDATS DE PHARMACIE	541	INGĒNIERU ĒRĶI — INGĒNIERS DES MÉTIERS
491	FILIZOĻĀS KANDIDĀTI — CANDIDATS DE PHILOSOPHIE	541	ARISTI ZĪBU SĪMĀRIS — MÉDECINS POUR MOULIN DENTAIRES
490	INGĒNIERU MEŽKOP. — INGĒNIERS DU SILVICULTURE	564	INGĒNIERU MEĶ. TEĶN. ELEKTROTĒHN. u. KUSU BŪV. — INGĒNIERS MÉCAN. TEĶN. ÉLECTR. COMPT. & NAVIG.
505	INGĒNIERU BŪVniecība — INGĒNIERS DU BÂTIMENT	602	ĒRĶI UN ZINĀTŅU KANDIDĀTI — CANDIDATS DE MÉCANIQUE
541	INGĒNIERU ĒRĶI — INGĒNIERS DES MÉTIERS	602	AGROĻĀS — AGRICULTEURS
541	ARISTI ZĪBU SĪMĀRIS — MÉDECINS POUR MOULIN DENTAIRES	944	TIESĪBU ZINĀTŅU KANDIDĀTI — CANDIDATS DU DROIT
564	INGĒNIERU MEĶ. TEĶN. ELEKTROTĒHN. u. KUSU BŪV. — INGĒNIERS MÉCAN. TEĶN. ÉLECTR. COMPT. & NAVIG.	4022	
602	ĒRĶI UN ZINĀTŅU KANDIDĀTI — CANDIDATS DE MÉCANIQUE		ARISTI — MÉDECINS

tēm visvairāk — 42,85% beigušas medicīnas fakultāti (24,45% medicīnas un 18,40% zobārstniecības nodaļā) pēc tam 14,05% beigušas filoloģijas un filozofijas fakultāti, 12,34% tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāti (7,32% tiesību zin. un 5,02% tautsaimniecības nodaļā), 9,11% matem. un dabas zin. fakultāti (5,82% dabas zin. un 3,29% mat. nodaļā), 8,94% ķīmijas (5,94% farmācijas un 3,00% ķīmijas nodaļā), 8,36% lauksaimniecības fakultāti (8,19% lauksaimn. un 0,17% mežkop. nodaļā), 1,27% veterinārmedicīnas, 0,98% arhitektūras, 1,09% teoloģijas, 0,29% inženierzinātņu un 0,12% mehānikas fakultāti.

Tālāk raksturīgi ir arī skaitļi par Universitāti beigušo tautībām:

L. U. beigušo tautība.

Nationalités ethniques des étudiants de l'Université de Lettonie, ayant fini leurs études.

Māc. gadi Années scol.	Fakultātes un nodaļas Facultés et sections					
	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Krievi Russes	Žīdi Juifs	Pārējie Autres	Kopā Total
1919./20.	6	—	1	9	2	18
1920./21.	20	10	3	7	—	40
1921./22.	77	17	5	27	4	130
1922./23.	43	7	4	20	2	76
1923./24.	128	7	4	39	1	179
1924./25.	120	21	5	55	2	203
1925./26.	135	19	3	21	1	179
1926./27.	253	31	7	48	4	343
1927./28.	333	17	11	35	5	401
1928./29.	283	22	7	48	3	363
1929./30.	592	25	6	53	7	383
1930./31.	313	16	8	73	9	419
1931./32.	402	19	7	55	12	495
1932./33.	438	44	4	44	7	537
1933./34.	350	36	12	52	8	498
1934./35.	323	25	11	46	4	409
1935./36.	449	32	16	44	6	547
1936./37.	436	39	16	62	10	563
Kopā .	4 441	387	130	738	87	5 783

Līdz 1936./37. m. gada beigām Latvijas Universitāti beigušas pavisam 5.783 personas, no tām 4.441 vai 76,70% latvieši, 738 vai 12,76% žīdi, 387 vai 6,69% vācieši, 130 vai 2,25% krievi un 87 vai 1,51% pārējie. Beigušo skaitā 4.049 vīrieši, no kuriem 3.027 vai 74,76% latvieši, 502 vai 12,40% žīdi, 358 vai 8,84% vācieši, 87 vai 2,15% krievi un 75 vai 1,85% pārējie, bet no 1.734 beigušām sievietēm 1.414 vai 81,55% latvietes, 236 vai 13,61% žīdienes, 43 vai 2,48% krievietes, 29 vai 1,67% vācietes un 12 vai 0,69% pārējās.

L. U. beigušie latvieši.

Lettons ayant fini leurs études à l'Université de Lettonie.

Māc. gadi Années scol.	% no beigušo kopskaita % du total des Lettons ayant fini					
	Skaitis — Nombre			%		
	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total
1919./20.	2	4	6	33,08	33,33	33,20
1920./21.	20	—	20	51,28	—	50,00
1921./22.	61	16	77	61,62	51,61	59,28
1922./23.	42	1	43	59,15	20,00	56,28
1923./24.	103	25	128	73,37	64,10	71,51
1924./25.	71	49	120	57,26	62,03	59,11
1925./26.	94	41	135	72,31	83,67	75,42
1926./27.	148	105	253	70,44	79,55	73,76
1927./28.	221	112	333	83,40	82,55	83,04
1928./29.	193	90	283	78,14	77,29	77,06
1929./30.	203	89	292	72,76	85,18	76,24
1930./31.	214	99	313	71,81	81,82	74,70
1931./32.	287	115	402	79,94	84,16	81,21
1932./33.	299	139	438	77,46	92,05	81,16
1933./34.	267	123	390	75,21	86,01	78,31
1934./35.	210	113	323	76,06	84,16	78,07
1935./36.	292	157	449	78,92	88,70	82,08
1936./37.	300	136	436	76,14	80,47	77,44
Kopā .	3 027	1 414	4 441	74,76	81,55	76,79

Latvijas Universitāti beigušo latviešu kā vīriešu, tā sieviešu skaits vislielāks ir beidzamajos gados. Līdz 1936./37. m. gada beigām Universitāti beiguši 4.441 latvietis, starp tiem 3.027 vīrieši un 1.414 sievietes. Starp beigušiem latviešiem uz 100 vīriešiem iznāk 47 sievietes. Universitātes pastāvēšanas pirmos gados starp beigušiem ir procentuāli mazāk latviešu kā vēlākos gados. Vēl atzīmējams, ka starp Universitāti beigušām sievietēm ir procentuāli vairāk latviešu kā starp beigušiem vīriešiem.

Līdz 1936./37. m. gadam L.U. beigušie pēc tautībām.
Etudiants de l'Université de Lettonie ayant fini leurs études jusqu'à l'année scolaire 1936./37. — répartis d'après les nationalités ethniques.

Fakultātes un nodaļas Facultés et sections	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Krievi Russes	Žīdi Juifs	Pārējie Autres nat. ethn.	Kopā Total
	Architektūras	66	16	4	14	3
Filol. un filoz.	320	23	7	17	3	370
filol.	158	18	3	11	1	191
filoz.	49	—	3	3	—	55
vēst.	88	5	1	3	2	99
paid.	25	—	—	—	—	25
Inženierzin.	230	12	11	24	11	288
inžen. zin.	190	10	11	24	11	246
kult. techn.	40	2	—	—	—	42
Ķīmijas	309	29	13	121	11	483
ķīmijas	204	21	10	70	6	311
farmac.	105	8	3	51	5	172
Lauksaimniec.	679	10	6	2	7	704
lauksaimn.	494	1	6	2	5	508
mežkopib.	185	9	—	—	2	196
Matem. un dab. z.	247	24	7	39	4	321
matem.	129	16	4	14	1	164
dabas z.	118	8	3	25	3	157
Mehānikas	235	39	13	87	10	384
Medicīnas	1 075	107	27	242	12	1 463
medic.	802	103	24	183	10	1 122
zobārstn.	273	4	3	59	2	341
Tauts. u. ties. zin.	1 027	99	36	185	6	1 353
tautsaimn.	367	16	6	20	—	409
tiesību zin.	660	83	30	165	6	944
Teoloģijas	135	24	—	—	1	160
Veter. - med.	118	4	6	7	19	154
Kopā — Total	4 441	387	130	738	87	5 783

No 4.441 Universitāti beigušā latvieša visvairāk 802 vai 18,1% beiguši medicīnas nodaļā, 660 vai 14,0% tiesību zinātņu nodaļā, 494 vai 11,1% lauksaimniecības nodaļā un 367 vai 8,3% tautsaimniecības nodaļā. No 387 vāciešiem 103 vai 26,6% beiguši medicīnas un 83 vai 21,4% tiesību zinātņu nodaļā; no 130 krieviem 30 vai 23,1% beiguši tiesību zinātņu nod. un 24 vai 18,5% medicīnas nodaļā un no 738 žīdiem 183 vai 24,8% beiguši medicīnas un 165 vai 22,4% tiesību zinātņu nodaļā.

Ļoti raksturīgi ir skaitļi par Universitātes atsevišķo fakultātu un nodaļu beigušo procentuālo sadalīšanos pēc tautībām. Šie skaitļi zināmā mērā rāda atsevišķu tautību interesi dažādos darbības laukos.

Caurmērā no visiem Universitāti beigušiem latvieši sastāda 76,70%, bet no lauksaimniecības nodaļas beigušiem 97,25%, no kultūrtechnikas nodaļas beigušiem — 95,24% un no mežkopības nodaļas beigušiem — 94,39%. Procentuāli vismazāk latviešu ir starp farmācijas nodaļas (61,05%) un mehānikas fakultātes (61,20%) beigušiem. Kamēr no visiem beigušiem vācieši sastāda 6,69%,

Līdz 1936./37. m. gadam L. U. beigušie procentos pēc tautībām.

Etudiants de l'Université de Lettonie ayant fini leurs études jusqu'à l'année scolaire 1936/37 en % — d'après les nationalités ethniques.

Fakultātes un nodaļas <i>Facultés et sections</i>	Latvieši	Vācieši	Krievi	Žīdi	Pārejie	Kopā <i>Total</i>
Architektūras	64,08	15,84	3,88	13,19	2,01	100,00
Filol. un filoz.	86,49	6,29	1,89	4,59	0,81	100,00
filol.	82,72	9,43	1,57	5,76	0,52	100,00
filoz.	89,10	—	5,45	5,45	—	100,00
vīst.	88,89	5,05	1,01	3,02	2,02	100,00
paid.	100,00	—	—	—	—	100,00
Inženierzin.	79,86	4,17	3,82	8,58	3,85	100,00
inžen. zin.	77,24	4,06	4,47	9,76	4,47	100,00
kult. techn.	95,34	4,76	—	—	—	100,00
Ķīmijas	63,98	6,00	2,69	25,05	2,28	100,00
ķīmijas	65,59	6,75	3,22	22,51	1,93	100,00
farmac.	61,05	4,65	1,74	29,65	2,91	100,00
Lauksaimniec.	96,45	1,42	0,85	0,28	1,00	100,00
lauksaimn.	97,25	0,20	1,18	0,89	0,58	100,00
mežkopib.	94,80	4,59	—	—	1,02	100,00
Matem. un dab. z.	76,98	7,48	2,18	12,15	1,24	100,00
matem.	78,06	9,75	2,44	8,74	0,61	100,00
dabas z.	75,16	5,10	1,91	15,92	1,91	100,00
Mechanikas	61,30	10,16	3,38	22,66	2,60	100,00
Medicīnas	73,48	7,31	1,55	16,54	0,82	100,00
medic.	71,48	9,18	2,14	16,31	0,89	100,00
zobārstn.	80,06	1,17	0,88	17,50	—	100,00
Tauts. u. ties. zin.	75,91	7,32	2,66	13,67	0,44	100,00
tautsaimn.	89,78	3,91	1,47	4,89	—	100,00
tiesību zin.	69,91	8,79	3,18	17,48	0,64	100,00
Teoloģijas	84,38	15,00	—	—	0,62	100,00
Veter. - med.	76,65	2,60	3,90	4,54	12,54	100,00
Kopā — Total	76,79	6,69	2,25	12,76	1,11	100,00

tikmēr no arhitektūras fakultātes beigušiem — 15,34%, teoloģijas fak. beigušiem — 15,00% un

mechanikas fak. beigušiem — 10,16%. Žīdi no beigušo kopskaita sastāda 12,76%, bet no farmācijas nodaļas beigušiem — 29,65%, no mehanikas fakultātes beigušiem — 22,66% un ķīmijas nodaļas beigušiem — 22,51%.

Latvijas Universitātes piešķirami zinātniskie grādi sadalās divās pakāpēs. Pirmo zinātnisko grādu iegūst personas, kas sekmīgi beidz attiecīgas fakultātes pilnu kursu ar visiem paredzētiem praktiskiem darbiem un pārbaudījumiem un iztur akadēmisko gala eksāmenu un iesniedz apmierinošu zinātnisku darbu resp. zinātniski-technisku darbu, vai iztur kā eksterni pārbaudījumu pilna kursa apmērā pēc fakultātes izstrādātiem noteikumiem. Pirmā zinātniskā grāda ieguvēji skaitās Universitāti beiguši. Otrā zinātnisko grādu (Doktora grādu) var iegūt personas, kurām ir pirmais zinātniskais grāds, ja tās iztur attiecīgus pārbaudījumus un iesniedz fakultātes padomei zinātnisku darbu (disertāciju) ar patstāvīga pētījuma raksturu un to sekmīgi aizstāv.

Līdz 1936./37. m. gadam (ieskaitot) Latvijas Universitātē otro zinātnisko (doktora) grādu ieguvušas 114 personas. No tām visvairāk — 35 vai 30,7% ieguvušas medicīnas doktora grādu, pēc tam 17 vai 14,9% inženierzinātņu doktora grādu un 15 vai 13,2% ķīmijas doktora grādu.

L. U. mācības spēki. Universitātes pirmā pastāvēšanas gadā darbojušies pavisam 185 mācības spēki. Tālākos gados mācības spēku skaits gandrīz nepārtraukti palielinājies un pēdējā 1936./37. māc. gadā jau darbojušies 405 mācības spēki. Starp pēdējiem ir 37 sievietes, kas sastāda 9,1% no mācības spēku kopskaita.

1936./37. māc. gadā no visiem 405 mācības spēkiem visvairāk — 19,26% ir medicīnas fakultātē, pēc tam 12,59% lauksaimniecības, 11,36% filoloģijas un filozofijas, 10,86% ķīmijas, 10,12% tautsaimniecības un tiesību zinātņu, 9,63% matemātikas un dabas zinātņu, 8,15% mehanikas, 7,90% inženierzinātņu, 4,20% arhitektūras, 3,21% veterinārmedicīnas un 2,72% teoloģijas fakultātē. Caurmērā uz vienu mācības spēku iznāk 17 stu-

Otrā zinātniskā grāda (doktora) ieguvušo skaits.
Nombre des étudiants ayant acquis le 2ième grade universitaire (Dr.).

Otrais zinātņu. grāds 2 ième grade scientifique	1922./23.	1923./24.	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.	Kopā <i>Total</i>
Arhitektūras doktors	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2
Filoloģijas	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	4
Filozofijas	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3
Vēstures	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Inženierzinātņu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	1	1	4	11
" (inž.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6
" (mech.)	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Ķīmijas	—	—	—	—	—	2	—	3	1	2	1	—	—	1	2	15
Farmācijas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Agronomijas zinātņu	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2	—	—	6
Mežzinātņu	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Matemat. zinātņu	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Dabas zinātņu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Medicīnas	—	1	2	3	3	1	4	5	2	—	3	5	3	2	1	35
Ekonomisko zinātņu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Tiesību zinātņu	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	5
Teoloģijas	—	—	1	2	—	—	—	1	—	1	3	1	—	—	—	9
Veterinārmedic.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	3	6
Kopā — Total	1	2	3	7	7	3	8	11	7	7	14	8	9	8	19	114

denti. Starp dažām fakultātēm šai ziņā ir liela atšķirība. Medicīnas fakultātē caurmērā uz vienu mācības spēku iznāk tikai 6 studenti, kamēr veterinārmedicīnas fakultātē — 12, arhitektūras un ķīmijas fakultātē — 13, matemātikas un dabas zinātņu fakultātē — 14, lauksaimniecības un mehanikas fak. — 15, filoloģijas un filozofijas fak. — 16, inženierzinātņu fak. — 17,

teoloģijas fak. — 18 un tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē — 50 studenti. Sevišķi izceļas medicīnas un tautsaimniecības - tiesību zinātņu fakultātes. Pirmā izceļas ar ļoti mazu (6) un pēdējā ar ļoti lielu (50) studentu skaitu, kamēr pārējās fakultātēs studentu skaits uz vienu mācības spēku svārstās no 12—18. Studentu skaits uz vienu mācības spēku tautsaim-

Latvijas Universitātes mācības spēki pa fakultātēm.
Corps enseignant de l'Université de Lettonie — par facultés.

Fakultātes Facultés	Mācības gadi — Années scolaires															1936./37.								
	1919./20.	1920./21.	1921./22.	1922./23.	1923./24.	1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	Vir.	Hom.	Siev.	Fem.	Kopā	Total	
																		Vir.	Hom.	Siev.	Fem.	Kopā	Total	
Architektūras — Architecture																								
Profesori — Professeurs	2	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	—	—	—	—	3	
Docenti — Docents	7	7	8	8	8	8	9	9	9	9	9	8	8	8	7	7	6	6	—	—	—	—	6	
Pārējie — Autres	3	5	5	6	7	8	5	6	6	7	7	8	8	8	8	8	8	8	—	—	—	—	8	
Kopā — Total	12	16	16	17	18	19	17	18	18	19	19	18	19	19	19	19	17	17	—	—	—	—	17	
Filol. un filoz. — Philol. et philos.																								
Profesori — Professeurs	7	8	14	14	15	16	15	14	14	13	15	16	19	19	19	18	19	20	—	—	—	—	20	
Docenti — Docents	13	16	13	14	11	14	14	14	16	13	15	16	13	13	13	13	10	12	2	—	—	—	14	
Pārējie — Autres	14	13	6	9	9	11	11	9	10	12	13	13	15	11	12	15	15	9	3	—	—	—	12	
Kopā — Total	34	37	33	37	35	41	40	37	40	38	43	45	47	43	44	46	44	41	5	—	—	—	46	
Inženierzin. — Génie civil																								
Profesori — Professeurs	6	5	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	4	5	7	8	9	—	—	—	—	9	
Docenti — Docents	10	13	11	13	13	14	16	15	15	14	15	16	16	15	14	13	12	12	—	—	—	—	12	
Pārējie — Autres	—	—	1	3	4	3	4	4	5	5	6	7	7	7	9	8	9	11	—	—	—	—	11	
Kopā — Total	16	18	16	20	21	21	24	23	24	22	24	26	26	26	28	28	29	32	—	—	—	—	32	
Ķīmijas — Chimie																								
Profesori — Professeurs	6	6	6	5	5	6	6	6	8	8	7	10	11	12	12	11	11	11	—	—	—	—	11	
Docenti — Docents	5	10	9	10	12	11	11	11	10	10	11	7	6	5	4	5	7	7	—	—	—	—	7	
Pārējie — Autres	13	19	19	18	17	19	20	22	22	24	23	24	25	24	26	28	26	21	5	—	—	—	26	
Kopā — Total	24	35	34	33	34	36	37	39	40	42	41	42	41	42	44	44	44	39	5	—	—	—	44	
Lauksaimn. — Agronomie																								
Profesori — Professeurs	2	2	3	3	4	4	4	4	3	3	3	3	4	5	5	5	8	8	—	—	—	—	8	
Docenti — Docents	11	13	12	13	14	14	15	16	17	18	18	18	17	16	18	18	15	15	—	—	—	—	15	
Pārējie — Autres	8	12	11	15	16	21	21	20	19	20	22	24	27	26	26	26	26	21	7	—	—	—	28	
Kopā — Total	21	27	26	31	34	39	40	40	39	41	43	45	48	47	49	49	49	44	7	—	—	—	51	
Mat. un dab. zin. — Mathém. et sciences natur.																								
Profesori — Professeurs	4	4	4	5	5	5	7	7	10	10	9	9	9	9	8	6	5	5	—	—	—	—	5	
Docenti — Docents	6	5	6	7	7	9	8	9	5	7	7	9	9	9	8	11	15	14	1	—	—	—	15	
Pārējie — Autres	7	9	10	9	9	8	7	6	11	11	13	13	14	15	15	18	17	16	3	—	—	—	19	
Kopā — Total	17	18	20	21	21	22	22	22	26	28	29	31	32	33	31	35	37	35	4	—	—	—	39	
Mechanikas — Mécanique																								
Profesori — Professeurs	6	6	5	7	8	9	9	7	8	8	7	8	8	10	10	10	11	10	—	—	—	—	10	
Docenti — Docents	9	9	9	10	10	9	10	10	9	10	12	11	11	10	10	11	11	11	—	—	—	—	11	
Pārējie — Autres	4	4	3	7	9	11	11	11	11	11	10	11	10	9	12	12	12	12	—	—	—	—	12	
Kopā — Total	19	19	17	24	27	29	30	28	28	29	29	30	29	29	32	33	34	33	—	—	—	—	33	
Medicīnas — Médecine																								
Profesori — Professeurs	3	6	6	9	9	12	12	13	13	14	13	13	15	15	17	17	17	17	—	—	—	—	17	
Docenti — Docents	7	12	10	14	13	11	11	11	10	12	12	16	15	16	12	11	11	11	—	—	—	—	11	
Pārējie — Autres	6	15	15	23	25	34	38	38	46	47	48	50	49	50	50	51	35	15	—	—	—	—	50	
Kopā — Total	16	33	31	46	47	57	61	62	61	72	72	77	80	80	79	78	79	63	15	—	—	—	78	
Tauts. un ties. zin. — Econ. polit. et droit																								
Profesori — Professeurs	4	5	5	5	4	4	4	4	5	5	5	5	9	9	9	9	8	9	—	—	—	—	9	
Docenti — Docents	9	15	14	14	15	18	17	17	17	17	17	18	15	15	15	15	15	15	—	—	—	—	15	
Pārējie — Autres	4	3	2	2	3	3	4	5	7	9	8	9	11	12	11	14	17	17	—	—	—	—	17	
Kopā — Total	17	23	21	21	23	25	25	26	28	31	30	31	34	36	35	38	40	41	—	—	—	—	41	
Teoloģijas — Théologie																								
Profesori — Professeurs	—	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	5	—	—	—	—	5	
Docenti — Docents	4	5	3	2	2	3	2	3	4	4	3	4	5	4	7	8	7	6	—	—	—	—	6	
Pārējie — Autres	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kopā — Total	4	8	6	6	6	7	6	7	8	8	8	8	10	9	12	13	11	11	—	—	—	—	11	
Veter.-med. — Méd. vétér.																								
Profesori — Professeurs	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	3	3	2	2	—	—	—	—	2	
Docenti — Docents	3	5	4	4	5	3	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1	2	—	—	—	—	2	
Pārējie — Autres	—	—	—	1	1	1	3	5	4	5	5	8	7	8	8	9	9	8	1	—	—	—	9	
Kopā — Total	5	6	5	6	7	5	7	9	8	9	9	12	11	12	12	13	12	12	1	—	—	—	13	
Pavisam — Total général																								
Profesori — Professeurs	42	49	53	59	62	67	68	67	72	73	71	76	84	93	97	95	96	99	—	—	—	—	99	
Docenti — Docents	84	110	99	109	110	114	116	118	115	116	121	124	120	113	109	113	110	111	3	—	—	—	114	
Pārējie — Autres	59	81	73	94	101	120	125	126	133	150	155	164	174	169	177	188	180	158	24	—	—	—	192	
Kopā — Total	185	240	225	262	273	301	309	311	320	339	347	364	378	375	383	396	396	368	37	—	—	—	405	
T. sk. sievietes — Dont femmes	—	4	6	9	9	12	15	16	24	28	30	32	32	33	34	32	36	—	—	—	—	—	—	

niecības un tiesību zinātņu fakultātē ir astoņas reizes lielāks kā medicīnas fakultātē. Piezīmējams, ka katrs mācības spēks gan iedalīts noteiktā fakultātē, bet lekcijas lasa arī citu fakultātu studentiem.

Sakopojot ziņas par mācības spēkiem, pēdējie sadalīti 3 grupās: 1) profesori, 2) docenti, ieskaitot arī privātdocentus un 3) pārējie (lektori, asistenti). 1936./37. māc. gadā no visiem 405 mācības spēkiem 99 vai 24,4% ir profesori, 114 vai 28,2% docenti un 192 vai 47,4% pārējie mācības spēki.

Profesoru skaits tagad ir divi reizes lielāks kā Universitātes pastāvēšanas pirmos gados. Visvairāk profesoru ir filoloģijas — filozofijas (20,30% no visiem) un medicīnas (17,18%) fakultātē. Docentu skaits, izņemot nelielas svārstības, bijis pastāvīgs. 1936./37. māc. gadā docentu skaits vislielāks bijis lauksaimniecības (13,16% no visiem), matematikas — dabas zinātņu (13,16%) un tautsaimniecības — tiesību zinātņu (13,16%) fakultātēs. Salīdzinot ar Universitātes pastāvēšanas pirmiem gadiem, visvairāk un visstraujāk pieaudzis pārējo mācības spēku skaits. No pēdējiem visvairāk skaitās medicīnas (26,04% no visiem), lauksaimniecības (14,58%) un ķīmijas (13,54%) fakultātēs.

1936./37. m. gadā starp profesoriem nav nevienas sievietes, starp docentiem ir 3 un starp pārējiem mācības spēkiem 34 sievietes.

1936./37. māc. gadā no visiem Latvijas Universitātes mācības spēkiem 24,4% ir profesori, bet starp fakultātem šai ziņā ir ievērojamas atšķirības. Starp atsevišķu fakultātu mācības spēkiem procentuāli visvairāk profesoru ir teoloģijas fakultātē — 45,5%, filoloģijas un filozofijas — 43,5%, mehanikas — 30,3%, inženierzinātņu — 28,1%, ķīmijas — 25,0%, tautsaimniecības un tiesību zinātņu — 22,0%, medicīnas — 21,8%, arhitektūras — 17,0%, lauksaimniecības — 15,7%, veterinārmedicīnas — 15,4% un vismazāk matematikas un dabas zinātņu fakultātē — 12,8%.

2. Latvijas Konservatorija. Conservatoire de Lettonie.

Konservatorija ir augstākā skaņu mākslas un skaņu mākslas izglītības iestāde. Tās uzdevums ietilpst veicināt muzikas pētīšanu un izplatīšanu tautā. Konservatorijā uzņem muzikāli apdāvinātas personas pēc pārbaudījuma. Audzēkņu apmācība sadalīta 7 nodaļās, no tām 6 speciālās un 1 obligātoriski teorētisko priekšmetu nodaļa.

Atzīmējams, ka viens audzēknis var skaitīties vairākās nodaļās, kādēļ arī nākošā tabulā atsevišķo nodaļu audzēkņu kopskaits ir nedaudz lielāks par faktisko audzēkņu skaitu. Visvairāk audzēkņu Konservatorijā bijis pirmos pastāvēšanas gados. Beidzamā 1936./37. m. gadā bijuši 290 audzēkņi, no kuriem visvairāk — 30,7% mācījušies klavieru un 27,2% dziedāšanas nodaļā. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, audzēkņu skaits visās nodaļās nav pārmainījies vienādi. Kopš 1920./21. m. gada visvairāk tas samazinājies klavieru nodaļā.

Konservatorijas pastāvēšanas pirmos gados starp audzēkņiem bijis ļoti liels sieviešu pārsvars — uz vienu vīrieti iznākušas 2 sievietes. Vēlākos gados šis sieviešu skaita pārsvars samazinājies un 1932./33. un 1933./34. m. gadā bijis pat neliels vīriešu pārsvars. Sieviešu pārsvars vislielāks ir klavieru un dziedāšanas klasē. 1936./37. m. gadā starp audzēkņiem uz 100 vīriešiem klavieru nodaļā ir 456, dziedāšanas nodaļā 316,

Latvijas Konservatorijas audzēkņu skaits. Nombre des élèves du Conservatoire de Lettonie.

Māc. gadi Années scolaires	Nodaļas — Sections							Kopā — Total	Fakt. audzēkņu skaits Nombre effectif des élèves
	Kompozīcijas-teorijas Théorie-compos.	Ērģeļu — Orgue	Klavieru — Piano	Dziedāšanas — Chant	Stīgu instrumentu. Instruments à cordes	Pūšamo u. cit. instr. Instr. à vent et de percussion	Oblig. teor. priekšm. Sujets obligatoires		
1919./20.	8	4	144	122	53	27	5	363	358
1920./21.	14	6	244	131	52	24	14	485	476
1921./22.	17	12	219	111	53	25	17	454	446
1922./23.	19	9	172	99	52	27	14	392	384
1923./24.	22	10	167	107	52	28	11	397	389
1924./25.	23	9	168	88	65	31	8	392	386
1925./26.	16	8	151	72	66	37	13	363	356
1926./27.	28	7	151	67	63	41	19	376	357
1927./28.	25	9	149	81	64	43	24	395	385
1928./29.	27	9	143	92	67	49	25	412	403
1929./30.	22	11	136	88	62	50	24	393	385
1930./31.	25	9	134	85	61	47	33	394	390
1931./32.	21	11	135	85	63	48	31	394	391
1932./33.	26	10	100	55	50	42	22	305	304
1933./34.	23	11	93	65	44	41	18	295	295
1934./35.	23	10	93	70	46	42	16	300	300
1935./36.	22	11	86	74	40	45	5	283	283
1936./37.	27	11	89	79	39	42	3	290	289

ērģeļu nodaļā 120, stīgu instrumentu nod. — 18, kompozīcijas-teorijas nod. — 17 un pūšamo un sitamo instrumentu nodaļā — 2 sievietes.

Latvijas Konservatorijas audzēkņi pēc dzimuma. Elèves du Conservatoire de Lettonie par sexe.

Māc. gadi Années scolaires	Vīrieši Hommes	Sievietes Femmes	Kopā Total	Siev. skaits uz 100 vīr. Femmes pour 100 hommes
1919./20.	118	240	358	203
1920./21.	157	319	476	203
1921./22.	151	295	446	195
1922./23.	155	229	384	148
1923./24.	162	227	389	140
1924./25.	170	216	386	127
1925./26.	164	192	356	117
1926./27.	159	198	357	125
1927./28.	176	209	385	119
1928./29.	183	220	403	120
1929./30.	171	214	385	125
1930./31.	189	201	390	106
1931./32.	194	197	391	102
1932./33.	155	149	304	96
1933./34.	148	147	295	99
1934./35.	148	152	300	103
1935./36.	137	146	283	107
1936./37.	140	149	289	106

1936./37. m. gadā no visiem 289 audzēkņiem 205 vai 70,93% ir latvieši, 17,30% žīdi, 6,23% krievi, 3,46% vācieši un 2,08% pārējie. Latviešu starp Konservatorijas audzēkņiem procentuāli ir mazāk kā starp visiem iedzīvotājiem. Arī krievu starp audzēkņiem ir mazāk, bet žīdu turpretim daudz vairāk. Kamēr žīdi no iedzīvotāju skaita pēc 1935. gada tautas skaitīšanas ziņām sastāda tikai 4,7%, tikmēr 1936./37. m. gadā no Konservatorijas audzēkņu kopskaita tie sastāda 17,30%. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, Konservatorijas audzēkņu procentuālā sadalījumā pēc tautībām notikušas ievērojamas pārmaiņas.

Latviešu procents starp Konservatorijas audzēkņiem uzrāda samazināšanos. Kamēr Konservatorijas pastāvēšanas pirmos gados latvieši sastādījuši 80%, tikmēr beidzamos gados vairs tikai 70% no audzēkņu kopskaita. Vāciešu starp audzēkņiem procentuāli ir tikpat, cik pirmos ga-

Latvijas Konservatorijas audzēkņu tautība.
Nationalité ethnique des élèves du Conservatoire de Lettonie.

Māc. gadi Années scol.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Krievi Russes	Žīdi Juifs	Pārejie Autr. nat. ethn.	K o p ā Total
	S k a i t s — N o m b r e					
1919./20.	306	13	9	23	7	358
1920./21.	385	27	13	42	9	476
1921./22.	350	32	12	43	9	446
1922./23.	311	18	13	35	7	384
1923./24.	315	18	11	33	12	389
1924./25.	313	20	10	30	13	386
1925./26.	291	16	13	25	11	356
1926./27.	294	19	6	27	11	357
1927./28.	307	22	11	34	11	385
1928./29.	310	21	14	46	12	403
1929./30.	296	23	12	44	10	385
1930./31.	292	22	18	48	10	390
1931./32.	290	20	16	56	9	391
1932./33.	214	17	18	50	5	304
1933./34.	208	13	16	55	3	295
1934./35.	214	13	18	52	3	300
1935./36.	197	12	22	48	4	283
1936./37.	205	10	18	50	6	289

	%					
1919./20.	85,48	3,68	2,51	6,42	1,96	100,00
1920./21.	80,88	5,67	2,74	8,83	1,89	100,00
1921./22.	78,48	7,17	2,69	9,64	2,02	100,00
1922./23.	80,99	4,68	3,89	9,12	1,82	100,00
1923./24.	80,98	4,63	2,88	8,48	3,08	100,00
1924./25.	81,09	5,18	2,89	7,77	3,37	100,00
1925./26.	81,74	4,90	3,65	7,02	3,09	100,00
1926./27.	82,35	5,32	1,68	7,87	3,08	100,00
1927./28.	79,74	5,71	2,86	8,83	2,86	100,00
1928./29.	76,92	5,21	3,47	11,42	2,98	100,00
1929./30.	76,88	5,97	3,12	11,43	2,60	100,00
1930./31.	74,87	5,64	4,62	12,21	2,56	100,00
1931./32.	74,17	5,12	4,09	14,32	2,30	100,00
1932./33.	70,40	5,69	5,99	16,45	1,64	100,00
1933./34.	70,51	4,41	5,42	18,64	1,02	100,00
1934./35.	71,84	4,33	6,00	17,33	1,00	100,00
1935./36.	69,61	4,24	7,77	16,86	1,42	100,00
1936./37.	70,98	3,46	6,28	17,30	2,08	100,00

dos. Turpretim manāmi pieaugusi krievu un sevišķi žīdu skaitliskā nozīme. No Konservatorijas audzēkņu kopskaita krievi 1919./20. m. g. sastādīja 2,51%, bet 1936./37. m. g. — 6,23% un žīdi 1919./20. m. g. sastādīja 6,42%, bet 1936./37. m. g. 17,30%.

Latviešu skaits L. K. atsevišķās nodaļās.
Nombre des Lettons au Conservatoire de Lettonie — répartition par sections.

Māc. gadi Années scol.	Kompozīcijas—teor.	Ērģeļu	Klavieņu	Dziedāšan.	Stīgu instr.	Pūšamo un sit. instr.	Obl. teor. priekšm.	K o p ā
1919./20.	7	4	120	113	42	19	5	310
1920./21.	13	4	187	117	42	18	13	394
1921./22.	15	8	162	97	41	20	16	359
1922./23.	17	6	130	85	43	23	14	318
1923./24.	19	6	124	95	44	22	11	321
1924./25.	19	5	127	78	52	27	8	316
1925./26.	14	5	114	64	55	33	12	297
1926./27.	20	5	109	63	53	40	17	307
1927./28.	18	8	102	73	50	41	22	314
1928./29.	20	8	96	79	47	43	24	317
1929./30.	17	10	91	78	42	44	22	304
1930./31.	19	9	88	74	36	43	26	295
1931./32.	15	11	85	73	38	45	25	292
1932./33.	15	9	60	47	28	37	18	214
1933./34.	17	10	54	50	25	35	17	208
1934./35.	18	9	54	54	29	35	15	214
1935./36.	16	7	49	62	22	36	5	197
1936./37.	19	7	47	71	25	33	3	205

Kā iepriekšējā tabulā redzams, beidzamos divos gados visvairāk latviešu tautības audzēkņu bijis dziedāšanas nodaļā, bet visos pārējos gados klavieņu nodaļā. 1936./37. m. gadā no 205 latviešu tautības audzēkņiem 34,93% mācījušies dziedāšanas nodaļā, 22,93% klavieņu, 16,10% pūšamo un sitamo instrumentu, 12,20% stīgu instrumentu,

9,27% kompozīcijas — teorijas, 3,41% ērģeļu un 1,46% obligatoriskās teorijas priekšmetu nodaļā. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, latviešu procentuālā sadalījumā pa nodaļām notikušas ievērojamas pārmaiņas.

1936./37. m. gadā no 10 vācu tautības audzēkņiem 3 mācījušies ērģeļu, 3 klavieņu, 2 kompozīcijas - teorijas un 2 pūšamo un sitamo instrumentu nodaļā. No 18 krieviem 7 mācījušies klavieņu, 5 dziedāšanas, 3 kompozīcijas - teorijas, 2 pūšamo un sitamo instrumentu un 1 ērģeļu nodaļā. No 51 žīda 32 vai divas trešdaļas mācījušies klavieņu, 14 stīgu instrumentu, 3 kompozīcijas-teorijas un 2 pūšamo un sitamo instrumentu nodaļā.

1936./37. m. gadā starp atsevišķu nodaļu audzēkņiem procentuāli visvairāk latviešu ir dziedāšanas (89,87%), bet vismazāk klavieņu (52,80%) nodaļā. No klavieņu un stīgu instrumentu nodaļas audzēkņiem vairāk kā trešā daļa ir žīdi.

L. K. audzēkņi pēc vecuma.
Elèves du Conservatoire de Lettonie d'après l'âge.

Vecums Age	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Līdz 14 g. Au-dessous de 14 ans	8	4	5	11	8
15 — 19 "	75	60	45	42	54
20 — 24 "	176	120	132	135	115
25 — 29 "	110	98	84	75	83
30 — 34 "	18	17	23	26	22
35 — 39 "	2	3	3	8	5
40 — "	2	2	3	3	2
Kopā — Total	391	304	295	300	289

1936./37. m. gadā no visiem 289 audzēkņiem 39,8% ir vecumā no 20—24 gadiem, 28,7% no 25—29 gadiem, 18,7% no 15—19 g., 7,6% no 30—34 g., 2,8% līdz 14 gadiem un 2,4% 35 g. un vecāki. Salīdzinot ar iepriekšējiem četriem gadiem, audzēkņu procentuālais sadalījums pēc vecuma neuzrāda noteiktas pārmaiņas, kā tas, piemēram, ir ar Universitātes studentiem.

Audzēkņu vidējais vecums 1936./37. m. gadā ir 23,8 gadi, bet atsevišķi vīriešiem 24,0 un sievietēm 23,0 gadi. Latviešu tautības audzēkņiem vidējais vecums ir 24,6 (vīr. — 25,3 g., siev. — 23,9 g.), krieviem — 24,0, vāciešiem — 22,0 un žīdiem — 20,3 gadi.

L. K. audzēkņi pēc dzimšanas vietām.
Elèves du Conservatoire de Lettonie par lieux de naissance.

Apgabali Provinces	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Rīga (ville)	166	120	116	118	104
Vidzeme	90	66	73	72	57
Kurzeme	23	20	23	22	16
Zemgale	29	27	18	17	25
Latgale	18	14	9	7	6
Latvija — Lettonie	326	247	239	236	208
Ārzemes — A l'étranger	65	57	56	64	81
Pavisam — Total général	391	304	295	300	289

No Konservatorijas 1936./37. māc. gada audzēkņiem 208 vai 72,0% dzimuši Latvijā, bet pārējie 81 vai 28,0% ārzemēs. Starp ārzemēs dzimušiem 47 ir latvieši, 17 žīdi, 13 krievi, 3 vācieši un 1 polis. Ārzemēs dzimušo procents pēdējos gados ievērojami pieaudzis, jo tas 1931./32. m. g. bija 16,6, 1932./33. m. g. — 18,8, 1933./34. m. g. — 19,0, 1934./35. m. g. — 21,3 un 1936./37. m. g. — 28,0. Starp ārzemēs dzimušiem galvenā kārtā

ir Padomju Krievijas teritorijā dzimušie, kuri 1936./37. m. gadā sastāda 22,84% no visu audzēkņu kopskaita.

No 1936./37. m. gada audzēkņiem Latvijā dzimuši 208, no kuriem Rīgā — 50,0%, Vidzemē — 27,4%, Zemgalē — 12,0%, Kurzēmē — 7,7% un Latgalē — 2,9%. Pilsētās dzimušie sastāda 73,6% no audzēkņu kopskaita. Salīdzinot ar iepriekšējiem četriem gadiem, audzēkņu procentuālais sadalījums pa apgabaliem pēc dzimšanas vietām neuzrāda noteiktas pārmaiņas.

**L. K. audzēkņi — latvieši pēc dzimšanas vietām.
Elèves lettons du Conservatoire de Lettonie par lieux de naissance.**

Apgabali Provinces	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Rīga (ville)	107	69	67	69	67
Vidzeme	88	64	70	68	54
Kurzeme	17	15	17	17	10
Zemgale	26	24	16	15	23
Latgale	9	6	4	2	4
Latvija — Lettonie	247	178	174	171	158
Ārzesmes — A l'étranger	43	36	34	43	47
Pavisam — Total général	290	214	208	214	205

1936./37. m. gadā starp Konservātorijas audzēkņiem ir 205 latvieši. No tiem 158 vai 77,1% dzimuši Latvijā, bet pārējie 47 vai 22,9% ārzemēs. Ārzemēs dzimušo procents pēdējos gados manāmi palielinājies, jo 1931./32. m. gadā tas bija tikai 14,8%. No Latvijā dzimušiem 42,4% dzimuši Rīgā, 34,2% Vidzemē, 14,6% Zemgalē, 6,3% Kurzēmē un 2,3% Latgalē. Latvijas pilsētās dzimuši 104 vai 65,8% un laukos 54 vai 34,2%. Ārzemēs dzimušo audzēkņu procenta pieaugšana beidzamos gados izskaidrojama līdzīgi ārzemēs dzimušo L. U. studentu skaita pieaugšanai.

**L. K. audzēkņu vecāku nodarbošanās.
Professions des parents des élèves du Conservatoire de Lettonie.**

Nodarbošanās Professions	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Lauksaimniecība — Agriculture	69	52	53	38	46
Rūpniecība — Industrie	64	45	40	54	72
Tirdzniecība — Commerce	57	39	41	52	47
Satiksmē — Communication	16	10	10	17	11
Valsts un pašvald. adm. — Adm. d'Etat et commun.	37	31	34	40	30
Brīvās prof., izglītība, māksla — Prof. libres	78	47	43	47	35
Veselības kopšana, tīrība — Hygiène publ.	15	13	11	14	12
Mājkaltpotāji — Serv. domest.	6	5	3	—	2
Pārējie un nenoskaidr. — Autres et n. déterm.	49	62	60	38	34
Kopā — Total	391	304	295	300	289

Sākot ar 1931./32. m. gadu, sakopotas arī ziņas par Konservātorijas audzēkņu vecāku nodarbošanos. Audzēkņi, kuriem vecāki vairs nedarbojas vai arī ir miruši, iedalīti pēc viņu vecāku pēdējās nodarbošanās. No 1936./37. m. g. audzēkņu vecākiem visvairāk — 24,9% nodarbojušies rūpniecībā, 16,3% tirdzniecībā, 15,9% lauksaimniecībā, 12,1% izglītības un mākslas iestādēs vai ar brīvām profesijām, 10,4% valsts un pašvaldības iestādēs, 4,1% veselības kopšanā un tīrībā, 3,8% satiksmē, 0,7% kā mājkaltpotāji un 11,8% ir pārējie un ar nenoskaidrotu nodarbošanos.

**Latvijas Konservātorijas audzēkņu - latviešu vecāku nodarbošanās.
Professions des parents des élèves du Conservatoire de Lettonie.**

Nodarbošanās Professions	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Lauksaimniecība	68	51	53	36	44
Rūpniecība	44	27	26	35	50
Tirdzniecība	32	19	15	20	19
Satiksmē	13	9	8	15	8
Valsts un pašvald. adm.	32	27	32	38	30
Brīvās profesijas, izglītība, māksla	56	31	30	34	24
Veselības kopšana, tīrība	6	5	4	8	2
Mājkaltpotāji	6	5	3	—	2
Pārējie un nenoskaidr.	33	40	37	28	26
Kopā — Total	290	214	208	214	205

Latviešu tautības audzēkņu vecāki samērā vairāk nodarbināti lauksaimniecībā un valsts un pašvaldības iestādēs. 1936./37. m. gadā no latviešu tautības audzēkņu vecākiem 24,4% nodarbojušies rūpniecībā, 21,5% lauksaimniecībā, 14,6% valsts un pašvaldību iestādēs, 11,7% izglītības un mākslas iestādēs vai ar brīvām profesijām, 9,2% tirdzniecībā, 3,9% satiksmē, 1,0% veselības kopšanā un tīrībā, 1,0% kā mājkaltpotāji un 12,7% ir pārējie un ar nenoskaidrotu nodarbošanos.

Līdzīgi kā par studentiem sakopotas ziņas arī par Konservātorijas audzēkņu līdzekļu iegūšanu un nodarbošanos.

**L. K. audzēkņi pēc līdzekļu iegūšanas.
Elèves du Conservatoire de Lettonie d'après le mode d'acquisition des moyens.**

Māc. gadi Années scol.	Patstāvīgi Subsistant d'eux-mêmes	Pa daļai patstāvīgi En partie d'eux-mêmes	Nepatstāvīgi Ne subsist. pas d'eux-mêmes	Kopā Total
	S k a i t s — N o m b r e			
1931./32.	136	74	181	391
1932./33.	102	46	156	304
1933./34.	100	50	145	295
1934./35.	85	69	146	300
1936./37.	87	41	161	289
	%			
1931./32.	34,8	18,9	46,3	100,0
1932./33.	33,6	15,1	51,3	100,0
1933./34.	33,9	17,0	49,1	100,0
1934./35.	28,3	23,0	48,7	100,0
1936./37.	30,1	14,2	55,7	100,0

Kā iepriekšējā tabulā redzams, apmēram puse no Konservātorijas audzēkņiem ir nepatstāvīgi, t. i. visus līdzekļus viņi saņem no vecākiem vai citiem, trešā daļa ir patstāvīgi, un visus līdzekļus sagādā paši ar savu darba spēku vai īpašumu un apmēram viena sestā daļa ir pa daļai patstāvīgi, t. i. tādi, kuri daļu līdzekļu iegūst paši, bet daļu atkārtoti saņem pabalsta veidā no citiem.

1936./37. m. gadā no visiem 289 audzēkņiem 161 vai 55,7% bijuši nepatstāvīgi, 87 vai 30,1% patstāvīgi un 41 vai 14,2% pa daļai patstāvīgi, bet atsevišķi no 205 latviešu tautības audzēkņiem 99 vai 48,3% bijuši nepatstāvīgi, 73 vai 35,6% patstāvīgi un 33 vai 16,1% pa daļai patstāvīgi, no žīdiem 38 vai 76,0% nepatstāvīgi, 6 vai 12,0% patstāvīgi un 6 vai 12,0% pa daļai patstāvīgi un no krieviem 15 vai 83,3% nepatstāvīgi un 3 vai 16,7% patstāvīgi.

Nākošā tabulā redzams patstāvīgu un pa daļai patstāvīgu audzēkņu sadalījums pēc nodarbošanās. 1936./37. m. gadā patstāvīgi bijuši 87 un pa daļai patstāvīgi 41 vai kopā 128 audzēkņi, kuri līdzekļus iztikai sagādājuši paši vai nu pilnā apmērā vai pa daļai. No miņiem 128

L. K. audzēkņu nodarbošanās.
Occupations des élèves du Conservatoire de Lettonie.

Nodarbošanās Occupations	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
	Lauksaimniecība	3	1	4	2
Rūpniecība	10	7	6	9	8
Tirdzniecība	6	5	2	1	3
Satiksmē	20	21	32	37	32
Valsts un pašvald. adm.	158	107	100	104	72
Brīvās profesijas, izglītība, māksla	1	—	1	—	4
Veselības kopšana, tīrība	—	—	—	—	—
Mājkalpotāji	—	—	—	—	—
Pārējie un nenoskaidr.	12	7	5	1	—
Kopā — Total	210	148	150	154	128

audzēkņiem 72 vai 56,3% nodarbojušies izglītības un mākslas iestādēs vai ar brīvām profesijām, 32 vai 25,0% valsts un pašvaldību iestādēs, 7,0% rūpniecībā, 6,3% tirdzniecībā, 3,1% veselības kopšanā un tīrībā un 2,3% satiksmē.

1936./37. m. gadā no visiem Konservatorijas audzēkņiem 77 māsās pirmo gadu, 44 otro, 55 trešo, 37 ceturto, 13 piekto, 20 sesto, 19 septīto, 12 astoto un 13 devīto un vairāk gadus. Līdz 1936./37. m. gada beigām Konservatoriju beigušas pavisam 553 personas. Piezīmējams, ka minētais skaits patiesībā nerāda beigušo personu skaitu, bet gan atsevišķu nodaļu beigšanas gadījumu skaitu, jo viena persona, kuŗa beiguši vairākas nodaļas, beigušo kopskaitā ieiet arī vairākas reizes. No visiem 553 beigušiem 42,5% beiguši klavieru nodaļu, 19,3% dziedāšanas, 11,0% stīgu instrumentu, 9,6% pūšamo un sitamo instrumentu, 7,8% kompozīcijas-teorijas, 6,0% obligatoriski teorētisko priekšmetu un 2,0% ērģeļu

Latvijas Konservatoriju beigušo skaits pēc atsevišķām nodaļām.
Nombre des diplômés du Conservatoire de Lettonie par sections.

Nodaļas Sections	1920./21. līdz 1926./27.			1927./28.		1928./29.		1929./30.		1930./31.		1931./32.		1932./33.		1933./34.		1934./35.		1935./36.		1936./37.		Kopā Total												
	Vir.	Siev.	Kopā	Vir.	Siev.	Kopā	Vir.	Siev.	Kopā	Vir.	Siev.	Kopā	Vir.	Siev.	Kopā	Vir.	Siev.	Kopā	Vir.	Siev.	Kopā	Vir.	Siev.	Kopā	Vir.	Siev.	Kopā									
																												s. m.	s. f.	total	s. m.	s. f.	total	s. m.	s. f.	total
Kompozīcijas-teorijas <i>Théorie-compos.</i>	4	5	9	5	5	3	3	5	5	5	5	2	2	3	1	4	1	1	2	2	2	4	1	2	3	33	10	43								
Ērģeļu <i>Orgue</i>	4	—	4	2	—	2	1	3	—	3	—	1	1	—	—	1	1	2	—	2	2	1	—	—	—	13	3	16								
Klavieru <i>Piano</i>	4	32	36	4	15	19	4	15	19	3	22	25	1	16	17	5	19	24	4	19	23	5	10	15	1	20	21	39	196	235						
Dziedāšanas <i>Chant</i>	12	25	37	3	2	5	—	10	10	1	6	7	—	4	4	1	9	10	1	2	3	3	10	13	—	6	6	1	7	8	—	4	4	22	85	107
Stīgu instr. <i>Instr. à cordes</i>	7	—	7	6	1	7	5	3	8	7	1	8	1	1	2	1	7	1	8	6	—	6	6	1	7	5	1	6	5	1	6	56	10	66		
Pūšamo un sit. instr. <i>Instr. à vent et d. percussion</i>	9	—	9	2	—	2	3	—	3	2	—	2	7	—	7	8	—	8	5	—	5	4	—	4	4	—	4	5	—	5	4	—	4	53	—	53
Oblig. teor. priekšmeti <i>Sujets obligat.</i>	2	6	8	1	1	2	—	—	—	—	—	—	2	3	5	4	1	5	2	1	3	3	—	3	3	2	5	2	—	2	—	—	19	14	33	
Kopā — Total	42	68	110	23	19	42	16	28	44	21	29	50	16	24	40	22	29	51	23	24	47	22	30	52	20	21	41	17	30	47	13	16	29	235	318	553

nodaļu. Starp beigušiem pārsvarā ir sievietes — uz 100 vīriešiem iznāk 135 sievietes. Sadalījuma pa nodaļām starp beigušiem sieviešu pārsvars ir vienīgi klavieru un dziedāšanas nodaļā. No visiem 553 beigušiem 337 beiguši ar brīvmākslinieka gradu, 141 ar tiesībām uz brīvmākslinieka gradu, 42 ar atestātu un 33 beiguši tikai obligatoriski teorētisko priekšmetu nodaļu.

1936./37. m. gadā no 37 mācības spēkiem 12 ir profesori (tai skaitā 2 sievietes), 11 vecākie docenti (t. sk. 4 sievietes), 11 docenti (t. sk. 2 siev.) un 3 lektori (t. sk. 2 siev.).

3. Latvijas Mākslas akadēmija.
Académie des Beaux-Arts de Lettonie.

Latvijas Mākslas akadēmija ir augstākā tēlojošās mākslas iestāde valstī. Tās uzdevums ir sniegt saviem audzēkņiem augstāko izglītību tēlojošās un lietišķās mākslas nozarēs, kā arī veicināt mākslas attīstību valstī vispārīgi. Latvijas Mākslas akadēmijā, saskaņā ar tās satversmi, pastāv: 1) vispārējās mākslas klases, 2) meistardarbnīcas tēlniecībā, glezniecībā, grafikā un lietišķā mākslā un 3) paidagōģiski kursi.

Akadēmijā uzņem pēc pārbaudīšanas mākslinieciski apdāvinātas personas. Par pilntiesīgiem audzēkņiem ieskaita tādus, kuŗi baidījuši izglītību pilna vidusskolas kursa apmērā. Bez pilntiesīgiem audzēkņiem var uzņemt arī brīvklausītājus. Pēdējos, ja tie savā mācību gaitā izrāda sevišķas sekmes, ar akadēmijas padomes atsevišķu lēmumu var ieskaitīt arī par pilntiesīgiem audzēkņiem.

Latvijas Mākslas akadēmijā visvairāk audzēkņu bijis ap 1930. gadu. 1936./37. m. gadā bijis 191 audzēknis (pilntiesīgie audzēkņi un

L. K. mācības spēki.
Personnel enseignant au Conservatoire de Lettonie.

Māc. gadi Années scolaires	Vir. Hom.	Siev. Fem.	Kopā Total
1924./25.	—	—	43
1925./26.	—	—	43
1926./27.	25	15	40
1927./28.	26	15	41
1928./29.	25	15	40
1929./30.	26	15	41
1930./31.	26	16	42
1931./32.	26	16	42
1932./33.	24	11	35
1933./34.	25	12	37
1934./35.	24	11	35
1935./36.	25	11	36
1936./37.	27	10	37

Latvijas Konservatorijas paidagōģiskais personāls sastāv no skolotājiem, vecākiem docentiem, docentiem un profesoriem.

brīvklausītāji kopā), no kuriem 63 vai 33,0% skaitījušies vispārējos mākslas kursus, 16,2% figurālā, 15,2% dabasskatu, 11,0% grafikas, 7,3% dekoratīvā, 6,3% tēlniecības, 5,2% keramikas, 4,2% lietišķās mākslas meistardarbnīcā un 1,0% zinātnisko priekšmetu klasē.

Latvijas Mākslas akadēmijas audzēkņu skaits.
Nombre des élèves de l'Académie des Beaux-Arts

Gadi — Années	Meistardarbnīcas un kursi — Ateliers et cours										
	Figurālā Art figuré	Dabasskatu Peinture de paysage	Grafiskā Art graphique	Dekoratīvā Art décoratif	Tēlniecības Sculpture	Keramikas Art céramique	Lietiskās tēln. Sculpture appliquée	Visp.mākslas kursi Cours généraux des arts	Zinātn. priekšm. Cours pédagogique	Kopā — Total	Tai sk. brīvklaus. Dont auditeurs bénévoles
1921./22.	79	—	
1922./23.	12	16	41	16	2	—	27	126	190	2	
1923./24.	13	16	16	15	21	7	15	150	240	29	
1924./25.	16	13	15	7	13	11	6	177	253	30	
1925./26.	14	15	22	9	11	9	6	184	258	16	
1926./27.	24	15	20	7	14	11	8	183	270	18	
1927./28.	33	18	27	16	12	14	12	154	282	21	
1928./29.	41	17	30	20	14	13	12	147	286	20	
1929./30.	38	21	30	25	15	14	12	146	294	20	
1930./31.	28	20	35	27	13	12	9	153	301	30	
1931./32.	23	12	25	22	9	12	10	117	4	301	23
1932./33.	48	27	23	21	9	13	11	57	1	231	7
1933./34.	43	21	25	24	11	13	7	48	2	211	12
1934./35.	38	29	17	19	11	16	9	54	2	194	19
1935./36.	31	29	21	14	12	10	8	63	2	195	30
1936./37.	31	29	21	14	12	10	8	63	3	191	33

Iepriekšējā tabulā, audzēkņu sadalījumā pa meistardarbnīcām, audzēkņu skaitā ieskaitīti arī brīvklausītāji. Pēdējie ir tādi audzēkņi, kuriem nav pilna vidusskolas izglītība, un kurus akadēmijas padome ar sevišķu lēmumu nav uzņēmusi par pilntiesīgiem audzēkņiem. 1936./37. m. gadā bijuši pavisam 33 brīvklausītāji, no kuriem 20 mācījušies vispārējos mākslas kursus, 4 grafikas, 4 tēlniecības, un pa vienam figurālā, dekoratīvā, keramikas un lietišķās mākslas meistardarbnīcā un 1 zinātnisko priekšmetu klasē.

Akadēmija par audzēkņiem uzņem mākslinieciski apdāvinātas personas, neskatoties uz viņu vispārējo izglītību, tādēļ sakopotas arī ziņas par audzēkņu iepriekšējo izglītību.

L. M. a. audzēkņi pēc iepriekšējās izglītības.
Elèves de l'Académie des Beaux-Arts d'après leur instruction antérieure.

Izglītība — Instruction	1933./34.	1934./35.	1936./37.
	Augstskolas — Supérieure	2	3
Vidusskolas — Moyenne	118	113	110
Nepabeigta vidussk. — Moyenne-non finie	35	24	16
Pamatskolas — Élémentaire	38	37	51
Zemākās arodskolas — Professionnelle-inférieure	15	17	11
Mājmācības — Domestique	1	—	—
Nenoskaidrota — Unconnue	2	—	—
Kopā — Total	211	194	191

1936./37. m. gadā akadēmijas audzēkņi pēc iepriekšējās izglītības sadalās šādi: 57,6% ar vidusskolas izglītību, 26,7% ar pamatskolas, 8,4% ar nepabeigtu vidusskolas, 5,7% ar zemāko arodskolu un 1,6% ar augstskolas izglītību.

Starp akadēmijas audzēkņiem ir lielāks vīriešu pārsvars. Pēdējais, sakarā ar audzēkņu nelielo skaitu, gadu no gada ir visai svārstīgs. 1936./37. m. gadā figurālā meistardarbnīcā bijuši

Latvijas Mākslas akadēmijas audzēkņi pēc dzimuma.
Elèves de l'Académie des Beaux-Arts par sexe.

Māc. gadi Années scol.	Vīrieši Hommes		Sievietes Femmes		Kopā Total	Siev. sk. uz 100 vīr. Femmes sur 100 hommes
	Vīrieši Hommes	Sievietes Femmes				
1921./22.	51	28	79	55		
1922./23.	144	46	190	32		
1923./24.	179	61	240	34		
1924./25.	188	65	253	35		
1925./26.	193	65	258	34		
1926./27.	200	70	270	35		
1927./28.	210	72	282	54		
1928./29.	221	65	286	29		
1929./30.	221	73	294	33		
1930./31.	215	86	301	40		
1931./32.	210	91	301	43		
1932./33.	160	71	231	44		
1933./34.	145	66	211	46		
1934./35.	134	60	194	45		
1935./36.	141	54	195	38		
1936./37.	132	59	191	45		

18 vīrieši un 13 sievietes, dabasskatu meistardarbnīcā — 21 vīrietis un 8 sievietes, grafikas meistardarbnīcā — 15 vīrieši un 6 sievietes, dekoratīvā meistardarbnīcā — 13 vīrieši un 1 sieviete, tēlniecības meistardarbnīcā — 10 vīrieši un 2 sievietes, keramikas meistardarbnīcā — 4 vīrieši un 6 sievietes, lietišķās tēlniecības meistardarbnīcā — 6 vīrieši un 2 sievietes, vispārējos mākslasursos — 42 vīrieši un 21 sieviete un zinātnisko priekšmetu klasē — 3 vīrieši. Vīriešu un sieviešu skaitliskās attiecības starp atsevišķu meistardarbnīcu audzēkņiem, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir ļoti svārstīgas, kas izskaidrojams ar mazo audzēkņu skaitu.

Akadēmijas audzēkņu procentuālais sadalījums pēc tautībām neatbilst iedzīvotāju nacionālām sastāvam. Starp audzēkņiem ir procentuāli vairāk latviešu kā starp iedzīvotājiem.

Latvijas Mākslas akadēmijas audzēkņu tautība.
Nationalité ethnique des élèves de l'Académie des Beaux-Arts.

Māc. gadi Années scol.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands			Krievi Russes	Žīdi Juifs	Pārējie Autres	Kopā Total
		Skaitis — Nombre	%	%				
1921./22.	54	7	3	12	3	79		
1922./23.	149	15	7	12	7	190		
1923./24.	197	15	7	14	7	240		
1924./25.	212	13	9	12	7	253		
1925./26.	215	18	8	10	7	258		
1926./27.	225	15	13	7	10	270		
1927./28.	239	11	13	9	10	282		
1928./29.	243	11	12	11	9	286		
1929./30.	252	11	10	12	9	294		
1930./31.	254	14	11	14	8	301		
1931./32.	257	12	9	13	10	301		
1932./33.	195	11	9	10	6	231		
1933./34.	177	10	7	10	7	211		
1934./35.	160	9	10	6	9	194		
1935./36.	166	8	11	3	7	195		
1936./37.	166	6	10	4	5	191		
1921./22.	68,3	8,9	3,8	15,2	3,8	100,0		
1922./23.	78,4	7,9	3,7	6,3	3,7	100,0		
1923./24.	82,1	6,3	2,9	5,8	2,9	100,0		
1924./25.	83,8	5,1	3,6	4,7	2,8	100,0		
1925./26.	83,3	7,0	3,1	3,9	2,7	100,0		
1926./27.	83,3	5,6	4,8	2,6	3,7	100,0		
1927./28.	84,8	3,9	4,6	3,2	3,5	100,0		
1928./29.	85,0	3,8	4,2	3,8	3,2	100,0		
1929./30.	85,7	3,7	3,4	4,1	3,1	100,0		
1930./31.	84,4	4,6	3,7	4,6	2,7	100,0		
1931./32.	85,4	4,0	3,0	4,3	3,3	100,0		
1932./33.	84,4	4,8	3,9	4,8	2,6	100,0		
1933./34.	83,8	4,8	3,3	4,8	3,3	100,0		
1934./35.	82,6	4,6	5,2	3,1	4,6	100,0		
1935./36.	85,1	4,1	5,7	1,5	3,6	100,0		
1936./37.	86,9	3,2	5,2	2,1	2,6	100,0		

1936./37. m. gadā no visiem audzēkņiem 86,9% ir latvieši, 5,2% krievi, 3,2% vācieši, 2,1% žīdi un 2,6% pārējie. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, visumā novērojama latviešu procenta palielināšanās. Tas sevišķi sakāms par akadēmijas pastāvēšanas pirmiem un diviem beidzamiem gadiem. Vāciešu un žīdu procents starp akadēmijas audzēkņiem samazinājies, bet krievu procents, salīdzinot ar pirmiem gadiem, uzrāda pieaugumu.

Latviešu skaits L. M. a. atsevišķās meistardarbnīcās un kursos.

Nombre des Lettons à l'Académie des Beaux-Arts par ateliers et cours.

Māc. gadi Années scol.	Figūrālā	Dabasskatu	Grafiskā	Dekorāatīvā	Tēlniecības	Keramikas	Lietišķās tēlniecības	Vispārējie mākslas k.	Zinātn. priekšmeti	Kopā Total
1921./22.	54
1922./23.	149
1923./24.	12	16	24	14	2	—	26	103	—	197
1924./25.	13	16	13	12	19	6	12	121	—	212
1925./26.	13	12	12	7	12	10	5	144	—	215
1926./27.	12	12	19	8	9	8	6	151	—	225
1927./28.	21	13	12	7	11	9	8	158	—	239
1928./29.	27	16	25	14	11	10	9	131	—	243
1929./30.	34	15	28	19	13	8	12	123	—	252
1930./31.	33	19	29	24	13	9	12	115	—	254
1931./32.	23	18	33	25	12	9	7	127	3	257
1932./33.	18	11	23	21	9	9	8	95	1	195
1933./34.	38	27	19	21	9	10	9	43	1	177
1934./35.	34	20	20	23	10	11	5	35	2	160
1935./36.	30	28	14	19	10	13	6	44	2	166
1936./37.	23	28	19	14	10	9	7	53	3	166

1936./37. m. gadā starp audzēkņiem bijuši 25 cittautieši, no kuņiem 8, tai skaitā 2 vācieši, 3 krievi, 1 žīds un 2 pārējie, mācījušies figūrālā meistardarbnīcā, 1 krievs dabasskatu meistardarbnīcā, 1 vācietis un 1 krievs grafikas, 1 vācietis un 1 krievs tēlniecības, 1 vācietis keramikas, 1 pār. cittaut. pieder. lietišķās mākslas meistardarbnīcā un 1 vācietis, 4 krievi, 3 žīdi un 2 pārējo cittautību piederīgie vispārējos mākslas kursos.

1936./37. m. gadā starp atsevišķu meistardarbnīcu audzēkņiem latviešu procentuāli visvairāk ir dekorāatīvā (100,0%) un dabasskatu (96,55%), bet vismazāk figūrālā meistardarbnīcā (74,19%).

1936./37. m. g. no 166 latviešu tautības audzēkņiem 31,93% mācījušies vispārīgos mākslas kursos, 16,87% dabasskatu, 13,85% figūrālā, 11,45% grafikas, 8,43% dekorāatīvā, 6,02% tēlniecības, 5,42% keramikas, 4,22% lietišķās mākslas meistardarbnīcā un 1,81% zinātnisko priekšmetu klasē. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, kā augšējā tabulā redzams, latviešu tautības audzēkņu skaits visās meistardarbnīcās nav pārmainījies vienādi. Latviešu tautības audzēkņu skaits vislielāks bijis 1931./32. m. gadā. Pēc tam tas pieaudzis vienīgi dabasskatu meistardarbnīcā, bet pārējās tas palicis tāds pat vai arī samazinājies.

L. M. a. audzēkņi pēc vecuma.

Elèves de l'Académie des Beaux-Arts d'après l'âge.

Vecums Age	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
15—19 g.	12	5	5	6	5
20—24 "	114	70	71	50	38
25—29 "	106	103	80	74	80
30—34 "	43	32	32	41	44
35—39 "	19	14	12	12	15
40— "	7	7	11	11	9
Kopā Total	301	231	211	194	191

1936./37. m. gadā no visiem 191 audzēkņa 41,9% ir vecumā no 25—29 gadiem, 23,0% no 30—34 gadiem, 19,9% no 20—24 gadiem, 7,9% no 35—39 gadiem, 4,7% 40 gadus veci un vecāki un 2,6% no 15—19 gadiem veci. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, novērojama gados vecāku audzēkņu procenta palielināšanās.

1936./37. m. gadā jaunākam audzēkņim bijuši 17, bet vecākam 48 gadi. Audzēkņu vidējais vecums ir 28,9 gadi, bet atsevišķi vīriešiem 29,5 un sievietēm 27,6 gadi. Latviešu tautības audzēkņiem vidējais vecums ir 29,0 (vīr. — 29,5 un siev. — 27,7 g.), vāciešiem — 27,2 un krieviem — 29,9 gadi.

L. M. a. audzēkņi pēc dzimšanas vietām.
Elèves de l'Académie des Beaux-Arts par lieux de naissance.

Appabali — Provinces	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Rīga (ville)	89	67	64	63	57
Vidzeme	84	70	53	43	46
Kurzeme	43	37	36	31	33
Zemgale	46	26	27	25	19
Latgale	11	9	9	8	7
Latvija — Lettonie	273	209	189	170	162
Ārzemes — A l'étranger	28	22	19	24	29
Dzimšanas vieta nezināma	—	—	3	—	—
Lieu de naissance inconnu	—	—	—	—	—
Pavisam — Total général	301	231	211	194	191

1936./37. m. gadā no akadēmijas audzēkņiem 162 vai 84,8% dzimuši Latvijā, bet pārējie 29 vai 15,2% ārzemēs. Starp ārzemēs dzimušiem 19 ir latvieši, 7 krievi, 1 vācietis, 1 žīds un 1 pārējo tautību piederīgais. Ārzemēs dzimušo procents pēdējos gados ievērojami pieaudzis, jo tas 1931./32. m. g. bijis 9,3, 1932./33. m. g. — 9,5, 1933./34. m. g. — 9,0, 1934./35. m. g. — 12,4 un 1936./37. m. g. — 15,2. Starp ārzemēs dzimušiem galvenā kārtā ir Padomju Krievijas teritorijā dzimušie, kuņi 1936./37. m. g. sastāda 12,6% no visu audzēkņu kopskaita. Pārmaiņas audzēkņu procentuālā sadalījumā pēc dzimšanas vietām izskaidrojamas līdzīgi pārmaiņām ar L. U. studentiem.

No 1936./37. m. gada audzēkņiem Latvijā dzimuši 162, no kuņiem Rīgā dzimuši 35,2%, Vidzemē — 28,4%, Kurzemē — 20,4%, Zemgalē — 11,7% un Latgalē — 4,8%. Pilsētās dzimuši 93 vai 57,4% un laukos 69 vai 42,6% no Latvijā dzimušiem. Audzēkņu procentuālais sadalījums pa appabaliem, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, neuzrāda noteiktas pārmaiņas, bet ir diezgan svārstīgs, kas izskaidrojams ar audzēkņu nelielo skaitu.

Starp laukos dzimušiem audzēkņiem ir ievērojami lielāks vīriešu pārsvars kā starp pilsētās

L. M. a. audzēkņi-latvieši pēc dzimšanas vietām.
Elèves lettons de l'Académie des Beaux-Arts par lieux de naissance.

Appabali — Provinces	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Rīga (ville)	69	52	48	44	46
Vidzeme	83	69	53	43	46
Kurzeme	40	34	31	29	30
Zemgale	45	25	24	24	19
Latgale	6	4	4	5	6
Latvija — Lettonie	243	184	160	145	147
Ārzemes — A l'étranger	14	11	15	15	19
Dzimšanas vieta nezināma	—	—	2	—	—
Lieu de naissance inconnu	—	—	—	—	—
Pavisam — Total général	257	195	177	160	166

dzimušiem. Starp 1936./37. m. gada audzēkņiem, kuri dzimuši pilsētās, ir 63 vīrieši un 30 sievietes, bet starp tiem, kuri dzimuši laukos, 53 vīrieši un tikai 16 sievietes.

1936./37. m. gadā starp akadēmijas audzēkņiem ir 166 latvieši, no kuriem 147 vai 88,6% dzimuši Latvijā, bet pārējie 19 vai 11,4% ārzmēs. Ārzmēs dzimušo procents pēdējos gados ievērojami pieaudzis, jo pirms pieciem gadiem, t. i. 1931./32. m. gadā tas bija tikai 5,4. No Latvijā dzimušiem latviešu tautības audzēkņiem Rīgā dzimuši 31,3%, Vidzemē arī 31,3%, Kurzēmē 20,4%, Zemgalē — 12,9% un Latgalē — 4,1%, bet kopsummā visās pilsētās dzimuši 79 vai 53,7% un laukos 68 vai 46,3%.

L. M. a. audzēkņu vecāku nodarbošanās.
Professions des parents des élèves de l'Académie des Beaux-Arts.

Nodarbošanās Professions	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Lauksaimniecība — Agriculture	93	66	59	61	64
Rūpniecība — Industrie	73	45	52	38	40
Tirdzniecība — Commerce	25	17	20	21	14
Satiksmē — Communication	9	5	10	11	6
Valsts un pašvald. adm. — Adm. d'Etat et comun.	26	14	22	22	18
Brīvās prof., izglītība, māksla — Profess. libres	27	26	15	18	14
Veselības kopšana, tīrība — Hygiène publ.	3	4	7	6	5
Mājkalpotāji — Serv. domest.	4	3	3	3	3
Pārējie un nenoskaidr. — Autres et n. dét.	41	51	23	14	27
Kopā — Total	301	231	211	194	191

Sākot ar 1931./32. m. gadu sakopotas arī ziņas par Mākslas akadēmijas audzēkņu vecāku nodarbošanos. Audzēkņi, kuriem vecāki vairs nenodarbojas vai ir miruši, idealīti pēc viņu vecāku pēdējās nodarbošanās. 1936./37. m. gadā audzēkņi pēc vecāku nodarbošanās sadalās šādi: 33,5% lauksaimniecība, 21,0% rūpniecība, 9,4% valsts un pašvaldības iestādēs, 7,3% tirdzniecība, 7,3% izglītība, māksla, brīvās profesijas, 3,2% satiksmē, 2,6% veselības kopšana, tīrība, 1,6% mājkalpotāji un 14,1% pārējie un ar nenoskaidrotu nodarbošanos.

Vecāku nodarbošanās latviešu tautības audzēkņiem.
Professions des parents des élèves lettons.

Nodarbošanās Professions	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Lauksaimniecība	89	63	56	58	63
Rūpniecība	65	40	43	30	34
Tirdzniecība	15	11	14	15	10
Satiksmē	8	4	8	8	4
Valsts un pašvald. adm.	21	10	19	18	15
Brīvās profesijas, izglītība, māksla	22	20	12	13	11
Veselības kopšana, tīrība	2	2	3	4	5
Mājkalpotāji	3	2	3	2	3
Pārējie un nenoskaidr.	32	43	20	12	21
Kopā — Total	257	195	177	160	166

Latviešu tautības audzēkņiem vecāki samērā vairāk nodarbojušies lauksaimniecībā. No 1936./37. m. gada latviešu tautības audzēkņu vecākiem 38,0% nodarbojušies lauksaimniecībā, 20,5% rūpniecībā, 9,0% valsts un pašvaldību iestādēs, 6,6% izglītības un mākslas iestādēs vai ar brīvām profesijām, 6,0% tirdzniecībā, 3,0% veselības kopšanā un tīrībā, 2,4% satiksmē, 1,8% kā mājkalpotāji un 12,7% ir pārējie un ar nenoskaidrotu nodarbošanos.

Līdzīgi kā par studentiem, arī par Mākslas akadēmijas audzēkņiem sakopotas ziņas par līdzekļu iegūšanu un par nodarbošanos. Pēc līdzekļu iegūšanas visi audzēkņi sašķiroti trīs daļās: 1) patstāvīgie, kuri visus līdzekļus sagādā paši ar savu darba spēku vai kapitālu, 2) daļai patstāvīgie, kuri daļu līdzekļu sagādā paši un daļu saņem no citiem pabalsta veidā un 3) nepatstāvīgie, kuri visus līdzekļus saņem tikai no vecākiem vai citiem.

L. M. a. audzēkņi pēc līdzekļu iegūšanas.
Elèves de l'Académie des Beaux-Arts d'après le mode d'acquisition des moyens.

Māc. gadi Années scol.	Patstāvīgi Subsistant d'eux-mêmes	Daļai patstāvīgi En partie subsistant d'eux-mém.	Nepatstāvīgi Ne subsist. pas d'eux-mêmes	Kopā Total
	S k a i t s — N o m b r e			
1933./34.	52	66	93	211
1934./35.	54	76	64	194
1936./37.	58	64	69	191
	%			
1933./34.	24,6	31,8	44,1	100,0
1934./35.	27,8	39,2	33,0	100,0
1936./37.	30,4	33,5	36,1	100,0

1936./37. m. gadā no visiem 191 audzēkņa 69 vai 36,1% bijuši nepatstāvīgi, 64 vai 33,5% daļai patstāvīgi un pārējie 58 vai 30,4% patstāvīgi. Kamēr nepatstāvīgo audzēkņu starp Konservatorijas audzēkņiem ir 55,7% un starp Universitātes studentiem 42,24%, tikmēr starp Mākslas akadēmijas audzēkņiem tikai 36,1%. No latviešu tautības audzēkņiem 1936./37. m. gadā 60 bijuši nepatstāvīgi, 55 daļai patstāvīgi un 51 patstāvīgs.

L. M. a. audzēkņu nodarbošanās.
Occupation des élèves de l'Académie des Beaux-Arts.

Nodarbošanās Occupations	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1936./37.
Lauksaimniecība	8	4	3	2	3
Rūpniecība	32	7	15	21	28
Tirdzniecība	8	4	3	4	2
Satiksmē	4	—	1	4	4
Valsts un pašvald. adm.	16	24	18	16	24
Brīvās profesijas, izglītība, māksla	46	47	76	77	47
Veselības kopšana, tīrība	—	1	1	4	5
Mājkalpotāji	—	—	—	—	1
Pārējie un nenoskaidr.	24	25	1	2	8
Kopā — Total	138	112	118	130	122

Iepriekšējā tabulā redzams akadēmijas patstāvīgo un daļai patstāvīgo audzēkņu sadalījums pēc nodarbošanās. 1936./37. m. gadā bijuši 58 patstāvīgi un 64 daļai patstāvīgi vai pavisam 122 audzēkņi, kuri līdzekļus iztikai sagādājuši paši vai nu pilnā apmērā, vai daļai. No minētiem 122 audzēkņiem 47 vai 38,5% nodarbojušies ar brīvām profesijām, 28 vai 22,9% rūpniecībā un 24 vai 19,7% valsts un pašvaldību iestādēs.

1936./37. m. gadā no visiem 191 audzēkņa 36 mācās pirmo gadu, 20 otro, 19 trešo, 12 ceturto, 9 piekto, 17 sesto, 24 septīto, 18 astoto, 12 devīto, 9 desmito gadu un pārējie 15 mācās vēl ilgāk.

Pilntiesīgie audzēkņi ar pilnu vidusskolas izglītību, kas beiguši vienu no meistardarbnīcām un izturējuši pārbaudījumus visos mācības plānā atzīmētos, speciālitātē obligatoriskos priekšmetos, atkarībā no sekmēm, saņem mākslinieka diplomu

vai atestātu. Pilntiesīgiem audzēkņiem bez pilnas vidusskolas izglītības pēc akadēmijas pilna kursa sevišķi skemīgās beigšanas var izsniegt mākslinieka diplomus vai atestātus tikai ar atsevišķu akadēmijas padomes lēmumu, ja Izglītības ministrs to apstiprina.

Līdz 1936./37. m. gada beigām Mākslas akadēmiju pavisam beigušas 189 personas. No tiem 181 piešķirts mākslinieka grads un izsniegts mākslinieka diploms, bet pārējiem 8 izsniegts atestāts par akadēmijas beigšanu. No visiem 189 beigušiem 38,6% beiguši figurālo meistardarbnīcu,

**Latvijas Mākslas akadēmiju beigušie pēc atsevišķām meistardarbnīcām.
Diplômés de l'Académie des Beaux-Arts — par ateliers.**

Mci Stardarbnīcas Ateliers	Mācības gadi — <i>Années scolaires</i>														Kopā Total																		
	1924./25. —1927./28.		1928./29.		1929./30.		1930./31.		1931./32.		1932./33.		1933./34.		1934./35.		1935./36.		1936./37.														
	vir. — hom.	siev. — fem.	kopā — total	vir. — hom.	siev. — fem.	kopā — total	vir. — hom.	siev. — fem.	kopā — total	vir. — hom.	siev. — fem.	kopā — total	vir. — hom.	siev. — fem.	kopā — total	vir. — hom.	siev. — fem.	kopā — total	vir. — hom.	siev. — fem.	kopā — total												
Figurālā — <i>At. pour l'art figuré</i>	11	—	11	1	—	1	4	—	4	9	1	10	8	1	9	10	6	4	10	3	—	3	6	2	8	3	4	7	61	12	73		
Dabasskatu — „ „ <i>la peint. d. paysage</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	6	1	3	4	8	4	12	3	1	4	2	6	1	1	—	1	7	—	7	22	3	25	
Grafiskā — <i>At. pour l'art graphique</i>	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Dekoratīvā — <i>At. pour l'art décoratif</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	2	2	2	2	2	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tēlniecības — <i>At. pour la sculpture</i>	4	—	4	—	—	—	—	—	2	1	3	1	1	2	2	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Keramikas — <i>At. pour l'art céramique</i>	—	—	—	2	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lietišķās tēln. — <i>At. pour sculpt. appliquée</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kopā — Total . . .	15	—	15	3	—	3	7	—	7	14	4	18	18	7	25	29	10	39	19	6	25	14	3	17	15	4	19	14	7	21	148	41	189

**Mācības spēku skaits L. M. akadēmijā.
Effectif du personnel enseignant à l'Académie des Beaux-Arts.**

1921./22.	mācības gadā <i>années scolaires</i>	7
1922./23.	„	15
1923./24.	„	16
1924./25.	„	21
1925./26.	„	24
1926./27.	„	23
1927./28.	„	23
1928./29.	„	23
1929./30.	„	23
1930./31.	„	22
1931./32.	„	22
1932./33.	„	18
1933./34.	„	22
1934./35.	„	21
1935./36.	„	20
1936./37.	„	20

17,5% grafikas, 13,2% dabasskatu, 9,5% dekoratīvo, 9,0% tēlniecības, 9,0% keramikas un 3,2% lietišķās tēlniecības meistardarbnīcu. Starp akadēmiju beigušiem ir liels vīriešu pārsvars, jo uz 100 vīriešiem iznāk tikai 28 sievietes. Līdz 1929./30. m. gadam akadēmiju nav beiguši neviena sieviete.

No 189 akadēmiju beigušiem 169 ir latvieši, 6 žīdi, 5 krievi, 3 vācieši, 3 leiši, 2 poļi un 1 osetīns.

1936./37. māc. gadā no 20 akadēmijas mācības spēkiem 5 ir profesori, 4 vecākie docenti, 1 docents un 10 pārējie.

**F. Mācības iestāžu kopskats.
Résumé général sur les institutions d'enseignement.**

Sakopojot statistiskos datus par mācības iestādēm, pēdējās pēc mācības programmas sadalītas vairāk daļās, un šī izdevuma iepriekšējos nodaļumos par katru daļu statistiskie materiāli ievietoti atsevišķi. Visu mācības iestāžu ērtākas pārskatāmības labad sastādīti arī kopskārs, bet tie sastādīti tikai par trim galvenām skaitīšanas vienībām: mācības iestāžu skaits, audzēkņu skaits un mācības spēku skaits bez kādām tuvākām pazīmēm. Atzīmējams, ka mācības iestāžu kopskārs un vispār šai izdevumā nav ievietotas ziņas par militārām mācības iestādēm.

Izņemot pašus pirmos gadus, mācības iestāžu kopskaits uzrāda samērā nelielas pārmaiņas. Pēc valsts nodibināšanās, iestājoties miera apstākļiem, mācības iestāžu skaits uzrāda straujāku pieaugumu. Arī pēc tam tas turpinājies ar nelielām pārtraukumiem palielināties. Mācības iestāžu kopskaits visumā palielinājies līdz 1931./32. m. gadam, kad darbojušās pavisam 2.322 mācības iestādes. Šis ir lielākais mācības iestāžu

skaits, kāds kādreiz bijis. Pēc tam novērojama mācības iestāžu kopskaita samazināšanās, kas izskaidrojams ar skolu tīkla pārkārtošanu, apvienojot vairākas mācības iestādes. Skolu apvienošanu sekmējušas jaunceltās lielās skolas ēkas. Bez tam skolu apvienošanu izsaucis arī skolēnu trūkums agrākos gados bez vajadzības nodibinātās cietautību skolās.

Mācības iestāžu lielāko daļu sastāda tautskolas. 1936./37. m. gadā no visām 2.134 mācības iestādēm 1.929 vai 90,4% ir tautskolas, 112 vai 5,2% vidusskolas, 78 vai 3,7% zemākās arodskolas, 12 augstākās arodskolas un institūti un 3 akadēmiskās mācības iestādes. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, mācības iestāžu procentuālais sadalījums pēc minētām grupām nav manāmi pārmainījies. Tā 1924./25. m. gadā no visām 2.042 mācības iestādēm 1.854 vai 90,8% ir tautskolas, 125 vai 6,1% vidusskolas un 53 vai 2,6% zemākās arodskolas.

Tādā pat sagrupējumā kā mācības iestādes sagrupēti arī šo mācības iestāžu audzēkņi. Pē-

dējo skaita pārmaiņas, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, un procentuālais sadalījums pēc mācības iestāžu tipiem ir manāmi citādāks kā mācības iestāžu skaitam.

Mācības iestāžu audzēkņu kopskaita pārmaiņas, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, nelīdzinās mācības iestāžu kopskaita pārmaiņām. Audzēkņu skaits pirmos gados tāpat kā mācības iestāžu

**Mācības iestāžu skaits.
Nombre des institutions d'enseignement.**

Mācības gadi — Années scolaires	Tautskolas Ecoles populaires					Zemākās arodskolas Ecoles professionnelles inférieures				Vidusskolas Ecoles moyennes					Akadēm. māc. iest. Institutions de l'instruct. académique				Pavisam — Total général				
	Bērnu dārzi — Ecoles enfantines	Pirmskolas — Ecoles primaires	Pamatskolas Ecoles élémentaires	Papildskolas Ecoles supplémentaires	Kopā — Total	Lauksaimniecības Ecoles d'agriculture	Jūrskolas — Ecoles des marins	Vecmāšu skola Ecoles des sages-femmes	Pārējās — Autres écoles	Kopā — Total	Gimnazijas — Gymnases	Lauksaimniecības Ecoles d'agriculture	Skolotāju institūti Ecoles normales p. instituteurs	Komerskolas Ecoles de commerce	Technikumi — Ecoles techniques	Pārējās — Autres écoles	Kopā — Total	Augstākās arodskolas un institūti Ecoles profession. supérieur. et divers instituts		Latvijas Universitāte Université de Lettonie	Latvijas Mākslas akadēmija Académie de Beaux-Arts de Lettonie	Latvijas Konservatorija Conservatoire de Lettonie	Kopā — Total
1919./20.																							
1920./21.					1 584	11	1	2	14	80	97	3	2	4	4	90		1			2	1 690	
1921./22.					1 725	16	1	6	23	97	3	3	2	4	4	111		1			2	1 862	
1922./23.					1 858	25	1	11	37	106	3	3	3	5	5	122	1	1	1	1	3	2 021	
1923./24.					1 874	33	1	13	47	103	4	7	3	3	1	123	5	1	1	1	3	2 052	
1924./25.					1 854	36	1	15	53	104	4	8	3	5	1	125	7	1	1	1	3	2 042	
1925./26.					1 891	37	1	18	57	102	4	8	3	4	—	121	6	1	1	1	3	2 078	
1926./27.					1 921	39	1	27	68	100	4	10	4	5	—	123	5	1	1	1	3	2 120	
1927./28.	60	20	1 824		1 904	45	1	31	78	98	4	12	9	5	128	8	1	1	1	1	3	2 121	
1928./29.	73	20	1 838		1 931	45	1	30	77	100	3	12	10	5	131	12	1	1	1	1	3	2 154	
1929./30.	76	19	1 837	12	1 944	50	2	31	84	99	3	12	11	6	132	12	1	1	1	1	3	2 175	
1930./31.					2 003	52	3	28	84	100	5	10	15	6	137	13	1	1	1	1	3	2 240	
1931./32.	85	16	1 870	112	2 083	53	3	29	86	99	5	10	16	6	137	13	1	1	1	1	3	2 322	
1932./33.	80	14	1 877	99	2 070	51	2	25	79	98	5	8	16	7	136	17	1	1	1	1	3	2 305	
1933./34.	98	14	1 873	72	2 057	50	2	25	78	96	5	8	16	8	134	12	1	1	1	1	3	2 284	
1934./35.	84	16	1 800	51	1 951	50	2	26	79	89	5	9	12	9	125	12	1	1	1	1	3	2 170	
1935./36.	81	13	1 764	49	1 907	56	2	30	89	80	6	6	12	10	115	14	1	1	1	1	3	2 128	
1936./37.	83	12	1 722	112	1 929	48	1	28	78	76	6	4	12	9	112	12	1	1	1	1	3	2 134	

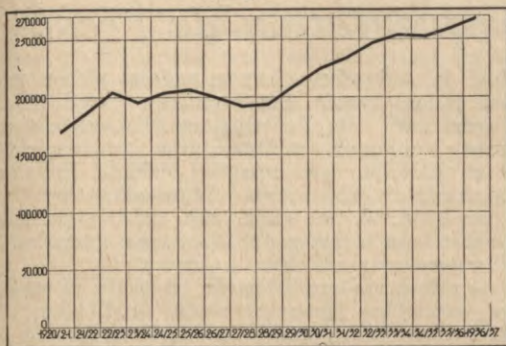
skaitis uzrāda pieaugumu, bet audzēkņu skaita pieaugumā drīz iestājas pārtraukums. Pēdējais rodas, kad skolas apmeklēšanas vecumā nonāk kara gados dzimušie un ap 1927. gadu audzēkņu skaits pat vēl samazinājies. Sākot ar 1929./30.

māc. gadu, audzēkņu kopskaits atkal strauji pieaug un vislielāks ir pēdējā — 1936./37. m. gadā, bet mācības iestāžu skaits vislielāks bija 1931./32. māc. gadā.

Audzēkņu skaits. — Nombre des élèves.

Māc. gadi	Tautskolas					Zemākās arodskolas				Vidusskolas					Akadēm. māc. iest.				Pavisam				
	Bērnu dārzi	Pirmskolas	Pamatskolas	Papildskolas	Kopā	Lauksaimniecības	Jūrskolas	Vecmāšu sk.	Pārējās	Kopā	Gimnazijas	Lauksaimniec.	Skolotāju institūti	Komerskolas	Technikumi	Pārējās	Kopā	Augstākās arodskolas un institūti		Latvijas Universitāte	Latv. Mākslas akadēmija	Latvijas Konservatorija	Kopā
1919./20.																							
1920./21.					153 883	236	62	174	472	11 828	253	55	337	369	—	12 842	—	1 354	—	358	1 712	171 445	
1921./22.					165 598	248	66	738	1 052	13 814	317	168	532	658	—	15 489	—	4 777	79	446	3 948	187 441	
1922./23.					175 236	633	41	1 236	1 910	19 191	333	638	691	770	—	21 623	14	5 440	190	384	6 014	204 797	
1923./24.					163 867	1 121	33	1 447	2 601	19 493	478	901	696	932	54	22 554	603	6 000	240	389	6 629	196 254	
1924./25.					170 803	1 349	42	3 147	3 439	18 931	536	1 057	685	1 001	34	22 244	1 035	6 384	253	386	7 023	204 544	
1925./26.					173 099	1 484	73	2 400	3 981	18 343	587	1 216	745	1 075	—	21 966	842	6 745	258	356	7 359	207 247	
1926./27.					164 954	1 635	74	32 285	4 598	17 947	607	1 492	754	1 330	—	22 130	712	7 194	270	357	7 821	200 215	
1927./28.					157 206	1 618	112	31 050	4 811	17 497	576	1 648	1 324	1 440	—	22 485	766	7 561	282	385	8 228	193 496	
1928./29.					157 810	1 533	173	33 314	4 886	17 218	475	1 578	1 712	1 431	78	22 492	1 172	7 974	286	402	8 663	195 023	
1929./30.					172 702	1 814	265	19 341	5 511	16 522	495	1 431	1 951	1 482	73	21 954	1 553	8 284	294	385	8 963	210 683	
1930./31.					187 995	1 771	383	29 334	5 523	15 798	555	1 386	2 330	1 362	70	21 501	1 653	8 577	301	390	9 268	225 940	
1931./32.	3 081	1 203	1 853 771	7 885	1 975 440	1 517	435	30 325	5 235	14 663	585	1 270	2 328	1 474	70	20 390	1 677	8 766	301	391	9 458	234 300	
1932./33.	3 336	1 199	2 023 378	5 414	2 122 327	1 425	374	37 317	5 013	13 641	566	1 203	2 365	1 530	56	19 361	1 795	8 584	231	304	9 119	247 615	
1933./34.	3 846	1 173	2 110 236	3 506	2 195 551	1 533	346	37 305	4 968	13 495	603	1 279	2 334	1 597	50	19 358	1 563	8 640	211	295	9 146	254 536	
1934./35.	3 996	1 042	2 106 338	3 010	2 186 866	1 685	317	36 344	5 480	12 652	680	1 280	2 248	1 571	58	18 489	1 590	8 066	194	300	8 560	252 805	
1935./36.	4 176	856	2 161 183	2 268	2 233 483	1 890	257	36 423	6 419	15 061	716	1 219	2 475	1 829	33	21 333	1 460	7 225	195	283	7 703	260 399	
1936./37.	4 221	924	2 211 180	5 266	2 315 911	1 885	223	37 445	6 600	15 881	852	1 028	2 472	2 237	150	22 620	1 322	6 802	191	289	7 282	269 415	

Mācības iestāžu audzēkņu kopskaits.
Effectif des élèves des institutions
d'enseignement.

1936./37. māc. gadā no visiem 269.415 mācības iestāžu audzēkņiem 231.591 vai 86,0% bijuši tautskolās, 22.620 vai 8,4% vidusskolās, 7.282 vai 2,7% akadēmiskās mācības iestādēs, 6.600 vai 2,4% zemākās arodskolās un 1.322 vai 0,5% augstākās arodskolās un institūtos. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, audzēkņu skaits visu tipu mācības iestādēs nav pārmainījis vienādi. No pārmaiņu cēloņiem minama mazā dzimstība kara gados, kas dažādo tipu mācības iestāžu audzēkņu skaitu neiespāido vienlaicīgi, tad tālāk pārgrozījumi izglītības likumā un sevišķi tie, kas attiecas uz vecumu, kad obligātoriski jāapmeklē skola, un kas vidusskolām pa-

garina mācības laiku par vienu gadu, un bez tam iedzīvotāju atsaucība uz dažādu tipu mācības iestāžu apmeklēšanu. No 1924./25.—1936./37. māc. gadam audzēkņu kopskaits palielinājies par 64.871 vai 31,7%, bet tai pašā laikā tautskolās audzēkņu skaits palielinājies par 60.788 vai 35,6%, zemākās arodskolās par 3.161 vai 91,9%, vidusskolās par 376 vai 1,7%, augstākās arodskolās un institūtos par 287 vai 27,7% un akadēmiskās mācības iestādēs par 259 vai 3,7%. Tā tad, salīdzinot ar 1924./25. m. gadu, manāmās audzēkņu pārmaiņas notikušas vienīgi tautskolās un zemākās arodskolās. 1924./25. m. gadā no visiem audzēkņiem 83,5% apmeklēja tautskolas, 10,9% vidusskolas, 3,4% akadēmiskās mācības iestādes, 1,7% zemākās arodskolas un 0,5% augstākās arodskolas un institūtos.

Raksturīgas ir audzēkņu skaita pārmaiņas dažādo tipu mācības iestādēs pēdējos divos gados. No 1934./35.—1936./37. m. gadam audzēkņu kopskaits palielinājies par 16.610, bet tai pašā laikā audzēkņu skaits tautskolās palielinājies par 12.905, vidusskolās par 4.131 un zemākās arodskolās par 1.120, bet samazinājies akadēmiskās mācības iestādēs par 1.278 un augstākās arodskolās un institūtos par 268. Straujāks audzēkņu skaita pieaugums vidusskolās pēdējos gados galvenā kārtā izskaidrojams ar mācības ilguma pagarināšanu par 1 gadu. Studentu skaita samazināšanos iespaidojs tas, ka 1935./36. m. gadā neuzņēma jaunus studentus, un ka grozīti uzņemšanas noteikumi, kas tagad paredz augstākās prasības un nosaka mazāku jaunuzņemamo skaitu

Mācības spēku skaits.
Effectif du personnel enseignant.

Mācības gadi	Tautskolas				Zemākās arodskolas			Vidusskolas					Augst. arodsk. un institūti		Akad. māc. iest.			Pavisam						
	Bērnu dārzi	Pirmskolas	Pamatskolas	Papildskolas	Kopā	Lauksaimniecības	Jūrskolas	Vecmāšu skola	Pārējās	Kopā	Ģimnazijas	Lauksaimniecības	Skolotāju institūti	Komerckolās	Technikum	Pārējās	Kopā		Latvijas Universitāte	Latv. Mākslas akadēmija	Latvijas Konservātor.	Kopā		
1920./21.	3 964	14	9	—	27	50	1 415	17	27	46	55	—	1 560	—	240	—	240	5 814		
1921./22.	5 530	27	12	—	67	106	1 683	20	41	85	75	—	1 904	—	225	7	232	7 772		
1922./23.	6 692	57	12	—	153	222	1 947	19	84	56	102	—	2 208	5	262	15	277	9 404		
1923./24.	6 764	79	12	—	183	274	1 969	26	129	64	110	15	2 313	42	273	16	289	9 682		
1924./25.	6 928	85	12	3	196	296	1 907	27	137	65	113	11	2 260	71	301	21	43	865	9 920	
1925./26.	7 227	97	15	3	253	368	1 909	30	148	63	111	—	2 261	68	309	24	43	376	10 300	
1926./27.	7 403	100	14	3	335	452	1 883	34	187	73	163	—	2 340	53	311	23	40	374	10 622	
1927./28.	7 542	140	17	3	384	544	1 837	30	214	145	205	—	2 431	71	320	23	41	384	10 972	
1928./29.	7 600	135	20	3	372	530	1 860	26	227	176	200	8	2 497	140	339	23	40	402	11 169	
1929./30.	7 826	144	41	3	387	575	1 849	24	227	225	214	7	2 546	173	347	33	41	411	11 531	
1930./31.	8 288	152	52	3	354	561	1 840	27	198	294	222	8	2 589	190	364	22	42	428	12 056	
1931./32.	171	44	7 882	158	(334)	8 255	156	50	3	365	574	1 761	21	188	296	228	9	2 513	172	278	22	42	442	11 956
1932./33.	176	35	8 091	(444)	8 302	151	43	3	358	555	1 727	33	159	298	235	14	2 466	211	375	18	35	428	11 962	
1933./34.	202	39	8 315	(332)	8 556	156	48	3	355	562	1 692	34	150	295	257	6	2 434	176	383	22	37	442	12 170	
1934./35.	204	43	8 236	(219)	8 483	158	45	3	393	599	1 546	34	162	248	250	7	2 247	175	396	21	35	452	11 956	
1935./36.	187	35	8 517	(222)	8 739	162	41	3	458	664	1 561	42	145	275	287	5	2 315	184	396	20	36	452	12 354	
1936./37.	188	37	8 912	(706)	9 137	195	25	3	443	666	1 552	62	116	274	299	52	2 355	185	405	20	37	462	12 805	

Skolotāju skaitam par skaitīšanas vienību, kā jau iepriekš atzīmēts, nav pieņemta atsevišķa persona, kuŗa nodarbojas kā skolotājs kādā skolā, bet katras atsevišķas skolas skolotājs, t. i. katra persona, kas kā mācības spēks nodarbojas kādā mācības iestādē, par skolotāju ieskaitīta tikdaudz reizes, cik mācības iestādēs tā strādā, izņemot vienīgi papildskolas. Papildskolu skolotāji, kas iepriekšējā tabulā atzīmēti iekavās, nav ieskaitīti mācības spēku kopskaitā.

Kamēr mācības iestāžu un audzēkņu skaita pārmaiņā saskatāmas zināmas svārstības, tikmēr mācības spēku skaits uzrāda gandrīz nepārtrauktu palielināšanos. Vislielākais mācības spēku kopskaits ir pēdējā 1936./37. māc. gadā, kad tas ir 12.805. No pēdējiem 9.137 vai 71,4%

strādājuši tautskolās, 2.355 vai 18,4% vidusskolās, 666 vai 5,2% zemākās arodskolās, 462 vai 3,6% akadēmiskās mācības iestādēs un 185 vai 1,4% augstākās arodskolās un institūtos.

No 1924./25.—1936./37. māc. gadam mācības spēku kopskaits palielinājies par 2.885 vai 29,1%, bet atsevišķi tautskolās par 2.209 vai 31,9%, zemākās arodskolās par 370 vai 125,0%, vidusskolās par 95 vai 4,2%, augstākās arodskolās un institūtos par 114 vai 160,6% un akadēmiskās mācības iestādēs par 97 vai 26,6%. Arī atsevišķi pēdējo 2 gadu laikā mācības spēku skaits palielinājies visās minētās mācības iestāžu grupās, lai gan dažās mācības iestāžu un audzēkņu skaits samazinājies. Tas liecinā par mācības spēku sāta paplašināšanos.

II. Skolu apmeklēšana. — *Fréquentation de l'école.*

Bez tekošās mācības iestāžu statistikas, kas iegūta no mācības iestāžu ikgadus iesūtāmiem darbības pārskatiem, un kas ievietota šī izdevuma iepriekšējā nodaļā, par skolu apmeklēšanu ziņas vēl sniedz tautas skaitīšanu materiāli. Pēdējie dod iespēju noskaidrot ne tikai skolu apmeklētāju, bet arī neapmeklētāju skaitu, un līdz ar to dod iespēju aprēķināt skolu apmeklētāju procentu dažādos vecumos, kas pēc skolu tekošās statistikas ziņām nav iespējams. Ziņas, ko iegūst no pašvaldībām par obligatorisko skolu neapmeklēšanu, skolu apmeklētāju vai neapmeklētāju procentu aprēķināšanai nav pietiekošas.

1935. gada tautas skaitīšanā visiem līdz 20 gadus veciem bija jāatbild vai apmeklē skolu vai nē. Par skolām uzskatītas visas zemākā, vidējā un augstākā tipa mācības iestādes, kurās pilns mācības kurss ilgst ne mazāk kā vienu mācības gadu. No tām minamas: bērnu dārzi, pirmskolas, pamatskolas, papildskolas, ģimnazijas, komercskolas, tehnikumi, skolotāju institūti, valodu institūti, lauksaimniecības, dārzkopības, lopkopības, zivkopības, mežkopības, mājturības, arodu (amatniecības), žēlsirdīgo māsu un jūrskolas, mācības iestādes garīdznieku sagatavošanai, komerc- un citi privāti institūti, Konservātorija, Mākslas akadēmija, Universitāte. Par skolām nav uzskatīti dažādi speciāli kursi, kā piemēram, valodu kursi, kaut tie arī ilgst vairāk kā vienu mācības gadu.

Salīdzinot skolu apmeklētāju skaitu ar iepriekšējo skaitīšanu iznākumiem, jāņem vērā, ka ļoti ievērojami pārmaiņīgie bērnu skaits skolas apmeklēšanas vecumā. Bez tam, salīdzinot skolu apmeklētāju vai neapmeklētāju procentus ar iepriekšējo skaitīšanu rezultātiem, jāņem vērā, ka pēdējā skaitīšanu starplaikā, t. i. no 1930.—1935. gadam skolu likumā notikušas ievērojamas pārmaiņas. 1934. gadā stājas spēkā jauns likums par tautas izglītību, kas nosaka, ka ikvienam bērnam obligatoriski jāmacās pirmskolā vai jāveic pirmskolas mācības mājācībā sākot ar to skolas gadu, kurā viņš līdz 31. decembrim paliek 8 gadus vecs. Pirmskolas mācība paredzēta vienu gadu. Pēc tam jāapmeklē pamatskola, kurās kurss ilgst 6 mācības gadus. Pamatskolas obligatoriska apmeklēšana sākas 9 gadu vecumā. Pirmskolas un pamatskolas apmeklēšanai kopsummā paredzēti 7 gadi, kādēļ normāli starp šo skolu apmeklētājiem ir 7 gada gājumu bērni vecumā no 8—14 gadiem. Jaunais likums nosaka arī, ka pēc pamatskolas beigšanas vēl obligatoriski jāmacās divgadīgā papildskolā. Turpretim iepriekšējais 1919. gada likums par tautas izglītību noteica, ka katram Latvijas pilsonim obligatoriski jāmacās no pilna sestā līdz sešpadsmitam mūža gadam, pie kam mājācībā vai pirmskolā no 7—8 mūža gadam, pamatskolā no 9—14 g. un papildskolā no 15—16 mūža gadam. Tā tad vecumu, kad jāsāk apmeklēt skolu, jaunais likums nosaka apmēram par 2 gadiem lielāku, jo pēc vecā likuma obligatoriski bija jāmacās ar pilniem 6 gadiem, bet pēc jaunā likuma ar to gadu, kurā 31. decembrī paliek 8 gadus vecs. Šāds pārgrozījums nepārprotami noved pie tā, ka samazinājas skolu apmeklētāju procents jaunākos gados.

1934. gada likums par tautas izglītību iespaido skolu apmeklētāju skaitu arī vecākos

gados, jo vidusskolu kursu sadala piecos mācības gados, kamēr līdz tam bija paredzēti tikai četri gadi. Šī pārmaiņa uz 1935. gada skaitīšanas iznākumu salīdzinājumu ar iepriekšējām skaitīšanām gan neatstāj nekādu iespaidu, jo piektais mācības gads vidusskolās sākās tikai ar 1935./36. m. gadu, bet 1935. gada tautas skaitīšana izdarīta 1934./35. māc. gada laikā, kad vidusskolās vēl bija 4 klases.

Bez tam zināmu iespaidu uz skolu apmeklēšanu atsevišķos vecumos atstāj arī pārgrozījumi un papildinājumi karaklausības likumā — Vald. Vēstn. 1934. g. 111. nr. Pēdējie nosaka, ka augstskolu un dažādo institūtu audzēkņiem, sasniedzot iesaukšanas vecumu jāpārtrauc mācības un jāiestājas obligatoriskā aktīvā kara dienestā, ja viņiem iesaukšana nav atlikta pirms šo papildinājumu un pārgrozījumu spēkā stāšanās. Tā tad kara klausības izpildīšanas atlikšana nav paredzēta jaunuzņemamiem augstskolu studentiem (agrāk līdz 28 un 29 gadu vecumam) un institūtu audzēkņiem. Tas samazina skolu apmeklētāju skaitu ne tikai kara dienestā iesaukšanas vecumā, bet arī jaunākos gados, jo daļa vidusskolu beigušie, kuriem pēc viena vai divi gadiem būtu jāiet kara dienestā pēc skolas beigšanas tūlīt neiestājas augstskolā. Viņi pamudināti iepriekš izpildīt kara klausību un pēc tam turpināt izglītošanos. Tas protams iespaido skolu apmeklētāju skaitu starp 18—21 gadu veciem vīriešiem, kādēļ arī šis apstāklis jāņem vērā salīdzinot pēdējos skaitīšanas iznākumus ar iepriekšējo skaitīšanu iznākumiem.

Pēdējā skaitīšanu starplaikā likumdošanas ceļā izdarītas ievērojamas pārmaiņas, kas jūtami ietekmē skolu apmeklēšanu atsevišķos vecumos. Sakarā ar to, visas 1935. gada skaitīšanu iznākumu atšķirības no iepriekšējo skaitīšanu iznākumiem nevaram uzlūkot kā sekas no iedzīvotāju uzskatu maiņas, bet jāņem vērā, ka daļa pārmaiņu ar nolūku izsauktas likumdošanas ceļā. Tā, piemēram, lai nepārpūlētu mazus bērnus, palielināts vecums, kad jāsāk apmeklēt skolu. Sakarā ar to, protams, samazināties skolu apmeklētāju procentus vecumā, kurā skolas apmeklēšana vairs nav obligatoriska.

Pēc 1935. gada tautas skaitīšanas materiā-

Skolu apmeklēšana 1935. g. *Fréquentation de l'école en 1935.*

Vecums Age	Apmeklē skolu Fréquent l'école	Neapmeklē skolu Ne fréquentent pas l'école	Skolas apmeklētās, nezināmas Point de fréquentation sur la fréquentation de l'école	Kopā Total
6 g.	1 575	31 415	—	32 990
7 "	8 098	25 713	—	33 828
8 "	20 466	13 057	27	33 550
9 "	28 708	5 315	31	34 054
10 "	30 498	2 615	24	33 137
11 "	32 113	1 995	16	34 124
12 "	30 372	2 529	22	32 923
13 "	26 851	4 223	22	31 096
14 "	19 486	7 005	22	26 513
15 "	12 803	10 534	24	23 361
16 "	9 022	14 579	18	23 619
17 "	5 390	13 543	16	18 949
18 "	4 488	16 463	28	20 979
19 "	3 893	20 238	61	24 192
20 "	1 592	29 594	60	31 246
Kopā Total	235 355	198 818	388	434 561

liem ziņas par skolu apmeklēšanu sakopotas tikai 6—20 gadus veciem iedzīvotājiem. Pārējo vecumu skolu apmeklētāji nav ņemti vērā.

Skolu apmeklētāju skaits attiecīgā vecumā ir atkarīgs vispirms no tā, vai šis gada gājums ietilpst obligatorisko skolu apmeklēšanas vecumā un bez tam no tā, cik liels ir šī vecuma bērnu skaits. Pie normālas iedzīvotāju vecuma uzbūves visvairāk piederīgo vajaga būt jaunākos gada gājumos, t. i. katrā vecākā gada gājumā piederīgo skaitam vajaga būt nedaudz mazākam kā iepriekšējā. Iepriekšējā tabula rāda, ka bērnu skaits atsevišķos vecumos ir ļoti dažāds, kas nepārprotami iespaido arī skolu apmeklētāju skaitu sadalījumā pēc vecuma. Seši gadus vecu bērnu ir 32.990, bet tālākos vecumos viņu skaits palielinās, un 11 gadus vecu bērnu ir 34.124. Pēc tam tālākos vecumos bērnu skaits strauji samazinājas un 17 gadu vecu ir tikai 18.949. Šis mazais bērnu skaits šajā vecumā izskaidrojams ar to, ka šajā vecumā atrodas kaŗa gados dzimušie, kad dzimstība bija ļoti maza. Nākošos vecumos piederīgo skaits atkal strauji pieaug un 20 gadu vecu iedzīvotāju ir 31.246.

Starp 6—20 gadus veciem ir 198.818 tādu, kas skolas neapmeklē. Tie galvenā kārtā sastādās no pašiem jaunākiem un vecākiem gada gājumiem, kas neietilpst obligatoriskā skolas apmeklēšanas vecumā. No atsevišķiem gada gājumiem vismazākais skolu neapmeklētāju skaits ir starp 11 gadu veciem. No pēdējā vecuma bērniem skolu neapmeklē 1995. Tuvākos vecumos, kā jaunākos tā vecākos, neapmeklētāju skaits ir ievērojami lielāks. Samērā diezgan liels šādu neapmeklētāju skaits (13.057) ir starp 8 gadus veciem. Tas izskaidrojams ar to, ka šajā vecumā paredzēta pirmskolas apmeklēšana, bet to atļauts atvietot ar māj mācību. Bez tam ne visi bērni, kuŗi tautas skaitīšanas laikā 1935. gada 12. februārī bija 8 gadus veci, bija arī 1934. gada 31. decembrī 8 gadus veci, tā tad starp iepriekšējā tabulā minētiem 8 gadus veciem bērniem ir arī tādi, kuŗiem mācīšanās tautas skaitīšanas laikā nebija obligatoriska.

Skolu apmeklētāju skaits.

Nombre des personnes fréquentant l'école.

Vecums Age	1925. g.	1930. g.	1935. g.
6 g.	2 312	5 104	1 575
7 "	4 867	12 916	8 098
8 "	8 703	19 199	20 466
9 "	14 370	20 668	28 708
10 "	23 012	20 481	30 498
11 "	25 096	20 888	32 113
12 "	29 343	16 709	30 372
13 "	26 470	16 644	26 851
14 "	23 069	16 408	19 486
15 "	16 964	16 219	12 803
16 "	.	11 731	9 022
17 "	.	9 781	5 390
18 "	.	7 388	4 488
19 "	.	5 642	3 893
20 "	.	3 964	1 592

Salīdzinot 3 pēdējo tautas skaitīšanu iznākumus, redzam, ka skolu apmeklētāju skaits atsevišķos vecumos ir ļoti dažāds. Pēdējā skaitīšanu starplaikā skolu apmeklētāju skaits ļoti ievērojami samazinājies 6 un 7 gadus vecumā, lai gan bērnu kopskaits šajā vecumā palicis gandrīz bez pārmaiņām. Šī ievērojamā samazināšanās izskaidrojama ar to, ka tagad sāksnā ar likumu par tautas izglītību obligatoriski jāsāk mācīties tikai ar 8 gadu vecumu, bet agrāk ar 6 gadu vecumu. Turpretim katrā vecumā no 8—14 gadiem skolu apmeklētāju skaits palielinājies, kas izskaidrojams kā ar intensīvāku skolu apmeklēšanu tā arī ar minētā

vecuma bērnu skaita palielināšanos. Tālākos vecumos, sākot ar 15 gadu vecumu, skolu apmeklētāju 1935. gadā ir mazāk kā 1930. gadā. Tam par iemeslu galvenā kārtā ir šī vecuma iedzīvotāju skaita samazināšanās, jo 15—19 gadus vecu iedzīvotāju 1930. gadā bija 170.361, bet 1935. gadā tikai 111.100, tā tad par 59.261 mazāk. Kopsummā no 6—20 gadiem vecu skolu apmeklētāju 1930. gadā bija 203.742, bet 1935. gadā 235.355. Tā tad minētā vecuma skolu apmeklētāju skaits pēdējā skaitīšanu starplaikā palielinājies par 31.613 vai 15,5%.

Arī skolu neapmeklētāju skaits atsevišķos vecumos, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, uzrāda ievērojamas pārmaiņas. Pēdējās izsuktas no tiem pašiem apstākļiem, kas radījuši skolu apmeklētāju skaita pārmaiņas.

Skolu neapmeklētāju skaits.

Nombre des personnes ne fréquentant pas l'école.

Vecums Age	1925. g.	1930. g.	1935. g.
6 g.	21 364	27 461	31 415
7 "	15 348	18 880	25 713
8 "	11 581	10 659	13 057
9 "	9 640	5 258	5 315
10 "	8 876	2 908	2 615
11 "	7 108	2 297	1 995
12 "	7 613	2 281	2 529
13 "	8 865	3 702	4 223
14 "	12 849	7 112	7 005
15 "	18 552	14 153	10 534
16 "	.	18 738	14 579
17 "	.	24 112	13 543
18 "	.	25 500	16 463
19 "	.	27 279	20 238
20 "	.	27 344	29 594

Skolu neapmeklētāju skaits pēdējā skaitīšanu starplaikā atsevišķos vecumos palielinājies sakarā ar šo vecumu izslēgšanu no skolas obligatoriskās apmeklēšanas vai arī ar bērnu skaita palielināšanos.

Salīdzinošāku pārskatu par skolu apmeklēšanu atsevišķos vecumos un dažādos laikos dabūjam aprēķinot skolu apmeklētāju procentus. Pēdējie rāda, cik no atsevišķa vecuma 100 piederīgiem apmeklē skolu.

Skolu apmeklētāju procenti.

Proportionnalité des personnes fréquentant l'école.

Vecums Age	1925. g.	1930. g.	1935. g.
6 g.	9,77	15,67	4,77
7 "	24,08	40,63	23,94
8 "	42,91	64,20	61,00
9 "	59,88	79,72	84,50
10 "	72,17	87,17	92,04
11 "	77,93	90,09	94,11
12 "	79,40	87,99	92,26
13 "	74,91	81,80	86,86
14 "	64,23	69,76	73,10
15 "	47,76	53,40	54,81
16 "	.	38,10	38,20
17 "	.	28,86	28,44
18 "	.	22,46	21,59
19 "	.	17,14	16,69
20 "	.	12,66	5,10

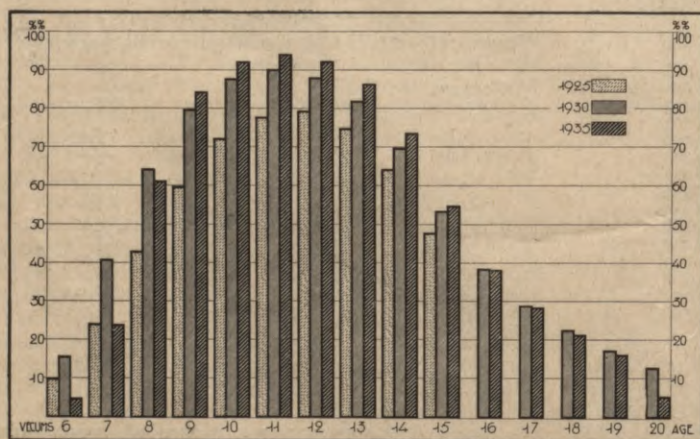
Starp 6 gadus veciem ir samērā maz skolu apmeklētāju. 1935. gadā no katriem 100 šī vecuma bērniem skolu apmeklējuši tikai pieci. Tas izskaidrojams ar to, ka ziemeļu tautās 6 gadus vecs bērns ir par jaunu skolas apmeklēšanai. Ja arī šajā vecumā bērni iesāk mācīties, tad to dara mājā. Arī no 7 gadus veciem 1935. gadā skolā gājuši tikai 23,94%, tā tad mazāk kā ceturtdaļa, jo šajā vecumā skola obligatoriski vēl nav jāapmeklē. Starp 8 gadus veciem skolu apmeklētāju procentus ir jau ievēro-

jami augsts, jo pēc jaunā tautas izglītības likuma šajā vecumā jāapmeklē pirmskola vai pirmskolas mācības jāveic mājācībā. Kamēr no 7 gadus veciem skolu apmeklē 23,94%, tikmēr no 8 gadus veciem jau 61,00%. Starp 9 gadus veciem bērniem skolu apmeklētāju procents ir vēl lielāks, jo šajā vecumā jāsāk obligātoriski iet pamatskolā.

Šeit jāņem arī vēl vērā, ka tautas skaitīšanās bērnu sadalījums pēc vecuma pa gadiem neatbilst tām bērnu grupām, kurām atsevišķos mācības gados jāsāk obligātoriski apmeklēt skolu. Tautas skaitīšanā vecums aprēķināts uz 12. februāri, bet skolas obligātoriskai apmeklēšanai vecumu aprēķina uz 31. decembri. Tā tad daļa bērnu, kas 1935. gada 12. februārī bija 9 gadus, 1934. gada 31. decembrī bija tikai 8 gadus veci, un tiem pamatskola obligātoriski vēl nebija jāapmeklē. Ja arī tautas skaitīšanās vecums būtu aprēķināts uz 31. decembri, tad skolu apmeklētāju procents 9 gadus veciem bērniem būtu vēl nedaudz lielāks. Kā iepriekšējā tabulā redzam, skolu apmeklētāju procents līdz 11 gadus vecumam palielinājas, bet tālākos vecumos atkal pakāpeniski samazinājas.

Salīdzinot 3 pēdējo tautas skaitīšanu iznākumus, redzam, ka skolu apmeklētāju procenti ļoti ievērojami pārmainījušies, un pie tam pārmaiņas visos vecumos nav notikušas vienā virzienā. Starp 6, 7 un 8 gadus veciem bērniem skolu apmeklētāju procents visaugstāks bijis 1930. gadā. Tas arī pilnīgi saprotams, jo 1935. gadā minēto vecumu bērniem vairs nebija obligātoriski jāiet skolā. Turpretim 9 gadus veciem bērniem skolu apmeklētāju procents pakāpeniski un pie tam strauji audzis, jo 1925. gadā tas bijis tikai 59,85, bet 1930. g. jau 79,72 un 1935. g. — 84,30. Arī katrā nākošā vecumā līdz 15 gadiem skolu apmeklētāju procents pakāpeniski pieaudzis, bet tālākos vecumos, laikā no 1930.—1935. gadam, tas uzrāda samazināšanos.

Skolu apmeklētāju procenti.
Proportionnalité des personnes fréquentant l'école.

Skolu apmeklētāju procents atsevišķos vecumos 1925. gadā vislielāks bijis starp 12 gadus veciem — 90,00%, bet 1930. gadā starp 11 gadus veciem — 94,11%. Tā tad pēdējo 10 gadu laikā skolu apmeklētāju augstākais procents pakāpeniski un pie tam strauji palielinājies, kas liecina par ļoti labiem panākumiem

obligātoriskās izglītības izplatīšanā. Caurmērā no visiem 6—20 gadus veciem 1930. gadā skolu apmeklēja 48,35%, bet 1935. gadā 54,16%.

Zēni un meitenes skolu neapmeklēja vienādi. Katrā vecumā no 6—20 gadiem skolu apmeklētāju procents starp vīriešiem ir lielāks. Jaunākos gados skolu apmeklētāju procenti zēniem un meitenēm ir gandrīz vienādi, bet līdz ar vecuma palielināšanos novērojama zēnu procenta pārsvara pieaugšana. Tā 1935. gadā no 9 gadus veciem zēniem skolu apmeklējuši 84,42%, un no tā paša vecuma meitenēm — 84,18%, bet 14 gadus vecumā no zēniem skolu apmeklējuši 77,31% un no meitenēm tikai 69,53%. Tas rāda, ka zēni un meitenes skolas apmeklēšanu uzsāk vienādi, bet meitenes ātrāk pārtrauc skolās iešanu.

Skolu apmeklēšana visā valstī nav vienāda, tādēļ ir svarīgi noskaidrot kāda tā ir atsevišķos apgabalos.

Skolu apmeklētāju procents apgabalos 1935. g.
Proportionnalité des personnes fréquentant l'école en 1935 — dans les provinces.

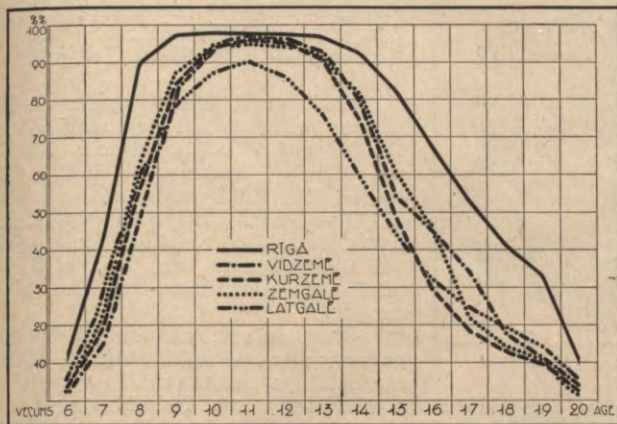
Vecums Age	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie
6 g.	11,77	1,79	3,46	2,55	5,80	4,77
7 "	43,04	15,14	19,95	20,66	24,83	23,04
8 "	89,06	47,68	55,88	62,81	58,96	61,00
9 "	97,29	82,80	84,50	87,25	79,14	84,30
10 "	98,00	93,86	93,85	94,10	87,82	92,04
11 "	97,88	96,62	96,14	96,08	90,12	94,11
12 "	97,88	96,04	95,67	94,78	86,81	92,25
13 "	96,96	92,97	90,25	91,46	76,09	86,85
14 "	92,44	80,03	74,73	81,55	59,83	73,50
15 "	82,51	54,10	48,41	60,66	44,50	54,81
16 "	67,17	34,91	29,08	35,35	32,28	38,20
17 "	53,21	24,56	18,43	21,92	24,19	28,44
18 "	41,24	17,70	12,25	14,24	19,43	21,39
19 "	33,19	11,19	9,62	10,14	14,09	16,08
20 "	10,41	3,16	2,18	2,16	5,90	5,10
Kopā .	67,04	51,86	52,01	53,88	51,12	54,16
Total						

Ja skolu apmeklētāju procenti visos apgabalos — izņemot Rīgu, starp 6—20 gadus veciem caurmērā ir ļoti vienādi, tad to nevaram teikt salīdzinot atsevišķus gada gājumus. Tā no 6 gadus veciem Rīgā apmeklē skolu 11,77%, Latgalē — 5,30%, Kurzēmē — 3,46%, Zemgalē — 2,55% un Vidzemē tikai 1,79%. Tā tad procenta augstuma ziņā pēc Rīgas otrā vietā ierindojas Latgale, bet pašā beidzamā vietā Vidzeme. Šādā kārtībā apgabali sarindojas arī pēc 7 g. veco skolu apmeklētāju procenta augstuma. Tas ka minētos vecumos ar skolu apmeklētāju procenta augstumu Latgale ierindojas aiz Rīgas otrā vietā, bet Vidzeme beidzamā vietā, izskaidrojams ar to, ka minētā vecuma bērni Vidzemē pa lielākai daļai mācās mājās ar vecāku vai citu piederīgo piepalīdzību, bet Latgalē šie bērni spiesti iet skolā, jo tur daudz retāk sastopami cilvēki, kuri bērniem mājās var ierādīt lasīšanu un rakstīšanu.

Ar 8 gadus veciem, apgabalu sarindojums pēc procentu augstuma pārmainās. Šajā vecumā pēc Rīgas otrā vietā stāv Zemgale un beidzamā vietā Vidzeme. Arī starp 9 un 10 gadus veciem pēc procenta augstuma otrā vietā stāv Zemgale. Tālākos vecumos no 11—13 gadiem Zemgale. Tālākos vecumos no 11—16 gadiem Zemgale un no 17—20 gadiem Latgale. Tur-

pretim pēdējā vietā no 9—15 gadiem stāv Latgale, no 16—19 gadiem Kurzeme un 20 gadu vecumā Zemgale.

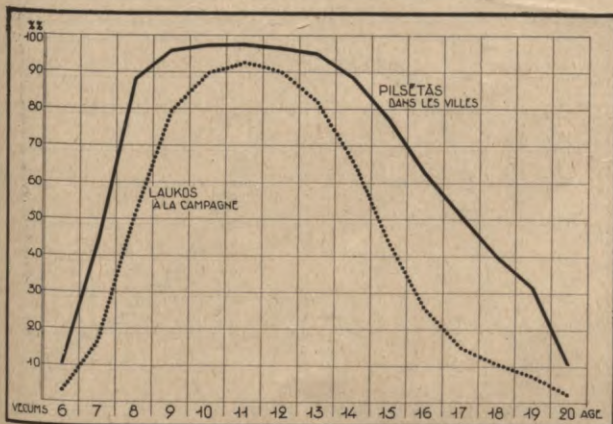
Skolu apmeklētāju procents apgabalos.
Proportionnalité des personnes fréquentant l'école — dans les provinces.

Kā iepriekšējā diagramma rāda, skolu apmeklētāju procents visos vecumos visaugstāks ir Rīgā. Vidzeme izceļas ar to, ka no 6—8 gadiem skolu apmeklētāju procents ir viszemāks un ka no 11—13 gadiem stāv otrā vietā, tūlī aiz Rīgas. Kurzeme izceļas ar viszemāko skolu apmeklētāju procentu starp 16—19 gadus veciem, bet Zemgale ar ierindošanos otrā vietā vecumos no 8—10 un no 14—16 gadiem. Vislielākā dažādība ir Latgalē. Pēdējā skolu apmeklētāju procenti no 9—15 gadiem ir viszemāki, bet no 6—7 un no 17—20 gadiem ierindojas tūlī aiz Rīgas. Tā tad salīdzinot ar citiem apgabaliem Latgale iezīmējas ar zemāku skolu apmeklētāju procentu obligatoriskā skolu apmeklēšanas vecumā un ar augstāku skolu apmeklētāju procentu neobligatoriskā skolas apmeklēšanas vecumā.

Skolu apmeklētāju procenta augstums atsevišķos apvidos zināmā mērā ir atkarīgs no tā, vai tur atrodas lielākas pilsētas, tādēļ aplūkojot skolu apmeklētāju procentus laukos, apgabalu sakārtojums pēc procenta augstuma var būt citādijs kā kopsummā ar pilsētām.

Skolu apmeklētāju procents pilsētās un laukos.
Proportionnalité des personnes fréquentant l'école dans les villes et à la campagne.

No visiem 6—20 gadus veciem skolu apmeklētājiem pilsētās saskaitīti 91.349 un laukos 144.006. Skolu apmeklētāju skaits katrā vecumā no 8—15 gadiem laukos ir lielāks kā pilsētās, bet pārējos vecumos tas ir pretēji, jo gandrīz visas neobligatoriskās mācības iestādes atrodas pilsētās.

Skolu apmeklētāju procents visos vecumos pilsētās ir augstāks kā laukos. Tas izskaidrojams ne tikai ar to, ka pilsētnieki vairāk apmeklē skolas, bet arī ar to ka pilsētās atrodas gandrīz visas neobligatoriskās skolas, kurās apmeklē arī lauku iedzīvotāju bērni, un līdz ar to palielina pilsētās ne tikai skolu apmeklētāju absolūto skaitu, bet arī procentu.

No 6 gadus veciem uz laukiem skolas apmeklē tikai 2,71%, bet pilsētās 10,48%, jo bērniem pilsētās vieglāk pieejami bērnu dārzi, bet lauku bērni šai vecumā mācās galvenā kārtā māj mācības ceļā. Skolu apmeklētāju procents starp 6 gadus veciem pilsētās ir 4 reizes lielāks kā laukos. Arī starp 7 gadus vecu skolu apmeklētāju procentiem ir liela atšķirība, jo pilsētās šis procents ir 2,5 reizes lielāks. Astoņi gadi vecumā, kad obligatoriski jāsauc mācīties, pilsētās skolas apmeklē 88,36%, bet laukos 50,58%.

Tālākos vecumos, kas ietilpst obligatoriskā skolas apmeklēšanas vecumā, atšķirība starp skolu apmeklētāju procentiem pilsētās un laukos procentuāli ievērojami mazāka. Skolu apmeklētāju procents kā pilsētās, tā laukos visaugstāks ir starp 11 gadus veciem. No pēdējiem pilsētās skolu apmeklē 97,49% un laukos 92,65%. Sākot ar 12 gadu vecumu skolu apmeklēšanas procents atkal pakāpeniski samazinājas un pārsniedzot obligatorisko skolas apmeklēšanas vecumu starpība starp skolu apmeklētāju procentu pilsētās un laukos kļūst ievērojami liela.

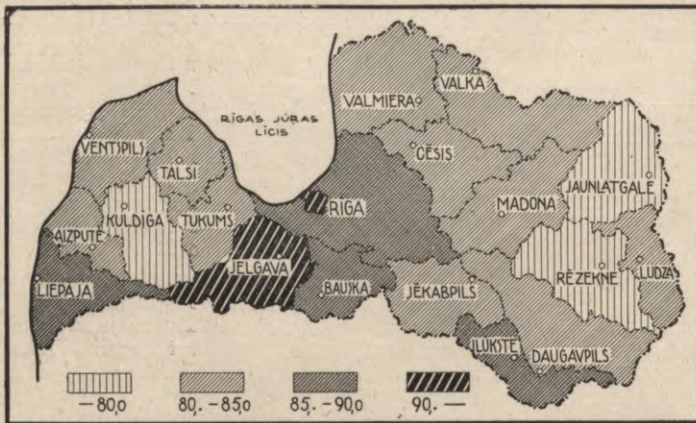
Likums par tautas izglītību nosaka, ka ikvienam bērnam obligatoriski jānācās pirmsskolā vai jāveic pirmsskolas mācības māj mācībā sākot ar to skolas gadu, kurā viņš līdz 31. decembrim paliek 8 gadus vecs. Pirmsskolas mācība paredzēta vienu gadu. Pēc tam jāapmeklē pamatskola, kurās kurss ilgst 6 mācības gadus. Pirmsskolas un pamatskolas apmeklēšanai kopsummā paredzēti 7 gadi, kādēļ normāli starp šo skolu apmeklētājiem ir 7 gada gājumu bērni vecumā no 8—14 gadiem.

No 8—14 gadus veciem bērniem skolu apmeklēja 1925. gadā — 150.063, 1930. g. — 130.997 un 1935. g. — 188.494. Tā tad laikā no 1925.—1930. gadam minētā vecuma skolu apmeklētāju skaits samazinājies, bet no 1930.—1935. gadam atkal strauji pieaudzis. Šis nevienādās pārmaiņas izskaidrojamas ar to, ka 1930. gadā šajā vecumā bija kara gados dzimušie. Pēdējā skaitīšanu starplaikā 8—14 gadus vecu skolu apmeklētāju skaits palielinājies par 57.497 vai 43,89%. Tā tad piecu gadu laikā obligatorisko skolu darbībai vajadzēja ievērojami paplašināties. 1935. gadā no visiem 8—14 gadus veciem skolu apmeklētājiem Latgalē saskaitīti 35,80%, Vidzemē — 17,84%, Rīgā — 16,60%, Zemgalē — 15,26% un Kurzemē — 14,32%. Pilsētās no minētā vecuma bērniem saskaitīti 64.863 vai 34,41% un laukos 123.631 vai 65,59%. Pēdējo skaits no 1930.—1935. gadam pilsētās pieaudzis par 17.336 vai 36,48%, bet laukos par 40.161 vai 48,11%.

Skolu apmeklētāju procents starp 8—14

Skolu apmeklētāju procents 1935. g. starp 8—14 g. veciem bērniem aprīņkos.

Proportionnalité des enfants de 8 à 14 ans en 1935 fréquentant l'école à la campagne — par districts.

gadus veciem bērniem pēdējos 10 gados pakāpeniski un pie tam strauji audzis. No minētā vecuma bērniem 1925. gadā skolu apmeklēja 69,28%, 1930. g. — 79,29% un 1935. gadā jau 83,63%. Apmeklētāju procents strauji pieaudzis visos apgabalos un it sevišķi Latgalē, kur tas 10 gadu laikā no 53,00% palielinājies uz 77,31%.

Skolu apmeklētāju procents atsevišķām tautībām 1935. gadā.

Proportionnalité des personnes fréquentant l'école - d'après les nationalités ethniques en 1935.

Vecums Age	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr. Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl	Žīdi Juifs	Polji Polonais	Kopā Total
6 g.	3,18	6,05	5,04	4,79	28,89	6,21	4,77
7	20,05	39,25	24,20	25,29	77,46	35,56	23,94
8	58,77	88,26	56,73	62,53	93,21	77,25	61,00
9	84,51	94,23	77,88	82,47	96,26	91,23	84,30
10	93,05	96,43	85,46	88,47	98,22	93,38	92,04
11	95,25	97,77	87,47	93,80	97,59	94,41	94,11
12	93,65	97,07	83,29	92,44	95,95	93,80	92,25
13	88,13	96,54	73,10	86,10	93,10	91,37	86,25
14	75,13	91,00	57,08	70,90	82,51	83,76	73,10
15	55,41	77,74	40,12	53,37	68,50	69,06	54,81
16	38,37	63,08	28,08	30,11	54,66	40,48	38,20
17	28,46	50,79	19,66	23,72	42,09	33,58	28,44
18	22,56	32,16	14,75	10,88	29,79	21,62	21,19
19	16,46	27,07	11,48	9,69	21,84	16,24	16,09
20	5,51	7,06	3,84	3,82	7,86	4,51	5,10
Kopā Total	54,32	66,86	47,60	50,07	68,40	55,22	54,16

1935. gadā starp minētā vecuma bērniem procentuāli visvairāk skolu apmeklētāju ir Rīgā — 95,90%, pēc tam Zemgalē — 86,83%, Kurzemē — 84,58%, Vidzemē — 83,96% un Latgalē — 77,31%. Pilsētās no 8—14 gadus veciem bērniem skolu apmeklēja 94,60%, bet laukos 78,83%.

1935. gadā no 8—14 gadus veciem zēniem skolu apmeklēja 84,80%, bet no tāda pat vecuma meitenēm 82,42%. Salīdzinot ar iepriekšējām skaitīšanām, šī atšķirība kļuvusi ievērojami mazāka, jo 1925. gadā no minētā vecuma zēniem skolu apmeklēja 72,42%, bet no meitenēm tikai 66,18%. Atšķirība starp zēniem un meitenēm šai ziņā vislielāka ir Latgalē, kur no zēniem skolu apmeklēja 79,70%, bet no meitenēm 74,81%. Pilsētās no 8—14 gadus veciem zēniem skolu apmeklēja 94,63%, bet no meitenēm — 94,58%, un laukos no zēniem

80,52%, bet no meitenēm 77,08%. Tā tad atšķirību uzrāda tikai lauki, kur zēni vairāk iet skolā.

1935. gadā no 9—14 gadus veciem bērniem, t. i. tiem, kuri ir obligatoriskā pamatskolas apmeklēšanas vecumā, skolu apmeklēja caurmērā 87,66%, bet atsevišķi pa apgabaliem visvairāk Rīgā — 96,88%, pēc tam Zemgalē — 91,23%, Vidzemē — 90,98%, Kurzemē — 89,87% un Latgalē — 80,49%.

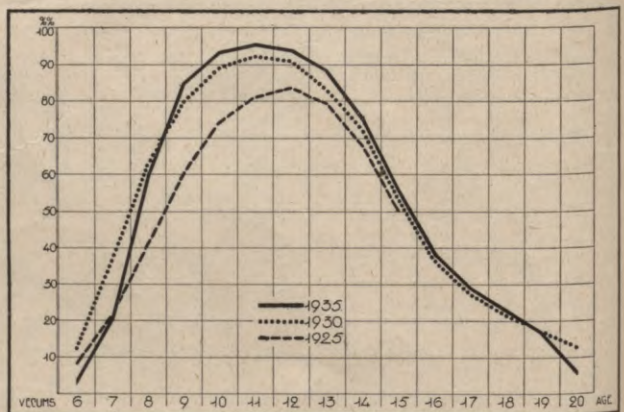
1935. gadā starp visiem 6—20 gadus veciem skolu apmeklētājiem 171.649 vai 72,93% ir latvieši, 28.930 vai 12,29% lielkrievi, 15.079 vai 6,41% žīdi, 7.601 vai 3,23% vācieši, 5.680 vai 2,41% poļi, 3.364 vai 1,43% baltkrievi, 1.820 vai 0,77% leiši, 487 vai 0,21% igauņi un 745 vai 0,32% pārējo un nezināmas tautības pierīgie.

Starp atsevišķu tautību 6—20 gadus veciem iedzīvotājiem skolu apmeklētāju procentuāli visvairāk ir žīdiem un vāciešiem, kas izskaidrojams ar to, ka pēdējās ir vispilsētnieciskākās tautības. Latviešu vairākums dzīvo laukos, kādēļ arī latviešiem jaunākos gados, kad vēl obligatoriski skola nav jāapmeklē, ir mazāks skolu apmeklētāju procents kā caurmērā visiem iedzīvotājiem. Bez tam mazāks skolu apmeklētāju procents latviešiem starp 6—8 gadus veciem bērniem izskaidrojams arī ar to, ka no laukos dzīvojošām tautībām latviešiem ir visaugstākais izglītības līmenis, kādēļ latviešiem minētā vecuma bērņus iespējams apmācīt mājā, jo vai katrā latviešu ģimenē sastopams kāds, kas var ierādīt lasīt un rakstīt, turpretim laukos dzīvojošo cittautiešu ģimenēs šādi apstākļi retāk sastopami, kādēļ to bērni spiesti grāmatu mācīties ārpus mājas. Visos tālākos vecumos sākot ar 9 gadus veciem skolu apmeklētāju procents latviešiem ir lielāks kā caurmērā.

Caurmērā no visiem 8—14 gadus veciem bērniem skolu apmeklēja 83,63%, bet atsevišķi pēc tautībām: latviešiem — 84,22%, vāciešiem — 94,85% un lielkrievi — 74,95%. Laukos no minētā vecuma bērniem skolu apmeklēja caurmērā 78,83%, bet atsevišķi latviešiem — 80,45%, vāciešiem — 87,19% un lielkrievi — 71,21%.

Salīdzinot trīs pēdējo tautas skaitīšanu iznākumus, redzam, ka skolu apmeklētāju procents latviešiem ievērojami pārmainījies. Bet šis pārmaiņas visos vecumos nav vienādas, kas vedams

Skolu apmeklētāju procents latviešiem.
Proportionnalité des Lettons fréquentant l'école.

sakarā ar grozījumiem izglītības likumā. Kā iepriekšējā diagrammā redzams, pēdējo 10 gadu laikā ļoti ievērojami palielinājies skolu apmeklētāju procents visos tajos vecumos, kad paredzēta pamatskolas apmeklēšana. Tas liecina par ļoti labiem panākumiem obligātoriskās izglītības veicināšanā.

Plašākas ziņas par skolu apmeklēšanu atrodamas pārvaldes izdevumos: Ceturtā tautas skaitīšana Latvijā 1935. g. V d., Trešā tautas skaitīšana Latvijā 1930. g. V d. un Otrā tautas skaitīšana Latvijā 1925. g. IV d.

III. Kursi un priekšlasījumi. — *Cours et conférences.*

Bez iepriekš aplūkotām mācības iestādēm izglītības veicināšanai pastāv arī dažādi kursi. Pēdējie galvenā kārtā sniedz dažādas arodu un praktiskas zināšanas. Šādi kursi darbojas pastāvīgi, un dažiem no tiem ir pat vairākgadīga mācības programma. Bez pastāvīgiem kursiem tiek sarīkoti arī dažādi gadījuma kursi. Pēdējo programmas ir mazas un parasti ilgst tikai dažas dienas. Bez tam dažādu kultūralu un saimniecisku jautājumu apgaismošanai notur priekšlasījumus.

Nākošā tabulā (95. lpp.) redzams pastāvīgo kursu un to apmeklētāju skaits sākot ar 1926. gadu. Šai tabulā ieskaitīti tikai tie kursi, kas darbojušies pastāvīgi, izņemot visus lauksaimniecības rakstura kursus. Pēdējos sarīko un pārrauga Lauksaimniecības kamera, agrāk Zemkopības ministrija, un par tiem statistiskās ziņas sakopotas atsevišķi un atrodamas tālāk. Šai tabulā nav ieskaitīti arī īslaicīgie gadījuma kursi.

Pastāvīgo kursu skaits, neieskaitot lauksaimniecības rakstura kursus, pēdējos gados svārstījies ap 200. Lai gan kursu skaits bijis svārstīgs, tas visumā 10 gadu laikā tomēr uzrāda palielināšanos. Visvairāk darbojušies valodu un vispārīgās izglītības, šūšanas un dažādi amatniecības kursi. Pastāvīgo kursu apmeklētāju skaits pēdējos 2 gados sniedzas pie

17.000. Apmeklētāju skaits pirms 10 gadiem bijis ievērojami mazāks. Visvairāk apmeklētāju bijis rokdarbu kursus un tautas universitātes un augstskolās. Piezīmējams, ka tabulā redzams kursu apmeklētāju skaits uz katra gada 1. decembri.

1936. gadā no 207 pastāvīgiem kursiem 127 vai 61,4% darbojušies Rīgā, 23 vai 11,1% Kurzemē, 23 vai 11,1% Latgalē, 19 vai 9,2% Zemgalē un 15 vai 7,2% Vidzemē. No visiem 16.975 kursu apmeklētājiem 8.694 vai 51,2% apmeklēja kursu Rīgā, 2.856 vai 16,8% Kurzemē, 2.489 vai 14,7% Latgalē, 1.827 vai 10,8% Zemgalē un 1.109 vai 6,5% Vidzemē.

1936. gada 1. decembrī pastāvīgos kursus, neskaitot lauksaimniecības rakstura kursus, bijuši pavisam 16.975 apmeklētāji. No pēdējiem visvairāk — 42,4% apmeklēja dažādus amatniecības un rokdarbu kursus, pēc tam 13,0% tautas universitātes un augstskolas, 9,4% valodu un vispārīgās izglītības kursus, 8,8% dejas un vingrošanas kursus, 7,8% muzikas skolas un studijas, 4,6% garīgu kursus, 3,4% grāmatvešanas, mašīnrakstīšanas, stenografijas u. c. tirdzniecības zinību kursus un visos pārējos cursos bijuši 10,6% no apmeklētājiem.

1936. gadā starp pastāvīgo kursu apmeklētājiem bijuši 10.884 vai 64,1% vīriešu un 6.091 vai 35,9% sievietes. Tā tad starp minēto kursu

Pastāvīgie kursi un to apmeklētāju skaits un tautība 1936. g. 1. decembrī.¹⁾
*Cours permanents, nombre et nationalité ethnique des personnes les ayant fréquentés 1. déc. 1936.*¹⁾

Kursu nosaukums <i>Dénomination des cours</i>	Latvieši <i>Lettons</i>	Vācieši <i>Allemands</i>	L.-krievi <i>Gr.-Russes</i>	B.-krievi <i>Ruthén.-Bl.</i>	Poļi <i>Polonais</i>	Žīdi <i>Juifs</i>	Leiši <i>Lithuan.</i>	Igauni <i>Estoniens</i>	Citi un nezināmi <i>Autres nat. ethniques</i>	Kopā — Total		
										vīr. <i>hom.</i>	siev. <i>fem.</i>	kopā <i>total</i>
1. Grāmatv., mašīnrakst., stenograf. u. c. tirdzn. zin. k. (iesk. val.) <i>Comptabilité, dactylographie, sténographie et autres sciences com.</i>	392	78	9	3	7	79	14	2	1	201	384	585
2. Tehniskie kursi <i>Cours techniques</i>	242	23	22	2	3	21	3	3	3	312	10	322
3. Valodu un vispārīgl. kursi <i>Cours de langues et d'instruction générale</i>	821	195	160	3	94	302	9	3	8	508	1 087	1 595
4. Mājturības kursi <i>Cours de l'écon. domestique</i>	477	3	7	—	3	—	2	—	—	1	491	492
5. Šūšanas kursi <i>Cours de couture</i>	227	20	63	14	36	118	10	2	1	78	413	491
6. Amatn. un rokdarbu kursi <i>Cours d'ouvrage manuel et d. mét.</i>	5 282	241	436	3	393	770	57	2	17	6 489	712	7 201
7. Dejas un vingrošanas kursi <i>Cours de dance et de gymnast.</i>	1 067	145	59	8	23	155	8	11	20	609	887	1 496
8. Muzikas skolas un studijas <i>Ecoles et études de musique</i>	1 049	51	34	3	17	147	5	—	8	465	849	1 314
9. Skatuves darbinieku kursi <i>Cours de l'art scénique</i>	174	2	3	—	1	1	—	—	—	75	106	181
10. Gleznošanas un zīmēšanas kursi <i>Cours de peinture et de dessin</i>	27	1	1	—	—	11	—	—	—	28	12	40
11. Garīgie kursi <i>Cours religieux</i>	462	—	—	—	—	320	—	—	—	757	25	782
12. Fotografu kursi <i>Cours de photographie</i>	10	—	1	1	—	—	1	—	—	12	1	13
15. Rakstura analīzes kursi <i>Cours p. analyses de caractère</i>	5	6	—	—	—	1	—	—	—	5	7	12
14. Literatūras studijas <i>Etude de la littérature</i>	47	—	—	—	—	—	—	—	—	22	25	47
15. Kuģu vadītāju kursi <i>Cours pour pilotes</i>	8	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8
16. Tautas univers. un augstskolas <i>Universités et académies populaires</i>	1 847	41	47	39	54	166	8	4	3	1 301	908	2 209
17. Medicīniskie kursi <i>Cours médicaux</i>	131	13	9	—	—	29	1	2	2	13	174	187
Kopā — Total . . .	12 268	819	851	76	631	2 120	118	29	63	10 884	6 091	16 975

¹⁾ Neieskaitot dažādus gadījuma kursus un visus Lauksaimn. kameras sarīkotos kursus.
Non compris divers cours d'occasion et ceux arrangés par la Chambre d'Agriculture.

Pastāvīgie kursi un to apmeklētāju skaits.) — Cours permanents et leurs auditeurs.

Kursu nosaukums	1926. g.		1927. g.		1928. g.		1929. g.		1930. g.		1931. g.		1932. g.		1933. g.		1934. g.		1935. g.		1936. g.			
	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits	Apmeklēt. skaits	Kursu skaits		
Gramatvešanas, mašīnrakstīšanas, stenografijas un citi tirdzniecības zīmību kursi, ieskaitot valodas	22	1 000	7	719	22	947	19	810	18	831	16	876	17	599	17	511	15	351	14	394	17	535	17	585
Techniskie kursi	14	907	24	1 586	19	1 586	19	907	22	1 165	20	915	18	1 009	27	1 448	25	1 261	22	1 197	29	1 759	28	1 595
Valodu un vispārīgāt. kursi	11	420	10	321	10	321	10	416	15	571	14	562	14	358	12	375	11	401	10	428	13	434	10	492
Mājturības kursi	31	714	30	493	28	448	27	459	29	380	30	433	23	279	24	347	21	269	28	541	28	541	28	491
Dažādi amatniecības kursi	22	2 919	24	3 672	25	4 615	27	4 622	29	5 244	30	5 387	30	6 998	28	7 365	27	6 931	27	7 725	28	7 201	28	7 201
Dejas un vingrošanas kursi	12	870	16	831	17	1 136	19	1 128	22	1 556	26	1 035	22	909	20	1 070	21	1 216	24	1 533	24	1 496	24	1 496
Muzikas skolas un studijas	18	1 218	19	1 665	16	1 555	20	1 599	21	1 564	22	1 422	23	1 444	23	1 404	21	1 364	23	1 363	22	1 314	22	1 314
Skatuves darbinieku kursi	4	170	4	146	3	122	2	140	3	174	3	153	4	150	5	190	3	146	3	184	3	181	3	181
Gleznošanas un zīmēšanas kursi	2	175	2	159	—	—	—	—	—	—	2	31	1	10	3	28	4	33	4	35	6	68	2	40
Garīgie kursi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Fotografu kursi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rakstura analīzes kursi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Literāturas studijas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kuģu vadītāju kursi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tautas univers. un augstskolas	9	1 544	8	1 305	11	2 370	16	2 112	13	2 518	13	3 629	15	4 316	16	3 604	10	1 890	11	2 117	10	2 209	10	2 209
Medicīniskie kursi ¹⁾	7	289	5	244	8	312	7	280	10	266	11	224	9	205	12	189	9	160	8	132	11	187	11	187
Frizieru kursi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pedagoģiskie kursi	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Koktēlniecības kursi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Proģistu kursi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Apģiekas asistentu kursi	1	12	1	12	1	12	1	18	1	31	1	40	1	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Dailrunas kursi	1	75	1	23	1	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lietišķas mākslas kursi	1	34	1	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Atturības mācības kursi	1	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kopā	164	11 381	175	11 697	168	13 111	182	13 324	196	14 677	201	14 801	198	17 145	198	16 618	175	14 278	211	16 988	207	16 975	207	16 975

Kursu nosaukums

Comptabilité, dactylographie, sténographie et autres sciences commerciales, y compris langues
Cours techniques
Cours de langues et d'instruction générale
Cours de l'Econ. domestique
Cours de couture
Divers cours de métier
Cours de danse et de gymnast.
Ecoles et études de musique
Cours de l'art scénique
Cours de peinture et de dessin
Cours religieux
Cours de photographie
Cours p. analyses de caractère
Etude de la littérature
Cours pour pilotes
Université et académies populaires
Cours médicaux
Cours pour coiffeurs
Cours pédagogiques
Cours de sculpture
Cours p. droguistes
Cours pour assistants de pharmacie
Cours rhétoriques
Cours d'art appliqué
Cours sur discipline d'abstinence

Total

1) Neieskaitot dažādus gadījuma kursus un visus lauksaimniecības rakstura kursus.
2) No 1926. g. līdz 1955. g. pēc Veselības departamenta ziņām.

apmeklētājiem uz 1 sievieti iznāk 2 vīrieši. No visiem kursu apmeklētājiem 12.268 vai 72,3% ir latvieši, 12,5% žīdi, 5,0% lielkrievi, 4,8% vācieši, 3,7% poļi, 0,7% leiši, 0,4% baltkrievi, 0,2% igauņi un 0,4% pārējie un nezināmas tautības.

Par dažādiem īslaicīgiem gadījuma kursiem, izņemot lauksaimniecības rakstura kursus, trūkst statistisku ziņu.

Nākošā tabulā sakopotas ziņas par visiem

lauksaimniecības rakstura kursiem. Šeit ietilpst ziņas kā par pastāvīgiem tā gadījuma kursiem.

Lauksaimniecības kursu skaits uzrāda ievērojamu palielināšanos. Sevišķi strauji tas pieaudzis 1935. un 1936. gadā. Tā 1934. gadā bija sarīkoti 617, bet 1935. g. — 1.051 un 1936. gadā jau 1.595 kursi. Tā tad sarīkoto lauksaimniecības kursu skaits divu gadu laikā vairāk kā dubultojies. No 1936. gadā sarīkoti lauksaimniecības kursiem visvairāk — 427 vai 26,8%

Lauksaimniecības kursi 1936. gadā.¹⁾
Cours agricoles en 1936.¹⁾

Apriņķi, apgabali un gadi Districts, provinces et années	Vispārīgā lauksaimniecībā Cours généraux	Zemkopībā Culture du sol	Plaukropībā Praticulture	Dārzkopībā un augļu pārstrādāšanā Horticulture et exploitation des fruits	Lopkopībā un piensaimniecībā Elevage du bétail et laiteries	Lopbarības ražošana (agrāk piešķaitīti pie lopkop.) Production de fourrage (autrefois compris dans l'élevage du bétail)	Mājsaimn. (mājturība, stāv. rokdarb.) Economie domestique (ménage, ouvr. manuel de femmes)	Lauku labietricības, mājas apkārtnes izdaļošana Commodités rurales et embellissement de l'entourage de la maison	Putnkopībā Aviculture	Biškopībā Apiculture	Zivkopībā un zvejniecībā Pisciculture et pêche	Zirgkopībā Elevage de chevaux	Mazpulku un jaunatnes audzināšana Clubs et éducation de la jeunesse	Kooperācijā un lauksaimn. grāmatv. Coopération et comptabilité agricole	Meliorācijā Amélioration	Cūkkopībā Elevage de pores	Lauksaimniecības mašīnas Machines agricoles	Būvniecībā Architecture	Akmeņu un celmu spridzināšana Emploi d'explosifs pour faire sauter les pierres et les souches	Kopa Total
Rīgas apr. (iesk. Rīgu)	22	2	—	50	12	1	52	4	1	—	—	2	37	1	4	5	1	8	2	204
Cēsu ..	9	4	—	1	4	7	10	5	—	5	—	—	6	1	3	—	—	1	1	57
Valmieras..	8	4	—	22	10	5	24	2	—	6	1	2	7	2	3	—	—	1	1	98
Valkas ..	6	—	—	17	18	3	17	2	1	4	—	1	8	1	4	—	—	—	—	82
Madonas ..	34	4	—	26	10	5	52	5	—	5	—	1	8	2	4	—	—	—	—	157
Vidzeme . . .	79	14	—	116	54	21	155	18	2	20	1	7	66	6	18	5	4	8	4	598
Liepājas apr.	5	—	—	31	3	—	22	9	—	6	1	—	4	1	10	—	—	1	1	95
Aizputes ..	1	—	—	—	2	—	5	—	—	1	—	—	7	—	3	—	—	—	—	19
Kuldīgas ..	8	—	—	9	3	—	19	—	—	—	—	1	6	1	3	—	—	—	—	52
Ventspils ..	2	—	—	—	5	—	19	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	28
Talsu ..	—	—	—	6	6	—	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Kurzeme . . .	16	—	—	46	19	—	72	9	1	7	1	1	19	3	16	1	1	1	1	214
Tukuma apr.	5	1	—	14	8	1	22	1	—	2	1	—	4	1	9	—	—	—	—	69
Jelgavas ..	22	1	—	38	3	—	41	5	—	7	—	—	6	—	—	—	—	2	—	127
Bauskas ..	14	2	—	7	1	—	11	1	—	4	—	—	6	—	3	—	—	—	—	49
Jēkabpils ..	36	9	—	24	1	1	20	1	—	9	—	—	1	—	3	—	—	—	1	106
Ilūkstes ..	31	3	—	1	3	2	3	2	3	3	4	—	—	—	—	—	—	—	2	57
Zemgale . . .	108	16	—	84	16	4	97	10	3	25	5	—	17	1	17	—	2	—	3	408
Daugavpils apr.	22	21	—	32	8	9	40	4	5	22	—	1	11	2	—	—	—	—	1	178
Rēzeknes ..	7	3	—	27	10	4	44	—	1	9	—	1	2	1	—	—	—	3	2	114
Ludzas ..	6	6	—	—	—	1	7	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
Abrenes ..	15	7	—	9	8	—	12	—	—	2	—	—	2	1	—	—	—	—	1	58
Latgale . . .	50	37	—	68	26	14	103	4	6	37	—	4	15	4	—	—	—	3	4	375
Latvija Lettonie	253²⁾	67	—	314	115	39	427	41	12	89	7	12	117	14	51	6	7	12	12	1 595
1935. g.	70	8	—	240	32	14	329	32	5	157	—	9	14	—	90	1	25	—	15	1 051
1924. „	50	32	7	108	31	—	213	—	4	101	10	—	—	15	23	5	7	—	6	617
1933. „	75	28	—	95	39	—	167	—	12	99	8	12	—	24	18	11	6	—	13	607
1932. „	78	55	6	133	54	—	171	—	35	86	—	—	—	11	12	4	11	—	16	672
1931. „	46	37	19	151	93	—	226	—	43	85	5	2	—	26	31	22	5	—	—	791
1930. „	52	15	70	145	48	—	218	—	36	87	16	16	—	19	55	14	5	—	6	802
1929. „	36	15	4	81	104	—	181	—	45	99	6	5	—	33	53	22	11	2	34	731
1928. „	31	45	8	84	83	—	109	—	12	65	—	—	—	21	17	11	—	—	36	522
1927. „	3	53	22	137	152	—	84	—	41	61	24	14	—	13	4	44	3	27	2	684
1926. „	5	70	18	84	153	—	118	—	60	66	1	13	—	11	10	59	4	20	5	697
1925. „	8	79	19	199	141	—	123	—	11	111	—	19	—	7	5	65	10	5	10	812
1924. „	14	44	4	60	60	—	41	—	11	124	4	14	—	19	10	—	2	9	—	416
1923. „	1	22	2	62	77	—	38	—	5	92	4	10	—	8	1	—	2	5	—	329
1922. „	60	20	—	73	93	—	58	—	—	123	3	—	—	—	—	—	1	10	—	441

¹⁾ Pēc Latvijas lauksaimniecības kameras un Zemkopības departamenta ziņām. — *Données de la Chambre d'Agriculture et du Département d'Agriculture.*

²⁾ Šai skaitā ieskaitīti 27 kursi kūdras ražošanā un izmantošanā. — *Dans ces chiffres sont inclus 27 cours par rapport à la récolte (extraction) et l'utilisation de la tourbe.*

ir mājsaimniecības kursi, pēc tam 19,7% ir dārkopības un augļu pārstrādāšanas, 15,9% vispārīgi lauksaimniecības, 7,3% mazpulku un jaunatnes audzināšanas un 7,2% lopkopības un piensaimniecības kursi.

No 1936. gadā sarīkoti 1.595 lauksaimniecības kursiem 598 vai 37,5% sarīkoti Vidzemē un Rīgā, 408 vai 25,0% Zemgalē, 375 vai 23,5% Latgalē un 214 vai 13,4% Kurzemē. Salīdzinot ar pirmiem pēckaņa gadiem, kursu skaits visos apgabalos palielinājies vairākkārtīgi. Ar liela lūku kursu skaitu visos apgabalos, izņemot vieni Kurzemi, izceļas divi pēdējie (1935. un 1936.) gadi. No 1934. līdz 1936. gadam sarīkoto lauksaimniecības kursu skaits palielinājies visos apgabalos, pie kam Vidzemē, ieskaitot arī Rīgu, par 366 vai 157,8%, Zemgalē par 290 vai 245,8%, Latgalē par 216 vai 135,8% un Kurzemē par 106 vai 98,1%, bet caurmērā visā valstī par 978 vai 158,5%.

1936./37. saimn. gadā lauksaimniecības kursos bijuši pavisam 56.746 dalībnieki.

Bez lauksaimniecības kursiem sakopotas arī ziņas par lauksaimniecības priekšlasījumiem, kurus tagad rīko un pārzin Latvijas Lauksaimniecības kamera, bet agrāk Zemkopības ministrija. (Skatīt apakšējo tabulu.)

Atsevišķos gados noturēto lauksaimniecības priekšlasījumu skaits bijis diezgan svārstīgs. Līdz 1935. gadam nav saskatāmas noteiktas pārmaiņas, bet 1936. gads uzrāda priekšlasījumu skaita strauju pieaugumu. 1936. gadā noturēti 4.082 lauksaimniecības priekšlasījumi, kas ir divi reizes vairāk kā iepriekšējā gadā. No

Lauksaimniecības kursu skaits apgabalos.
Nombre des cours agricoles — par provinces.

Māc. gadi Années scol.	Vidzemē un Rīgā	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Latvija Lettonie
1922.	159	113	95	74	441
1923.	177	59	74	19	329
1924.	116	116	68	116	416
1925.	249	245	185	133	812
1926.	275	191	146	85	697
1927.	270	237	109	68	684
1928.	174	154	92	102	522
1929.	224	229	119	159	731
1930.	228	255	162	157	802
1931.	242	217	193	139	791
1932.	175	154	177	166	672
1933.	189	119	151	148	607
1934.	232	108	118	159	617
1935.	465	203	161	222	1 051
1936.	598	214	408	375	1 595

1936. gadā noturētiem priekšlasījumiem 35,8% noturēti Vidzemē, ieskaitot Rīgu, 26,8% Zemgalē, 22,2% Latgalē un 15,2% Kurzemē.

1936. gadā noturētie lauksaimniecības priekšlasījumi pēc satura sadalās šādi: 15,8% lopkopība un piensaimniecība, 15,8% mazpulki un jaunatnes audzināšana, 15,2% zemkopība, 14,1% vispārīgā lauksaimniecība, 10,7% sabiedriski kultūrāli, 6,0% dārzu un sākņkopība, 5,5% mājsaimniecība, 5,2% lopbarības ražošana, 3,8% biškopība un 8,4% pārējie.

1936./37. saimn. gadā sarīkotos lauksaimniecības priekšlasījumos bijuši pavisam 334.652 klausītāji.

Priekšlasījumi lauksaimniecībā 1936. gadā.¹⁾
Conférences d'agriculture en 1936.¹⁾

Apgabali Provinces	Vispārīgā lauksaimniecībā Cours agricoles généraux													Kopā — Total							
	Zemkopība Culture du sol	Kūdras ražošana un izmantošana Extraction et utilisation de la foubre	Lopkopība un piensaimniecība Elevage du bétail et laiteries	Lopbarības ražošana (agrāk piešk. pie lopkop.) — Product. de fourrage (autresfois comp. dans l'élevage du bét.)	Plaukņkopība Praiculture	Meliorācija Amélioration	Biškopība Apiculture	Mājsaimniecība (mājūrbība, rokdarbos un ausānā) Economie domestique (ménage, ouvrage manuel et tissage)	Lauku labietības un mājas apkārtnes izdaļošana Commodités rurales et embellissement de l'entourage de la maison	Dārz- un sākņkopība Horticulture et culture de légumes	Zirņkopība — Elevage de chevaux	Putnkopība — Aviculture	Cūkkopība-aitkopība Elev. de porcs et de bêtes ovines		Zivkopība un zvejniecība Pisciculture et pêche	Būvniecība Architecture	Mazpulku un jaunatnes audzināšana Clubs et éducation de la jeunesse	Kooperācija — Coopération	Lauksaimniecības mašīnas Machines agricoles	Sabiedriski-kultūrāli Conférences publiques-civillisations	
Vidzeme	184	246	42	230	81	2	6	37	76	15	97	6	6	10	10	8	299	3	—	103	1 461
Kurzeme	119	39	12	110	23	—	—	13	39	4	42	5	57	4	2	21	92	3	—	35	620
Zemgale	97	130	21	175	68	—	10	37	53	4	59	4	2	3	3	5	168	1	—	255	1 095
Latgale	177	204	18	131	42	—	—	66	56	—	45	15	—	11	3	23	66	6	—	43	906
Latvija Lettonie	577	619	93	646	214	2	16	153	224	23	243	30	65	28	18	57	625	13	—	436	4 082
1935. "	427	142	14	190	36	43	7	111	20	36	130	22	49	28	—	76	572	3	1	79	1 986
1934.	531	364	28	342	—	65	10	218	69	—	256	21	13	30	6	76	437	13	—	2 479	
1933.	566	317	27	414	—	34	47	230	65	—	151	21	27	13	3	127	202	8	—	2 253 ²⁾	
1932.	563	328	—	463	—	40	36	255	114	—	235	21	30	14	6	79	218	30	—	2 432	
1931.	457	284	—	449	—	117	87	319	107	—	414	32	49	29	13	5	158	51	—	2 605 ²⁾	
1930.	414	129	—	390	—	103	50	193	37	—	192	26	18	29	22	4	186	48	—	1 841	
1929.	324	132	—	689	—	33	163	546	35	—	255	—	8	17	8	3	127	54	—	2 394	
1928.	310	191	—	443	—	68	183	184	16	—	182	—	15	12	1	—	82	40	—	1 727	
1927.	200	358	—	453	—	109	86	191	26	—	206	—	13	33	37	165	113	80	—	2 070	
1926.	98	368	—	506	—	90	37	170	29	—	207	—	32	13	24	147	145	47	—	1 913	
1925.	290	296	—	653	—	75	—	210	37	—	288	—	18	10	35	34	115	48	—	2 109	
1924.	131	350	—	493	—	42	—	302	43	—	218	—	5	8	42	132	94	48	—	1 914 ²⁾	
1923.	157	89	—	355	—	20	—	193	4	—	107	—	13	7	40	15	134	—	—	1 145 ²⁾	
1922.	366	210	—	547	—	44	—	158	2	—	281	—	—	—	26	9	—	—	—	1 657 ²⁾	

¹⁾ Pēc Latvijas lauksaimniecības kameras un Zemkopības departamenta ziņām. — Données de la Chambre d'Agriculture et du Département d'Agriculture.

²⁾ Šajos skaitļos ieskaitīti priekšlasījumi akmeņu un celmu spridzināšanā. — Dans les chiffres sont inclus les cours par rapport au mode de faire sauter les pierres et les souches.

IV. Lasītprašana. — *Connaissance de lecture.*

Dažādo tautu un atsevišķu apvidu izglītības līmeņa augstumu un tā pārmaiņas vislabāk raksturo lasītprašana. Kur starp iedzīvotājiem procentuāli vairāk lasītpratēju, tur arī izglītības līmenis augstāks.

Lasītpratēju procents starp 10 un vairāk gadus veciem iedzīvotājiem 1935. g.

Proportionnalité des personnes sachant lire parmi les habitants à l'âge de 10 ans et au-dessus — en 1935.

Apriņķi un apgabali. <i>Districts et provinces</i>	Pilsētās <i>Dans les villes</i>	Laukos <i>A la campagne</i>	Kopā — Total		
			Vīrieši <i>Hommes</i>	Sievietes <i>Femmes</i>	Caurmēra <i>Moyenne</i>
Rīga (<i>ville</i>)	95,77	—	97,53	94,41	95,77
Rīgas apr. (<i>distr.</i>)	96,55	95,55	96,55	95,56	96,10
Cēsu " " "	97,55	97,14	97,85	96,73	97,15
Valmieras " " "	97,37	97,19	98,50	97,63	97,50
Valkas " " "	97,62	96,27	97,80	95,56	96,53
Madonas " " "	96,72	94,58	95,53	94,10	94,77
Vidzeme	97,34	96,51	97,15	95,91	96,48
Liepājas apr. (<i>distr.</i>)	95,67	95,14	96,02	94,18	95,43
Aizputes " " "	94,24	93,18	95,22	91,58	92,65
Kuldīgas " " "	95,07	94,85	96,47	93,69	94,68
Ventspils " " "	95,98	96,06	97,02	95,11	96,01
Talsu " " "	94,47	94,92	95,76	94,00	94,72
Kurzeme	95,50	94,50	96,55	93,98	95,17
Tukuma apr. (<i>distr.</i>)	93,14	95,56	96,16	93,51	94,56
Jelgavas " " "	94,72	93,80	95,87	92,98	94,27
Bauskas " " "	92,19	93,73	95,54	92,04	93,67
Jēkabpils " " "	90,11	92,19	93,71	90,02	91,79
Ilūkstes " " "	72,01	77,81	82,23	72,32	76,95
Zemgale	91,57	90,18	93,10	88,58	90,84
Daugavpils apr. (<i>distr.</i>)	84,10	71,61	81,86	69,34	75,50
Rēzeknes " " "	83,62	70,19	79,10	65,65	72,12
Ludzas " " "	81,44	70,24	79,00	64,61	71,40
Abrenes " " "	90,13	69,55	80,00	62,11	70,59
Latgale	83,96	70,71	80,41	65,18	72,91
Latvija — Lettonie	94,06	85,62	91,52	86,53	88,58

1935. g. tautas skaitīšanā saskaitīti pavisam 1.950.502 iedzīvotāji, no kuriem 1.623.488 bijuši 10 un vairāk gadus veci. No pēdējiem 1.442.508 jeb 88,85% pratuši lasīt bet pārējie 180.980 jeb 11,15% nav pratuši lasīt. Lasītpratēju procents visās valsts daļās nav vienāds. Procentuāli visvairāk lasītpratēju ir starp vidzemniekiem. No 10 un vairāk gadus veciem iedzīvotājiem Vidzemē prot lasīt 96,48%, pēc tam lasītpratēju procenta augstuma ziņā seko Rīga ar 95,77%, Kurzeme — 95,17%, Zemgale — 90,84% un Latgale — 72,91%. Vidzeme ierindojas pirmā vietā neskatoties pat uz to, ka starp vidzemniekiem procentuāli ir visvairāk vecu iedzīvotāju, kuriem lasītpratēju procents ir zemāks kā jaunākiem gada gājumiem. Zemgaliešiem lasītpratēju procentu manāmi samazina Ilūkstes apriņķis. Ar zemāko lasītpratēju procentu iezīmējas valsts austrumu daļa — visa Latgale un Ilūkstes apriņķis. Sadalījumā pa apriņķiem lasītpratēju procentuāli visvairāk ir Valmieras (97,89%), Cēsu (97,25%) un Valkas (96,53%), bet vismazāk Abrenes (70,59%), Ludzas (71,40%) un Rēzeknes (72,12%) apriņķi.

Pilsētu un lauku iedzīvotāji lasītprasšanas ziņā nestāv vienādā līmenī. No 10 un vairāk gadus veciem iedzīvotājiem pilsētās lasīt prot 94,06%, bet laukos — 85,62%. Šo manāmo

atšķirību gan rada vienīgi Latgale, kur no pilsētniekiem prot lasīt 83,96%, bet no lauciniekiem tikai 70,71%. Lasītpratēju procents Latgalē starp pilsētniekiem ir par 13,25 lielāks kā starp lauciniekiem. Turpretim pārējos apgabalos starp pilsētām un laukiem lasītprasšanas ziņā ir tikai neliela atšķirība. Tā starp pilsētniekiem lasītpratēju procents Vidzemē ir lielāks tikai par 1,03, Kurzemē par 0,51 un Zemgalē par 0,69.

Diezgan ievērojamu atšķirību lasītprasšanas ziņā uzrāda arī vīrieši un sievietes. Kamēr no 10 un vairāk gadus veciem vīriešiem lasīt prot 91,82%, tikmēr no tāda pat vecuma sievietēm lasīt prot tikai 86,33%. Tā tad lasītpratēju procents vīriešiem ir par 5,49 lielāks kā sievietēm. Šī atšķirība starp vīriešiem un sievietēm lasītprasšanas ziņā visās valsts daļās nav vienāda. Tā vislielāka ir Latgalē, kur caurmērā viszemākais lasītpratēju procents. Līdz ar vispārējo lasītpratēju procenta palielināšanos samazinājas atšķirība starp lasītpratējiem — vīriešiem un sievietēm. Kamēr Latgalē lasītpratēju procents starp vīriešiem ir par 14,23 lielāks kā sievietēm, tikmēr Zemgalē vīriešiem tas ir tikai par 4,22, Rīgā par 3,12, Kurzemē par 2,57 un Vidzemē par 1,24 lielāks kā sievietēm. Vislielākā atšķirība starp vīriešiem un sievietēm lasītprasšanas ziņā ir Abrenes apriņķī, kur lasītpratēju procents starp vīriešiem ir par 17,89 lielāks kā sievietēm, savukārt vismazākā atšķirība ir Valmieras apriņķī, kur lasītpratēju procents vīriešiem ir tikai par 0,57 lielāks nekā sievietēm. Caurmērā visās pilsētās no 10 un vairāk gadus veciem vīriešiem lasīt prot 96,13%, bet no sievietēm — 92,40%, kurpretī laukos no vīriešiem lasīt prot 89,28%, bet no sievietēm — 82,40%. Tā tad laukos starp lasītpratējiem vīriešiem un sievietēm ir manāmi lielāka atšķirība kā pilsētās, jo lasītpratēju procents vīriešiem pilsētās ir par 3,73, bet laukos par 6,88 lielāks kā sievietēm.

Ļoti raksturīgs ir lasītpratēju procentu sadalījums ar agrākiem gadiem. Lasītprasšana kopš valsts nodibināšanās, arvien pieaugusi, bet pieaugšana visās valsts daļās nav notikusi vienādā straujuma.

Lasītpratēju procents starp 10 un vairāk gadus veciem iedzīvotājiem atsevišķos valsts apgabalos.

Proportionnalité des personnes sachant lire parmi les habitants à l'âge de 10 ans et au-dessus — répartition par provinces.

Gadi <i>Années</i>	Valsts apgabali					
	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija <i>Lettonie</i>
1897.	83,11	94,04	88,00	81,45	50,31	78,46
1920.	92,42	93,71	89,08	84,66	50,18	78,89
1925.	95,15	95,79	92,65	88,61	64,48	85,65
1930.	95,58	95,44	92,09	88,84	67,06	86,48
1935.	95,77	96,48	95,17	90,84	72,91	88,58

Iedzīvotāji lasītprasšanas ziņā 1920. gadā atrodās gandrīz uz tāda pat līmeņa, kā 1897. g. Tas, ka šī gadsimtu sākumā līdz Latvijas patstāvībai, lasītprasšana nav palielinājusies, izskaidrojams ar to, ka tai laikā bijušās Krievijas valdība vairāk rūpējās par latviešu pārtautošānu, bet ne par izglītības izplatīšanu. Stāvoklis visbēdīgāks bija tieši tai valsts daļai, kas

visvairāk bija padota pārkrievošanas iespaidam. Kā 1897. tā 1920. gadā no 10 un vairāk gadus veciem iedzīvotājiem Latgalē lasīt prata tikai puse. Nodibinoties Latvijas valstij, apstākļi pilnīgi grozījās. Sākās sistematisks darbs izglītības līmeņa pacelšanā. Šis darbs, kā iepriekšējā tabulā redzams, ir arī ar labiem panākumiem vainagojies. Lasītpratēju procents, kas līdz tam stāvēja uz vietas, līdz ar patstāvīgas valsts nodibināšanos strauji pieaudzis. Laikā no 1920.—1935. gadam lasītpratēju procents caurmērā visā valstī no 78,83 palielinājies uz 88,85 vai par 10,03, pie kam atsevišķi Rīgā par 3,35, Vidzemē par 2,77, Kurzemē par 5,49, Zemgalē par 6,18 un Latgalē par 22,78. Kā redzam, Latvijas valsts pastāvēšanas laikā lasītprasības ziņā visvairāk ieguvuši latgalieši. Atraisoties no svešu tautu virskundzības, lasītpratēju procents Latgalē pieaudzis ļoti strauji, un tagad Latgales atšķirība no pārējiem apgabaliem, iedzīvotāju lasītprasības ziņā, ir ievērojami mazāka kā 1920. gadā.

Pēdējā tautas skaitīšanu starplaikā no 1930.—1935. gadam lasītpratēju procents no 86,48 pieaudzis uz 88,65, t. i. palielinājies par 2,37, pie kam no atsevišķiem apgabaliem visvairāk tas palielinājies Latgalē — par 5,85, pēc tam Zemgalē par 2,50, Kurzemē par 2,18, Vidzemē par 1,04 un Rīgā par 0,49. Šai pašā laikā lasītpratēju procents viriešiem palielinājies par 1,69, bet sievietēm par 2,92.

Lai iegūtu pilnīgāku pārskatu par izglītības izplatīšanos, aplūkojams arī lasītpratēju procents dažādos vecumos.

Lasītpratēju procents dažādos vecumos.
Proportionnalité des personnes sachant lire à différent âge.

Vecums — Age	1897. g.	1920. g.	1925. g.	1930. g.	1935. g.
— 9 g.	15,08	14,86	15,00	20,16	21,35
10 — 19 "	79,74	79,45	90,96	93,09	96,48
20 — 29 "	81,88	83,07	91,96	93,06	94,57
30 — 39 "	82,74		87,07	88,54	91,46
40 — 49 "	79,17	84,40	84,65	86,68	88,28
50 — 59 "	74,89	77,76	81,15	80,86	83,28
60 g. un vec.	65,88	66,38	72,21	72,09	77,39

et au-dessus

1935. g. no bērniem, kuri jaunāki par 10 gadiem, tikai nedaudz vairāk kā piektā daļa prot lasīt. Vislielākais lasītpratēju procents ir 10—19 gadus vecumā, tas ir starp tiem, kas atrodas skolas apmeklēšanas vecumā. Pēc tam lasītpratēju procents līdz ar vecuma palielināšanos pakāpeniski samazinājas. Salīdzinot ar iepriekšējo tautas skaitīšanu rezultātiem, lasītpratēju procents ievērojami palielinājies visās desmitgadņu vecuma grupās.

1935. gadā caurmērā no visiem iedzīvotājiem lasīt prata 77,57%, bet atsevišķi no 0—4 gadus veciem 0,19%, no 5—9 gadus veciem 41,67%, no 10—14 g. veciem 96,01%, no 15—19. g. veciem 97,04%, no 20—29 g. veciem 94,57%, no 30—39 g. veciem 91,46%, no 40—49 g. veciem 86,68%, no 50—59 g. veciem 83,28%, no 60—69 g. veciem 79,68%, no 70—79 g. veciem 75,74%, no 80—89 g. veciem 69,80%, no 90—99 g. veciem 56,57%.

Ļoti raksturīgas ir atsevišķu vecuma grupu lasītpratēju atšķirības starp dažādiem valsts apgabaliem. Jaunākiem gada gājumiem, kas tagad apmeklē skolu, vai arī to apmeklējuši Latvijas valsts pastāvēšanas laikā, lasītpratēju procenti atsevišķos apgabalos uzrāda nelielas atšķirības, bet starp vecākiem iedzīvotājiem šīs atšķirības ir ļoti lielas. Tagad skolu skaits visās valsts daļās ir pietiekošs, un valdība vislielāko

vērību piegriezusi tiem apvidiem, kur izglītības līmenis zemāks. Ja tagad vienā vai otrā apvidū lasītpratēju procents starp skolas apmeklēšanas vecuma bērniem ir zemāks, tad tas izskaidrojams vienīgi ar tā apvida iedzīvotāju mazāku pretimnākšanu izglītības izplatīšanā. 1935. gadā caurmērā no visiem 10—14 gadus veciem bērniem lasīt prata 96,01%, bet atsevišķi Rīgā — 99,22%, Vidzemē — 98,28%, Kurzemē — 97,68%, Zemgalē — 96,62% un Latgalē — 92,92%. No 15—19 gadus veciem lasīt prot 97,04%, pie kam atsevišķi Rīgā — 99,35%, Vidzemē — 98,63%, Kurzemē — 98,73%, Zemgalē — 96,62% un Latgalē — 94,38%. Kā redzam, šais vecuma grupās atšķirība starp apgabaliem ir samērā neliela, bet tālākās vecuma grupās tā kļūst arvien lielāka. Pēdējais sevišķi attiecināms uz Latgali. Caurmērā no visiem 20—29 gadus veciem lasīt prot 94,57%, bet atsevišķi Rīgā — 98,71%, Vidzemē — 97,13%, Kurzemē — 97,87%, Zemgalē — 94,81% un Latgalē — 87,39%. No 50—59 gadus veciem lasīt prot caurmērā 83,28%, bet atsevišķi Rīgā — 93,04%, Vidzemē — 96,73%, Kurzemē — 94,24%, Zemgalē — 87,73% un Latgalē tikai 50,87%. Caurmērā no visiem 80—89 gadus veciem iedzīvotājiem lasīt prot 69,80%, bet atsevišķi Rīgā — 81,02%, Vidzemē — 83,55%, Kurzemē — 74,68%, Zemgalē — 71,09% un Latgalē tikai 30,18%. Lasītpratēju procents starp jaunākiem gada gājumiem visaugstāks ir Rīgā, bet ar augstāku lasītpratēju procentu starp vecākiem iedzīvotājiem sevišķi izceļas Vidzeme, bet Latgale paliek tālu zem caurmēra līmeņa.

Lasītpratēju procents atsevišķām tautībām starp 10 un vairāk gadus veciem iedzīvotājiem.
Proportionnalité des personnes sachant lire parmi les habitants à l'âge de 10 ans et au-dessus — répartition par nationalités ethniques.

Gadi Années	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Židi Juifs	Poļi Polonais	Leiši Lituanians
1897.	85,72	93,96	42,11		60,16	65,60	
1920.	84,38	94,67	43,94	41,11	82,27	68,80	64,65
1925.	89,17	97,14	58,26	58,11	87,69	77,00	71,98
1930.	89,09	97,06	62,80	64,67	88,87	78,50	74,90
1935.	92,09	97,14	66,48	71,41	90,08	82,09	78,12

Starp atsevišķu tautību piederīgiem lasītprasības ziņā ir ievērojama atšķirība. Procentuāli visvairāk lasītpratēju ir starp vāciešiem (97,54%) un latviešiem (92,09%). Latvijas pastāvēšanas laikā lasītprasība ļoti ievērojami palielinājusies visām tautībām. No 1920.—1935. gadam lasītpratēju procents starp 10 un vairāk gadus veciem iedzīvotājiem latviešiem palielinājies par 7,76, vāciešiem par 2,94, lielkrieviem par 22,94, baltkrieviem par 30,30, žīdiem par 7,26, poļiem par 13,23 un leišiem par 13,87. Kā redzam, Latvijas valsts pastāvēšanas laikā lasītpratēju procents visvairāk palielinājies baltkrieviem, lielkrieviem, leišiem un poļiem. Tas norāda uz to, ka mūsu skolu iekārta sevišķu vērību piegriezusi mazāk izglīto cittautesu izglītības līmeņa pacelšanai.

1935. gadā no 10 un vairāk gadus veciem latviešiem lasīt prata caurmērā 92,09%, bet atsevišķi Rīgā — 97,95%, Vidzemē — 97,44%, Kurzemē — 96,25%, Zemgalē — 93,69% un Latgalē — 76,58%, bet caurmērā visās pilsētās — 94,06% un laukos — 85,62%. No latviešu tautības viriešiem lasīt prot 91,82%, bet no sievietēm — 86,33%.

jiem ir 35,84%, bet starp lauku iedzīvotājiem — 67,84%, divu valodu pratēju starp pilsētu iedzīvotājiem — 27,81%, bet starp lauku 25,53%, trīs valodu pratēju starp pilsētu iedzīvotājiem — 25,52%, bet starp lauku 5,60%, četru valodu pratēju starp pilsētu iedzīvotājiem — 8,30%, bet starp lauku — 0,86%, piecu valodu pratēju starp pilsētu iedzīvotājiem — 2,26%, bet starp lauku — 0,16%, sešu un vairāk valodu pratēju starp pilsētu iedzīvotājiem 0,18%, bet starp lauku iedzīvotājiem tikai 0,01%.

No visiem 1.834.078 valodu pratējiem 852.711 ir vīrieši un 981.367 sievietes. Vīrieši procentuāli prot vairāk valodas kā sievietes. Vienas valodas pratēju starp vīriešiem ir tikai 49,80%, bet starp sievietēm — 61,47%, turpretim divu valodu pratēju starp vīriešiem ir 31,30% un starp sievietēm 22,00%, trīs valodu pratēju starp vīriešiem — 13,90% un starp sievietēm — 12,11%, četru valodu pratēju starp vīriešiem — 3,90% un starp sievietēm — 3,40%, piecu valodu pratēju starp vīriešiem — 1,01% un starp sievietēm — 0,87%, sešu un vairāk valodu pratēju starp vīriešiem ir 0,09% un starp sievietēm 0,06%. Tādu iedzīvotāju, kuŗi prot tikai vienu valodu, starp vīriešiem visos apriņķos ir ievērojami mazāk kā starp sievietēm.

Ļoti raksturīgs ir dažāda skaita valodu pratēju procentuālais sadalījums pa apgabaliem un pilsētās un laukos.

Pilsētu iedzīvotāji prot samērā vairāk valodas. Kamēr no iedzīvotājiem, kuŗi prot tikai vienu valodu, pilsētās dzīvo 23,58% un laukos 76,42%, tikmēr no sešu un vairāk valodu pratējiem pilsētās dzīvo 89,04 un laukos tikai 10,96%.

Neieskaitot bērņus, kuŗi jaunāki par 2 gadiem, katrs iedzīvotājs prot caurmērā 1,67 valodas, bet atsevišķi apgabalos: Rīgā — 2,33, Zemgalē — 1,61, Kurzemē — 1,52, Latgalē — 1,51 un Vidzemē — 1,42 valodas. Pilsētnieki prot

caurmērā 2,14, bet lauku iedzīvotāji 1,40 valodas.

Atsevišķu tautību piederīgie pēc valodu prasānas uzrāda ievērojamas atšķirības. Pēdējās stāv sakarā ar tautību piederīgo nevienādo sadalījumu starp pilsētām un laukiem.

Pavisam ir 1.834.078 valodu pratēji, no tiem 1.347.923 vai 73,5% latvieši. Starp pēdējiem visvairāk ir tādu, kuŗi prot tikai vienu valodu. Arī no lielkrieviem un baltkrieviem lielākā daļa prot tikai vienu valodu. Starp poļiem, leišiem un igauņiem relatīvs vairākums ir divu valodu pratējiem, bet starp vāciešiem un žīdiem trīs valodu pratējiem.

Vienas valodas pratēju procentuāli visvairāk ir starp lielkrieviem — 79,48%, pēc tam starp baltkrieviem — 61,06%, starp latviešiem — 60,87%, starp poļiem — 14,97%, starp igauņiem — 14,60%, starp žīdiem — 11,70%, starp vāciešiem — 11,54% un starp leišiem 11,22%. Divas valodas no leišiem prot 47,06%, no igauņiem — 44,75%, no poļiem — 42,93%, no baltkrieviem — 30,09%, no vāciešiem — 29,29%, no latviešiem — 26,40%, no žīdiem — 26,40% un no lielkrieviem — 15,20%. Trīs valodas prot no vāciešiem — 41,76%, no poļiem — 31,74%, no žīdiem — 28,62%, no leišiem 23,59%, no igauņiem — 23,34%, no latviešiem 10,75%, no baltkrieviem 7,11% un no lielkrieviem 3,98%. Četras valodas prot no žīdiem 26,39%, no igauņiem 14,32%, no leišiem 13,73%, no vāciešiem 12,53%, no poļiem 8,33%, no latviešiem 1,59%, no baltkrieviem 1,47% un no lielkrieviem 0,90%. Piecas valodas prot no žīdiem 6,42%, no vāciešiem 4,47%, no leišiem 3,60%, no igauņiem 2,59%, no poļiem 1,90%, no latviešiem 0,36% un no lielkrieviem 0,31% un no baltkrieviem 0,25%.

No lauku iedzīvotājiem 67,84% prot tikai vienu valodu. Laukos vienas valodas pratēju procentuāli visvairāk ir starp lielkrieviem —

Nombre des habitants d'après la connaissance des langues — en 1930.

Prot 5 valodas Connaiss. 5 langues			Prot 6 u. vairāk val. Connaiss. 6 langues et plus			Kopā valodu pratēji Total des personnes connaiss. des langues			Nerunā nevienu val. (jaunāki par 2 g.) Ne parlant aucune langue			Pavisam Total général		
hom.	siev. fem.	kopā total	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total	vīr. hom.	siev. fem.	kopā total
207	5 704	10 911	516	459	975	164 039	205 173	369 212	4 371	4 334	8 705	168 410	209 507	377 917
217	183	400	16	10	26	48 790	55 296	104 086	1 751	1 586	3 337	50 541	56 882	107 423
74	47	121	10	1	11	27 535	31 580	59 115	893	854	1 747	28 428	32 434	60 862
101	92	193	8	5	13	37 533	44 513	82 046	1 442	1 402	2 844	38 975	45 915	84 890
117	58	175	8	7	15	35 571	40 501	76 072	1 202	1 266	2 468	36 773	41 767	78 540
52	34	86	6	1	7	33 078	37 854	70 932	1 120	1 056	2 176	34 198	38 910	73 108
561	414	975	48	24	72	182 507	209 744	392 251	6 408	6 164	12 572	188 915	215 908	404 823
850	913	1 763	66	44	110	49 564	58 194	107 758	1 586	1 536	3 122	51 150	59 730	110 880
63	37	100	2	2	4	13 964	16 028	29 992	638	621	1 259	14 602	16 649	31 251
134	114	248	13	6	19	23 895	27 746	51 641	1 015	980	1 995	24 910	28 726	53 636
176	126	302	20	1	21	22 889	25 955	48 844	872	872	1 744	23 761	26 827	50 588
59	60	119	6	3	9	18 558	21 587	40 145	795	797	1 592	19 353	22 384	41 737
1282	1 250	2 532	107	56	163	128 870	149 510	278 380	4 906	4 806	9 712	133 776	154 316	288 092
72	78	150	4	4	8	19 578	22 282	41 860	774	792	1 566	20 352	23 074	43 426
347	339	686	27	15	42	44 270	51 775	96 045	1 423	1 407	2 830	45 893	53 182	98 875
100	69	169	6	6	12	20 317	22 805	43 122	639	596	1 235	20 956	23 401	44 357
102	61	163	5	2	7	21 600	23 554	45 154	706	752	1 458	22 306	24 306	46 612
216	127	343	10	—	10	24 901	27 232	52 133	1 415	1 268	2 683	26 316	28 500	54 816
837	674	1 511	52	27	79	130 666	147 648	278 314	4 957	4 815	9 772	135 623	152 463	288 086
432	320	752	35	16	51	92 816	100 611	193 427	4 549	4 408	8 957	97 365	105 019	202 384
147	105	252	17	8	25	64 856	71 987	136 843	3 680	3 645	7 325	68 536	75 632	144 168
70	57	127	7	4	11	41 229	44 793	86 022	2 103	2 102	4 205	43 332	46 895	90 227
48	21	69	9	2	11	47 728	51 901	99 629	2 393	2 326	4 719	50 121	54 297	104 348
897	503	1 200	68	30	98	246 629	269 292	515 921	12 725	12 481	25 206	259 354	281 773	541 127
884	8 545	17 129	791	596	1 387	852 711	981 367	1 834 078	33 367	32 600	65 967	886 078	1 013 967	1 900 045
7 459	7 830	15 289	682	553	1 235	304 104	371 997	676 101	8 917	8 884	17 801	313 021	380 881	693 902
1 125	715	1 840	109	43	152	548 607	609 370	1 157 977	24 450	23 716	48 166	573 057	633 086	1 206 143

Tautību piederīgie pēc valodu prasānas 1930. g.
Ressortissants des nationalités ethniques répartis d'après la connaissance des langues — en 1930.

Cik valodas prot: — *Connaissant:*

Tautības Nationalités ethniques	Pilsētās — Dans les villes						Kopā val. prateji Total des pers. conn. des langues	Nerunā ¹⁾ Ne parlant pas	Pavisam Total génér.
	1 valodu 1 langue	2 valodas 2 langues	3 valodas 3 langues	4 valodas 4 langues	5 valodas 5 langues	6 un vairāk valodas 6 langues et plus			
Latvieši — Lettons	191 115	113 887	97 013	15 496	3 879	321	421 711	10 870	432 581
Vācieši — Allemands	5 503	15 089	26 074	7 835	2 825	253	57 579	1 043	58 622
Lielkrievi — Gr.-Russes	26 438	15 688	6 841	1 716	557	60	51 300	1 689	52 989
Baltkrievi — Ruthènes-Bl.	3 148	2 900	1 062	304	72	5	7 491	276	7 767
Žīdi — Juifs	9 839	21 877	23 677	23 143	5 667	418	84 621	2 519	87 140
Polji — Polonais	3 500	12 925	12 131	4 210	961	61	33 688	989	34 677
Igauni — Estoniens	309	1 132	1 045	909	179	29	3 603	43	3 646
Leiši — Lithuaniens	838	2 584	3 640	2 479	790	42	10 373	175	10 548
Pārējie — Autres nat. ethn.	856	1 815	1 066	613	347	45	4 742	144	4 886
Nezināmie — Nat. ethn. n. fixée	787	107	60	26	12	1	993	53	1 046
Kopā — Total	242 333	188 004	172 509	56 731	15 289	1 235	676 101	17 801	693 902

Tautības Nationalités ethniques	Laukos — A la campagne						Kopā val. prateji Total des pers. conn. des langues	Nerunā ¹⁾ Ne parlant pas	Pavisam Total génér.
	1 valodu 1 langue	2 valodas 2 langues	3 valodas 3 langues	4 valodas 4 langues	5 valodas 5 langues	6 un vairāk valodas 6 langues et plus			
Latvieši — Lettons	629 398	241 946	47 911	5 860	1 014	83	926 212	36 164	962 376
Vācieši — Allemands	2 376	4 907	2 430	719	226	23	10 681	552	11 233
Lielkrievi — Gr.-Russes	126 205	13 511	800	178	44	7	140 745	8 044	148 789
Baltkrievi — Ruthènes-Bl.	17 861	7 453	1 383	203	15	2	26 917	1 345	28 262
Žīdi — Juifs	870	2 292	2 521	1 013	213	15	6 924	324	7 248
Polji — Polonais	5 086	11 707	6 176	572	131	11	23 683	1 014	24 697
Igauni — Estoniens	796	2 256	722	175	17	1	3 967	95	4 062
Leiši — Lithuaniens	2 000	9 476	2 329	994	122	8	14 929	408	15 337
Pārējie — Autres nat. ethn.	694	1 975	561	184	58	2	3 474	206	3 680
Nezināmie — Nat. ethn. n. fixée	286	135	17	7	—	—	445	14	459
Kopā — Total	785 572	295 658	64 850	9 905	1 840	152	1 157 977	48 166	1 206 143

Tautības Nationalités ethniques	Kopā — Total						Kopā val. prateji Total des pers. conn. des langues	Nerunā ¹⁾ Ne parlant pas	Pavisam Total génér.
	1 valodu 1 langue	2 valodas 2 langues	3 valodas 3 langues	4 valodas 4 langues	5 valodas 5 langues	6 un vairāk valodas 6 langues et plus			
Latvieši — Lettons	820 513	355 833	144 924	21 356	4 893	404	1 347 923	47 034	1 394 957
Vācieši — Allemands	7 879	19 996	28 504	8 554	3 051	276	68 260	1 595	69 855
Lielkrievi — Gr.-Russes	152 643	29 199	7 641	1 894	601	67	192 045	9 733	201 778
Baltkrievi — Ruthènes-Bl.	21 009	10 353	2 445	507	87	7	34 408	1 621	36 029
Žīdi — Juifs	10 709	24 169	26 198	24 156	5 880	433	91 545	2 843	94 388
Polji — Polonais	8 586	24 632	18 207	4 782	1 092	72	57 371	2 003	59 374
Igauni — Estoniens	1 105	3 388	1 767	1 084	156	30	7 570	138	7 708
Leiši — Lithuaniens	2 838	12 060	5 969	3 473	912	50	25 302	583	25 885
Pārējie — Autres nat. ethn.	1 550	3 790	1 627	797	405	47	8 216	350	8 566
Nezināmie — Nat. ethn. n. fixée	1 073	242	77	33	12	1	1 438	67	1 505
Kopā — Total	1 027 905	483 662	237 359	66 636	17 129	1 387	1 834 078	65 967	1 900 045

89,67%, pēc tam starp latviešiem — 67,96%, starp baltkrieviem — 66,35%, starp vāciešiem — 22,34%, starp poļiem — 21,48%, starp igauņiem — 20,07%, starp leišiem — 13,40% un starp žīdiem 12,56%. Arī pilsētās vienas valodas prateju procentuāli visvairāk ir starp lielkrieviem 51,54%, pēc tam starp latviešiem 45,32%, baltkrieviem 42,02%, starp žīdiem 11,63%, starp poļiem 10,39%, starp vāciešiem 9,56%, starp igauņiem 8,58% un starp leišiem 8,08%.

1930. gadā Rīgā bijuši 369.212 iedzīvotāji, no kuriem 113.676 vai 30,79% pratuši trīs valodas, 106.090 vai 28,73% tikai vienu valodu, 98.572 vai 26,70% divas valodas, 38.988 vai 10,56% četras valodas, 10.911 vai 2,96% piecas valodas un 975 vai 0,26% pratuši sešas vai vairāk valodas. Rīgā dzīvojošo atsevišķo tautību piederīgo procentuālie sadalījumi pēc valodu prasānas tomēr uzrāda ļoti lielas atšķirības. Tā no Rīgā dzīvojošiem latviešiem 80.687 vai 36,23% prot tikai vienu valodu, 63.343 vai 28,44% divas valodas, 65.170 vai 29,26% trīs valodas, 10.522 vai 4,72% četras valodas, 2.739 vai 1,23% piecas valodas un 261 vai 0,12% prot sešas vai vairāk valodas. No Rīgā dzīvojošiem vāciešiem 20.651 vai 47,65% prot trīs valodas, 9.997 vai 23,07% divas, 6.035 vai 13,92% četras un 4.240 vai 9,78% tikai vienu, no lielkrieviem 12.255 vai 42,41% prot tikai vienu valodu, 9.546 vai 33,03% divas, 5.330 vai 18,44% trīs un 1.283 vai 4,41% četras valodas, bet no žīdiem 15.090 vai 36,68%

prot četras valodas, 10.741 vai 26,11% trīs, 7.042 vai 17,11% divas, 4.086 vai 9,93% tikai vienu un 3.867 vai 9,40% piecas valodas. Tātad starp Rīgā dzīvojošiem žīdiem relatīvi visvairāk ir četru valodu prateju, starp vāciešiem trīs valodu prateju, bet starp lielkrieviem un latviešiem visvairāk vienas valodas prateju.

Cik valodas caurmērā prot 1 iedzīvotājs 1930. g.
Nombre moyen des langues connues par 1 habitant en 1930.

Tautība Nationalités ethniques	Tai sk.: Dont:							
	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija	pilsētās Dans les villes	laukos A la camp.
Latvieši	2,07	1,37	1,33	1,51	1,56	1,54	1,88	1,80
Vācieši	2,83	2,44	2,43	2,58	2,89	2,70	2,79	2,21
Lielkrievi	1,90	1,87	2,02	1,84	1,11	1,28	1,72	1,11
Baltkrievi	1,85	1,69	1,85	1,67	1,84	1,70	1,83	1,40
Žīdi	2,21	2,95	3,15	2,98	2,54	2,61	2,38	2,63
Polji	2,88	2,58	2,65	2,81	2,12	2,40	2,60	2,11
Igauni	3,09	2,09	2,58	2,76	2,51	2,47	2,89	2,68
Leiši	3,08	2,55	2,55	2,18	2,63	2,51	2,39	2,18
Pārējie	2,79	2,24	2,21	2,03	2,14	2,37	2,16	2,12
Kopā — Total	2,33	1,42	1,52	1,61	1,51	1,67	2,14	1,40
Tai skaitā: — Dont:								
2—5 g. veci	1,18	1,03	1,05	1,08	1,07	1,07	1,16	1,04
de 2 à 5 ans								
5—20 g. veci	2,02	1,17	1,31	1,37	1,26	1,42	1,84	1,22
de 5—20 ans								
20 g. un vec.	2,46	1,62	1,63	1,73	1,64	1,81	2,28	1,90
20 ans et plus								

¹⁾ Jaunāki par 2 gadiem. — *Au-dessous de 2 ans.*

Neieskaitot bērņus, kas jaunāki par 2 gadiem, katrs iedzīvotājs prot caurmērā 1,67 valodas, bet no atsevišķām tautībām caurmērā visvairāk valodu prot žīdi — 2,91, pēc tam vācieši — 2,70, leiši — 2,51, igauņi — 2,47, poļi — 2,40, latvieši — 1,54, baltkrievi — 1,50 un lielkrievi — 1,28 valodas. Žīdiem, vāciešiem, leišiem, igauņiem un arī poļiem samērā augstais valodu skaits, kādās tie prot runāt, izskaidrojams ar to, ka minētās tautības ir nelielas minoritātes, kas nedzīvo vienkopus, bet izkaisīti starp latviešiem, kādēļ tām grūti iztikt tikai ar savu valodu, bez tam daļa no minētām tautībām ir visai pilsētnieciskas un nodarbojas tādās saimniecības nozarēs, kurās vajadzīga vairāku valodu prasana.

Valodu prasana stāv zināmā sakarībā ar vecumu, jo lai iemācītos vairākas valodas pietiek ilgāks laiks, un bez tam vecākā paaudze ir dzīvojusi laikā, kad mūsu zemē oficiālā valoda bija kāda svešvaloda, kādēļ arī starp tiem ir vairāku valodu pratēji. Caurmērā katrs 2—5 gadus vecs iedzīvotājs prot 1,07 valodas, 5—20 gadus vecs 1,42 valodas, bet 20 gadus un vecāki iedzīvotāji prot caurmērā 1,51 valodu.

Iedzīvotāju valodas prasana un vecums 1930. g.
Habitants répartis par connaissance des langues et par âge en 1930.

Vecums Age	Skaits — Nombre						Kopā Total
	1 val.	2 val.	3 val.	4 val.	5 val.	6 un vairāk val.	
2—5	95 876	6 327	604	40	1	—	102 848
5—20	310 768	86 303	30 409	9 738	2 314	101	439 633
20 g. un vairāk 20 ans et plus	621 261	391 032	206 346	56 858	14 814	1 286	1 291 597
Kopā Total	1 027 905	483 662	237 359	66 636	17 129	1 387	1 834 078
	%						
2—5	93,22	6,15	0,59	0,04	0,00	—	100,00
5—20	70,69	19,68	6,92	2,21	0,83	0,02	100,00
20 g. un vairāk 20 ans et plus	48,10	30,27	15,98	4,40	1,15	0,10	100,00
Kopā Total	56,06	26,87	12,94	3,68	0,98	0,08	100,00

No 2—5 gadus veciem bērņiem vairāk kā vienu valodu prot tikai 6,78%, bet no 5—20 gadus veciem jau 29,31% un no vecākiem jau lielā puse — 51,90% prot vairāk kā vienu valodu.

No 2—5 gadus veciem latviešiem 70,262 vai 95,91% prot tikai vienu valodu, 2,759 vai 3,77% divas, 230 vai 0,31% trīs un 8 vai 0,01% četras valodas. No 5—20 gadus veciem latviešiem 241,207 vai 79,34% prot tikai vienu valodu, 47,549 vai 15,08% divas, 12,300 vai 4,06% trīs, 1,961 vai 0,65% četras, 223 vai 0,07% piecas un 9 prot sešas valodas, bet no 20 gadus un vecākiem latviešiem tikai vienu prot 509,044 vai 52,40%, divas valodas 305,525 vai 31,45%, trīs valodas 132,394 vai 13,63%, četras valodas 19,387 vai 2,00%, piecas valodas 4,670 vai 0,48% un sešas vai vairāk valodas prot 395 vai 0,04%.

Neieskaitot bērņus, kuŗi jaunāki par 2 gadiem, pavisam ir 1.834.078 iedzīvotāji, no kuriem 1.551.351 vai 84,59% ir latviešu valodas pratēji.

Latviešu valodas pratēju starp iedzīvotājiem procentuāli visvairāk ir Vidzemē — 97,83%, pēc tam Kurzemē — 97,15%, Zemgalē — 90,64%, Rīgā — 86,92% un Latgalē — 62,79%. Tas, ka Zemgalē latviešu valodas pratēju procents ir

Latviešu valodas pratēju skaits un procents 1930. g.

Nombre et % des personnes connaissant la langue lettone — en 1930.

Aprinķi un apgabali Districts et provinces	Skaits — Nombre			Procents — %		
	Pilsētās D. i. villes	Laukos A la camp.	Kopā Total	Pilsētās D. i. villes	Laukos A la camp.	Kopā Total
Rīga	320 929	—	320 929	86,92	—	86,92
Rīgas apr.	18 010	83 729	101 739	94,29	98,41	97,78
Cēsu	7 474	51 039	58 513	99,10	98,96	98,98
Valmieras	18 206	62 785	80 991	98,08	98,60	98,71
Valkas	12 290	60 048	73 338	98,02	96,06	96,41
Madonas	5 412	63 739	69 151	97,04	97,53	97,49
Vidzeme	62 392	321 340	383 732	97,12	97,97	97,83
Liepājas apr.	55 094	48 361	103 455	93,43	98,87	96,01
Aizputes	3 186	26 132	29 318	95,13	98,06	97,75
Kuldīgas	10 687	39 539	50 226	97,82	97,11	97,26
Ventspils	17 163	31 096	48 259	98,09	99,20	98,80
Talsu	8 400	30 849	39 249	97,91	97,78	97,77
Kurzeme	94 530	175 977	270 507	95,10	98,21	97,17
Tukuma apr.	7 209	33 761	40 970	97,18	98,02	97,87
Jelgavas	35 847	58 201	94 048	96,61	98,51	97,92
Bauskas	4 638	38 075	42 713	98,10	99,14	99,05
Jēkabpils	8 136	35 237	43 373	91,18	97,15	96,01
Ilūkstes	3 106	28 047	31 153	99,80	63,27	59,76
Zemgale	58 936	193 321	252 257	89,24	91,94	90,64
Daugavpils apr.	25 131	93 810	118 941	46,17	67,41	61,49
Rēzeknes	9 227	83 917	93 144	60,84	68,97	68,07
Ludzas	3 810	51 097	54 907	54,86	64,42	63,89
Abrenes	1 393	55 541	56 934	91,23	56,82	57,15
Latgale	39 561	284 365	323 926	51,05	64,86	62,79
Latvija — Lettonie	576 348	975 003	1 551 351	85,25	84,20	84,79

manāmi zemāks kā Vidzemē un Kurzemē, izskaidrojams vienīgi ar Ilūkstes apriņķa iespaidu. No atsevišķami apriņķiem latviešu valodas pratēju starp iedzīvotājiem procentuāli visvairāk ir Bauskas (99,05%) un Cēsu (98,98%) apriņķos, bet vismazāk Abrenes (57,15%) un Ilūkstes (59,76%) apriņķos. Starp pilsētu iedzīvotājiem procentuāli ir nedaudz vairāk latviešu valodas pratēju, bet tas ir vienīgi Rīgas iespaids, jo pārējos apgabalos starp pilsētniekiem ir mazāks latviešu valodas pratēju procents. Starp pilsētniekiem un lauciniekiem šai ziņā vismazākā atšķirība ir Vidzemē, bet vislielākā Latgalē, kur starp lauku iedzīvotājiem ir ievērojami vairāk latviešu valodas pratēju kā starp pilsētniekiem.

No visiem 1.551.351 latviešu valodas pratēja 85,97% ir latvieši, 3,69% žīdi, 3,61% vācieši, 2,33% lielkrievi, 1,72% poļi, 1,40% leiši. No laukos dzīvojošiem latviešu valodas pratējiem

Latviešu valodas pratēju skaits un procents 1930. g.

Nombre et % des personnes connaissant la langue lettone — en 1930.

Tautība Nationalités ethniques	Skaits — Nombre			Procents — En %		
	Pilsētās D. les villes	Laukos A la camp.	Kopā Total	Pilsētās D. les villes	Laukos A la camp.	Kopā Total
Latvieši	416 815	916 886	1 333 701	98,84	98,99	98,92
Vācieši	47 739	8 201	55 940	82,91	76,78	81,95
Lielkrievi	22 335	13 874	36 209	43,54	9,86	18,85
Baltkrievi	3 505	4 501	8 006	46,79	16,72	23,27
Žīdi	52 784	4 395	57 179	62,38	63,48	62,46
Poļi	18 543	8 096	26 639	55,04	34,19	46,43
Igauņi	2 780	3 210	5 990	77,10	80,92	79,19
Leiši	9 036	12 729	21 765	87,11	85,26	86,02
Pārējie	2 581	2 880	5 461	54,43	82,70	66,47
Nezināmie	230	231	461	23,16	51,91	32,06
Kopā — Total	576 348	975 003	1 551 351	85,25	84,20	84,50

94,04% ir latvieši, 1,42% lielkrievi un 1,31% leiši. No latviešiem latviski prot 98,95%, un pie tam starp pilsētniekiem un lauciniekiem šai ziņā nav atšķirības. No citautiešiem procentuāli visvairāk latviešu valodas pratēju ir starp leišiem — 86,02%, pēc tam starp vāciešiem — 81,95%, igauņiem — 79,13%, žīdiem — 62,46%, poļiem — 46,43%, baltkrieviem — 23,27% un starp lielkrieviem tikai 18,85%. Starp pilsētās dzīvojošiem vāciešiem, lielkrieviem, baltkrieviem un poļiem procentuāli ir ievērojami vairāk latviešu valodas pratēju kā starp laukos dzīvojošiem šo tautību piederīgiem.

Visām nākošā tabulā minētām tautībām, izņemot igauņus, starp pieaugušiem iedzīvotājiem procentuāli ir visvairāk latviešu valodas pratēju. Tas, ka starp 5—20 gadus veciem procentuāli ir nedaudz mazāk latviešu valodas pratēju kā starp vecākiem, izskaidrojams ar to, ka starp 5—20 gadus veciem bērniem ir tādi, kuŗi vēl nav apmeklējuši skolu. No pieaugušiem vāciešiem latviski neprot 15%, bet no žīdiem viena trešā daļa un no lielkrieviem, baltkrieviem un poļiem pat lielākā daļa.

1930. gadā no visiem 1.123.265 iedzīvotājiem, kuŗi ir 20 gadus veci un vecāki un prot

Latviešu valodas pratēju skaits un procents pēc tautībām un vecuma 1930. g.

Nombre et % des personnes connaissant la langue lettone — réparties d'après leur nationalité ethnique et l'âge — en 1930.

Tautība Nationalités ethniques	Skaits — Nombre				Procents — En %			
	2—5 g.	5—20 g.	20 g. u. vec. 20 ans et plus	Kopā Total	2—5 g.	5—20 g.	20 g. u. vec. 20 ans et plus	Kopā Total
Latvieši	69 776	299 849	964 076	1 333 701	95,15	98,68	99,24	98,04
Vācieši	748	11 114	44 078	55 940	28,64	80,29	85,08	81,36
Lielkrievi	490	11 493	24 226	36 209	3,74	18,26	21,17	18,86
Baltkrievi	135	2 561	5 310	8 006	5,16	24,15	24,81	23,27
Žīdi	588	15 327	41 264	57 179	12,47	62,68	66,15	62,46
Poļi	404	7 085	19 150	26 639	12,59	46,23	49,57	46,43
Igauņi	88	1 133	4 769	5 990	44,00	84,05	79,14	79,13
Leiši	445	4 889	16 431	21 765	47,29	85,71	88,07	86,02
Pārējie	220	1 555	3 686	5 461	42,15	74,80	65,65	66,47
Nezināmie	32	154	275	461	47,06	54,23	25,02	32,06
Kopā — Total	72 926	355 160	1 123 265	1 551 351	70,91	80,29	86,97	84,58

latviski 964.076 vai 85,83% ir latvieši. Latviešu valodas pratēju starp pieaugušiem latviešiem visos apgabalos procentuāli ir vienādi daudz. Latviešu valodas pratēju procents starp latviešiem atsevišķos apgabalos svārstās no 98,32 līdz 99,74. Cittautiešiem latviešu valodas pratēju procenti atsevišķos apgabalos uzrāda ievērojamas atšķirības. Starp vāciešiem latviešu valodas pratēju procentuāli visvairāk ir Zemgalē un Vidzemē,

bet vismazāk Latgalē. Starp atsevišķu apgabalu pārējo cittautību piederīgiem latviešu valodas pratēju procentuāli visvairāk ir Kurzemē, bet vismazāk Latgalē. Sevišķi maz latviešu valodas pratēju starp lielkrieviem un baltkrieviem ir Latgalē un arī Zemgalē. Kamēr Rīgā, Vidzemē un Kurzemē vairāk kā puse no lielkrieviem prot latviski, tikmēr Zemgalē latviski prot 28,15% un Latgalē tikai 10,01%.

Latviešu valodas pratēju skaits un procents starp 20 g. un vec. iedzīvotājiem apgabalos pēc tautībām 1930. g.

Nombre et % des personnes connaissant la langue lettone des habitants au-dessus de 20 ans — par provinces et par nationalités ethniques — en 1930.

Tautība Nationalités ethniques	Rīga		Vidzeme		Kurzeme		Zemgale		Latgale		Latvija Lettonie	
	skaits nombre	%	skaits nombre	%	skaits nombre	%	skaits nombre	%	skaits nombre	%	skaits nombre	%
Latvieši	174 950	99,21	272 141	99,65	171 750	99,74	163 751	99,13	181 484	98,82	964 076	99,24
Vācieši	28 655	83,12	3 026	91,37	8 139	85,85	3 657	91,63	601	71,98	44 078	85,08
Lielkrievi	10 555	50,66	2 266	52,08	1 333	64,65	2 090	28,15	7 982	10,01	24 226	21,17
Baltkrievi	1 553	48,00	825	65,37	414	65,92	901	24,67	1 617	12,74	5 310	24,81
Žīdi	19 671	68,92	1 906	90,16	7 968	90,38	4 269	87,21	7 450	41,24	41 264	66,15
Poļi	8 521	71,70	1 068	80,42	2 087	85,81	1 844	36,75	5 630	31,07	19 150	49,58
Igauņi	1 507	72,00	2 677	82,76	253	88,46	114	88,37	218	77,03	4 769	79,14
Leiši	4 691	90,81	855	92,73	2 991	94,23	7 505	86,21	3 891	57,89	16 431	88,07
Pārējie	830	16,01	583	85,16	1 368	91,50	537	80,27	368	60,73	3 686	65,65
Nezināmie	83	21,07	76	71,70	39	67,54	29	46,77	48	10,80	275	25,32
Kopā — Total	251 016	88,14	285 423	98,29	196 342	97,89	184 697	92,47	205 787	65,11	1 123 265	86,97

atsevišķām tautībām pilsētās un laukos dzīvojošie piederīgie latviešu valodas prasanas ziņā neatrodas vienādā līmenī. Caurmērā no visiem 20 gadus un vecākiem iedzīvotājiem pilsētās latviski prot 86,95% un laukos — 86,98%, bet atsevišķi no latviešiem pilsētās 99,17% un laukos 99,28%, no vāciešiem pilsētās — 84,91% un laukos — 86,26%, no lielkrieviem pilsētās — 43,87% un laukos — 11,11%, no baltkrieviem pilsētās — 47,25% un laukos — 17,67%, no žīdiem pilsētās — 65,73% un laukos — 71,28%, no poļiem pilsētās — 57,16% un laukos — 37,10%, no igauņiem pilsētās — 75,16% un laukos — 83,04%, no leišiem pilsētās — 88,48% un laukos — 87,77% un no pārējo tautību piederīgiem pilsētās — 52,28% un laukos — 86,54%.

No 20 gadus veciem un vecākiem Rīgas

iedzīvotājiem latviski prot — 88,14%, bet atsevišķi no latviešiem — 99,21%, no leišiem — 90,51%, no vāciešiem — 83,85%, no igauņiem — 72,00%, no poļiem — 71,70%, no žīdiem — 68,92%, no lielkrieviem — 50,66% un no baltkrieviem — 48,90%. No tāda pat vecuma Liepājas iedzīvotājiem latviski prot caurmērā 94,67%, bet atsevišķi no latviešiem — 99,71%, no leišiem — 92,66%, no žīdiem — 88,46%, no poļiem — 86,81%, no vāciešiem — 84,62%, no baltkrieviem — 72,57% un no lielkrieviem — 66,70%. No Daugavpils iedzīvotājiem latviski prot caurmērā 43,62%, bet atsevišķi no latviešiem — 92,87%, no igauņiem — 82,14%, no vāciešiem — 69,49%, no leišiem — 43,16%, no baltkrieviem — 34,81%, no poļiem — 25,21%, no lielkrieviem — 22,01% un no žīdiem tikai 18,60%. No Jelgavas iedzī-

votājiem latviski prot caurmērā 96,71%, bet atsevišķi no latviešiem — 99,36%, no leišiem — 96,30%, no vāciešiem — 92,72%, no igauņiem — 92,68%, no žīdiem — 90,52%, no poļiem — 84,04%, no lielkrieviem — 71,90% un no baltkrieviem — 65,75%. No minētā vecuma iedzīvotājiem latviski prot Ventspilī caurmērā 98,40%, Rēzeknē — 60,22%, Cēsīs — 99,19%, Valmierā — 97,98%, Tukumā — 98,49% un Rīgas jūrmalā — 96,30%.

Kā jau iepriekš minēts, 1930. gadā 1.027.905 iedzīvotāji pratuši tikai vienu valodu. No tiem 813.551 pratis latviešu, 169.239 lielkrievu, 11.478 baltkrievu, 8.809 žīdu, 8.116 vācu, 5.871 poļu, 1.235 leišu, 819 igauņu un 8.789 kādu citu va-

lodu. No 483.662 divu valodu pratējiem 334.366 pratuši latviešu un lielkrievu, 57.732 latviešu un vācu, 25.247 poļu un lielkrievu, 15.310 latviešu un leišu, 6.031 latviešu un igauņu, 5.078 latviešu un žīdu, 4.133 vācu un lielkrievu, 3.690 latviešu un baltkrievu, 3.434 latviešu un poļu, 3.463 latviešu un kādu šeit atsevišķi neminētu valodu, 2.114 baltkrievu un poļu, 9 vācu un baltkrievu un pārējie 23.055 pratuši divas valodas šeit neminētā kombinācijā. No 237.359 trīs valodu pratējiem 152.460 pratuši latviešu, vācu un lielkrievu, 35.310 latviešu, lielkrievu un poļu, 741 latviešu, baltkrievu un poļu, 121 latviešu, vācu un baltkrievu un pārējie 48.727 pratuši 3 valodas citā savienojumā.

VI. Baznīcas un konfesijas. — *Eglises et confessions.*

Pie svarīgākiem kultūrāliem faktoriem pieder baznīca. Ilgu laiku mūsu zemē baznīca bija galvenā tautas izglītības sekmētāja. It sevišķi tas sakāms par protestantisko baznīcu, jo visur, kur šī baznīca bija valdošā, tautas izglītības līmenis vienmēr bija visaugstākais. Bet arī Romas katoļu baznīca, it sevišķi pārkrievošanas laikmetā, strādāja lielu kultūrālu darbu, sekmēdama lasītprasību latviešu valodā. Tagad daudzus uzdevumus, kurus agrāk veica baznīca, pilda valsts un pašvaldības ar savām mācības iestādēm. Tomēr tautas dzīvē baznīcai joprojām piekrit izcilus nozīmi kā kultūrālam spēkam, kas atstāj dziļu iespaidu uz tautas garīgo un morālisko audzināšanu. Šo iespaidu baznīca atstāj arī saviem dievkalpojumiem baznīcās, dažādiem reliģiskiem sarīkojumiem un aktiem, ar literātūru un apmācībām. Tomēr, par nozēlošanu, atsevišķās konfesijas par savu darbību nevāc statistiskas ziņas, un mums tamdēļ nav iespējams šo darbību šinī pārskatā statistiski tēlot. Tamdēļ sniedzam vienīgi tautas skaitīšanās iegūtos datus un dažas mums pieietamas ziņas par baznīcu, draudžu un garīdznieku skaitu.

Iedzīvotāju sagrupēšanos pēc konfesijām noskaidro izdarot tautas skaitīšanu. Pēdējā tautas skaitīšana notika 1935. gadā, kad ievāca ziņas par iedzīvotāju formālo piederību (neprotot viņu iekšējo pārliecību) pie atsevišķām konfesijām.

Iedzīvotāji pēc konfesijām 1935. g. *Population — par confessions en 1935.*

	Skaitis Nombre	%
Ev.-luterāņi — <i>Ev.-luthériens</i>	1 075 641	55,45
Pārējie protestanti — <i>Autr. protestants</i>	19 146	0,98
Romas katoļi — <i>Catholiques romains</i>	476 963	24,46
Pareizticīgie — <i>Orthodoxes</i>	174 389	8,04
Vecticīgie — <i>Vieux-croyants</i>	107 195	5,50
Mozus ticīgie — <i>Adh. de Moïse</i>	93 406	4,79
Pārējie — <i>Autres</i>	3 762	0,19

Kopā — *Total* 1 950 502 100,00

Iedzīvotāju sastāvs pēc konfesijām nav visai viengabalains, jo bez ev.-luterāņiem, kuri sastāda iedzīvotāju lielāko daļu, ir arī ievērojams skaits Romas katoļu (gandrīz ceturtdaļa no visiem) un pareizticīgo.

Tālāk uzrādītie dati par atsevišķām konfesijām sakopoti pēc pēdējo sniegtām ziņām.

Ev.-luterāņiem 1936. gadā bijušas pavisam 325 draudzes, no kurām 272 latviešu, 52 vācu un 1 igauņu draudze. No latviešu draudzēm Rīgā atradušās 21, Vidzemē — 93, Kurzēmē — 69, Zemgalē — 66, un Latgalē — 23.

No vācu draudzēm Rīgā atradušās 13, Vidzemē — 12, Kurzēmē — 16, Zemgalē — 10 un Latgalē — 1. Ev.-luterāņu draudzēs darbojušies pavisam 288 garīdznieki, no kuriem latviešu draudzēs 228 un vācu draudzēs 60. No latviešu draudžu garīdzniekiem Rīgā darbojušies 38, Vidzemē — 82, Kurzēmē — 44, Zemgalē — 51 un Latgalē — 12. Pēc amatiem latviešu draudžu garīdznieki sadalās šādi: 1 archibīskaps, 11 prāvesti, 3 virsmācītāji, 175 mācītāji un 38 vikārmācītāji. No 60 vācu draudžu garīdzniekiem Rīgā darbojušies 25, Vidzemē — 11, Kurzēmē — 14, Zemgalē — 9 un Latgalē — 1. Starp vācu draudžu garīdzniekiem 1 bīskaps, 4 prāvesti, 1 virsmācītājs, 52 mācītāji un 2 vikārmācītāji. Ev.-luterāņiem 1936. gadā bijušas pavisam 297 baznīcas, no tām Rīgā 14, Vidzemē — 101, Kurzēmē — 82, Zemgalē — 81 un Latgalē — 19. Baznīcu skaitā nav ieskaitīti lūgšanas nami.

Ev.-luterāņu draudžu garīdznieki 1936. gadā salaulājuši 8.521 pāri, kristījuši 14.975 bērnus un apbedījuši 13.082 personas. No tiem latviešu draudžu garīdznieki salaulājuši 7.972 pārus, kristījuši 14.188 bērnus un apbedījuši 11.961 personu, bet vācu draudžu garīdznieki salaulājuši 549 pārus, kristījuši 787 bērnus un apbedījuši 1.121 personu.

Romas katoļiem (Rīgas archidiecēzei) 1936. gadā pastāvējuši 15 dekanāti ar 177 draudzēm: Rīgas dekanāts ar 21 draudzi, Aglonas ar 10 draudzēm, Augšzemes ar 11 draudzēm, Dagdas ar 11 draudzēm, Daugavpils ar 16 draudzēm, Kurzemes ar 14 draudzēm, Lejas Zemgales ar 8 draudzēm, Ludzas ar 13 draudzēm, Nautrēnu ar 11 draudzēm, Rēzeknes ar 16 draudzēm, Varakļānu ar 11 draudzēm, Viļakas ar 11 draudzēm, Krāslavas ar 10 draudzēm, Līvānu ar 8 draudzēm un Preiļu ar 6 draudzēm. Romas katoļu draudzēs darbojušies 177 garīdznieki, no kuriem 156 prāvesti, vikāri un kapellāni, 11 mūki un 10 pensionēti garīdznieki. Pavisam bijušas 165 baznīcas, starp kurām 1 katedrāle, un 15 kapellas. Bez tam bijuši 11 lūgšanas nami, kas atradušies privātās, īrētās telpās.

Pareizticīgiem 1936. gadā bijušas pavisam 163 draudzes, kas sadalītas 13 prāvestībās. Atsevišķās prāvestībās bijis šāds draudžu skaits: Rīgas latviešu prāvestībā — 10, Rīgas krievu — 25, Jelgavas — 11, Kurzemes — 7, Kārdabas — 17, Valmieras — 12, Ērgļu — 13, Daugavpils 1. iec. — 13, Daugavpils 2. iec. — 11, Rēzeknes — 10, Ludzas — 12, Viļakas — 15 un Vienticībnieku — 7. Pareizticīgo draudzēs darbojušies 128 garīdznieki, no kuriem 117 priesteri un 10 diakoni. Pavisam bijušas 154 baznīcas (ieskaitot katedrāli) un 9 lūgšanas nami. Pareizticīgo garīdznieki 1936. gadā salaulājuši 1.321 pāri, kristījuši 3.307 bērnus un apbedījuši 2.038 personas.

VII. Bibliotēkas. — Bibliothèques.

Šajā izdevumā statistiskās ziņas par bibliotēkām sadalītas 3 grupās: 1) mācības iestāžu bibliotēkas, 2) publiskās bibliotēkas un 3) valsts iestāžu speciālās bibliotēkas. Pirmā grupā ietilpst visu mācības iestāžu bibliotēkas, kas savukārt pēc mācības iestāžu veidiem sadalītas vairāk grupās. Otrā grupā ietilpst visas bibliotēkas,

uz kurām attiecas likums par tirdzniecību ar poligrafisko iestāžu ražojumiem, par bibliotēkām un lasītavām (V. V. 1924. g. 257. nr.) un arī Valsts bibliotēka. Trešā grupā ieskaitītas valsts iestāžu bibliotēkas, kas domātas to darbinieku speciālām vajadzībām, lai gan ne reti tās atļauj izmantot arī citām personām.

A. Mācības iestāžu bibliotēkas. Bibliothèques des institutions d'instruction.

1. Tautskolu bibliotēkas.

1. Bibliothèques des écoles populaires.

Grāmatu skaits. Saskaņā ar likumu par tautas izglītību pastāv vairāki tautskolu tipi. Tautskolu kodols ir pamatskolas. Visās pamatskolās, izņemot dažas, ir bibliotēkas, kādēļ šo skolu bibliotēku skaits un sadalījums pa valsts dažādiem apvidiem atbilst skolu sadalījumam. Par papildu skolām atzīmējams, ka tās praktiski nav pietiekoši izveidotas. Tās pastāv pie pamatskolām, un tām parasti nav

Pirmskolu un pamatskolu bibliotēku skaits
1936./37. m. g.
Nombre des bibliothèques des écoles primaires
et élémentaires.

Apgabali Provinces	Pilsētās ¹⁾ d. l. villes à la campagne	Laukos	Kopā Total
Rīga	126	—	126
Vidzeme	34	369	403
Kurzeme	50	191	241
Zemgale	40	241	281
Latgale	50	608	658
Latvija	300	1 409	1 709
<i>Lettonie</i>			

Grāmatu kopskaits tautskolu bibliotēkās. Total général des livres dans les bibliothèques des écoles populaires.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	1922./23.	1925./26.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Rīga (ville)	91 251	136 602	232 533	244 757	261 961	275 531	279 182	290 680	302 377
Rīgas apr. (distr.)	22 351	49 500	94 928	111 053	110 045	110 677	.	104 073	111 016
Cēsu " "	36 579	36 614	62 310	63 243	63 286	63 722	.	59 799	64 756
Valmieras " "	35 205	51 855	83 260	87 421	91 811	94 213	.	93 213	97 471
Valkas " "	27 384	34 762	62 675	63 683	66 858	67 684	.	66 051	75 723
Madonas " "	34 021	63 933	65 289	66 228	66 834	.	61 438	64 019
Vidzeme	121 519	206 752	367 106	390 789	398 228	403 130	398 105	384 574	412 985
Tai sk.: Pilsētās	22 665	37 004	65 453	66 122	66 820	67 804	70 621	68 559	72 571
Dont: Dans les villes
Laukos A la campagne	98 854	169 748	301 653	324 667	331 408	335 326	327 484	316 015	340 414
Liepājas apr. (distr.)	27 587	53 145	105 583	109 283	115 876	117 727	.	115 753	123 543
Aizputes " "	9 564	18 080	26 818	28 219	28 906	28 070	.	28 186	29 339
Kuldīgas " "	12 504	27 255	40 839	42 047	43 819	45 153	.	46 290	52 247
Ventspils " "	10 752	22 373	42 118	43 545	46 105	46 541	.	49 213	57 382
Talsu " "	15 062	21 470	36 105	38 034	40 048	39 802	.	38 799	42 800
Kurzeme	75 470	142 323	251 463	261 128	274 754	277 293	271 477	278 241	305 311
Tai sk.: Pilsētās	27 386	48 227	102 003	102 223	107 750	111 564	105 094	108 559	116 393
Dont: Dans les villes
Laukos A la campagne	48 084	94 096	149 460	158 905	167 004	165 729	166 383	169 682	188 918
Tukuma apr. (distr.)	9 986	26 484	45 263	45 512	48 212	48 274	.	48 252	53 634
Ilgavies " "	15 841	39 252	78 920	80 668	85 396	88 766	.	91 875	104 621
Bauskas " "	12 159	25 498	43 697	45 579	47 323	46 063	.	48 378	49 770
Jēkabpils " "	13 164	25 779	48 843	52 736	53 989	53 968	.	49 022	52 954
Ilūkstes " "	4 072	16 859	70 702	71 954	78 858	76 278	.	77 754	86 389
Zemgale	55 222	133 872	287 425	296 449	313 778	313 349	319 839	315 281	347 368
Tai sk.: Pilsētās	10 368	26 319	71 228	72 737	76 958	73 879	74 064	75 746	75 641
Dont: Dans les villes
Laukos A la campagne	44 854	107 553	216 197	223 712	236 820	239 470	245 775	239 535	271 727
Daugavpils apr. (distr.)	21 790	69 042	213 136	225 805	234 760	244 478	.	220 740	214 104
Rēzeknes " "	26 313	69 540	182 995	191 304	188 818	190 707	.	150 986	149 770
Ludzas " "	27 821	51 361	143 510	145 204	146 097	148 416	.	129 341	125 204
Abrenes " "	43 439	121 147	123 701	130 167	130 607	.	112 136	116 565
Latgale	75 924	233 082	660 788	686 014	699 842	714 208	693 736	613 203	605 643
Tai sk.: Pilsētās	16 853	41 959	93 330	108 335	113 681	119 724	126 535	115 151	108 603
Dont: Dans les villes
Laukos A la campagne	59 071	191 123	567 458	577 679	586 161	594 484	567 201	498 052	497 040
Latvija — Lettonie	419 386	852 631	1 799 315	1 879 137	1 948 563	1 983 511	1 962 339	1 881 979	1 973 684
Tai sk.: Pilsētās	168 523	290 111	564 547	594 174	627 170	648 502	655 496	658 695	675 585
Dont: Dans les villes
Laukos A la campagne	250 863	562 520	1 234 768	1 284 963	1 321 393	1 335 009	1 306 843	1 223 284	1 298 099

¹⁾ Pagastu pašvaldību uzturēto skolu bibliotēkas, kas atrodas pilsētās, pieskaitītas laukiem.

arī atsevišķas bibliotēkas, bet tās pēc vajadzības izmanto pamatskolu bibliotēkas.

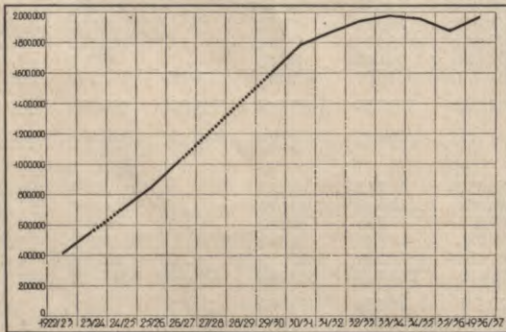
Pēc skolu iesūtītiem pārskatiem 1936./37. māc. gadā 1.709 pirm skolās un pamatskolās bijušas bibliotēkas. Tā kā minētā gadā darbojušas pavisam 1.734 pirm skolas un pamatskolas, tad redzam, ka gandrīz katrā minētā tipa tautskolā bijusi bibliotēka. Bibliotēku sadalījums pa apgabaliem, apriņķiem, pilsētām un laukiem atbilst skolu sadalījumam. No apgabaliem visvairāk bibliotēku ir Latgalē, kas arī pilnīgi dabīgi, jo tur visvairāk skolu un arī visvairāk skolēnu.

Pilnīgāku pārskatu par bibliotēkām sniedz bibliotēkās novietoto grāmatu sējumu skaits, lai gan arī starp pēdējiem var būt liela dažādība.

Statistiskās ziņas par tautskolu bibliotēku grāmatu skaitu sakopotas sākot ar 1930./31. m. gadu par katru gadu, bet pirms tam tikai par 1922./23. un 1925./26. māc. gadu.

Beidzamā 1936./37. māc. gadā tautskolu bibliotēkās bijušas pavisam 1.973.684 grāmatas, no tām Latgalē — 30,69%, Vidzemē — 20,92%, Zemgalē — 17,60%, Kurzemē — 15,47% un Rīgā — 15,32%. Lauku skolās atradušās divas trešdaļas (65,77%) no visām tautskolu bibliotēku grāmatām. Atzīmējams, ka pie lauku skolām pieskaitītas arī tās lauku pašvaldību uzturētās tautskolas, kas atrodas pilsētās. Salīdzinot ar pirmiem gadiem, grāmatu procentuālais sadalījums pa apgabaliem ievērojami pārmainījies. Tā 1922./23. māc. gadā no visām tautskolu bibliotēku grāmatām visvairāk atradās Vidzemē — 28,98%, pēc tam Rīgā — 21,76%, Latgalē — 18,10%, Kurzemē — 17,99% un Zemgalē — 13,17%. Tā tad šai ziņā samazinājusies Vidzemes (no 28,98 uz 20,92) un Rīgas (no 21,76 uz 15,32) nozīme, bet sevišķi pieaugusi Latgales (no 18,10 uz 30,69) un arī Zemgales nozīme. Grāmatu procentuālais sadalījums starp pilsētu un lauku tautskolu bibliotēkām neuzrāda manāmas pārmaiņas.

Grāmatu kopskaits tautskolu bibliotēkās.
Nombre total des livres dans les bibliothèques des écoles primaires.

Valsts pastāvēšanas pirmos gados grāmatu skaits tautskolu bibliotēkās bijis samērā mazs. Tā 1922./23. māc. gadā bijušas pavisam 419.386 grāmatas. Nākošos gados grāmatu skaits uzrāda strauju pieaugumu. Grāmatu skaits vislielāks bijis 1933./34. māc. gadā. 1934./35. un 1935./36. māc. gadā grāmatu skaits samazinājies. Tas izskaidrojams ar nepiemērotu grāmatu izņemšanu no apgrozības. Samazināšanās visjūtāmāka ir Latgalē. Pēdējā — 1936./37. m. gadā grāmatu kopskaits atkal ievērojami (par 91.705 vai 4,9%) pieaudzis. Šajā gadā grāmatu skaits pieaudzis visos apgabalos, izņemot Lat-

gali, kur no apgrozības izņemts lielāks nepiemērotu grāmatu skaits.

No 1925./26. līdz 1936./37. m. gadam grāmatu kopskaits tautskolu bibliotēkās no 852.631 pieaudzis uz 1.973.684, t. i. palielinājies par 1.121.053 vai 131,3%, bet no atsevišķiem apgabaliem tas kā absolūti tā relatīvi visvairāk pieaudzis Latgalē — par 372.561 vai 159,8% pēc tam Zemgalē par 213.496 vai 159,5%, Rīgā par 165.775 vai 121,4%, Kurzemē par 162.988 vai 114,5% un Vidzemē par 206.233 vai 99,8%. No apriņķiem grāmatu skaits visstraujāk pieaudzis Ilūkstes apriņķī. No 1925./26.—1936./37. māc. gadam grāmatu kopskaits pilsētu tautskolās pieaudzis par 385.474 vai 132,9% un lauku tautskolās par 735.579 vai 130,8%.

Caurmērā vienā tautskolas bibliotēkā 1922./23. māc. gadā bija 287, 1925./26. m. g. — 493, 1930./31. m. g. — 971 un 1936./37. m. g. — 1.155 grāmatas. 1922./23. māc. gadā caurmērā katrā tautskolas bibliotēkā Rīgā bijušas 951, Kurzemē — 297, Vidzemē — 275, Zemgalē — 241 un Latgalē — 171 grāmatas, bet 1936./37. māc. gadā Rīgā — 2.400, Kurzemē — 1.267, Zemgalē — 1.236, Vidzemē — 1.025 un Latgalē — 920 grāmatas. Caurmērā katrā pilsētas tautskolas bibliotēkā 1922./23. māc. gadā bijušas 624 un 1936./37. m. g. 2.252 grāmatas, bet caurmērā vienā lauku tautskolas bibliotēkā 1922./23. m. g. 210 un 1936./37. m. g. 921 grāmata. Šie skaitļi rāda, ka pilsētu tautskolu bibliotēkās vidējais grāmatu skaits ir vairāk kā divas reizes lielāks, bet šeit jāņem arī vērā tas, ka pilsētu tautskolās ir ievērojami lielāks skolēnu skaits. 1936./37. m. gadā no atsevišķu apriņķu lauku tautskolu bibliotēkām vidējais grāmatu skaits vienā bibliotēkā vislielāks ir Ilūkstes (1.396), bet vismazāks Rēzeknes (717) apriņķī. Pārējos apriņķos tas uzrāda nelielas atšķirības un svārstās ap 900.

Salīdzinot ar pirmiem gadiem, grāmatu skaits vairākkārtīgi palielinājies visu tautību tautskolu bibliotēkās. 1936./37. m. gadā no visām tautskolu bibliotēku grāmatām 79,81% atradās latviešu, 7,64% krievu, 3,12% vācu un 9,43% pārējās tautskolās, bet 1922./23. m. gadā latviešu tautskolās atradās 82,52%, krievu — 7,75%, vācu — 4,78% un pārējās — 4,95%. No visu tautskolu bibliotēku grāmatām latviešu skolās 1922./23. māc. gadā bija 82,52%, 1923./24. m. g. — 80,05%, 1930./31. m. g. — 75,98%, 1931./32. m. g. — 76,47%, 1932./33. m. g. — 77,03%, 1933./34. m. g. — 76,93%, 1934./35. m. g. — 78,64%, 1935./36. m. g. — 78,58%, 1936./37. m. g. — 79,81% (sk. tab. nāk. lpp.).

Visai raksturīgi ir skaitļi par tautskolu bibliotēku grāmatu sadalījumu pēc valodām un par šī sadalījuma pārmaiņām, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem.

Kā 110. lappusē tabulā redzam, izņemot 1935./36. m. gadu, latviešu grāmatu skaits tautskolu bibliotēkās nepārtraukti audzis. Sevišķi liels latviešu grāmatu pieaugums ir beidzamā — 1936./37. māc. gadā, kad grāmatu skaits palielinājies par 127.542 vai 8,41%. Strauji pieaudzis arī angļu grāmatu skaits. Krievu un vācu grāmatu skaits pēdējos gados samazinājies. 1922./23. māc. gadā latviešu grāmatas sastādījušas tikai 64,27%, bet 1936./37. m. gadā jau 83,26% no visu tautskolu bibliotēku grāmatu kopskaita.

1922./23. māc. gadā latviešu grāmatu tautskolu bibliotēkās visvairāk bija Vidzemē (96.171), pēc tam Kurzemē, Zemgalē, Latgalē un vismazāk Rīgā. Tālākos gados latviešu grāmatu skaits pieaudzis visos apgabalos, bet ne-

Grāmatu skaits atsevišķu tautību tautskolu bibliotēkās.

Nombre des livres dans les bibliothèques des écoles populaires des diverses nationalités ethniques.

Skolu tautība Langue d'enseign. des écoles	Apgabali Provinces	1922./23.	1925./26.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Latviešu Lettonne	Rīga	58 125	81 967	126 156	136 488	150 658	153 394	154 386	158 800	166 871
	Vidzeme	117 352	200 736	355 817	379 257	387 160	391 959	388 475	377 317	405 803
	Kurzeme	67 223	121 322	207 888	217 415	228 622	232 060	229 570	238 031	263 114
	Zemgale	51 942	121 841	236 781	246 008	262 679	264 089	280 103	276 651	306 551
	Latgale	51 434	156 672	440 716	457 768	471 901	484 333	490 631	427 962	432 902
	Latvija — Lettonie . .	346 076	682 538	1 367 358	1 436 936	1 500 951	1 525 835	1 543 165	1 478 761	1 575 241
T. sk.: Dont: {	Pilsētās Dans les villes	111 205	185 387	333 887	360 351	386 321	395 223	409 184	416 395	425 947
	Laukos A la campagne	234 871	497 151	1 033 471	1 076 585	1 114 630	1 130 612	1 133 981	1 062 366	1 149 294
Vācu Allemande	Rīga	11 626	20 256	35 224	32 498	32 233	34 020	31 930	29 655	28 150
	Vidzeme	3 133	4 493	7 695	8 046	8 056	8 099	7 286	4 884	5 099
	Kurzeme	5 637	12 342	20 900	20 989	21 848	20 254	19 290	20 505	20 015
	Zemgale	160	1 278	5 199	5 808	6 957	6 638	6 508	6 688	7 222
	Latgale	75	250	1 280	1 396	1 495	1 505	1 511	—	1 082
	Latvija — Lettonie . .	20 031	38 619	70 298	68 737	70 589	70 516	66 525	61 732	61 568
T. sk.: Dont: {	Pilsētās Dans les villes	18 504	32 889	57 598	55 721	57 489	58 293	55 664	50 680	49 984
	Laukos A la campagne	1 527	5 730	12 700	13 016	13 100	12 223	10 861	11 052	11 584
Krievu Russe	Rīga	14 808	17 114	37 118	39 593	42 933	46 800	51 740	53 994	55 818
	Vidzeme	350	397	1 225	1 215	1 299	1 289	1 288	1 212	810
	Kurzeme	401	1 091	3 635	3 365	3 562	3 249	3 008	3 695	4 053
	Zemgale	671	1 899	4 643	4 715	13 861	12 767	6 596	5 163	5 088
	Latgale	16 276	48 539	152 350	157 469	155 618	153 982	123 818	104 811	85 001
	Latvija — Lettonie . .	32 506	69 040	208 971	216 357	217 273	218 087	186 450	168 875	150 770
T. sk.: Dont: {	Pilsētās Dans les villes	19 443	27 918	72 499	74 641	79 258	83 621	80 414	80 193	79 515
	Laukos A la campagne	13 063	41 122	136 472	141 716	138 015	134 466	106 036	88 682	71 255
Pārējās Autres	Rīga	6 692	17 265	34 035	36 178	36 137	41 317	41 126	48 231	51 538
	Vidzeme	684	1 126	2 369	2 271	1 713	1 783	1 056	1 161	1 273
	Kurzeme	2 809	7 568	19 400	19 359	20 721	21 730	19 609	16 010	18 129
	Zemgale	2 449	8 854	30 802	29 918	30 351	29 855	26 632	26 779	28 507
	Latgale	8 139	27 621	66 442	69 381	70 828	74 388	77 776	80 430	86 658
	Latvija — Lettonie . .	20 773	62 434	152 688	157 107	159 750	169 073	166 199	172 611	186 105
T. sk.: Dont: {	Pilsētās Dans les villes	19 371	42 917	100 563	103 461	104 102	111 365	110 234	111 427	120 139
	Laukos A la campagne	1 402	18 517	52 125	53 646	55 648	57 708	55 965	61 184	65 966
Kopā Total	Rīga	91 251	136 602	232 533	244 757	261 961	275 531	279 182	290 680	302 377
	Vidzeme	121 519	206 752	367 106	390 789	398 228	403 130	398 105	384 574	412 985
	Kurzeme	75 470	142 323	251 463	261 128	274 574	277 293	271 477	278 241	305 311
	Zemgale	55 222	133 872	287 425	296 449	313 778	313 349	319 839	315 281	347 368
	Latgale	75 924	233 082	660 788	686 014	699 842	714 208	693 736	613 203	605 643
	Latvija — Lettonie . .	419 386	852 631	1 799 315	1 879 137	1 948 563	1 983 511	1 962 339	1 881 979	1 973 684
T. sk.: Dont: {	Pilsētās Dans les villes	168 523	290 111	564 547	594 174	627 170	648 502	655 496	658 695	675 585
	Laukos A la campagne	250 863	562 520	1 234 768	1 284 963	1 321 393	1 335 009	1 306 843	1 223 284	1 298 099

vienādā straujuma, un drīz vien grāmatu skaita ziņā pirmā vietā izvirzās Latgale. 1936./37. m. c. gadā no tautskolu bibliotēku latviešu grāmatām Latgalē bija 29,57%, Vidzemē — 23,90%, Zemgalē — 19,32%, Kurzēmē — 15,91% un Rīgā — 11,30%. Lauku tautskolās atradušās 71,94% no visām latviešu grāmatām.

Kā nākošā tabulā redzams, pieaudzis ne tikai latviešu grāmatu absolūtais skaits, bet arī to nozīme starp visām tautskolu bibliotēku grāmatām. Tā 1922./23. m. c. gadā latviešu grāmatas no tautskolu bibliotēku grāmatām sastādīja tikai 64,27%, bet 1936./37. m. gadā jau 83,26%. Sevišķi strauji latviešu grāmatu procenti palielinājies beidzamos trīs gados. No

atsevišķiem apgabaliem latviešu grāmatu starp tautskolu bibliotēku grāmatām 1936./37. m. gadā procentuāli visvairāk ir Vidzemē (95,10%) pēc tam Zemgalē (91,40%), Kurzēmē (85,65%), Latgalē (80,23%) un vismazāk Rīgā (61,40%). Pirmos valsts pastāvēšanas gados latviešu grāmatu procents Rīgā un Latgalē bijis ievērojami mazāks. 1922./23. un 1925./26. m. c. gadā latviešu grāmatu procents visaugstāks bijis Zemgalē, kur tagad ierindojas otrā vietā.

Statistikās ziņas par vācu grāmatu skaitu tautskolu bibliotēkās sadalījumā pa apgabaliem un aprīņiem sakopotas sākot ar 1930./31. m. c. gadu. Vācu grāmatu skaits un procents tautskolu bibliotēkās pēdējos gados samazinājies vi-

Tautskolu bibliotēku grāmatas pēc valodas.
Livres des bibliothèques des écoles populaires répartis d'après les langues.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonie	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Pārējās Autres langues	Kopā Total
Skaitis — Nombre						
1922./23.	269 526	1)	1)	1)	149 850	419 386
1925./26.	641 613	1)	1)	1)	211 018	852 631
1930./31.	1 348 080	121 387	257 638	1)	72 210	1 799 315
1931./32.	1 420 225	127 423	258 879	1)	72 610	1 879 137
1932./33.	1 486 592	132 541	253 640	1)	75 790	1 948 563
1933./34.	1 517 734	136 055	252 886	1)	76 836	1 983 511
1934./35.	1 544 739	128 572	217 287	2 334	69 407	1 962 339
1935./36.	1 515 782	112 555	181 339	8 306	63 997	1 881 979
1936./37.	1 643 324	101 941	148 814	11 360	68 245	1 973 684
%						
1922./23.	64,27	1)	1)	1)	35,78	100,00
1925./26.	75,25	1)	1)	1)	24,75	100,00
1930./31.	74,92	6,75	14,12	1)	4,01	100,00
1931./32.	75,58	6,78	13,78	1)	3,86	100,00
1932./33.	76,29	6,80	13,02	1)	3,89	100,00
1933./34.	76,22	6,86	12,75	1)	3,87	100,00
1934./35.	78,72	6,55	11,07	0,32	3,54	100,00
1935./36.	80,54	5,88	9,64	0,44	3,40	100,00
1936./37.	83,26	5,16	7,54	0,28	3,46	100,00

Vācu grāmatu skaits tautskolu bibliotēkās.
Nombre des livres allemands dans les bibliothèques des écoles populaires.

Māc. gadi Années scol.	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie	Tai skaitā: pilsētās Dont: dans les villes
1930./31.	39 923	17 709	29 068	14 181	20 506	121 387	75 222
1931./32.	39 398	18 802	29 126	14 978	25 119	127 423	76 114
1932./33.	40 604	19 739	29 656	17 464	25 078	132 541	80 043
1933./34.	41 469	20 209	29 388	17 289	27 700	136 055	81 364
1934./35.	39 538	18 918	27 064	16 789	26 263	128 572	77 688
1935./36.	36 981	14 292	27 240	14 848	19 194	112 555	70 221
1936./37.	33 148	12 144	24 726	13 613	18 310	101 941	63 288

Statistiskās ziņas par krievu grāmatām tautskolu bibliotēkās tāpat kā par vācu grāmatām, sākot ar 1930./31. m. gadu, sakopotas arī sadalījumā pa apgabaliem un apriņķiem. Krievu grāmatu skaits visos apgabalos tautskolu bibliotēkās manāmi samazinājies, izņemot vienīgi

Krievu grāmatu skaits tautskolu bibliotēkās.
Nombre des livres russes dans les bibliothèques des écoles populaires.

Māc. gadi Années scol.	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie	Tai skaitā: pilsētās Dont: dans les villes
1930./31.	53 213	15 127	10 871	19 737	158 690	257 638	95 389
1931./32.	54 163	14 221	10 390	19 187	160 918	258 879	97 436
1932./33.	53 981	12 916	10 793	20 055	155 895	253 640	100 328
1933./34.	56 179	12 696	10 295	18 305	155 411	252 886	101 115
1934./35.	55 141	11 338	8 496	10 959	131 353	217 287	91 683
1935./36.	56 035	8 491	8 722	7 878	100 213	181 339	85 738
1936./37.	54 975	6 014	8 249	5 856	73 720	148 814	80 392

šos apgabalos. 1936./37. m. gadā no tautskolu bibliotēku vācu grāmatām visvairāk atrodas Rīgā — 32,52%, pēc tam Kurzēmē — 24,26%, Latgalē — 17,06%, Zemgalē — 13,35% un Vidzemē — 11,91%. No visām vācu grāmatām 62,08% atradušās pilsētu tautskolu bibliotēkās, kamēr caurmērā no visām tautskolu bibliotēku grāmatām pilsētu skolās atrodas tikai trešā daļa.

Latviešu grāmatu skaits un procents tautskolu bibliotēkās.
Nombre et % des livres lettons dans les bibliothèques des écoles populaires.

Māc. gadi Années scol.	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie	Tai skaitā: — Dont: dans l.villes à la camp.
1922./23.	32 951	96 171	55 272	48 027	37 115	269 536	74 297 195 239
1925./26.	62 769	183 430	112 401	119 926	163 087	641 613	160 085 481 528
1930./31.	118 846	332 601	200 704	242 718	453 211	1 348 080	332 265 1 015 815
1931./32.	129 156	356 343	210 595	252 256	471 875	1 420 225	357 282 1 062 943
1932./33.	143 492	354 250	222 668	265 557	490 625	1 486 592	380 981 1 105 611
1933./34.	152 731	369 063	225 584	268 064	502 292	1 517 734	369 415 1 148 319
1934./35.	160 177	366 771	224 922	283 975	508 894	1 544 739	421 014 1 123 725
1935./36.	169 843	359 860	233 336	283 229	469 514	1 517 782	437 723 1 078 059
1936./37.	185 659	362 730	261 490	317 508	485 937	1 643 324	461 118 1 182 206
%							
1922./23.	36,11	79,14	73,24	86,97	48,88	64,27	44,09 77,83
1925./26.	45,95	88,22	78,08	89,58	69,97	75,25	55,18 85,60
1930./31.	51,11	90,00	79,81	84,45	68,19	74,92	58,86 82,27
1931./32.	52,77	91,10	80,65	85,00	68,79	75,58	60,13 82,22
1932./33.	54,78	91,47	81,04	84,63	70,11	76,29	60,25 83,47
1933./34.	55,43	91,25	81,35	85,55	70,23	76,32	61,59 87,27
1934./35.	57,37	92,13	82,86	88,79	73,26	78,72	64,23 85,99
1935./36.	58,43	93,57	83,86	89,88	76,57	80,54	66,45 88,13
1936./37.	61,40	95,10	85,65	91,40	80,23	83,26	68,25 91,07

Latviešu grāmatu skaits un procents atsevišķu tautību tautskolu bibliotēkās.
Nombre et % des livres lettons dans les bibliothèques des écoles populaires des diverses nationalités ethniques.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonie	Vācu Allemande	Krievu Russe	Pārējās Autres	Kopā Total	Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonie	Vācu Allemande	Krievu Russe	Pārējie Autres	Kopā Total
Skaitis — Nombre						%					
1922./23.	262 755	1 541	4 184	1 056	269 536	1922./23.	75,92	7,69	12,87	5,08	64,27
1925./26.	607 456	2 699	17 245	14 213	641 613	1925./26.	89,00	6,99	24,08	22,76	75,25
1930./31.	1 247 403	8 719	41 547	50 411	1 348 080	1930./31.	91,23	12,40	19,88	33,02	74,92
1931./32.	1 313 157	9 052	45 633	52 383	1 420 225	1931./32.	91,59	13,17	21,09	33,54	75,58
1932./33.	1 371 619	9 876	47 579	57 518	1 486 592	1932./33.	91,18	13,99	21,00	36,01	76,29
1933./34.	1 396 655	10 610	47 761	62 708	1 517 734	1933./34.	91,13	15,05	21,00	37,19	76,32
1934./35.	1 426 890	11 350	40 901	66 098	1 544 739	1934./35.	92,43	17,06	21,94	39,77	78,72
1935./36.	1 381 329	11 111	43 054	80 288	1 515 782	1935./36.	93,41	18,00	25,49	46,51	80,54
1936./37.	1 490 710	13 618	45 762	93 234	1 643 324	1936./37.	94,63	22,12	30,55	50,10	83,26

1) Pieskaitītas pārējām.

Latviešu tautskolu bibliotēku grāmatas pēc valodām.

Livres des bibliothèques des écoles populaires lettonnes — répartis d'après les langues.

Māc. gadi	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Pārējās Autres	Kopā Total
1930./31.	1 247 403	50 318	66 600	1)	3 037	1 367 358
1931./32.	1 313 157	55 198	65 739	1)	2 842	1 436 936
1932./33.	1 371 619	61 485	63 538	1)	4 309	1 500 951
1933./34.	1 396 655	64 991	62 416	1)	1 773	1 525 835
1934./35.	1 426 390	62 577	51 642	2 192	364	1 543 165
1935./36.	1 381 329	51 365	37 732	7 786	549	1 478 761
1936./37.	1 490 710	43 320	29 554	10 560	1 097	1 575 241

Rīgu, kur tas bijis svārstīgs un palicis apmēram tāds pat. 1936./37. m. gadā no tautskolu bibliotēku krievu grāmatām visvairāk ir Latgalē — 49,54%, pēc tam Rīgā — 36,94%, Kurzēmē — 5,54%, Vidzemē — 4,04% un Zemgalē — 3,94%. Tā tad krievu grāmatas galvenā kārtā ir tikai Latgales un Rīgas tautskolās. Pilsētu tautskolās atradušās 54,02% no krievu grāmatām.

Iepriekšējā tabulā redzams latviešu grāmatu skaits atsevišķu tautību tautskolās. 1936./37. m. gadā no visām 1.643.324 latviešu grāmatām 90,71% ir latviešu skolās, 2,70% krievu, 0,88% vācu un 5,67% pārējās skolās. Latviešu grāmatu skaits pieaudzis visu tautību tautskolās un vislielāks ir beidzamā — 1936./37. m. gadā.

1936./37. m. gadā caurmērā no visām 1.973.684 tautskolu bibliotēku grāmatām 83,26%

ir latviešu valodā, bet atsevišķi latviešu tautskolu bibliotēkās latviešu grāmatas sastāda 94,03%, krievu tautskolu bibliotēkās — 30,33%, vācu tautskolu bibliotēkās — 22,12% un pārējo tautskolu bibliotēkās 50,10%. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, latviešu grāmatu skaitliskā nozīme pieaugusi visu tautību tautskolu bibliotēkās. Tā 1922./23. m. gadā latviešu grāmatas latviešu tautskolās sastādīja tikai 75,92%, krievu tautskolās 12,87%, vācu tautskolās 7,69% un pārējās tautskolās 5,05% no grāmatu kopskaita.

Tālāk redzams latviešu tautskolu bibliotēku grāmatu sadalījums pēc valodām.

1936./37. m. gadā latviešu tautskolu bibliotēkās bijušas pavisam 1.575.241 grāmata, no kurām 94,63% latviešu, 2,76% vācu, 1,88% krievu, 0,67% angļu un 0,07% pārējās valodās. No svešvalodu grāmatām beidzamos gados ievērojami samazinājies krievu un vācu grāmatu skaits. Angļu grāmatu samērā gan ir maz, bet to skaits uzrāda strauju pieaugumu.

Plašākas ziņas par tautskolu bibliotēku grāmatu skaitu pēc valodām atsevišķos apriņķos un apgabalos šajā izdevumā ievietotas tikai par 1936./37. m. gadu.

1936./37. m. gadā no tautskolu bibliotēku latviešu grāmatām visvairāk atrodas Latgalē — 29,57%, pēc tam Vidzemē — 23,90%, Zemgalē — 19,32%, Kurzēmē — 15,91% un Rīgā — 11,30%, turpretim no vācu grāmatām visvairāk atrodas Rīgā — 32,52%, pēc tam Kurzēmē — 24,26%, Latgalē — 17,96%, Zemgalē — 13,35% un Vidzemē — 11,91%, no krievu grāmatām Latgalē

Grāmatu skaits tautskolu bibliotēkās 1936./37. m. g.

Nombre des livres dans les bibliothèques des écoles populaires dans l'année scolaire 1936/37.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Grāmatu valoda Langues						Pavisam — Total général						Tai skaitā laukos — Dont: A la campagne					
	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Pārējās Autres	Kopā Total	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Pārējās Autres	Kopā Total	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Pārējās Autres	Kopā Total
Rīga	185 659	33 148	54 975	3 189	25 406	302 377	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rīgas apr.	106 269	3 864	513	347	23	111 016	88 664	2 155	417	246	23	91 505	88 664	2 155	417	246	23	91 505
Cēsu	60 795	2 066	1 777	48	70	64 756	53 542	939	1 760	39	70	56 850	53 542	939	1 760	39	70	56 850
Valmīeras	94 078	2 585	573	207	28	97 471	71 834	1 385	512	41	—	73 772	71 834	1 385	512	41	—	73 772
Valkas	71 840	1 516	1 552	559	756	75 723	55 803	1 035	1 376	93	640	58 947	55 803	1 035	1 376	93	640	58 947
Madonas	60 248	2 113	1 599	59	—	64 019	56 130	2 076	1 585	49	—	59 840	56 130	2 076	1 585	49	—	59 840
Vidzeme	392 730	12 144	6 014	1 220	877	412 985	325 973	7 590	5 650	468	733	340 414	325 973	7 590	5 650	468	733	340 414
Liepājas apr.	99 745	11 227	5 071	1 252	6 248	123 543	54 407	3 187	962	295	—	58 851	54 407	3 187	962	295	—	58 851
Aizputes	26 584	2 425	251	5	74	29 339	22 707	1 393	123	—	—	24 223	22 707	1 393	123	—	—	24 223
Kuldīgas	44 914	5 335	703	145	1 150	52 247	36 377	3 228	519	31	—	40 155	36 377	3 228	519	31	—	40 155
Ventspils	51 848	2 946	1 570	786	632	57 382	35 099	1 044	1 031	169	3	37 346	35 099	1 044	1 031	169	3	37 346
Talsu	38 399	2 793	654	174	780	42 800	26 820	1 128	290	105	—	28 343	26 820	1 128	290	105	—	28 343
Kurzeme	261 490	24 726	8 249	1 962	8 884	305 311	175 410	9 980	2 925	600	3	188 918	175 410	9 980	2 925	600	3	188 918
Tukuma apr.	49 975	2 414	351	141	753	53 634	44 746	1 167	299	42	—	46 254	44 746	1 167	299	42	—	46 254
Jelgavas	93 299	5 781	2 257	398	2 886	104 621	66 642	1 054	259	279	13	68 247	66 642	1 054	259	279	13	68 247
Bauskas	47 010	1 669	127	216	748	49 770	44 287	653	122	187	82	45 331	44 287	653	122	187	82	45 331
Jēkabpils	47 366	871	2 099	117	2 501	52 954	38 063	677	98	66	422	39 327	38 063	677	98	66	422	39 327
Ilūkstes	79 858	2 878	1 022	1 183	1 448	86 389	68 466	2 199	905	432	566	72 568	68 466	2 199	905	432	566	72 568
Zemgale	317 508	13 613	5 856	2 055	8 336	347 368	262 204	5 750	1 683	1 006	1 084	271 727	262 204	5 750	1 683	1 006	1 084	271 727
Daugavpils apr.	172 784	7 961	15 518	1 661	16 180	214 104	132 196	5 945	11 918	426	1 379	151 864	132 196	5 945	11 918	426	1 379	151 864
Rēzeknes	115 405	3 820	24 581	270	5 694	149 770	105 314	3 395	16 593	211	1 366	126 879	105 314	3 395	16 593	211	1 366	126 879
Ludzas	104 799	4 075	13 383	702	2 245	125 204	91 494	3 567	9 415	310	516	105 302	91 494	3 567	9 415	310	516	105 302
Abrenes	92 949	2 454	20 238	301	623	116 565	89 615	2 426	20 238	284	432	112 995	89 615	2 426	20 238	284	432	112 995
Latgale	485 937	18 310	73 720	2 934	24 742	605 643	418 619	15 333	58 164	1 231	3 693	497 040	418 619	15 333	58 164	1 231	3 693	497 040
Latvija Lettonie	1 643 324	101 941	148 814	11 360	68 245	1 973 684	1 182 206	38 653	68 422	3 305	5 513	1 298 099	1 182 206	38 653	68 422	3 305	5 513	1 298 099

1) Pieskaitītas pārējām. — Compris dans les „autres“.

atrodas 49,54%, Rīgā — 36,94%, Kurzemē — 5,54%, Vidzemē — 4,04% un Zemgalē — 3,94%, no angļu grāmatām Rīgā atrodas 28,07%, Latgalē — 25,83%, Zemgalē — 18,09%, Kurzemē — 17,27% un Vidzemē — 10,74%, no pārējo valodu grāmatām Rīgā atrodas 37,23%, Latgalē — 36,25%, Kurzemē — 13,02%, Zemgalē — 12,21% un Vidzemē — 1,29%.

Lauku tautskolu bibliotēkās no latviešu grāmatām atrodas 71,94%, no krievu grāmatām — 45,98%, no vācu grāmatām — 37,92%, no angļu grāmatām — 29,09% un no pārējo valodu grāmatām — 8,08%. Lauku tautskolu bibliotēkās visu valodu grāmatu visvairāk ir Latgalē.

Tautskolu bibliotēku grāmatas pēc pieejamības sadalās 2 daļās: 1) pieejamas skolēniem un 2) pieejamas tikai skolotājiem.

Tautskolu bibliotēkās grāmatu lielāko daļu sastāda skolēnu lietošanai paredzētās grāmatas. 1936./37. māc. gadā 12,57% no visām grāmatām bija pieejamas tikai skolotājiem. Šis procents beidzamos gados uzrāda pieaugumu, bet vislielāks tomēr bijis pirmos pēckara gados. Tālāk

Grāmatu skaits tautskolu bibliotēkās pēc pieejamības.

Nombre des livres dans les bibliothèques des écoles populaires d'après leur accessibilité.

Mācības gadi Années scolaires	Pieejamas skolēniem Accessibles aux élèves		Pieejamas tikai skolotājiem Accessibl. seulem. aux instituteurs		K o p ā Total	
	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%
1922./23.	324 728	77,48	94 658	22,57	419 386	100,00
1925./26.	714 458	83,79	138 173	16,21	852 631	100,00
1930./31.	1 619 470	90,00	179 845	10,00	1 799 315	100,00
1931./32.	1 692 851	90,09	186 286	9,91	1 879 137	100,00
1932./33.	1 752 996	89,96	195 567	10,04	1 948 563	100,00
1933./34.	1 783 234	89,90	200 277	10,10	1 983 511	100,00
1934./35.	1 752 715	89,22	209 624	10,68	1 962 339	100,00
1935./36.	1 661 442	88,28	220 537	11,72	1 881 979	100,00
1936./37.	1 725 541	87,49	248 143	12,57	1 973 684	100,00

aplūktas atsevišķi skolēniem lietojamās grāmatas un pēc tam skolotājiem pieejamās grāmatas.

Skolēniem pieejamo grāmatu kopskaits tautskolu bibliotēkās.

Total général des livres accessibles aux élèves — dans les bibliothèques des écoles populaires.

Apgabali Provinces	Mācības gadi — Années scolaires									
	1922./23.	1925./26.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.	
Rīga	66 610	103 198	182 931	191 966	205 745	217 197	215 216	224 087	230 971	
Vidzeme	93 949	169 126	323 084	345 787	352 330	355 092	349 390	336 218	358 385	
Kurzeme	58 359	119 486	223 477	232 806	244 324	246 017	227 852	241 403	263 516	
Zemgale	45 477	116 323	259 799	268 252	284 214	283 168	287 834	278 753	304 693	
Latgale	60 333	206 325	630 179	654 040	666 383	681 760	662 423	580 981	567 976	
Latvija <i>Lettonie</i>	324 728	714 458	1 619 470	1 692 851	1 752 996	1 783 234	1 752 715	1 661 442	1 725 541	
T. sk. Dont {	Pilsētās <i>Dans les villes</i>	122 234	223 456	472 376	498 889	526 240	544 390	543 746	541 866	548 923
	Laukos <i>A la campagne</i>	202 494	491 002	1 147 094	1 193 962	1 226 756	1 238 844	1 208 969	1 119 576	1 176 618

Skolēniem lietojamo grāmatu skaits gandrīz gadu no gada uzrāda ievērojamu pieaugumu. 1935./36. m. gadā grāmatu skaits samazinājies sakarā ar skolēniem nepiemērotu grāmatu izņemšanu no bibliotēkām, bet beidzamā 1936./37. māc. gadā atkal ļoti ievērojami (par 64.099 vai 3,86%) palielinājies. No 1925./26. līdz 1936./37. māc. gadam skolēniem lietojamo grāmatu skaits visos apgabalos vairāk kā dubultoies: Latgalē tas pieaudzis par 361.651 vai 175%, Zemgalē par 188.370 vai 162%, Rīgā par 127.773 vai 124%, Kurzemē par 144.030 vai 121% un Vidzemē par 189.259 vai 112%. Kopsummā minēto grāmatu skaits pieaudzis par 1.011.083 vai 142%, pie kam pilsētu skolās par 325.467 vai 146% un lauku skolās par 685.616 vai 140%.

1936./37. māc. gadā no visām tautskolu bibliotēku grāmatām skolēniem pieejamās sastāda caurmērā 87,43%, pie kam atsevišķi Latgalē — 93,78%, Zemgalē — 87,71%, Vidzemē — 86,78%, Kurzemē — 86,31% un Rīgā — 76,39%. Caurmērā visas pilsētu tautskolu bibliotēkās skolēniem lietojamās grāmatas sastāda 81,25%, bet lauku tautskolu bibliotēkās 90,64% no grāmatu kopskaita.

Ja tautskolu bibliotēkās skolēniem pieejamo grāmatu skaitu salīdzinām ar skolēnu skaitu, tad beidzamos gados caurmērā uz katru skolēnu iznāk 8 grāmatas. Starp apgabaliem un arī pilsētām un laukiem šai ziņā nav visai manāmas atšķirības. Salīdzinot ar 1925./26. m. gadu, grāmatu skaits caurmērā uz 1 skolēnu tagad ir gandrīz divas reizes lielāks.

1936./37. m. gadā no visām 1.725.541 skolēniem pieejamās grāmatas latviešu tautskolu bibliotēkās ir 1.375.834 vai 79,78%, krievu taut-

skolu bibliotēkās 134.752 vai 7,81%, vācu tautskolu bibliotēkās — 50.476 vai 2,93% un pārējo skolu bibliotēkās — 164.479 vai 9,53%. No 1925./26. līdz 1936./37. m. gadam skolēniem lietojamo grāmatu skaits pieaudzis par 1.011.083 vai 142%, bet atsevišķi latviešu skolās par 802.143 vai 140%, krievu skolās par 74.617 vai 124%, vācu skolās par 22.245 vai 79% un pārējās tautskolās par 112.078 vai 214%.

Laukos latviešu tautskolās 1922./23. māc. gadā bijušas 189.218, 1925./26. m. g. — 432.513, 1930./31. m. g. — 953.909, 1931./32. m. g. — 993.706, 1932./33. m. g. — 1.028.255, 1933./34. m. g. — 1.042.262, 1934./35. m. g. — 1.042.597, 1935./36. m. g. — 966.142 un 1936./37. m. g. — 1.035.139 skolēniem pieejamas grāmatas.

No skolēniem pieejamām tautskolu bibliotēku grāmatām latviešu grāmatas 1922./23. m. gadā sastādījušas 66,25%, 1925./26. m. g. — 77,09%,

Skolēniem pieejamo grāmatu skaits caurmērā uz 1 skolēnu.

Nombre des livres accessibles aux élèves — en moyenne par élève.

Māc. gadi Années scolaires	Latvija Lettonie					Tai skaitā Pilsētās Laukos Dont: dans les à la villes camp.	
	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale		
1925./26.	3,2	4,4	4,2	4,6	4,1	4,1	3,2
1930./31.	5,1	9,4	8,9	9,9	9,5	8,6	6,2
1931./32.	5,1	9,4	8,9	9,6	9,5	8,6	6,1
1932./33.	5,2	9,1	8,6	9,1	8,9	8,3	6,4
1933./34.	5,4	8,9	8,1	8,6	8,9	8,1	6,4
1934./35.	5,6	8,9	7,9	8,6	8,6	8,0	6,6
1935./36.	5,9	8,4	7,8	8,2	7,2	7,4	6,6
1936./37.	6,1	8,5	8,2	8,5	6,8	7,5	6,8

Livres — répartis par langues — accessibles aux élèves dans les bibliothèques des écoles populaires en 1936/37.

Skolēniem pieejamās grāmatas pēc valodām tautskolu bibliotēkās 1936./37. mācības gadā.

	P i l s ē t ā s Dans les villes						L a u k o s A la campagne						K o p ā Total							
	Latviešu		Vācu	Krievu	Angļu	Parejas	Latviešu		Vācu	Krievu	Angļu	Parejas	Latviešu		Vācu	Krievu	Angļu	Parejas	Kopā	
	Lettonie	Allemande	Russe	Anglaise	Parejas	Total	Latviešu	Vācu	Krievu	Angļu	Parejas	Total	Latviešu	Vācu	Krievu	Angļu	Parejas	Total	Kopā	
R I g a	139 765	24 439	42 086	3 060	21 621	230 971	—	—	—	—	—	—	139 765	24 439	42 085	3 060	21 621	230 571		
apriņķi un apgabali Districts et provinces																				
Rīgas apr.	14 479	1 557	28	95	—	16 159	76 436	1 777	187	222	21	78 643	3 334	215	317	21	94 802			
Cēsu	6 406	1 033	17	7	—	7 463	49 553	825	1 126	22	70	51 596	1 858	1 143	29	70	59 059			
Valmieras	17 818	906	15	153	28	18 920	60 389	1 169	69	38	—	61 615	2 075	84	191	28	80 585			
Valkas	11 682	336	61	221	110	12 410	51 316	972	1 034	90	629	54 041	1 308	1 095	311	789	66 451			
Madonas	3 573	—	—	9	—	3 582	51 715	1 831	343	17	—	53 906	1 831	343	26	—	57 488			
V i d z e m e	59 958	3 832	121	485	138	59 534	289 409	6 574	2 759	389	720	299 851	10 406	2 880	874	858	358 385			
Līepājas apr.	37 752	6 330	2 889	938	5 293	53 202	47 971	2 967	739	271	—	51 948	9 297	3 628	1 209	5 293	105 150			
Aizputes	3 392	933	34	—	59	4 418	20 512	1 355	13	—	—	21 880	2 288	47	59	26 298				
Kuldīgas	6 675	1 759	—	110	1 029	9 573	31 450	2 822	104	28	—	34 404	4 581	104	138	1 030	43 977			
Ventspils	14 441	1 317	385	210	612	16 965	31 388	844	675	167	3	33 187	2 261	1 060	377	615	50 152			
Talsu	10 557	1 200	74	68	643	12 542	24 155	926	232	104	—	25 397	2 126	306	172	643	37 939			
K u r z e m e	72 817	11 539	3 382	1 326	7 636	96 700	155 466	9 014	1 763	570	3	166 816	20 553	5 145	1 896	7 639	263 516			
Tukuma apr.	4 699	1 068	25	96	750	6 638	40 652	921	272	37	—	41 882	1 989	297	133	750	48 590			
Jelgavas	21 418	3 676	1 025	108	2 818	29 045	55 674	472	103	238	13	56 500	4 148	1 128	346	2 851	85 545			
Bauskas	2 094	952	3	28	5 56	3 613	40 457	560	55	181	77	41 330	1 512	58	209	613	44 943			
Jelgavpils	7 969	1 48	1 573	46	1 930	11 666	32 929	588	42	63	408	34 030	736	1 615	109	2 338	45 696			
Ilūkstes	10 343	679	109	750	882	12 763	63 222	2 168	859	481	—	67 226	2 847	968	1 181	1 438	79 989			
Z e m g a l e	46 523	6 523	2 735	1 028	6 916	63 725	232 934	4 709	1 331	950	1 044	240 968	11 232	4 066	1 978	7 960	304 693			
Daugavpils apr.	36 339	1 479	3 148	1 234	13 129	55 329	127 264	5 912	10 986	420	1 373	145 955	7 391	14 134	1 654	14 502	201 284			
Rēzeknes	9 937	425	7 143	59	4 220	21 784	98 921	3 299	16 463	208	1 330	120 221	3 724	23 606	267	5 550	142 005			
Ludzas	12 207	447	3 726	387	1 659	18 426	83 851	3 540	8 959	306	465	97 121	96 058	3 887	12 685	2 124	115 547			
Abrenes	3 219	27	—	17	191	3 454	82 804	2 423	19 775	284	400	105 686	2 450	19 775	301	591	109 140			
L a t g a l e	61 702	2 378	14 017	1 697	19 199	98 963	392 840	15 174	56 183	1 218	3 568	468 983	17 552	70 200	2 915	22 767	567 976			
L a t v i j a — Lettonie	374 765	48 711	62 341	7 596	55 510	548 923	1 070 649	35 471	62 036	3 127	5 335	1 176 618	84 182	124 377	10 723	60 845	1 725 541			

Skolēniem pieejamo grāmatu skaits pēc valodām tautskolu bibliotēkās.

Nombre des livres répartis par langues, accessibles aux élèves dans les bibliothèques des écoles populaires.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Pārējās Autres	Kopā Total
1922./23.	215 126	1)	1)	1)	109 602	324 728
1925./26.	550 787	1)	1)	1)	163 671	714 458
1930./31.	1 224 209	101 379	228 300	1)	65 582	1 619 470
1931./32.	1 288 993	106 947	230 956	1)	65 955	1 692 851
1932./33.	1 347 221	111 696	225 138	1)	68 941	1 752 996
1933./34.	1 373 226	115 640	224 314	1)	70 054	1 783 234
1934./35.	1 390 201	107 848	189 762	2 193	62 711	1 752 715
1935./36.	1 347 614	94 451	155 079	7 601	56 697	1 661 442
1936./37.	1 445 414	84 182	124 377	10 723	60 845	1 725 541

1930./31. m. g. — 75,59%, 1931./32. m. g. — 76,14%, 1932./33. m. g. — 76,85%, 1933./34. m. g. — 77,01%, 1934./35. m. g. — 79,32%, 1935./36. m. g. — 81,11% un 1936./37. m. g. 83,76%.
Kā redzam, latviešu grāmatu procents pēdējos gados pieaudzis, turpretim krievu un vācu grāmatu procents samazinājies.

Pilnīgākas ziņas par skolēniem lietojamām grāmatām šai izdevumā ievietotas tikai par 1936./37. m. g. (skat. 113. lappusē). 1936./37. māc. gadā no visām skolēniem pieejamām grāmatām 83,76% ir latviešu, 7,21% krievu, 4,88% vācu, 0,62% angļu un 3,53% pārējās grāmatas. Starp skolēniem pieejamām grāmatām latviešu grāmatu procentuāli visvairāk ir Vidzemē — 95,81%, pēc tam Zemgalē — 91,72%, Kurzemē — 86,63%, Latgalē — 80,03% un vismazāk Rīgā — 60,51%. Turpretim vācu un krievu grāmatu procentuāli visvairāk ir starp Rīgas tautskolu bibliotēku grāmatām. No skolēniem pieejamām grāmatām pilsētu tautskolu bibliotēkās 68,27% ir latviešu, 11,36% krievu, 8,88% vācu, 1,38% angļu un 10,11% pārējās, bet lauku tautskolu bibliotēkās 90,99% ir latviešu, 5,27% krievu, 3,02% vācu, 0,27% angļu un 0,46% pārējo grāmatu.

1936./37. m. gadā no skolēniem lietojamām grāmatām latviešu grāmatas latviešu tautskolu bibliotēkās sastāda 95,31%, krievu tautskolu bibliotēkās 30,18%, vācu tautskolu bibliotēkās 21,30% un pārējo tautskolu bibliotēkās 50,31%. Kā redzam, vācu tautskolu bibliotēkās latviešu grāmatu procentuāli ievērojami mazāk kā krievu tautskolu bibliotēkās. Vēl atzīmējams, ka vācu tautskolu bibliotēkās skolēniem pieejamās grāmatas bijušas tikai vācu, latviešu un krievu valodā. Krievu tautskolu bibliotēkās nav bijušas angļu grāmatas.

Grāmatu skaits tautskolu bibliotēkās, kas lietojamas tikai skolotājiem.

Nombre des livres dans les bibliothèques des écoles populaires destinés seulement à l'usage des instituteurs.

		Māc. gadi — Années scolaires								
Apgabali Provinces		1922./23.	1925./26.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Rīgas pils.		24 641	33 404	49 602	52 791	56 216	58 334	63 966	66 593	71 406
Vidzeme		27 570	37 626	44 022	45 002	45 898	48 038	48 715	48 356	54 600
Kurzeme		17 111	22 837	27 986	28 322	30 430	31 276	33 625	36 838	41 795
Zemgale		9 745	17 549	27 626	28 197	29 564	30 181	32 005	36 528	42 675
Latgale		15 591	26 757	30 609	31 974	33 459	32 448	31 313	32 222	37 667
Latvija		94 658	138 173	179 845	186 286	195 567	200 277	209 624	220 537	248 143
T. sk.: Dom.: A la campagne	Lettonie Pilsētās	46 289	66 655	92 171	95 285	100 930	104 112	111 750	116 829	126 662
	Dans les villes Laukos	48 369	71 518	87 674	91 001	94 637	96 165	97 874	103 708	121 481

1) Ieskatītas pārējās.

Atsevišķu tautību tautskolu bibliotēku skolēniem pieejamās grāmatas pēc valodām 1936./37. m. g. *Livres d'après les langues en 1936/37 — accessibles aux élèves dans les bibliothèques des écoles populaires des diverses nationalités ethniques.*

Grāmatas valoda Langue	Latviešu skolās Écoles lettonnes	Vācu sk. Écoles allemandes	Krievu skolās Écoles russes	Pārējās skolās Autres écoles	Kopā Total
	Skaits — Nombre				
Latviešu	1311 247	10 750	40 668	82 749	1 445 414
Vācu	35 165	39 193	1 242	8 582	84 182
Krievu	18 476	533	92 332	13 036	124 377
Angļu	9 946	—	—	777	10 723
Pārējās	1 000	—	510	59 335	60 845
Kopā	1375 834	50 476	134 752	164 479	1 725 541
	% / %				
Lettonne	95,31	21,30	30,18	50,31	83,76
Allemande	2,16	77,65	0,92	5,22	4,88
Russe	1,34	1,95	68,52	7,98	7,21
Anglaise	0,72	—	—	0,47	0,62
Autres	0,07	—	0,38	36,07	3,53
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

No skolēniem pieejamām latviešu grāmatām latviešu skolās atradušās 90,73%, krievu skolās — 2,81%, vācu skolās — 0,74% un pārējās tautskolās — 5,73%.

Skolēniem pieejamās grāmatas pēc satura. Sakopojot statistiskās ziņas par tautskolu bibliotēkās skolēniem pieejamām grāmatām, pēdējās pēc satura sadalītas 2 daļās: lasāmgrāmatās un mācību grāmatās.

Skolēniem pieejamās tautsk. bibl. grāmatas pēc satura.

Livres d'après le contenu — accessibles aux élèves dans les bibliothèques des écoles populaires.

Māc. gadi Années scol.	Lasāmgrāmatas Livres de lecture	Mācību grāmat. Livres d'instruct.	Kopā — Total			
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1930./31.	849 865	52,48	769 605	47,52	1 619 470	100,00
1931./32.	875 455	51,71	817 396	48,29	1 692 851	100,00
1932./33.	896 616	51,15	856 380	48,85	1 752 996	100,00
1933./34.	898 249	50,37	884 985	49,63	1 783 234	100,00
1934./35.	904 709	51,62	848 006	48,38	1 752 715	100,00
1935./36.	943 532	56,79	717 910	43,21	1 661 442	100,00
1936./37.	1 059 621	61,41	665 920	38,59	1 725 541	100,00

Statistiskās ziņas par skolēniem pieejamo lasāmgrāmatu un mācību grāmatu skaitu sakopotas sākot ar 1930./31. m. gadu. Kopš minētā laika lasāmgrāmatu skaits gadu no gada pieaudzis, bet mācību grāmatu skaits beidzamos trīs gados samazinājies. Kopš 1930./31.

māc. gada lasāmgrāmatu skaits beidzamā — 1936./37. m. gadā ir vislielāks, bet mācību grāmatu skaits vismazāks. 1936./37. m. gadā lasāmgrāmatas sastādījušas 61,41% un mācību grāmatas 38,59%, bet pirms trim gadiem abu grupu grāmatu skaits bijis gandrīz vienāds.

Tikai skolotājiem lietojamās grāmatas. Kā jau minēts, daļa no tautskolu bibliotēku grāmatām pieejamas tikai skolotājiem. Šo grāmatu sadalījums pa valsts apvidiem un pēc valodām nav tāds kā skolēniem lietojamo grāmatu sadalījums. (Skat. iepr. tab.)

Grāmatu skaits, kas pieejams tikai skolotājiem, nepārtraukti pieaudzis un vislielāks ir beidzamā — 1936./37. m. gadā. Turpretim skolēniem lietojamo grāmatu skaits 1934./35. un 1935./36. m. g. uzrādīja samazināšanos. 1936./37. māc. gadā tautskolu bibliotēkās bijušas pavisam 248.143 grāmatas, kas pieejamas tikai skolotājiem. No pēdējām visvairāk atrodas Rīgā — 28,78%, pēc tam Vidzemē — 22,00%, Zemgalē — 17,20%, Kurzēmē — 16,84% un Latgalē — 15,18%. Pilsētu skolās atrodas vairāk kā puse no minētām grāmatām, turpretim no skolēniem lietojamām grāmatām pilsētās atrodas tikai nepilna trešā daļa. Beidzamos divos gados skolotājiem lietojamo grāmatu skaits laukos pieaudzis straujāk kā pilsētās.

Skolotājiem lietojamo grāmatu skaits tautskolu bibliotēkās pieaudzis ne tikai absolūti, bet salīdzinot arī ar tautskolu skolotāju skaitu. Pilsētu tautskolās caurmērā uz 1 skolotāju iznāk 33, bet laukos 23 skolotājiem lietojamās grāmatas.

1936./37. m. gadā no visām 248.143 skolotājiem lietojamām grāmatām 80,36% atradušās latviešu skolās, 4,47% krievu, 6,46% vācu un 8,71% pārējās tautskolās.

Skolotājiem lietojamās tautsk. bibl. grāmatas pēc valodām.

Livres à l'usage des instituteurs dans les bibliothèques des écoles populaires — répartis d'après les langues.

Māc. gadi Années scol.	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Pārējās Autres lang.	Kopā Total
1922./23.	54 410)))	40 248	94 658
1925./26.	90 826)))	47 347	138 173
1930./31.	123 871	20 008	29 338)	6 628	179 845
1931./32.	131 232	20 476	27 923)	6 655	186 286
1932./33.	139 371	20 845	28 502)	6 849	195 567
1933./34.	144 568	20 415	28 572)	6 782	200 277
1934./35.	154 538	20 724	27 525	141	6 696	209 624
1935./36.	168 168	18 104	26 260	705	7 300	220 537
1936./37.	197 910	17 759	24 437	637	7 400	248 143

No skolotājiem lietojamo grāmatu kopskaita latviešu grāmatas 1922./23. m. gadā sastādīja 57,48%, 1925./26. m. g. — 65,73%, 1930./31. m. g. — 68,88%, 1931./32. m. g. — 70,45%, 1932./33. m. g. — 71,27%, 1933./34. m. g. — 72,15%, 1934./35. m. g. — 73,72%, 1935./36. m. g. — 76,25% un 1936./37. m. g. — 79,75%. Kā redzam, latviešu grāmatu procents sevišķi strauji pieaudzis beidzamos divos gados. 1936./37. m. gadā krievu grāmatas sastādīja 9,85%, vācu grāmatas 7,16%, angļu grāmatas 0,26% un pārējo svešvalodu grāmatas 2,98% no skolotājiem lietojamām grāmatām.

1936./37. m. gadā latviešu tautskolu bibliotēkās no 199.407 skolotājiem lietojamām grāmatām 179.463 vai 90,00% ir latviešu, 11.078 vai 5,55% krievu, 8.155 vai 4,00% vācu,

Skolotājiem lietojamās grāmatas tautsk. bibl. pēc valodām 1936./37. m. g.

Livres à l'usage des instituteurs — répartis d'après les langues — en 1936/37 dans les bibliothèques des écoles populaires.

Aprīņki un apgabali Districts et provinces	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Pārējās Autres lang.	Kopā Total
Rīga	45 894	8 709	12 889	129	3 785	71 405
Rīgas apr.	15 354	530	298	30	2	16 214
Cēsu "	4 836	208	634	19	—	5 697
Valmieras "	15 871	510	489	16	—	16 886
Valkas "	8 342	208	457	248	17	9 272
Madonas "	4 960	282	1 256	33	—	6 531
Vidzeme	49 363	1 738	3 134	346	19	54 600
Liepājas apr.	14 022	1 930	1 443	43	955	18 393
Aizpūtes "	2 680	137	204	5	15	3 041
Kuldīgas "	6 789	754	599	7	121	8 270
Ventspils "	6 009	685	510	9	17	7 230
Talsu "	3 707	667	348	2	137	4 861
Kurzeme	33 207	4 173	3 104	66	1 245	41 795
Tukuma apr.	4 624	425	54	8	3	5 114
Jelgavas "	16 207	1 633	1 129	52	55	19 076
Bauskas "	4 459	157	69	7	135	4 827
Jēkabpils "	6 468	135	484	8	163	7 258
Ilūkstes "	6 293	31	54	2	20	6 400
Zemgale	38 051	2 381	1 790	77	376	42 675
Daugavpils apr.	9 181	570	1 384	7	1 678	12 820
Rēzeknes "	6 547	96	975	3	144	7 765
Ludzas "	8 741	88	698	9	121	9 657
Abrenes "	6 926	4	463	—	32	7 425
Latgale	31 395	758	3 520	19	1 975	37 667
Latvija	197 910	17 759	24 437	637	7 400	248 143
Lettonie						

614 vai 0,31% angļu un 97 vai 0,05% pārējās valodās. Vācu tautskolu bibliotēkās no 11.092 grāmatām 8.082 vai 72,86% ir vācu, 2.868 vai 25,86% latviešu un 130 vai 1,17% krievu valodā. Krievu tautskolu bibliotēkās no 16.018 grāmatām 10.833 vai 67,63% ir krievu, 5.094 vai 31,80% latviešu un 55 vai 0,35% vācu valodā. Pārējo tautskolu bibliotēkās no 21.626 tikai skolotājiem lietojamām grāmatām 10.485 vai 48,48% ir latviešu, 2.396 vai 11,08% krievu, 1.467 vai 6,79% vācu, 20 vai 0,09% angļu un 7.258 vai 33,56% pārējās valodās.

2. Zemāko arodskolu bibliotēkas.

2. Bibliothèques des écoles professionnelles inférieures.

Par Izglītības ministrijas pārzināto zemāko arodskolu bibliotēkām statistiskās ziņas sako-potas par 1923./24., 1925./26., 1930./31. un vi-siem tālākiem mācības gadiem, bet par pārējo zemāko arodskolu bibliotēkām tikai par beidzamo — 1936./37. m. gadu. Sakarā ar to sta-tistiskās ziņas par zemāko arodskolu bibliotē-kām šai izdevumā aplūkotas atsevišķi par katru arodskolu grupu.

Izglītības ministrijas pārzinā-to zemāko arodskolu bibliotēkas.— *Bibliothèques des écoles professionnelles inférieures relevant du Ministère de l'Instruction publique.* Nākošā tabulā redzams bibliotēku skaits Izglītības ministrijas pārzinātās zemākās arod-skolās. Ja zemākā arodskola pastāv pie kādas citas mācības iestādes (piemēram teknikuma), tad pēdējās bibliotēka pieejama arī zemākās arodskolas audzēkņiem.

Gandrīz katrai zemākai arodskolai ir sava bibliotēka. 1936./37. m. gadā Izglītības mini-

) Ieskaitītas pārējās,

strijas pārziņā atradušās 28 zemākās arodskolas, no kurām 25 skolām bijušas bibliotēkas.

Attiecībā uz statistisko ziņu sakopšanu par grāmatu skaitu atzīmējams, ka gadījumos, kur vairākām skolām ir viena kopēja bibliotēka, grāmatu skaits starp skolām sadalīts procentuāli skolēnu skaitam.

Grāmatu skaits Izgl. min. pārziņāto zemāko arodskolu bibliotēkās.

Nombre des livres dans les bibliothèques des écoles professionnelles inférieures relevant du Ministère de l'Instruction publique.

Gadi Années	Skolēnu lietošanā A l'usage des élèves			Tikai skolotāju lietošanā		Pavisam Total
	Lasāmgr. Livres de lecture	Māc. gr. Livres d'instruction	Kopā Total	Seulemēt à l'usage des instituteurs	Total général	
1923./24.	.	.	5 042	2 280	7 322	
1925./26.	.	.	7 001	3 272	10 273	
1930./31.	.	.	11 698	4 933	16 631	
1931./32.	.	.	12 805	5 182	17 987	
1932./33.	9 231	5 590	14 821	4 384	19 205	
1933./34.	7 875	6 080	13 955	3 894	17 849	
1934./35.	10 176	4 495	14 671	4 250	18 921	
1935./36.	9 999	9 136	19 135	5 178	24 313	
1936./37.	10 371	7 997	18 368	3 564	21 932	

Tagad Izglītības ministrijas pārziņāto zemāko arodskolu bibliotēkās ir divas reizes vairāk grāmatu kā pirms 10 gadiem. Tas, ka pēdējā — 1936./37. m. gadā ir mazāk grāmatu kā iepriekšējā mācības gadā, izskaidrojams ar kādas zemākās arodskolas pārvēršanos par vidusskolu, līdz ar ko arī grāmatas pārskaitītas pie vidusskolām. 1936./37. m. gadā no visām 21.932 zemāko arodskolu grāmatām 18.368 vai 83,7% pieejamas skolēniem, bet pārējās 3.564 vai 16,3% tikai skolotājiem. No skolēniem pieejamām grāmatām vairāk kā puse ir lasāmgrāmatas.

Grāmatas pēc valodām Izgl. min. pārziņāto zemāko arodskolu bibliotēkās.

Livres d'après les langues dans les bibliothèques des écoles professionnelles inférieures relevant du Ministère de l'Instruction publique.

Gadi Années	Pēc valodām					Kopā Total
	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Pārējās Autres langues	
1923./24.	1 611	2 703	2 278	305	425	7 322
1925./26.	2 368	4 416	2 659	625	205	10 273
1930./31.	8 116	4 695	3 038	382	400	16 631
1931./32.	8 877	4 776	3 047	379	908	17 987
1932./33.	9 360	4 924	3 535	350	1 036	19 205
1933./34.	9 440	4 258	2 837	300	1 014	17 849
1934./35.	10 778	4 272	2 403	330	1 138	18 921
1935./36.	12 426	6 977	3 268	437	1 205	24 313
1936./37.	12 208	6 188	2 598	427	511	21 932

Pirmos pēckara gados starp Izglītības ministrijas pārziņāto zemāko arodskolu bibliotēku grāmatām visvairāk bijušas vācu un krievu grāmatas, bet latviešu grāmatas pēc skaita ierindojušās trešā vietā. Tā piemēram, 1923./24. m. gadā vācu grāmatas sastādījušas 36,9%, krievu grāmatas — 31,1% un latviešu grāmatas — 22,0%. Tālākos gados strauji pieaudzis ne tikai latviešu grāmatu absolūtais skaits, bet arī procents starp visām grāmatām. Sākot ar 1933./34. m. gadu latviešu grāmatas sastāda vairāk kā pusi no minēto bibliotēku grāmatām. 1936./37. m. gadā no Izglītības ministrijas pārziņāto zemāko arodskolu bibliotēku grāmatām 55,7% ir latviešu, 28,2% vācu, 11,8% krievu, 2,0% angļu un 2,3% pārējo valodu grāmatas.

Skolēniem pieejamās grāmatas zemāko arodskolu bibliotēkās sastāda galveno daļu. 1936./

37. m. gadā skolēniem pieejamas bijušas 18.368 grāmatas vai 83,7% no visām. Starp skolēniem pieejamām grāmatām procentuāli ir vairāk latviešu grāmatu kā starp tikai skolotājiem lietojamām grāmatām. Beidzamā 1936./37. m. gadā no skolēniem pieejamām grāmatām 11.718 vai 63,8% ir latviešu, 3.903 vai 21,2% vācu, 1.941 vai 10,6% krievu, 379 vai 2,1% angļu un 427 vai 2,3% pārējo valodu grāmatas. Pirmos pēckara gados latviešu grāmatām bijusi vairākārt mazāka nozīme, jo tās 1923./24. m. gadā sastādījušas tikai 28,1% un 1925./26. m. gadā 28,6% no skolēniem pieejamām grāmatām.

No skolēniem pieejamām Izglītības ministrijas pārziņāto zemāko arodskolu bibliotēku grāmatām lielākā daļa ir lasāmgrāmatas, starp kurām procentuāli ir arī vairāk latviešu grāmatu kā starp mācību grāmatām. 1936./37. m. gadā no minētām 10.371 lasāmgrāmatas 7.044 vai 67,9% ir latviešu, 1.882 vai 18,2% vācu, 1.207 vai 11,6% krievu, 159 vai 1,5% angļu un 79 vai 0,8% pārējo valodu grāmatu, bet no 7.997 mācību grāmatām 4.674 vai 58,4% ir latviešu, 2.021 vai 25,3% vācu, 734 vai 9,2% krievu, 220 vai 2,8% angļu un 348 vai 4,3% pārējo valodu grāmatu.

Grāmatas, kas lietojamas tikai skolotājiem, 1936./37. m. gadā sastāda 16,3% no kopskaita. Tā kā skolotājiem lietojamo grāmatu absolūtais skaits nav liels, tad to procentuālais sadalījums pēc valodām bijis visai svārstīgs. Kopš 1930./31. m. gada latviešu grāmatu procents svārstījies no 14—27. 1936./37. m. gadā no skolotājiem lietojamām 3.564 grāmatām 2.285 vai 64,1% bijušas vācu, 657 vai 18,4% krievu, 490 vai 13,8% latviešu, 48 vai 1,3% angļu un 84 vai 2,4% pārējo valodu.

Beidzamā — 1936./37. m. gadā no visām 21.932 zemāko arodskolu bibliotēku grāmatām latviešu skolās bijušas 18.880 vai 86,1%.

Pirmos valsts pastāvēšanas gados Izglītības ministrijas pārziņāto latviešu zemāko arodskolu bibliotēkās visvairāk bijušas vācu un krievu grāmatas, bet kā iepriekšējā tabulā redzam, sākot ar 1930./31. m. gadu vairāk kā pusi no grāmatām sastāda latviešu grāmatas. 1936./37. m. gadā no 18.880 minēto latviešu arodskolu bibliotēku grāmatām 62,5% ir latviešu, 21,6% vācu, 12,9% krievu, 2,1% angļu un 0,9% pārējās valodās. No 18.880 grāmatām 15.600 vai 82,6% pieejamas skolēniem, bet pārējās 3.280 tikai skolotājiem. Starp skolēniem pieejamām grāmatām 8.941 vai 57,3% ir lasāmgrāmatas, no kurām savukārt 6.871 vai 76,8% ir latviešu valodā un 6.659 mācību grāmatas, no kurām 4.492 vai 67,4% ir latviešu valodā. No skolotājiem lietojamām 3.280 grāmatām latviešu valodā ir tikai 13,6%, bet vācu valodā — 63,9% un krievu valodā — 19,5%.

1936./37. m. gadā Izglītības ministrijas pārziņāto cittautiešu — zemāko arodskolu bibliotēkās bijušas 3.052 grāmatas, no kurām 2.112 vai 69,2% vācu, 399 vai 13,1% latviešu, 172 vai 5,6% krievu, 24 vai 0,8% angļu un 345 vai 11,3% pārējās valodās.

Izglītības ministrijas pārziņātās zemākās arodskolas 1936./37. m. gadā savu bibliotēku vērtību uzdevušas 60.314 latī, no kā latviešu skolas 55.540 ls un pārējās skolas 4.774 latī.

Zemāko lauksaimniecības skolu bibliotēkas. — *Bibliothèques des écoles d'agriculture.* 1936./37. m. gadā darbojušās 48 zemākās lauksaimniecības skolas, no kurām 47 bijušas bibliotēkas. Šajās bibliotēkās pavisam skaitījušās 40.869 grāmatas, no kurām 36.879 vai 90,24% latviešu, 2.289 vai 5,60%

krievu 1.674 vai 4,10% vācu, 3 angļu un 24 vai 0,06% pārējās valodās.

No visām 40.869 zemāko lauksaimniecības skolu bibliotēku grāmatām 37.357 vai 91,4% pieejamas skolēniem, no kurām 34.980 vai 93,6% ir latviešu, 1.558 vai 4,2% krievu, 799 vai 2,1% vācu, 3 angļu un 17 pārējās valodās. No skolēniem pieejamām grāmatām 23.221 ir lasāmgrāmata un 14.136 mācību grāmatas. No lasāmgrāmatām 21.948 ir latviešu, 689 krievu, 567 vācu un 17 pārējās valodās, bet no mācību grāmatām 13.032 ir latviešu, 869 krievu, 232 vācu un 3 angļu valodā.

Zemāko lauksaimniecības skolu bibliotēkās 1936./37. m. gadā skaitījās 3.512 grāmatas, kas paredzētas tikai skolotāju lietošanai. No pēdējām 1.899 vai 54,1% ir latviešu, 875 vai 24,0% vācu, 731 vai 20,8% krievu un 7 pārējās valodās.

No visām 40.869 zemāko lauksaimniecības skolu bibliotēku grāmatām, Vidzemē atrodas 15.832, tai skaitā 13.854 vai 87,5% latviešu valodā, Latgalē — 8.558, tai skaitā 7.692 vai 89,0% latviešu valodā, Zemgalē — 8.224, tai skaitā 7.845 vai 95,4% latviešu valodā, Kurzemē — 7.307, tai skaitā 6.553 vai 89,7% latviešu valodā un Rīgā — 948, tai skaitā 935 vai 98,6% latviešu valodā.

Jūrskolas un vecmāšu skolas bibliotēkas — *Bibliothèques de l'école maritime et de l'école pour sages-femmes.* 1937./38. mācības gadā Krišjāņa Valdemāra jūrskolas bibliotēkā skaitās 9.981 grāmata. Skolēnu lietošanai paredzētas 9.866 grāmatas, no kurām 3.524 vai 35,7% latviešu, 2.331 vai 23,6% krievu, 2.017 vai 20,5% vācu, 1.907 vai 19,3% angļu un 87 vai 0,9% pārējās valodās. No skolēniem pieejamām grāmatām 1.859 vai 18,8% ir lasāmgrāmatas un 8.007 mācību grāmatas. No lasāmgrāmatām 1.243 ir latviešu, 304 krievu, 168 angļu un 144 vācu valodā, bet no mācību grāmatām 2.281 ir latviešu, 2.027 krievu, 1.873 vācu, 1.739 angļu un 87 pārējās valodās. 115 grāmatas, no kurām 63 latviešu un 52 vācu, lietojamas tikai skolotājiem.

1937./38. m. gadā Rīgas pilsētas vecmāšu skolas bibliotēkā skaitās 87 grāmatas, no kurām 51 latviešu, 32 vācu un 4 krievu valodā. No vācu grāmatām 26 lietojamas tikai skolotājiem, bet visas pārējās pieejamas skolēniem.

3. Vidusskolu, augst. arodskolu un institūtu bibliotēkas.

3. *Bibliothèques des écoles moyennes, des écoles professionnelles supérieures et des instituts*

Tā kā par lauksaimniecības mācības iestāžu bibliotēkām statistiskās ziņas sakopotas tikai par beidzamo — 1936./37. m. gadu, tad šeit vispirms aplūkotās vidusskolu, augstāko arodskolu un institūtu bibliotēkas bez lauksaimniecības mācības iestāžu bibliotēkām.

1936./37. m. gadā, neskaitot lauksaimniecības mācības iestādes, pavisam 105 vidusskolām, augst. arodskolām un institūtiem bijušas savas bibliotēkas. Šo bibliotēku skaits pēdējos gados, sakarā ar mācības iestāžu apvienošanu, samazinājies.

Kā nākošās tabulās redzam, grāmatu kopskaitis bibliotēkās ievērojami pieaudzis. Bez tam jāņem vērā, ka pieaudzis ne tikai grāmatu skaits, bet pieaugusi arī grāmatu kvalitāte, jo pēdējos gados nav nākušas klāt tikai jaunas vērtīgas grāmatas, bet liels skaits nederīgu un

Vidusskolu, augstāko arodskolu un institūtu bibliotēkas. 1)

Bibliothèques des écoles moyennes, des écoles professionnelles supérieures et des instituts. 1)

Gadi Années	Latviešu skolas D. l. écoles lettonnes	Vācu sk. D. l. écoles allemandes	Krievu sk. D. l. écoles russes	Pārējās sk. D. l. autres écoles	Kopā Total
1923./24.	63	8	18	9	98
1925./26.	62	12	9	27	110
1930./31.	83	13	16	24	136
1931./32.	82	12	15	24	133
1932./33.	82	11	15	21	129
1933./34.	82	11	13	21	127
1934./35.	79	9	12	17	117
1935./36.	79	9	5	14	107
1936./37.	80	9	2	14	105

mazvērtīgu grāmatu izņemts no lietošanas. 1936./37. m. gadā vidusskolu, augstāko arodskolu un institūtu bibliotēkās, neskaitot lauksaimniecības mācības iestāžu bibliotēkas, bijušas pavisam 421.373 grāmatas, no kurām

Grāmatu skaits vidusskolu, augst. arodskolu un institūtu bibliotēkās. 2)

Nombre des livres dans les bibliothèques des écoles moyennes, des écoles professionnelles supérieures et des instituts. 2)

Gadi Années	Skolēnu lietošanā A l'usage des élèves			Tikai skolotāju lietošanā Seulement à l'usage des instituteurs	Kopā Total
	Lasāmgr. Livres de lecture	Mācīb. gr. Livres d'instruc.	Kopā Total		
1923./24.	.	.	132 535	60 799	193 334
1925./26.	.	.	159 475	71 936	231 411
1930./31.	.	.	268 225	87 255	355 480
1931./32.	.	.	280 291	87 599	367 890
1932./33.	268 816	34 797	303 613	74 991	378 604
1933./34.	270 140	50 218	320 358	75 134	395 492
1934./35.	.	.	319 701	77 129	396 830
1935./36.	249 582	70 865	320 447	73 632	394 079
1936./37.	260 336	85 740	346 076	75 297	421 373

346.076 vai 82,1% pieejamas skolēniem, bet pārējās 75.297 vai 17,9% tikai skolotājiem. No skolēniem lietojamām grāmatām lielākā daļa (75,2%) ir lasāmgrāmatas.

Grāmatas pēc valodām vidusskolu, augst. arodsk. un institūtu bibliotēkās. 2)

Livres répartis par langues — dans les bibliothèques des écoles moyennes, d. écoles professionnelles supérieures et des instituts. 2)

Gadi Années	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Pārējās Autres lang.	Kopā Total
1923./24.	47 810	37 835	85 098	12 934	9 657	193 334
1925./26.	78 017	44 757	80 481	14 979	13 177	231 411
1930./31.	148 013	74 160	90 263	18 342	24 702	355 480
1931./32.	156 546	80 481	87 081	17 754	26 028	367 890
1932./33.	171 900	78 069	84 097	19 182	25 356	378 604
1933./34.	179 046	82 268	84 312	19 648	30 218	395 492
1934./35.	188 675	83 360	77 402	18 926	28 467	396 830
1935./36.	196 329	82 583	68 462	18 823	27 882	394 079
1936./37.	215 590	87 567	69 596	19 097	29 523	421 373

1) Neskaitot lauksaimniecības māc. iestāžu bibliotēkas.

1) Non compris les bibliothèques des institutions d'instruction agricole.

2) Neskaitot lauksaimn. māc. iestāžu bibliotēku grāmatas.

2) Non compris les livres dans les bibliothèques des institutions d'instruction agricole.

Ļoti raksturīgi ir dati par grāmatu sadalījumu pēc valodām un par šī sadalījuma pārmaiņām salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. Kā iepriekšējā tabulā redzams, izņemot krievu grāmatas, visu valodu grāmatu skaits ievērojami palielinājies, bet šī palielināšanās visu valodu grāmatām nav vienādi strauja. Kā absolūti tā relatīvi visvairāk pieaudzis latviešu grāmatu skaits. Latviešu grāmatas no grāmatu kopskaita sastādījušas 1923./24. m. g. — 24,7%, 1925./26. m. g. — 33,7%, 1930./31. m. g. — 41,6%, 1935./36. m. g. — 49,8% un 1936./37. m. g. — 51,2%. Tā tad tagad vairāk kā puse no grāmatām ir latviešu valodā, kamēr 1923./24. m. gadā latviešu grāmatas sastādīja tikai ceturto daļu. Vācu grāmatu procents palicis bez pārmaiņām, jo 1923./24. m. g. bijis 19,0%, 1930./31. m. g. 20,0% un 1936./37. m. g. 20,8%. Turpretim krievu grāmatu skaitliskā nozīme ievērojami samazinājusies. Krievu grāmatas 1923./24. m. g. sastādījušas 44,0%, 1930./31. m. g. — 25,4%, un 1936./37. m. g. — 16,5% no grāmatu kopskaita. Angļu grāmatas 1923./24. m. g. sastādījušas 6,7%, 1930./31. m. g. — 5,2% un 1936./37. m. g. — 4,5%. Pārējo valodu grāmatas 1923./24. m. gadā sastādījušas 5,0%, 1930./31. m. g. — 6,9% un 1936./37. m. g. — 7,0%.

Vidusskolu un dažādu institūtu bibliotēkās grāmatu lielāko daļu sastāda skolēniem lietojamās grāmatas. 1936./37. m. gadā no visām 421.373 grāmatām skolēniem pieejamas 346.076 vai 82,1%. No pēdējām 189.264 vai 54,7% ir latviešu, 61.572 vai 17,8% vācu, 53.357 vai 15,4% krievu, 17.616 vai 5,1% angļu un 24.267 vai 7,0% pārējo valodu grāmatas. Turpretim 1923./24. m. g. gadā no skolēniem pieejamām grāmatām 45,1% ir krievu, 28,8% latviešu, 14,0% vācu, 8,0% angļu un 4,1% pārējās valodās. No skolēniem lietojamām grāmatām lielākā daļa ir lasāmgrāmatas. 1936./37. m. gadā no 260.336 lasāmgrāmatām 143.167 vai 55,0% ir latviešu, 46.653 vai 17,9% vācu, 40.882 vai 15,7% krievu, 13.508 vai 5,2% angļu un 16.126 vai 6,2% pārējās valodās, bet no 85.740 mācību grāmatām 46.097 vai 53,8% ir latviešu, 14.919 vai 17,4% vācu, 12.475 vai 14,5% krievu, 4.108 vai 4,8% angļu un 8.141 vai 9,5% pārējās valodās.

Kamēr skolēniem lietojamo grāmatu skaits, salīdzinot ar tuvākiem pēckaņa gadiem, vairāk kārt palielinājies, tikmēr skolotājiem lietojamo grāmatu skaits pieaudzis mazākā apmērā. 1936./37. m. gadā skolotāju lietošanai bijušas 75.297 grāmatas, kas sastāda 17,0% no grāmatu kopskaita. Starp skolotājiem lietojamām grāmatām procentuāli ir daudz mazāk latviešu grāmatu kā starp skolēniem lietojamām grāmatām. 1936./37. m. gadā no skolotājiem lietojamām 75.297 grāmatām 26.326 vai 35,0% ir latviešu, 25.995 vai 34,5% vācu, 16.239 vai 21,5% krievu, 1.481 vai 2,0% angļu un 5.256 vai 7,0% pārējās valodās, bet 1923./24. m. gadā no 60.799 grāmatām 41,7% bija krievu, 31,8% vācu, 15,8% latviešu, 3,8% angļu un 6,9% pārējās valodās. Kā redzams, latviešu grāmatu procents gan ievērojami pieaudzis, bet latviešu grāmatas vēl tomēr sastāda tikai nedaudz vairāk kā trešo daļu, un gandrīz tikpat daudz ir arī vācu grāmatu.

Latviešu vidusskolās, augstākās arodskolās un institūtos grāmatu sadalījums pēc valodām ir manāmi citādāks kā pārējo tautību mācības iestādēs. 1936./37. m. gadā no minēto mācības iestāžu bibliotēku grāmatām, neieskaitot lauksaimniecības mācības iestāžu bibliotēkas, latviešu mācības iestāžu bibliotēkās atra-

dušas 313.271 vai 74,3%. No pēdējām 198.375 vai 63,3% latviešu, 48.413 vai 15,5% vācu, 40.241 vai 12,8% krievu, 17.240 vai 5,5% angļu un 9.002 vai 2,9% pārējās valodās, bet 1923./24. m. gadā krievu grāmatas sastādīja 39,0%, latviešu — 32,6%, vācu — 16,2%, angļu — 8,9% un pārējās — 3,3%. Kopš 1923./24. m. gada latviešu grāmatu procents dubultojies, vācu grāmatu procents palicis tāds pat, bet krievu grāmatu procents ievērojami samazinājies.

1936./37. m. gadā cittautiešu un apvienotu tautību vidusskolu un dažādu institūtu bibliotēkās bijušas 108.102 grāmatas, no kurām 39.154 vai 36,2% vācu, 29.355 vai 27,2% krievu, 17.215 vai 15,9% latviešu, 1.857 vai 1,7% angļu un 20.521 vai 19,0% pārējās valodās, bet 1923./24. m. gadā minēto mācības iestāžu bibliotēkās no 54.146 grāmatām 57,0% bijušas krievu, 28,3% vācu, 4,5% latviešu, 0,9% angļu un 9,3% pārējās valodās.

Vidusskolas, augst. arodskolas un institūti, neieskaitot lauksaimniecības mācības iestādes, 1936./37. m. gadā savu bibliotēku vērtību uzdevušas kopsummā 982.159 lati, no kā latviešu mācības iestādes 688.709 un pārējās 293.450 lati.

Iepriekš aplūkots grāmatu skaits vienkopus visās vidusskolās (kā ģimnazijās tā arodvidusskolās), augst. arodskolās un institūtos, bet par ģimnaziju bibliotēkām minētās ziņas sakopotas arī atsevišķi. Ģimnaziju bibliotēkās 1923./24. m. g. gadā bijušas 163.032, 1925./26. m. g. — 187.452, 1930./31. m. g. — 256.603, 1931./32. m. g. — 268.288, 1932./33. m. g. — 276.324, 1933./34. m. g. — 294.141, 1934./35. m. g. — 288.984, 1935./36. m. g. — 284.740 un 1936./37. m. g. — 301.908 grāmatas.

1936./37. m. gadā no ģimnaziju bibliotēku grāmatām Rīgā atradušas 96.573 vai 32,0%, Latgalē — 66.814 vai 22,1%, Vidzemē — 60.089 vai 19,9%, Zemgalē — 40.459 vai 13,4% un Kurzemē — 37.973 vai 12,6%. Sadalījumā pēc skolu tautībām latviešu ģimnazijās bijušas 211.210 grāmatas vai 69,9% no visām, vācu ģimnazijās 20.780 vai 6,9%, krievu ģimnazijās — 16.511 vai 5,5% un pārējās ģimnazijās — 53.407 vai 17,7%.

1936./37. m. gadā no 301.908 ģimnaziju bibliotēku grāmatām 149.645 vai 49,6% ir latviešu, 59.837 vai 19,8% krievu, 55.515 vai 18,4% vācu, 8.556 vai 2,8% angļu un 28.355 vai 9,4% pārējās valodās. Latviešu ģimnazijās no 211.210 grāmatām 132.447 vai 62,7% ir latviešu, 33.613 vai 15,9% vācu, 30.482 vai 14,4% krievu, 6.894 vai 3,3% angļu un 7.834 vai 3,7% pārējās valodās. No atsevišķiem apgabaliem, latviešu ģimnazijās latviešu grāmatu procentuāli visvairāk ir Vidzemē — 72,4%, pēc tam Latgalē — 70,8%, Kurzemē — 68,4%, Zemgalē — 66,0% un Rīgā — 45,1%. Vācu ģimnazijās no 20.780 grāmatām 14.724 vai 70,9% ir vācu, 1.951 vai 9,4% latviešu, 1.545 vai 7,4% krievu, 855 vai 4,1% angļu un 1.705 vai 8,2% pārējās valodās. Krievu ģimnazijās no 16.511 grāmatām 12.470 vai 75,8% ir krievu, 2.928 vai 17,7% latviešu, 627 vai 3,8% vācu, 306 vai 1,8% angļu un 180 vai 1,1% pārējās valodās. No 53.407 pārējo ģimnaziju grāmatām 15.340 vai 28,7% ir krievu, 12.319 vai 23,1% latviešu, 6.551 vai 12,3% vācu, 561 vai 1,0% angļu un 18.636 vai 34,9% pārējās valodās.

Lauksaimniecības vidusskolu un mājturības semināra bibliotēkas. 1936./37. m. gadā lauksaimniecības vidusskolu bibliotēkās, ieskaitot mājturības semināra bibliotēku, bijušas pavisam 16.908 grāmatas. No pēdējām 12.540 vai 74,2% latviešu, 2.343 vai 13,9% vācu, 1.765 vai 10,4% krievu,

206 vai 1,2% angļu un 54 vai 0,3% pārējās valodās. Skolēnu lietošanā skaitās 14.768 grāmatas vai 87,3% no visām. No tām 11.769 vai 79,7% latviešu valodā. Starp skolēniem lietojamām grāmatām 11.816 lasāmgrāmatas un 2.952 mācību grāmatas. Skolotāju lietošanā skaitās 2.140 grāmatas, no kurām 899 vācu, 771 latviešu, 429 krievu, 26 angļu un 15 pārējās valodās.

Žēlsirdīgo māsu skolu bibliotēkās 1936./37. m. gadā bijušas 366 grāmatas, no kurām 311 latviešu, 51 vācu, 2 krievu un 2 angļu valodā.

1936./37. m. gadā visām vidusskolām, augstākām arodskolām un institūtiem pavisam bijušas 114 bibliotēkas ar 438.647 grāmatām.

4. Akadēmisko mācības iestāžu bibliotēkas.

4. *Bibliothèques des institutions de l'instruction académique.*

Latvijas Universitātes bibliotēkas. L. U. bez centrālās bibliotēkas katrai fakultātei pastāv vēl sava bibliotēka.

Visās Latvijas Universitātes bibliotēkās kopsummā ir 317.421 grāmata. Caurmērā uz

Grāmatu (sējumu) skaits L. U. bibliotēkās uz 1937. g. 1. sept.

Nombre des livres (volumes) dans les bibliothèques de l'Université de Lettonie le 1. septembre 1937.

A. Centrālā bibliotēka	135 527
<i>Dans la bibliothèque centrale</i>	
B. Fakultātu bibliotēkās	
<i>Dans les bibliothèques des facultés</i>	
1. Arhitektūras — <i>Architecture</i>	7 226
2. Filoloģijas un filozofijas — <i>Philol. et philos.</i>	53 000
3. Inženierzinātņu — <i>Génie civil</i>	10 332
4. Ķīmijas — <i>Chimie</i>	11 289
5. Lauksaimniecības — <i>Agronomie</i>	11 000
6. Matem. un dabas zin.	
<i>Mathém. et sc. nat.</i>	36 136
7. Mechanikas — <i>Mécanique</i>	4 906
8. Medicīnas — <i>Médecine</i>	9 000
9. Tautsaimn. un ties. zin. — <i>Économ. polit. et droit</i>	24 960
10. Teoloģijas — <i>Théologie</i>	10 784
11. Veterinārmedicīnas — <i>Méd. vétér.</i>	3 261
Pavisam — <i>Total général</i>	317 421

katru studentu iznāk 47 grāmatas. Atsevišķu fakultātu bibliotēkās, salīdzinot ar šo fakultātu studentu skaitu, caurmērā uz vienu studentu iznāk šāds grāmatu skaits: vislielāks tas ir filoloģijas un filozofijas fakultātē — 71, pēc tam matemātikas un dabas zinātņu — 65, teoloģijas — 54, arhitektūras — 34, veterinārmedicīnas — 21, ķīmijas — 20, medicīnas — 19, inženierzinātņu — 19, lauksaimniecības — 15, tautsaimniecības un tiesību zinātņu — 12 un mehanikas — 10.

Latvijas Konservātorijas bibliotēkā uz 1937. gada 1. janvāri atradušies 15.455 nošu un grāmatu eksemplāri, no tiem vispārējā nodaļā 14.647 un latviešu nodaļā 808. Caurmērā uz 1 audzēkni iznāk 54 eksemplāri.

Latvijas Mākslas akadēmijas bibliotēkā uz 1937./38. māc. gadu skaitījās 540 sējumi.

5. Mācības iestāžu bibliotēku kopsārskats.

5. *Résumé sur les bibliothèques des institutions d'instruction.*

No iepriekšējos (1.—4.) nodaļījumos uzrādītiem skaitļiem varam sastādīt kopsavilkumu par visu mācības iestāžu bibliotēku grāmatu skaitu 1936./37. māc. gadā.

Grāmatu skaits mācības iestāžu bibliotēkās.
Nombre des livres dans les bibliothèques des institutions d'instruction.

Tautskolas	1 973 684
<i>Ecoles populaires</i>	
Zemākās arodskolas	72 869
<i>Ecoles professionnelles inférieures</i>	
Vidusskolas un institūti	438 647
<i>Ecoles moyennes et instituts</i>	
Akadēmiskās māc. iestādes	333 416
<i>Institutions de l'instruct. académique</i>	
Kopā — <i>Total</i>	2 818 616

1936./37. m. gadā mācības iestādēm bijušas pavisam 1.911 bibliotēkas ar 2.818.616 grāmatām. Grāmatu lielākais vairums (70,0%) atradies tautskolu bibliotēkās. Caurmērā uz katru mācības iestāžu audzēkni iznāk vairāk kā 10 grāmatas.

B. Publiskās bibliotēkas. — *Bibliothèques publiques.*

1. Pašvaldību un privātās publiskās bibliotēkas.

1. *Bibliothèques publiques municipales, communales et privées.*

Bibliotēku skaits. Šai grupā iedalītas visas pašvaldībām piederošās publiskās bibliotēkas, kā arī sabiedriskām organizācijām un atsevišķām personām piederošās, ja tās pieejamas visiem vai arī zināmas organizācijas biedriem. 1918. gadā darbojušās 192, 1919. g. — 214, 1920. g. — 264, 1921. g. — 337, 1922. g. — 409, 1923. g. — 601 publiska bibliotēka.

1936. gadā darbojušās 911 pašvaldību un privātās publiskas bibliotēkas. No tām 294 vai 32,3% atradušās Vidzemē, 175 vai 19,2% Zemgalē, 174 vai 19,1% Kurzemē, 151 vai 16,6% Rīgā un 117 vai 12,8% Latgalē. Salīdzinot ar 1924. gadu, minēto bibliotēku skaits palielinājies par 205, pie kam visvairāk tas palielinā-

jies Rīgā. Pēdējos gados bibliotēku kopskaits gan nedaudz samazinājies. Tas izskaidrojams ar saimniecisko krīzi, kas pārtrauca dažu organizāciju darbību, un ar pārkārtošanos sabiedriskā dzīvē, apvienojot un likvidējot dažas or-

Pašvaldību un privātās publiskās bibliotēkas pēc piederības.

Bibliothèques publiques — municipales, communales et privées — d'après leurs propriétaires.

Gadi <i>Années</i>	Pašvaldību	Sab.	Atsevišķu	Kopā <i>Total</i>
	<i>Municipalités et communales</i>	organizāciju <i>Organisations privées</i>	personu <i>Personnes particulières</i>	
1929.	134	693	55	882
1930.	161	720	61	942
1931.	176	728	63	967
1932.	162	726	63	951
1933.	158	730	67	955
1934.	184	711	57	952
1935.	183	682	60	925
1936.	179	667	65	911

Publiskās bibliotēkas pa lielākai daļai par grāmatu lietošanu neņem atbildību. 1936. gadā pret samaksu grāmatas izsniegšanas tikai 141 vai 15,5% no visām bibliotēkām.

Bibliotēkas pēc lieluma, kas noteikts pēc grāmatu skaita, ir ļoti dažādas.

Pašvaldību un privātās publiskās bibliotēkas pēc grāmatu skaita 1936. g.

Bibliothèques publiques municipales, communales et privées en 1936. — d'après le nombre des volumes.

Grāmatu skaits Nombre des volumes	T. skaitā						Kopā
	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Letonija	
— 500	27	17	19	15	22	100	44
501—1 000	28	180	94	91	71	464	78
1 001—1 500	16	65	34	40	13	168	41
1 501—2 000	7	16	12	11	2	48	27
2 001—3 000	19	9	6	9	4	47	37
3 001—5 000	16	5	3	7	1	32	29
5 001—10 000	15	—	2	—	4	21	20
10 001—20 000	10	1	3	—	—	14	14
20 001—	13	1	1	2	—	17	17
Kopā — Total	151	294	174	175	117	911	307

Kā iepriekšējā tabulā redzams, publiskās bibliotēkas ir samērā mazas. 1936. gadā no 911 pašvaldību un privātām publiskām bibliotēkām 564 (61,9%) bibliotēkās grāmatu skaits nepārsniedz 1.000, un to starpā ir 100 bibliotēkas, kurām nav vairāk par 500 grāmatām. Laukos parastais bibliotēkas lielums ir 501—1.000 grāmatas.

Grāmatu (sējumu) skaits. Bibliotēku statistikā bez bibliotēku skaita tikpat svarīgi ir zināt arī grāmatu skaitu un to sadalījumu pēc valodas un satura.

Pašvaldību un privātās publ. bibliotēkās 1924. gadā bija 883.846, 1925. g. — 823.410, 1926. g. — 944.870, 1927. g. — 944.870 un 1928. g. — 1.225.016 grāmatas. Par tālākiem gadiem ziņas atrodamas nākošā tabulā.

Grāmatu skaits pašvaldību un privātās publiskās bibliotēkās.

Nombre des livres dans les bibliothèques publiques municipales, communales et privées.

Gadi Années	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Letonija
1929.	692 622	260 609	250 270	240 962	108 708	1 553 171
1930.	759 854	278 514	245 844	251 529	123 549	1 660 290
1931.	795 912	299 358	261 028	230 298	127 654	1 714 256
1932.	812 733	303 369	267 692	232 259	127 801	1 743 854
1933.	867 344	315 543	276 141	236 702	131 700	1 827 430
1934.	883 220	330 399	278 816	237 807	133 604	1 863 846
1935.	919 874	332 781	269 256	234 167	138 294	1 894 372
1936.	1 014 904	336 626	291 203	260 521	118 443	2 021 697

1936. gada beigās pašvaldību un privātās publiskās bibliotēkās atradušās pavisam 2.021.697 grāmatas (sējumi), no tām Rīgā atradušās 50,2%, Vidzemē — 16,6%, Kurzēmē — 14,4%, Zemgalē — 12,9% un Latgalē — 5,9%. Atsevišķos apriņķos bijis šāds grāmatu skaits: Rīga — 85.494, Cēsu — 68.330, Valmieras — 79.891, Valkas — 51.812, Madonas — 51.099, Liepājas — 161.301, Aizputes — 21.499, Kuldīgas — 28.404, Ventspils — 40.383, Talsu — 39.618, Tukuma — 38.609, Jelgavas — 146.128, Bauskas — 28.219, Jēkabpils — 27.489, Ilūkstes — 20.076, Daugavpils — 58.548, Rēzeknes — 24.448, Ludzas — 21.552 un Abrenes — 13.895

grāmatas. Kā iepriekšējā tabulā redzams, grāmatu kopskaits kopš 1924. gada nepārtraukti un pie tam strauji audzis. Ļoti ievērojami grāmatu kopskaits palielinājies 1936. gadā, lai gan pēdējos gados bibliotēku skaits samazinājies. No atsevišķiem apgabaliem grāmatu skaits visvairāk palielinājies Rīgā.

Klāt nākušo grāmatu skaits.

Nombre des livres nouvellement acquis.

Gadi Années	Pirktas Achetés	Dāvētas Reçus gratuitement	Kopā Total
1929.	87 459	17 179	104 638
1930.	73 944	26 154	100 098
1931.	67 569	25 886	93 455
1932.	54 899	19 498	74 397
1933.	67 243	13 737	80 980
1934.	67 101	20 486	87 587
1935.	66 917	18 219	85 136
1936.	108 541	107 276	215 817

Iepriekšējā tabulā redzams, cik grāmatas bibliotēkas ieguvušas atsevišķos gados. Sevišķi daudz grāmatu iegūts 1936. gadā. Iegūto grāmatu skaits tomēr nerāda grāmatu skaita faktisko pieaugumu, jo katru gadu no apgrozības izņem zināmu skaitu grāmatu. Grāmatu izņemšana no apgrozības notiek kā sakarā ar nolietanos, tā arī ar bibliotēku darbības pārtraukšanu.

Grāmatu skaits pēc bibliotēku piederības.

Nombre des livres d'après l'appartenance des bibliothèques.

Gadi Années	Pašvaldību Municipalités et communes	Sab. organizāc. Organisations publiques	Priv. personu Personnes particulières	Kopā Total
1929.	558 596	810 654	184 011	1 553 171
1930.	630 469	846 090	183 731	1 660 290
1931.	662 791	888 719	162 740	1 714 250
1932.	676 452	896 903	170 499	1 743 854
1933.	713 577	919 449	194 404	1 827 430
1934.	764 729	926 549	172 568	1 863 846
1935.	797 809	899 334	197 229	1 894 372
1936.	873 969	937 956	209 772	2 021 697

1936. gadā no visām pašvaldību un privāto publisko bibliotēku grāmatām 43,2% atrodas pašvaldību, 46,4% sabiedrisko organizāciju un 10,4% privātu personu bibliotēkās. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, grāmatu procentuālais sadalījums pēc bibliotēku īpašniekiem diezgan ievērojami pārmainījies. Grāmatu skaits visvairāk un visātrāk palielinājies pašvaldībām piederošās bibliotēkās. No 1929.—1936. gadam grāmatu skaits pašvaldību bibliotēkās pieaudzis par 315.463 vai 56,5%, sabiedrisko organizāciju bibliotēkās par 127.302 vai 15,7% un atsevišķu personu bibliotēkās par 25.761 vai 13,9%.

Pašvaldību un privāto publisko bibliotēku grāmatas pēc valodām.

Livres des bibliothèques publiques municipales, communales et privées — d'après les langues.

Gadi Années	Latviešu Lettonne		Svešvalodu Autres langues		Kopā Total	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1924.	427 218	48,3	456 628	51,7	883 846	100,0
1925.	469 873	57,1	353 737	42,9	823 610	100,0
1926.	562 115	59,3	382 755	40,5	944 870	100,0
1927.	638 781	58,1	461 582	41,9	1 100 363	100,0
1928.	742 717	60,6	482 299	39,4	1 225 016	100,0
1929.	850 671	54,8	702 500	45,2	1 553 171	100,0
1930.	896 059	54,0	764 231	46,0	1 660 290	100,0
1931.	942 924	55,0	771 326	45,0	1 714 250	100,0
1932.	975 822	56,0	768 032	44,0	1 743 854	100,0
1933.	1 017 893	55,7	809 537	44,3	1 827 430	100,0
1934.	1 068 689	57,3	795 157	42,7	1 863 846	100,0
1935.	1 107 595	58,5	786 777	41,5	1 894 372	100,0
1936.	1 151 310	56,9	870 387	43,1	2 021 697	100,0

Kā iepriekšējā tabulā redzam, no pašvaldību un privāto publisko bibliotēku grāmatām lielākā daļa ir latviešu valodā. Latviešu grāmatu procenta pārmaiņām pēdējos gados nav noteikta virziena, tas gan palielinājies, gan atkal samazinājies. 1936. gadā no latviešu grāmatām Rīgā ir 399.040, Vidzemē — 296.045, Kurzemē — 195.348, Zemgalē — 184.899 un Latgalē — 75.978.

Pašvaldību un privāto publisko bibliotēku grāmatas pēc satura.

Livres des bibliothèques municipales, communales et privées — d'après le contenu.

Gadi Années	Jaunatnes literatūra p. l. jeunesse	Dailiteratūra Belles- lettres	Zinātniski darbi Sciences	Pārējie Autres	Kopā Total
1929.	83 992	785 961	364 013	319 205	1 553 171
1930.	108 348	809 325	516 371	226 246	1 660 290
1931.	103 299	851 668	598 358	160 925	1 714 250
1932.	107 943	870 048	596 013	169 850	1 743 854
1933.	111 722	914 680	618 084	182 944	1 827 430
1934.	127 569	930 687	635 929	169 661	1 863 846
1935.	130 606	957 836	626 796	179 134	1 894 372
1936.	115 656	1 004 233	695 546	206 262	2 021 697

Lai gan bibliotēku grāmatu sadalījums pēc satura ir ļoti grūts uzdevums, tomēr ievāktas arī ziņas par grāmatu saturu pēc raksturīgākām grupām. Dailiteratūra sastāda, apmēram, pusi un zinātniskie darbi trešo daļu no visām pašvaldību un privāto publisko bibliotēku grāmatām.

Vēl atzīmējams, ka 1936. gadā no visām pašvaldību un privāto publisko bibliotēku grāmatām 1.475.707 vai 73,0% atrodas pilsētās un 545.990 vai 27,0% laukos. Grāmatu skaits caurmērā vienā bibliotēkā pilsētās ir vairākkārt lielāks kā laukos.

Gramatu skaits caurmērā vienā pašvaldību un privātā publiskā bibliotēkā.

Nombre des livres en moyenne par bibliothèque municipale, communale et privée.

Gadi Années	Pilsētās Dans les villes	Laukos A la campagne	Kopā Total
1924.	.	.	1 252
1925.	.	.	1 120
1926.	.	.	1 178
1927.	.	.	1 307
1928.	.	.	1 406
1929.	2 923	735	1 761
1930.	3 940	813	1 763
1931.	3 931	764	1 773
1932.	3 973	794	1 834
1933.	4 113	810	1 914
1934.	4 355	839	1 958
1935.	4 479	864	2 048
1936.	4 807	904	2 219

Vidējais grāmatu skaits caurmērā vienā bibliotēkā kopš 1925. gada nepārtraukti palielinājies. 1936. gadā tas ir divas reizes lielāks kā 1925. gadā. Grāmatu skaits caurmērā vienā bibliotēkā 1936. gadā pilsētās ir vairāk kā 5 reizes lielāks kā laukos un šī starpība pēdējos gados kļuvusi arvien lielāka. No 1929.—1936. gadam grāmatu skaits caurmērā vienā bibliotēkā pilsētās palielinājies par 1.884 vai 6,45%, bet laukos par 169 vai 23,0%.

Daļa bibliotēku bez grāmatām tekoši saņem arī žurnālus un laikrakstus.

1936. gadā no visām 911 pašvaldību un privātām publiskām bibliotēkām laikrakstus saņēma 174 un žurnālus 647 bibliotēkas. Raksturīgi, ka bibliotēku, kas saņem laikrakstus, ir vairāk pilsētās, bet bibliotēku, kas saņem žur-

Bibliotēku skaits kas 1936. gadā saņēma laikrakstus un žurnālus.

Nombre des bibliothèques en 1936, avec revues et journaux.

Apgabali Provinces	Abonēja Abonnés		No kultūras fonda Du Fonds Civiltateur		Vispār saņēma Reçus en général	
	Laikrakstus Journaux	Žurnālus Reviues	Laikrakstus Journaux	Žurnālus Reviues	Laikrakstus Journaux	Žurnālus Reviues
Rīga	57	81	2	10	58	83
Vidzeme	37	79	3	209	40	227
Kurzeme	25	52	4	98	27	126
Zemgale	26	53	3	111	29	128
Latgale	18	38	2	63	20	81
Latvija — Lettonie	163	303	14	491	174	647
T. sk.: Dont:						
Pilsētās	101	141	5	57	105	174
Dans les villes						
Laukos	62	162	9	434	69	473
A la campagne						

nālus, turpretim daudz vairāk ir laukos. Bibliotēkas laikrakstus un žurnālus gan abonē gan saņem no Kultūras fonda. Bibliotēku, kas no Kultūras fonda saņem laikrakstus, ir maz, bet žurnālus no Kultūras fonda saņem vairāk kā puse no visām bibliotēkām. Laukos no 604 bibliotēkām žurnālus no Kultūras fonda saņem 434 (71,9%) bibliotēkas.

Ja atsevišķo bibliotēku abonētos un no Kultūras fonda saņemtos laikrakstus un žurnālus saskaitām kopā, dabūjam, ka 1936. gadā bibliotēkas saņēmušas 647 laikrakstu un 2.957 žurnālu gada gājumus. Pēdējo 3 gadu laikā šādā veidā aprēķinātais gada gājumu skaits, ko saņēmušas bibliotēkas, laikrakstiem samazinājies, bet žurnāliem pieaudzis.

Bibliotēku darbība. Par bibliotēkas darbības apmēriem varam spriest pēc lasītāju un izsniegto grāmatu skaita kā arī pēc darbinieku skaita un naudas apgrozījuma.

Lasītāju skaits pašvaldību un privātās publiskās bibliotēkās.

Nombre des liseurs des bibliothèques publiques municipales, communales et privées.

Gadi Années	Pavisam Total génér.	Tai skaitā sievietes Dont: femmes	
		Skaits Nombre	%
1924.	97 796	23 888	24,4
1925.	80 848	30 107	37,2
1926.	93 431	35 107	37,6
1927.	95 256	39 215	41,2
1928.	105 798	45 427	42,9
1929.	153 251	63 800	41,6
1930.	166 558	67 230	40,4
1931.	180 088	73 098	40,6
1932.	178 106	75 025	42,1
1933.	165 157	70 844	42,9
1934.	159 570	71 028	44,5
1935.	159 732	69 312	43,4
1936.	160 425	70 010	43,6

Pašvaldību un privātās publiskās bibliotēkās 1936. gadā reģistrēti pavisam 160.425 lasītāji, kas ir nedaudz vairāk kā iepriekšējā gadā. Vislielākais lasītāju skaits bijis 1931. gadā. Kā raksturīga parādība atzīmējams, ka starp lasītājiem, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, manāmi palielinājies sieviešu procents, bet vēl tomēr starp lasītājiem vīrieši ir ievērojamā pārsvarā.

1936. gadā no visiem 160.425 lasītājiem pašvaldību bibliotēkās reģistrēti 109.876 vai 68,5%, sabiedrisko organizāciju bibliotēkās

14.657 vai 26,0% un privātu personu bibliotēkās 8.892 vai 5,5%. Salīdzinot ar 1930. gadu, lasītāju skaits pašvaldību bibliotēkās palielinājies par 22.197 vai 25,3%, bet samazinājies sabiedrisko organizāciju bibliotēkās par 20.540 vai 33,0% un privātu personu bibliotēkās par 7.790 vai 46,7%.

Lasītāju lielākais vairums ir Rīgas bibliotēkām, kur 1936. gadā bijuši 112.705 lasītāji, pēc tam nāk Vidzeme ar 15.902, Kurzeme ar 14.375, Zemgale ar 10.913 un Latgale ar 6.530 lasītājiem. Aprinķos bijis šāds lasītāju skaits: Rīgas apr. — 4.382, Cēsu — 2.139, Valmieras — 3.579, Valkas — 3.150, Madonas — 2.652, Liepājas — 7.158, Aizputes — 1.065, Kuldīgas — 2.461, Ventspils — 2.118, Talsu — 1.573, Tukuma — 2.115, Jelgavas — 5.109, Bauskas — 1.312, Jēkabpils — 1.258, Pūkstes — 1.119, Daugavpils — 3.539, Rēzeknes — 1.274, Ludzas — 1.017 un Abrenes — 700 lasītāju.

Lasītāju skaits pilsētās un laukos.

Nombre des liseurs dans les villes et à la campagne.

Gadi Années	Pilsētās Dans les villes		Laukos A la campagne		Kopā — Total	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1929.	108 862	71,0	44 389	29,0	153 251	100,0
1930.	120 605	72,4	45 953	27,6	166 558	100,0
1931.	139 274	77,2	40 814	22,7	180 088	100,0
1932.	142 078	79,6	36 028	20,2	178 106	100,0
1933.	131 402	79,6	33 755	20,4	165 157	100,0
1934.	128 403	80,5	31 167	19,5	159 570	100,0
1935.	132 214	82,8	27 518	17,2	159 732	100,0
1936.	134 163	83,6	26 262	16,4	160 425	100,0

Pašvaldību un privāto publisko bibliotēku lasītāju vairums galvenā kārtā apmeklējis pilsētu bibliotēkas. Tā 1936. gadā no visiem lasītājiem 83,6% reģistrēti pilsētu bibliotēkās. Pie tam, kā iepriekšējā tabulā redzams, laukos novērojama lasītāju skaita samazināšanās.

Pašvaldību un privāto publ. bibliotēku izsniegto grāmatu skaits.

Nombre des livres déliivrés dans les bibliothèques publiques municipales, communales et privées.

Gadi Années	Pavisam Total général	Tai skaitā laukos Dont à la campagne	
		Skaits Nombre	%
1924.	1 779 474	.	.
1925.	2 024 008	.	.
1926.	2 338 726	.	.
1929.	3 458 382	596 059	17,2
1930.	3 575 177	594 360	16,6
1931.	3 518 405	566 161	16,1
1932.	3 724 740	521 907	14,0
1933.	3 764 779	456 532	12,1
1934.	3 400 236	425 122	12,5
1935.	3 413 342	385 276	11,3
1936.	3 357 719	363 445	10,8

1936. gadā pašvaldību un privātas publiskās bibliotēkas lasīšanai izsniegušas pavisam 3.357.719 grāmatas. No tām lasīšanai uz vietas izsniegtas 182.935 vai 5,4%. Rīgā lasīšanai izsniegtas 2.372.552, Vidzemē — 299.588, Kurzemē — 370.655, Zemgalē — 234.650 un Latgalē — 80.274 grāmatas. Kā iepriekšējā tabulā redzams, lauku bibliotēkās izsniegto grāmatu skaits kopš 1929. gada samazinājies. Lauku bibliotēkās 1929. gadā deva 17,2%, bet 1936. gadā tikai 10,8% no izsniegto grāmatu kopskaita.

1936. gadā no pašvaldību un privāto publisko bibliotēku izsniegtām grāmatām pašvaldību bibliotēkas izsniegušas 72,6%, sabiedrisko

Izsniegto grāmatu skaits pēc bibliotēku piederības.

Nombre des livres déliivrés d'après l'appartenance des bibliothèques.

Gadi Années	Pašvaldību Municipalités et communes	Sab. organizāciju Organis. publiques	Priv. personu Personnes particulières
1929.	1 935 957	1 143 953	378 472
1930.	2 093 095	1 104 163	377 919
1931.	2 256 337	978 320	283 748
1932.	2 530 650	967 155	226 944
1933.	2 617 508	922 334	224 937
1934.	2 397 715	777 121	225 400
1935.	2 395 495	734 130	283 717
1936.	2 438 774	662 244	256 701

organizāciju bibliotēkās — 19,7% un atsevišķu personu bibliotēkās — 7,7%. Izsniegto grāmatu procentuālais sadalījums pēc bibliotēku piederības, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ievērojami pārmainījies. Tā 1929. gadā no izsniegtām grāmatām pašvaldību bibliotēkas izsniegušas 56,0%, sabiedrisko organizāciju bibliotēkās — 33,1% un atsevišķu personu bibliotēkās 10,9%. Tas rāda, ka ļoti ievērojami pieaugusi pašvaldību bibliotēku nozīme.

1936. gadā pašvaldību un privātas publiskās bibliotēkās Rīgā bijuši 112.705 lasītāji un izsniegtas 2.372.552 grāmatas, Vidzemē — 15.902 lasītāji un izsniegtas 299.588 grāmatas, Kurzemē — 14.375 lasītāji un izsniegtas 370.655 grāmatas, Zemgalē — 10.913 lasītāji un izsniegtas 234.650 grāmatas un Latgalē — 6.530 lasītāji un izsniegtas 80.274 grāmatas.

Grāmatu apgrozības koeficients publ. bibliotēkās.

Taux de circulation des livres dans les bibliothèques publiques.

Gadi Années	Pašvaldību Municipalités et communes	Sab. organizāc. Organisations publiques	Priv. personu Personnes particulières	Kopā Total
1929.	3,5	1,4	2,1	2,2
1930.	3,3	1,5	2,1	2,2
1931.	3,4	1,1	1,7	2,1
1932.	3,7	1,0	1,3	2,1
1933.	3,7	1,0	1,2	2,1
1934.	3,1	0,8	1,3	1,8
1935.	3,0	0,8	1,4	1,8
1936.	2,8	0,7	1,2	1,7

Salīdzinot bibliotēkās atrodošos grāmatu skaitu ar gada laikā lasīšanai izsniegto grāmatu skaitu, dabūjam grāmatu apgrozības koeficientu. 1936. gadā pašvaldību un privātas publiskās bibliotēkās atradušās 2.021.697 grāmatas, bet lasīšanai gada laikā izsniegtas 3.357.719 grāmatas, tā tad katra grāmata gada laikā izsniegta caurmērā 1,7 reizes. Grāmatu apgrozības koeficients pēdējos gados uzrāda samazināšanos. Tas izskaidrojams arī ar grāmatu kopskaita palielināšanos.

Grāmatu apgrozības koeficients vislielāks ir pašvaldību bibliotēkās. Pēdējās 1936. gadā katra grāmata izsniegta caurmērā gandrīz 3 reizes, bet sabiedrisko organizāciju bibliotēkās grāmatu skaits ir lielāks par izsniegto grāmatu skaitu. No apgabalīem grāmatu apgrozības koeficients 1936. gadā vislielāks ir Rīgā — 2,3, pēc tam Kurzemē — 1,3, Vidzemē — 0,9, Zemgalē — 0,9 un Latgalē — 0,7.

Salīdzinot izsniegto grāmatu skaitu ar lasītāju skaitu, dabūjam tā saucamo lasāmības koeficientu, kas rāda cik grāmatas gada laikā viens lasītājs paņēmis no bibliotēkas. 1936. gadā caurmērā katrs lasītājs paņēmis 20,9 grāmatas, pie kam visvairāk Kurzemē — 25,8, pēc tam Zemgalē — 21,5, Rīgā — 21,1, Vidzemē — 18,8 un Latgalē — 12,3 grāmatas. Laukos izsniegto grāmatu skaits caurmērā uz 1 lasītāju

ir tikai 13,8, pie kam atsevišķi Zemgalē — 16,1, Vidzemē — 14,6, Kurzemē — 13,7 un Latgalē — 8,5.

1936. gadā pašvaldību un privātās publiskās bibliotēkās skaitījušies 1.488 darbinieki, no tiem 365 ar algu un 1.070 bez algas. Salīdzinot pēdējos gadus, darbinieku skaits neuzrāda manāmas pārmaiņas.

Pašvaldību un privāto publisko bibliotēku ieņēmumi.

Recettes des bibliothèques publiques — municipales, communales et privées.

1929. gadā	Ls	620 330	—
1930. " "	"	702 510	—
1931. " "	"	721 618	—
1932. " "	"	751 201	—
1933. " "	"	662 108	—
1934. " "	"	611 207	—
1935. " "	"	570 746	—
1936. " "	"	599 161	—

Iepriekšējā tabulā redzami pašvaldību un privāto publisko bibliotēku ieņēmumi skaidrā naudā. Pēdējo 8 gadu laikā tie vislielāki bijuši 1932. gadā.

Pašvaldību un privāto publisko bibliotēku ieņēmumi.

Recettes des bibliothèques publiques — municipales, communales et privées.

Ieņēmumu grupas <i>Groupes de recettes</i>	Caurmērā 1 gadā no 1931.—1935. g. <i>En moyenne par année de 1931, à 1935.</i>		1936. g.	
	Ls	%	Ls	%
	Valsts un pašvaldību līdzekļi <i>Moyens de l'Etat, des municipalités et des communes</i>	454 801	68,6	393 377
Privāto uzturētāju piemaksas. <i>Paiements en-sus des propriétaires privés</i>	76 974	11,6	68 801	11,5
Ieņēmumi no abonementa <i>Recettes de l'abonnement</i>	92 582	13,9	91 498	15,9
Pārējie ieņēmumi <i>Autres recettes</i>	39 019	5,9	45 485	7,6
Kopā — Total	663 376	100,0	599 161	100,0

No pašvaldību un privāto publisko bibliotēku ieņēmumiem divas trešdaļas sastāda valsts un pašvaldību līdzekļi. Starp pēdējiem galvenā kārtā ir pašvaldību atvēlētie līdzekļi pašvaldību bibliotēku uzturēšanai.

Pašvaldību un privāto publisko bibliotēku izdevumi.

Dépenses des bibliothèques publiques — municipales, communales et privées.

Izdevumu grupas <i>Groupes des dépenses</i>	Caurmērā 1 gadā no 1931.—1935. g. <i>En moyenne par année de 1931 à 1935</i>		1936. gadā	
	Ls	%	Ls	%
	Darbinieku algas <i>Salaires des employés</i>	294 997	44,5	255 858
Grāmatu iepirkšana un iesieš. <i>Achat et reliure des livres</i>	146 054	22,0	163 880	27,3
Laikrakstu un žurnālu abonēšana <i>Abonnements des journaux et des revues</i>	25 711	3,9	20 270	3,4
Pārējie izdevumi <i>Autres dépenses</i>	196 614	29,6	179 153	29,6
Kopā — Total	663 376	100,0	599 161	100,0

Lai gan privātās publiskās bibliotēkās darbinieki pa lielākai daļai strādā bez atlīdzības,

izdevumi darbinieku algām tomēr sastāda lielāko posteni. Izdevumi darbinieku algām galvenā kārtā ir pašvaldību bibliotēkās. Izdevumi grāmatu iepirkšanai un iesiešanai 1936. gadā palielinājušies kā absolūti tā arī relatīvi. Pēdējie laikā no 1931.—1935. gadam no izdevumu kopsummās sastādīja 22,0%, bet 1936. gadā — 27,3%.

No pašvaldību bibliotēkām vislielākā ir no 1524. gada pastāvošā Rīgas pilsētas bibliotēka, Rātslaukumā, kurā 1937. gada beigās atradās 154.723 grāmatas, starp kurām daudz retu un vērtīgu izdevumu. Lielākā daļa grāmatu ir svešvalodās. 1936. gadā bibliotēku apmeklējusi 20.913 lasītāji, kuriem izsniegtas 70.294 grāmatas. Bez tam kā ļoti vērtīga bibliotēka mināma Rīgas pilsētas Mišņa bibliotēka, kurā 50.170 grāmatas. No sabiedrisko organizāciju bibliotēkām vislielākā ir 1845. gadā dibinātā Rīgas dabas pētnieku bibliotēka ar 58.301 grāmatu.

2. Valsts bibliotēka.

2. Bibliothèque de l'Etat.

Saskaņā ar likumu Valsts bibliotēkas uzdevums ir: 1) krāt un uzglabāt to, kas ir un tiek izdots Latvijā, 2) iegūt ārzemju izdevumus, kuŗi raksturo Latvijas zinātnei, mākslu un kultūru, un 3) pēc iespējas krāt izdevumus, kuŗi raksturo ārzemju kultūru. Šo uzdevumu veikšanai Valsts bibliotēka saņem likumā noteiktu eksemplāru skaitu no visiem iespieddarbiem un pēc iespējas tikpat daudz eksemplāru no visiem konfiscētiem vai uz tiesas spriedumu iznīcinātiem iekšzemes un ārzemju izdevumiem. Periodiskie un neperiodiskie izdevumi, reizē ar to iznākšanu, spiestuves īpašniekam vai atbildīgam vadītājam uz izdevēja rēķina, bet ārzemju poligrāfiskā iestādē iespiestie — to Latvijas izdevējam, nekavējoties jāpiesūta sešos eksemplāros Valsts bibliotēkai. Bez tam bibliotēka iespieddarbus iegūst pirkšanas, apmaiņas un dāvināšanas ceļā, kā arī saņem likvidēto valsts iestāžu un uz likuma pamata slēgtu organizāciju un biedrību bibliotēkas. Valsts bibliotēka rūpējas arī, lai pēc iespējas iegūtu Latvijas rakstnieku un zinātnieku rokrakstus, vēstules, fotogrāfijas, biogrāfiskus datus, memuārus un taml., un krāj un kārtu atsauksmes par Latvijā iznākušām grāmatām. Likums nosaka arī, ka Valsts bibliotēkai jāved centrālais grāmatu katalogs, kuŗa mērķis ir apvienot visu valsts un pašvaldību iestāžu, organizāciju, biedrību un citu publisko bibliotēku grāmatu un citu iespieddarbu sarakstus.

Statistiskās ziņas par Valsts bibliotēku sakopotas sākot ar 1927. gadu.

Sējumu skaits Valsts bibliotēkā.

Nombre des volumes dans la bibliothèque de l'Etat.

Gadi <i>Années</i>	Gada laikā iegūti <i>Acquis au cours d'une année</i>			Izņemti no apgrozības <i>Retirés de la circulation</i>	Sējumu sk. gada beigās <i>Nombre des volumes à la fin de l'exercice</i>
	pirkti <i>achetés</i>	par velti <i>gratuitement</i>	kopā <i>total</i>		
1928.	3 815	5 348	9 163	—	430 406
1929.	4 819	5 908	10 727	43	441 090
1930.	4 819	5 941	10 760	—	451 850
1931.	2 042	11 405	13 447	16	465 281
1932.	3 142	9 561	12 703	50	477 934
1933.	435	1 962	2 397	8	480 323
1934.	2 567	5 464	8 031	57	488 297
1935.	1 218	9 279	10 497	3	498 791
1936.	4 355	10 889	15 244	5	514 030

1936. gada beigās Valsts bibliotēkā skaitījās vairāk kā pus miljons sējumu. Pēdējo 10 gadu laikā sējumu skaits visvairāk palielinājies 1936. gadā. Šajā gadā grāmatu sējumu skaits palielinājies par 15.239 vai 3,06%. Sējumu lielāko daļu Valsts bibliotēka iegūst par velti. Laikā no 1927. līdz 1936. gadam bibliotēka ieguvusi pavisam 104.823 sējumus, no kuriem 31.389 vai 29,9% pirkti vai apmainīti un 73.434 vai 70,1% saņemti par velti.

Valsts bibliotēka pieejama visiem bez atlīdzības. Bibliotēkas centrālē, Rīgā Jāņa Čakstes laukumā Nr. 2, grāmatas izsniedz lasīšanai tikai uz vietas, bet bibliotēkai ir arī dubleta nodaļa Jaunielā Nr. 26, kur grāmatas izsniedz arī uz mājām.

Izsniegto sējumu skaits.
Nombre des volumes déliivrés.

Gadi Années	Lasīšanai uz vietas Lecture sur place	Uz mājām A la maison	Kopā Total
1927.	64 087	35 981	100 068
1928.	96 312	28 024	124 336
1929.	78 227	31 942	110 169
1930.	58 628	30 774	89 402
1931.	59 827	33 562	93 389
1932.	77 257	36 799	114 056
1933.	89 870	35 869	125 739
1934.	61 917	36 400	98 317
1935.	86 569	33 942	120 511
1936.	89 655	31 176	120 831

1936. gadā Valsts bibliotēka izsniegusi pavisam 120.831 sējumu, vai caurmērā 26 sējumu uz katru lasītāju. Gada laikā izsniegto sējumu skaits, salīdzinot ar bibliotēkā atrodošos sējumu kopskaitu, sastāda apmēram ceturto daļu.

Valsts bibliotēka 1936. gadā bez 154 žurnāliem un 47 laikrakstiem, kas iznākuši šai gadā, vēl saņēmusi 5.862 sīkos izdevumus, kā statūtus, cenu rādītājus un taml. un 36.562 afišas, programmas, bērnu lapinās un tamlīdzīgus iespieddarbus. Apmaiņā ar ārvalstīm bibliotēka saņēmusi 296 žurnālus.

1935./36. saim. gadā Valsts bibliotēka izdevusi pavisam Ls 105.842,26, no tā Ls 75.843,26 vai 71,6% darbinieku atalgošanai, Ls 10.900 vai 10,3% grāmatu iepirkšanai, iesiešanai un laikrakstu un žurnālu abonēšanai, Ls 6.992,— vai 6,6% bibliografijai un biļetena izdošanai, Ls 807,22 saimn. inventāra iegādei un uzturēšanai un Ls 11.299,78 pārējiem saimnieciskiem un sīkiem izdevumiem.

Lasītāju skaits. — Nombre des liseurs.

Gadi Années	vīr. s. masc.	siev. s. fem.	kopā total
1927.	3 559	1 211	4 770
1928.	3 863	1 285	5 148
1929.	3 679	1 219	4 898
1930.	3 342	1 315	4 657
1931.	3 362	1 416	4 778
1932.	3 573	1 563	5 136
1933.	3 655	1 767	5 422
1934.	3 363	1 485	4 848
1935.	3 191	1 499	4 690
1936.	3 251	1 347	4 598

Katru gadu Valsts bibliotēku apmeklējuši apmēram 5.000 lasītāju. Starp pēdējiem vairākumā ir vīrieši, kuŗi atsevišķos gados sastāda % vai ¼ no lasītāju kopskaita.

C. Valsts iestāžu un uzņēmumu speciālās bibliotēkas.

Bibliothèques spéciales des institutions et entreprises de l'Etat.

Valsts darbinieku dienesta vajadzībām visos resoros iekārtotas speciālās bibliotēkas. Dažas no tām ir ievērojami lielas un ar zināmiem

noteikumiem pieejamas arī publikai. Lai iegūtu pārskatu par valsts iestāžu un uzņēmumu speciālām bibliotēkām Valsts statistiskā pārvalde

Grāmatu skaits valsts iestāžu¹⁾ un uzņēmumu speciālās bibliotēkās.

Nombre des livres dans les bibliothèques spéciales des institutions et entreprises de l'Etat.

Resori Ressorts	1936. g. 1. apr. Le 1 avril 1936	1936./37. budžeta gadā saņemtās Reçus au cour de l'année budgétaire		Izņemtas no apgrozības Retirés de la circulation	1937. g. 1. apr. Le 1 avril 1937	
		Pirktas Achetés	Par velti Gratuitement reçus			Kopā Total
1. Valsts Prezidents un sekretāriāts Président d'Etat et secrétariat	423	11	—	11	434	
2. Ministru kabinets Conseil des Ministres	11 439	354	1 436	1 790	13 229	
3. Ārlietu ministrija Ministère d. Aff. Etrang.	17 314	428	233	761	18 075	
4. Finanču ministrija Ministère des Finances	16 291	1 189	490	1 679	17 970	
5. Iekšlietu ministrija Ministère de l'Intérieur	14 159	862	184	1 046	15 077	
6. Izglītības ministrija Minist. de l'Instruct. publ.	33 604	1 429	3 057	4 486	38 055	
7. Kara ministrija Ministère de la Guerre	209 701	5 224	8 818	14 042	217 673	
8. Sabiedrisko lietu ministr. Ministère des Aff. publ.	3 856	711	709	1 420	5 117	
9. Satiksmes ministrija Ministère de la Communic.	17 001	1 162	319	1 481	16 599	
10. Tautas labklāj. ministr. Ministère de la Prévoyance sociale	18 913	1 733	2 629	4 362	23 172	
11. Tieslietu ministrija Ministère de la Justice	50 937	3 396	2 377	5 773	56 290	
12. Zemkopības ministrija Ministère de l'Agriculture	18 158	978	1 439	2 417	20 568	
13. Valsts kontrole Contrôle d'Etat	1 999	96	28	124	2 123	
Kopā — Total	413 795	17 573	21 819	39 392	8 885	444 302

¹⁾ Neieskaitot mācības iestādes un pārstāvniecības ārzemēs.

1937. gada pavasarī lūdza visus resorus iesūtīt ziņas, pēc noteiktas veidlapas, par grāmatu skaitu katrā valsts iestādē, kas patstāvīgi rīko budžetu, kā arī atsevišķi par valsts un valsts autonomiem uzņēmumiem, bet neieskaitot valsts mācības iestādes. Šādā veidā iegūtas ziņas par 296 speciālām bibliotēkām.

1937. gada 1. aprīlī valsts iestāžu un uzņēmumu speciālās bibliotēkās (neieskaitot Valsts bibliotēku, kas ir publiska) atradušās pavisam 444.302 grāmatas. Sadalījumā pa resoriem visvairāk grāmatu ir Kara ministrijas bibliotēkās. Tas izskaidrojams ar to, ka Kara ministrija nepiegrīež vērību tikai militārām apmācībām, bet ļoti lielu vērību piegrīež arī kaŗavīru vispārīgai izglītībai. Kara ministrijas bibliotēkās bez militāra satura grāmatām ir ievērojams skaits arī cita satura grāmatas. Pēdējās plašos apmēros izmanto obligātoriskā kaŗa dienesta kaŗavīri. 1937. gada 1. aprīlī no visām valsts iestāžu un uzņēmumu speciālo bibliotēku grāmatām gandrīz puse — 49,6% atradušās Kara ministrijas bibliotēkās. Pēc tam lielāks grāmatu skaits ir Tieslietu ministrijas bibliotēkās — 12,7%, Izglītības ministrijas bibliotēkās — 8,6% un Tautas labklājības ministrijas bibliotēkās — 5,2%.

No visām 444.302 speciālo bibliotēku grāmatām 280.806 vai 63,2% atrodas Rīgā. Valsts uzņēmumu un valsts autonomo uzņēmumu speciālās bibliotēkās ir pavisam 21.570 grāmatas.

1936./37. budžeta gadā valsts iestāžu un uzņēmumu speciālās bibliotēkās pienākušas klāt 39.392 jaunas grāmatas. No tām 17.573 vai 44,6% pirktas un 21.819 vai 55,4% saņemtas par velti vai apmaiņas ceļā pret resora izdotām grāmatām.

No 1936./37. budžeta gadā valsts iestāžu un uzņēmumu speciālo bibliotēku pirktām grāmatām visvairāk pirkušas Kara ministrijas bibliotēkas — 29,7%, Tieslietu ministr. bibl. — 19,3% un Tautas labklājības ministrijas bibl. — 9,8%. Par vienu pirktu grāmatu samaksāts caurmērā Ls 5,60. Vienas grāmatas vidējā izmaksa visaugstāka ir Valsts kontrolei — Ls 13,20, pēc tam Satiksmes ministrijai — Ls 12,90 un Finanču ministrijai — Ls 10,90, bet viszemākā Kara ministrijai — Ls 3,00 un Izglītības mi-

nistrijai — Ls 3,50. Par velti visvairāk grāmatu saņēmusi Kara ministrija un Izglītības ministrija.

Kā iepriekšējā tabulā redzams, 1936./37. budžeta gadā visas speciālās bibliotēkas no apgrozības izņēmušas kopsummā 8.885 grāmatas. Grāmatu faktiskais pieaugums (no klātnākušām atņemot no apgrozības izņemtās) ir 30.507, kas sastāda 7,4% no grāmatu skaita 1936. gada 1. aprīlī. 1936./37. budžeta gadā grāmatu skaits atsevišķu resoru speciālās bibliotēkās pārmainījies šādi: absolūtos skaitļos visvairāk tas pieaudzis Kara ministrijai — par 7.972 vai 3,8%, pēc tam Tieslietu ministrijai par 5.353 vai 10,5%, Izglītības ministrijai par 4.451 vai 13,2%, Tautas labklājības ministrijai par 4.259 vai 22,5%, Zemkopības ministrijai par 2.410 vai 13,3%, Ministru kabinetam par 1.790 vai 15,6%, Finanču ministrijai par 1.599 vai 9,8%, Sabiedrisko lietu ministrijai par 1.261 vai 32,7%, Iekšlietu ministrijai par 918 vai 6,8%, Ārlietu ministrijai par 761 vai 4,4%, Valsts kontrolei par 124 vai 6,2%, Valsts Prezidenta sekretāriātam par 11 vai 2,6%, bet Satiksmes ministrijai samazinājies par 402 vai 2,4%.

Atsevišķu speciālo bibliotēku grāmatu saturs galvenā kārtā atbilst attiecīgo iestāžu darbības laukam, kas ne reti ir visai plašs.

Valsts iestāžu speciālās bibliotēkas pēc lieluma ir ļoti dažādas. Dažas no tām ir samērā mazas. Vairāk kā 1.000 grāmatu ir pavisam 122 bibliotēkās. Tai skaitā 5 ir tādas, kurās vairāk kā 10.000 grāmatu. No pēdējām vislielākā ir Armijas štāba bibliotēka, kurā ir 27.644 grāmatas. Pēc tam lielāks grāmatu skaits ir Ārlietu ministrijas bibliotēkā, kurā ir 18.075 dažāda satura grāmatas. Trešā pēc lieluma ar 12.359 grāmatām ir Kara resora bibliotēka Alūksnē. Izglītības ministrijas bibliotēkā ir 11.685 dažāda satura grāmatas. Piektā pēc lieluma ir Valsts statistiskās pārvaldes bibliotēka ar 11.029 grāmatām, starp kurām galvenā kārtā kā vietējās tā ārzemju statistikas grāmatas. Citu zemju statistikas iestāžu izdevumus Valsts statistiskā pārvalde iegūst apmaiņas ceļā pret saviem izdevumiem. Pārvaldes bibliotēkā grāmatas lasīšanai uz vietas pieejamas arī publikai.

VIII. Grāmatniecība. — *Littérature.*

A. Grāmatas. — *Livres.*

1. Izdotās grāmatas pēc valodām.

1. *Livres édités — répartition d'après les langues.*

Izdoto grāmatu skaits. Sakopojot statistiskas ziņas, par grāmatu uzskatīts iespieduma darbs grāmatas veidā. Grāmatu atšķiršanā no žurnāliem nav ņemts vērā tikai ārējais formāts, bet arī saturs, izdošanas biežums un citas pazīmes. Par grāmatu skaita statistisko vienību uzskatīts katrs grāmatas vai tās daļas atsevišķs izdevums. Skaitītas tikai Latvijā izdotās grāmatas, neņemot vērā latviešu valodā ārzemēs izdotās grāmatas.

Izdoto grāmatu skaits pēc valodām.

Nombre des livres édités — répartition par langues.

Gadi <i>Années</i>	Latviešu <i>Lettonne</i>	Vācu <i>Allemande</i>	Krievu <i>Russe</i>	Angļu <i>Anglaise</i>	Francūžu <i>Française</i>	Leišu <i>Lithuanienne</i>	Polu <i>Polonaise</i>	Pārējās un vairāk. <i>Autres et diverses</i>	Kopā <i>Total</i>
1919./20.	765	21	19	—	2	—	—	13	820
1921.	635	19	45	6	3	—	—	11	719
1922.	967	29	64	7	3	—	—	1	1 071
1923.	1 147	39	99	2	12	—	—	1	1 300
1924.	1 341	67	107	7	9	1	—	4	1 536
1925.	1 556	102	104	30	5	1	—	20	1 818
1926.	1 296	89	96	17	12	2	—	12	1 524
1927.	1 376	80	155	13	9	1	—	3	1 637
1928.	1 405	104	251	23	7	12	—	7	1 809
1929.	1 407	128	241	5	9	6	2	6	1 804
1930.	1 112	106	269	11	3	2	2	8	1 513
1931.	1 014	126	183	13	17	2	1	10	1 366
1932.	629	51	101	1	5	1	4	5	797
1933.	690	46	69	2	2	1	4	7	821
1934.	1 122	81	65	5	2	1	1	5	1 282
1935.	1 278	69	63	15	6	1	4	14	1 450
1936.	1 384	95	68	23	11	2	—	18	1 601
Kopā <i>Total</i>	19 124	1 252	1 999	180	117	33	18	145	22 868

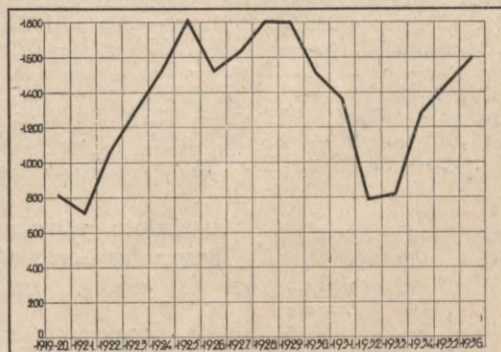
Kā iepriekšējā tabulā redzams, no 1929.—1932. gadam izdoto grāmatu skaits ievērojami

Izdoto grāmatu (1 eks.) lappušu skaits pēc valodām. *Nombre des pages par livre édité — d'après les langues.*

Gadi <i>Années</i>	Latviešu <i>Livres lettons</i>	Vācu <i>L. allemands</i>	Krievu <i>L. russes</i>	Angļu <i>L. anglais</i>	Francūžu <i>L. français</i>	Leišu <i>L. lituan.</i>	Polu <i>L. polonais</i>	Pārējās un vairākās <i>L. en autres langues</i>	Kopā <i>Total</i>
1919./20.	55 821	1 590	1 230	—	95	—	—	596	59 332
1921.	59 819	1 620	4 857	534	176	—	—	822	67 828
1922.	69 961	2 794	8 311	1 097	449	—	—	29	82 641
1923.	107 567	3 545	13 400	60	1 031	—	—	53	125 656
1924.	123 302	6 384	8 332	1 186	840	79	—	493	140 616
1925.	142 519	8 577	15 105	1 588	473	142	—	678	169 082
1926.	114 210	7 030	11 424	1 221	445	464	—	671	135 465
1927.	142 044	7 667	29 101	1 306	544	59	—	280	181 001
1928.	155 276	9 614	44 051	2 497	879	927	—	360	213 604
1929.	145 855	14 230	40 526	725	786	1 862	3	891	204 928
1930.	140 354	12 788	52 763	1 967	376	224	128	906	209 506
1931.	142 995	14 767	32 717	955	1 699	172	112	558	193 975
1932.	72 739	6 050	15 106	642	924	32	996	786	97 275
1933.	106 046	5 619	10 946	308	188	52	350	1 027	124 536
1934.	140 311	8 202	9 508	562	148	148	32	448	159 359
1935.	176 322	6 936	8 792	1 720	464	72	376	2 240	196 922
1936.	209 821	8 638	14 806	2 420	1 004	108	—	3 930	231 727
Kopā <i>Total</i>	2 095 962	126 051	320 975	18 788	10 521	4 341	2 047	14 768	2 593 453

samazinājies, bet pēdējos četros gados tas uzrāda atkal ievērojamu pieaugumu. 1936. gadā izdota pavisam 1.601 grāmata jeb uz 10.000 iedzīvotājiem 8 grāmatas. No 1936. gadā izdotām grāmatām 86,5% ir latviešu, 5,9% vācu, 4,3% krievu, 1,4% angļu, 0,7% francūžu, 0,1% leišu un 1,1% pārējās un vairākās valodās.

Izdoto grāmatu skaits. *Nombre des livres édités.*

Kopš 1919. gada izdotas pavisam 22.868 grāmatas, no tām 19.124 vai 83,6% latviešu valodā, 8,7% krievu, 5,5% vācu, 0,8% angļu, 0,5% francūžu. No atsevišķos gados izdotām grāmatām latviešu grāmatas sastāda 1919./20. gadā — 93,3%, 1921. gadā — 88,3%, 1922. g. — 90,3%, 1923. g. — 88,3%, 1924. g. — 87,3%, 1925. g. — 85,6%, 1926. g. — 85,0%, 1927. g. — 84,1%, 1928. g. — 77,7%, 1929. g. — 78,0%, 1930. g. — 73,3%, 1931. g. — 74,2%, 1932. g. — 78,9%, 1933. g. — 84,0%, 1934. g. — 87,5%, 1935. g. — 88,1% un 1936. g. — 86,5%. Starp izdotām grāmatām latviešu grāmatu procentuāli visvairāk bijis pašos pirmos gados, bet vismazāk 1930. un 1931. gadā.

Izdoto grāmatu lappušu skaits. Tā kā grāmatas pēc biežuma ir ļoti dažādas,

tas izdoto grāmatu kvantuma pilnīgākai noskaidrošanai, sakopotas arī ziņas par grāmatu lappušu skaitu. Šai nolūkam saskaitītas kopā visu izdoto grāmatu viena eksemplāra lappuses.

No 1919.—1936. gadam izdotām grāmatām kopsummā ir 2.593.453 lappuses. No atsevišķiem gadiem vislielākais lappušu skaits ir pēdējā, t. i. 1936. gadā, kaut gan šajā gadā izdoto grāmatu skaits nav vislielākais. No 1936. gadā izdoto grāmatu lappusēm 86,7% ir latviešu grāmatām, 6,4% krievu, 3,7% vācu, 1,0% angļu, 0,4% franču un 1,8% pārējo un vairāku valodu grāmatām.

No visu grāmatu lappusēm, kas izdotas no 1919.—1936. gadam, 80,8% ir latviešu grāmatām, 12,4% krievu, 4,8% vācu, 0,7% angļu, 0,4% franču un 0,9% pārējo un vairāku valodu grāmatām. No atsevišķos gados izdoto grāmatu lappušu kopskaita latviešu grāmatu lappuses sastāda: 1919.—20. g. — 94,1%, 1921. g. — 88,2%, 1922. g. — 84,7%, 1923. g. — 85,6%, 1924. g. — 87,7%, 1925. g. — 84,3%, 1926. g. — 84,3%, 1927. g. — 78,5%, 1928. g. — 72,7%, 1929. g. — 71,2%, 1930. g. — 67,0%, 1931. g. — 73,7%, 1932. g. — 74,8%, 1933. g. — 85,2%, 1934. g. — 88,0%, 1935. g. — 89,5% un 1936. g. — 86,7%. No at-

sevišķos gados izdoto grāmatu lappušu kopskaita latviešu grāmatu lappuses procentuāli vismazāk bijušas ap 1930. gadu, bet visvairāk pašos pirmos un beidzamos gados.

Izdoto grāmatu vidējais biežums, t. i. lappušu skaits, kas dabūts visu grāmatu lappušu skaitu dalot ar grāmatu skaitu, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, uzrāda ievērojamu palielināšanos. Izdoto grāmatu vidējais biežums 1919.—20. gadā bija 72 lpp., 1921. g. — 94, 1922. g. — 77, 1923. g. — 97, 1924. g. — 92, 1925. g. — 93, 1926. g. — 89, 1927. g. — 111, 1928. g. — 118, 1929. g. — 114, 1930. g. — 138, 1931. g. — 142, 1932. g. — 122, 1933. g. — 152, 1934. g. — 124, 1935. g. — 136 un 1936. g. — 145 lappuses. Sadalījumā pēc tautībām, no 1936. gadā izdotām grāmatām visbiežākās ir krievu grāmatas, kuŗām caurmērā 218 lappuses, pēc tam latviešu grāmatas ar 145 lpp., angļu grāmatas ar 105 lpp., vācu un franču grāmatas ar 91 lpp.

Izdoto grāmatu tirāža. Tirāža rāda zināmā laikā izdoto grāmatu iespiesto eksemplāru kopskaitu. Kamēr daļu no grāmatām iespiež dažos 100 eksemplāros, tikmēr daļu atkal dažos 10.000 eksemplāros.

Izdoto grāmatu koptirāža pēc valodām.

Tirage des livres édités — d'après les langues.

Valodas Langues	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1936. g.
Latviešu	3 300 760	3 003 481	1 533 520	1 613 270	2 358 745	3 287 717	3 707 326
Vācu	223 890	204 325	92 280	106 440	112 900	73 615	114 205
Krievu	603 890	325 590	130 050	108 590	94 450	74 813	106 030
Franču	2 030	17 600	9 600	1 900	700	1 600	8 010
Angļu	32 700	16 230	4 000	3 000	12 300	36 200	66 400
Leišu	6 000	2 000	100	1 600	1 000	1 000	1 500
Polu	2 000	3 000	5 000	9 000	1 000	3 400	18 960
Pārējās un vairākas	25 000	13 900	7 300	10 350	5 000	26 300	18 960
Kopā — Total	4 196 270	3 586 126	1 781 850	1 854 150	2 586 095	3 504 645	4 022 431

Ziņas par iespiesto grāmatu eksemplāru skaitu sakopotas sākot ar 1930. gadu. Grāmatu tirāža 1932. un 1933. gadā, sakarā ar saimniecisko krīzi, bijusi ļoti zema. Pēdējos trīs gados grāmatu tirāža atkal ļoti strauji pieaugusi un 1936. gadā ir vairāk kā divi reizes lielāka kā pirms 3 gadiem.

1936. gadā izdotās grāmatas iespiestas kopsummā 4.022.431 eksemplārā. Uz katru iedzīvotāju, bērns ieskaitot, iznāk vairāk kā 2 eksemplāri. No 1936. gadā iespiesto grāmatu eksemplāriem 92,2% ir latviešu, 2,8% vācu, 2,6% krievu un 2,4% pārējās un vairākās valodās. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, latviešu valodā izdoto grāmatu eksemplāru skaits vislielāks ir pēdējā, t. i. 1936. gadā un bez tam latviešu valodā izdoto eksemplāru skaits procentuāli pret visu eksemplāru kopskaitu ievērojami palielinājies. Tā 1930. gadā no koptirāžas latviešu valodā bijušas 78,7%, 1931. g. — 83,8%, 1932. g. — 86,1% 1933. g. — 87,0%, 1934. g. — 91,2%, 1935. g. — 93,8% un 1936. g. — 92,2%.

1930. gadā caurmērā katra grāmata iespiesta 2.773 eksemplāros, 1931. g. — 2.625, 1932. g. — 2.236, 1933. g. — 2.258, 1934. g. — 2.017, 1935. g. — 2.417, 1936. g. — 2.512 eksemplāros. Latviešu grāmatām vidējā tirāža ir lielāka kā pārējām grāmatām. No 1936. gadā izdotām grāmatām, latviešu grāmatas iespiestas caurmērā 2.679, bet krievu 1.559 un vācu 1.202 eksemplāros.

No 1930.—1936. gadam izdotās grāmatas iespiestas pavisam 21.531.567 eksemplāros, no tiem 18.804.819 vai 87,3% latviešu valodā. Iepriekšējos gados trūkst ziņu par izdoto grāmatu

tirāžu, bet pieņemot, ka laikā no 1919.—1929. g. izdotām 14.038 grāmatām bijusi tāda pat vidējā tirāža kā caurmērā no 1930.—1936. gadam (2.438), tad varam aprēķināt, ka no 1919.—1929. gadam izdotās grāmatas iespiestas pavisam 34.225.000 eksemplāros. Šādā veidā dabūjam, ka no 1919.—1936. gadam iespiesti pavisam 56 milj. grāmatu eksemplāri jeb caurmērā 30 eksemplāri uz katru iedzīvotāju, bērns ieskaitot.

Tulkojumi starp latviešu valodā izdotām grāmatām. Sakopojot ziņas par izdotām grāmatām, noskaidrots arī cik starp latviešu valodā izdotām grāmatām ir tulkojumi. Šādas ziņas sakopotas, sākot ar 1930. gadu.

1936. gadā no 1.384 latviešu valodā izdotām grāmatām 274 vai 19,8% ir tulkojumi no citām

Tulkojumu skaits un procents starp latviešu valodā izdotām grāmatām.

Nombre et proportionnalité des traductions parmi les livres en langue lettone.

Gadi Années	Grāmatu Livres		Tirāža Tirage		Lappušu Pages	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1930.	196	17,6	594 600	18,0	28 863	20,8
1931.	234	23,1	752 046	25,0	35 292	24,7
1932.	89	14,1	59 850	3,0	11 471	15,8
1933.	149	21,6	417 740	25,0	26 427	24,9
1934.	203	18,1	593 320	22,8	31 810	22,7
1935.	268	21,0	993 795	30,8	44 873	25,4
1936.	274	19,8	986 660	26,6	52 181	26,9
Kopā Total	1 413	19,8	4 342 011	23,1	230 917	23,8

valodām. Pēdējos septiņos gados tulkojumu procenti svārstījies no 14—23. No 1930.—1936. gadam izdotas pavisam 7.229 latviešu grāmatas, starp kurām 1.413 vai 19,5% tulkojumu. Kā iepriekšējā tabulā redzams, pēc iespiesto eksemplāru un grāmatu lapšu skaita tulkojumu procentuāli ir vairāk kā pēc grāmatu skaita.

No 18.804.819 latviešu valodā iespīestiem grāmatu eksemplāriem, kas izdoti laikā no 1930.—1936. gadam, 4.342.011 vai 23,1% ir tulkojumi. Ļoti maz tulkojumu bijis 1932. gadā.

2. Izdoto grāmatu saturs.

2. Livres édités — répartition par sujets.

Izdoto grāmatu skaits. Ziņas par izdoto grāmatu saturu sakopotas sākot ar 1919. g., bet nepārtrauktu salīdzināšanu traucē tas, ka sākot ar 1930. gadu grupējums izdarīts pēc Briseles starptautiskā bibliografiskā institūta decimālās klasifikācijas, kas pilnīgi atšķiras no iepriekšējā iedalījuma.

Izdoto grāmatu skaits pēc satura.

Nombre des livres édités — répartition par sujets.

Gadi Années	Skolas grāmatas Livres d'étude	Dailliteratūra Belles-lettres	Zinātniskas L. scientifiques	Garīga satura L. religieux	Oficiāli un orga- nizāciju raksti Ecrits offic. et des organisations	Kalendāri Almanachs	Pārējās Autres	Kopā Total
1919./20.	143	256	86	28	67	194	46	820
1921.	178	231	69	48	104	83	6	719
1922.	188	282	95	51	343	89	23	1071
1923.	211	473	190	56	118	85	167	1300
1924.	193	582	203	71	116	138	233	1536
1925.	372	524	266	117	283	177	79	1818
1926.	318	394	324	109	228	107	44	1524
1927.	185	566	465	99	139	128	55	1637
1928.	317	530	493	144	174	147	4	1809
1929.	179	630	529	169	128	156	13	1804

Līdz 1929. gadam grāmatas pēc satura sadalītas 7 daļās. No 1919.—1929. gadam izdotas pavisam 14.038 grāmatas, no tām visvairāk — 4.468 vai 31,8% bijušas dailliteratūras, 2.720 vai 19,4% zinātniskas, 2.284 vai 16,3% skolas grāmatas, 1.700 vai 12,1% oficiāli izdevumi un organizāciju raksti, 1.304 vai 9,3% kalendāri, 892 vai 6,3% garīga satura un 670 vai 4,8% pārējās grāmatas. Atzīmējams, ka no 1919.—1929. gadam visvairāk un visstraujāk palielinājies izdoto zinātnisko grāmatu skaits. Grāmatu sadalījums pēc satura, sākot ar 1930. gadu, redzams nākošā tabulā.

Sākot ar 1930. gadu, kā jau minēts, izdotās grāmatas pēc satura saskaņā ar decimālo klasifikāciju, sadalītas 10 grupās. No 1930.—1936. gadam izdotas pavisam 8.830 grāmatas, kas pēc satura sadalās šādi: 3.055 vai 34,6% literatūra, 2.468 vai 27,9% sabiedriskās zinātnes, 1.048 vai 11,9% lietojamās zinātnes, 505 vai 5,7% vēsture un ģeografija, 498 vai 5,6% reliģija, 429 vai 4,9% vispārējie raksti, 272 vai 3,1% filozofija, 261 vai 3,0% māksla un sports, 202 vai 2,3% eksaktās zinātnes un 92 vai 1,0% valodniecība. Atsevišķos gados izdoto grāmatu sadalījums pēc satura uzrāda nelielas atšķirības. No 1936. gadā izdotām (1.601) grāmatām 33,5% ir literatūra, 29,9% sabiedriskās zinātnes, 11,7% lietojamās zinātnes, 7,3% vēsture un ģeografija, 4,9% vispārējie raksti, 3,8% reliģija, 3,0% filozofija, 2,8% eksaktās zinātnes, 2,4% māksla un sports un 0,6% valodniecība.

Izdoto grāmatu skaits. — Nombre des livres édités.

Saturs — Sujets	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1936. g.
Vispārējie raksti Ecrits généraux	69	84	39	42	54	63	78
Filozofija Philosophie	47	61	27	25	19	45	48
Reliģija Religion	116	85	50	46	84	56	61
Sabiedriskās zinātnes Sciences publiques	395	354	225	249	348	418	479
Valodniecība Linguistique	11	16	9	10	18	18	10
Eksaktās zinātnes Sciences exactes	25	27	15	8	30	53	44
Lietojamās zinātnes Sciences appliquées	168	191	95	94	150	163	187
Māksla un sports Arts et sports	43	34	30	23	49	42	40
Literatūra Littérature	556	460	274	294	443	491	537
Vēsture un ģeografija Histoire et géographie	83	54	33	30	87	101	117
Kopā — Total	1513	1366	797	821	1282	1450	1601

No grāmatām, kas izdotas laikā no 1919.—1936. gadam, 83,6% ir latviešu valodā. Latviešu valodā izdoto grāmatu sadalījums pēc satura redzams nākošās 2 tabulās.

Latviešu valodā izdoto grāmatu skaits pēc satura. Nombre des livres lettons — répartition par sujets.

Gadi Années	Skolas grāmatas	Dailliteratūra	Zinātniskas	Garīga satura	Oficiāli un organizāciju raksti	Kalendāri	Pārējās	Kopā Total
1919./20.	136	236	80	24	66	185	38	765
1921.	147	215	57	39	98	73	6	635
1922.	147	264	72	46	326	81	21	967
1923.	162	456	153	54	112	76	134	1147
1924.	140	529	159	61	107	124	221	1341
1925.	267	465	223	101	262	160	78	1556
1926.	246	333	284	96	203	92	42	1296
1927.	142	452	392	93	130	114	53	1376
1928.	237	360	396	120	159	130	3	1405
1929.	133	427	422	147	119	147	12	1407

No 1919.—1929. gadam latviešu valodā izdotas 11.895 grāmatas, no tām 3.737 vai 31,4% dailliteratūras, 2.238 vai 18,8% zinātniskas, 1.757 vai 14,8% skolas grāmatas, 1.592 vai 13,4% oficiāli un organizāciju raksti, 1.182 vai 9,9% kalendāri, 781 vai 6,6% garīga satura, un 608 vai 5,1% pārējās. Kā tabulā redzams, visvairāk un visstraujāk pieaudzis zinātnisko grāmatu skaits.

Latviešu valodā izdoto grāmatu skaits. Nombre des livres édités en langue lettonne.

Saturs Sujets	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1936. g.
Vispārējie raksti	59	64	28	38	47	50	60
Filozofija	32	44	14	18	18	31	33
Reliģija	102	73	38	36	74	45	53
Sabiedriskās zinātnes	294	271	181	198	300	365	389
Valodniecība	10	9	3	10	17	11	8
Eksaktās zinātnes	24	17	14	7	28	46	38
Lietojamās zinātnes	154	151	91	92	144	156	165
Māksla un sports	35	33	25	19	44	31	36
Literatūra	339	311	209	249	392	455	507
Vēsture un ģeografija	63	41	26	23	58	88	95
Kopā — Total	1112	1014	629	690	1122	1278	1384

No 1930.—1936. gadam latviešu valodā izdotas 7.229 grāmatas, no tām 2.462 vai 34,1% literatūras, 1.998 vai 27,6% sabiedrisko zinātņu, 953 vai 13,2% lietojamo zinātņu, 421 vai 5,8% reliģijas, 394 vai 5,5% vēstures un ģeografijas, 346

vai 4,8% vispārējie raksti, 223 vai 3,1% mākslas un sporta, 190 vai 2,6% filozofijas, 174 vai 2,4% eksakto zinātņu un 68 vai 0,9% valodniecības grāmatu.

No 1930.—1936. g. izdoto grāmatu skaits pēc valodām un satura.

Nombre des livres édités de 1930 à 1936 — répartition d'après les langues et par sujets.

Saturis — Sujets	Latviešu							Kopā Total
	Vācu	Krievu	Angļu	Francu	Polu	Pārējās un vairākas	Kopā	
Vispārējie raksti	346	51	10	—	10	—	12	429
Filozofija	190	10	67	1	1	1	2	272
Reliģija	421	29	38	2	—	4	4	498
Sabiedriskās zinātnes	1 998	242	127	50	15	6	30	2 468
Valodniecība	68	3	3	5	2	—	11	92
Eksaktās zinātnes	174	23	—	2	1	—	2	202
Lietojamās zinātnes	953	59	25	3	5	—	3	1 048
Māksla un sports	223	14	15	1	1	2	5	261
Literatūra	2 462	75	505	3	2	2	6	3 055
Vēsture un ģeogrāfija	394	68	28	3	9	1	2	505
Kopā — Total	7 229	574	818	70	46	16	77	8 830

Kā jau minēts, starp latviešu grāmatām visvairāk ir literatūras grāmatu, bet starp vācu grāmatām sabiedrisko zinātņu. No vācu grāmatām, kas izdotas laikā no 1930.—1936. gadam, 242 vai 42,2% ir sabiedrisko zinātņu, bet literatūras grāmatu ir tikai 13,1%. Turpretim tai pašā laikā izdotās krievu grāmatas izceļas ar ļoti augstu literatūras grāmatu procentu. No 818 krievu valodā izdotām grāmatām 505 vai 61,7% ir literatūras, bet sabiedrisko zinātņu grāmatu tikai 15,5%. Starp pārējo valodu grāmatām vairākumā ir sabiedrisko zinātņu grāmatas.

Izdoto grāmatu lappušu skaits. Itā kā grāmatu lielums pēc lappušu skaita ir ļoti dažāds, tad interesanti noskaidrot, kā iz-

doto grāmatu lappušu kopskaits sadalās pēc grāmatu satura. Dati par grāmatu lappušu skaitu dod pilnīgāku pārskatu par izdotās literatūras daudzumu dažādās nozarēs.

Izdoto grāmatu (1 eks.) lappušu skaits pēc grāmatu satura.

Nombre des pages par exemplaire édité — d'après les sujets.

Gadi Années	Skolas grāmatas	Dailliteratūra	Zinātniskās	Garīga satura	Oficiāli un organizāciju raksti	Kalendāri	Pārējās	Kopā Total
1919./20.	12 024	24 753	5 377	972	3 726	11 628	852	59 392
1921.	21 648	23 222	6 097	1 971	8 327	6 180	383	67 828
1922.	24 439	24 965	12 331	3 491	10 227	6 533	655	82 641
1923.	24 337	49 872	26 162	5 308	6 526	7 830	5 621	125 656
1924.	25 091	63 352	19 409	4 254	9 550	11 523	7 437	140 616
1925.	33 138	62 855	26 612	6 465	24 777	13 226	2 009	169 082
1926.	25 728	43 317	34 132	3 920	17 529	9 686	1 153	135 465
1927.	19 708	89 178	43 121	3 136	13 028	10 522	2 308	181 001
1928.	34 495	88 390	44 114	4 968	25 865	15 620	152	213 604
1929.	17 476	85 834	59 920	7 259	16 860	16 374	1 205	204 928

No 1919.—1929. gadam izdotas pavisam 14 038 grāmatas, kuŗām kopsummā (no katras grāmatas ņemot vienu eksemplāru) ir 1.380.153 lappuses, no tām 555.738 vai 40,3% ir dailliteratūras grāmatām, 277.275 vai 20,1% zinātniskām, 238.084 vai 17,2% skolas grāmatām, 136.415 vai 9,9% oficiāli un organizāciju rakstu izdevumiem, 109.122 vai 7,9% kalendāriem, 41.744 vai 3,0% garīga satura un 21.775 vai 1,6% pārējām grāmatām.

Laikā no 1919.—1929. gadam izdoto grāmatu vidējais biezums ir 98 lappuses, bet atsevišķi pēc satura visbiežākās ir literatūras grāmatas, kuŗām caurmērā bijušas 124 lpp., pēc tam skolas grāmatas ar 104 lpp., zinātniskās ar 102 lpp., kalendāri ar 84 lpp., oficiāli un organizāciju raksti ar 80 lpp., garīga satura ar 47 lpp. un pārējās grāmatas ar 33 lappusēm.

Izdoto grāmatu lappušu skaits. — *Nombre des pages des livres édités.*

Grāmatu saturs Sujets	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1936. g.
	Vispārējie raksti	9 007	14 100	5 827	6 618	8 665	8 042
Filozofija	5 526	7 356	2 425	2 614	2 618	5 512	8 404
Reliģija	6 206	8 748	3 924	5 272	6 246	4 836	7 710
Sabiedriskās zinātnes	57 011	51 267	29 635	37 229	41 245	55 197	66 675
Valodniecība	1 754	2 574	3 732	2 332	3 486	2 316	1 766
Eksaktās zinātnes	2 241	2 192	1 533	626	2 504	4 631	5 757
Lietojamās zinātnes	21 496	20 018	11 485	13 336	13 370	17 169	17 898
Māksla un sports	2 766	3 029	2 280	2 204	3 818	4 155	2 890
Literatūra	92 600	74 949	31 637	49 680	66 987	79 464	90 501
Vēsture un ģeogrāfija	10 899	9 742	4 797	3 625	10 425	15 600	17 050
Kopā Total	209 506	193 975	97 275	124 536	159 359	196 922	231 727

No 1930.—1936. gadam izdotas pavisam 8.830 grāmatas, kuŗām kopsummā ir 1.213.300 lappuses, no tām 485.818 vai 40,0% literatūras grāmatām, 338.259 vai 27,9% sabiedrisko zinātņu, 114.772 vai 9,5% lietojamo zinātņu, 72.138 vai 6,0% vēstures un ģeogrāfijas, 65.335 vai 5,4% vispārējo rakstu, 42.942 vai 3,5% reliģijas, 34.455 vai 2,8% filozofijas, 21.137 vai 1,7% mākslas un sporta, 19.484 vai 1,6% eksakto zinātņu un 18.960 vai 1,6% valodniecības grāmatām.

No 1930.—1936. gadam izdoto grāmatu vidējais biezums ir 137 lappuses, bet atsevišķi pēc satura visbiežākās bijušas valodniecības grāmatas, kuŗām caurmērā 206 lpp., pēc tam literatūras ar 159 lpp., vispārīgo rakstu ar 152 lpp., vēstures un ģeogrāfijas ar 143 lpp., sabiedrisko zinātņu ar 137 lpp., filozofijas ar 127 lpp., lietojamo zinātņu ar 110 lpp., eksakto zinātņu ar 96 lpp., reliģijas ar 86 lpp., un mākslas un sporta grāmatas ar 81 lappusi.

Nākošās divās tabulās redzams, kā latviešu valodā izdoto grāmatu lappušu skaits sadalās pēc grāmatu satura.

Latviešu valodā izdoto grāmatu lappušu skaits pēc satura.

Nombre des pages des livres édités en langue lettone répartition par sujets.

Gadi Années	Skolas grāmatas	Dailliteratūra	Zinātniskās	Garīga satura	Oficiāli un organizāciju raksti	Kalendāri	Pārējās	Kopā Total
1919./20.	10 796	24 049	4 772	835	3 702	10 975	692	55 821
1921.	17 867	22 539	4 382	1 591	7 563	5 494	383	59 819
1922.	18 812	24 467	7 141	3 283	9 864	5 769	625	69 961
1923.	18 447	49 289	17 058	4 934	6 401	6 949	4 489	107 567
1924.	17 887	59 546	15 260	3 888	9 324	10 342	7 055	123 802
1925.	23 291	55 545	21 246	5 366	23 617	11 477	1 977	142 519
1926.	17 974	37 251	29 695	3 603	16 526	8 022	1 129	114 210
1927.	14 855	66 021	34 158	2 974	12 795	9 013	2 228	142 044
1928.	25 697	53 190	34 838	4 043	24 879	12 557	72	155 276
1929.	12 419	48 764	48 361	5 603	16 477	13 207	1 024	145 855

Laikā no 1919.—1929. gadam latviešu valodā izdotām 11.895 grāmatām kopsummā (no katras grāmatas ņemts viens eksemplārs) ir 1.116.374 lappuses, no tām 440.661 vai 39,5% dailliteratūras grāmatām, 216.911 vai 19,4% zinātniskām, 178.045 vai 15,9% skolas, 131.158 vai 11,8% oficiālo un organizāciju rakstu izdevumiem, 93.805 vai 8,4% kalendāriem, 36.120 vai 3,2% garīga satura un 19.674 vai 1,8% pārējām grāmatām.

No 1919.—1929. gadam latviešu valodā izdoto grāmatu vidējais biežums ir 94 lappuses, pie kam atsevišķi dailliteratūras grāmatām — 118, skolas — 101, zinātniskām — 97, oficiāliem un organizāciju rakstiem — 82, kalendāriem — 79, garīga satura — 46 un pārējām grāmatām 32 lappuses.

Laikā no 1930.—1936. gadam latviešu valodā izdotām 7.229 grāmatām kopsummā ir 979.588 lappuses, no tām 376.620 vai 38,5% dai-

Latviešu valodā izdoto grāmatu lappušu skaits.
Nombre des pages des livres édités en langue lettone.

Satura — Sujets	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1936. g.
	Vispārējie raksti	7 330	10 592	4 171	5 988	7 597	6 160
Filozofija	3 071	4 192	1 202	1 740	2 420	3 880	4 762
Reliģija	4 907	7 394	2 916	4 384	5 444	2 768	6 334
Sabiedriskās zinātnes	42 133	42 402	23 789	31 342	36 939	48 559	57 525
Valodniecība	1 042	2 348	1 514	3 332	3 374	762	766
Eksaktās zinātnes	2 091	1 746	1 517	588	2 424	4 247	4 399
Lietojamās zinātnes	19 394	17 723	10 639	13 094	12 915	16 877	17 272
Māksla un sports	2 282	2 901	1 596	1 816	3 407	3 237	2 600
Literatūra	49 572	46 285	21 505	41 313	59 228	74 978	83 739
Vēsture un ģeogrāfija	8 532	7 412	3 890	2 449	6 563	13 854	13 114
Kopā — Total	140354	142 995	72 739	106 046	140 311	176 322	200 821

literatūras grāmatām, 282.689 vai 28,9% sabiedrisko zinātņu, 107.914 vai 11,0% lietojamo zinātņu, 55.814 vai 5,7% vēstures un ģeogrāfijas, 52.148 vai 5,3% vispārējo rakstu, 35.147 vai 3,6% reliģijas, 21.267 vai 2,2% filozofijas, 17.839 vai 1,8% mākslas un sporta, 17.012 vai 1,7% eksakto zinātņu un 13.138 vai 1,3% valodniecības grāmatām.

No 1930.—1936. gadam latviešu valodā izdoto grāmatu vidējais biežums ir caurmērā 136 lappuses, pie kam visbiežākās ir valodniecības grāmatas, kurām caurmērā 193 lappuses, pēc tam literatūras grāmatām — 153, vispārējo rak-

stu — 151, vēstures un ģeogrāfijas — 142, sabiedrisko zinātņu — 141, lietojamo zinātņu — 113, filozofijas — 112, eksakto zinātņu — 98, reliģijas — 83 un mākslas un sporta grāmatām caurmērā 80 lappuses.

Izdoto grāmatu tirāža. Iespējamo eksemplāru skaits zināmā mērā ir atkarīgs no tā, pie kādas satura grupas pieder izdodamā grāmata. Atsevišķu nozaļu grāmatas pieprasa šaurākas aprindas, un to tirāža ir zemāka kā grāmatām, kuras var ieinteresēt plašākas aprindas. Par izdoto grāmatu tirāžu ziņas sakopotas sākot ar 1930. gadu.

Izdoto grāmatu koptirāža.
Tirage des livres édités.

Satura — Sujets	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1936. g.
Vispārējie raksti	178 880	289 895	76 890	46 100	106 750	166 640	210 110
Filozofija	107 670	120 250	51 990	55 250	29 750	60 490	98 925
Reliģija	475 400	335 230	108 700	136 800	197 450	111 450	171 654
Sabiedriskās zinātnes	1 133 107	927 571	528 850	654 570	679 170	1 108 082	1 356 993
Valodniecība	35 700	34 810	24 550	15 150	37 180	21 475	14 325
Eksaktās zinātnes	27 363	20 400	14 480	9 100	34 030	47 905	50 515
Lietojamās zinātnes	444 655	457 230	224 900	188 840	306 500	334 945	373 181
Māksla un sports	118 460	122 460	67 040	29 205	95 800	45 183	62 965
Literatūra	1 449 845	1 153 380	608 100	697 095	944 790	1 384 270	1 448 465
Vēsture un ģeogrāfija	225 190	124 900	76 350	22 040	154 675	224 205	235 298
Kopā — Total	4 196 270	3 586 126	1 781 850	1 854 150	2 586 095	3 504 645	4 022 431

Laikā no 1930.—1936. gadam izdotās 8.830 grāmatas iespiestas kopsummā 21.531.567 eksemplāros, no tiem pēc satura 7.685.945 vai 35,7% literatūras, 6.388.343 vai 29,7% sabiedrisko zinātņu, 2.330.251 vai 10,8% lietojamo zinātņu, 1.536.684 vai 7,1% reliģijas, 1.075.265 vai 5,0% vispārējo rakstu, 1.062.658 vai 4,9% vēstures un ģeogrāfijas, 541.113 vai 2,5% mākslas un sporta, 524.325 vai 2,4% filozofijas, 203.793 vai 1,0% eksakto zinātņu un 183.190 vai 0,9% valodniecības grāmatu eksemplāri. Atsevišķi no 1936. gadā izdoto grāmatu 4.022.431 eksemplāra 36,0% ir literatūra, 33,7% sabiedriskās zinātnes, 9,3% lietojamās zinātnes, 5,8% vēsture un ģeogrāfija, 5,2% vispārējie raksti, 4,3% reliģija, 2,3% filozofija, 1,6% māksla un sports, 1,2% eksaktās zinātnes un 0,4% valodniecība. Šie skaitļi rāda, ka pēdējā — 1936. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, procentuāli vairāk ie-

spiestas sabiedrisko zinātņu un vēstures un ģeogrāfijas grāmatu eksemplāru, bet reliģijas grāmatu eksemplāru mazāk.

No 1930.—1936. gadam izdotās grāmatas iespiestas caurmērā 2.438 eksemplāros, bet sadaļumā pēc satura, visaugstākā tirāža bijusi reliģijas grāmatām, kuras iespiestas caurmērā 3.086 eksemplāros, pēc tam sabiedrisko zinātņu — 2.588, literatūras — 2.516, vispārējo rakstu — 2.506 lietojamo zinātņu — 2.224, vēstures un ģeogrāfijas — 2.104, mākslas un sporta — 2.073, valodniecības — 1.991, filozofijas — 1.928 un eksakto zinātņu — 1.009 eksemplāros.

No 1930.—1936. gadam latviešu valodā izdotās 7.229 grāmatas iespiestas pavisam 18.804.819 eksemplāros, no tiem pēc satura 6.648.785 vai 35,4% literatūras, 5.321.408 vai 28,3% sabiedrisko zinātņu, 2.237.636 vai 11,9% lietojamo zinātņu, 1.370.514 vai 7,3% reliģijas,

Latviešu valodā izdoto grāmatu tirāža.
Tirage des livres édités en langue lettome.

Saturs — Sujets	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1936. g.
Vispārējie raksti	169 080	274 320	56 440	43 600	101 000	156 040	199 330
Filozofija	79 590	105 650	37 240	44 250	28 100	50 140	87 625
Reliģija	413 250	326 310	95 400	110 300	173 200	100 600	151 454
Sabiedriskās zinātnes	861 807	714 961	452 550	537 520	585 170	1 001 537	1 167 863
Valodniecība	32 500	22 810	8 550	15 150	35 680	4 875	10 825
Eksaktās zinātnes	26 163	18 040	14 000	8 400	33 430	46 455	47 215
Lietojamās zinātnes	425 405	414 490	218 800	186 140	300 500	330 425	361 876
Māksla un sports	112 310	121 460	62 540	26 005	90 300	41 930	59 615
Literatūra	983 205	884 440	522 550	623 955	882 390	1 345 910	1 406 335
Vēsture un ģeografija	197 450	121 000	65 450	17 950	128 975	209 805	215 188
Kopā — Total	3 300 760	3 003 481	1 533 520	1 613 270	2 358 745	3 287 717	3 707 326

999.810 vai 5,3% vispārējo rakstu, 955.818 vai 5,1% vēstures un ģeografijas, 514.160 vai 2,7% mākslas un sporta, 432.595 vai 2,3% filozofijas, 193.703 vai 1,0% eksakto zinātņu un 130.390 vai 0,7% valodniecības grāmatu eksemplāri. Latviešu grāmatas iespiestas caurmērā 2.601 eksemplārā, bet atsevišķi reliģijas — 3.255, vispārējo rakstu — 2.890, literatūras — 2.701 un sabiedrisko zinātņu — 2.663 eksemplāros.

Tulkojumi starp latviešu valodā izdotām grāmatām. Ļoti raksturīgi ir skaitļi par tulkojumu skaitu un procentu starp dažāda satura latviešu valodā izdotām grāmatām.

Tulkojumi starp latviešu valodā izdotām grāmatām no 1930.—1936. gadam.

Traductions des livres édités en langue lettome de 1930 à 1936.

Saturs — Sujets	Grāmatu Livres		Lappušu Pages		Tirāža Tirage	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Vispārējie raksti	5	1,4	129	0,3	9 560	1,0
Filozofija	69	36,3	7 572	35,6	157 290	36,4
Reliģija	81	19,2	8 264	23,5	315 520	23,0
Sabiedriskās zinātnes	71	3,6	8 390	3,0	178 321	3,4
Valodniecība	2	2,9	94	0,7	2 025	1,6
Eksaktās zinātnes	6	3,4	1 182	6,9	7 900	4,1
Lietojamās zinātnes	38	4,0	4 489	4,2	75 185	3,4
Māksla un sports	21	9,4	1 796	10,1	36 500	7,1
Literatūra	1 084	44,0	192 226	51,0	3 460 560	52,0
Vēsture un ģeografija	36	9,1	6 775	12,1	99 150	10,4
Kopā — Total	1 413	19,5	230 917	23,6	4 342 011	23,1

No 1930.—1936. gadam latviešu valodā izdots pavisam 7.229 grāmatas, starp kurām 1.413 vai 19,5% tulkojumu. Kā absolūti, tā relatīvi visvairāk tulkojumu ir starp literatūras grāmatām. No 1930.—1936. gadam latviešu valodā izdots pavisam 2.462 literatūras grāmatas, bet no tām 1.084 vai 44,0% ir tulkojumi. No tulkojumu kopskaita literatūras grāmatas sastāda 76,7%. Pēc tam tulkojumu procenta augstuma ziņā nāk filozofijas grāmatas, starp kurām 36,3% un reliģijas grāmatas, starp kurām 19,2% tulkojumu. Starp pārējo saturu grāmatām tulkojumu procentuāli ievērojami mazāk. Kā iepriekšējā tabulā redzam, pēc lappušu skaita un iespiesto eksemplāru skaita, tulkojumu procentuāli vairāk kā pēc grāmatu skaita. Tulkojumi caurmērā pēc grāmatu skaita sastāda 19,5%, bet pēc lappušu skaita 23,6% un pēc tirāžas 23,1%. Starp literatūras grāmatām pēc grāmatu skaita tulkojumu ir 44,0%, bet pēc lappušu skaita 51,0% un pēc tirāžas 52,0%. Tas norāda uz to, ka tulkotie darbi bijuši lielāki un arī iespiesti lielākā eksemplāru skaitā kā oriģināldarbi.

Atsevišķi 1936. gadā izdoto latviešu grāmatu skaitā ir 274 tulkojumi ar 52.181 lapas pusi, kas iespiesti kopsummā 986.660 eksemplāros. Starp minētām 274 grāmatām 244 vai 89,0% literatūras grāmatas, kurām kopsummā 47.775 lappuses un 893.710 eksemplāri. No pārējām 30 tulkojumu grāmatām 9 ir reliģijas, 6 filozofijas, 6 sabiedrisko zinātņu, 4 vēstures un ģeografijas, 2 lietojamo zinātņu, 2 mākslas un sporta un 1 eksakto zinātņu.

B. Žurnāli. — Revues.

Izdoto žurnālu skaits. Lai gan žurnāls ir ikdienišķa, katram pazīstama lieta, tomēr žurnālam vēl līdz šim trūkst noteiktas definīcijas. Sakopojot statistiskās ziņas, žurnālu atšķiršanai no citiem periodiskiem izdevumiem, ņemtas vērā vairākas pazīmes, kā ārējais formāts, saturs, satura aktuālitate un izdevuma

nosaukums. Žurnāls zināmā mērā ir grāmatas un laikraksta apvienojums. Grāmata ir vairāk vai mazāk nobeigts izdevums ar zināmu saturu, bet žurnāli galvenā kārtā apmierinās ar mazākiem apcerējumiem un lielākus darbus sadala pa vairākām burtnīcām, un bez tam žurnāla saturs ir vairāk aktuāls un pat informatīvs. Laik-

Izdoto žurnālu skaits pēc iznākšanas vietām.
Reuves parues — par endroits d'édition.

Apgabali Provinces	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.
	Rīga	41	46	57	100	116	162	209	195	172	168	186	229	208	215	194	134
Vidzeme	—	—	1	5	4	2	3	2	6	5	7	10	11	9	6	10	10
Kurzeme	2	1	1	3	5	6	6	14	6	6	9	14	14	10	11	8	5
Zemgale	2	—	1	2	3	3	4	2	7	4	8	12	14	10	12	9	6
Latgale	—	3	3	5	5	8	9	7	7	5	8	6	4	5	8	5	3
Latvija Lettonie	45	50	63	115	133	181	231	220	198	188	218	271	251	249	231	166	154
To starpā: Dont:																	
Liepāja	2	1	1	3	4	5	5	11	5	5	8	9	10	7	7	6	3
Jelgavā	2	—	—	2	1	3	4	2	7	4	7	10	9	7	11	6	4
Daugavpilī	—	1	1	2	2	5	5	5	3	3	4	3	2	3	4	2	—
Valmierā	—	—	—	3	3	2	3	1	—	1	2	1	2	1	2	2	2

raksta saturs turpretim galvenā kārtā ir tikai informatīvs.

Sakopojot statistiskās ziņas par skaitīšanas vienību pieņemts katrs patstāvīgs žurnāls. Pieļikumi, lai arī tiem dots atsevišķs nosaukums, un lai arī tie atšķiras ar ārējo formātu un saturu, nav uzlūkotī par atsevišķām skaitīšanas vienībām. Visi pielikumi, kas nav atsevišķi tirgus priekšmeti, t. i., kas nav atsevišķi abonējami un pārkami, skaitīti par pamatizdevuma sastāvdaļu. Tā, piemēram, „Brīvās Zemes“ pielikumi „Zemes Spēks“ un „Ilustrētais pielikums“, kuŗi pēc satura un ārējā formāta atbilst žurnālam nav par žurnāliem skaitīti, bet uzlūkotī kā laikraksta „Brīvā Zeme“ sastāvdaļa.

Izdoto žurnālu skaits pirmos pēckara gados strauji palielinājies; 1920. gadā iznākuši 45, bet 1926. gadā jau 231 žurnāls. Visvairāk žurnālu izdots 1931. gadā. Sākot ar 1932. gadu izdoto žurnālu skaits samazinājies. Jāatzīmē, ka agrāk laikrakstu un žurnālu skaits atradās ciešā atkarībā no politiskiem notikumiem. Gados, kad notika saeimas vēlēšanas, strauji pieauga laikrakstu un žurnālu skaits, lai pēc vēlēšanām atkal izbeigtu savu iznākšanu. Šiem laikrakstiem un žurnāliem bija pārejošs politisks raksturs. Īsi pirms saeimas un pašvaldību vēlēšanām radās jauni nenozīmīgi laikraksti un žurnāli kuŗiem iznāca tikai dažī numuri, jo pēc vēlēšanām tie parasti pārtrauca iznākšanu. Ar to laikrakstu un žurnālu skaits tika ievērojami pacelts, lai gan tie bija mazi un iznāca tikai īsu laiku. Tā piemēram, 1930. g. iznāca 103 laikraksti, 1931. g., kad notika saeimas vēlēšanas, iznāca 168 laikraksti, bet 1932. g. vairs tikai 133. Žurnālus galvenā kārtā izdod Rīgā. No 1936. gadā izdotiem 154 žurnāliem Rīgā izdoti 130 vai 84,4%. 19 žurnāliem bijuši bezmaksas pielikumi.

No 1936. gadā izdotiem 154 žurnāliem lielāko daļu — 89 vai 57,8% izdevušas sabiedrības, 43 vai 27,9% atsevišķas personas, 19 vai 12,3% valsts iestādes un 3 vai 2,0% pašvaldību iestādes.

No 1936. gadā izdotiem 154 žurnāliem 132 vai 85,7% ir latviešu valodā, 8 vācu, 7 krievu, 1 angļu, 1 poļu, 1 lībiešu un 4 vairākās valodās.

No 1936. gadā izdotiem 132 latviešu žurnāliem Rīgā izdoti 109, Jelgavā 4, Liepājā un Rēzeknē katrā 3, Valmierā un Rūjienā katrā 2 un pa vienam žurnālam Kemeross, Siguldā, Cēsīs, Mazsalacā, Alūksnē, Zeltīnos, Talsos, Tērvetē un Jēkabpilī. No svešvalodās izdotiem žurnāliem visi izdoti Rīgā, izņemot lībiešu žurnālu, kas izdots Dundagas pagastā, Mazirbē. Bezmaksas pielikumus 1936. gadā pievienojuši 17 latviešu, 1 krievu un 1 poļu žurnāls.

Parastākais žurnālu iznākšanas biežums ir 1 reiz mēnesī. Žurnāli, kas iznāk vienreiz mēnesī, 1936. gadā sastāda 54,5% no žurnālu kopskaita. Pēc tam skaita ziņā ierindojas žurnāli, kas iznāk katru nedēļu. 1936. gadā 2 reiz nedēļā iznācis 1 žurnāls, 1 reiz nedēļā 18, 2 reiz mēnesī 11, 1 reiz mēnesī 84, 6 reiz gadā 13, 4 reiz gadā 13, 3 reiz gadā 3 un retāk un nēnoteikti 11 žurnāli.

No latviešu žurnāliem 1936. gadā 73 vai 55,3% iznāk 1 reiz mēnesī, 16 vai 12,1% vienreiz nedēļā, 11 vai 8,3% sešreiz gadā, 10 vai 7,6% divreiz mēnesī.

Ļoti noderīgi ir skaitļi par žurnālu sadalīšanos pēc satura, bet šis jautājums visai grūti padodas statistiskai apstrādāšanai, jo ne reti žurnāla saturs ir visai nenoteikts un atkarīgs no gadījuma apstākļiem. Dati par žurnālu sadalīšanos pēc satura sakopoti tikai pēdējos ga-

dos, vadoties pēc Briseles starptautiskā bibliografijas institūta decimālās klasifikācijas. Katrs žurnāls, lai arī tajā ir vairākas nozares, iedalīts vienā grupā, vadoties no izdevēja deklarējuma un žurnāla galvenā nolūka.

No 1936. gadā izdotiem 154 žurnāliem 59 vai 38,3% ir sabiedrisko zinātņu, 40 vai 26,0% reliģiski, 22 vai 14,3% lietojamo zinātņu, 17 vai 11,0% literatūras, 12 vai 7,8% mākslas un sporta, 3 vai 1,9% vispārīgu rakstu un 1 vai 0,7% tīro zinātņu. No latviešu valodā izdotiem žurnāliem 46 ir sabiedrisko zinātņu, 34 reliģiski, 22 lietojamo zinātņu, 15 literatūras, 11 mākslas un sporta, 3 vispārīgu rakstu un 1 tīro zinātņu žurnāls.

1936. gadā izdoto žurnālu lielums. Žurnālu lieluma noskaidrošanai ievāktas ziņas par žurnālu biežumu pēc lapušu skaita un par lapušu lielumu. Šīs ziņas sakopotas par visu žurnālu viena normāla numura vienu eksemplāru.

No 1936. gadā izdotiem žurnāliem 24 nav bijis vairāk par 10 lappusēm, 42 žurnāliem 11—20 lpp., 21 žurnālam 21—30 lpp. 27 žurnāliem 31—40 lpp., 13 žurnāliem 41—50 lpp., 20 žurnāliem 51—100 lpp. un 7 vairāk par 100 lappusēm. No žurnāliem, kas iznāk vairāk kā 1 reiz mēnesī, neviens nav bijis biežāks par 50 lappusēm.

Žurnālu formāta parastais lielums ir 300—500 kv. cm. Šajā lielumā bijuši 82 vai 53,3% no visiem.

Pēc žurnālu lapušu skaita un lieluma aprēķināts eksemplāra lielums katram žurnālam.

Žurnālu atšķirības pēc lieluma ir ļoti ievērojamas. Prāvs skaits žurnālu ir mazi. 58 vai 37,7% no visiem žurnāliem ir tādi, kuŗiem lapušu kopplatība nepārsniedz 1 kv. metru. Tai skaitā 5 žurnāli ir pat tik mazi, ka lapušu kopplatība nepārsniedz 1/5 kv. m. Pēdējie pēc lieluma atgādina vairāk skrejlapu nekā žurnālu. Žurnālu parastais lielums ir no 1—3 kv. m. Šajā lieluma grupā ietilpst 80 vai 51,90% no visiem. Ir arī visai lieli žurnāli. Tā 8 žurnāliem viena eksemplāra lapušu kopplatība pārsniedz 5 kv. metrus un tie formāta ziņā līdzinās grāmatai. Žurnālu lielums stāv zināmā sakarībā ar iznākšanas biežumu. Biežāk iznākošie žurnāli ir caurmērā mazāki. Viena žurnāla vidējais lielums (lapušu kopplatība) ir 1,02 kv. m. Žurnāla eksemplāra lielums ir atkarīgs arī no žurnāla satura. Caurmērā vismazāki ir reliģiskie žurnāli, kuŗu vidējais lielums nesasniedz 3/4 kv. metra, bet vislielāki ir literatūras un sabiedrisko zinātņu žurnāli.

Žurnālu numuru skaits un tirāža 1936. g. Katram žurnālam gada laikā iznāk viens vai vairāki numuri. Atsevišķa numura iespiesto eksemplāru skaits ir žurnāla tirāža.

1936. gadā izdotiem 154 žurnāliem iespiesti pavisam 2.345 numuri. Rīgā izdotiem žurnāliem iespiesti 2.034 numuri, kas ir 86,7% no numuru kopskaita. Latviešu valodā iznākuši 132 žurnāli, kuŗiem iespiesti pavisam 2.082 numuri. No žurnālu kopskaita latviešu valodā iespiestie sastāda 85,7%, bet no numuru kopskaita 88,8%. Caurmērā uz vienu žurnālu iznāk 15 numuri.

Žurnāli pēc tirāžas augstuma uzrāda ļoti lielas atšķirības. Žurnālu, kuŗu numurus neiespiež vairāk kā 500 eksemplāros, ir 28, starp tiem 12 žurnāli pat tādi, kuŗus neiespiež vairāk kā 300 eksemplāros. Vairāk kā 1000 eksemplāros iespiesti 84 vai 54,5% no visiem žurnāliem. No pēdējiem četrus iespiež vairāk kā 10.000 eksemplāros. Visu žurnālu (viena numura) koptirāža ir 390.110 eksemplāri.

Tālāk bez atsevišķu numuru tirāžas noskaidrojams arī visu iespiesto žurnālu eksemplāru kopskaits.

1936. gadā izdoti 154 žurnāli, kuriem kopsummā 2.345 numuri, iespiesti pavisam 8.488.949 eksemplāros. Caurmērā uz 1 žurnālu iznāk 55.123 un uz 1 numuru 3.620 eksemplāri. No visiem 1936. gadā iespiestiem žurnālu eksemplāriem 8.074.934 ir latviešu, 203.700 krievu, 104.000 poļu, 79.315 vācu, 5.500 angļu un 21.500 vairākās valodās. Rīgā izdotie žurnāli 1936. gadā iespiesti 8.111.314 eksemplāros, kas sastāda 95,6% no iespiesto eksemplāru kopskaita. Latviešu žurnālu eksemplāru skaits no visu iespiesto žurnālu eksemplāru kopskaita sastāda 95,1%, lai gan starp žurnāliem latviešu žurnāli sastāda tikai 85,7%. Caurmērā uz katru iedzīvotāju iznāk vairāk kā 4 žurnālu eksemplāri.

1936. gadā izdotiem žurnāliem visu iespiesto eksemplāru lapušu kopplatība ir 14.901.674 kv. metri, tai skaitā latviešu žurnāliem 13.921.451 kv. m. Caurmērā uz katru iedzīvotāju, bērnus ieskaitot, iznāk 7,6 kv. metri liela lapušu platība.

Izplatītie žurnālu eksemplāri 1936. g. Kā zinām, ne visus iespiestos eksemplārus izdodas izplatīt. Daļa no tiem paliek izdevniecībās vai arī vēlāk tiek izlietoti makulatūrā. No 1936. gadā iespiestiem 8.488.949 eksemplāriem izplatīti 7.023.811 vai 82,7%. Izplatīto eksemplāru skaits pēc valodām sadalās šādi: 6.702.011 vai 95,4% latviešu, 135.438 vai 1,9% krievu, 91.000 vai 1,3% poļu, 70.629 vai 1,0% vācu, 16.000 vairāku valodu, 4.853 angļu un 3.880 libiešu. Caurmērā uz katru iedzīvotāju iznāk 3,6 žurnālu eksemplāri. Uz vienu latviešu tautības iedzīvotāju iznāk 4,6 latviešu žurnālu eksemplāri, bet vāciešiem uz 1 piederīgo iznāk tikai 1,1 un krieviem 0,6 viņu valodas žurnālu. Piezīmējams, ka šie skaitļi attiecas tikai uz Latvijā izdotiem žurnāliem. Lielāku skaitu vācu žurnālu ievēd no ārzemēm.

No 1936. gadā iespiesto žurnālu eksemplāru lapušu kopplatības (14.901.674 kv. m.) izplatīti pavisam 12.775.563 kv. m. vai 85,7%. Izplatīto eksemplāru lapušu kopplatība pēc žurnālu valodas sadalās šādi: 12.054.837 kv. m. vai 94,4% latviešu, 394.670 kv. m. vai 3,1% krievu, 228.228 kv. m. vai 1,8% poļu, 66.959 kv. m. vai 0,5% vācu un 30.869 vai 0,2% pārējās un vairākās valodās.

Izplatītie žurnālu eksemplāri pēc satura sadalās šādi: 2.837.931 vai 40,4% literatūras, 1.526.617 vai 21,7% sabiedrisko zinātņu, 1.248.661 vai 17,8% reliģijas, 827.480 vai 11,8% lietojamo zinātņu, 569.306 vai 8,1% mākslas un sporta, 10.614 vispārīgu rakstu un 3.202 tīro zinātņu žurnālu eksemplāri. Bet izplatīto žurnālu eksemplāru lapušu kopplatība pēc žurnālu satura sadalās šādi: 5.941.786 kv. metri vai 46,5% literatūras, 4.199.550 kv. m. vai 32,9% sabiedrisko zinātņu, 1.384.969 kv. m. vai 10,8% lietojamo zinātņu, 820.114 kv. m. vai 6,4% reliģijas, 415.500 vai 3,3% mākslas un sporta, 9.873 kv. m. vispārīgo rakstu un 3.771 kv. m. tīro zinātņu. Tā tad no izplatīto eksemplāru lapušu kopplatības gandrīz pusi (46,5%) sastāda literārie un gandrīz trešo daļu (32,9%) sabiedrisko zinātņu žurnāli, bet reliģiskie žurnāli, kas pēc eksemplāru skaita ar 17,8% ierindojas trešā vietā, no lapušu kopplatības sastāda tikai 6,4%.

Žurnālu abonētāji un pircēji. Žurnālu statistikas uzdevums ir arī pēc iespējas noskaidrot izplatīto žurnālu teritoriālo novietojumu. Šis ir visai grūts uzdevums, jo periodisko rakstu izplatīšana notiek dažnedažādos veidos. Vispirms pašas izdevniecības žurnālus

piesūta iedzīvotājiem, bet tam izdevniecības žurnālu izplatīšanu nodod speciāliem uzņēmumiem, žurnālus izplata arī caur sabiedriskām organizācijām un lielu skaitu žurnālu izplata arī caur atkalpārdevējiem.

Izsekot visu gada laikā izplatīto eksemplāru teritoriālam novietojumam ir ļoti liels darbs, tādēļ pārvalde apmierinājas ar ziņu ievākšanu tikai par katru žurnāla vienu numuru. Tā kā atsevišķu žurnālu noņēmēju sastāvs ir visai nemainīgs, tad skaitļi par žurnāla viena numura noņēmējiem ir pietiekoši atbilstoši arī pārējiem gada laikā izdotiem numuriem.

Šeit sakopotās ziņas par žurnālu eksemplāru teritoriālo novietojumu attiecas galvenā kārtā uz 1937. gada sākumu, jo tās ievāktas par katru žurnāla pēdējo numuru, kas iznācis līdz 1937. g. 7. maijam.

Sakopojot statistiskās ziņas žurnālu eksemplāri pēc izplatīšanas veida šķiroti 2 daļās: 1) tieši abonētājiem — visi tie eksemplāri, kas nosūtīti tieši žurnālu lietotājiem (lasītājiem) pret atlīdzību vai par velti un 2) ar atkalpārdevējiem izplatītie, t. i. visi tie eksemplāri, kuri tieši lasītāji nav zināmi, bet zināma tikai atkalpārdevēju-izdalītāju atrašanās vieta. Pirmās daļas eksemplāru teritoriālo novietojumu iespējams iegūt visai precīzu, jo zināma žurnāla lietotāja dzīves vieta, bet grūtāk ir ar otro grupu, jo šeit žurnāla tiešais noņēmējs nav zināms un jāapmierinās ar atkalpārdevēju (kioska, veikala) atrašanās vietu. Ņemot vērā, ka atkalpārdevēju atrašanās vieta var pa daļai arī nesakrist ar žurnālu lasītāju dzīves vietu, pilnīgāku novērtējumu izdarīšanai šeit sniegtas ziņas atsevišķi par katru no minētām 2 grupām.

Pavisam bijuši 240.788 žurnālu abonētāji, no kuriem 7.921 vai 3,3% dzīvojuši ārzemēs. Neskaitot ārzemēs dzīvojošos ir pavisam 232.867 žurnālu abonētāji. No tiem Rīgā 55.913 (24,0%), Vidzemē — 55.704 (23,9%), Latgalē — 43.673 (18,8%), Kurzemē — 38.943 (16,7%) un Zemgalē — 38.634 (16,6%). Pilsētās atrodas 110.699 vai 47,5% no žurnālu abonētājiem, bet laukos 122.168 vai 52,5% no visiem. No laukos dzīvojošiem abonētājiem Vidzemē dzīvo 41.437 (33,9%), Latgalē — 28.594 (23,4%), Zemgalē — 27.777 (22,7%) un Kurzemē — 24.360 (20,0%).

No visiem 232.867 vietējiem žurnālu abonētājiem 223.570 vai 96,0% abonējuši latviešu žurnālus, 4.220 vai 1,8% vācu, 2.478 vai 1,1% krievu, 1.410 vai 0,6% poļu un 1.189 vai 0,5% pārējo un vairāku valodu žurnālus. No pilsētās dzīvojošiem 110.699 abonētājiem 103.007 vai 93,0% abonējuši latviešu, 4.198 vai 3,8% vācu, 1.947 vai 1,8% krievu, 626 vai 0,6% poļu un 921 vai 0,8% pārējo un vairāku valodu žurnālus, bet no laukos dzīvojošiem 122.168 abonētājiem 120.563 vai 98,7% abonējuši latviešu, 784 vai 0,7% poļu, 531 vai 0,4% krievu, 22 vācu un 268 pārējo valodu žurnālus.

Ārzemēs dzīvojuši 7.921 Latvijā izdotu žurnālu abonētājs, no tiem 3.625 vai 45,8% abonējuši latviešu, 1.143 vai 14,4% vācu, 933 vai 11,8% krievu, 135 vai 1,7% poļu un 2.085 vai 26,3% pārējo un vairāku valodu žurnālus.

No 223.570 latviešu žurnālu abonētājiem 24,7% atrodas Vidzemē, 22,5% Rīgā, 18,6% Latgalē, 17,1% Kurzemē un 17,1% Zemgalē, bet kopsummā visās pilsētās 46,1% un laukos 53,9%. Kā redzam, žurnālu abonētāju laukos ir vairāk kā pilsētās, tas izskaidrojams ne tikai ar lielāku iedzīvotāju skaitu uz laukiem, bet arī ar to, ka lauku iedzīvotāji žurnālus galvenā kārtā iegūst abonējot, bet liels skaits pilsētnieku tos iegūst pērkot pa numuram no atkalpārdevējiem.

Caurmērā uz 100 iedzīvotājiem iznāk 11

Latviešu žurnālu abonētāji pēc dzīves vietām.
Abonnés aux revues lettonnes par localités.

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	Pilsētās <i>Dans les villes</i>	Laukos <i>A la campagne</i>	Kopā <i>Total</i>
Rīga	50 263	—	50 263
Rīgas apr.	2 961	11 349	14 310
Cēsu "	2 339	6 825	9 164
Valmieras "	4 075	8 835	12 910
Valkas "	2 924	6 862	9 786
Madonas "	1 858	7 227	9 085
Vidzeme	14 157	41 098	55 255
Liepājas apr.	7 423	9 121	16 544
Aizputes "	977	3 226	4 203
Kuldīgas "	1 964	4 135	6 099
Ventspils "	2 465	3 526	5 991
Talsu "	1 449	3 959	5 408
Kurzeme	14 278	23 967	38 245
Tukuma apr.	1 394	4 524	5 918
Jelgavas "	5 743	9 939	15 682
Bauskas "	1 066	5 113	6 179
Jēkabpils "	1 511	4 678	6 189
Ilūkstes "	946	3 303	4 249
Zemgale	10 660	27 557	38 217
Daugavpils apr.	7 320	9 171	16 491
Rēzeknes "	3 708	7 199	10 907
Ludzas "	1 620	6 656	8 276
Abrenes "	1 001	4 915	5 916
Latgale	13 649	27 941	41 590
Latvija — Lettonie	103 007	120 563	223 570

Neskaitot ārzemēs dzīvojošos, bijuši pavisam 131.254 žurnālu pircēji, no tiem Rīgā — 55.570 (42,3%), Vidzemē — 25.995 (19,8%), Kurzemē — 21.781 (16,6%), Zemgalē — 17.837 (13,6%) un Latgalē — 10.071 (7,7%). Žurnālu pārdošana pa numuriem notiek galvenā kārtā pilsētās un biežāk apdzīvotās vietās, jo 80,6% no žurnālu pircējiem tos pirkuši pilsētās. No pilsētās pārdotiem eksemplāriem vairāk kā puse pārdoti Rīgā un no laukos pārdotiem 38,6% pārdoti Vidzemē.

No visiem 131.254 vietējiem žurnālu pircējiem 125.647 vai 95,7% pirkuši latviešu žurnālus, 3.172 vai 2,4% krievu, 1.425 vai 1,1% vācu, 275 vai 0,2% poļu un 735 vai 0,6% pārējo un vairāku valodu žurnālus. Atsevišķi pilsētās no 105.748 pircējiem 100.241 vai 94,8% pirkuši latviešu, 3.072 vai 2,9% krievu, 1.425 vai 1,3% vācu, 275 poļu un 735 pārējo un vairāku valodu žurnālus, bet laukos no 25.506 pircējiem 25.406 pirkuši latviešu un tikai 100 krievu žurnālus.

Ārzemēs no 3.207 žurnālu pircējiem 243 vai 7,6% pirkuši latviešu, 906 vai 28,2% vācu, 1.000 vai 31,2% krievu un 1.058 vai 33,0% pārējo un vairāku valodu žurnālus.

Latviešu žurnālu pircēji pēc piršanas vietām.
Acheteurs des revues lettonnes — par endroits d'achat.

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	Pilsētās <i>Dans les villes</i>	Laukos <i>A la campagne</i>	Kopā <i>Total</i>
Rīga	51 427	—	51 427
Rīgas apr.	5 636	3 894	9 530
Cēsu "	2 273	1 409	3 682
Valmieras "	3 310	1 579	4 889
Valkas "	3 319	1 288	4 607
Madonas "	1 515	1 622	3 137
Vidzeme	16 053	9 792	25 845
Liepājas apr.	7 976	2 515	10 491
Aizputes "	935	876	1 811
Kuldīgas "	2 361	857	3 218
Ventspils "	2 256	1 249	3 505
Talsu "	1 448	1 064	2 512
Kurzeme	14 976	6 561	21 537
Tukuma apr.	1 590	1 138	2 728
Jelgavas "	6 641	2 622	9 263
Bauskas "	1 551	930	2 481
Jēkabpils "	1 356	998	2 354
Ilūkstes "	377	414	791
Zemgale	11 515	6 102	17 617
Daugavpils apr.	3 747	1 246	4 993
Rēzeknes "	1 435	620	2 055
Ludzas "	693	294	987
Abrenes "	395	791	1 186
Latgale	6 270	2 951	9 221
Latvija — Lettonie	100 241	25 406	125 647

latviešu žurnālu abonētāji, bet atsevišķi apgabalos — Vidzemē — 14, Rīgā, Kurzemē un Zemgalē — 13 un Latgalē — 7. Tā tad žurnālu abonētāju procents starp iedzīvotājiem caurmērā visos apgabalos, izņemot Latgali, ir ļoti vienāds. Starp 100 iedzīvotājiem pilsētās iznāk 14 un laukos 10 latviešu žurnālu abonētāji. Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē starp 100 lauku iedzīvotājiem katrā apgabalā iznāk 12, bet Latgalē 6 abonētāji.

No 4.220 vācu žurnālu abonētājiem Rīgā ir 3.791, Kurzemē — 206, Vidzemē — 108, Zemgalē — 99 un Latgalē — 16; no 2.478 krievu žurnālu abonētājiem Latgalē dzīvo 1.723, Rīgā — 617, Zemgalē — 73, Kurzemē — 33 un Vidzemē — 32; no poļu žurnālu abonētājiem Rīgā — 344, Latgalē arī 344, Vidzemē — 309, Zemgalē 241 un Kurzemē — 172. No visiem svešvalodu un vairāku valodu žurnālu abonētājiem, neskaitot ārzemēs dzīvojošos, Rīgā dzīvo 60,8%, Latgalē — 22,4%, Kurzemē — 7,5%, Vidzemē — 4,8% un Zemgalē — 4,5%.

Tikko minētie skaitļi attiecas vienīgi uz žurnālu abonētājiem, ieskaitot arī regulāros brīveksemplāru saņēmējus, bet bez tam daļa iedzīvotāju žurnālus iegūst pērkot pa numuram no izdalītājiem. Kā jau minēts, žurnālu pircējus iespējams sadalīt tikai pēc izdalītāju atrašanās vietām, kas arī pa lielāku daļu ir pircēju dzīves vieta. Zināmu nesaskaņu var radīt tas, ka lauku iedzīvotāji iebrucot pilsētās iegādājas atsevišķus žurnālu numurus. Pēdējos patiesībā vajadzētu pieskaitīt lauku iedzīvotājiem, bet tie pēc izdalītāju atrašanās vietas būs ieskaitīti pilsētās. Tas tomēr visumā nevar atstāt kautcik ievērojamu iespaidu, un žurnālu pircēju sadalījums pēc izdalītāju atrašanās vietām var dot apmierinošu pārskatu par žurnālu izplatīšanu apgabalos un apriņķos.

Pavisam bijis 134.461 žurnālu pircējs. Tas ir arī eksemplāru kopskaits, kas no visu žurnālu viena numura eksemplāriem izplatīti caur atkalpārdevējiem (kioskiem, veikaliem). No minētā eksemplāru kopskaita 3.207 vai 2,4% pārdoti ārzemēs un visi pārējie 131.254 eksemplāri Latvijā.

No visiem 125.647 latviešu žurnālu pircējiem (neskaitot ārzemēs) 40,9% pirkuši Rīgā, 20,6% Vidzemē, 17,2% Kurzemē, 14,0% Zemgalē un 7,3% Latgalē. No tiem 79,8% pirkuši pilsētās un tikai 20,2% laukos, jo lauku iedzīvotāji žurnālus iegūst galvenā kārtā abonēšanas ceļā. Caurmērā uz 100 iedzīvotājiem iznāk 6 žurnālu pircēji, bet atsevišķi pilsētās 14 un laukos 2.

No 1.425 vācu žurnālu pircējiem Rīgā ir 1.339, Zemgalē — 39, Kurzemē — 35 un Latgalē — 12; no 3.172 krievu žurnālu pircējiem Rīgā ir 1.929, Latgalē — 703, Kurzemē — 209, Zemgalē — 181 un Vidzemē — 150; no 275 poļu žurnālu pircējiem Rīgā ir 140 un Latgalē 135, bet pārējo un vairāku valodu žurnālu 735 eksemplāri pirkti tikai Rīgā. No visiem svešvalodu un vairāku valodu žurnālu pircējiem Rīgā ir 73,9%, Latgalē — 15,2%, Kurzemē — 4,3%, Zemgalē — 3,9% un Vidzemē — 2,7%.

**Žurnālu ieguvēji (abonētāji un pircēji) pēc žurnālu satura.
Abonnés et acheteurs des revues — par contenu.**

Abonētāju dzīves vieta vai žurnāla pirkšanas vieta <i>Localités des abonnés ou endroits d'achat des revues</i>	Vispārīgi raksti			Reliģija			Sabiedriskās zinātnes			Tīrās zinātnes			Lietojamās zinātnes			Maksa un sports			Literatūra			K O P Ā			
	Pilsētas	Laukos	K o p ā	Pilsētas	Laukos	K o p ā	Pilsētas	Laukos	K o p ā	Pilsētas	Laukos	K o p ā	Pilsētas	Laukos	K o p ā	Pilsētas	Laukos	K o p ā	Pilsētas	Laukos	K o p ā	Pilsētas	Laukos	K o p ā	
																									102
Rīga (ville)	102	—	102	—	204	12 079	10 278	—	12 079	10 278	—	31 994	31 994	—	31 994	111 483	—	111 483	—	—	—	—	—	—	—
Rīgas apr. (distr.)	655	9	664	2 627	3 454	8 27	15 714	2 103	6 144	8 247	856	3 227	4 083	458	467	925	3 756	2 896	8 717	15 416	24 133	8 717	15 416	24 133	
Cēsu	—	—	—	922	1 640	3 205	4 652	1 447	3 919	6 431	597	2 731	3 328	614	227	841	1 238	1 211	4 626	8 303	12 929	4 626	8 303	12 929	
Valmieras	—	—	—	2 148	3 318	3 019	6 431	2 512	3 919	6 431	1 092	2 872	3 964	782	336	1 118	1 863	1 184	7 426	10 466	17 892	7 426	10 466	17 892	
Valkas	—	—	—	1 170	2 148	3 318	6 431	1 624	3 295	2 133	3 579	5 712	5	6	11	215	486	1 439	954	2 893	8 193	2 893	8 193	14 450	
Madonas	—	—	—	217	1 042	1 259	5 190	1 248	3 942	5 190	646	2 252	2 898	254	333	587	1 024	1 321	2 345	3 398	8 897	2 345	3 398	8 897	
Vidzeme	665	9	674	4 556	8 410	12 966	30 232	9 443	20 789	30 232	3 966	12 850	16 816	2 379	1 578	3 957	9 320	7 606	16 926	30 424	51 275	16 926	30 424	51 275	
Liepājas apr. (distr.)	—	—	—	3 914	3 556	7 470	4 718	2 972	7 690	1 412	3 876	5 288	1 073	202	1 275	4 703	1 051	5 754	15 828	27 488	11 660	15 828	27 488		
Aizputes	—	—	—	585	1 085	1 670	384	1 589	1 973	384	822	1 167	145	110	255	457	508	965	1 920	4 117	6 037	965	1 920	6 037	
Kuldīgas	—	—	—	1 104	759	1 863	1 302	2 546	3 848	4 7	468	799	1 267	178	138	316	1 289	783	2 072	4 345	5 032	2 072	4 345	5 032	
Ventspils	—	—	—	1 614	1 422	3 036	1 180	2 153	3 333	5	434	623	1 057	334	123	457	1 208	742	1 950	4 775	5 066	1 950	4 775	5 066	
Talsu	—	—	—	738	1 155	1 893	1 704	2 271	2 975	4	404	763	1 167	175	296	903	740	1 643	2 928	5 053	7 981	1 643	2 928	5 053	
Kurzeme	—	—	—	7 955	7 977	15 932	8 288	11 531	19 819	25	3 063	6 883	9 946	1 905	694	2 599	8 560	3 824	12 384	29 796	30 928	3 824	12 384	29 796	
Tukuma apr. (distr.)	—	—	—	580	1 001	1 581	686	2 241	2 927	4	512	1 199	1 711	287	136	423	927	1 114	2 041	2 996	5 697	2 041	2 996	5 697	
Ilgavas	—	—	—	2 940	1 683	4 623	3 669	4 119	7 779	16	370	4 463	5 863	762	313	1 075	3 887	2 021	5 908	12 632	25 267	2 021	5 908	12 632	
Bauskas	—	—	—	349	921	1 270	575	2 390	2 965	3	474	1 842	2 316	257	397	966	774	1 740	6 071	8 695	6 071	6 071	8 695	12 632	
Jēkabpils	—	—	—	728	955	1 683	1 072	2 170	3 242	9	307	1 650	1 957	145	157	302	672	764	1 436	2 933	5 703	1 436	2 933	5 703	
Iļūkstes	—	—	—	296	284	580	644	2 313	2 957	7	176	626	802	85	92	177	189	464	853	1 394	3 786	464	853	1 394	
Zemgale	—	—	—	4 893	4 844	9 737	6 637	13 233	19 870	36	2 839	9 810	12 649	1 536	838	2 374	6 641	5 137	11 778	22 582	33 889	5 137	11 778	22 582	
Daugavpils apr. (distr.)	—	—	—	1 371	2 488	3 859	7 308	4 710	12 018	8	932	1 851	2 783	601	157	758	2 352	1 418	3 770	12 572	10 638	3 770	12 572	10 638	
Rēzeknes	—	—	—	1 467	1 869	3 336	2 287	3 805	6 092	8	12	20	468	234	119	353	1 077	957	2 034	5 541	7 937	2 034	5 541	7 937	
Ludzas	—	—	—	354	1 823	2 177	1 262	2 115	3 407	7	6	13	284	2 450	62	153	451	536	987	2 479	7 032	987	2 479	7 032	
Abrenes	—	—	—	238	1 723	1 961	507	2 692	3 599	8	12	167	487	654	106	194	162	955	1 117	1 570	5 975	1 117	1 570	5 975	
Latgale	—	—	—	3 430	7 903	11 333	11 794	13 322	25 116	31	1 851	6 003	7 854	1 014	444	1 458	4 042	3 866	7 908	22 162	31 552	3 866	7 908	22 162	
Latvija — Leftonia	767	9	776	36 548	29 134	65 682	77 274	58 875	136 149	391	123	514	23 798	35 546	59 344	17 112	3 554	20 666	60 557	216 447	147 674	20 666	60 557	216 447	
Igaunija	—	—	—	403	—	—	—	538	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lietuva	—	—	—	1 169	—	—	—	663	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pārējās valstis	—	—	—	2 147	—	—	—	2 591	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
K o p ā — Total	776	—	776	69 401	—	—	—	139 941	—	564	—	59 870	—	21 857	—	82 840	—	375 249	—	—	—	—	—	—	—

Koppārskata iegūšanai sastādīts kopsavilkums par žurnālu abonētājiem un pircējiem. Teritoriālā sadalījumā pirmiem ņemta dzīves vieta, bet pēdējiem žurnāla pirkšanas vieta. Visi žurnālu abonētāji un pircēji, kuriem, kā iepriekš minēts, pieskaitīti arī visi brīveksemplāru saņēmēji, šai aprakstā vienkāršības labad nosaukti par žurnālu ieguvējiem. Ieguvēju skaits atbilst visu žurnālu viena numura izplatīto eksemplāru kopskaitam.

Kā iepriekšējā tab. (sk. 136. lpp.) redzams, pavisam ir 375.249 žurnālu ieguvēji. No tiem gan 11.128 vai 3,0% atradušies ārzemēs. Neskaitot ārzemes, pavisam ir 364.121 žurnālu ieguvējs, no tiem Rīgā 30,6%, Vidzemē — 22,4%, Kurzemē — 16,7%, Zemgalē — 15,5% un Latgalē — 14,8%. Trīs piektdaļas (59,4% no visiem žurnālu ieguvējiem ir pilsētās, lai gan pilsētās dzīvo tikai viena trešdaļa no iedzīvotājiem.

Žurnālu ieguvēju skaits starp 100 iedzīvotājiem.
Nombre des acquéreurs des revues pour 100 habitants.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Pilsētās Dans les villes	Laukos A la campagne	Kopā Total
Rīga	29	—	29
Rīgas apr.	47	17	22
Cēsu	53	16	21
Valmieras	39	16	21
Vaiķas	43	13	18
Madonas	55	13	17
Vidzeme	45	15	20
Liepājas apr.	26	23	25
Aizputes	56	14	19
Kuldīgas	37	11	17
Ventspils	29	15	20
Talsu	33	15	18
Kurzeme	30	16	21
Tukuma apr.	37	15	19
Jelgavas	32	20	24
Bauskas	54	15	19
Jēkabpils	31	15	18
Ilūkstes	17	8	9
Zemgale	32	15	19
Daugavpils apr.	21	7	11
Rēzeknes	34	6	9
Ludzas	28	8	10
Abrenes	48	6	7
Latgale	25	7	9
Latvija — Lettonie	30	12	19

Caurmērā uz katriem 100 iedzīvotājiem, bērņus ieskaitot, iznāk 19 žurnālu ieguvēji, pie kam sadalījumā pa apgabaliem visvairāk Rīgā — 29, pēc tam Kurzemē — 21, Vidzemē — 20, Zemgalē — 19 un Latgalē — 9. Laukos uz 100 iedzīvotājiem iznāk 12 žurnālu ieguvēji, bet atsevišķi Kurzemē — 16, Vidzemē un Zemgalē — 15 un Latgalē — 7. Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē šai ziņā stāvoklis vienāds, bet Latgalē relatīvais žurnālu ieguvēju skaits uz pusi mazāks. Pilsētās uz 100 iedzīvotājiem iznāk 30 žurnālu ieguvēju, tā tad 2½ reizes vairāk kā laukos. Sevišķi augsts relatīvais žurnālu ieguvēju skaits iznāk Vidzemes pilsētās.

Rīga iezīmējas ar augstu mākslas un sporta, tīro zinātņu un literatūras žurnālu ieguvēju procentu, bet zemāku lietojamo zinātņu un reliģijas žurnālu ieguvēju procentu. Vidzeme un Zemgale izceļas ar augstāku lietojamo zinātņu un Kurzeme ar augstāku reliģijas žurnālu ieguvēju procentu. No mākslas un sporta un lite-

rātūras žurnālu ieguvējiem Latgalē ir ievērojami mazāks procents, kā no pārējo žurnālu ieguvējiem.

No visiem 364.121 žurnālu ieguvēja (neskaitot ārzemes) 349.217 vai 95,9% ieguvuši latviešu žurnālus, 5.645 vai 1,5% vācu, 5.650 vai 1,6% krievu, 1.685 vai 0,5% poļu un 1.924 vai 0,5% pārējo un vairāku valodu žurnālus. Atsevišķi pilsētās no 216.447 žurnālu ieguvējiem 203.248 vai 93,9% ieguvuši latviešu, 5.623 vai 2,6% vācu, 5.019 vai 2,3% krievu, 901 vai 0,4% poļu un 1.656 vai 0,8% pārējo un vairāku valodu žurnālus, bet laukos no 147.674 žurnālu ieguvējiem 145.969 vai 98,8% ieguvuši latviešu, 784 poļu, 631 krievu, 22 vācu un 268 pārējo valodu žurnālus. Bez tam ārzemēs ir 11.128 žurnālu ieguvēji, no kuriem 3.868 vai 34,8% ieguvuši latviešu, 2.049 vai 18,4% vācu, 1.933 vai 17,4% krievu, 135 vai 1,2% poļu un 3.143 vai 28,2% pārējo un vairāku valodu žurnālus.

Latviešu žurnālu ieguvēji.
Acquéreurs des revues lettonnes.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Pilsētās Dans les villes	Laukos A la campagne	Kopā Total
Rīga	101 690	—	101 690
Rīgas apr.	8 597	15 243	23 840
Cēsu	4 612	8 234	12 846
Valmieras	7 385	10 414	17 799
Valkas	6 243	8 150	14 393
Madonas	3 373	8 849	12 222
Vidzeme	30 210	50 890	81 100
Liepājas apr.	15 299	11 636	27 035
Aizputes	1 912	4 102	6 014
Kuldīgas	4 325	4 992	9 317
Ventspils	4 721	4 775	9 496
Talsu	2 897	5 023	7 920
Kurzeme	29 254	30 528	59 782
Tukuma apr.	2 984	5 662	8 646
Jelgavas	12 384	12 561	24 945
Bauskas	2 617	6 043	8 660
Jēkabpils	2 867	5 676	8 543
Ilūkstes	1 323	3 717	5 040
Zemgale	22 175	33 659	55 834
Daugavpils apr.	11 067	10 417	21 484
Rēzeknes	5 143	7 819	12 962
Ludzas	2 313	6 950	9 263
Abrenes	1 396	5 706	7 102
Latgale	19 919	30 892	50 811
Latvija — Lettonie	203 248	145 969	349 217

Caurmērā uz 100 iedzīvotājiem iznāk 18 latviešu žurnālu ieguvēju, bet atsevišķi apgabalos: Rīgā — 26, Vidzemē un Kurzemē — 20, Zemgalē — 19 un Latgalē — 9, bet caurmērā visās pilsētās — 29 un laukos — 12.

No latviešu žurnālu ieguvējiem (neskaitot ārzemes): Rīgā ir 29,1%, Vidzemē — 23,2%, Kurzemē — 17,1%, Zemgalē — 16,0% un Latgalē — 14,6%; turpretim no krievu žurnālu ieguvējiem Rīgā ir 45,1%, Latgalē — 42,9%, Zemgalē — 4,5%, Kurzemē — 4,3% un Vidzemē — 3,2%, no vācu žurnālu ieguvējiem Rīgā ir 90,9%, Kurzemē — 4,3%, Zemgalē — 2,4%, Vidzemē — 1,9% un Latgalē — 0,5% un no poļu žurnālu ieguvējiem Rīgā ir 28,7%, Latgalē — 28,4%, Vidzemē — 18,4%, Zemgalē — 14,3% un Kurzemē — 10,2%.

No latviešu žurnālu ieguvējiem laukos ir 41,8%, bet no krievu žurnālu ieguvējiem tikai 11,2% un vācu — 0,4%.

C. Laikraksti. — *Journaux.*

Izdoto laikrakstu skaits. Sako-
pojot statistiskas ziņas, par laikrakstu uzskatīts
periodisks izdevums, kuŗa saturs galvenā kārtā
ir informatīvs. Par skaitīšanas vienību pie-
ņemts katrs patstāvīgs laikraksts. Pielikumi,
lai arī tiem dots atsevišķs nosaukums, un lai arī
tie atšķiras ar ārējo formātu, nav uzskatīti par
atsevišķām skaitīšanas vienībām. Visi pielikumi,

kas nav atsevišķi tirgus priekšmeti uzskatīti
kā pamatzdevuma sastāvdaļa. Arī pielikumu
daļas, kas sagatavotas pilnīgi patstāvīgi citās
redakcijās, un arī ja tās sagatavotas kopīgi vai-
rāk laikrakstiem, nav uzlūktas par atsevišķām
skaitīšanas vienībām. Tā, piemēram, „Letas”
pielikumi pie provinces laikrakstiem nav uzska-
tīti par patstāvīgu laikrakstu, lai gan tos rediģē
un izdod cita iestāde.

Izdoto laikrakstu skaits pēc iznākšanas vietām.
Journaux parus — par endroits d'édition.

Apgabali Provinces	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.
Rīga	15	19	22	27	45	74	50	67	45	35	39	67	56	82	68	27	25
Vidzeme	—	—	—	—	—	—	4	20	21	22	20	37	25	28	18	10	9
Kurzeme	6	7	11	14	18	15	14	25	21	22	16	24	25	22	21	6	6
Zemgale	1	2	2	8	7	9	10	18	12	14	21	26	19	23	25	6	5
Latgale	—	2	2	1	3	8	5	10	7	11	7	14	8	9	6	2	2
Latvija	22	30	37	51	73	109	83	140	106	104	103	168	133	164	138	51	47
Lettonie																	
To starpā: Dont:																	
Liepāja	4	6	8	11	10	9	8	10	8	9	5	10	10	12	9	2	2
Daugavpili	—	—	1	—	2	6	5	7	6	6	5	10	3	6	3	2	2
Jelgavā	1	2	2	6	4	4	5	6	5	4	8	10	8	11	11	3	3
Valmierā	—	—	—	1	—	1	1	3	3	3	4	8	3	4	2	1	1

1920. gadā iznākuši pavisam 22 laikraksti,
bet tālākos gados to skaits strauji pieaudzis.
Visvairāk laikrakstu bijis 1931. gadā, kad izdoti
pavisam 168 dažādi laikraksti. Pēc tam laik-
rakstu skaits samazinājies. 1936. gadā iznākuši
pavisam 47 laikraksti, no tiem vairāk kā puse
izdoti Rīgā.

1936. gadā 26 laikrakstiem bijuši pielikumi,
4 no tiem bijuši divējādi pielikumi. Lielākai
daļai pielikumi pievienoti 2 reizes mēnesī.

1936. gadā valsts iestādes izdevušas 3 laik-
rakstus, no kuŗiem 2 ir latviešu un 1 vācu val-
lodā. Dažādas sabiedrības izdevušas 29 laik-
rakstus, no kuŗiem 23 ir latviešu, 3 vācu, 2
krievu un 1 leišu valodā. No atsevišķu personu
izdotiem 15 laikrakstiem 8 ir latviešu, 3 vācu,
2 krievu un 2 žīdu valodā.

No 1936. gadā izdotiem laikrakstiem 33,vai
70,2% ir latviešu valodā, 7 vācu, 4 krievu, 2 žīdu
un 1 leišu valodā. No latviešu laikrakstiem
Rīgā izdoti 14, Vidzemē — 9, Kurzemē — 5,
Zemgalē — 4 un Latgalē — 1. No vācu laik-
rakstiem 5 izdoti Rīgā un pa vienam Liepājā un
Jelgavā. No krievu laikrakstiem 3 iznākuši
Rīgā un 1 Daugavpilī. Leišu un žīdu laikraksti
izdoti Rīgā.

Lai gan laikraksti galvenā kārtā apraksta
notikumus, par ko plašākās iedzīvotāju masās
var būt tikai aktuāla interese, tad tomēr ir pe-
riodiski izdevumi, kas iedalāmi pie laikrakstiem,
lai gan tie iznāk samērā reti. Vairāki laikrak-
sti iznāk tikai vienreiz mēnesī. Pēdējie ir tādi,
kas aprobežojas ar informācijas sniegšanu un
notikumu aprakstīšanu kādā noteiktā šaurākā
nozārē.

Laikrakstu lielākais vairums iznāk tikai 1
reiz nedēļā. Dienas laikrakstu, t. i. tādu, kas iz-
nāk 6 vai 7 reizes nedēļā 1936. gadā ir 12 vai
ceturtā daļa no visiem. 3 reiz nedēļā iznākuši
2, 2 reiz nedēļā 2, 1 reiz nedēļā 26, 2 reiz mēnesī
2 un vienreiz mēnesī 3 laikraksti. 1936. gadā
no latviešu laikrakstiem 1 iznācis 7 reiz ne-
dēļā, 6 sešreiz nedēļā, 2 trīsreiz nedēļā, 20 vien-
reiz nedēļā, 2 divreiz mēnesī un 2 vienreiz mē-
nesī. No vācu laikrakstiem 2 iznākuši sešreiz
nedēļā, 1 divreiz nedēļā, 3 vienreiz nedēļā un 1
vienreiz mēnesī. No krievu laikrakstiem 1 iz-
nācis septiņreiz nedēļā, 1 sešreiz nedēļā, 1 div-
reiz nedēļā un 1 vienreiz nedēļā. No žīdu laik-
rakstiem 1 iznācis sešreiz nedēļā un otrs vien-

reiz nedēļā. Leišu laikraksts iznācis vienreiz
nedēļā.

Par 1936. gadā iznākušiem laikrakstiem sa-
kopotas arī ziņas par laikrakstu numuru skaitu,
iespiesto eksemplāru kopskaitu, tirāžu, izplatīto
eksemplāru skaitu, laikrakstu lielumu un par
laikrakstu pircējiem un abonētājiem.

Laikrakstu numuru skaits 1936.
gadā. 1936. gadā visiem 47 laikrakstiem kop-
summā iznākuši 5.512 numuri, no tiem latviešu
laikrakstiem 3.450 vai 62,6%, vācu laikrakstiem
870 vai 15,8%, krievu laikrakstiem 814 vai 14,7%,
žīdu laikrakstiem 352 vai 6,4% un leišu laikrak-
stam 26 vai 0,5%.

Laikrakstu tirāža un iespiesto
eksemplāru kopskaits un lielums
1936. g. Tirāža rāda cik eksemplāros iespēj
laikraksta atsevišķu numuru. Šai ziņā starp at-
sevišķiem laikrakstiem ir ļoti lielas atšķirības.
Visu laikrakstu viena numura koptirāža 1936. g.
ir caurmērā 343.632 eksemplāri. Šis skaits ie-
gūts ņemot no visiem laikrakstiem pa vienam
numuram un saskaitot kopā šo numuru tirāžas.
No minētās laikrakstu koptirāžas latviešu laik-
rakstiem ir 272.449 vai 79,3%, vācu — 22.868 vai
6,6%, krievu — 37.803 vai 11,0%.

Tā kā numuru skaits laikrakstiem ir ļoti
dažāds, tad bez iepriekš minētās koptirāžas no-
skaidrojams arī visu gada laikā iespiesto ek-
semplāru kopskaits. 1936. gadā iespiesti pavi-
sam 87.039.386 laikrakstu eksemplāri, no tiem
69.625.537 vai 80,0% latviešu valodā, 10.379.299
vai 11,0% krievu un 4.388.050 vai 5,0% vācu
valodā.

Dažādo laikrakstu eksemplāri pēc lieluma
uzrāda ievērojamas atšķirības. Ja no katra
laikraksta ņemam vienu eksemplāru, tad šo
47 laikrakstu eksemplāru lapušu kopplatība
sastāda 50 kv. metrus. Izejot no eksemplāru
vidējā lieluma, visu 1936. gadā iespiesto laik-
rakstu eksemplāru lapušu kopplatība aprēķi-
nāma uz 190 milj. kv. metriem. Caurmērā uz
vienu iedzīvotāju, bērns ieskaitot, gada laikā
iznāk gandrīz 100 kv. metri liela laikrakstu lapa-
pušu kopplatība. No visu eksemplāru lapušu
kopplatības latviešu laikrakstiem ir 155 milj.
kv. m vai 81,0%, vācu laikrakstiem 14 milj.
kv. m vai 7,3% un krievu laikrakstiem 13 milj.
kv. m vai 7,0%.

**Laikrakstu ieguvēji pēc abonētāju un atkalpārdevēju dzīves vietām.
Acheteurs des journaux — par localités des abonnés et des revendeurs.**

Abonentu vai atkalpārdevēju dzīves vietas <i>Localités des abonnés ou des revendeurs</i>	Latviešu laikr. <i>Journaux lettons</i>			Vācu laikr. <i>Journaux allemands</i>			Krievu laikr. <i>Journaux russes</i>			Žīdu laikr. <i>Journaux juifs</i>			Leišu laikr. <i>Journaux lithuaniens</i>			K o p a — Total		
	Pilsētas	Laukos	Kopā	Pilsētas	Laukos	Kopā	Pilsētas	Laukos	Kopā	Pilsētas	Laukos	Kopā	Pilsētas	Laukos	Kopā	Pilsētas	Laukos	Kopā
R ī g a (ville)	96 085	—	96 085	13 134	—	13 134	18 530	—	18 530	5 420	—	5 420	310	—	310	133 479	—	133 479
Rīgas apr. (distr.)	12 465	11 641	24 106	671	114	785	364	35	399	—	2	2	50	10	60	13 550	11 802	25 352
Cēsu	3 814	5 447	9 261	65	32	97	25	8	33	3	3	10	5	15	15	9 917	5 492	15 409
Valkas	8 026	8 475	16 501	102	39	141	47	28	75	43	43	10	9	18	18	8 200	8 578	16 778
Valkas	5 329	4 726	10 055	43	19	62	35	3	66	27	5	8	8	16	16	5 437	4 749	10 226
Madonas	3 308	6 106	9 414	24	37	61	20	43	63	27	2	29	10	10	20	3 389	6 198	9 587
V i d z e m e	32 942	36 395	69 337	905	241	1 146	491	145	636	68	36	104	87	42	129	34 493	36 859	71 352
Liepājas apr. (distr.)	14 849	4 456	19 305	1 812	87	1 899	821	35	856	738	22	760	55	10	65	18 275	4 610	22 885
Alūpari	975	1 649	2 624	45	34	79	1	2	3	17	4	21	5	—	5	1 043	1 689	2 732
Kuldīgas	4 370	2 504	6 874	139	50	189	44	49	93	60	4	64	7	—	7	4 620	2 607	7 227
Ventspils	4 909	2 619	7 528	146	28	174	126	14	140	110	19	110	19	6	25	5 310	2 667	7 977
Talsu	3 534	2 355	5 889	108	29	137	23	44	67	71	25	96	13	—	13	3 749	2 453	6 202
K u r z e m e	28 637	13 583	42 220	2 250	228	2 478	1 015	144	1 159	996	55	1 051	99	16	115	32 997	14 026	47 023
Tukuma apr. (distr.)	3 293	2 858	6 151	68	54	122	84	20	104	142	—	142	—	—	—	3 587	2 932	6 519
Jelgavas	12 151	5 670	17 821	825	41	866	424	65	489	281	4	285	56	40	96	13 737	5 820	19 557
Bauskas	3 073	3 813	6 886	24	11	35	51	22	73	150	2	152	50	39	89	3 348	3 887	7 235
Jekabpils	2 579	2 987	5 566	11	14	25	23	35	58	16	22	38	27	42	69	2 656	3 100	5 756
Iļūkstes	507	1 469	1 976	1	15	16	33	9	42	—	2	2	15	59	74	556	1 554	2 110
Z e m g a l e	21 603	16 797	38 400	929	135	1 064	615	151	766	589	30	619	148	180	328	23 884	17 293	41 177
Daugavpils apr. (distr.)	8 366	3 320	11 686	107	15	122	3 194	862	4 056	1 543	15	1 558	12	13	25	13 222	4 225	17 447
Rezeknes	2 872	3 541	6 413	12	8	20	1 034	534	1 568	402	10	412	—	3	3	4 320	4 096	8 416
Ludzas	1 277	1 544	2 821	6	5	11	492	446	938	187	24	211	35	5	—	1 997	2 024	4 021
Abrenes	747	3 117	3 864	3	1	4	750	359	1 199	69	—	69	—	—	—	1 569	3 477	5 046
L a t v i e	13 262	11 522	24 784	128	29	157	5 470	2 201	7 671	2 201	49	2 250	47	21	68	21 108	13 822	34 930
L a t v i j a — L e t t o m e	192 529	78 297	270 826	17 346	633	17 979	26 121	2 641	28 762	9 274	170	9 444	691	259	950	245 961	82 000	327 961
Ā r z m e s — P a y s é t r a n g e r s	—	—	1 097	—	—	1 527	—	—	7 047	—	—	710	—	—	35	—	—	10 416
K o p ā — T o t a l	—	—	271 923	—	—	19 566	—	—	35 809	—	—	10 154	—	—	985	—	—	338 377

Izplatīto eksemplāru skaits 1936. gadā. No 1936. gadā iespiestiem 87.039.386 laikrakstu eksemplāriem izplatīti 76.455.855 vai 87,8%. No latviešu valodā iespiestiem eksemplāriem izplatīti 62.830.554 vai 90,2%, no krievu valodā iespiestiem eksemplāriem izplatīti 7.654.623 vai 73,7% un no vācu valodā iespiestiem eksemplāriem izplatīti 3.933.478 vai 89,6%.

Laikrakstu abonētāji un pircēji. Līdzīgi kā par žurnāliem, arī par laikrakstiem mēģināts noskaidrot izplatīšanos pa atsevišķām valsts daļām. Tai nolūkā sakopotas ziņas par visu laikrakstu viena numura abonētājiem un pircējiem.

No laikrakstu numuriem, par kuriem sakopotas ziņas par abonētāju un atkalpārdevēju atrašanās vietām, pavisam izplatīti 338.377 eksemplāri. Tieši abonētājiem piesūtīti 83.288, un caur atkalpārdevējiem izplatīti 255.089 eksemplāri.

No abonentiem tieši piesūtītiem 83.288 eksemplāriem 3.163 nosūtīti uz ārzemēm un 80.125 izsūtīti iekšzemē. No pēdējiem visvairāk nosūtīts uz Vidzemi — 24.223, pēc tam uz Rīgu — 17.704, Latgali — 15.716, Kurzemi — 11.809 un Zemgali — 10.673. No iekšzemes abonentiem piesūtītiem eksemplāriem 33.411 nosūtīti uz pilsētām un 46.714 uz laukiem. No pilsētu abonentiem piesūtītiem eksemplāriem uz Rīgu nosūtīti 17.704, Latgali — 5.520, Kurzemi — 4.181, Vidzemi — 4.180 un uz Zemgali — 1.826, bet no lauku abonentiem nosūtītiem eksemplāriem uz Vidzemi nosūtīti 20.043, Latgali — 10.196, Zemgali — 8.847 un uz Kurzemi — 7.628 eksemplāri.

No iekšzemes abonentiem piesūtītiem 80.125 eksemplāriem 69.436 ir latvieši, 6.094 vācu un 3.110 krievi. No latviešu laikrakstiem, kas piesūtīti tieši abonentiem, uz Vidzemi nosūtīti 23.467, tai skaitā uz pilsētām 3.815 un laukiem 19.652 eksemplāri, uz Latgali 14.140 eksemplāri, tai skaitā uz pilsētām 4.823 un laukiem 9.317, uz Rīgu 11.541 eksemplārs, uz Kurzemi 10.326 eksemplāri, tai skaitā uz pilsētām 3.023 un laukiem 7.303 un uz Zemgali 9.962 eksemplāri, tai skaitā uz pilsētām 1.495 un laukiem 8.467. No vācu laikrakstiem uz Rīgu nosūtīti 3.938 eksemplāri, uz Kurzemi — 1.249, Vidzemi — 499, Zemgali — 348 un uz Latgali 60 eksemplāri. Kamēr latviešu laikrakstu abonētāji galvenā kārtā dzīvo laukos, tikmēr cittautiešu un sevišķi vācu laikrakstu abonētāji dzīvo pilsētās. No abonentiem piesūtītiem vācu laikrakstiem uz pilsētām nosūtīti 5.476 un uz laukiem 618 eksemplāri. No abonētājiem nosūtītiem krievu laikrakstiem uz Rīgu nosūtīti 1.541, Latgali — 1.366, Vidzemi — 84, Kurzemi — 65 un uz Zemgali — 54 eksemplāri, bet atsevišķi uz pilsētām nosūtīti 2.170 un uz laukiem 940 eksemplāri.

Laikrakstu ieguvēju, kuri laikrakstus pērk pa numuriem, ir trīsreiz vairāk kā abonētāju. Īzņēmums šai ziņā gan atsevišķi ir lauki, kur abonētāju ir vairāk kā pircēju, jo laikrakstu pirkšana uz laukiem iespējama tikai biežāk apdzīvotās vietās — kā ciemos. No 255.089 laikrakstu eksemplāriem, kas izplatīti ar izdalītājiem (pārdoti pa numuriem caur atkalpārdevējiem), 7.253 izplatīti ārzemēs un 247.836 iekšzemē. No ārzemēs izplatītiem eksemplāriem 6.302 ir krievu, 580 žīdu, 187 vācu un 184 latviešu valodā. No iekšzemē caur atkalpārdevējiem izplatītiem eksemplāriem Rīgā izplatīti 115.775, Vidzemē — 47.129, Kurzemē — 35.214, Zemgalē — 30.504 un Latgalē — 19.214 eksemplāri, bet atsevišķi pilsētās izplatīti 212.550 un laukos — 35.286 eksemplāri. No šādā veidā

izplatītiem latviešu laikrakstu eksemplāriem pilsētās izplatīti 167.832 un laukos 33.558, no vācu laikrakstiem pilsētās 11.870 un laukos 15 eksemplāri un no krievu laikrakstiem pilsētās 23.951 un laukos 1.701 eksemplārs.

Kā jau minēts, no visu laikrakstu viena numura eksemplāriem izplatīti pavisam 338.377 eksemplāri, šis ir arī laikrakstu ieguvēju kop skaits, kas sastādās no laikrakstu abonētāju un pircēju skaita. Laikrakstu ieguvēju teritoriālais sadalījums, kur abonētāji sadalīti pēc dzīves vietām un pārējie pēc laikrakstu iegādāšanās (atkalpārdošanas) vietām, redzams iepriekšējā tabulā, 139. lappusē.

No 338.377 izplatītiem eksemplāriem 10.416 nosūtīti uz ārzemēm, bet pārējie 327.961 izplatīti Latvijas robežās. No pēdējiem 40,7% izplatīti Rīgā, 21,8% Vidzemē, 14,3% Kurzemē, 12,6% Zemgalē un 10,6% Latgalē. Laikrakstu lielais vairums — 75,0% izplatīti pilsētās. No latviešu laikrakstu eksemplāriem, neskaitot uz ārzemēm nosūtītos, Rīgā izplatīti 35,5%, Vidzemē — 25,6%, Kurzemē — 15,6%, Zemgalē — 14,2% un Latgalē — 9,1%. No latviešu laikrakstiem laukos izplatīti 28,9%, bet no cittautiešu laikrakstiem tikai 6,5%.

Ja par skaitīšanas vienību pieņemam atsevišķu laikrakstu ieguvējus (abonētājus un pircējus), tad uz 100 iedzīvotājiem iznāk caurmērā 17 laikrakstu ieguvēji, ar citiem vārdiem, ja no visiem laikrakstiem ņemam viena numura visus eksemplārus, tad uz 100 iedzīvotājiem, bērns ieskaitot, iznāk 17 eksemplāri.

Latviešu laikrakstu abonētāju un pircēju skaits uz 100 iedzīvotājiem.

Nombre des abonnés et des acheteurs des journaux lettons pour 100 habitants.

Aprīņki un apgabali <i>Districts et provinces</i>	Pilsētās <i>Dans les villes</i>	Laukos <i>A la campagne</i>	Kopā <i>Total</i>
Rīga	25	—	25
Rīgas apr.	67	13	22
Cēsu	44	11	15
Valmieras	42	13	19
Valkas	37	7	13
Madonas	54	9	13
Vidzeme	49	11	17
Liepājas apr.	25	9	17
Aizputes	29	6	8
Kuldīgas	38	6	12
Ventspils	30	8	15
Talsu	40	7	14
Kurzeme	29	7	14
Tukuma apr.	40	8	13
Jelgavas	20	9	17
Bauskas	63	10	15
Jēkabpils	28	8	12
Ilūkstes	6	3	3
Zemgale	31	7	13
Daugavpils apr.	14	2	5
Rēzeknes	18	3	4
Ludzas	14	2	3
Abrenes	23	3	4
Latgale	15	2	4
Latvija — Lettonie	27	6	14

Caurmērā uz 100 iedzīvotājiem iznāk 14 latviešu laikrakstu ieguvēji, bet atsevišķi pilsētās 27 un laukos 6. No atsevišķiem apgabaliem, salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu, visvairāk laikrakstu ieguvēju ir Rīgā (25), pēc tam Vidzemē (17), Kurzemē (14), Zemgalē (13) un Latgalē (4). Ar relatīvi augstu latviešu laikrakstu ieguvēju skaitu sevišķi izceļas Vidzemes pilsētas. Arī starp lauku iedzīvotājiem samērā visvairāk laikrakstu ieguvēju ir Vidzemē, bet Kurzemē un Zemgalē stāvoklis šai ziņā ir vienāds.

IX. Skatuves mākslas iestādes. *Institutions de l'art dramatique.*

1. Skatuves mākslas iestāžu darbība 1935./36. un 1936./37. g. sezonā.

1. *Activité des institutions de l'art dramatique dans la saison 1935/36 et 1936/37.*

Sākot ar 1935./36. gada sezonu, Valsts statistiskā pārvalde uzsāka tekoši sakopot statistiskus datus par skatuves mākslas iestādēm (operu un teātriem) un to darbību. Ziņas ievāc no valsts un privātām skatuves mākslas iestādēm, kas pastāv un darbojas saskaņā ar noteikumiem par privātām skatuves mākslas iestādēm. Šeit sakopotās ziņas neattiecas uz gadījuma rakstura izrādēm, kādas sarīko dažādas sabiedriskas organizācijas, bet šeit sakopotie skaitļi rāda tikai to darbību, ko veikušas speciālās skatuves mākslas iestādes, kā opera un teātri.

1936./37. g. sezonā darbojušās pavisam 16 skatuves mākslas iestādes, no kuŗām Rīgā darbojušās 11 un pa vienai Valmierā, Liepājā, Jelgavā, Daugavpilī un Rēzeknē. 14 skatuves mākslas iestādēm izrāžu sarīkošanai ir savas pastāvīgas telpas, kuŗās iekārtotas pavisam 9.762 sēdvietas, no kuŗām 6.546 atrodas Rīgā, 1.300 Latgalē, 730 Kurzemē, 682 Zemgalē un 504 Vidzemē. Pārējām divām skatuves mākslas iestādēm nav pastāvīgu telpu un tās savas izrādes sarīko dažādās telpās. Arī iestādes, kuŗām ir pastāvīgas telpas, atsevišķas izrādes sarīkojušas citur, sevišķi provincē.

1936./37. gada sezonā izrādīti pavisam 319 uzvedumi. Par uzveduma vienību pieņemta katra atsevišķa uzvesta luga vai opera neatkarīgi no tā, cik reizes tā izrādīta. Katrs koncerts pieņemts par atsevišķu vienību, t. i. uzvedumu, jo katra koncerta programma citāda. Ja viena luga gada laikā kopsummā pa visām ska-

Skatuves mākslas iestāžu darbība. *Activité des institutions de l'art dramatique.*

Iestādes nosaukums <i>Dénomination des institutions</i>	Sēdvietu skaits <i>Nombre d. places assises</i>		Uzvedumu skaits <i>Nombre des oeuvres représentées</i>		Izrāžu skaits <i>Nombre des représentations</i>		Apmeklētāju skaits <i>Nombre des visiteurs</i>	
	1935./36.	1936./37.	1935./36.	1936./37.	1935./36.	1936./37.	1935./36.	1936./37.
Latvijas Nacionālā opera	1 533	1 533	77	63	349	264	239 335	214 724
Latvijas Nacionālais teātris	907	907	31	31	381	376	199 549 ¹⁾	170 092
Dailes teātris	768	768	24	23	363	346	200 491	214 309
Zemnieku Drāmas teātris	500	490	21	23	210	199	73 450	75 890
Rīgas Mazais teātris	—	—	14	14	134	145	44 082	60 364
Ziemeļblāzma	600	600	16	8	17	8	6 196	3 779
Komiskā opera	—	—	2	—	9	—	3 850	—
Ceļojošā opera	—	—	1	—	3	—	1 532	—
Vācu drāma	480	468	24	30	176	195	42 917	52 780
Krievu teātris	950	987	40	37	182	183	62 876	75 703
Žīdu Minoritātes teātris	633	633	28	38	128	289	47 647	103 391
Polu teātris Latvija	332	160	6	3	9	6	1 612	1 420
Lietuvju teātris Latvija	—	—	4	2	5	2	1 100	706
Ziemeļlatvijas teātris	504	504	10	12	73	85	33 305	30 367
Liepājas pils. drāma un opera	730	730	46	39	266	262	75 021	79 392
Ventspils Latviešu teātris	500	—	20	—	44	—	6 797	—
Saldus Latviešu teātris	300	—	8	—	11	—	2 222	—
Jelgavas teātris	682	682	29	17	118	131	55 213	58 175
Daugavpils Latv. drām. teātris	740	750	27	28	125	111	56 209	50 841
Rēzeknes latv. b-bas «Tautas pils» teātris	550	550	17	12	106	93	28 023	24 499
Kopā — Total	10 709	9 762	355	319	2 709	2 695	1 181 427	1 216 432

tuves mākslas iestādēm izrādīta 10 reizes, tad skaitīts, ka bijis 1 uzvedums, bet 10 izrādes.

1936./37. g. sezonā visplašākā darbība bijusi Latvijas Nacionālajai operai, kuŗai ir vislielākais uzvedumu skaits. Pēdējo gan ievērojami paceļ sarīkoto koncertu skaits. Latvijas Nacionālajai operai bijuši pavisam 63 uzvedumi, no tiem 19 operas, 10 baleti, 7 operetes, 26 koncerti un 1 cita rakstura uzvedums. Pēc tam lielāks uzvedumu skaits ir Liepājas pilsētas drāmāi operai — 39. Mazāk kā 10 uzvedumus izrādījušas tikai 3 skatuves mākslas iestādes. Vairākas iestādes izrādījušas vienu un to pašu uz-

vedumu (piem., lugu), tādēļ arī iepriekšējā tabulā uzrādītais uzvedumu kopskaits — 319 ir mazāks par atsevišķo iestāžu uzvedumu kopsummā. Salīdzinot ar iepriekšējo 1935./36. g. sezonu, uzvedumu skaits samazinājies par 36.

Tā kā viens uzvedums izrādīts vairākas reizes, tad arī izrāžu skaits iznāk lielāks par uzvedumu skaitu. 1936./37. g. sezonā skatuves mākslas iestādēm pavisam bijušas 2.695 izrādes. Visvairāk izrāžu bijis Latvijas Nacionālā teātrim (376) un Dailes teātrim (346), bet trijiem teātriem izrāžu skaits ir mazāks par 10.

¹⁾ Bez tam vēl izdalītas 15.169 brīvbilētes, par kuŗu izlietošanu un sadalījumu pa izrādēm trūkst tuvāku ziņu. Šeit neietilpst arī 13 brīvizrāžu apmeklētāji provincē.

Sakopojot statistiskās ziņas par uzvedumiem, pēdējie pēc rakstura sadalīti 9 grupās.

No visiem uzvedumiem pēc rakstura visvairāk ir komēdiju. 1936./37. g. sezonā uzvestas pavisam 100 komēdijas, kas sastāda 31,3% no uzvedumu kopskaita. Pēc tam lielāks uzvedumu skaits ir drāmām un koncertiem. No visām 60 uzvestām drāmām 26 ir latviešu oriģināldarbi. Starp izrādītām komēdijām ir 19 un starp tautu un skatu lugām 18 latviešu oriģināldarbi.

Uzvedumu skaits pēc rakstura.
Nombre des oeuvres d'après leur nature

Uzveduma raksturs <i>Nature des oeuvres</i>	1935./36.	1936./37.
Opera — <i>Opéras</i>	29	22
Operete — <i>Opérettes</i>	23	21
Balets — <i>Ballets</i>	16	15
Koncerts — <i>Concerts</i>	41	40
Drāma — <i>Dramas</i>	8	60
Komēdija — <i>Comédies</i>	121	100
Tautas un skatu luga — <i>Représentations de caractère nationa.</i>	33	38
Bērnu luga — <i>Représentations pour enfants.</i>	21	16
Pārējie — <i>Autres</i>	13	7
Kopā — Total	355	319

1936./37. gada sezonā visvairāk uzvedumu izrādīts Rīgā — 253, pēc tam Latgalē — 69, Kurzemē — 64, Zemgalē — 54 un Vidzemē — 47. Pavisam izrādīti 319 uzvedumi. No tiem pilsētās izrādīti 316 un laukos 44. No laukos izrādītiem uzvedumiem, izņemot 2 drāmas un 1 komēdiju, visi izrādīti arī pilsētās. Salīdzinot ar iepriekšējo sezonu, uzvedumu skaits ļoti ievērojami pieaudzis Latgalē.

1936./37. gada sezonā 4 uzvedumi izrādīti vairāk kā 50 reizes, 2 uzvedumi 41—50 reizes, 7 uzvedumi 31—40 reizes, 17 uzvedumi 21—30 reizes, 50 uzvedumi 11—20 reizes, 73 uzvedumi 6—10 reizes, 97 uzvedumi 2—5 reizes un 69 (tai skaitā 40 koncerti) tikai vienu reizi. Operas izrādītas caurmērā 7 reizes, operetes — 19, baleti — 3, drāmas — 11, komēdijas — 9, tautas un skatu lugas — 13 un bērnu lugas — 4 reizes.

1935./36. gada sezonā no drāmām visvairāk reizes izrādīta E. Zālītes „Svešas asinis“. Pēdējā šai sezonā izrādīta pavisam 65 reizes. Pēc tam no drāmām lielāks izrāžu skaits ir L. Zilahi „Viņas pēdējā loma“ — 39 reizes un V. Lāča „Tālais ceļš“ — 33 reizes. No operām visvairāk izrādīts „Hamlets“ — 22 reizes un „Fausts“ — 21 reizi. No operetēm visvairāk izrādīta „Bajadēra“ — 32 reizes, „Silva“ — 31 reizi un „Zisija“ — 30 reizes. No baletiem visvairāk uzvests „Korsārs“ — 30 reizes un „Mīlas uzvara“ — 13 reizes. No komēdijām vislielāko izrāžu skaitu piedzīvojuši R. Blaumaņa „Skroderdienas Silmačos“, kuŗa izrādīta 47 reizes un pēc tam M. Lengiela „Nakts serenāde“ — 25 reizes. No tautas un skatu lugām visvairāk izrādīta E. Zālītes — A. Deglava „Vecais pils-kungs“ — 112 reizes un V. Zonberga — V. Lāča „Zvejnieka dēls II daļa“ — 73 reizes. No bērnu lugām visvairāk izrādīts E. Hermaņa „Runcis zābakos“.

1936./37. gada sezonā no drāmām visvairāk reizes izrādīta J. Līgotņa „Bierantos“. Pēdējā izrādīta pavisam 61 reizi un pie tam galvenā kārtā provincē. Pēc tam lielāks izrāžu skaits ir šādām drāmām: M. Ziverta „Tireļa purvs“ — 56 reizes un J. Raiņa „Pūt, vējini“ — 32 reizes. No operām visvairāk izrādīta „Fausts“ — 24 reizes un „Kņazs Igors“ — 20 reizes. No operetēm visvairāk izrādīta J. Beneša „Zaļā pļava“ — 79 reizes, Fr. Kreislera „Zisija“ — 48 reizes, un

S. Romberga „Tuksneša dziesma“ — 38 reizes. No komēdijām visvairāk izrādīta M. Lengiela „Nakts serenāde“ — 40 reizes un V. Zonberga „Jauno siržu tilts“ — 39 reizes. No tautas un skatu lugām vislielākais izrāžu skaits ir V. Zonberga — P. Roziņa „Valmieras puikas“ — 79 reizes un L. Fodora „Gatavības aplicība“ — 47 reizes. No bērnu lugām visvairāk izrādīta A. Grīna „Jānītis debesīs“.

Izrāžu skaits pēc rakstura.

Nombre des représentations d'après leur nature.

Uzveduma raksturs <i>Nature des oeuvres</i>	1935./36.	1936./37.
Opera — <i>Opéras</i>	213	164
Operete — <i>Opérettes</i>	315	303
Balets — <i>Ballets</i>	97	43
Koncerts — <i>Concerts</i>	41	40
Drāma — <i>Dramas</i>	569	642
Komēdija — <i>Comédies</i>	846	862
Tautas un skatu luga — <i>Représentations de caractère national</i>	531	480
Bērnu luga — <i>Représentations pour enfants.</i>	65	58
Pārējie — <i>Autres</i>	32	13
Kopā — Total	2709	2695

Neskatoties uz to, ka 1936./37. gada sezonā samazinājies skatuves mākslas iestāžu un uzvedumu skaits, izrāžu skaits tomēr palicis tāds pat. Tas norāda uz skatuves mākslas iestāžu intensīvāku darbību. 1936./37. gada sezonā, salīdzinot ar iepriekšējo sezonu, pieaudzis operēšu, drāmu un komēdiju izrāžu skaits, bet pārējo raksturu uzvedumiem izrāžu skaits samazinājies. Visvairāk izrāžu ir komēdijām un drāmām. Komēdiju izrādes 1936./37. g. sezonā sastāda 32,0% un drāmu izrādes 23,8% no izrāžu kopskaita. Latviešu drāmām bijušas 394, latviešu komēdijām — 241 un latviešu tautas un skatu lugām — 290 izrādes.

1936./37. g. sezonā no visām 2.695 izrādēm Rīgā bijušas 1.775 (1935./36. g. sezonā — 1.708), Kurzemē — 287 (358), Latgalē — 221 (241), Vidzemē — 216 (202) un Zemgalē — 196 (200). Laukos 1936./37. g. sezonā bijušas 220 un iepriekšējā sezonā — 216 izrādes.

Skatuves mākslas iestāžu darbību un panākumus ļoti labi parāda arī apmeklētāju skaits. Skatuves mākslas iestāžu izrādēs 1935./36. g. sezonā reģistrēti 1.181.427 un 1936./37. g. sezonā — 1.216.432 apmeklētāji. Apmeklētāju skaits pieaudzis par 35.005 vai 3,0%, bet atsevišķi pilsētās tas pieaudzis no 1.115.562 uz 1.147.473, t. i. par 31.911 un laukos no 65.865 uz 68.959, t. i. par 3.094. Apmeklētāju skaits pieaudzis Rīgā par 33.157 vai 4,0%, Latgalē par 4.347 vai 4,8%, Zemgalē par 3.174 vai 4,0% un Vidzemē par 3.090 vai 3,8%, bet Kurzemē samazinājies par 8.763.

Raksturīgs ir apmeklētāju sadalījums pēc uzvedumu rakstura. 1936./37. g. sezonā no visiem apmeklētājiem visvairāk 26,8% (1935./36. g. sezonā — 26%) noskatījušies komēdijas, pēc tam 21,0% (14%) operetes, 20,1% (19%) drāmas, 17,2% (20%) tautas un skatu lugas, 8,8% (11%) operas, 2,2% (2%) koncertus, 2,1% (3%) bērnu lugas, 1,7% (4%) baletus un 0,4% (1%) pārējās izrādes. Apmeklētāju procentuālais sadalījums pēc uzvedumu rakstura visos apgabalos nav vienāds. Rīgā 1936./37. g. sezonā no visiem apmeklētājiem visvairāk — 25% apmeklējuši komēdijas un 23% operetes, Vidzemē visvairāk — 32% drāmas un 24% operetes, Kurzemē 22% apmeklējuši tautas un skatu lugas un gandrīz tikpat daudz arī drāmas un komēdijas, Zemgalē visvairāk apmeklētāju ir drāmām —

Apmeklētāju skaits apgabalos pēc izrāžu rakstura.
Nombre des visiteurs dans les provinces d'après la nature des représentations.

Izrādes raksturs. <i>Nature des représentations</i>	Rīga		Vidzeme		Kurzeme		Zemgale		Latgale		Latvija	
	1935./36.	1936./37.	1935./36.	1936./37.	1935./36.	1936./37.	1935./36.	1936./37.	1935./36.	1936./37.	1935./36.	1936./37.
Opera	119 663	91 553	1 927	1 891	9 250	10 695	—	1 362	—	911	130 840	106 412
Operete	111 596	198 228	20 899	20 282	12 929	16 188	14 945	19 436	3 199	1 030	163 568	255 164
Baleti	44 224	18 423	—	—	4 832	2 287	—	—	—	236	49 056	20 946
Koncerti	28 603	23 697	200	—	—	3 104	—	—	508	510	29 311	27 311
Drāma	151 733	145 733	20 661	27 463	14 872	18 395	12 590	22 505	20 220	29 935	220 076	244 031
Komēdija	189 150	219 626	17 375	19 444	20 325	18 320	25 043	17 104	49 786	48 192	301 679	322 686
Tautas un skatu luga	160 151	145 276	17 671	15 511	27 226	19 905	23 280	18 193	10 998	10 642	239 326	209 627
Bērnu luga	22 014	17 906	1 496	685	2 758	—	1 427	3 257	3 097	3 320	30 792	25 168
Pārējie	4 527	4 276	1 957	—	5 531	66	1 398	—	3 366	745	16 779	5 087
Kopā — Total	831 661	864 818	82 186	85 276	97 723	88 960	78 683	81 857	91 174	95 521	1 181 427	1 216 432

27% un operetēm — 24%, bet Latgalē puse — 50% no visiem apmeklētājiem noskatījušies komēdijas un 31% drāmas.

1935./36. gada sezonā skatuves mākslas iestādēm bijušas pavisam 2.709 izrādes, kurās bijuši 1.181.427 apmeklētāji, vai caurmērā katrā izrādē 438 apmeklētāji. Pēc uzveduma rakstura caurmērā vislielākais apmeklētāju skaits vienā izrādē bijis koncertiem — 715, pēc tam operām — 614, operetēm — 519, baletiem — 506, bērnu lugām — 474, tautas un skatu lugām — 451, drāmām — 395 un komēdijām — 357. No apgabaliem caurmērā vienā izrādē visvairāk apmeklētāju bijis Rīgā — 487, pēc tam Vidzemē — 411, Zemgalē un Latgalē — 395 un Kurzemē — 273 apmeklētāji.

1936./37. gada sezonā bijušas 2.695 izrādes ar 1.216.432 apmeklētājiem, vai caurmērā 451 apmeklētājs vienā izrādē. Salīdzinot ar iepriekšējo sezonu, vidējais apmeklētāju skaits vienā izrādē pieaudzis par 13. Sadalījumā pēc uzveduma rakstura, 1936./37. g. sezonā caurmērā vislielākais apmeklētāju skaits vienā izrādē bijis koncertiem — 683, pēc tam operām un operetēm — 649, baletiem — 487, tautas un skatu lugām — 437, bērnu lugām — 434, drāmām — 380 un komēdijām — 374 apmeklētāji. No apgabaliem caurmērā vienā izrādē visvairāk apmeklētāju bijis Rīgā — 487, pēc tam Latgalē — 432, Zemgalē — 418, Vidzemē — 395 un Kurzemē — 310. Pilsētās sarīkotās izrādēs bijuši caurmērā 464, bet laukos sarīkotās — 313 apmeklētāji.

Bez skatuves mākslas iestāžu mākslinieciskās darbības svarīgi ir noskaidrot arī to darbības saimniecisko pusi. Ieņēmumi un izdevumi dod iespēju spriest ne tikai par finansiāliem rezultātiem, bet arī visumā par kultūrālo darbību un publikas atsaucību.

Skatuves mākslas iestāžu ieņēmumi latos.

Recettes des institutions de l'art dramatique (en lats).

Ieņēmumu grupas <i>Groupes de recettes</i>	1935./36.	1936./37.
No izrādēm	1 315 299	1 289 503
Kultūras fonda pabalsti	386 970	347 250
Valsts un pašvald. pabalsti	543 740	557 689
Garantu piemaksas	22 539	24 631
Pārējie pabalsti	36 107	51 266
Pārējie ieņēmumi	137 620	128 591
Kopā — Total	2 442 275	2 399 030

Skatuves mākslas iestāžu ieņēmumu lielāko daļu sastāda ieņēmumi no izrādēm. 1936./37. g. sezonā izrādes devušas 53,8% no visiem ieņemu-

miem. Pēc tam lielākais ieņēmumu postenis ir valsts un pašvaldību pabalsti — 23,2% un kultūras fonda pabalsti — 14,5%. Valsts, pašvaldību un kultūras fonda pabalsti 1936./37. gadā sastādījuši 37,7% un 1935./36. g. sezonā 38,1% no skatuves mākslas iestāžu ieņēmumiem. Dažas skatuves mākslas iestādes darbojušās ar iztrūkumu, kas 1935./36. g. sezonā bijis kopsummā 107.781 lats, bet 1936./37. g. sezonā tikai 31.013 lats.

Skatuves mākslas iestāžu izdevumi latos.

Dépenses des institutions de l'art dramatique (en lats).

Izdevumu grupas <i>Groupes de dépenses</i>	1935./36.	1936./37.
Atalgojums mākslīn. personālam	1 129 271	1 127 222
Atalgojums administrācijai	111 604	114 592
Atalgojums techn. personālam	277 878	258 146
Autoru honorāri	60 730	56 892
Telpu īre	65 997	72 654
Apgaismošana, apkurinašana	61 477	73 905
Inventārs	50 371	61 309
Insceņējumi (dek., kost., rekv.)	168 748	137 710
Agrāko gadu parādu atmaksa	205 795	97 322
Pārējie izdevumi	396 464	417 251
Kopā — Total	2 528 335	2 417 003

Skatuves mākslas iestāžu izdevumu lielāko daļu sastāda personāla atalgojums. Visam personālam kā māksliniekiem tā statistiem, administrācijai un tehniskiem darbiniekiem 1935. g. pavisam algās izmaksāti 1.518.753 lats vai 60,1% un 1936./37. g. sezonā 1.499.960 lats vai 62,1% no visiem izdevumiem. Dažas skatuves mākslas iestādes saimniekojušas ar tīru atlikumu, kas 1935./36. g. sezonā bijis kopsummā 21.721 lats un 1936./37. g. sezonā 13.039 lats.

Raksturīgi ir arī skaitļi par to, kā ieņēmumi no izrādēm sadalās pēc uzvedumu rakstura. Šis sadalījums gan galvenā kārtā atkarīgs no tā, kāds ir attiecīgā gada izrāžu sadalījums pēc rakstura. 1936./37. gada sezonā no visiem izrāžu ieņēmumiem operetes devušas 24,5%, komēdijas — 23,0%, drāmas — 15,7%, tautas un skatu lugas — 15,1% un operas — 12,9%.

Ieņēmumi no izrādēm caurmērā uz 1 apmeklētāju 1936./37. g. sezonā bijuši Ls 1,09 un 1935./36. g. sezonā Ls 1,10. Pēc uzveduma rakstura vislielākie ienākumi caurmērā uz 1 apmeklētāju 1936./37. g. sezonā ir koncertiem — Ls 2,56 (1935./36. g. sezonā — Ls 2,87), pēc tam operām — Ls 1,56 (Ls 1,51), operetēm — Ls 1,29 (Ls 1,27), baletiem — Ls 1,22 (Ls 1,42), komēdijām — Ls 0,96 (Ls 0,90), tautas un skatu lugām — Ls 0,95 (Ls 1,03), drāmām — Ls 0,84 (Ls 0,90) un bērnu lugām — Ls 0,57.

Sadalījumā pa apgabaliem caurmērā vislielākie izrāžu ieņēmumi uz 1 apmeklētāju 1936./37. gada sezonā bijuši Rīgā — Ls 1,24 (1935./36. g. sezonā — Ls 1,27), pēc tam Kurzemē — Ls 0,87 (Ls 0,77), Vidzemē — Ls 0,76 (Ls 0,71), Zemgalē — Ls 0,73 (Ls 0,69) un Latgalē — Ls 0,55 (Ls 0,57), bet atsevišķi pilsētās — Ls 1,11 (Ls 1,11) un laukos — Ls 0,82 (Ls 0,84).

2. Skatuves mākslas iestāžu apmeklētāju skaits Rīgā.

2. *Nombre des visiteurs des institutions d'art dramatique à Riga.*

Kā jau iepriekš minēts, par skatuves mākslas iestāžu darbību pilnīgākas ziņas iesākts sakopot, sākot ar 1935./36. gada sezonu. Līdz tam pieejamas tikai Rīgas pilsētas sakopotās ziņas par apmeklētāju skaitu Rīgas skatuves mākslas iestādēs.

1936./37. gada sezonā Rīgas skatuves mākslas iestāžu Rīgā noturētās izrādēs, kā iepriekšējā tabulā redzams, bijis pavisam 861.161 apmeklētājs. Šai skaitā neietilpst apmeklētāji, kuŗi bijuši Rīgas skatuves mākslas iestāžu ārpus Rīgas sarīkotās izrādēs. Šai skaitā tāpat nav ieskaitīti provinces skatuves iestāžu Rīgā sarīkoto izrāžu apmeklētāji.

Skatuves mākslas iestāžu izrāžu apmeklētāju skaits Rīgā.

Nombre des visiteurs des institutions d'art dramatique à Riga.

	Latviešu skat. māksl. iestādes <i>institutions lettonnes de l'art dram.</i>	Cittautiešu skat. māksl. iestādes <i>Institutions de l'art dram. d. autres nation. ethn.</i>	Kopā <i>Total</i>
1921. gadā	432 915	178 462	611 377
1922. "	438 640	198 825	637 465
1923. "	473 092	225 112	698 204
1924. "	450 552	251 973	702 525
1925. "	462 606	285 969	748 575
1926. "	578 359	272 709	851 068
1927. "	559 257	226 985	786 242
1928. "	565 018	229 923	794 941
1929. "	643 041	246 980	890 021
1930. "	707 889	230 519	938 408
1931. "	675 873	194 570	870 443
1932. "	698 722	187 447	886 169
1933. "	701 554	176 319	877 873
1934. "	686 895	193 507	880 402
1935. "	700 455	178 675	879 130
1935./36. g. sezonā	687 828	143 833	831 661
1936./37. " "	645 654	215 507	861 161

Pēdējo 10 gadu laikā Rīgas skatuves mākslas iestāžu apmeklētāju kopskaits Rīgā neuzrāda noteiktas pārmaiņas — tas svārstījies no 800.000 līdz 900.000 gadā.

šas dienas nedēļā — 3, piecas dienas nedēļā — 5, četras dienas nedēļā — 1, divas dienas nedēļā — 6 un pēc gadījuma 2 kinematografi. Rīgā procentuāli ir vairāk tādu kinematografu, kas darbojušies biežāk. No Rīgas kinematografiem katru dienu darbojušies 60,5% (1935. g. 63%), kamēr no pārējiem tikai 32,0%.

Aplūkojot kinematografu darbības apmērus nav svarīgs tikai darbības dienu skaits, bet jāņem arī vērā, ka kinematografi vienā dienā var noturēt vairākas izrādes (seansus).

1936. gadā pastāvīgie kinematografi noturējuši pavisam 50.313 izrādes. Izrāžu skaita ziņā sevišķi izceļas Rīga, kur noturētas 32.868 izrādes vai 65,3% (1935. g. — 60,5%) no visām izrādēm. Pēc tam lielāks izrāžu skaits ir Kurzemē — 5.270 vai 10,5%, Zemgalē — 5.248 vai 10,4%, Latgalē — 3.583 vai 7,1% un vismazāk Vidzemē — 3.344 vai 6,7%. Salīdzinot ar iepriekšējo — 1935. gadu, kinematografu izrāžu skaits palielinājies kopsummā par 2.799. No atsevišķiem apgabaliem izrāžu pieaugumu uzrāda galvenā kārtā Rīga un nedaudz Vidzeme. Pārējos apgabalos izrāžu skaits samazinājies.

Apmeklētāju skaits. Total des visiteurs.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Pavisam Total général		Caurmērā 1 izrādē Nombre de visiteurs par séance	
	1935. g.	1936. g.	1935. g.	1936. g.
Rīga	4985 227	5 151 615	173	157
Rīgas apr.	31 203	30 596	59	23
Cēsu „	65 900	63 221	89	85
Valmieras „	42 892	44 859	54	52
Valkas „	7 672	8 040	38	40
Madonas „	21 030	21 683	56	96
Vidzeme	168 697	168 399	64	50
Liepājas apr.	410 998	347 141	127	139
Aizputes „	8 520	8 520	20	36
Kuldīgas „	42 958	41 543	70	68
Ventspils „	108 500	103 742	63	61
Talsu „	18 750	13 015	72	59
Kurzeme	589 726	513 961	97	98
Tukuma apr.	37 180	30 088	61	49
Jelgavas „	451 041	432 983	97	100
Bauskas „	8 000	—	47	—
Jēkabpils „	33 437	29 026	87	89
Ilūkstes „	—	—	—	—
Zemgale	529 658	492 097	91	94
Daugavpils apr.	202 660	188 890	68	76
Rēzeknes „	32 500	43 536	38	48
Ludzas „	16 104	8 300	83	47
Abrenes „	3 500	2 449	29	98
Latgale	254 764	243 175	61	68
Latvija — Lettonie	6528 072	6569 247	137	131

1936. gadā pastāvīgiem kinematografiem bijuši pavisam 6.569.247 apmeklētāji, kuri pirkuši ieejas biļetes. Rēķinot uz visiem valsts iedzīvotājiem, iznāk, ka caurmērā katrs iedzīvotājs, bērnus ieskaitot, gada laikā vairāk kā trīs reizes apmeklējis kinematografu. Bet tā kā kinematografi atrodas pilsētās un galvenā kārtā lielākās pilsētās, tad kinematografu apmeklētāji ar nelieliem izņēmumiem sastādās no pilsētniekiem. Ja kinematografu apmeklētāju skaitu salīdzinām ar pilsētu iedzīvotāju skaitu, tad dabūjam, ka caurmērā uz katru iedzīvotāju ir 9 apmeklētāji. No visiem pastāvīgo kinematografu apmeklētājiem 5.151.615 vai 78,4% ir Rīgas pilsētā. Ja starp Rīgas kinematografu apmeklētājiem būtu tikai Rīgas pastāvīgie iedzīvotāji, tad caurmērā katrs Rīgas iedzīvotājs, bērnus ieskaitot, gada laikā

būtu caurmērā 13 reizes bijis kinematografā. No pārējiem apgabaliem visvairāk apmeklētāju ir Kurzemē — 513.961 vai 7,8% no visiem, pēc tam Zemgalē — 492.097 vai 7,5%, Latgalē — 243.175 vai 3,7% un vismazāk Vidzemē — 168.399 vai 2,6%. Samērā mazais apmeklētāju skaits Vidzemē izskaidrojams ar to, ka Vidzemē ir arī vismazākais pilsētnieku skaits. Ar apmeklētāju skaita augstumu sevišķi izceļas tie apriņķi, kuŗos ir lielākās pilsētas, kā Jelgava, Liepāja un Daugavpils.

Salīdzinot ar iepriekšējo — 1935. gadu, pastāvīgo kinematografu apmeklētāju skaits palielinājies par 41.175, pie kam Rīgā palielinājies par 166.388, bet pārējos apgabalos samazinājies: Kurzemē par 75.765, Zemgalē par 37.561, Latgalē par 11.589 un Vidzemē par 298.

1936. gadā vienā kinoizrādē bijis caurmērā 131 apmeklētājs. No atsevišķiem apgabaliem vislielākais apmeklētāju skaits caurmērā vienā izrādē ir Rīgā (157), kur arī ir lielākie kinematografi, pēc tam nāk Kurzeme (98), Zemgale (94), Latgale (68) un beidzot Vidzeme (50). Salīdzinot ar iepriekšējo — 1935. gadu, vienas kinoizrādes vidējais apmeklētāju skaits samazinājies par 6, bet no atsevišķiem apgabaliem samazināšanās notikusi vienīgi Rīgā un Vidzemē.

Sareizinot katru kinematografa sēdvietu skaitu ar izrāžu skaitu, dabūjam skaitu, kas rāda cik varēja būt apmeklētāju, ja visas vietas katrā izrādē būtu aizņemtas. Salīdzinot faktisko apmeklētāju skaitu ar iespējamo apmeklētāju skaitu, dabūjam katru kinematografa apmeklētību. Pēc šāda aprēķina 1936. gadā no visām pastāvīgo kinematografu sēdvietām bijušas aizņemtas 31%. Tas rāda, ka caurmērā no visām sēdvietām tikai nepilna trešā daļa bijusi aizņemta no apmeklētājiem, kuŗi pirkuši biļetes. Kinematografu apmeklētība visaugstāka ir Rīgā, kur aizņemto sēdvietu procents ir 34, pēc tam Zemgalē — 29, Kurzemē — 25, Latgalē — 20 un Vidzemē tikai — 17. Salīdzinot ar 1935. gadu, kinematografu apmeklētība, lai gan apmeklētāju skaits palielinājies, samazinājies, jo 1935. gadā aizņemto sēdvietu procents caurmērā bija — 33 un atsevišķi Rīgā — 37, Kurzemē — 25, Zemgalē — 24, Vidzemē — 22 un Latgalē — 21. Samazināšanās galvenā kārtā izskaidrojama ar kinematografu sēdvietu skaita palielināšanos. Tā kā statistiskie dati par apmeklētāju skaitu provinces kinematografos līdz 1934. gadam nav sakopoti, tad nākošā tabulā redzams tikai Rīgas kinematografu apmeklētāju skaits.

Apmeklētāju skaits Rīgas kinematografos. Nombre des visiteurs dans les cinémathograpes à Riga.

1921. gadā	1 403 813
1922. „	1 698 535
1923. „	2 174 591
1924. „	2 686 234 ¹⁾
1925. „	3 046 598 ¹⁾
1926. „	3 166 442 ¹⁾
1927. „	4 096 401
1928. „	5 130 416
1929. „	5 626 088
1930. „	5 714 889
1931. „	5 230 802
1932. „	4 596 499
1933. „	4 874 215
1934. „	4 919 203
1935. „	4 985 227
1936. „	5 151 615

Kopš 1921. gada kinematografu darbība at-
tīstījies ļoti strauji. Apmeklētāju skaits gadu
no gada pieaudzis, izņemot vienīgi 1931. un

¹⁾ Nav ieskaitīti divu kinematografu apmeklētāji.
Non compris les visiteurs de 2 cinémathograpes.

1932. gadu, kad sakarā ar pasaules saimniecisko krīzi, tas samazinājies, bet pēdējos četros gados tas atkal ievērojami palielinājies, daudz vairāk un straujāk kā tai pašā laikā teātru un operas apmeklētāju skaits.

Sākot ar 1935. gadu sakopotas arī ziņas par visos kinematogramos izrādītām filmām. Ja saskaitām kopā katra kinematografa izrādītās filmas, tad dabūjam, ka 1936. gadā izrādītas pavisam 12.952 filmas. Protams šis skaits nerāda faktiski izrādīto filmu skaitu, jo tajā viena filma ietilpst tikdaudz reizes, cik kinematogramos tā izrādīta. Tā kā 1936. gadā no cenzētām filmām atļauts izrādīt 642, tad iznāk ka viena filma izrādīta caurmērā 20 kinematogramos. No minētā izrādīto filmu kopskaita Rīgā izrādītas 6.454, Vidzemē — 1.826, Kurzemē — 1.649, Zemgalē — 1.530 un Latgalē — 1.493.

Pēc satura izrādīto filmu kopskaits 1936. gadā sadalās šādi: 38,9% drāmas, 35,9% hronikas, 18,6% komēdijas, 4,8% kultūras filmas, 1,8% zinātniskas filmas un 0,3% reklāmas. Salīdzinot ar iepriekšējo — 1935. gadu filmu procentuālais sadalījums pēc satura tikpat kā nav pārmainījies. Pēc oriģinālvalodas izrādītās filmas sadalās šādi: 33,8% vācu, 32,3% latviešu, 24,4% angļu, 2,7% krievu, 1,9% franču un 5,2% pārējās.

Latviešu filmu skaitā galvenā kārtā ir hronikas.

Atsevišķos kinematogramos 1936. gadā izrādīto filmu kopgaruma summa ir 17,2 (1935. g. — 16,2) milj. metri, no tā Rīgā 8,6 milj. m, Vidzemē — 2,3 milj. m, Kurzemē — 2,3 milj. m, Zemgalē — 2,1 milj. m, un Latgalē — 1,9 milj. m. Izrādīto filmu kopgarums pēc satura sadalās šādi: 67,3% (1935. g. — 63,1%) drāmas, 22,1% (25,4%) komēdijas, 6,2% (5,8%) hronikas, 3,8% (4,8%) kultūras un 0,6% (0,8%) zinātniskas filmas. Tas, ka drāmas un komēdijas pēc filmu garuma uzrāda augstāku procentu kā pēc filmu skaita, izskaidrojams ar to, ka drāmas un komēdijas ir garākas par pārējām filmām.

Kinematogramu ieejas maksas ir ļoti dažādas, tās svārstās no 5 santimiem līdz Ls 2.—. 1936. gadā kinematografi kopsummā ieņēmuši 3,9 milj. latu. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ieņēmumi palielinājušies par 73.000 latiem. Caurmērā uz vienu apmeklētāju kinematogramu ieņēmumi 1936. gadā ir 60 santimi, bet no atsevišķiem apgabaliem vislielāki tie ir Kurzemē — 65 sant., pēc tam Rīgā — 61 sant., Latgalē — 56 sant., Vidzemē — 53 sant. un Zemgalē — 52 sant. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kinematogramu ieņēmumi caurmērā uz vienu apmeklētāju samazinājušies par 2 sant., bet atsevišķi Rīgā samazinājušies par 1 sant., Vidzemē par 2 sant. un Latgalē par 2 sant., bet Kurzemē

un Zemgalē palielinājušies par 1 sant. Šie skaitļi rāda, ka kinematogramu ieņēmumi caurmērā uz vienu apmeklētāju visos apgabalos visumā ir diezgan vienādi un ka 1936. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, nav notikušas maināmas pārmaiņas.

Ceļojošie kinematografi. Bez iepriekš aplūkotiem kinematogramiem, kas izrādes notur pastāvīgās telpās, 1936. gadā vēl darbojušies 25 (1935. g. — 23) ceļojošie kinematografi. Pēdējo darbības rajons ir vai nu kāds apvidus vai arī visa valsts teritorija. Ceļojošie kinematografi 1936. gadā noturējuši 1.634 izrādes ar 79.663 apmeklētājiem. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ceļojošo kinematogramu darbība ievērojami paplašinājusies, jo 1935. gadā tie noturējuši tikai 798 izrādes ar 59.694 apmeklētājiem. Caurmērā vienā izrādē 1936. gadā bijuši 49, bet 1935. gadā 75 apmeklētāji.

Ceļojošo kinematogramu 1936. gadā izrādīto filmu kopskaits ir 557 (1935. g. — 442) un kopgarums 561.157 (1935. g. — 427.800) metri. Izrādīto filmu skaits pēc satura sadalās šādi: 32,9% hronikas, 21,2% drāmas, 17,9% komēdijas, 17,6% kultūrfilmās, 10,0% zinātniskas un 0,4% reklāmas. Ceļojošo kinematogramu ieejas maksas ir ievērojami zemākas un viņu ieņēmumi caurmērā uz vienu apmeklētāju 1936. gadā bija 42 sant. un 1935. gadā 37 sant.

2. Izrādīt atļautās filmas.

2. Films admis à la représentation.

Kinematogramos atļauts izrādīt vienīgi cenzētas filmas. Tā kā visas cenzētās filmas, kuŗas atļauts izrādīt kinematogramos, arī izrāda, tad no datiem par cenzētām filmām var iegūt arī zināmu pārskatu par izrādītām filmām. Šeit gan jāņem vērā, ka visas filmas neizrāda vienādi daudz. Dažas no tām izrāda tikai nedaudz kinematografi, kamēr citas vairākus gadus ceļo no viena kinematografa uz otru.

Cenzēto filmu skaits un garums. Nombre et longueur des films.

Gadi Années	Skaits Nombre	Metri Mètres
1931. g.	844	1 079 616
1932. "	645	795 122
1933. "	612	734 941
1934. "	813	960 129
1935. "	696	718 777
1936. "	682	715 105

Izrādīt atļauto filmu kopgarums ir 653.216 metri. Salīdzinot ar iepriekšējo 1935. gadu, izrādīt atļauto filmu kopgarums palielinājies par 27.441 metru, bet filmu skaits par 10.

Izrādīt atļauto filmu kopgarums metros pēc ražotāju valstīm.

Longueur totale en mètres des films la représentation desquels est admise — répartition par Etats producteurs.

Ražotāju valstis Etats producteurs	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1936. g.
Latvija — Lettonie	24 148	15 597	12 892	18 267	27 141	29 702
Z. A. S. V. — Amérique	507 927	326 080	322 733	407 567	237 038	213 566
Anglija — Angleterre	13 050	9 305	3 292	37 902	39 670	24 780
Austrija — Autriche	11 170	5 104	12 181	27 237	48 039	52 130
Cečoslovākija — Tchecoslovaquie	13 948	2 156	16 467	15 973	9 794	8 669
Dānija — Danemark	6 794	2 436	4 373	2 727	—	5 077
Francija — France	62 240	15 722	36 222	37 383	11 407	29 271
Itālija — Italie	9 956	1 733	12 963	4 910	13 783	10 030
Pad. Krievija — U. d. R. S. S.	16 325	17 775	11 930	22 093	25 198	26 889
Polija — Pologne	—	6 169	9 880	2 736	7 657	—
Vācija — Allemagne	350 285	336 595	198 415	197 454	187 608	234 132
Zviedrija — Suède	1 308	4 043	2 703	11 378	—	417
Jauktas produkte. — Plusieurs	18 853	7 014	10 638	7 206	18 440	18 553
Kopā — Total	1 036 004	749 729	654 689	792 833	625 775	653 216

No izrādīt atļauto filmu kopgaruma 1936. gadā visvairāk ražots Vācijā, kamēr iepriekšējos 5 gados Z. A. S. valstīs. Vācijā ražoto filmu kopgarums laikā no 1931.—1935. gadam gan ar katru gadu samazinājies, bet 1936. gadā atkal manāmi pieaudzis. Latvijā ražoto filmu kopgarums kopš 1931. gada vislielāks ir beidzamā — 1936. gadā, bet vismazāks bijis 1933. gadā.

No 1936. gadā atļautām filmām Z. A. S. valstīs ražotas 223 vai 34,73%, Vācijā — 170 vai 26,48%, Latvijā — 121 vai 18,85%, Austrijā — 28 vai 4,36%, Anglijā — 27 vai 4,21%, Francijā — 20 vai 3,12%, Padomju Krievijā — 15 vai 2,34%, Itālijā — 13 vai 2,02%, Čehoslovākijā — 9 vai 1,40%, Dānijā — 3 vai 0,47%, Zviedrijā — 2 vai 0,31% un 11 vai 1,71% ir jauktas produkcijas. Starp atļautām filmām 101 filma atļauta tikai ar izgriezumiem. No pēdējām Z. A. S. valstīs ražotas 48, Vācijā — 25, Pad. Krievijā — 9, Francijā — 8, Austrijā — 6, Anglijā — 3 un jauktā produkcijā — 2 filmas.

No visu 1936. gadā atļauto filmu kopgaruma visvairāk ražots Vācijā — 35,84% un Z. A. S. valstīs — 32,69%. Šo divu valstu produkcija sastāda vairāk kā ⅔ no atļauto filmu kopgaruma. Trešā vietā ierindojas Austrija ar 7,98%, pēc tam Latvija — 4,55%, Francija — 4,48%, Padomju Krievija — 4,12%, Anglija — 3,80%, jaukta produkcija — 2,84%, Itālija — 1,53%, Čehoslovākija — 1,33%, Dānija — 0,78%, un Zviedrija — 0,06%.

1936. gadā atļauto filmu caurmēra garums ir 1.017 metri. Sadalījumā pēc ražotāju valstīm vienas filmas caurmēra garums vislielāks ir Austrijai — 1.862 m, pēc tam nāk Padomju Krievija — 1.793 m, Dānija — 1.692 m, jaukta produkcija — 1.687 m, Francija — 1.464 m, Vācija — 1.377 m, Čehoslovākija — 963 m, Z. A. S. valstīs — 958 m, Anglija — 918 m, Itālija — 772 m, Latvija — 245 m un Zviedrija — 209 m.

Izrādīt atļautās mēmās un skaņu filmas.
Films muets et sonores la représentation desquels est permise.

Gadi Années	Mēmās — Muets		Skaņu — Sonores	
	Skaits Nombre	Metri	Skaits Nombre	Metri
1931.	399	435 125	422	600 879
1932.	148	109 502	471	640 227
1933.	106	40 847	467	613 842
1934.	94	30 366	607	762 467
1935.	85	40 663	547	585 112
1936.	54	18 903	588	634 313

Mēmo filmu skaits un kopgarums gandrīz nepārtraukti un pie tam ļoti strauji gadu no gada samazinājies. Kamēr 1931. gadā starp atļautām filmām 399 — kopgarumā 435.125 metri — bija mēmās, tikmēr 1936. gadā ir vairs tikai 54 mēmās filmas, kopgarumā 18.903 metri.

Atļautās skaņu filmas pēc oriģinālvalodas.
Films sonores permis d'après les langues originales.

Gadi Années	Latviešu Létons	Vācu Allemands	Angļu Anglais	Franču Français	Krievu Russes	Pārējās Autres	Kopā Total
	1931.	2	191	208	2	4	
1932.	1	280	165	9	9	7	471
1933.	5	276	166	5	7	8	467
1934.	19	265	288	16	12	7	607
1935.	90	249	162	7	25	14	547
1936.	97	262	177	12	15	25	588

No atļauto filmu kopgaruma mēmās filmas 1931. gadā sastādīja 42,00%, 1932. g. — 14,01%, 1933. g. — 6,24%, 1934. g. — 3,83%, 1935. g. — 6,50% un 1936. g. — 2,89%.

No 1936. gadā cenztētām un izrādīt atļautām skaņu filmām pēc oriģinālvalodas visvairāk ir vācu (44,56%) un angļu (30,10%). Latviešu filmas pēc skaita ierindojas trešā vietā. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, latviešu filmu skaits pieaudzis ļoti strauji. Tas pieaudzis ne tikai absolūti, bet arī attiecībā pret pārējām filmām. Kamēr 1931. un 1932. gadā latviešu filmu tikpat kā nebija, tikmēr 1935. un 1936. gadā latviešu filmas pēc skaita jau sastāda 16,3% no skaņu filmu kopskaita.

Izrādīt atļauto filmu skaits pēc satura.
Nombre des films la représentation desquels est permise — répartition par genre.

Gadi Années	Drāmas Dramas	Komēdijas Comédies	Chronikas Chroniques	Zinātniskas Fims scientifiques	Kultūras Fims civilitaires	Reklāmas Fims de réclames	Kopā Total
	1931.	397	123	177	4	64	
1932.	278	66	170	5	59	41	619
1933.	245	67	197	4	28	32	573
1934.	304	94	198	—	63	42	701
1935.	206	78	245	9	53	41	632
1936.	211	76	260	6	35	54	642

1936. gadā no kinocenzūras atļautām 642 filmām visvairāk — 260 vai 40,50% ir chronikas, pēc tam 211 vai 32,87% drāmas, 76 vai 11,84% komēdijas, 54 vai 8,41% reklāmas, 35 vai 5,45% kultūras un 6 vai 0,93% zinātniskas filmas. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, chroniku skaits palielinājies kā absolūti tā arī attiecībā pret filmu kopskaitu, turpretim drāmu skaits pārmainījies pilnīgi pretēji. 1931. gadā drāmas sastādīja gandrīz pusi (48,35%) no atļauto filmu kopskaita, bet sākot ar 1935. gadu drāmas ierindojās otrā vietā aiz chronikām.

Atšķirība starp dažāda satura filmu garumiem ir ļoti liela, tādēļ aplūkojams arī filmu kopgaruma sadalījums pēc satura.

Izrādīt atļauto filmu kopgarums metros pēc satura.

Longueur totale en mètres des films la représentation desquels est permise — répartition par genre.

Gadi Années	Drāmas Dramas	Komēdijas Comédies	Chronikas Chroniques	Zinātniskas Fims scientifiques	Kultūras Fims civilitaires	Reklāmas Fims de réclames	Kopā Total
	1931.	870 332	40 390	48 744	1 741	65 562	
1932.	629 207	22 235	49 806	2 654	39 329	6 498	749 729
1933.	545 489	28 666	56 768	2 125	17 494	4 147	654 689
1934.	673 191	27 448	58 174	—	29 346	4 674	792 833
1935.	470 631	25 834	93 320	4 334	27 581	4 075	625 775
1936.	501 062	26 361	101 616	3 479	16 473	4 225	633 216

Kā iepriekšējā tabulā redzam, vislielākais kopgarums ir drāmām. Pēdējo kopgarums 1936. gadā sastāda 76,71%, bet chroniku, kuŗu pēc skaita gan ir visvairāk, sastāda 15,56% no atļauto filmu kopgaruma. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, drāmu nozīme filmu kopgaruma ziņā samazinājusies, bet chroniku nozīme ievērojami pieaugusi.

Kā nākošā tabulā redzam, caurmēra visgarākās ir drāmas. Drāmu caurmēra garums pēdējos gados svārstījies no 2.200—2.400 metriem. Zinātniskās un kultūras filmas ir

Izrādīt atļauto filmu caurmēra garums metros.
Longueur moyenne en mètres des films la représentation desquels est permise.

Gadi Années	Drāmas Dramas	Komēdijas Comédies	Chronikas Chroniques	Zinātniskas Filmas scien- tificas	Kultūras Filmas civiltise- teurs	Reklāmas Filmas de réclame	Kopā Total
1931.	2 192	328	275	435	1 024	165	1 262
1932.	2 263	337	293	531	667	158	1 211
1933.	2 227	428	288	531	625	130	1 143
1934.	2 214	292	294	—	466	111	1 131
1935.	2 285	331	381	482	520	99	990
1936.	2 375	347	391	580	471	78	1 017

caurmērā vienādā garumā, bet tās ir vairākkārt
 isākas par drāmām. Komēdiju un chroniku vi-
 dējais garums pēdējos gados svārstījies no 300
 līdz 400 metriem.

Skaitļi par filmām pēc satura un ražotāju
 valstīm ir šādi:

1936. gadā atļautās drāmas pēc ražotāju valstīm.
*Films - dramas la représentation desquels est
 permise en 1936 — par Etats producteurs.*

Ražotāju valstis Etats producteurs	Filmu skaits Nombre		Garums metros Longueur en mètres	
	Nombre	%	Nombre	%
Z. A. S. V.	70	33,17	163 471	32,62
Anglija	7	3,89	15 002	3,01
Austrija	22	10,48	51 136	10,21
Čehoslovākija	3	1,42	6 957	1,39
Dānija	2	0,96	4 567	0,91
Francija	9	4,26	22 861	4,56
Pad. Krievija	12	5,69	26 181	5,23
Vācija	81	38,89	198 277	39,57
Jauktas produkcijas	5	2,37	12 520	2,50
Kopā un caurmērā Total et en moyenne	211	100,00	501 062	100,00

Starp 1936. gadā atļautām drāmām kā pēc
 skaita tā garuma visvairāk ir Vācijā ražotās.
 Otrā vietā ierindojas Z. A. S. valstis un trešā —
 Austrija. Drāmu caurmēra garums pēc ražo-
 tāju valstīm visumā neuzrāda lielākas atšķirī-
 bas — tas svārstās no 2.200—2.500 metriem.
 Pārējo filmu sadalījums pēc ražotāju valstīm ir
 pavisam citādāks.

Starp 1936. gadā atļautām filmām, neieskai-
 tot drāmas, pēc skaita visvairāk ir Z. A. S.

1936. gadā atļautās pārējās (visas bez drāmām)
 filmas pēc ražotāju valstīm.

*Autres films (sauf drames) la représentation
 desquels est permise en 1936 — par Etats —
 producteurs.*

Ražotāju valstis Etats producteurs	Filmu — Films		Garums metros Long. en mètres	
	skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Latvija	121	28,08	29 702	19,32
Z. A. S. V.	153	35,80	50 095	32,92
Anglija	20	4,64	9 688	6,37
Austrija	6	1,39	994	0,65
Čehoslovākija	6	1,39	1 712	1,13
Dānija	1	0,23	510	0,34
Francija	11	2,55	6 410	4,21
Itālija	13	3,02	10 030	6,59
S. P. R. S.	3	0,70	708	0,47
Vācija	89	20,65	35 855	23,56
Zviedrija	2	0,46	417	0,27
Jauktas produkcijas	6	1,39	6 033	3,97
Kopā — Total	431	100,00	152 154	100,00

valstīs ražotās (35,80%) un otrā vietā stāv Lat-
 vijā ražotās (28,08%), kamēr starp drāmām nav
 nevienas Latvijā ražotas filmas. Pēc kopgaruma
 no pārējām filmām visvairāk ir Z. A. S. val-
 stīs ražotās (32,92%), otrā vietā Vācijā ražo-
 tās (23,56%) un trešā vietā Latvijā ražotās
 (19,52%). Filmu, neieskaitot drāmas, caurmēra
 garums 1936. gadā ir 353 metri, un atsevišķi
 Latvijā ražotām 245 metri.

Bērniem atļauto filmu skaits un kopgarums.
*Nombre et longueur des films — permis aux
 enfants.*

Gadi Années	Skaits Nombre	Garums m. Longueur en mètres	% no izrādīt atļauto filmu kopgaruma % d. l. longueur totale d. films permis
1931.	298	134 812	13,01
1932.	223	89 649	11,96
1933.	219	85 261	13,02
1934.	254	88 215	11,13
1935.	313	136 614	21,88
1936.	317	123 869	18,96

No 1936. gadā cenzētām filmām vispār iz-
 rādīt atļauts 642 filmas. Bet no pēdējām iz-
 rādīt bērniem, 6 līdz 16 gadus veciem, atļauts
 tikai 317 filmas. Bērniem atļauto filmu kop-
 garums no 1936. gadā cenzētām filmām ir
 123.869 metri vai 18,96% no visu atļauto filmu
 kopgaruma.

XI. Radiofons. — Radiophone.

1. Radiofona abonenti. 1. Abonnés du radiophone.

Radio pēdējos gados kļuvis par ļoti ievērojamu faktoru cilvēku dzīvē. Sevišķi izcilus nozīmi tam ir kutūrālā laukā. Par radio nozīmes straujo pieaugumu liecina abonentu skaits.

pilsētās. Uz 1938. g. 1. aprīli radiofonam ir jau 114.305 abonenti.

Radiofona abonentu skaits uz 100 iedzīvotājiem.
Nombre des abonnés du radiophone — sur 100 habitants.

Radiofona abonentu skaits. ¹⁾ Nombre des abonnés du radiophone.							
Gadi Années	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie	T. sk. laukos Dont: à la camp.
1926.	6 142	372	208	352	99	7 173	.
1927.	9 541	1 212	471	852	241	12 317	.
1928.	13 032	2 400	1 088	1 985	475	18 980	.
1929.	15 431	3 795	1 855	3 132	769	24 982	6 451
1930.	19 463	5 142	2 834	4 638	1 069	33 146	8 638
1931.	23 253	6 633	3 836	5 942	1 430	41 094	12 302
1932.	24 547	6 996	4 256	6 456	1 604	43 859	13 082
1933.	25 314	7 597	4 839	6 816	2 108	46 674	13 770
1934.	27 510	9 314	6 089	7 740	3 267	53 920	16 118
1935.	32 753	12 289	9 146	10 101	5 402	69 691	20 964
1936.	39 387	15 183	12 051	12 410	7 382	86 413	26 490
1937.	44 103	18 310	14 479	14 044	9 165	100 101	31 962

Gadi Années	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Latvija Lettonie	To skaitā laukos Dont: à la campagne
1926.	1,81	0,09	0,07	0,13	0,02	0,59	.
1927.	2,82	0,30	0,16	0,31	0,04	0,66	.
1928.	3,84	0,59	0,37	0,71	0,08	1,01	.
1929.	4,55	0,88	0,64	1,12	0,14	1,33	0,53
1930.	5,15	1,27	0,98	1,61	0,20	1,74	0,72
1931.	6,15	1,64	1,39	2,06	0,26	2,16	1,02
1932.	6,50	1,73	1,48	2,24	0,30	2,31	1,08
1933.	6,70	1,88	1,68	2,37	0,39	2,46	1,12
1934.	7,28	2,30	2,11	2,69	0,60	2,84	1,30
1935.	8,51	3,03	3,15	3,87	0,95	3,57	1,69
1936.	10,22	3,73	4,11	4,14	1,30	4,48	2,14
1937.	11,45	4,31	4,95	4,69	1,62	5,15	2,58

Uz 1937. gada 1. aprīli radiofonam bijuši 100.101 abonenti. No tiem Rīgā — 44,0%, Vidzemē — 18,3%, Kurzemē — 14,5%, Zemgalē — 14,0% un Latgalē — 9,2%. Laukos dzīvojuši 31.962 vai 31,9% no visiem abonentiem. Kā iepriekšējā tabulā redzams, radiofona abonentu skaits visu laiku pieaudzis ļoti strauji, bet sevišķi strauji tas pieaudzis pēdējos trīs gados. Laikā no 1934. gada 1. aprīļa līdz 1937. gada 1. aprīlim radiofona abonentu skaits no 53.920 palielinājies uz 100.101, t. i. pieaudzis par 46.181 vai 85,6%. Tai pašā laikā abonentu skaits Rīgā pieaudzis par 16.593 vai 60,3%, Vidzemē par 8.996 vai 96,6%, Kurzemē par 8.390 vai 137,8%, Zemgalē par 6.304 vai 81,4% un Latgalē par 5.898 vai 180,5%, bet atsevišķi laukos tas pieaudzis par 15.844 vai 98,3%. Tā tad pēdējos trīs gados radiofona abonentu skaits visstraujāk pieaudzis Latgalē, kur tas arī ir vismazāks, un abonentu skaits laukos palielinājies ātrāk kā

1937. gadā caurmērā starp 100 iedzīvotājiem ir 5,13 radiofona abonenti. Salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu, visvairāk radiofona abonentu ir Rīgā, kur uz katru deviņus iedzīvotāju ir viens abonents, tā tad arī viens radio aparāts. Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē radiofona abonentu skaits, salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu, ir samērā vienāds, bet vairāk kā uz pusi mazāks kā Rīgā. Starp 100 iedzīvotājiem vismazāk radiofona abonentu ir Latgalē, bet pēdējo skaits beidzamos trīs gados ievērojami palielinājies, un zināmā mērā samazinājusies lielā atšķirība no pārējiem apgabaliem. 1938. g. 1. aprīlī uz 100 iedzīvotājiem iznāk 6 radiofona abonenti.

2. Radiofona programma. 2. Programme du radiophone.

Radiofona programma pēc satura ir ļoti dažāda. Bez muzikāliem priekšnesumiem un ziņojumiem par dažādiem notikumiem, radiofona programmā ir daudz jautājumu, kuriem liela nozīme izglītības laukā.

Radiofona noraidījumu skaits. — Nombre des émissions du radiophone.

Programmas saturs Nature du programme	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.	1929./30.	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Vakara koncerti	180	294	274	250	251	250	987	1 002	1 037	1 294	1 321	1 432
Concerts de soir												
Dienas koncerti	2	—	64	96	228	155	584	970	1 003	716	762	775
Concerts de jour												
Bērnu rīti	18	53	51	62	53	56	69	73	56	56	111	119
Matinées p. enfants												
Preses un sporta ziņas	—	—	684	682	652	815	759	1 756	1 160	905	1 091	1 060
Nouvelles de presse et inform. sport.												
Gaidāmais laiks	—	—	—	—	865	969	1 042	1 134	1 025	427	365	365
Bulletins météorologiques												
Dievkalpojumi	—	17	68	95	99	107	113	78	95	80	82	86
Service religieux												
Valodu stundas	—	—	91	239	327	290	306	209	298	271	261	262
Leçons de langues												
Lekcijas	81	340	663	1 212	945	859	1 151	1 332	1 114	1 217	1 195	1 191
Conférences												
Operas, operetes, drāmas, komēd.	22	18	26	23	92	129	134	93	79	96	79	176
Opéras, opérettes, drames, coméd. etc.												
Jautri priekšnesumi	—	—	—	—	19	54	51	29	56	58	44	64
Divertissements												
Deju muzika	—	—	54	103	117	114	148	142	152	98	155	168
Musique de dance												
Dažādi	26	83	162	420	641	1 092	135	755	937	806	536	785
Divers												
Kopā — Total	329	805	2 137	3 182	4 289	4 890	5 479	7 580	7 012	6 024	6 002	6 483

¹⁾ Abonentu skaits uz katra gada 1. aprīli.

1936./37. budž. gadā radiofons izdarījis pavisam 6.483 noraidījumus. Starp pēdējiem visvairāk — 22,1% ir vakara koncertu, pēc tam 18,4% lekciju, 16,4% preses un sporta ziņu, 12,0% dienas koncertu, 5,6% gaidāmā laika ziņojumu, 4,0% valodu stundu, 2,7% operu un teātru priekšnesumu, 2,6% deju muzikas, 1,8% bērnu rītu, 1,3% dievkalpojumu, 1,0% jautru priekšnesumu un 12,1% dažāda satura noraidījumu. Pēdējos piecos gados noraidījumu sadalījumā pēc satura grupām nav notikušas manāmas pārmaiņas.

Tā kā visām programmas daļām noraidījumu ilgums nav vienāds, tad noskaidrojams ne tikai noraidījumu skaits, bet arī programmas atsevišķu daļu noraidīšanas ilgums.

1936./37. budž. gadā radiofona noraidījumu ilgusi pavisam 3.891 stundu. No minētā laika 27,0% aizņēmuši vakara koncerti, 15,1% dienas koncerti, 13,0% lekcijas, 7,5% sporta ziņas, 5,2% dejas muzika, 5,1% operas un teātru priekšnesumi, 3,0% dievkalpojumi, 3,0% valodu stundas, 2,1% bērnu rīti, 1,0% gaidāmā laika ziņojumi,

0,8% jautri priekšnesumi un 13,6% dažāda satura noraidījumi.

Radiofona noraidījumu ilgums stundās.
Durée (heures) des émissions du radiophone.

Programmas saturs Nature du programme	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Vakara koncerti	789	811	859	1034	1012	1087
Dienas koncerti	391	540	577	500	668	586
Bērnu rīti	70	73	57	57	89	83
Preses un sporta ziņas	254	230	224	312	273	293
Gaidāmā laiks	71	75	75	74	78	75
Dievkalpojumi	191	138	173	148	151	152
Valodu stundas	148	101	145	131	125	116
Lekcijas	543	676	571	691	645	540
Operas, operetes, drāmas, komēd.	142	118	107	113	109	197
Jautri priekšnesumi	52	15	37	38	19	32
Deju muzika	92	168	139	106	180	201
Dažādi	80	292	446	475	598	529
Kopā — Total	2823	3237	3410	3679	3947	3891

Izglītības ziņā sevišķa nozīme ir lekciju un valodu stundu noraidījumiem. Sakarā ar to par lekcijām sakopotas arī sīkas ziņas, sadalot lekcijas pēc to satura.

Radiofonā nolasīto lekciju skaits pēc satura.

Nombre des conférences émises par radiophone — d'après leurs sujets.

Saturs — Sujets	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1936. g.
1. Lauksaimniecība <i>Agriculture</i>	284	201	243	384	373	263	288
2. Filozofija, māksla un literāt. <i>Philos., art et littérature</i>	166	217	186	305	324	348	214
3. Populāri zinātniskas lekcijas <i>Conférences scientifiques populaires</i>	51	90	220	462	298	224	231
4. Tautas dzīve <i>Vie du peuple</i>	.	16	.	118	204	218	102
5. Dienas jautājumi <i>Questions du jour</i>	.	.	.	71	30	.	61
6. Politika <i>Politique</i>	.	63	44	50	68	58	58
7. Veselība un sports <i>Hygiène et sport</i>	.	48	57
8. Sieviete un mājturība <i>La femme et le ménage</i>	29	43	10	.	.	.	23
9. Valodas un kursi <i>Langues et cours</i>	276	297	174	296	247	254	270
10. Dažādi <i>Divers</i>	576	328	514	—	—	—	—
Kopā Total	1 382	1 303	1 391	1 686	1 544	1 365	1 304

Radiofons 1936. kalendāra gadā noraidījis pavisam 1.304 lekcijas. Šai skaitā ieskaitītas arī valodu lekcijas. Starp 1936. gadā noraidītajām lekcijām pēc satura visvairāk ir par lauksaimniecību. Pēdējās sastāda 22,1% no visu lekciju kopskaita, pēc tam nāk 20,7% valodas un kursi, 17,7% populāri zinātniskas lekcijas, 16,4% par filozofiju, mākslu, literatūru, 7,8% par tautas dzīvi, 4,7% par dienas jautājumiem, 4,4% par politiku, 4,4% par veselību un sportu un 1,8% par sieviešu un mājturības jautājumiem. Lekciju (sadalījumā pēc satura) salī-

dzinājumu ar iepriekšējiem gadiem pa daļai traucē tas, ka iepriekšējos gados sadalījums nav bijis tik pilnīgs, kādēļ daudzas lekcijas iedalītas dažāda satura lekciju grupā.

1936. gadā visu minēto 1.304 lekciju noraidīšana ilgusi 639 stundas. Tā kā atsevišķu lekciju lasīšanas ilgums ir samērā vienāds, tad arī lekciju noraidīšanas ilguma procentuālais sadalījums pēc lekciju satura tikpat kā neatšķiras no iepriekšminētā lekciju skaita procentuālā sadalījuma pēc satura.

XII. Publiskie muzeji. — *Musées publics.*

Lai gan muzeji ir spilgti kultūras līmeņa liecinieki un vienmēr baudījuši garīgās dzīves uzmanību, tad tomēr muzeju statistika vēl jāuzskata par retuma lietu. Tas izskaidrojams ar to, ka daudzas parādības muzeju statistikā neļaujas skaitliski izteikties pietiekoši precīzi. Kā jau izglītības statistikā vispār, tā it sevišķi muzeju statistikā kvalitāti nevar parādīt ar skaitu un mēru. Muzeju stāvokļa raksturošanai nepietiekošs ir netikai muzeju skaits, bet nepietiekošs ir arī tajos novietoto priekšmetu skaits. Starp vienu un otru muzeja priekšmetu var būt milzīga starpība. Novērtēt muzeja priekšmetus ir ne tikai ļoti grūti, bet ne reti neiespējami. Tomēr ir izdarīti muzeju priekšmetu novērtējumi, kaut arī pēc dažādām metodēm. Turpmāk uzrādītās atsevišķo muzeju priekšmetu vērtības nav iegūtas pieturoties pie vienādas vērtēšanas metodes, bet tās uzrādītas tādas, kādas uzdevušas atsevišķo muzeju vadības.

Muzejus pēc rakstura varam iedalīt šādās galvenās grupās: kultūrvēsturiskie, mākslas, dabas zinātniskie un vispārīgie. Kultūrvēsturiskie muzeji rāda pagājušo gadu simteņu domas, jūtas un darbus. Šo muzeju mērķis ir savākt un rādīt agrāko laiku kultūras zīmes, kas liecina ne tikai par notikušo, bet māca arī izprast tagadni un paredzēt nākotni. Kultūrvēsturisko muzeju priekšmetiem nav tikdaudz

svarīga mākslinieciskā vērtība, bet gan tas, ka priekšmeti noder kā bijušās kultūras vai bijušo notikumu liecinieki. Mākslas muzeju mērķis ir iedarboties uz aistētisko uztveri, radīt jūtu apmierinājumu un izprast skaistumu. Protams, katram mākslas muzejam ir arī vēsturiska nozīme. Šeit pieskaitāmi parastie gleznu muzeji. Dabas zinātniskie muzeji pirmām kārtām ir zinātnes, ierosinājumu un mācīšanās tempļi. Tie rāda dabas zinātnisko pētījumu un sasniegumu vēsturisko attīstību. Tajos redzama tehnika un ražošana. Šādiem muzejiem lielā praktiska nozīme. Vadoties no šiem raksturojumiem arī noteikts turpmāk aplūkoto muzeju raksturs. Pie vispārējiem muzejiem pieskaitīti tie, kuriem piemīt vairākas iepriekš minēto grupu pazīmes.

Šai izdevumā ievietotas ziņas par 24 publiskiem muzejiem. Starp tiem nav muzeju, kas iekārtoti atsevišķu iestāžu vai uzņēmumu vajadzībām, tāpat nav mācības iestāžu muzeju, kas iekārtoti tikai mācības iestādes vajadzībām. Atzīmējams, ka bez minētiem 24 publiskiem muzejiem 1936. gadā organizēšanas stadijā atradušies vēl citi. No pēdējiem minami Kalpaka muzejs, Nāves salas muzejs, Katoļu reliģiskais muzejs, Daugavpils muzejs, Kuldīgas vēsturiskais muzejs, Talsu vēsturiskais muzejs u. c.

Valsts vēsturiskais muzejs. — *Musée historique de l'Etat.*

Valsts vēsturiskais muzejs atrodas Rīgā, Jāņa Čakstes laukumā, Pilī. Muzejs ar šādu nosaukumu nodibināts 1920. gadā, bet tas faktiski izaudzis no Rīgas latviešu biedrības 1896. gadā nodibinātā muzeja. Muzejs darbojas uz sevišķa likuma pamata un atrodas Izglītības ministrijas pārziņā. Pieejams visiem par velti. Atvērts katru dienu no plkst. 10 līdz 15, izņemot pirmdienas un svētku dienas, kad ir slēgts.

Muzeja telpu platība: grīda 1.444 kv. m un sienas 2.869 kv. metri.

Valsts vēsturiskais muzejs ir Latvijas valsts senmantu centrālā glabātuve, kurās uzdevums ir vākt, glabāt, pētīt un populārizēt Latvijas kultūras pieminekļus, kuriem ir arhαιoloģijas, etnografijas, vēstures vai mākslas vēstures nozīme, un kurū glabāšana un pētīšana ir Latvijas valsts un tautas interesēs. Iekārtotas šādas nodaļas: arhαιoloģijas, etnografijas, vēstures, numismatikas, baznīcas, mākslas un teātra nodaļa. Pie muzeja pastāv arī bibliotēka un darbojas konservēšanas un ķīmiskā laboratorija, foto kabinets un galdniecības darbnīca.

1937. gada 31. martā muzejā bija novietoti pavisam 120.468 priekšmeti vērtībā par Ls 121.456,64. Sadalījumā pa nodaļām 1936. gada 1. janvārī arhαιoloģijas nodaļā bija pavisam 21.741 senmanta un etnografijas nodaļā 20.415 priekšmeti. Numismatiskās kolekcijas pirmais pamats ir no 8.134 monētām un medaļām sastāvoša Rīgas Latviešu biedrības kolekcija, ko biedrība deponēja muzejā tā dibināšanas (1920.) gadā. Laikā no 1920. līdz 1925. gadam muzejs ieguvis 7.107, no 1926. līdz 1930. gadam — 23.367 un no 1931. līdz 1935. gadam

30.629 monētas un citus numismatiskus priekšmetus. Kopā ar Rīgas Latviešu biedrības deponētām monētām muzejā 1936. gada 1. janvārī atradās 69.237 numismatiski priekšmeti, no kuriem 46.027 nodevusi Pieminekļu valde. Pēc satura kolekcija sadalās šādi: 37.849 Baltijas monētas, 1.845 seno laiku monētas, 1.723 viduslaiku monētas, 22.082 jauno laiku monētas, 1.483 medaļas, žetoni un tamlīdzīgi, 2.827 papīra naudas zīmes un 1.428 citi numismatiski kā arī heraldiski un sfrāgistikiski priekšmeti. Kolekcijā atrodas prāvs skaits retu monētu ar lielu vērtību. Pēdējā budžeta gadā, t. i. laikā no 1936. gada 1. aprīļa līdz 1937. g. 31. martam muzejs pavisam ieguvis 13.518 priekšmetus.

Apmeklētāju skaits. — *Nombre des visiteurs*

en: 1921. gadā	9 925	en: 1929. gadā	15 261
1922. "	14 979	1930. "	13 074
1923. "	21 208	1931. "	15 976
1924. "	17 223	1932. "	15 976
1925. "	14 268	1933. "	22 226
1926. "	15 450	1934. "	9 423
1927. "	14 290	1935. "	21 596
1928. "	16 025	1936. "	19 906

Laikā no 1921. līdz 1936. gadam Valsts vēsturisko muzeju apmeklējušas pavisam 256.806 personas.

Līdzekļus muzeja uzturēšanai dod valsts. 1936./37. b. gadā izdots pavisam Ls 51.479,—, no tā darbinieku atalgošanai Ls 32.519,—, telpu īre teātra nodaļai — Ls 2.100,—, telpu uzturēšanai — Ls 4.556,—, muzeja priekšmetu iegūšanai — Ls 4.040,— un pārējām vajadzībām Ls 8.264,—. Muzejā strādā 22 algoti darbinieki. Apraksti par Valsts vēsturisko muzeju ievietoti „Senatne un māksla” 1936. g. I daļā.

Kaŗa muzejs. — *Musée de guerre.*

Kaŗa muzejs atrodas Rīgā, Lielā Smilšu ielā Nr. 38, Pulvertornī. Pēdējais ir viens no ievērojamākajiem Rīgas senatnes lieciniekiem, jo tās ir pēdējās atliekas no agrākiem pilsētas apcietinājumiem. Kaŗa muzejs Pulvertornī atrodas kopš 1919. gada jūnija. Par muzeja dibināšanas laiku uzskatāms 1916. gada septembris, kad sāka darboties Latviešu strēlnieku pulku kaŗa muzejs. Pēdējais sava pirmā pārziņa prof. K. Strauberga vadībā ātri izveidojās par diezgan ievērojamu strēlnieku vēstures materiālu krātuvi. Daļa materiālu vēlākos kaŗa gados gan gājusi zudumā. Ar Latvijas valsts nodibināšanas muzeja uzdevumi paplašinājušies un ar kaŗa ministra 1919. gada 15. septembra pavēli tas pārdēvēts par Kaŗa muzeju.

Kaŗa muzeja telpu platība ir šāda: grīda 249 kv. m, sienas — 200 kv. m un stendi 135 kv. metri. Telpas muzeja vajadzībām ir daudz par šaurām, kādēļ uzsākta jaunu telpu būve, pievienojot tām arī Pulvertorni.

Muzejs atrodas Kaŗa ministrijas pārziņā. Tas pieejams visiem un ir atvērts trešdienās un piektdienās no plkst. 12—15 un svētdienās no plkst. 10—14, bet iepriekš pieteicoties, ekskursijas muzeju var apmeklēt katru darbdienu no plkst. 9—15. Ieeja muzejā brīva.

Muzejs pēc rakstura ir kultūrvēsturisks. Kaŗa ministra pavēle nosaka, ka muzejam jāvāc, jāglabā, jāizstāda un jāpopulārizē dažādas senatnes kā arī jaunāko laiku kaujas un militāri-kultūrālās vērtības, kuŗām ir nozīme kaŗa vēsturē un armijas un tautas audzināšanā.

Muzejā tagad iekārtotas šādas nodaļas: Latvijas atrbrīvošanas, latviešu veco strēlnieku, pilskalnu, viduslaiku un Beļģijas nodaļa. Paredzēts muzeju pārkārtot, iekārtojot šādas nodaļas: 1) Pirmais patstāvības laikmets (līdz 1260. g.), 2) Nebrīvības laikmets (līdz 1918. g.), 3) Brīvības cīņu un Valsts atjaunošanas laikmets un 4) Kaŗa mākslas un ieroču vēstures nodaļas, kas pievienotas visām trim iepriekšējām nodaļām.

Uz 1937. gada 1. janvāri muzejā bija novietoti 46.284 priekšmeti vai 10.050 priekšmetu grupas, vērtībā par Ls 23.930,—. Pēdējā — 1936. gadā muzejs ieguvusi 11.941 atsevišķu priekšmetu jeb 1.102 priekšmetu grupas, vērtībā par Ls 2.060,—.

Kaŗa muzeja apmeklētāju skaits.

Nombre des visiteurs du musée de guerre.

en: 1920. gadā	481	en: 1929. gadā	30 996
1921. „	2 584	1930. „	31 570
1922. „	7 343	1931. „	38 064
1923. „	15 975	1932. „	31 702
1924. „	21 247	1933. „	22 357
1925. „	25 614	1934. „	27 388
1926. „	24 025	1935. „	31 823
1927. „	22 673	1936. „	28 238
1928. „	23 229		

No 1920. līdz 1936. gadam Kaŗa muzeju apmeklējušas pavisam 385.259 personas. 1936. gadā muzejā strādā 5 algoti darbinieki. Kaŗa ministrija 1931. gadā par muzeju izdevusi nelielu brošūru „Kaŗa muzejs“.

Rīgas pilsētas vēsturiskais muzejs. — *Musée historique de la ville de Riga.*

Rīgas pilsētas vēsturiskais muzejs atrodas Rīgā, Palasta ielā Nr. 4. Muzejs dibināts 1936. gada 17. jūlijā, bet publikai to atklāja 1937. g. 24. oktobrī. Muzeja telpu platība: grīda 1.464 kv. m un sienas 2.628 kv. metri.

Muzejs pēc rakstura kultūrvēsturisks, un tā mērķis kultūrvēsturisku objektu (pirmām kārtām par Rīgas pilsētu) vākšana, kopšana, zinātniska apstrādāšana un populārizēšana. Pēc dibināšanas muzejs gan ir jauns, bet faktiski tajā atrodas jau lielāks skaits vērtīgu un retu priekšmetu, kas uzkrāti jau agrākos gados un līdz šim atradušies citos muzejos. Muzeja kodolu sastāda Rīgas pilsētai piederošie Rīgas vēstures pieminekļi un kultūrvēsturiski objekti. Šo krājumu pamatā ir 1764. gadā mirušā Dr. N. Himzeļa „naturāliju kabinets“, ko Rīgas pilsēta 1773. gadā ieguvusi savā īpašumā. Turpmākā laikā šie krājumi papildināti daudziem ieguvumiem (pirkumiem un dāvinājumiem). Līdz 1936. gada 17. jūlijam pilsētai piederošie krājumi bija deponēti bij. Rīgas Doma muzejā. Vērtīgākie ieguvumi pēc Pilsētas vēsturiskā muzeja nodibināšanas ir sekošie: 1) 1936. gada 27. augustā no Pieminekļu valdes muzejam glabāšanā nodotā daļa no bij. Rīgas Doma muzeja kultūrvēsturiskiem krājumiem (vairāki tūkstoši objektu), 2) ar Rīgas pilsētas valdes 1936. g. 6. oktobra lēmumu muzejam pievienotā Pilsētas monētu krātuve ar apm. 26.000 numismatiskiem priekšmetiem, 3) 1936. g. 4. un 17. septembrī, 12. oktobrī un 16. decembrī no Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameras muzejam nodotās likvidēto biedrību un organizāciju mantas ar muzeja objektu vērtību, kopā apm. 600 priekšmeti.

Savu krājumu vērtības un apmēru ziņā muzejs stāv vienā no pirmām vietām starp līdzīgiem kultūrvēstures muzejiem Latvijā, un tā zinātniskā un didaktiskā nozīme ir ļoti liela. Muzeja krājumu saturs daudzpusīgs — tas aptver senvēstures, vēstures, amatniecības, daiļamatniecības, sabiedriskās kultūras, arhitektūras u. c. objektus, mēbeles, portretus, grafiku, keramiku, ieročus, monētas, medaļas, heraldikas, sfrāgistikas u. c. priekšmetus, kuŗu starpā ir daudz retu objektu ar ievērojamu zinātnisku un materiālu vērtību. Muzejā šāds priekšmetu iedalījums: 1) vēstures nodaļa, 2) protretu galerija, 3) lietišķās mākslas nodaļa un 4) monētu krātuve. Pie muzeja ierīkots fotokabinets, ķīmiskā laboratorija un darbnīca muzeja objektu konservēšanai, kopšanai un citiem darbiem.

Muzejs novietots bij. Doma muzeja telpās, kas pārveidots un paplašināts ar bij. Dabas pētnieku biedrības muzeja un citām telpām. Ieeja muzejā brīva un sākot ar 1937. gada 24. oktobri, tas atvērts katru dienu, izņemot pirmdienas, no plkst. 11—15 (sestdienās no 11 līdz 13).

Līdzekļus muzeja uzturēšanai dod Rīgas pilsētas valde. 1936. gadā pavisam izdots Ls 30.708,54, no tā darbinieku algām — Ls 7.234,—, telpu īrei — Ls 12.000,—, telpu uzturēšanai — Ls 1.167,35, muzeja priekšmetu iegūšanai — Ls 943,85, remontiem un pārējiem izdevumiem — Ls 9.363,34. Muzejā strādā 8 algoti darbinieki.

Par muzejā novietoto monētu krātuvi rakstīts Latviešu konverzācijas vārdnīcā — rakstā „Monētu krātuve“.

Brīvdabas muzejs. — *Musée de plein air.*

Brīvdabas muzejs atrodas Vidzemē, Rīgas apriņķa Ādažu pagastā. Muzeju 1928. gadā dibināja Izglītības ministrijas pieminekļu valde, bet publiskai apmeklēšanai tas oficiāli atvērts 1932. g. 13. maijā. Muzejs aizņem 70 ha lielu platību, kas atrodas Juglas ezera krastā. Muzejs pieejams visiem. 1936. gadā ieejas maksa 20 sant., bet skolēniem, kareivjiem un aizsargiem 10 sant. Apmeklēšanas laiks no 10. aprīļa līdz 20. oktobrim katru dienu no plkst. 10—18.

Brīvdabas muzeja raksturs visumā kultūr- vēsturisks. Muzeja uzdevums sakopot un parādīt mūsu tautas materiālās kultūras darinājumus tādā sakarībā un apvienībā, kādā tie radušies un lietoti senajos laikos; kopainās uzglabāt sendienu redzamo saturu, kas ietverts celtnēs, to apkārtņē un sakārtojumā, telpu iekšējā izveidojumā, iedzīves un darba piederumos.

Uz 1937. gada 1. janvāri muzejā novietoti pavisam 1.800 priekšmeti. No tiem 400 priekšmeti novietoti pēdējā — 1936. gadā. Pirmā senceltnē — Madonas apriņķa Vestienas pag. Rizgu saimniecības rija — pārvesta un uzstādīta 1928. gadā. Sevišķi strauji muzejs attīstījies pēc 1934. g. 15. maija. Pārvestas un atkal uzstādītas tādas ievērojamas senceltnes kā 1704. gadā celtā Usmas baznīca, 1537. g. celtā Bornes baznīca, 19. g. simteņa sākumā celtās Šķibes vēja dzirnavas. 1936. gadā pavisam uz-

stādītas 8 senceltnes, bet uz 1937. gada 1. janvāri Brīvdabas muzejā atradās pavisam 22 senceltnes.

Apmeklētāju skaits. — *Nombre des visiteurs.*

en: 1932. gadā	6 000
1933. "	12 000
1934. "	20 000
1935. "	31 000
1936. "	100 562
1937. "	64 000

Pie apmeklētāju skaita atzīmējams, ka pēdējos gados tajā ieskaitīti arī darba svētku apmeklētāji, jo šo svētku teritorijā ietilpa arī muzejs, un tā apmeklēšanai 1936. un 1937. gadā darba svētku apmeklētājiem nevajadzēja maksāt par ieeju muzejā.

1936. gadā muzejs no ieejas maksām ieņēmis Ls 3.076,50, par pārdotiem katalogiem un baznīcas lietošanu Ls 2.501,95 un no organizācijām pabalsta veidā Ls 231,98, kopā Ls 5.810,43. No tā darbinieku algām izdots Ls 3.574,—. Muzejā strādā 4 algoti darbinieki.

Par Brīvdabas muzeju un tajā izstādītiem priekšmetiem rakstīts žurnālā „Senatne un Māksla“. Pieminekļu valde 1936. gadā izdevusi sevišķu grāmatu — Jānis Jaunzems. „I. M. Pieminekļu valdes Brīvdabas muzejs“, kas ir trešais izdevums un satur Brīvdabas muzeja senceltnu un iekārtas priekšmetu aprakstus.

Valsts mākslas muzejs. — *Musée d'Etat des beaux arts.*

Valsts mākslas muzejs atrodas Rīgā, Jāņa Čakstes laukumā, Rīgas pilī. Muzejs dibināts 1920. gada 15. martā un darbojas uz sevišķa likuma pamata Izglītības ministrijas pārziņā. Apmeklēšanai muzejs atvērts no 1922. g. 27. maija. Muzejs pieejams visiem un ir atvērts darbdienās un svētdienās no plkst. 10—15, izņemot sestdienas, kad ir atvērts no plkst. 10—13, bet pirmdienās un svētku dienās muzejs ir slēgts. Ieeja muzejā brīva. Muzejs iekārtots 18 telpās, kuŗu grīdu platība ir 1.044 kv. metri un sienu platība 2.801 kv. metri.

Kā jau no nosaukuma redzams, Valsts mākslas muzejs pēc rakstura ir mākslas muzejs. Tā uzdevums un mērķis ir krāt, glabāt un popularizēt latviešu glezniecību, tēlniecību, grafiku un dekoratīvās mākslas. Līdztekus šim uzdevumam muzejs veic arī cittautu, sevišķi mūsu kaimiņtautu, mākslas darbu krāšanu un popularizēšanu. Kā latviešu tā cittautu mākslas darbi muzejā sadalīti šādās nodaļās: glezniecības, grafikas un zīmējumu, tēlniecības un dekoratīvo mākslu. Atsevišķā nodaļā parādīta beļģu jaunlaiku glezniecība, tēlniecība un medaļieru māksla. Muzejā atrodas arī neliela mežģiņu un to fotografiju kolekcija. Pie muzeja pastāv bibliotēka ar mākslas literātūru.

Uz 1937. gada 1. janvāri muzejā bija novietoti 2.094 mākslas priekšmeti, vērtībā par Ls 473.135,92. Vairāk kā puse no visiem mākslas priekšmetiem ir gleznas. Par budžetā atvēlētiem līdzekļiem 1936. gadā muzejs ieguvis 44 latviešu un 2 cittautu mākslinieku darbus, bet kā dāvinātus saņēmis 13 latviešu un 44 cittautu mākslinieku darbus. Kopskaitā muzeja mākslas priekšmetu skaits 1936. g. palielinājies par 103. Pēdējo vērtība Ls 15.923,—. 1935. gadā muzejs ieguvis pavisam 114 mākslas darbus. No tiem 61 gleznas, zīmējumi un grafikas, 5 tēlniecības darbi un 48 lietišķās mākslas

darbi. 1935. gadā muzejā beļģu mākslas nodaļa papildināta ar beļģu jaunlaiku medaļu kolekciju, kuŗā ietilpst 269 medaļas un plaketi. Šo kolekciju dāvinājuši beļģu mākslinieki. Tālāk minams, ka beļģu mežģiņu draugu biedrība dāvinājusi un permanenti deponējusi 16., 17., 18., 19. un 20. g. s. mežģiņu paraugus (oriģinālus un fotoattēlus), kas izstādīti 33 vitrinās.

Par muzeja darbību 1936. gadā vēl atzīmējams, ka muzeja darbinieki kārtājuši latvju mākslinieku darbus izstādēm ārzemēs. Uz Poliju, izstādēm Varšavā un Krakovā nosūtītas 82 gleznas, 29 akvareļi, zīmējumi un grafikas un 12 tēlniecības darbi, kopā 123 darbi, no kuŗiem 23 ņemti no muzeja. Uz Somiju, izstādei Helsinkos, un uz Igauniju, izstādēm Tallinā un Tērbatā, nosūtītas 118 gleznas, 30 akvareļi, zīmējumi un grafikas un 14 tēlniecības darbi, kopā 162 darbi, no kuŗiem 24 ņemti no muzeja.

Valsts mākslas muzeja apmeklētāju skaits. — *Nombre des visiteurs.*

en: 1922. gadā	7 042	en: 1930. gadā	15 987
1923. "	16 219	1931. "	14 280
1924. "	12 591	1932. "	14 085
1925. "	12 016	1933. "	12 024
1926. "	15 701	1934. "	11 453
1927. "	13 262	1935. "	13 900
1928. "	15 061	1936. "	13 426
1929. "	14 035		

1936. gadā muzeju apmeklējušas 9.858 pieaugušas un 3.568 nepieaugušas vai pavisam 13.426 personas, starp kuŗām ievērojams skaits ārzemnieku.

Līdzekļus muzeja uzturēšanai dod valsts. 1936./37. budž. gadā muzejs izdevis pavisam Ls 25.068,—, no tā darbinieku atalgojumi un iemaksas pensiju fondam Ls 11.523,—, telpu

uzturēšanai Ls 3.645,—, inventāra iegādei Ls 2.000,—, mākslas priekšmetu iegūšanai Ls 7.400,— un mākslas darbu fotografēšanai Ls 500,—.

1936. g. muzejā nodarbināti pavisam 7 algoti darbinieki.

Par Valsts mākslas muzeju rakstīts šādos izdevumos: „Latviešu konverzācijas vārdnīca“ 13. sējumā; „Izglītības ministrijas mēnešraksts“ 1928. g. II burtnīcā un 1933. g. II burtn.; „Senatne un māksla“ 1936. g. — I burtn. un 1937. gada I burtnīcā.

Rīgas pilsētas mākslas muzejs. — *Musée des beaux arts de la ville de Riga.*

Rīgas pilsētas mākslas muzejs atrodas Rīgā, Valdemāra ielā. Par muzeja sākuma gadu var uzskatīt 1783. gadu, kad Rīgas pilsēta pārņēmusi mākslas priekšmetu krājumu, kuŗu pilsētai bija novēlējusi Himzeļa kundze. Tagadējā muzeja ēka uzcelta 1905. gadā. Muzejs pieejams visiem par velti. (Bērniem zem 14 gadiem pieaugušo pavadībā.) Apmeklēšanas laiks ikdienas no 10—15, izņemot pirmdienas un svētku dienas, kad muzejs slēgts. Muzeja telpās grīdu platība 1.902 kv. m.

Muzejs krāj mākslas priekšmetus kā gleznas, skulptūras un grafiku; veicina mākslas pazīšanu rādot apmeklētājiem vecmeistaru kā arī modernās mākslas darbus. Muzejā iekārtotas šādas nodaļas: 1) gleznu un akvareļu, 2) skulptūru un 3) grafisko darbu nodaļa. Pie muzeja pastāv mākslas bibliotēka, kuŗā uz 1937. gada 1. janv. bija 9.223 sējumi. Bibliotēka pieejama visiem muzeja darbības laikā. Grāmatas izsniedz tikai lasīšanai uz vietas. Pie muzeja pastāv arī darbnīca.

Uz 1937. g. 1. janv. muzejā atradās 4.834 priekšmeti, vērtībā par Ls 521.017,49. Pēdējā — 1936. gadā iegūti 20 priekšmeti, kuŗu vērtība 9.156,— lati.

Apmeklētāju skaits. — *Nombre des visiteurs*

en. 1922. gadā	52 292	en. 1930. gadā	45 092
1923. „	50 108	1931. „	55 878
1924. „	45 006	1932. „	44 717
1925. „	58 823	1933. „	51 637
1926. „	57 579	1934. „	60 995
1927. „	56 277	1935. „	52 228
1928. „	59 070	1936. „	53 002
1929. „	47 742		

Muzeju uztur Rīgas pilsēta. Pēdējā muzeja vajadzībām 1936. g. izdevusi pavisam Ls 48.096,37, no tā darbinieku atalgojumi Ls 24.816,14, telpu uzturēšanai Ls 3.884,98, muzeja priekšmetu iegūšanai Ls 9.156,—, ēkas remontiem Ls 7.703,19 un pārējie izdevumi Ls 3.236,06. Muzejā nodarbināti 11 algoti darbinieki.

Tukuma pilsētas mākslas muzejs. — *Musée des beaux arts de la ville de Tukums.*

Tukuma pilsētas mākslas muzejs atrodas Tukumā, Tīrgus laukumā Nr. 14. Muzeju 1935. gada 30. decembrī dibinājusi Tukuma pilsētas valde. Muzeja telpu platība — grīda 149 kv. m un sienas 288 kv. m.

Muzejs pēc rakstura mākslas muzejs. Tā mērķis krāt un glabāt mūsu tautas mākslas vērtības un darīt tās pieejamas vietējiem iedzīvotājiem. Muzejā iekārtotas gleznu, grafiku un skulptūru nodaļas.

Uz 1937. g. 1. janv. muzejā atradušies 77 priekšmeti, kas visi iegūti 1936. gadā. Muzejs saņēmis no Kultūras fonda 2. Latvijas mākslas izstādē iegūtus 6 mākslas darbus, vērtībā par Ls 1.300,—, bez tam Kultūras fonds deponējis muzejā 5 darbus.

1936. gads ir muzeja organizēšanas gads un šajā gadā muzeju apmeklējusi 541 persona. Muzejam nav algotu darbinieku.

Literāriskais muzejs. — *Musée littéraire.*

Literāriskais muzejs atrodas Rīgā, Brīvības gatvē Nr. 5. Tas dibināts 1934. g. 24. maijā. Muzejs pieder Rīgas pilsētai. Muzejs pieejams visiem par velti. Muzeja telpu platība: grīda 130 kv. m, sienas 178 kv. m un stendi 172 kv. m.

Muzeja mērķis krāt un glabāt priekšmetus, kas raksturo mūsu rakstniecības un gara kul-

tūras sasniegumus. Muzejā iekārtotas rakstniecības, mākslas un vēstures nodaļas.

Uz 1937. g. 1. janv. muzejā atradušies 3.436 priekšmeti vērtībā apm. par 15.000 latiem. Pēdējā — 1936. gadā iegūti 125 priekšmeti par Ls 850,—.

Muzeju 1936. gadā apmeklējušas 65 personas.

Rakstniecības un teātra muzejs. — *Musée de la Littérature et du Théâtre.*

Rakstniecības un teātra muzejs atrodas Rīgā, Kr. Barona ielā Nr. 4. Muzeju 1936. gadā dibinājusi Izglītības ministrija, apvienojot vairākus pastāvošus muzejus. No pēdējiem, kā galvenie mināmi Dr. Kaupiņa agrākos gados noorganizētais Latvijas teātra biedrības „Teātra muzejs“, un Skolotāju savienības „Rakstnieku un pedagogiskais muzejs“, kuŗus ministrija ieguva pirkšanas ceļā. Bez tam muzejā ietilpināti arī agrāk nodibinātie Blaumaņa, Raiņa un Kaudziņu muzeji. 1936. gadā muzejs atradās organizēšanas stadijā.

Muzejam ir mākslas un kultūrvēstures raksturs. Tā nolūks vākt materiālus, kas parāda mūsu rakstniecības un teātra mākslu. Muzejā iekārtotas rakstniecības un teātra nodaļas, kā arī patstāvīgas nodaļas provincē: Kaudziņu muzejs Vecpiebalgā un Raiņa muzejs Durbē pie Tukuma.

Muzeju uztur Izglītības ministrija. 1936. gadā muzeja vajadzībām izdots Ls 6.450,—, no tā darbinieku atalgojumi Ls 3.409,—, telpu īre Ls 2.100,—, telpu uzturēšana Ls 916,— un inventārs Ls 25,—. Muzejs nodarbina divus algotus darbiniekus.

Kurzemes muzeja biedrības Liepājas muzejs. *Musée de Liepāja de l'Union des musées de Kurzeme.*

Kurzemes muzeja biedrības Liepājas muzejs atrodas Liepājā, Kūrmājas prospektā Nr. 16. Muzeju 1924. gadā dibinājusi Kurzemes muzeja b-ba. Tagad muzeja īpašnieks ir Kurzemes muzeju b-ba un Liepājas senatnes b-ba. Muzejs pieejams visiem un apmeklēšanai atvērts svētdienās no plkst. 11—14, bet ekskursantiem katrā laikā. 1936. gadā ieejas maksa 20 sant.; skolēniem un kareivjiem 10 sant. Muzeja telpu platība: grīda 618 kv. m, sienas 1.484 kv. m un stendi 153 kv. metri.

Muzejs domāts kultūrvēsturei un mākslai. Tā mērķis krāt un kopt Liepājas pilsētas vēstures pieminekļus, Liepājas novada etnografiskās mantas un rādīt vietējo un arī citu Latvijas mākslinieku darbus. Muzejā iekārtotas šādas nodaļas: pilsētas vēstures, baznīcas vēstures, kara vēstures, arhaioloģijas, etnografijas, mākslas un daiļamatniecības. Muzejam ir arī bibliotēka un arhīvs.

Uz 1937. gada 1. janvāri muzejā bija novietoti 6.523 priekšmeti, vērtībā par Ls 16.286,98.

Kurzemes provinces muzejs. — *Musée de la province de Kurzeme.*

Kurzemes provinces muzejs atrodas Jelgavā, Muzeja laukumā Nr. 1. Muzejs dibināts 1815. gadā. Tas pieejams visiem un apmeklēšanai atvērts svētdienās no plkst. 11³⁰—13³⁰, bet ekskursijām, iepriekš pieteicoties, arī citās dienās. Ieejas maksa 1936. gadā: pieaugušiem 40 sant.; kareivjiem, studentiem un skolēniem 20 sant., ekskursantiem grupās 10 sant. no personas.

Muzejs pēc rakstura kā kultūrvēsturisks tā arī dabaszinātnisks. Iekārtotas šādas nodaļas: dabas zinātņu, senvēstures, amatniecības, ieroču, etnografijas, hercogu laikmeta, grafikas, baznīcas, gleznu un monētu. Pie muzeja pastāv arī bibliotēka. Uz 1937. g. 1. janvāri muzejā atradās apmēram 13.500 priekšmetu.

1936. gadā muzejs ieņēmis pavisam Ls 2.537,75, no tā ieejas maksas — Ls 449,70, sabiedrisku organizāciju un personu pabalsti — Ls 1.655,— un pārējie ieņēmumi Ls 433,05.

Zemgales mākslas un vēstures muzejs. *Musée d'art et d'histoire — de Zemgale.*

Zemgales mākslas un vēstures muzejs atrodas Jelgavā, Akadēmijas ielā Nr. 31. Muzeju dibinājusi 1929. gadā Zemgales muzeja biedrība. Pēdējā skaitās arī muzeja īpašniece. Muzejs pieejams visiem un apmeklēšanai atvērts svētdienās no plkst. 11—14. Ieeja muzejā līdz 1935. gada 10. septembrim bija brīva, tagad no 5 līdz 10 sant. no personas. Muzeja telpu platība: grīda 176 kv. m, sienas 654 kv. m un stendi 52 kv. metri.

Muzejs pēc satura vispārīgs. Muzeja mērķis ir uzglabāt nākošām paaudzēm visus iespējamus vēstures, etnografijas, mākslas un citus priekšmetus, kas raksturotu Latvijas vēsturi un latvju tautas dzīvi, sevišķu vērību piegriežot Zemgalei. Muzejā iekārtotas šādas nodaļas: 1) kara, 2) mākslas, 3) dabas zinību — putni un zvēri, Latvijas augu sēkļu kolekcija, iezi, kultūraugi, 4) Lietuvas, 5) arhaioloģijas, 6) bibliotēka-archīvs, 7) vēstures — baznī-

Pēdējā — 1936. gadā iegūti 175 priekšmeti, kuŗu vērtība Ls 1.162,65.

Apmeklētāju skaits. — *Nombre des visiteurs.*

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 10%;">en: 1925. gadā</td><td style="width: 10%;">6 226</td></tr> <tr><td>1926. " "</td><td>1 256</td></tr> <tr><td>1927. " "</td><td>1 416</td></tr> <tr><td>1928. " "</td><td>1 007</td></tr> <tr><td>1929. " "</td><td>1 517</td></tr> <tr><td>1930. " "</td><td>1 372</td></tr> </table>	en: 1925. gadā	6 226	1926. " "	1 256	1927. " "	1 416	1928. " "	1 007	1929. " "	1 517	1930. " "	1 372	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 10%;">en: 1931. gadā</td><td style="width: 10%;">1 452</td></tr> <tr><td>1932. " "</td><td>4 251</td></tr> <tr><td>1933. " "</td><td>2 069</td></tr> <tr><td>1934. " "</td><td>1 185</td></tr> <tr><td>1935. " "</td><td>805</td></tr> </table>	en: 1931. gadā	1 452	1932. " "	4 251	1933. " "	2 069	1934. " "	1 185	1935. " "	805
en: 1925. gadā	6 226																						
1926. " "	1 256																						
1927. " "	1 416																						
1928. " "	1 007																						
1929. " "	1 517																						
1930. " "	1 372																						
en: 1931. gadā	1 452																						
1932. " "	4 251																						
1933. " "	2 069																						
1934. " "	1 185																						
1935. " "	805																						

Sakarā ar pārvietošanos jaunās telpās muzejs 1936. gadā un arī 1935. gada beigās bija slēgts. 1925. gadā starp apmeklētājiem ir 2.988 brīvapmeklētāji sakarā ar Liepājas pilsētas 300 gadu jubileju, 1929. gadā 600 brīvapmeklētāji sakarā ar Lejas-Kurzemes dziesmu svētkiem, 1932. gadā 3.361 un 1933. gadā 586 brīvapmeklētāji sakarā ar Izglītības nedēļu.

1936. gadā muzejs no Kultūras fonda saņēmis Ls 3.500. Tai pašā laikā bijuši šādi izdevumi: darbinieku algas — Ls 700,—, inventārs — Ls 385,90, telpu uzturēšana — Ls 1.035,06 un muzeja priekšmetu iegādāšana — Ls 1.162,65. Muzejā strādā 2 darbinieki, no tiem 1 algots.

Apmeklētāju skaits. — *Nombre des visiteurs.*

en: 1918. gadā	1 484		
No 1920.—1929. g. caurmērā	1 500	personas gadā	
	<i>en moyenne</i>	pers. par an	
en: 1930. gadā	2 273		
1931. " "	1 978		
1932. " "	1 853		
1933. " "	1 926		
1934. " "	2 052		
1935. " "	2 126		
1936. " "	2 735		

Tai pašā laikā izdots darbinieku atalgošanai — Ls 1.159,18, telpu uzturēšanai — Ls 737,84, muzeja priekšmetu konservēšanai — Ls 27,50 un citi izdevumi — Ls 578,96. Muzejā strādā 6 darbinieki, no tiem 3 algoti.

Muzeja apraksti un darbības pārskati iespiesti „Sitzungsberichte der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst und Jahresberichte des Kurländischen Provinzialmuseums“.

cu piederumi, lauksaimniecības piederumi, etnografijas priekšmeti, numismatika u. c. Uz 1937. g. 1. janvāri muzejā atradās pavisam 6.101 priekšmets, vērtībā par Ls 23.966,36. Pēdējā — 1936. gadā iegūti 502 priekšmeti, kuŗu vērtība Ls 1.876,50. No muzejā novietotiem priekšmetiem kā retākie un raksturīgākie minami: bronzas laikmeta cirvis, senlatvju kokle ar iedezinātiem ornamentiem no 1799. gada. 3. Jelgavas kājnieku pulkam iekārtots atsevišķs stūrītis.

Apmeklētāju skaits. — *Nombre des visiteurs.*

en: 1929. gadā	466
1930. " "	1 848
1931. " "	1 558
1932. " "	1 314
1933. " "	2 766
1934. " "	3 206
1935. " "	2 193
1936. " "	1 639

1936. gadā starp apmeklētājiem apmēram 300 kareivju.

Muzejs 1936. gadā pavisam ieņēmis Ls 1.652,43, no tā ieejas maksas Ls 93,85, pašvaldības pabalsts — Ls 720,—, sabiedrisku organizāciju un atsevišķu personu pabalsti — Ls 714,71 un pārējie ienākumi — Ls 123,87.

Cēsu vēsturiski etnografiskais muzejs. *Musée historique-ethnographique de Cēsis.*

Cēsu vēsturiski etnografiskais muzejs atrodas Cēsis L. Kalēju ielā Nr. 4. Muzejs dibināts 1918. gadā un tagad pieder Cēsu pilsētai. Muzejs pieejams visiem par velti un atvērts trešdienās no plkst. 15—17, bet ekskursijām, iepriekš pieteicoties, katrā laikā. Muzeja telpu platība ir šāda: grīda 291 kv m, sienas 561 kv. m un stendi 422 kv. metri.

Muzejs pēc rakstura ir vispārīgs, bet teritoriālā ziņā galvenā kārtā aprobežojas ar noiektu teritoriju. Muzeja mērķis vākt un izstādīt materiālus par Ziemeļvidzemes novada aizvēsturi, vēsturi, Cēsu brīvības cīņām, par Latvijas karaļa veidošanas, vietējo etnografiju, mākslu, rakstniecību un dabu.

Uz 1937. g. 1. janvāri muzejā atradies pavisam 1.701 priekšmets vērtībā apmēram par Ls 20.000,—. Pēdējā — 1936. gadā iegūti 225 priekšmeti. Iekārtotas šādas nodaļas: aizvē-

Tai pašā laikā izdots darbinieku atalgošanai Ls 140,—, par telpu īri — Ls 720,—, muzeja priekšmetu iegūšanai — Ls 116,65 un citiem izdevumiem — Ls 113,29. Muzejam skaitās 11 darbinieki, no tiem 1 saņem nelielu atalgojumu.

sture, vēsture ar brīvības cīņām, numismatika, bibliografija, etnografija un māksla. Muzeja raksturīgākie priekšmeti: Latvijas valsts kara roga materiāli, atbrīvošanas cīņu partizānu „zaļo” uzsaukumi un ieroči, vietējo rakstnieku un dzejnieku (Blaumaņa, Poruka, Kaudziņu, Zvārguļa, Veidenbauma u. c.) stūrīši.

Muzejs 1936. gadā saņēmis no Kultūras fonda pabalstu Ls 1.500.— un no sabiedriskām organizācijām Ls 48,20. Izdevumu lielāko daļu sastāda muzeja pārkārtošanas, izdaiļošanas un telpu uzturēšanas izdevumi. Muzejam skaitās 10 darbinieki, no tiem divi saņem nelielu atalgojumu.

1936. gadā muzeju apmeklējušas apm. 600 personas, bet iepriekšējos gados apm. 1.000 personas gadā. Samazināšanās izskaidrojama ar to, ka 1936. gadā muzejs dažus mēnešus, sakarā ar pārkārtošanu, bija slēgts.

Ventspils skolotāju biedrības muzejs. *Musée de l'Union des Instituteurs de Ventspils.*

Ventspils skolotāju biedrības muzejs atrodas Ventspilī, Platā ielā Nr. 10. Muzeju 1928. gada 11. novembrī dibinājusi Ventspils skolotāju biedrība. Muzejs pieejams visiem, un ieeja brīva. Apmeklēšanas laiks ceturtdienās no plkst. 17—19. Muzeja telpu platība: grīda 96 kv. m, sienas 205 kv. m un stendi 9 kv. m.

Muzejs pēc rakstura vispārīgs. Iekārtotas etnografiski-vēsturiska, dabas zinību un literatūras nodaļas. Uz 1937. gada 1. janvāri muzejā atradās 976 priekšmeti vērtībā par Ls 2.114,60. Pēdējā — 1936. gadā iegūti 33 priekšmeti, kuŗu vērtība Ls 449,—.

Apmeklētāju skaits pēdējos divi gados palielinājies un muzeja darbība kļuvusi rosīgāka, jo Ventspils pilsētas valde noīrējusi muzejam piemērotākas telpas.

Apmeklētāju skaits. — *Nombre des visiteurs.*

en.	1928.	gadā	194
	1929.	"	172
	1930.	"	192
	1931.	"	111
	1932.	"	97
	1933.	"	211
	1934.	"	210
	1935.	"	417
	1936.	"	585

1936. gadā muzejs saņēmis pabalstu no Ventspils pilsētas valdes — Ls 522,21, no sabiedriskām organizācijām un atsevišķām personām Ls 391,95, kopā Ls 914,16. Tai pašā laikā izdots telpu īrei — Ls 420, telpu uzturēšanai — Ls 94,40, muzeja priekšmetu iegūšanai — Ls 199,52, inventāram — Ls 117,07 un pārējām vajadzībām — Ls 83,17. Muzejam skaitās 2 darbinieki bez atalgojuma.

Aizputes muzejs. — *Musée d'Aizpute.*

Aizputes muzejs atrodas Aizputē, Atmodas ielā Nr. 19, pilsētas valdes namā. Muzeju 1936. gada aprīlī dibinājusi Aizputes pilsētas valde. Muzejs pieejams visiem un apmeklētājiem atvērts svētdienās no plkst. 12—14. Ieejas maksa pieaugušiem 15 sant. un skolēniem 5 sant. no personas. Muzeja telpu platība: grīda 37 kv. m un sienas 76 kv. metri.

Muzeja raksturs vispārīgs. Tā mērķis vākt un uzglabāt senlietas un etnografiskus priekšmetus galvenā kārtā no Aizputes pilsētas un apriņķa. Iekārto šādas nodaļas: etnografijas, vēstures, baznīcas un mākslas. Pirmā pastāvēšanas gadā (1936.) iegūti pavisam 884 priekšmeti, un muzeju apmeklējušas 253 personas.

Latvijas saules muzejs. — *Musée letton „Soleil”.*

Latvijas saules muzejs atrodas Rīgā, Peldu ielā Nr. 34 dz. 3. Muzeju 1927. g. 19. septembrī dibinājis Edvards Paegle.

Muzeja mērķis vākt un darīt plašākām apmindām pieejamas etnografiskas vērtības, kuŗām sakars ar baltu-latviešu, leišu, senprūšu un jatviņu-galindu tautamākslu, nolūkā rādīt un izcelt šīs kultūras īpatnības un savdabību. Salīdzināšanai un īpatnību izcelšanai mu-

zejs krāj arī neradniecīgo tautu etnografiskās mantas. Muzejā iekārtotas vairākas nozares, kā audumu, metalla, māla, korķa, dzintara u. c. Uz 1937. g. 1. janvāri muzejam skaitījās pavisam 1.560 priekšmeti.

Pēdējā laikā muzejs pieejams tikai zinātniskiem pētījumiem, ar katreizēju īpašnieka atļauju. Daļa no muzeja priekšmetiem deponēti citās iestādēs.

Izglītības ministrijas Skolu muzejs. *Musée des Ecoles du Ministère de l'Instruction publique.*

Skolu muzejs atrodas Rīgā, Valdemāra ielā Nr. 36-a. Muzeju 1919. gadā dibinājis Izglītības ministrijas Skolu departaments. Muzejs pieejams visiem par velti. Apmeklēšanas laiks katru darbdienu, izņemot pirmdienas, no plkst. 10—15; sestdienās no 10—13 un svētdienās no plkst. 10—14. Muzeja telpu platība: grīda 757 kv. m, sienas 1.513 kv. m un stendi 589 kv. m.

Muzejs pēc rakstura dabas zinātnisks. Tā uzdevums apkalpot skolas. Muzejā iekārtotas šādas nodaļas: zooloģijas, ģeoloģijas-minerāloģijas, botanikas, fizikas, vēstures, akvāriju-terrāriju un tehnoloģijas. Pie muzeja pastāv arī bibliotēka. Uz 1937. g. 1. janvāri muzejā atradušies 10.959 priekšmeti vērtībā par Ls 69.928,99. Pēdējā — 1936. gadā iegūti 279 priekšmeti, kuŗu vērtība Ls 1.614,74. Bez tam

Apmeklētāju skaits.		Nombre des visiteurs.	
en: 1920. gadā	4 792	en: 1929. gadā	8 835
1921. "	8 350	1930. "	15 422
1922. "	9 364	1931. "	11 537
1923. "	8 034	1932. "	18 814
1924. "	14 613	1933. "	19 537
1925. "	9 810	1934. "	11 060
1926. "	8 406	1935. "	23 274
1927. "	11 840	1936. "	16 761
1928. "	20 988		

pie muzeja pastāv arī ceļojošā nodaļa, kas nav publiska, bet apkalpo vienīgi skolas.

Muzeju uztur Izglītības ministrija. 1936./37. budž. gadā muzeja vajadzībām izdoti Ls 16.644,—, no tā darbinieku atalgojumiem Ls 9.338,—, muzeja priekšmetu iegūšanai kopā ar muzeja ceļojošo nodaļu Ls 4.100,— un pārējām vajadzībām 3.206 lati. Muzejā nodarbināti 5 algoti darbinieki.

Mežu departamenta muzejs. — *Musée du Département des Forêts.*

Mežu departamenta muzejs atrodas Rīgā, Meža parkā, Zooloģiskā dārzā. Muzeju 1922. gada 22. oktobrī dibinājis Zemkopības ministrijas Mežu departaments. Muzejs pieejams par velti visiem Zooloģiskā dārza apmeklētājiem. Apmeklēšanas laiks darbdienu no plkst. 12—15 un svētdienās no plkst. 10—18. Muzeja rīcībā atrodas atsevišķa ēka ar 22 telpām.

Muzejs pēc rakstura dabas zinātnisks. Tā mērķis: 1) vākt un kopot visu, kas atspoguļo Mežu departamenta darbību, 2) vākt un kopot visu, ko sniedz un glabā Latvijas mežs kā praktiskā tā arī aistētiskā ziņā un 3) kļūt par Latvijas meža resora un Latvijas meža izveidošanās un darbības vēsturisku liecinieku.

Muzejā iekārtotas šādas nodaļas: 1) Mežu departamenta administratīvā darbība, būvniecība un izdevniecība; 2) mežzinība, mežkopība un mežiericība; 3) mežu izmantošana; 4) mežu aizsardzība un 5) medniecība. Uz 1937. gada 1. janvāri muzejā novietoti 812 priekšmeti, vērtībā par Ls 28.942,—. 1935./36. budž. gadā muzejs ieguvis 36 priekšmetus, vērtībā par Ls 2.851,—.

Lauksaimniecības muzejs. — *Musée d'Agriculture.*

Lauksaimniecības muzejs atrodas Rīgā, Torģeļes ielā Nr. 1. Muzeju 1924. gadā dibinājusi Zemkopības ministrijas lauksaimniecības pārvalde. Muzejs pieejams visiem par velti. Apmeklēšanas laiks svētdienās no plkst. 11—14. Muzeja telpu platība: grīda 241 kv. m un sienas 423 kv. m.

Muzejs pēc rakstura dabas zinātnisks. Tā uzdevums popularizēt lauksaimniecību. Muzejā iekārtotas šādas nodaļas: zemes, biškopības, būvniecības, meliorācijas, pļavkopības, laukkopības, dārzkopības, augu slimību, lopkopības,

Apmeklētāju skaits. — Nombre des visiteurs.

no 1931. g. 6. sept. līdz	1932. g. 31. martam	1 135
" 1932. g. 1. apr.	1933. g. 31. "	2 562
" 1933. g. 1. "	1934. g. 31. "	1 352
" 1934. g. 1. "	1936. g. 31. "	21 196
" 1936. g. 1. "	1936. g. 31. dec.	198 940

No 1922. gada 22. oktobra līdz 1931. gada 6. septembrim apmeklētāju skaits nav registrēts, jo tad muzejam nebija noteiktu telpu. 1936. kalendāra gadā muzeju pavisam apmeklējušas 217.136 personas. Apmeklētāju skaita palielināšanās izskaidrojama ar Zooloģiskā dārza nodibināšanu, kuŗa apmeklētāji ir arī muzeja apmeklētāji.

Muzeju uztur valsts. 1935./36. budž. gadā muzeja vajadzībām izdots Ls 7.295,—, no tā darbinieku atalgojumiem Ls 1.200,—, telpu uzturēšanai Ls 495,—, muzeja iekārtai Ls 450,—, muzeja priekšmetu iegūšanai Ls 650,— un muzeja ēkas un telpu remontiem Ls 4.500,—. Muzejā nodarbināti divi darbinieki, no tiem viens algots.

Sīkākas ziņas par muzeja izcelšanos, darbību, nozīmi un raksturīgākiem un vērtīgākiem priekšmetiem atrodamas izdevumos „Latvijas mežu statistika“.

veterinārijas, piensaimniecības, mājturības, tehnikas un lauksaimniecības izglītības. Uz 1937. gada 1. janvāri muzejā novietoti 3.257 priekšmeti, vērtībā par 27.102 latiem. Pēdējā — 1936. gadā iegūti 8 priekšmeti, vērtībā par Ls 200,—. Muzeju uztur valsts. 1936. gadā muzeja vajadzībām izdoti Ls 1.500,—, no tā darbinieku atalgojumi Ls 300,—, telpu uzturēšana Ls 1.000,— un priekšmetu iegūšana Ls 200,—. Muzejā nodarbināts viens algots darbinieks.

L. L. K. Latvijas augu aizsardzības institūta muzejs.

Musée de l'Institut de la Chambre d'Agriculture pour la Protection des Plantes.

Latvijas augu aizsardzības institūta muzejs atrodas Rīgā, Baznīcas ielā Nr. 4-a, dz. 7. Muzejs dibināts 1926. gada 26. februārī. Tā īpašnieks Latvijas Lauksaimniecības kamera. Muzejs pieejams visiem par velti. Apmeklēšanas laiks darbdienu no plkst. 9—15 un sestdienās

no 9—13. Muzeja raksturs dabas zinātnisks. Tā uzdevums parādīt kultūraugu kaitēkļu slimības un nezāles. Uz 1937. gada 1. janvāri muzejā atradušies 365 priekšmeti vērtībā par 3.650 latiem. Pēdējā — 1936. gadā iegūti 15 priekšmeti.

1936. gadā muzeju apmeklējušas apmēram 2.000 personas. Muzejam nav atsevišķu darbinieku, bet to pēc vajadzības apkalpo Latvijas augu aizsardzības institūta darbinieki. Dažas ziņas par muzeju atrodamas izdevumos „Latvi-

jas augu aizsardzības institūts“, vēsturisks pārskats no 1913.—1931. gadam (Latvijas lauksaimniecības centrālbiedrība un viņas 25 gadu darbs).

Darba muzejs. — *Musée du Travail.*

Darba muzejs atrodas Rīgā, Andreja Pumpura ielā Nr. 6, dz. 2. Muzeju 1936. g. 25. janvārī sākusi organizēt Latvijas aroorganizāciju savienība un vēlāk pārņēmusi Latvijas Darba kamera. Muzejs atklāts 1936. g. 15. decembrī, un tas pieejams visiem par velti. Apmeklēšanas laiks otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no plkst. 15—19 un svētdienās no plkst. 11—14. Muzeja telpu platība: grīda 200 kv. m, sienas 550 kv. m un stendi 50 kv. m.

Muzeja raksturs visumā dabas zinātnisks. Tā mērķis parādīt darba apstākļus, rādot kā pozitīvo tā negatīvo, lai darba darītājs izprastu kā labāk nodrošināties pret nelaimes gadījumiem un arodu slimībām. Muzeja mērķis rādīt arī darba devēja un darba darītāja savstarpējās attiecības.

Muzejā iekārtotas šādas nodaļas: 1) darba aizsardzība pret nelaimes gadījumiem, 2) arodslimības, 3) pasaulesaimniecības un mūsu valsts saimniecība, 4) Latvijas strādnieku arodbiedrību (L. D. K.) darbības pārskati. Pie muzeja pastāv bibliotēka ar 1.150 sējumiem un darbnīca muzeja vajadzībām. Uz 1937. gada 1. janvāri muzejā skaitījās 600 priekšmeti.

1936. gadā muzejs saņēmis pabalstus no valsts Ls 8.381,45 un sabiedriskām organizācijām Ls 1.000,—, kopā Ls 9.381,45. Tai pašā laikā bijuši šādi izdevumi — darbinieku atalgojumi Ls 3.777,82, telpu īre Ls 2.760,—, telpu uzturēšana Ls 993,96, muzeja priekšm. iegūšana Ls 904,68, inventāra iegāde Ls 944,99. 1936. gadā muzejā nodarbināti 4 algoti darbinieki.

Latvijas bērnu palīdzības savienības veselības kopšanas muzejs. *Musée du service hygiénique de l'Union de secours aux enfants de Lettonie.*

Latvijas bērnu palīdzības savienības veselības kopšanas muzejs atrodas Rīgā, Kalpaka bulv. Nr. 4, dz. 1. Muzeju 1928. g. 19. februārī dibinājusi Latvijas bērnu palīdzības savienība un Latvijas Sarkanais Krusts. Muzejs pieejams visiem par velti. Apmeklēšanas laiks katru dienu no plkst. 11—16, izņemot otrdienās un piektdienās no plkst. 11—20, bet pirmdienās muzejs slēgts.

Muzejs pēc rakstura dabas zinātnisks. Tā mērķis uzskatāmā veidā rādīt vienkāršus un higiēniskus apstākļus, kādi nepieciešami mātei, zīdaiņim un bērnam, kā arī propagandēt pareizas barības lietošanu un cīņu pret alkoholu, tuberkulozi, vēzi, veneriskām un citām slimībām. Muzejā iekārtoti šādi nodaļumi: 1) statistika, 2) māte un jaunpiedzimušais, 3) zīdāinis un viņa audzināšana, kopšana un barošana, 4) slimais bērns un viņa kopšana, 5) bērnam veselīga un kaitīga barība, 6) bērns rotaļu vecumā, 7) tuberkuloze, 8) alkohols, 9) pirmā palīdzība nelaimes gadījumos, 10) zobu kopšana, 11) acu higiēna, 12) kakla, ausu un deguna higiēna, 13) anatomija, 14) veneriskās slimības, 15) bērns skolas vecumā, 16) jaunatne un arods, 17) vēzis un citi audzēji, 18) gaismas stends rentgenoloģiskiem uzņēm., 19) chirurgiskās slimības, 20) svešķermeņi elpošanas un gremošanas orgānu ceļos, 21) uztura nodaļa, 22) pretķīmiskā aizsardzība un 23) medicīniskā literatūra. Muzejs vislie-

lāko vērību piegriež grūtnieču higiēnai un zīdaiņa kopšanai, ēdināšanai un audzināšanai. Visas grūtnieces, resp. zīdaiņa mātes dabū bez maksas piegrieztņites higiēniska zīdaiņa pūriņa pagatavošanai un viņām aizrāda uz veselības kopšanas punktu apmeklēšanu. 1936. gadā muzeja telpās noturēti 64 priekšlasījumi par veselības kopšanu, pirmo palīdzību u. c.

Uz 1937. g. 1. janv. muzejā atradušies 1.900 priekšmeti vērtībā par Ls 7.061,—. Pēdējā — 1936. gadā iegūti 94 priekšmeti, no tiem 34 bez atlīdzības. 1936. gadā muzejs saņēmis pabalstus no pašvaldības Ls 1.000,—, Latvijas Sarkanā krusta Ls 4.618,64 un no Latvijas bērnu palīdzības savienības Ls 2.500,96, kopā Ls 8.119,60. Tai pašā laikā izdots darbinieku atalgošanai Ls 2.861,04, telpu īrei Ls 3.600,—, telpu uzturēš. Ls 532,87, muzeja priekšmetu iegūšanai un pārējiem izdevumiem 543,— lati. Muzejā nodarbināti divi algoti darbinieki.

Apmeklētāju skaits. — *Nombre des visiteurs.*

en. 1928. gadā	4 160
1929. "	2 160
1930. "	2 658
1931. "	6 458
1932. "	14 639
1933. "	13 125
1934. "	16 024
1935. "	17 495
1936. "	17 673

Bērnu svētku muzejs. — *Musée des Fêtes d'Enfants.*

Bērnu svētku muzejs atrodas Rīgā, Brīvības ielā Nr. 110. Muzeju 1936. gada 25. oktobrī dibinājusi Latvijas Bērnu Draugu biedrība. Muzejs pieejams skolotājiem un bērnu svētku rīkotājiem. Ieeja brīva. Muzeja telpu platība: grīda 70 kv. m, sienas 114 kv. m.

Muzeja nolūks vākt un parādīt priekšmetus, kas attīsta un ierosina bērnu garīgās un fiziskās spējas. Muzejā iekārtoti šādi nodaļumi: a) ko es spēju, b) spēles, c) jautrā ma-

tematika un d) jautrā ģeografija. Pie muzeja pastāv darbnīca-piedarbiņš.

Uz 1937. g. 1. janv. muzejā atradušies 170 priekšmeti vērtībā Ls 2.101,96. 1936. gadā muzeju apmeklējušas apm. 2.000 personas. Muzeja vajadzībām izdots Ls 2.491,96, no tā muzeja priekšmetu iegādei Ls 2.101,96, darbinieku algām Ls 190,—, telpu īrei Ls 100,—, telpu uzturēšanai Ls 100,—. Muzejā nodarbināti divi algoti darbinieki.

Jēkabpils valsts vidusskolu vēstures muzejs.
Musée historique des écoles moyennes d'Etat de Jēkabpils.

Muzejs atrodas Jēkabpilī, Brīvības ielā Nr. 171. Muzeju 1920. gada 8. martā dibinājis Jēkabpils valsts vidusskolas Dzimtenes senatnes pētitāju pulciņš. Muzeja īpašnieks Jēkabpils valsts vidusskola. Muzejs pieejams visiem par velti. Atvērts svētdienās no plkst. 12—13³⁰ un piektdienās no plkst. 11—12. Muzeja telpu platība: grīda 110 kv. m, sienas 294 kv. m un stendi 120 kv. metri.

Muzejs pēc rakstura kultūrvēsturisks. Tas dibināts ar nolūku sakopot visdažādākus kultūrvēsturiskus priekšmetus no Jēkabpils apkārtnes. Muzejs domāts galvenā kārtā Jēkab-

pils vidusskolu un apkārtējo pamatskolu skolēniem, kādēļ muzejā izstādīti arī skolēnu pagatavoti modeļi, zīmējumi, plāni, kartes u. c. Bet tā kā muzejā novietoto priekšmetu skaits diezgan prāvs un saturs arī diezgan vispusīgs, tad muzejs darīts pieejams arī plašākai publikai. Iekārtotas šādas nodaļas: arhaioloģijas, etnografijas, vēstures, literatūras, pasaules un atbrīvošanas kara. Uz 1937. gada 1. janvāri muzejā novietoti pavisam 3.374 priekšmeti, no tiem 80 iegūti pēdējā — 1936. gadā.

1936. gadā, neieskaitot pašu skolas skolēnus, muzeju apmeklējušas 266 personas.

XIII. Valsts aizsargājami pieminekļi. *Monuments sous la protection de l'Etat.*

Pieminekļu aizsardzības un kopšanas pārzināšanai pastāv Pieminekļu valde, kura pakļauta Izglītības ministram. Aizsardzība attiecināma uz kustamiem un nekustamiem pieminekļiem, kuriem ir arhαιoloģiska, etnografiska, vēsturiska vai mākslas vēsturiska vērtība, un kuru uzglabāšana ir Latvijas valsts un tautas interesēs. Aizsardzībai pakļautas arī kauju vietas, kur Latvijas aizstāvēšanas cīņās latvju tauta nesusi upurus, tāpat arī kaujās kritušo karavīru kapu vietas uzskatāmas par vēsturiskām.

Uz 1937. g. 1. janvāri valsts aizsardzībā pārņemti skaitījās pavisam 1.399 dažādi pieminekļi, no kuriem 145 vēstures, 380 arhαιoloģijas, 210 architektūras un 664 mākslas pieminekļi.

Starp 145 vēstures pieminekļiem ir 39 senēja reliģiska kulta pieminekļi, 25 robežas zīmes, 18 Melngalvju nama pieminekļi, 14 teiku vietas, 10 archīvi un vēsturisku dokumentu krājumi, 9 dažādi akmeņi ar uzrakstiem, 5 ieroči, 5 senlaiku apcietinājumi, 4 numismatiski priekšmeti un 16 dažādi pieminekļi. No vēstures pieminekļiem Vidzemē atrodas 63 vai 43,4%, Kurzemē — 32 vai 22,1%, Rīgā — 27 vai 18,6%, Zemgalē — 14 vai 9,7% un Latgalē — 9 vai 6,2%.

No aizsardzībā pārņemtiem 380 arhαιoloģijas pieminekļiem 213 ir kapenes un 167 pils-

kalni. No kapenēm Vidzemē atrodas 153 vai 71,9%, Kurzemē — 25, Latgalē — 25 un Zemgalē — 10. No pilskalniem Vidzemē atrodas 58 vai 34,7%, Kurzemē — 45 vai 26,9%, Zemgalē — 37 vai 22,2% un Latgalē — 27 vai 16,2%.

Starp 210 architektūras pieminekļiem ir 108 baznīcas, 37 pilsdrupas, 27 saiešanas nami, 12 muižu celtnes, 10 dažādas celtnes, 7 kapsētas un kapliņas, 4 tautas celtniecību raksturojošas celtnes, 3 greznuma celtnes un 2 būvju sīkdaļas. No visiem architektūras pieminekļiem Vidzemē atrodas 105 vai 50,0%, Kurzemē — 48 vai 22,8%, Zemgalē — 30 vai 14,3%, Rīgā — 14 vai 6,7% un Latgalē — 13 vai 6,2%.

Starp 664 valsts aizsardzībā pārņemtiem mākslas pieminekļiem ir 204 sakrālie trauki, 146 gleznas, 96 dažādi baznīcu priekšmeti un sīkdaļas, 56 skulptūras, 42 mēbeles, 36 greznuma trauki, 25 piemiņas plāksnes, 22 kapu pieminekļi, 11 zvani, 11 krāsnis, 8 pieminekļi un 7 dažādas greznuma lietas. No mākslas pieminekļiem Rīgā atrodas 201 vai 30,3%, Zemgalē — 192 vai 28,9%, Kurzemē — 174 vai 26,2%, Vidzemē — 96 vai 14,5% un Latgalē — 1.

Uz 1937. g. 1. janvāri no visiem valsts aizsardzībā pārņemtiem 1.399 pieminekļiem Vidzemē atrodas 475 vai 34,0%, Kurzemē — 324 vai 23,1%, Zemgalē — 283 vai 20,2%, Rīgā — 242 vai 17,3% un Latgalē — 75 vai 5,4%.

XIV. Latviešu folkloras krātuve. *Trésor du folklore letton.*

Latviešu tautas tradīciju krāšanai un kārošanai pastāv Latviešu folkloras krātuve, kas pakļauta Izglītības ministram. Latviešu folkloras krātuves uzdevums ir veicināt latviešu tautas dzejas, kā arī latviešu tautas dziesmu, meldiju un citu tradīciju krāšanu un atvieglot to pētīšanu, vācot, krājot, uzglabājot un publicējot latviešu folkloras materiālus: tautas dziesmas, pasakas, teikas, mīklas, sakāmvārdus, ticējumus, ierašu aprakstus, melodijas u. t. t.

Līdz 1937. gada 1. janvārim Latviešu folkloras krātuvei iesūtīti pavisam 1.286.216 varianti, no tiem pasaku un teiku — 63.676, dažādu nostāstu — 6.599, mīklu — 150.005, sakāmvārdu un parunu — 93.470, tautas dziesmu — 497.809, jaunāko tautas dziesmu — 42.558, bērnu dziesmu un pantu — 67.936, albuma pantu — 9.277, rotaļu un deju — 9.520, ticējumu — 208.909, ierašu — 10.560, dzīvnieku valodu — 6.208, melodiju — 13.093, personu un vietu vārdu — 5.087, dzīvnieku un augu no-

saukumu — 2.719, māju zīmju un kapu uzrakstu — 210, dažādu vārdu un izteicienu — 33.103, vēsturisku vietu un tipu aprakstu — 922, zīmējumu un fotogrāfiju — 200, tautas ārstniecības — 49.836, cittautu folkloras — 14.309, dažādu apcerējumu — 210. Pēdējā — 1936. gadā folkloras krāšanas darbs turpinājies sekmīgi, jo atsevišķi 1936. gadā iesūtīti — 110.924 varianti, no tiem pasaku un teiku — 7.325, dažādu nostāstu — 471, mīklu — 24.117, sakāmvārdus — 10.857, tautas dziesmu — 34.516, jaunāko tautas dziesmu — 4.583, bērnu dziesmu un pantu — 201, albuma pantu — 943, rotaļu un deju — 345, ticējumu — 16.820, ierašu — 880, dzīvnieku valodu — 137, melodiju — 153, personu un vietu vārdu — 203, dzīvnieku un augu nosaukumu — 388, dažādu vārdu un izteicienu — 2.526, vēsturisku tipu un vietu aprakstu — 79, zīmējumu un fotogrāfiju — 3, tautas ārstniecības — 2.832, cittautu folkloras — 3.515 un dažādu apcerējumu — 30.

XV. Izdevumi kultūras vajadzībām. *Dépenses pour des besoins civilisateurs.*

Kultūras statistikai sevišķi svarīga ir tā saimnieciskās statistikas daļa, kas rāda izdevumus kultūrālām vajadzībām un šo izdevumu skaitlisko nozīmi starp visiem izdevumiem. Lie-

lāki izdevumi kultūrāliem mērķiem nesagādā tikai acumirkliģu dzīves apmierinājumu, bet tie ir arī priekšnoteikums tālākam uzplaukumam.

A. Valsts un pašvaldību izdevumi izglītības veicināšanai. *Dépenses de l'Etat et des administrations municipales et communales pour la propagation de l'instruction.*

Izglītības veicināšanā ļoti liela nozīme ir valstij un pašvaldībām, jo tās sedz visus obligatorisko mācības iestāžu uzturēšanas izdevumus un arī neobligatorisko mācības iestāžu izdevumu lielāko daļu. Bez tam valsts un paš-

valdības dod līdzekļus arī ārpussskolas izglītības vajadzībām. Sakarā ar to šeit ievietoti finanču statistikas dati par pašvaldību un valsts izdevumiem izglītībai.

Pašvaldību un valsts izdevumi izglītības veicināšanai. *Dépenses de l'Etat et des administrations municipales et communales pour la propagation de l'instruction.*

Gadi Années	Pagastu pašvald. Communes rurales		Apriņķu pašvald. Administrations de districts.		Pilsētu pašvaldību ¹⁾ — Municipalités				Valsts — Etat		K O P Ā Ņ Total	
					Pilsētu li- dzeķji 1000 ls Moyens municipaux	Valsts piem. 1000 latos Subsides de l'Etat	K o p ā 1000 latos Total					
	1000 latos	%	1000 latos	%				%	1000 latos	%	1000 latos	%
1921.	523	17,3	769	44,5	1 395	388	1 783	23,2	4 720	7,1	7 497	9,4
1922.	1 101	19,8	1 351	43,8	2 951	840	3 791	25,7	9 460	8,1	14 863	10,7
1923./24.	1 112	13,0	1 803	49,5	3 710	1 416	5 126	31,1	12 183	9,8	18 808	12,1
1924./25.	1 498	15,1	1 846	49,5	4 879	1 608	6 487	27,0	14 795	10,1	23 018	12,6
1925./26.	1 790	15,6	1 974	46,9	6 510	1 871	8 381	29,6	17 984	11,9	28 258	14,6
1926./27.	1 924	14,8	2 171	46,7	8 027	2 067	10 094	29,5	19 889	12,4	32 011	15,2
1927./28.	2 122	15,7	2 211	46,1	8 248	2 352	10 600	31,3	21 220	13,8	33 801	16,1
1928./29.	2 002	15,1	2 361	47,5	8 605	2 480	11 085	27,1	21 660	10,6	34 628	13,3
1929./30.	2 103	14,1	2 314	49,4	9 608	2 726	12 334	27,4	21 864	11,9	35 889	14,6
1930./31.	1 999	13,1	2 958	52,7	10 247	2 937	13 184	28,1	23 430	13,4	38 634	16,1
1931./32.	2 171	14,2	3 132	49,2	11 451	3 080	14 531	28,4	22 358	14,8	39 112	17,7
1932./33.	1 755	13,7	271	10,0	10 877	2 902	13 779	29,9	21 199	15,7	34 102	17,5
1933./34.	1 705	13,8	761	26,4	10 682	2 948	13 630	31,1	20 575	15,0	33 723	17,4
1934./35.	1 788	13,9	639	23,7	10 405	2 861	13 266	28,8	21 000	15,0	33 832	17,1
1935./36.	2 027	14,3	—	—	9 161	2 682	11 843	25,1	22 317	15,2	33 505	16,3
1936./37.	2 271	14,7	—	—	9 031	2 751	11 782	22,4	24 205 ²⁾	14,8	35 507	15,7

Izdevumi izglītībai pagastu pašvaldību budžetos pēdējos 3 gados ievērojami palielinājušies. 1936./37. s. gadā izdots par 244.000 ls vai 12,0% vairāk kā iepriekšējā gadā. Pagastu pašvaldību izdevumi izglītībai vislielāki ir pēdējā — 1936./37. s. gadā. Pēdējos gados pieaugusi arī izglītības izdevumu nozīme starp visiem izdevumiem. Tā 1936./37. s. gadā izdevumi izglītībai pagastu budžetos sastādīja 14,7%, bet pirms 3 gadiem, t. i. 1933./34. s. gadā tikai 13,8%.

Pagastu pašvaldības savos budžetos paredz izdevumus skolu uzturēšanai, bibliotēkām, lasītavām, kursiem, priekšlasījumiem un kultūrāliem pabalstiem. Obligatorio skolu skolotāju algas maksā valsts, un tās pagastu budžetos nav ieskaitītas. 1936./37. s. gadā pagastu pašvaldības izglītības vajadzībām izdevušas pavisam 2.271.000 latos. Visvairāk izdots skolas namu uzturēšanai — 1,249 milj. ls, t. i. vairāk par pusi no visiem skolu izdevumiem; lielākie skolu namu uzturēšanas izdevumi ir apkurināšana — 431.400 ls, telpu īre — 316.750 ls, remonts — 212.850 ls un apgaismošana —

126.800 ls. Darbinieku algām izdots 312.700 ls, pie kam apkalpotājiem — 274.100 ls, bet skolotājiem maksāts tikai izņēmuma gadījumos. Dažādām skolas vajadzībām izdots 467.054 ls, kuŗos ieskaitīti — mācības līdzekļu iegāde, pabalsti trūcīgiem skolēniem, skolas kancelejas un citi izdevumi. Pagastu pašvaldību iedzīvotāju bērni var apmeklēt arī citas pašvaldības skolu, ja tā ir tuvāk, bet tad pagastam jāpiedalās skolas uzturēšanā, un šādām vajadzībām izdoti 161.800 ls. Bibliotēku un lasītavu uzturēšanai izdots 21.090 ls, kursu un priekšlasījumu sarīkošanai — 7.080 ls un kultūrāliem un jaunatnes organizāciju pabalstiem 51.500 ls.

Līdz 1934./35. s. gadam darbojās arī apriņķu pašvaldības, kuŗu budžetos līdz 1931./32. s. gadam izdevumi izglītībai sastādīja gandrīz pusi.

Pilsētām ir kalendāra gada budžeti, kādēļ iepriekšējā tabulā pilsētu budžeti uzrādīti par kalendāra gadiem sākot ar 1921. un beidzot ar 1936. gadu. Atzīmējams, ka valsts maksā pilsētām daļu no obligatorio skolu skolotāju algām. Šī valsts piemaksa iepriekšējā tabulā uz-

¹⁾ Pilsētu budžeti uzrādīti par kalendāra gadiem sākot ar 1921. un beidzot ar 1936. gadu.

²⁾ Valsts pabalsti izglītībai, kas atsevišķi ieskaitīti valsts un pilsētu budžetos, kopsummā ieskaitīti tikai vienreiz.

³⁾ Pēc budžeta.

rādīta atsevišķi, bet pilsētu budžetu kopizdevumos ieskaitīta. Pilsētu pašvaldību budžetos izglītības veicināšanai paredzētas vairākkārt lielākas summas kā kopsummā pagastu budžetos. 1936. gadā izglītības veicināšanai izdoti 11,8 milj. ls vai 23,4% no visiem izdevumiem. Pēdējos gados šis izdevumu postenis pilsētām ne daudz samazinājies, un pie tam samazinājusies arī šī izdevumu nozīme starp pārējiem izdevumiem. 1936. gadā skolu vajadzībām izdoti 11,0 milj. ls, tai skaitā obligātorisko skolu uzturēšanai 8,223 milj. ls vai 16,3% no visiem budžeta kopizdevumiem, ģimnaziju uzturēšanai — 994.000 ls un arodskolu uzturēšanai 627.000 ls. Pārējie izglītības veicināšanas izdevumi ir samērā mazi: ārpusskolas izglītībai, sevišķi bibliotēkām — 0,430 milj. ls, mākslai — kā muzejiem, teātriem — 0,129 milj. ls, zinātnei 0,097 milj. ls un pārējām vajadzībām 0,171 milj. ls.

Valsts budžetos izdevumi izglītības veicināšanai ir vairāk kā divas reizes lielāki kā pagastu un pilsētu pašvaldību budžetos kopsummā, ja pēdējos neieskaita valsts piemaksas skolotāju algām. Šis izdevumu postenis valsts budžetā pēdējos gados ievērojami pieaudzis. Tā 1933./34. s. gadā izglītības veicināšanai valsts izdevusi 20,575 milj. ls, bet 1936./37. s. gadā paredzēti 24,205 milj. ls un 1937./38. s. gadā pa-

redzēti pat 26,548 milj. ls. Izdevumi izglītībai 1936./37. s. g. sastāda 14,8% no valsts izdevumu kopsummas. No 1936./37. s. gada budžetā izglītības veicināšanai paredzēti 24,205 milj. ls tautskolu uzturēšanai paredzēti 11,679 milj. ls, augstākām mācības iestādēm 3,919 milj. ls, arodskolām — 3,618 milj. ls, ģimnazijām — 3,347 milj. ls, ārpusskolas izglītībai — 0,516 milj. ls, muzejiem, arhīviem, bibliotēkām un pieminekļiem — 0,480 milj. ls, centrālām iestādēm — 0,463 milj. ls un pabalstiem izglītības veicināšanai — 0,183 milj. ls.

Valsts piemaksas pilsētu obligātorisko skolu skolotāju algām, kas iepriekšējā tabulā ieskaitītas kā valsts tā pilsētu izdevumos, kopsummā ieskaitītas tikai vienreiz. Šādā veidā dabūjam, ka valsts un pašvaldību budžetos izdevumi izglītībai 1936./37. s. gadā sastāda kopsummā 35,5 milj. ls vai 15,7% no visiem izdevumiem. Caurmērā uz katru iedzīvotāju iznāk 18,1 lati, bet 1924./25. s. gadā tikai 12,5 lati. Šie skaitļi rāda, ka izdevumi izglītības veicināšanai ievērojami palielinājušies.

Plašāki statistiskie dati par valsts un pašvaldību izdevumiem izglītības veicināšanai un citām kultūrālām vajadzībām atrodami pārvaldes izdevumā „Finanču un kredita statistika 1937.”.

B. Kultūras fonds. — *Fonds civilisateur.*

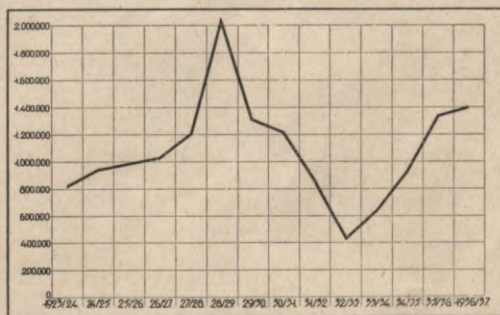
Kultūras veicināšanai pastāv Kultūras fonds. Pēdējam par labu ņem 3% piemaksas pie alkoholisku dzērienu cenām, 3% piemaksas pie tabakas izstrādājumu akcīzes bandroļu vērtības un piemaksu par ievadamām apgaismotām kino filmām 15 santimu apmērā no izrādīšanai atļauto ievesto filmu tekoša metra.

Kultūras fonda līdzekļus izlieto: 1) monumentālu nacionālās kultūras darbu un pieminekļu radīšanai, 2) prēmijām par izciliem darbiem kultūras laukā, 3) pabalstiem zinātnei, mākslai, rakstniecībai un šo nozaļu darbiniekiem, 4) zinātnes, mākslas un rakstniecības popularizēšanai, 5) stipendijām izglītības nobeigšanai un studiju veicināšanai un 6) fiziskās kultūras un ārpusskolas izglītības sekmēšanai.

Kā tabulā redzams, pēdējo 3 gadu laikā piespriesto summu apmēri vairāk kā dubultojušies.

1934. gadā pārstrādāti Kultūras fonda noteikumi, un līdz ar to pārmainīts arī piespriesto summu sagrupējums pēc līdzekļu izlietošanas veidiem. Sākot ar 1935./36. s. gadu, piespriestās summas sagrupētas pēc jaunās klasifikācijas, bet par iepriekšējiem gadiem ziņas šeit ievietotas pēc vecās klasifikācijas, kas nav salīdzināma ar jauno.

Kultūras fonda piespriestie pabalsti. *Subventions allouées par le Fonds civilisateur.*

Kultūras fonda piespriestie pabalsti. *Subventions allouées par le Fonds civilisateur*

1920./21.	} 875 214
1921./22.	
1922./23.	
1923./24.	822 010
1924./25.	948 650
1925./26.	990 542
1926./27.	1 026 978
1927./28.	1 205 678
1928./29.	2 059 636
1929./30.	1 320 000
1930./31.	1 216 519
1931./32.	858 409
1932./33.	438 058
1933./34.	639 560
1934./35.	937 515
1935./36.	1 339 430
1936./37.	1 403 463

Kultūras fonds sācis darboties 1920./21. s. gadā. Ikgadus piespriestās pabalstu summas līdz 1928./29. saimn. gadam pakāpeniski palielinājas un pēdējā gadā pārsniedz 2 milj. latus. Pēc tam Kultūras fonda pabalstu summas strauji samazinājas un 1932./33. s. gadā sastāda tikai 438.058 latus, bet beidzamos gados piespriestās summas atkal strauji pieaugušas.

Līdz 1934./35. s. gadam (iesk.) Kultūras fonds pavisam piespriedis 13.348.749 latus, no tiem atsevišķām personām 1.098.896 un iestādēm un sab. organizācijām 12.249.853 latus. No atsevišķām personām piespriestām summām grāmatu, muzikāliju, zinātnisku rakstu un citu darbu izdošanai piespriesti 379.033 lati, ārzemju komandējumiem un studijām 261.075, zinātniskiem pētījumiem un studijām — 156.820, prēmijām — 127.950, balvām — 52.650, kultūras darbinieku pabalstiem — 35.438, dažādām mākslas nozarēm 14.200 un pārējām vajadzībām — 71.730 lati. No iestādēm un sab. organizācijām piespriestām summām visvairāk piespriests

teātriem, operām un koncertiem — 2.808.286, pēc tam bibliotēkām — 2.107.380, namu būvēm, pārbūvēm un remontiem — 1.334.410, lekcijām un kursiem — 710.840, mācības un audzināšanas iestāžu pabalstiem — 709.824, grāmatu, muzikāliju, zinātnisku rakstu u. c. darbu izdošanai un iegādāšanai — 701.499, skatuviu iekārtai un dekorāciju iegādei — 459.760, augstāko mācības iestāžu audzēkņu stipendijām — 400.238, muzejiem — 131.304, izstādēm un ekskursijām — 85.940, pieminekļiem — 70.850, dažādu aparātu, muzikas instrumentu un mācības līdzekļu iegādāšanai — 68.580, inventāra iegādāšanai — 51.900, fiziskai audzināšanai un pretalkoholiskai kustībai — 19.000, zinātniskiem pētījumiem — 10.500, glezniecības un tēlniecības darbu iegādei — 3.000 un pārējiem nolūkiem — 2.576.542 lati.

1935./36. un 1936./37. budž. gadā Kultūras fonds piešķīris pabalstus pavisām par 2.742.893 latiem, no tiem rezervēts sabiedriskām celtnēm — 423.300 ls, pieminekļiem — 6.000 ls, prēmijām zinātniekiem — 11.250 ls, prēmijām par tēlojošās mākslas darbiem — 6.000 ls, prēmijām daiļrakstniecībai — 7.000 ls, prēmijām par skaņu mākslas darbiem — 7.500 ls, prēmijām žurnālistiem — 3.000 ls, piemiņām un atzinības balvām 13.306 ls, pastāstu godalgošanai — 1.350 ls, zinātnisku rakstu iespiešanai — 91.830 ls, zinātnieku ārzemju komandējumiem — 37.620 ls, zinātniskiem pētījumiem — 33.400 ls,

Latvijas pētišanai 78.645 ls, archīvu pētišanai Latvijas lietās — 10.050 ls, zinātņu biedrībām — 4.300 ls, gleznu iepirkšanai — 70.870 ls, gleznu izstāžu sarīkošanai — 6.031 ls, mākslas reprodukciju mapu izdošanai — 10.000 ls, manuskriptu atpirkšanai — 7.150 ls, latviešu rakstnieku darbu tulkošanai un izdošanai svešās valodās — 11.380 ls, klasiku tulkošanai un izdošanai latviešu valodā — 9.100 ls, kompozīciju atpirkšanai un izdošanai — 11.592 ls, izpildošo mākslinieku izglītošanai ārzemēs — 44.200 ls, simfoniskai muzikai 25.300 ls, tautas konservātorijām — 22.100 ls, kojiem dziedāšanas veicināšanai — 10.700 ls, centrālai nošu bibliotēkai — 11.120 ls, žurnālu abonēšanai tautas un skolu bibliotēkām — 83.879 ls, tautas bibliotēku ierīcībai un papildināšanai — 16.237 ls, skolu bibliotēku ierīcībai un papildināšanai — 25.000 ls, pabalsti teātriem — 773.383 ls, režisoru ārzemju komandējumiem — 6.000 ls, populāri-zinātnisku rakstu izdošanai — 154.521 ls, pabalsti sportam un fiziskai audzināšanai — 60.000 ls, fiziskās audzināšanas darbinieku izglītošanai — 1.700 ls, kursiem, lekcijām un tautas augstskolām — 128.685 ls, organizācijām kultūrāliem mērķiem — 395.686 ls un Draudzīgam aicinājumam — 124.729 ls. Vislielākie pabalsti piešķirti teātriem. Minētos divos gados teātriem piešķirtie pabalsti sastāda vairāk kā ceturto daļu (28,2%) no visiem Kultūras fonda piešķirtiem pabalstiem.

Statistiskās tabulas par 1937. gadu (1937./38. m. g.)

Tableaux statistiques pour l'année 1937 (1937/38.)

1 Mācības iestāžu kopskaits 1937./38. m. g. Résumé général sur les institutions d'enseignement.

Mācības iestāžu tipi	Skolu skaits Nombre des écoles	Skolēnu skaits Nombre des élèves	Skolotāju skaits Nombre des instituteurs	Type des institutions d'enseignement
I. Tautskolas (oblig. skolas):				I. Ecoles populaires (obligat.)
Bērnu dārzi	81	3 829	181	Ecoles enfantines
Pirmskolas	13	1 004	42	Ecoles primaires
Pamatskolas	1 695	222 031	9 064	Ecoles élémentaires
Papildskolas	115	4 669	(613)	Ecoles supplémentaires
Kopā	1 904	231 533	9 287	Total
II. Zemākās arodskolas:				II. Ecoles professionnelles inférieures
Lauksaimniecības	50	2 074	319	Ecoles d'agriculture
Jūrskolas	1	215	22	Ecoles des marins
Veselības kopšanas skolas	2	62	19	Ecoles du service hygiénique
Pārējās	31	4 966	529	Autres écoles
Kopā	84	7 317	889	Total
III. Vidusskolas:				III. Ecoles secondaires:
A. Vispārīzglītojoš. (ģimn.)	77	16 779	1 603	A. d'instruction générale (gymn.)
B. Arodvidusskolas:				B. Ecoles secondaires spéciales:
Komeraskolas	12	2 682	286	Ecoles de commerce
Skolotāju institūti	4	902	125	Ecoles normales p. instituteurs
Technikumi	9	2 352	308	Ecoles techniques
Lauksaimniecības	6	909	95	Ecoles d'agriculture
Pārējās	6	173	56	Autres écoles
Kopā	37	7 018	870	Total
Kopā vidusskolas	114	23 797	2 473	Total des écoles secondaires
IV. Augstākās arodskolas un institūti:				IV. Ecoles professionnelles supérieures et instituts:
Valsts Angļu valodas institūts	1	390	8	Institut d'Etat p. la langue anglaise
Latv. pareiztic. bazn. teoloģ. institūts	1	43	12	Inst. theol. d. l'église orthod. de Lettonie
Romas-kat. teoloģ. augstskola	1	57	9	Académie théolog. d. cathol.-romains
Augst. izgl. veic. b-bas komerczinātņu institūts	1	115	19	Inst. com. d. l. société à la propag. de l'instr. supér.
Augst. tirdzniec. izgl. veic. b-bas komercinstitūts	1	165	10	Inst. com. d. l. société à la propag. de l'instr. supér.
L. L. kam. mājturības seminārs (Kaucminde)	1	70	22	Sem. p. écon. domest. d. l. Chambre d'Agric. d. Lettonie (à Kaucminde)
Herdera institūts	1	191	45	Institut de Herder
Latv. Sark. krusta žēls. māsu skola Rīgā	1	99	23	Ecole p. soeurs de charité d. l. Croix-Rouge à Riga
Latv. Sark. krusta žēls. māsu skola Jelgavā	1	58	16	Ecole p. soeurs de charité d. l. Croix-Rouge à Jelgava
Liepājas pils. slimn. žēlsird. māsu skola	1	15	3	Ecole p. soeurs d. char. d. l'hôpital d. l. ville de Liepaja
Vācu slimnīcas žēlsird. māsu skola	1	28	12	Ecole p. soeurs de charité de l'hôpital allemand
Židu slimnīcas žēlsird. māsu skola	1	15	11	Ecole p. soeurs de charité de l'hôpital juif
Kopā	12	1 246	190	Total
V. Akadēmiskās māc. iestādes:				V. Institutions de l'instruct. académique
Latvijas Universitāte	1	6 819	418	Université de Lettonie
Latvijas Mākslas akadēmija	1	205	22	Académie des Beaux-Arts de Lettonie
Latvijas Konservatorija	1	278	38	Conservatoire de Lettonie
Kopā	3	7 302	478	Total
Pavisam	2 117	271 195	13 317	Total général
1936./37. m. g.	2 134	269 415	12 908	

2 Tautskolas 1937./38. m. g.
Ecoles populaires dans l'année scolaire 1937/38.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Pilsētās Dans les villes			Laukos A la campagne			Kopā Total			Iedzīvotāju skaits uz 1 skolu Habitants par école	Skolēnu skaits caurm. 1 skolā Elèves en moyenne par école	Skolēnu skaits uz 1 skolotāju Elèves par instituteur
	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs			
Rīga (ville)	188	37 245	1 993	—	—	—	188	37 245	1 993	2 049	198	19
Rīgas apr. (distr.)	12	2 164	92	96	9 360	335	108	11 524	427	1 021	107	27
Cēsu " "	6	854	38	63	5 348	181	69	6 202	219	874	100	28
Valmieras " "	13	2 538	111	77	6 743	234	90	9 281	345	947	103	27
Valkas " "	10	1 668	68	69	6 847	237	79	8 515	305	997	108	28
Madonas " "	3	846	28	65	6 559	237	68	7 405	265	1 063	109	28
Vidzeme	44	8 070	337	370	34 857	1 224	414	42 927	1 561	983	104	27
Liepājas apr. (distr.)	24	6 433	312	56	5 396	188	80	11 829	500	1 393	148	24
Aizputes " "	5	592	32	24	3 458	105	29	4 050	137	1 123	140	30
Kuldīgas " "	10	1 547	65	41	5 096	141	51	6 643	206	1 107	130	32
Ventspils " "	13	1 871	83	38	3 475	121	51	5 346	204	974	105	26
Talsu " "	13	1 675	60	35	3 626	105	48	5 301	165	913	110	32
Kurzeme	65	12 118	552	194	21 051	660	259	33 169	1 212	1 135	128	27
Tukuma apr. (distr.)	5	987	42	48	4 412	144	53	5 399	186	869	102	29
Jelgavas " "	24	4 143	190	63	6 422	220	87	10 565	410	1 202	121	26
Bauskas " "	5	562	27	40	4 006	166	45	4 568	193	998	102	24
Jēkabpils " "	6	1 157	52	42	4 165	142	48	5 322	194	1 002	111	27
Ilūkstes " "	6	1 817	76	76	8 051	292	82	9 868	368	708	120	27
Zemgale	46	8 666	387	269	27 056	964	315	35 722	1 351	958	113	26
Daugavpils apr. (distr.)	35	8 498	379	205	22 116	768	240	30 614	1 147	910	128	27
Rēzeknes " "	10	2 298	111	189	19 679	712	199	21 977	823	787	110	27
Ludzas " "	9	1 758	74	117	12 797	516	126	14 555	590	758	116	25
Abrenes " "	5	462	29	158	14 862	581	163	15 324	610	693	94	25
Latgale	59	13 016	593	669	69 454	2 577	728	82 470	3 170	801	113	26
Latvija — Lettonie	402	79 115	3 862	1 502	152 418	5 425	1 904	231 533	9 287	1 035	122	25
1936./37.	417	82 073	3 955	1 512	149 518	5 182	1 929	231 591	9 137	1 016	120	25
1935./36.	432	82 123	3 980	1 475	141 360	4 759	1 907	223 483	8 759	1 024	117	26
1934./35.	448	82 804	3 904	1 503	135 882	4 579	1 951	218 686	8 483	1 000	112	26
1933./34.	496	85 139	4 072	1 561	134 412	4 484	2 057	219 551	8 556	938	107	26
1932./33.	493	82 013	3 968	1 577	130 314	4 334	2 070	212 327	8 302	927	103	26
1931./32.	507	81 363	4 056	1 576	116 177	4 199	2 083	197 540	8 255	912	95	24
1930./31.	492	76 774	4 124	1 511	111 221	4 164	2 003	187 995	8 288	949	94	23
1929./30.	463	71 574	3 871	1 481	101 128	3 955	1 944	172 702	7 826	977	89	22
1928./29.	459	69 168	3 782	1 472	88 642	3 818	1 931	157 810	7 600	981	82	21
1927./28.	448	68 033	3 760	1 456	89 173	3 782	1 904	157 206	7 542	982	83	21
1926./27	437	69 060	3 669	1 484	95 894	3 734	1 921	164 954	7 403	973	86	22

4 Tautskolas pēc tipiem 1937./38. m. g.
Ecoles populaires par types dans l'année scolaire 1937./38.

Aprīņi un apgabali Districts et provinces	Pamatskolas — Ecoles élémentaires												Papildskolas Ecoles supplémentaires			Kopā — Total							
	Bērnu dārzī (atsev.) Ecoles enfantines			Pirmskolas (atsev.) Ecoles primaires			I pakāpes (4 gadīgas) de 1. degrē (4 années)			Pilnas (6 g.) Complètes (6 années)			II pakāpes (5 un 6 kl.) De II. degrē (5 et 6 cl.)			Kopā — Total							
	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs					
	54	2 992	145	6	273	19	12	1 093	98	102	31 405	1 647	9	1 169	84	123	33 667	1 829	5	313	188	37 245	1 993
Rīga	1	33	1	1	108	3	30	1 635	67	9 488	347	4	191	14	101	11 314	426	6	177	108	11 524	427	
apr. — distr.	1	18	1	1	103	3	32	1 845	30	3 930	141	4	267	13	66	6 042	215	1	34	108	6 202	219	
Cēsu	1	55	2	1	103	3	42	2 436	88	42	6 559	252	2	90	75	8 995	340	4	128	69	9 281	345	
Valmieras	1	25	1	1	103	3	29	1 535	55	44	6 751	243	2	212	17	66	7 287	263	1	64	79	8 515	305
Valkas	1	54	2	—	—	—	23	1 380	44	40	5 695	202	3	—	—	—	—	—	—	68	7 405	265	
Madonas	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vidzeme	5	185	7	2	211	6	156	8 831	313	223	32 423	1 185	13	760	50	392	42 014	1 548	15	517	414	42 927	1 561
Liepājas	2	42	2	1	113	3	30	1 669	56	43	9 681	422	3	263	17	76	11 613	495	1	61	87	10 829	500
apr. — distr.	2	36	1	1	109	3	11	909	30	17	3 105	106	1	127	7	46	6 493	202	2	63	29	4 050	137
Aizputes	2	53	3	1	26	1	24	2 143	62	21	4 223	133	1	—	—	47	5 200	202	2	93	51	5 346	206
Kuldīgas	2	53	3	1	26	1	25	1 565	61	22	6 335	141	—	—	—	43	5 105	161	2	87	51	5 346	204
Ventspils	3	109	4	—	—	—	19	1 078	35	24	4 027	126	—	—	—	—	—	—	—	—	48	5 301	165
Talsu	3	109	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kurzeme	10	301	12	2	139	4	109	7 364	244	127	24 671	928	4	390	24	240	32 425	1 196	7	304	259	33 169	1 212
Tukuma	2	41	2	—	—	—	22	1 361	46	27	3 922	135	1	45	3	50	5 328	184	1	30	53	5 369	186
apr. — distr.	2	170	3	3	381	13	37	2 179	95	45	7 920	295	1	15	4	83	10 114	394	—	—	87	10 565	410
Ielzavas	2	36	2	—	—	—	14	677	29	29	3 855	162	—	—	—	43	4 532	191	—	—	45	4 568	193
Bauskas	2	36	2	—	—	—	17	947	31	26	4 226	163	—	—	—	43	5 173	194	5	149	48	5 322	194
Iekšpils	1	45	2	—	—	—	28	2 112	98	28	6 655	268	—	—	—	56	8 767	366	25	1 056	82	9 868	368
Iļūkstes	1	45	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zemgale	6	192	9	3	381	13	118	7 276	299	155	26 578	1 023	2	60	7	275	33 914	1 329	31	1 235	315	35 722	1 351
Daugavpils	5	138	7	—	—	—	135	10 002	381	86	19 957	759	—	—	—	221	29 959	1 140	14	517	240	30 614	1 147
apr. — distr.	5	138	7	—	—	—	134	10 347	393	57	11 204	424	1	168	6	192	21 719	823	7	258	199	21 977	823
Rēzeknes	—	—	—	—	—	—	68	5 241	235	43	8 657	355	—	—	—	111	13 898	590	15	657	126	14 555	590
Ludzas	—	—	—	—	—	—	109	8 582	351	32	5 853	258	—	—	—	141	14 435	609	21	868	163	15 324	610
Abrenes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zemgale	6	159	8	—	—	—	446	34 172	1 360	218	45 671	1 796	1	168	6	665	80 011	3 162	57	2 300	121	82 470	3 170
Latvija — Letonte	81	3 829	181	13	1 004	42	841	58 736	2 314	825	160 748	6 579	29	2 547	171	1 695	222 031	9 064	115	4 669	1 904	231 533	9 287
1936./37. m. g.	83	4 221	188	12	924	37	869	60 641	2 312	822	158 159	6 434	31	2 380	166	1 722	221 180	8 912	112	5 266	1 929	231 591	9 137
1935./36. " "	81	4 176	187	13	856	35	901	61 599	2 273	827	152 166	6 069	36	2 418	175	1 764	216 183	8 517	49	2 268	1 907	223 483	8 789
1934./35. " "	84	3 946	204	16	1 042	43	946	62 408	2 293	816	145 782	5 784	38	2 448	159	1 800	210 638	8 286	51	3 010	1 951	218 686	8 483
1933./34. " "	80	3 846	202	14	1 173	39	1 031	67 350	2 496	804	141 261	5 647	38	2 415	172	1 873	211 026	8 315	72	3 506	2 057	219 551	8 556
1932./33. " "	80	3 336	176	14	1 199	35	1 072	69 313	2 573	764	130 285	5 316	41	2 780	200	1 877	202 378	8 091	99	5 414	2 070	212 327	8 302
1931./32. " "	85	3 081	171	16	1 203	44	1 081	63 311	2 521	759	120 858	5 171	30	1 202	78	1 870	185 371	7 882	112	7 885	158 334	2 083 197	540 8 255

**5 Tautskolu skolēnu skaits pēc dzimuma un tautības 1937./38. m. g.
Nombre des élèves des écoles populaires d'après le sexe et la nationalité ethnique—dans l'année scolaire 1937/38.**

Aprinķi un apgabali Districts et provinces	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	L.-krievi Gr.-Russes	Baltievi Ruthènes Bl.	Jūdi Juifs	Polieši Polonais	Leiši Lituanens	Igaunī Estoniens	Pārējie un nezināmie Autres nat. ethn.	Kopā — Total			Tai skatīti: Domi:	
										zēni garçons	meitenes filles	kopā total	no citām pašvald. communes	ārvalst- nieki étrangers
Rīga (ville)	21 822	3 580	4 436	334	4 875	1 698	351	49	100	19 097	18 148	37 245	640	1 632
Rīga apr. — distr.	10 975	138	223	29	61	67	16	2	13	6 019	5 505	11 524	971	47
Cēsis	6 018	26	77	13	26	5	—	1	5	3 000	3 000	6 000	532	26
Vaimieras	9 075	57	59	19	43	6	6	32	11	4 780	4 501	9 281	1045	26
Valkas	7 867	16	332	9	61	7	—	211	12	4 305	4 210	8 515	663	38
Madonas	6 818	365	74	49	65	23	2	1	8	3 800	3 605	7 405	541	9
Vidzeme	40 757	602	765	119	256	108	24	247	49	22 106	20 821	42 927	3 752	146
Liepājas apr. — distr.	10 071	463	154	11	744	235	121	2	28	6 183	5 646	11 829	518	180
Alzputes	3 550	373	15	3	81	8	6	—	5	2 136	1 914	4 050	541	32
Kuldīgas	5 912	497	29	15	144	10	25	—	11	3 376	3 267	6 643	580	84
Ventspils	4 902	132	187	4	187	13	—	5	85	2 731	2 615	5 346	279	16
Talsu	4 813	148	106	24	148	11	1	—	50	2 683	2 618	5 301	694	19
Kurzeme	29 257	1 613	322	57	1 304	277	153	7	179	17 109	16 060	33 169	2 612	351
Tukuma apr. — distr.	4 826	256	69	28	160	41	7	1	11	2 839	2 560	5 399	735	37
Jelgavas	9 424	274	219	31	250	91	231	8	27	5 553	5 012	10 565	927	185
Bauskas	4 347	23	8	11	92	10	65	1	11	2 451	2 117	4 568	583	88
Jēkabpils	4 581	5	216	27	244	35	210	—	4	2 751	2 571	5 322	331	163
Ilūkstes	5 344	4	2 371	1 203	172	265	282	1	226	5 247	4 621	9 868	1 196	49
Zemgale	28 532	562	2 883	1 300	916	442	795	11	279	18 841	16 881	35 722	3 772	522
Daugavpils apr. — distr.	18 567	39	6 370	1 439	2 548	1 551	80	1	19	15 956	14 658	30 614	2 389	162
Rēzeknes	13 794	6	6 525	220	812	586	13	—	11	11 361	10 416	21 977	2 313	39
Ludzas	9 201	5	3 660	848	410	281	4	—	146	7 645	6 910	14 555	1 458	14
Abrenes	8 688	4	6 135	118	249	77	19	29	5	8 156	7 168	15 324	1 102	10
Latgale	50 250	54	22 690	2 625	4 019	2 505	116	30	181	43 318	39 152	82 470	7 272	245
Latvija — Lettonie	170 618	6 411	31 096	4 435	11 377	5 030	1 439	344	788	120 471	111 062	231 533	18 048	2 896
1936./37. m. g.	167 718	6 682	32 397	4 527	11 912	5 418	1 550	370	1 017	120 889	110 702	231 591	17 697	3 336
1935./36. " "	160 710	6 821	30 788	4 517	12 347	5 436	1 579	381	904	116 322	107 161	223 483	16 011	3 502
1934./35. " "	154 143	7 479	31 058	4 810	12 794	6 467	1 638	410	887	114 022	104 664	218 686	15 001	3 718
1933./34. " "	152 547	8 199	27 739	4 689	14 669	8 261	1 889	464	1 098	114 754	104 797	219 551	15 001	4 012
1932./33. " "	145 720	8 192	27 459	4 634	14 505	8 281	1 921	513	1 077	111 404	100 923	212 327	15 001	4 243
1931./32. " "	133 781	8 079	25 430	4 279	14 534	8 069	1 876	513	979	103 438	94 102	197 540	15 001	4 425
1930./31. " "	126 356	7 880	24 595	3 908	13 675	7 259	1 875	480	892	98 698	89 297	187 995	15 001	4 425
1929./30. " "	115 829	7 477	23 137	3 336	12 616	6 629	1 663	438	662	90 226	82 476	172 702	15 001	4 425
1928./29. " "	107 195	7 656	17 288	3 466	11 468	6 629	1 663	442	662	82 671	75 139	157 810	15 001	4 425
1927./28. " "	107 170	7 656	17 288	3 466	11 468	6 629	1 663	442	662	82 671	75 139	157 810	15 001	4 425
1926./27. " "	115 538	7 877	16 967	3 473	11 791	6 253	1 979	510	566	86 663	78 291	164 954	15 001	4 425

6 Pamatskolas 6. klases kursu beigūšie 1936./37. m. g.
Elèves ayant fini un cours d'école primaire de six classes dans l'année scolaire 1936/37.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Cik skolās bija 6. klase Nombre des écoles à six classes	Skolēnu skaits 6. klasē mācības gada beigās Nombre des élèves de la sixième classe à la fin de l'année sc.				Kursu nav beigūši N'ayant pas fini le cours				Kursu beigušo kopskaitis 1936./37. m. g. gadā Nombre total des élèves ayant fini le cours pendant l'année sc. 1936/37				Pavisam Total général			
		zēni garçons		meiten. filles		zēni garçons		meiten. filles		zēni garçons		meiten. filles		zēni garçons		meiten. filles	
		kopā total		kopā total		kopā total		kopā total		zēni garçons		meiten. filles		zēni garçons		meiten. filles	
		zēni garçons	meiten. filles	zēni garçons	meiten. filles	zēni garçons	meiten. filles	zēni garçons	meiten. filles	zēni garçons	meiten. filles	zēni garçons	meiten. filles	zēni garçons	meiten. filles	zēni garçons	meiten. filles
Rīga (vīle)	104	2 236	2 273	4 509	490	360	850	1 227	1 433	2 660	519	480	999	1 746	1 913	3 659	
Rīgas apr. — distr.	70	488	480	968	62	58	140	302	314	616	104	108	212	406	422	828	
Cēsu " "	34	274	293	567	50	33	83	164	179	343	60	81	141	224	260	484	
Valmieras " "	43	379	389	768	30	37	67	262	251	513	87	101	188	349	352	701	
Valkas " "	46	416	381	797	45	47	92	288	238	526	96	79	175	371	334	705	
Madonas " "	42	365	318	683	26	20	46	237	206	443	102	92	194	339	298	637	
Vidzeme	235	1 922	1 861	3 783	233	195	428	1 253	1 188	2 441	436	478	914	1 689	1 666	3 355	
Liepājas apr. — distr.	45	530	493	1 023	120	108	228	293	281	574	117	104	221	410	385	795	
Aizputes " "	17	93	103	196	13	11	24	54	75	129	26	17	43	80	92	172	
Kuldīgas " "	21	219	199	418	32	24	56	146	126	272	41	49	90	187	175	362	
Ventspils " "	20	180	169	349	33	25	58	110	111	221	37	33	70	147	144	291	
Talsu " "	24	200	157	357	23	18	41	138	99	237	39	40	79	177	139	316	
Kurzeme	127	1 222	1 121	2 343	221	186	407	741	692	1 433	260	243	503	1 001	935	1 936	
Tukuma apr. — distr.	28	186	178	364	23	22	45	124	113	237	39	43	82	163	156	319	
Ielgavas " "	45	465	396	861	57	40	97	293	250	543	115	106	221	408	356	764	
Bauskas " "	29	210	200	410	14	19	33	150	120	270	46	61	107	196	181	377	
Jekabpils " "	25	193	206	399	15	22	37	112	113	225	66	71	137	178	184	362	
Ilkstes " "	26	214	161	375	27	22	49	137	100	237	50	39	89	187	139	326	
Zemgale	153	1 268	1 141	2 409	136	125	261	481	696	1 512	316	320	636	1 132	1 016	2 148	
Daugavpils apr. — distr.	79	775	687	1 462	148	138	286	443	407	850	184	142	326	627	549	1 176	
Rēzeknes " "	56	548	436	984	83	60	143	296	254	550	169	122	291	465	376	841	
Ludzas " "	44	344	340	684	75	80	155	196	181	377	73	79	152	269	260	529	
Abrenes " "	30	271	204	475	38	40	78	172	121	293	61	43	104	233	164	397	
Latgale	209	1 938	1 667	3 605	344	318	662	1 107	963	2 070	487	386	873	1 594	1 349	2 943	
Latvija — Letonie	828	8 586	8 063	16 649	1 424	1 184	2 608	5 144	4 972	10 116	2 018	1 907	3 925	7 162	6 879	14 041	
Tai skaitā: — Dont:	680	6 956	6 446	13 402	1 093	866	1 959	4 276	4 029	8 305	1 587	1 551	3 138	5 863	5 580	11 443	
Latviešu — Lettonne	33	387	404	791	94	73	167	169	208	377	124	123	247	293	331	624	
Vācu — Allemande	45	557	601	1 158	95	113	208	349	376	725	113	112	225	462	488	950	
Zīdu — Juive	35	374	317	691	64	68	132	202	199	401	108	50	158	310	249	559	
Lielkrievu — Gr.-Russe	1	90	113	203	28	28	56	34	58	92	28	27	55	62	85	147	
Polu — Polonaise	8	12	11	23	4	2	6	5	7	12	3	2	5	8	9	17	
Baltkrievu — Ruthénienne	5	34	38	72	4	4	8	25	28	53	5	6	11	30	34	64	
Leisu — Esthonienne	3	13	8	21	1	1	2	8	6	14	4	5	11	12	7	19	
Igauņu — Lettonne	18	163	125	288	41	29	70	76	61	137	46	35	81	122	96	218	
Jauktu taut. — Dit. lang.	825	7 718	7 278	14 996	1 301	1 098	2 399	4 705	4 541	9 246	1 712	1 639	3 351	6 417	6 180	12 597	
d'enseignement	813	6 708	6 508	13 216	1 296	1 108	2 401	4 362	4 271	8 633	1 050	1 132	2 182	5 412	5 403	10 815	
1935./36. m. g.	791	6 185	5 820	12 005	1 340	1 106	2 446	4 362	4 271	8 633	1 050	1 132	2 182	4 845	4 714	9 559	
1933./34. " "														4 506	4 245	8 751	
1932./33. " "																	

Skola tautība
Langue d'ens.

7 Zemākās arodskolas pēc uzturētājiem 1937./38. m. g. Ecoles professionnelles inférieures d'après les entreteneurs dans l'année scolaire 1937/38.

Apgabali Provinces	Valsts L'Etat			Pašvaldības Municip. et commun.			Sab. org. un priv. pers. Organ. publ. et pers. priv.			Kopā — Total				
	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolot. Instit.	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolot. Instit.	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolot. Instit.	Skolas Ecoles	Skolēni — Elèves			Skolotāji Instituteurs
											zēni garçons	met- tenes filles	kopā total	
Rīga (ville)	5	804	83	7	1693	159	9	1034	129	21	2510	1021	3531	371
Vidzeme	12	976	122	—	—	—	8	361	43	20	823	514	1337	165
Kurzeme	12	505	79	—	—	—	2	70	14	14	463	112	575	93
Zemgale	7	474	60	—	—	—	5	172	27	12	399	247	646	87
Latgale	14	1017	149	—	—	—	3	211	24	17	872	356	1228	173
Latvija — Lettonie .	50	3776	493	7	1693	159	27	1848	237	84	5067	2250	7317	889
Tai skaitā: — Dont:														
Lauksaimniecības skolas	34	1414	209	—	—	—	16	660	110	50	931	1143	2074	319
Ecoles d'agriculture	1	215	22	—	—	—	—	—	—	1	215	—	215	22
Jūrskolas — Ecoles marit.	—	—	—	2	62	19	—	—	—	2	—	62	62	19
Veselības kopšanas skolas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ecoles du service hyg.	15	2147	262	5	1631	140	11	1188	127	31	3921	1045	4966	529
Pārējās — Autres écoles	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1936./37. m. g.	46	3327	398	6	1585	127	26	1688	206	78	4678	1922	6600	731

8 Zemākās arodskolas pēc tiptiem 1937./38. m. g. Ecoles professionnelles inférieures par types — dans l'année scolaire 1937/38.

Apgabali Provinces	Lauksaimniecības Ecoles d'agricul.			Jūrskolas Ecoles maritimes			Veselības kopšanas skolas Ecoles du service hygién.			Pārējās Autres écoles			Kopā Total		
	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elèves	Skolotāji Instituteurs
Rīga (ville)	1	59	28	1	215	22	2	62	19	17	3195	302	21	3531	371
Vidzeme	17	924	112	—	—	—	—	—	—	3	413	53	20	1337	165
Kurzeme	10	257	50	—	—	—	—	—	—	4	318	43	14	575	93
Zemgale	10	393	61	—	—	—	—	—	—	2	253	26	12	646	87
Latgale	12	441	68	—	—	—	—	—	—	5	787	105	17	1228	173
Latvija — Lettonie .	50	2074	319	1	215	22	2	62	19	31	4966	529	84	7317	889
Tai skaitā: — Dont:															
Skolu taut. — Langue d'ens.	50	2074	319	1	215	22	2	62	19	25	4153	449	78	6504	809
Latviešu — Lettonne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	436	39	2	436	39
Vācu — Allemande	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	377	41	4	377	41
Židu — Juive	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1936./37. m. g.	48	1885	260	1	223	25	1	37	3	28	4455	443	78	6600	721
1935./36. " "	56	1890	162	2	257	41	1	36	3	30	4236	458	89	6419	664
1934./35. " "	50	1685	158	2	317	45	1	36	3	26	3442	393	79	5480	599
1933./34. " "	50	1533	156	2	346	48	1	37	3	25	3052	355	78	4968	562
1932./33. " "	51	1425	151	2	374	43	1	37	3	25	3177	358	79	5013	555
1931./32. " "	53	1517	156	3	435	50	1	30	3	29	3253	365	86	5235	574
1930./31. " "	52	1771	152	3	383	52	1	29	3	28	3340	354	84	5523	561

9 Zemāko arodskolu skolēņu skaits pēc tautībām 1937./38. m. g. Elèves des écoles professionnelles inférieures d'après la nationalité ethnique — dans l'année scol. 1937/38.

Skolas tips — Type des écoles	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Židi Juifs	Poļi Polonais	Igaunī Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārējie Autres	Kopā Total
Lauksaimniecības skolas	1979	4	69	9	1	7	2	3	—	2074
Ecoles d'agriculture										
Jūrskolas — Ecoles maritimes	182	13	8	1	1	—	—	10	—	215
Veselības kopšanas skolas	58	1	—	—	—	2	1	—	—	62
Ecoles du service hygiénique										
Pārējās — Autres écoles	3591	493	208	31	461	124	18	34	6	4966
Kopā — Total	5810	511	285	41	463	133	21	47	6	7317
Tai skaitā cittautiešu skolās: Dont: écoles d'autr. nat. ethn.										
Pārējās — Autres écoles	1	430	1	—	378	1	—	—	2	813

10 Zemāko arodskolu skolēnu skaits atsevišķās nozarēs 1937./38. m. g.
 Nombre des élèves des écoles professionnelles inférieures, par branches, dans l'année scolaire 1937/38.

Nozarēs — Branches	Rīga (ville)			Vidzeme			Kurzeme			Zemgale			Latgale			Latvija — Lettonie			1935/36		1936/37	
	Vīr.	Stēv.	Kopā Total	Vīr.	Stēv.	Kopā Total	Vīr.	Stēv.	Kopā Total	Vīr.	Stēv.	Kopā Total	Vīr.	Stēv.	Kopā Total	Vīr.	Stēv.	Kopā Total	m. g.	m. g.		
	hom.	fem.		hom.	fem.		hom.	fem.		hom.	fem.		hom.	fem.		hom.	fem.					
Lauksaimniecības skolas (Zemkop. min. pārziņā) Ecoles d'agriculture (sous la surveillance du Minist. de l'Agriculture)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lauksaimniecības — d'agriculture domestique	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mājputnības — d'horiculture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Dārkopības — d'apiculture-d'horiculture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Biškopības-dārkopības — d'apiculture-d'horiculture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ļonkopības — d'élevage du bétail	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Piensaimniecības — de laiteries	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sierošanas — de fromagerie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zivkopības — de pisciculture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lauksīrdniecību — pour ouvriers agricoles	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Dārztādniecību — pour ouvriers-jardiniers	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mežkopības — écoles forestières	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lauks, tautas augstskolas — Ecoles populaires supérieures d'agriculture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jūrskolas (Finanču min. pārziņā) Ecoles maritimes (sous la surveillance du Min. d. Finances)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kuģu vadītāju — de pilotes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kuģu mehāniķu — de mécaniciens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Veselības kopšanas skolas (Tautas labkl. min. pārziņā) Ecoles de service hygiénique (sous la surb. d. M. d. l. Pr.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vecmāšu — Ecoles pour sages-femmes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Slimnieku kopēju — Ecoles pour infirmières	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pārējās (Izglītības min. pārziņā) Autres écoles (sous la surveillance d. Min. de l'Instruction)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mehānikas — De mécanique	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Elektrotehnikas — D'électrotechnique	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Būvniecības — D'architecture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Galdniecības — De menuiserie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mototehnikas — De mototechnique	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Satiksmes ceļu — Des chemins de communic.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Administrācijas — De tannage	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Drebniecības — De métier de tailleur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krāsošanas — De chimie et technologie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Textilju — D'ind. textile	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Dailkrāsojumu — De peinture décorative	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tirdzniecības — De commerce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mākslas amatu — De l'art industriel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rokdarbu — De ménage manuel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mājdarbības — P. reliques	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Grāmatniecību — P. compositeurs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Burtiņu — P. compositeurs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Grāmatu iespiešanas — P. imprimeurs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bērnu dārzniecību — Ecole p. instit. d'écoles enfantes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Dzelzceļu ekspluatācijas — De chemins de fer (exploit.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kopā — Total	2 253	942	3 195	413	—	413	318	—	318	253	—	253	684	103	787	3 921	1 045	4 966	4 455	4 256	—	
Pavisam — Total général	2 510	1 021	3 531	823	514	1 337	463	112	575	399	247	646	872	356	1 228	5 067	2 250	7 317	6 600	6 419	—	

12 Vidusskolas pēc uzturētājiem 1937./38. m. g. Ecoles secondaires d'après leurs entreteneurs dans l'année scolaire 1937/38.

Aprinķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	Valsts <i>Etat</i>			Pašvaldību <i>Municip. et communes</i>			Sab. org. un priv. pers. <i>Organisat. publ. et pers. privées</i>			Kopā — Total					
	Skolas <i>Ecoles</i>	Skolēni <i>Elèves</i>	Skolotāji <i>Instit.</i>	Skolas <i>Ecoles</i>	Skolēni <i>Elèves</i>	Skolotāji <i>Instit.</i>	Skolas <i>Ecoles</i>	Skolēni <i>Elèves</i>	Skolotāji <i>Instit.</i>	Skolas <i>Ecoles</i>	Skolēni — <i>Elèves</i>			Skolotāji <i>Instituteurs</i>	
											zēni <i>garçons</i>	meitenes <i>filles</i>	kopā total		
Rīga (ville)	8	3307	322	7	3563	311	22	3827	414	37	5 113	5 584	10 697	1047	
Rīgas apr.—(distr.)	1	34	19	3	458	44	1	36	7	5	199	329	528	70	
Cēsu " "	1	315	27	—	—	—	1	218	17	2	276	257	533	44	
Valmieras " "	5	1008	85	—	—	—	—	—	—	5	391	617	1 008	85	
Valkas " "	3	548	41	—	—	—	1	137	11	4	270	415	685	52	
Madonas " "	4	503	52	1	249	19	—	—	—	5	284	468	752	71	
Vidzeme	14	2408	224	4	707	63	3	391	35	21	1 420	2 086	3 506	322	
Liepājas apr.—(distr.)	5	1293	130	1	22	11	1	93	17	7	712	696	1 408	158	
Aizputes " "	2	276	32	—	—	—	—	—	—	2	139	137	276	32	
Kuldīgas " "	1	138	15	1	141	12	1	68	13	3	183	164	347	40	
Ventspils " "	2	331	37	—	—	—	1	25	11	3	123	233	356	48	
Talsu " "	1	162	15	—	—	—	—	—	—	1	63	99	162	15	
Kurzeme	11	2200	229	2	163	23	3	186	41	16	1 220	1 329	2 549	293	
Tukuma apr.—(distr.)	2	343	42	—	—	—	—	—	—	2	140	203	343	42	
Jelgavas " "	5	1415	145	1	141	14	1	8	10	7	701	863	1 564	169	
Bauskas " "	2	338	32	—	—	—	—	—	—	2	229	109	338	32	
Jēkabpils " "	2	293	43	1	117	13	—	—	—	3	170	240	410	56	
Ilūkstes " "	1	109	15	—	—	—	—	—	—	1	58	51	109	15	
Zemgale	12	2498	277	2	258	27	1	8	10	15	1 298	1 466	2 764	314	
Daugavpils apr.—(distr.)	5	1202	133	3	331	48	3	587	51	11	1 191	929	2 120	232	
Rēzeknes " "	8	1166	163	—	—	—	—	—	—	8	553	613	1 166	163	
Ludzas " "	2	513	42	1	129	17	—	—	—	3	315	327	642	59	
Abrenes " "	3	353	43	—	—	—	—	—	—	3	180	173	353	43	
Latgale	18	3234	381	4	460	65	3	587	51	25	2 239	2 042	4 281	497	
Latvija — Lettonie	63	13 647	1433	19	5151	489	32	4999	551	114	11 290	12 507	23 797	2473	
Tai skaitā: — Dont:															
Skolu tautība <i>Langues d'enseign.</i>	Latviešu — Lettonne	54	12 041	1252	16	4386	408	18	3440	339	88	9 536	10 331	19 867	1999
	Vācu — Allemande	2	355	35	1	402	33	5	467	83	8	586	638	1 224	151
	Žīdu — Juive . . .	2	273	28	2	363	48	7	989	105	11	740	885	1 625	181
	Krievu — Russe . .	2	520	51	—	—	—	1	12	8	3	202	330	532	59
	Poļu — Polonaise .	2	179	35	—	—	—	—	—	—	2	68	111	179	35
	Leišu — Lithuan. .	—	—	—	—	—	—	1	91	16	1	33	58	91	16
	Jauktu tautību . . . <i>Ecoles de diverses nation. ethnique.</i>	1	279	32	—	—	—	—	—	—	1	125	154	279	32

13 Vidusskolas pēc tipiēm 1937./38. m. g.
Ecoles secondaires — par types dans l'année scolaire 1937/38.

Aprinķi un apgabali Districts et provinces	Ģimnazijas Gymnases			Komerškolas Ecoles de commerce			Skolotāju institūti Ecoles normales			Technikumi ¹⁾ Ecoles techniques			Lauksaimniec. Ecoles d'agriculture			Parejās Autres écoles			Kopā — Total		
	Skolas Ecoles	Skolēni Elevs	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elevs	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elevs	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elevs	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elevs	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elevs	Skolotāji Instituteurs	Skolas Ecoles	Skolēni Elevs	Skolotāji Instituteurs
Rīga (pilsēta)	27	7 970	710	2	950	88	1	288	33	2	1 352	167	—	—	5	137	49	37	10 697	1 047	
Rīgas apr. — distr.	3	458	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	36	7	5	528	70	
Cēsu	1	315	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	19	1	—	—	2	533	44	
Valmieras	4	779	67	1	229	18	—	—	—	—	—	—	218	17	—	—	—	5	1 008	85	
Valkas	4	685	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	685	52	
Madonas	3	481	43	1	173	16	—	—	—	—	—	—	98	12	—	—	—	5	752	71	
Vidzeme	15	2 718	233	2	402	34	—	—	—	—	—	—	3	350	48	1	36	21	3 506	322	
Liepājas apr. — distr.	3	702	66	1	231	26	—	—	—	—	3	475	66	—	—	—	—	7	1 408	158	
Aizpuiķu	1	120	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	276	32	
Kuldīgas	3	347	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	156	15	—	—	—	3	347	40	
Ventspils	2	215	29	1	141	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	356	48	
Talsu	1	162	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	162	15	
Kurzeme	10	1 546	167	2	372	45	—	—	—	—	3	475	66	1	156	15	—	16	2 549	293	
Tukuma apr. — distr.	1	200	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	343	42	
Ielzavas	5	1 190	120	1	143	21	1	217	25	1	157	24	—	—	—	—	—	7	1 564	169	
Bauskas	1	203	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	338	32	
Iekābpiļš	1	156	20	2	254	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	410	56	
Ilūkste	1	109	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	109	15	
Zemgale	9	1 858	194	3	397	57	1	217	25	1	157	24	1	135	14	—	—	15	2 764	314	
Daugavpils apr. — distr.	6	1 311	127	2	293	33	1	204	29	2	312	43	—	—	—	—	—	11	2 120	232	
Rēzeknes	5	649	88	1	268	29	1	193	38	1	56	8	—	—	—	—	—	8	1 166	163	
Ludzas	2	374	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	642	59	
Abrenes	3	353	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	353	43	
Latgale	16	2 687	289	3	561	62	2	397	67	3	368	51	1	268	18	—	—	25	4 281	497	
Latvija — Lettonie	77	16 779	1 603	12	2 682	286	4	902	125	9	2 352	308	6	909	95	6	173	114	23 797	2 473	
1936./37. m. g.	76	15 881	1 552	12	2 472	274	4	1 028	116	9	2 237	299	6	852	62	5	150	112	22 620	2 355	
1935./36. " "	80	15 061	1 561	12	2 475	275	6	1 219	145	10	1 829	287	6	716	42	1	23	115	21 333	2 315	
1934./35. " "	89	12 652	1 546	12	2 248	248	9	1 280	162	9	1 571	250	5	680	34	1	58	125	18 489	2 247	
1933./34. " "	96	13 455	1 692	16	2 334	295	8	1 279	150	8	1 597	257	5	603	34	1	50	134	19 358	2 484	
1932./33. " "	98	13 641	1 727	16	2 365	298	8	1 203	159	7	1 530	235	5	566	33	2	56	136	19 361	2 466	
1931./32. " "	99	14 663	1 761	16	2 328	236	10	1 270	188	6	1 474	228	5	585	31	1	70	137	20 390	2 513	
1930./31. " "	100	15 798	1 840	15	2 330	294	10	1 386	198	6	1 362	222	5	555	27	1	70	137	21 501	2 589	
1929./30. " "	99	16 522	1 849	11	1 951	225	12	1 431	227	6	1 482	214	3	495	24	1	73	132	21 954	2 546	

¹⁾ Ieskaitot Valsts Liepājas lītišķās mākslas un Valsts Daugavpils dzelzceļa tehnisko vidusskolu. — Y compris 2 écoles secondaires d'Etat: celle de l'art appliqué à Liepāja et l'école technique des chemins de fer à Daugavpils.

14. Vidusskolu skolēni pēc tautībām un skolu tipiēm 1937./38. m. g. Elèves des écoles secondaires d'après les nationalités ethniques, et les types des écoles dans l'année scolaire 1937/38.

Skolu tips Type des écoles	Skolēnu tautība Nat. ethnique des élèves										Kopā Total	T. sk. ārvalstn. Dont Etrangers
	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr. Russes	Baltkrievi Ruthènes -Bl.	Žīdi Juifs	Polji Polonais	Leiši Lituanians	Igaunji Estoniens	Pārejie Autr. nat. ethn.	Kopā Total		
Gimnazijas — <i>Gymnases</i>	11 903	1 228	902	34	2 192	319	115	33	53	16 779	446	
Komerskolas — <i>Ecoles de commerce</i>	2 455	18	49	2	107	37	7	5	2	2 682	13	
Skolotāju institūti — <i>Ecoles normales</i>	833	—	31	2	29	6	1	—	—	902	7	
Technikumi — <i>Ecoles techniques</i>	2 213	34	55	5	21	14	4	4	2	2 352	12	
Lauksaimniecības — <i>Ecoles d'agriculture</i>	881	1	21	—	1	3	—	1	1	909	—	
Pārējās — <i>Autres écoles</i>	107	35	8	—	17	3	3	—	—	173	7	
Kopā — Total	18 392	1 316	1 066	43	2 367	382	130	43	58	23 797	485	
Tai skaitā cittautiešu skolās: <i>Dont: d. l. écoles d'autr. nation. ethn.</i>												
Gimnazijas — <i>Gymnases</i>	73	1 146	628	18	1 640	248	91	3	37	3 884	380	
Pārējās — <i>Autres écoles</i>	—	34	6	—	6	—	—	—	—	46	2	
Kopā — Total	73	1 180	634	18	1 646	248	91	3	37	3 930	382	
1936./37. m. g.	17 080	1 327	1 154	51	2 311	457	136	47	57	22 620	485	
1935./36. " " "	15 664	1 371	1 260	70	2 236	503	136	44	49	21 333	457	
1934./35. " " "	13 198	1 172	1 219	156	2 057	473	109	54	51	18 489	432	
1933./34. " " "	13 412	1 251	1 376	197	2 324	530	131	61	73	19 358	—	
1932./32. " " "	13 272	1 300	1 409	184	2 411	508	150	62	65	19 361	—	
1931./31. " " "	13 982	1 433	1 390	155	2 612	524	152	73	69	20 390	—	
1930./31. " " "	14 637	1 547	1 398	177	2 946	519	150	69	58	21 501	—	

15. Vidusskolu skolēnu skaits atsevišķās nodaļās (klasēs) pa nozarēm 1937./38. m. g. Nombre des élèves des écoles secondaires dans les diverses classes — par branches — dans l'année scolaire 1937/38.

Nodaļas Nozares (tipi)	Skolēnu skaits nodaļās										Kopā — Total			Classes Branches (types)
	Sagat. I kl. Prép. 1-ière cl.	Sagat. II kl. Prép. 2-ième cl.	V (zemākā) (infér.)		IV/II	III/III	II/IV	I/V	VI	Pa nod. nesād. N. rép. p. clas.	Zēni Garçons	Meitenes Filles	Kopā Total	
Vispārīzglītojo. vidusskolu nozares:	Types des écoles second. d'instr. générale:													
Gimnazijas sagat. klases	653	876	—	—	—	—	—	—	—	—	685	844	1529	Classes préparatoires pour gymnase
Klasiskā gimnazija	—	—	181	180	109	154	168	—	—	—	487	305	792	Gymnase classique
Reālā " "	—	—	386	379	352	373	307	—	—	—	1359	438	1797	Gymnase réel
Human. ģimn. ar lat. val.	—	—	2279	2169	2020	1626	1303	—	—	—	3924	5473	9397	Gymnase humanit. avec langue latine
Human. ģimn. bez lat. val.	—	—	561	434	486	458	530	—	—	—	586	1883	2469	Gymnase humanit. sans langue latine
Sieviešu gimnazija	—	—	41	39	23	89	74	—	—	—	—	266	266	Gymnase pratique
Praktiskā gimnazija	—	—	407	—	—	—	—	—	—	—	—	407	407	" p. filles
Kopā	653	876	3855	3201	2990	2700	2382	—	—	—	7041	9616	16657	Total
Arodvidusskolu nozares:	Types des écoles secondaires professionnelles:													
Komerskolas	—	—	883	647	482	432	360	—	—	—	1052	1752	2804	Ecole de commerce
Skolotāju institūti	—	—	162	146	134	136	165	159	—	—	426	476	902	Ecoles normales p. instituteurs
Mēhanikas nozare	—	—	142	74	126	127	60	—	—	—	528	1	529	Branche mécanique
Kultūrtechnikas nozare	—	—	43	33	32	15	19	—	—	—	142	—	142	Branche cult.-technique
Celtniecības nozare	—	—	83	—	34	33	18	—	—	—	168	—	168	" d'architecture
Elektrotehnikas nozare	—	—	150	70	93	86	86	—	—	—	485	—	485	" électrotechnique
Ķīmijas " "	—	—	45	40	50	18	20	—	—	—	159	14	173	" chimique
Dzelzceļu ekspi. " "	—	—	—	—	—	32	22	—	—	—	54	—	54	" d'exploit. d. chemins de fer
techniskā " "	—	—	—	94	79	57	37	—	—	—	267	—	267	" techn. d. chemins de fer
Satiksmes ceļu " "	—	—	41	39	50	46	49	—	—	—	225	—	225	" d. chemins de communication
Pasta-telegrafa " "	—	—	47	27	38	18	27	—	—	—	100	57	157	" d. postes et télégraphes
Mākslas amatn. " "	—	—	44	46	32	16	14	—	—	—	43	109	152	" d. arts industriels
Lauksaimniecības " "	—	—	199	168	155	134	121	—	—	—	516	261	777	" d'agriculture
Dārzkopības " "	—	—	18	16	—	—	—	—	—	—	27	7	34	" d'horticulture
Mājturības " "	—	—	42	33	23	—	—	—	—	—	—	98	98	" d'économie domestique
Fiziskās audzināš. " "	—	—	—	—	—	—	—	—	70	—	29	41	70	" d'éducation physique
Bērnu dārznu sagat. " "	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	25	25	25	" prépar. p. écoles enfantines
Skolotāju sagatav. " "	—	—	—	—	—	—	—	—	34	—	8	26	34	" prépar. p. instituteurs
Konfesionālā " "	—	—	—	—	—	—	—	—	44	—	20	24	44	" confessionnelle
Kopā	—	—	1899	1433	1328	1150	998	159	173	4249	2891	7140	Total	
Pavisam	653	876	5754	4634	4318	3850	3380	159	173	11 290	12 507	23 797	Total général	
1936./37. m. g.	644	561	5205	4816	4256	3605	3131	252	150	10 689	11 931	22 620		

16 Vidusskolu beigušie. Personnes ayant fini le cours d'une école secondaire.

	1936./37. m. g.												Kopā						
	Ar tiesīb. iest. augstskola			Bez tiesīb. iest. augstskola			Ar tiesīb. iest. augstskola			Bez tiesīb. iest. augstskola			Total 1)						
	Vir.	stev.	kopā total	Vir.	stev.	kopā total	Vir.	stev.	kopā total	Vir.	stev.	kopā total	Vir.	stev.	kopā total				
1925./26. m. g.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
1926./27. m. g.	61	763	1 058	119	799	1 150	153	630	1 197	153	630	1 197	153	630	1 197				
1927./28. m. g.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
1928./29. m. g.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
1929./30. m. g.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
1930./31. m. g.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
1931./32. m. g.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
1932./33. m. g.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
1933./34. m. g.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
1934./35. m. g.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
1935./36. m. g.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Total	2 671	2 620	2 964	2 932	2 900	3 057	3 177	3 010	2 691	1 893	749	927	1 676	100	158	258	849	1 085	1 934
Kopā — Total . . .																			
Arodvidusskolu nozāres. — Types des écoles secondaires professionnelles.																			
Komerckolas. — Ecoles de commerce . . .																			
Skolotāju institūti. — Ecoles normales pour instituteurs . . .																			
Technikumī. — Ecoles techniques . . .																			
T. sk. — Doni:																			
mēkanikas — de mécanique . . .																			
kultūrtechnikas — cult.-techniques . . .																			
celmniecības — d'architecture . . .																			
elektrotehnikas — d'électrotechnique . . .																			
ķīmijas un tehnoloģ. — de chimie et de technologie . . .																			
dzelzceļu ekspl. — de chemins de fer (exploit.) . . .																			
tehn. — de chemins de fer (techn.) . . .																			
satiksmes ceļu — de chemin de communicat. . .																			
pasta-telegrafa — d. postes et télégraphes . . .																			
mākslas amatn. — d. arts industriels . . .																			
Lauksaimniecības — Ecoles d'agriculture . . .																			
Darzkopības — Ecoles d'horticulture . . .																			
Pārējās — Autres écoles . . .																			
Total																			
Pavisam. — Total général . . .																			

1) Tai skaitā 45 beiguši vispārējās izglītības vidusskolu jau agrāk. — Y compris 45 élèves ayant fini auparavant des écoles second. d'instruction générale
2) Sakāra ar mācības laika pagarināšanu izlaiduma nebija. — A cause de prolongation du cours il n'y avait pas de sortie en 1934./35.

17 Augstākās arodskolas un institūti 1937./38. m. g.¹⁾ Ecoles professionnelles supérieures et instituts dans l'année scolaire 1937/38.

Skolu nosaukums Dénominations des écoles	Atrašanās vieta Lieu de résidence	Uztur- rētājs Entrete- neurs	Skolas tautība L. d'en- seign.	Cik gadīgs kurss Durée du cours	Audzēkņu skaits N. d. élèves			Skolotāju skaits N. d. instit.				
					vir. hom.	siev. fem.	Kopā Total	vir. hom.	siev. fem.	Kopā Total		
1. Valsts Angļu valodas institūts	Rīga	Valsts	Latv.	6	44	346	390	7	1	8		
2. Latv. pareiztic. bazn. teoloģ. institūts Institut d'Etat p. la langue anglaise Inst. théolog. de l'église orthodoxe en Lettonie	"	Org.	"	.	24	19	43	12	—	12		
3. Rom.-kat. teoloģ. augstskola Académie théolog. des catholiques-romains	"	"	"	.	57	—	57	9	—	9		
4. Augst. izgl. veic. b-bas komerczinātū. inst. Inst. de com. d. l. société à la propag. de l'instr. supérieure	"	"	"	3	80	35	115	19	—	19		
5. Augst. tirdzn. izgl. veic. b-bas Rīgas komercinst. Institut de commerce d. l. société à la propag. de l'instruction com. supérieure	"	"	"	3	93	72	165	7	3	10		
6. Latv. lauks. kam. mājtur. semin. (Kaucmindē) Séminaire p. écon. domest. de la Chambre d'Agriculture de Lettonie (à Kaucminde)	Bauskas apr.	"	"	3	—	70	70	11	11	22		
7. Herdera institūts. — Institut de Herder	Rīga	"	Vācu Latv.	.	144	47	191	45	—	45		
8. Latv. sarkanā krusta žēls. māsu skola Ecoles p. soeurs d. char. d. l. Croix-Rouge en Let.	"	"	"	3	—	99	99	16	7	23		
9. Latv. sarkanā krusta žēls. māsu skola Ecoles p. soeurs d. char. d. l. Croix-Rouge en Let.	Jelgava	"	"	3	—	58	58	10	6	16		
10. Liepājas pils. slimnīcas žēlsird. māsu skola Ecole p. soeurs de char. d. l'hôpital de la ville de Liepaja	Liepāja	Pašv.	"	3	—	15	15	2	1	3		
11. Vācu slimnīcas žēls. māsu skola Ecole p. soeurs de charité de l'hôpital allemand	Rīga	Org.	Vācu	3	—	28	28	11	1	12		
12. Žīdu slimnīcas žēls. māsu skola Ecole p. soeurs d. charité de l'hôpital juif	"	"	Žīdu	3	—	15	15	11	—	11		
Kopā — Total . . .												
1936./37. m. g.					mācības iestāžu skaits	12	518	804	1322	165	36	201
1935./36. " "					" " " "	14	614	846	1460	157	27	184
1934./35. " "					" " " "	12	700	890	1590	148	27	175
1933./34. " "					" " " "	12	705	858	1563	150	26	176
1932./33. " "					" " " "	17	1007	788	1795	182	29	211
1931./32. " "					" " " "	13	981	696	1677	148	24	172

1) Kas uzņem vidusskolu beigušos.

18 Augstāko arodskolu un institūtu audzēkņi pēc tautībām 1937./38. m. g. Elèves des écoles professionnelles supérieures et des instituts d'après la nationalité ethnique dans l'année agricole 1937/38.

Skolas nosaukums Dénomination de l'école	Audzēkņu tautība Nationalité ethniq. d. élèves										1936./37. m. g. bei- guši — Nombre d. élèves ayant fini l'école en 1936/37														
	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Žīdi — Juifs	Poļi Polonais	Leiši Lithuaniens	Pārcēji -Nai. ethn. autres	Kopā Total	T. sk. ārval- stnieki -Dont: étrangers	v. h.	s. f.	Kopā Total												
1. Valsts Angļu valodas institūts Institut d'Etat p. la langue anglaise	301	18	26	—	38	3	2	2	390	6	3	33	36												
2. Latv. pareiztic. bazn. teoloģ. institūts Inst. théolog. de l'église orthodoxe en Lettonie	12	—	28	3	—	—	—	—	43	5	—	—	—												
3. Rom.-kat. teoloģ. augstskola Académie théolog. des catholiques-romains	50	—	—	1	—	5	1	—	57	—	—	—	—												
4. Augst. izgl. veic. b-bas komerczinātū. inst. Inst. de com. d. l. société à la propag. de l'instr. supérieure	80	3	9	6	15	2	—	—	115	1	—	—	—												
5. Augst. tirdzn. izgl. veic. b-bas Rīgas komercinst. Institut de commerce d. l. société à la propag. de l'instruction com. supérieure	152	2	4	—	3	3	1	—	165	1	—	—	—												
6. Latv. lauks. kam. mājtur. semin. (Kaucmindē) Séminaire p. écon. domest. de la Chambre d'Agriculture de Lettonie (à Kaucminde)	67	3	—	—	—	—	—	—	70	—	—	27	27												
7. Herdera institūts. — Institut de Herder	—	191	—	—	—	—	—	—	191	8	—	—	—												
8. Latv. sarkanā krusta žēlsirdīgo māsu skola Rīgā Ecoles p. soeurs d. char. d. l. Croix-Rouge en Let.	95	—	3	1	—	—	—	—	99	—	—	26	26												
9. Latv. sarkanā krusta žēlsird. māsu skola Jelgavā Ecoles p. soeurs d. char. d. l. Croix-Rouge en Let.	55	—	3	—	—	—	—	—	58	—	—	16	16												
10. Liepājas pils. slimnīcas žēlsird. māsu skola Ecole p. soeurs de char. d. l'hôpital de la ville de Liepaja	14	—	—	—	—	—	1	—	15	—	—	—	—												
11. Vācu slimnīcas žēls. māsu skola Ecole p. soeurs de charité de l'hôpital allemand	—	26	1	—	—	—	—	—	28	—	—	5	5												
12. Žīdu slimnīcas žēls. māsu skola Ecole p. soeurs d. charité de l'hôpital juif	—	—	—	—	15	—	—	—	15	—	—	8	8												
Kopā — Total . . .													826	243	74	11	71	13	5	3	1246	21	3	115	118

19 Latvijas Universitātes studējošo un mācības spēku skaits atsevišķās fakultātēs 1937./38. mācības gada rudens semestri.

*Nombre des étudiants à l'Université de Lettonie; répartition par facultés
au semestre d'automne de l'année scolaire 1937/38.*

Fakultātes un nodaļas <i>Facultés et sections</i>	Studenti <i>Etudiants inscr.</i>			Brīvklauštāji <i>Etudiants non inscr.</i>	Pavisam <i>Total général</i>			Mācības spēki <i>Corps enseignant</i>			
	Vīr. <i>Hommes</i>	Siev. <i>Femmes</i>	Kopā <i>Total</i>		Vīr. <i>Hommes</i>	Siev. <i>Femmes</i>	Kopā <i>Total</i>	Profesori <i>Professeurs</i>	Docenti ¹⁾ <i>Docents</i>	Pārēj. māc. sp. <i>Autres pers. enst.</i>	Kopā <i>Total</i>
Architektūras — <i>Architecture</i>	195	34	229	—	195	34	229	4	5	6	15
Filol. un filoz. — <i>Philol. et philos.</i>	182	547	729	14	185	558	743	20	15	13	48
baltu filol. — <i>sect. de phil. balt.</i>	40	183	223	4	40	187	227	—	—	—	—
klas. " — " " " <i>clas.</i>	42	76	118	1	42	77	119	—	—	—	—
rom. " — " " " <i>rom.</i>	2	26	28	1	2	27	29	—	—	—	—
ģerm. " — " " " <i>germ.</i>	18	115	133	6	20	119	139	—	—	—	—
vēstures — <i>sect. d'histoire</i>	42	105	147	2	43	106	149	—	—	—	—
filoz. — <i>sect. de philosophie</i>	24	20	44	—	24	20	44	—	—	—	—
paidag. — <i>sect. pédagogique</i>	14	22	36	—	14	22	36	—	—	—	—
Inženierzin. — <i>Génie civil</i>	593	4	597	1	594	4	598	9	12	11	32
inženierzin. — <i>sect. de génie</i>	512	4	516	1	513	4	517	—	—	—	—
kult.-techn. — <i>sect. de cult.-techn.</i>	81	—	81	—	81	—	81	—	—	—	—
Ķīmijas — <i>Chimie</i>	343	247	590	3	344	249	593	12	6	28	46
ķīmijas — <i>sect. chimique</i>	204	28	232	1	205	28	233	—	—	—	—
farmac. — <i>sect. pharmac.</i>	139	219	358	2	139	221	360	—	—	—	—
Lauksaimn. — <i>Agronomie</i>	598	160	758	—	598	160	758	9	14	28	51
lauksaimn. — <i>sect. agricole</i>	412	156	568	—	412	156	568	—	—	—	—
mežkop. — <i>sect. de sylvicult.</i>	186	4	190	—	186	4	190	—	—	—	—
Mat. un dab. zin. — <i>Mathém. et sc. nat.</i>	239	297	536	8	241	303	544	5	19	19	43
matēm. — <i>sect. math.</i>	120	93	213	—	120	93	213	—	—	—	—
dabas zin. — <i>sect. des sc. nat.</i>	119	204	323	8	121	210	331	—	—	—	—
Mēchanikas — <i>Mécanique</i>	503	2	505	—	503	2	505	11	10	12	33
Medicīnas — <i>Médecine</i>	228	255	483	—	228	255	483	18	9	53	80
medicīnas — <i>sect. médec.</i>	211	133	344	—	211	133	344	—	—	—	—
zobārstn. — <i>sect. dent.</i>	17	122	139	—	17	122	139	—	—	—	—
Tauts. un ties. zin. — <i>Econ. polit. et droit.</i>	1570	413	1983	5	1573	415	1988	8	15	22	45
tautsaimn. — <i>sect. de l'écon. pol.</i>	730	201	931	—	730	201	931	—	—	—	—
tiesību zin. — <i>sect. de droit</i>	840	212	1052	5	843	214	1057	—	—	—	—
Teoloģijas — <i>Théologie</i>	183	36	219	8	190	37	227	5	8	—	13
ev.-lut. — <i>ev.-luther.</i>	172	35	207	8	179	36	215	—	—	—	—
pareiztic. — <i>orthodoxe</i>	11	1	12	—	11	1	12	—	—	—	—
Veter.-med. — <i>Méd. vétér.</i>	129	22	151	—	129	22	151	2	2	8	12
Kopā 1937./38. māc. g. rudens sem.	4763	2017	6780	39	4780	2039	6819	103	115	200	418
<i>Total au sem. d'automne 1937/38</i>											
1936./37. māc. g.	4776	2002	6778	24	4792	2010	6802	99	114	192	405
1935./36. " "	5003	2175	7178	47	5030	2195	7225	96	110	190	396
1934./35. " "	5573	2442	8015	51	5600	2466	8066	95	113	188	396
1933./34. " "	6081	2504	8585	55	6116	2524	8640	97	108	177	382
1932./33. " "	6092	2415	8507	77	6142	2442	8584	93	80	202	375
1931./32. " "	6231	2405	8636	130	6311	2455	8766	84	89	200	373
1930./31. " "	6221	2259	8480	97	6272	2305	8577	78	92	206	376
1929./30. " "	6071	2104	8175	109	6139	2145	8284	71	89	187	347
1928./29. " "	5789	2014	7803	171	5894	2080	7974	73	90	176	339
1927./28. " "	5504	1945	7449	112	5575	1986	7561	72	88	160	320
1926./27. " "	5188	1898	7086	108	5259	1935	7194	67	94	150	311
1925./26. " "	4773	1851	6624	121	4851	1894	6745	68	95	148	311
1924./25. " "	4391	1867	6258	126	4476	1908	6384	67	94	140	301
1923./24. " "	.	.	5881	119	4112	1888	6000	62	100	111	273
1922./23. " "	.	.	5337	103	3660	1780	5440	55	108	98	261
1921./22. " "	.	.	4618	159	3276	1501	4777	—	—	—	—
1920./21. " "	.	.	3066	406	2234	1238	3472	—	—	—	—

¹⁾ Sakot ar 1933./34. māc. gadu docentu skaitā ietilpst arī privātdocenti, kuŗi iepriekšējos gados pieskaitīti „pārējiem māc. spēkiem”.

A partir de l'année 1933/34 dans le nombre de docents sont aussi compris les docents privés, qui dans les années précédentes étaient inclus dans le nombre des autres personnes enseignantes.

20 Latvijas Universitātes studentu tautība un pavalstn. 1937./38. māc. g. rudens sem. Etudiants de l'Université de Lettonie par nationalités ethniques et par nationalités pol. au sem. d'automne de l'an. scol. 1937/38.

Fakultātes — Facultés	Tautības — Nationalités ethniques										To starpā: Dont:		
	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Krievi Russes	Židi Juifs	Poļi Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārējās taut. Autr. nat. ethn.	Kopā Total	Latv. pils. Citoyens lett.	Ārvalstn. Etrangers		
Architektūras — Architecture	188	5	11	19	3	1	2	—	229	229	—		
Filol. un filoz. — Philologie et philosophie	640	21	22	36	5	2	3	—	729	728	—		
Inženierzin. — Génie civil	497	21	41	30	2	4	1	—	597	594	3		
Ķīmijas — Chimie	448	73	2	61	3	2	1	—	590	587	3		
Lauksaimn. — Agronomie	724	5	11	15	1	2	—	—	758	757	1		
Matēm. un dab. zin. — Mathém. et sc. natur.	448	16	20	43	6	2	1	—	536	536	—		
Mēhanikas — Mécanique	367	31	31	70	2	1	3	—	505	504	1		
Medicīnas — Médecine	420	25	6	28	—	2	2	—	483	483	—		
Tauts. un tiesību zin. — Econ. pol. et droit	1774	42	31	123	5	3	5	—	1983	1983	—		
Teoloģijas — Théologie	203	9	6	—	—	1	—	—	219	215	4		
Veterinār.-medic. — Méd.-vét.	125	7	6	7	—	1	5	—	151	145	6		
Kopā 1937./38. māc. g. rudens sem. — Total au sem. d'aut. de l'année 1937/38.	5834	255	187	432	27	21	23	1	6780	6761	19		
1636./37. māc. g.	5776	280	188	463	21	20	25	5	6778	6758	20		
1935./36. " "	6103	334	195	510	32	17	30	4	7225	7203	22		
1934./35. " "	6712	383	232	636	44	18	37	4	8066	8039	27		
1933./34. " "	7083	448	241	764	45	16	34	9	8640	8612	28		
1932./33. " "	6999	456	225	801	43	18	37	5	8584	8536	48		
1931./32. " "	7237	441	211	769	50	16	39	3	8766	8718	48		
1930./31. " "	7116	425	188	744	42	20	39	3	8577	8525	52		

21 Latv. Universitātes studentu tautība, studiju ilgums un vecāku nodarbošanās 1937./38. māc. g. rud. sem. Etudiants de l'Université de Lettonie par nationalités ethniques, durée des études et professions des parents au sem. d'aut. de l'an. scol. 1937/38.

Studentu tautība Nationalité ethnique des étudiants	Studiju ilgums Durée des études						Studentu vecāku nodarbošanās Professions des parents										
	Līdz 4 gad. Jusqu'à 4 ans	5-6 gad. 5-6 ans	7-8 gad. 7-8 ans	9-10 gad. 9-10 ans	11 g. un vairāk 11 ans et plus	Kopā — Total	Lauksaimn. Agriculture	Rūpniecība Industrie	Tirdzniecība Commerce	Sātksmē Commun.	Valsts un komun. administrācija Adm. d'Etat et com.	Br.p.r., izgl., māksla Profess., libres et art.	Vesel. kopš., tirība Hygiène publt et mèl.	Mājkaltotāji Serv. domest.	Pārēj. un nenosk. Autres et inconn.	Kopā — Total	
																	1168
Latvieši Lettons	935	557	463	357	393	2705	1168	454	230	111	166	144	39	46	347	2705	
{ Patstāvīgie 1)	437	178	84	32	18	749	281	123	88	32	71	45	11	11	87	749	
{ Pa daļai patstāv. 2)	1696	417	166	65	36	2380	770	348	268	97	257	296	105	17	222	2380	
{ Nepatstāvīgie 3)	12	16	15	16	75	118	4	18	20	—	4	9	10	—	10	75	
Vācieši Allemands	26	16	16	4	—	62	2	14	12	2	2	11	9	1	9	62	
{ Patstāvīgie	71	30	14	3	—	118	6	23	31	—	5	18	22	—	13	118	
{ Pa daļai patstāv..	21	14	14	7	9	65	5	6	10	2	6	14	5	3	14	65	
Krievi Russes	20	10	—	4	—	34	3	6	4	1	5	5	1	1	8	34	
{ Patstāvīgie	63	21	3	1	—	88	6	18	15	5	7	12	9	1	15	88	
{ Pa daļai patstāv..	26	46	38	21	14	145	5	28	77	1	—	13	9	2	10	145	
Židi Juifs	30	26	11	6	8	81	—	18	47	1	—	5	5	1	4	81	
{ Patstāvīgie	135	42	15	11	3	206	—	55	119	—	—	6	15	1	10	206	
{ Pa daļai patstāv..	3	2	1	3	1	10	2	2	1	—	—	—	1	1	3	10	
Poļi Polonais	3	—	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	3	
{ Patstāvīgie	10	1	2	1	—	14	1	7	1	—	1	1	1	—	14		
{ Pa daļai patstāv..	4	1	4	—	1	10	3	2	2	—	1	—	—	—	10		
Igauni Estoniens	2	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	2		
{ Patstāvīgie	7	1	1	—	—	9	3	1	2	—	—	1	1	1	9		
{ Pa daļai patstāv..	5	—	—	1	—	6	1	2	—	1	—	—	—	1	6		
Leiši Lithuaniens	1	1	—	—	1	3	—	—	—	—	1	—	—	—	3		
{ Patstāvīgie	8	4	1	1	—	14	5	4	—	—	—	—	—	—	14		
{ Pa daļai patstāv..	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1		
Pārējās tautības Autre nat. ethn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kopā . . . Total	1006	636	536	405	434	3017	1188	512	340	115	177	181	64	53	387	3017	
{ Patstāvīgie . . .	519	231	111	46	27	934	288	163	153	36	79	66	26	14	109	934	
{ Nepatstāvīgie . . .	1990	516	202	82	39	2829	791	456	436	102	270	334	153	20	267	2829	

1) Patstāvīgi iegūst līdzekļus iztikai. 2) Pa daļai patst. iegūst līdzekļus iztikai. 3) Saņem līdzekļus iztikai no citām personām.
1) Gagnent la subsistance eux-mêmes entièrement. 2) Gagnent une partie de la subsistance. 3) Reçoivent la subsistance des parents.

22 Latvijas Universitātī beigušo skaits pēc atsevišķām fakultātēm.
 Nombre des diplômés de l'Université de Lettonie — par facultés.

Fakultātes un nodaļas Facultés et sections	1919./20.			1926./27.			1927./28.			1929./30.			1930./31.			1931./32.			1932./33.			1933./34.			1934./35.			1935./36.			1936./37.			1937./38.			Kopā Total						
	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total	Vīr. — s. m.	Siev. — s. f.	kopā — total										
Arhitektūras — Architecture	14	4	18	3	2	5	2	1	3	5	1	6	12	1	13	7	1	8	11	1	12	7	4	11	8	—	8	10	2	12	7	—	7	2	—	2	88	17	105				
Filol. un filoz. — Philol. et philos.	20	15	35	2	20	22	2	13	15	11	11	22	7	16	23	11	23	34	12	33	45	11	25	36	14	29	43	8	29	37	18	40	58	5	19	24	121	273	394				
Inženierzinību — Génie civil	47	2	49	24	—	24	24	—	24	18	17	17	17	—	17	21	—	21	28	1	29	27	1	28	22	22	31	1	32	24	—	24	7	—	7	290	5	295					
Inženierzin. — sect. de génie civ.	46	2	48	22	—	22	19	—	19	14	14	14	14	—	14	16	—	16	21	1	22	5	—	25	19	—	19	29	1	30	17	—	17	5	—	5	247	4	251				
kult.-techn. — sect. cult.-techn.	1	—	1	2	—	2	5	—	5	4	3	4	3	—	3	5	—	5	7	—	7	—	7	3	—	3	—	2	—	2	7	—	7	2	—	2	46	1	44				
Kīmijas — Chimie	96	33	129	20	9	29	24	19	43	29	8	37	17	17	36	30	11	41	16	11	27	33	15	48	18	10	28	22	6	28	21	16	37	14	10	24	342	165	507				
kīmijas — sect. chimique	89	26	115	20	8	28	18	7	25	23	—	23	12	5	17	21	2	23	12	—	12	24	2	26	11	1	12	17	—	17	12	1	13	8	—	8	267	52	319				
farmac. — sect. pharmac.	7	7	14	—	1	1	6	12	18	6	8	14	7	12	19	9	9	18	4	11	15	9	13	22	7	9	16	5	6	11	9	15	24	6	10	16	75	113	188				
Lauksaimniecības — Agronomie	125	24	149	51	15	66	29	9	38	21	10	31	35	9	44	49	12	61	51	17	68	53	11	64	23	5	28	49	13	62	73	20	93	18	7	25	577	152	729				
lauksaimn. — sect. agricole	82	23	105	27	15	42	16	9	25	12	9	21	18	9	27	27	12	39	32	17	49	43	11	54	12	5	17	35	13	48	62	19	81	15	7	22	381	149	530				
mēšk. — sect. de sylvicult.	43	1	44	24	—	24	13	—	13	9	1	10	17	—	17	22	—	22	19	—	19	10	—	10	11	—	11	14	—	14	11	1	12	3	—	3	196	3	199				
Matēm. un dabas zin. — Mathém. et sciences naturelles	19	23	42	10	11	21	7	6	13	7	6	13	9	8	17	17	11	28	22	14	36	21	13	34	16	16	34	17	26	43	16	24	40	7	12	19	170	170	340				
matēm. — sect. de math.	12	3	15	5	2	7	2	1	3	6	1	7	9	3	12	11	5	16	16	6	22	11	6	17	16	7	23	10	12	22	9	11	20	2	4	109	69	168					
dabaszin. — sect. d. sc. nat.	7	20	27	5	9	14	5	10	1	5	6	6	5	5	6	6	6	12	6	8	14	10	7	17	2	9	11	7	14	21	7	13	20	5	10	15	61	111	172				
Mēchanikas — Mécanique	74	1	75	17	—	17	27	—	27	37	1	38	29	—	29	35	—	35	46	—	46	28	—	28	24	—	24	27	—	27	38	—	38	10	—	10	592	2	394				
Medicīnas — Médecine	230	214	444	60	74	134	59	50	109	61	56	111	56	49	105	34	56	90	46	43	89	45	51	96	25	46	71	70	68	138	34	36	70	68	104	80	19	49	—	—	698	424	1122
medic. — sect. méd.	229	154	383	60	46	106	59	37	96	60	29	89	53	30	83	33	30	63	43	8	51	47	21	62	2	2	4	36	36	72	14	36	68	36	104	39	79	—	—	698	424	1122	
zobarsn. — sect. dent.	1	60	61	—	28	28	—	13	13	1	27	28	3	19	22	1	26	27	3	35	38	4	40	34	3	32	35	2	32	34	4	17	21	2	2	2	2	24	321	345			
Tauts. u. ties. zin. — Econ. pol. et droit	162	25	187	63	2	65	60	11	71	71	6	77	95	19	114	130	22	152	126	28	154	111	22	133	94	27	121	107	23	130	120	29	149	66	36	102	1205	250	1455				
tauts. — sect. de l'écon. pol.	62	11	73	21	—	21	14	2	16	55	3	28	17	7	24	35	16	51	37	14	51	21	6	27	22	12	34	36	5	31	22	12	44	364	99	463							
tiesību zin. — sect. de droit.	100	14	114	42	2	44	46	9	55	46	3	49	78	12	90	95	6	101	89	14	103	90	16	106	72	15	87	81	59	78	18	96	34	24	58	851	151	1002					
Teoloģijas — Théologie	16	2	19	5	1	6	7	2	9	12	2	14	6	—	6	10	—	10	15	1	16	13	1	14	22	—	22	15	6	21	20	3	23	7	2	9	148	21	169				
Veterinārciņš — Médec. vétérin.	17	4	21	10	2	12	6	5	11	7	3	10	13	2	15	15	—	15	13	2	15	6	—	6	8	—	8	14	3	17	23	1	24	5	1	6	137	23	160				

Kopā — Total 920 348 1168 265 136 401 247 116 363 279 104 383 298 121 419 359 136 495 386 151 537 355 143 498 276 133 409 370 177 547 394 169 563 143 89 232 4192 1823 6015

23 Latvijas Konservātorijas audzēkņu skaits, tautība, pavalstniecība un mācības spēku skaits 1937./38. māc. gada rudens semestrī.
Elèves du Conserv. de Lettonie par nation. ethniques et par nation. pol. et nombre du corps enseignant au sem. d'automne de l'année scol. 1937/38.

Nodalas Sections	A u d z ē k ņ u — E l è v e s														Mācību spēki Corps enseignant				
	Skaits Nombre des élèves			T a u t ī b a Nationalité ethnique							Pavalstniecība Nationalité pol.				vīr.—s.m.	siev.—s.f.	K o p ā Total		
	vīr.—s.m.	siev.—s.f.	K o p ā Total	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Krievi Russes	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igaunļi Estoniens	Leiši Lithuanians	Pārejie Autr. nat. ethn.	Latvijas Lettonne	Igaunijas Estonienne	Lietuvas Lithuanienne				Dānijas Danoise	Nansenisti Nansenistes
Kompozīcijas-teorijas <i>Théorie-compos.</i>	24	5	29	22	—	2	5	—	—	—	—	29	—	—	—	—	4	—	4
Ērģeļu <i>Orgue</i>	5	6	11	7	3	1	—	—	—	—	—	10	—	—	—	1	1	—	1
Klavieņu <i>Piano</i>	14	73	87	52	2	6	27	—	—	—	—	87	—	—	—	—	2	2	4
Dziedāšanas <i>Chant</i>	19	59	78	70	—	4	2	—	1	—	1	77	1	—	—	—	4	2	6
Stigu instr. <i>Instrum. à cordes</i>	29	4	33	20	1	2	10	—	—	—	—	33	—	—	—	—	4	1	5
Pūšamo sit. instr. <i>Inst. à vent et de percus.</i>	38	—	38	32	2	—	2	1	1	—	—	38	—	—	—	—	8	—	8
Oblig. teor. priekšm. <i>Sujets obligat.</i>	3	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	5	5	10
Kopā 1937./38. m. g. rud. s. <i>Total au sem. d'aut. de l'année 1937./38.</i>	132	147	279	206	8	15	46	1	2	—	1	277	1	—	—	1	28	10	38
Apmeklē 2 nodalas <i>Pers. fréq. 2 sections</i>	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Faktiskais skaits <i>Nombre effectif</i>	132	146	278	206	8	15	45	1	2	—	1	276	1	—	—	1	—	—	—
1936./37. m. g.	140	149	289	205	10	18	50	1	2	3	—	286	2	—	—	1	27	10	37
1935./36. " " "	137	146	283	197	12	22	48	1	1	2	—	279	2	—	—	2	25	11	36
1934./35. " " "	148	152	300	214	13	18	52	1	1	1	—	297	1	1	—	1	24	11	35
1933./34. " " "	148	147	295	208	13	16	55	—	1	1	1	290	2	1	1	1	25	12	37
1932./33. " " "	155	149	304	214	17	18	50	2	1	2	—	301	1	1	—	1	24	11	35
1931./32. " " "	194	197	391	290	20	16	56	5	2	2	—	389	1	—	—	1	26	16	42
1930./31. " " "	189	201	390	292	22	18	48	5	2	3	—	—	—	—	—	—	26	16	42
1929./30. " " "	171	214	385	296	23	12	44	3	3	4	—	—	—	—	—	—	26	15	41
1928./29. " " "	183	220	403	310	21	14	46	3	3	6	—	—	—	—	—	—	25	15	40
1927./28. " " "	176	209	385	307	22	11	34	3	2	6	—	—	—	—	—	—	26	15	41

24 Latvijas Konservātoriju beigušo skaits pēc atsevišķām nodalām.
Nombre des diplômés du Conservatoire de Lettonie par sections.

Nodalas Sections	1920./21. līdz 1927./28.			1928./29.		1929./30.		1930./31.		1931./32.		1932./33.		1933./34.		1934./35.		1935./36.		1936./37.		1937./38.		Kopā Total												
	vīr.—s.m.	siev.—s.f.	kopā—total	vīr.—s.m.	siev.—s.f.	kopā—total	vīr.—s.m.	siev.—s.f.	kopā—total	vīr.—s.m.	siev.—s.f.	kopā—total	vīr.—s.m.	siev.—s.f.	kopā—total	vīr.—s.m.	siev.—s.f.	kopā—total	vīr.—s.m.	siev.—s.f.	kopā—total	vīr.—s.m.	siev.—s.f.	kopā—total	vīr.—s.m.	siev.—s.f.	kopā—total									
Kompozīcijas-teorijas <i>Théorie-compos.</i>	9	5	14	3	—	3	5	—	5	5	—	5	2	—	2	3	1	4	1	—	1	2	—	2	2	2	4	1	2	3	2	1	3	35	11	46
Ērģeļu <i>Orgue</i>	6	—	6	1	—	1	3	—	3	—	—	1	—	—	1	1	2	—	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	14	3	17		
Klavieņu <i>Piano</i>	8	47	55	4	15	19	3	22	25	1	16	17	5	19	24	5	19	24	4	19	23	5	10	15	1	20	21	3	9	12	2	12	14	41	208	249
Dziedāšanas <i>Chant</i>	15	27	42	—	10	10	1	6	7	—	4	4	1	9	10	1	2	3	3	10	13	—	6	6	1	7	8	—	4	4	1	2	3	23	87	110
Stigu instr. <i>Instr. à cordes</i>	13	1	14	5	3	8	7	1	8	1	1	2	1	—	1	7	1	8	6	—	6	6	1	7	5	1	6	5	1	6	2	3	5	58	13	71
Pūšamo sit. instr. <i>Inst. à vent et d. percus.</i>	11	—	11	3	—	3	2	—	2	7	—	7	8	—	8	5	—	5	4	—	4	4	—	4	5	—	5	4	—	4	5	—	5	58	—	58
Oblig. teor. priekšmeti <i>Sujets obligat.</i>	3	7	10	—	—	—	—	—	—	2	3	5	4	1	5	2	1	3	3	—	3	3	2	5	2	—	2	—	—	2	—	2	21	14	35	
Kopā Total	65	87	152	16	28	44	21	29	50	16	24	40	22	29	51	23	24	47	22	30	52	20	21	41	17	30	47	13	16	29	15	18	33	250	336	586

Kursa nosaukums Dénomination des cours	Kursu skaits Nombre des cours		Latvieši Lettons		Vācieši Allemands		L.-krievi Gr.-Russes		B.-krievi Ruthènes Bl.		Židi Juifs		Poli Polonais		Igauni Estoniens		Leiši Lithuaniens		Pārējie Autres nat. ethniques		Kopā — Total ¹⁾		Kopā 1936. g. Total en 1936		
	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.		vir.	siev.
1. Grāmatv., mašīnrakst., stenograf. u. c. tirdz., zin. k. (iesk. val.) Comptabilité, dactylographie, sté- nographie et autres sciences con.	17	142	333	66	7	28	—	—	—	—	17	58	2	6	—	3	7	14	—	—	2	202	510	712	585
2. Tehniskie kursi Cours techniques	10	304	6	3	19	1	—	—	—	—	15	4	6	—	—	1	6	—	1	—	—	365	14	379	322
3. Valodu un vispārīgu kursu Cours de langues et d'instruction générale	23	339	632	125	51	94	5	—	—	—	68	153	12	24	—	3	4	9	3	8	551	1 048	1 599	1 595	
4. Mājurbas kursi Cours de l'écon. domestique	10	1	432	—	6	—	6	—	2	—	1	—	—	5	—	—	—	5	—	1	2	457	459	492	
5. Sūšanas kursi Cours de couture	22	24	194	—	32	1	45	—	25	—	18	87	1	33	—	2	—	6	1	—	45	424	469	491	
6. Amatn. un rokdarbu kursi Cours d'ouvrage manuel et d. mét.	31	5 476	531	254	10	576	12	1	753	99	753	99	396	9	4	—	46	1	22	11	7 539	674	8 213	7 201	
7. Dejas un vingrošanas kursi Cours de dance et de gymnast.	23	461	618	57	71	22	38	1	4	21	122	12	17	2	7	4	7	5	11	5	585	895	1 480	1 496	
8. Mūzikas skolas un studijas Écoles et études de musique	21	475	676	13	29	13	24	—	—	50	118	9	10	—	2	2	2	—	—	6	562	867	1 429	1 314	
9. Skatuves darbinieku kursi Cours de l'art scénique	3	91	99	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	95	101	196	181	
10. Gleznošanas un zīmēšanas kursi Cours de peinture et de dessin	2	27	4	1	3	1	1	—	—	5	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	85	14	49	40	
11. Gariete kursi Cours religieux	13	3	—	—	—	—	—	—	—	399	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	402	39	441	782	
12. Fotografu kursi Cours de photographie	1	32	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	7	40	13	
13. Rakstura analīzes kursi Cours p. analyses de caractère	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
14. Literārus studijas Étude de la littérature	1	18	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	15	33	47	
15. Kuģu vadītāju kursi Cours pour pilotes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
16. Iautas univers. un augstskolas Université populaire et académies	14	1 436	727	64	23	58	29	12	20	12	87	81	29	19	3	—	6	1	1	—	1 704	892	2 596	2 209	
17. Medicīniskie kursi Cours médicaux	7	7	59	—	5	—	5	—	—	—	—	1	43	—	2	—	—	—	—	—	8	116	124	187	
18. Aptiekas asistentu kursi Cours pour assistants-pharmaciens	1	2	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	6	—	
19. Pedagoģiskie kursi Cours pédagogiques	1	85	9	2	4	—	—	—	—	—	—	—	7	—	1	—	—	—	—	—	106	9	115	—	
20. Lauksaimniecības kursi Cours agricoles	1	—	—	—	—	—	—	—	9	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	11	20	—	
Kopā — Total	201	8 923	4 343	501	373	753	285	49	55	1 435	809	475	126	13	18	84	46	83	39	12 266	6 094	18 360	16 975	16 975	
1936. gadā — en 1936	207	8 010	4 258	410	409	561	290	27	49	1 299	821	457	174	18	11	76	42	26	37	10 884	6 091	16 975	16 975	16 975	
1935. " — " 1935	203	7 570	3 729	323	425	772	379	16	29	956	699	471	211	22	32	75	51	719	377	10 924	5 932	16 856	16 856	16 856	

1) Neieskaitot dažādu gadījuma kursu un visus Lauksaimn. kameras sarīkotos kursus
Non compris divers cours d'occasion et ceux arrangés par la Chambre d'Agriculture.

28 Grāmatu (sējumu) skaits tautskolu bibliotēkās 1936. g. 1. dec. Nombre des livres (volumes) dans les bibliothèques des écoles populaires au 1. décembre 1936.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Grāmatu valoda — Langues							Tai skaitā: — Dont:		
	Latviešu Lettonne	Krievu Russe	Vācu Allemande	Angļu Anglaise	Polu Polonaise	Pārējās Autres langues	Kopā Total	Lasām- grāmatas Livres de lecture	Mācību grāmatas Livres d'in- struction	Tikai sko- lot. lietoš. Seulement à l'usage d. instituteurs
Rīga (ville)	185 659	54 975	33 148	3 189	7 442	17 964	302 377	126 152	104 819	71 406
Rīgas apr. — distr.	106 269	513	3 864	347	—	23	111 016	73 270	21 532	16 214
Cēsu „ „ „ „ „ „	60 795	1 777	2 066	48	—	70	64 756	48 937	10 122	5 697
Valmieras „ „ „ „ „ „	94 078	573	2 585	207	—	28	97 471	62 966	17 619	16 886
Valkas „ „ „ „ „ „	71 340	1 552	1 516	559	—	756	75 723	49 330	17 121	9 272
Madonas „ „ „ „ „ „	60 248	1 599	2 113	59	—	—	64 019	48 594	8 894	6 531
Vidzeme	392 730	6 014	12 144	1 220	—	877	412 985	283 097	75 288	54 600
Liepājas apr. — distr.	99 745	5 071	11 227	1 252	2 559	3 689	123 543	54 768	50 382	18 393
Aizputes „ „ „ „ „ „	26 584	251	2 425	5	—	74	29 339	21 132	5 166	3 041
Kuldīgas „ „ „ „ „ „	44 914	703	5 335	145	—	1 150	52 247	34 566	9 411	8 270
Ventspils „ „ „ „ „ „	51 848	1 570	2 946	386	—	632	57 382	36 664	13 488	7 230
Talsu „ „ „ „ „ „	38 399	654	2 793	174	—	780	42 800	28 612	9 327	4 861
Kurzeme	261 490	8 249	24 726	1 962	2 559	6 325	305 311	175 742	87 774	41 795
Tukuma apr. — distr.	49 975	351	2 414	141	—	753	53 634	38 234	10 286	5 114
Ielgavas „ „ „ „ „ „	93 299	2 257	5 781	398	519	2 367	104 621	68 581	16 964	19 076
Bauskas „ „ „ „ „ „	47 010	127	1 669	216	—	748	49 770	36 720	8 223	4 827
Iekabpils „ „ „ „ „ „	47 366	2 099	871	117	—	2 501	52 954	32 775	12 921	7 258
Ilūkstes „ „ „ „ „ „	79 858	1 022	2 878	1 183	—	1 448	86 389	36 758	43 231	6 400
Zemgale	317 508	5 856	13 613	2 055	519	7 817	347 368	213 068	91 625	42 675
Daugavpils apr. — distr.	172 784	15 518	7 961	1 661	5 106	11 074	214 104	95 460	105 824	12 820
Rēzeknes „ „ „ „ „ „	115 405	24 581	3 820	270	2 495	3 199	149 770	69 768	72 237	7 765
Ludzas „ „ „ „ „ „	104 799	13 383	4 075	702	516	1 729	125 204	45 361	70 186	9 657
Abrenes „ „ „ „ „ „	92 943	20 238	2 454	301	—	623	116 565	50 973	58 167	7 425
Latgale	485 937	73 720	18 310	2 934	8 117	16 625	605 643	261 562	306 414	37 667
Latvija — Lettonie	1 643 324	148 814	101 941	11 360	18 637	49 608	1 973 684	1 059 621	665 920	248 143
1935. g. 1. dec.	1 515 782	181 339	112 555	8 306	16 840	47 157	1 881 979	943 532	717 910	220 537
1934. „ „	1 544 739	217 287	128 572	2 334	20 182	49 225	1 962 339	904 709	848 006	209 624
1933. „ „	1 517 734	252 886	136 055	—	24 357	52 479	1 983 511	898 249	884 985	200 277
1932. „ „	1 486 592	253 640	132 541	—	26 200	49 590	1 948 563	896 616	856 380	195 567
1931. „ „	1 420 225	258 879	127 423	1 171	25 134	46 305	1 879 137	875 455	817 396	186 286
1930. „ „	1 348 080	257 638	121 387	333	25 710	46 167	1 799 315	849 865	769 605	179 845

29 Grāmatu (sējumu) skaits zemāko arodskolu un vidusskolu, augst. arodskolu un institūtu bibliotēkās 1936. g. 1. dec. Nombre des livres (volumes) dans les bibliothèques des écoles professionnelles infér., des écoles secondaires, des écoles professionnelles supérieures et des instituts au 1. déc. 1936.

Skolu tipi Types des écoles	Grāmatu valoda — Langues							Tai skaitā: — Dont:		
	Latviešu Lettonne	Krievu Russe	Vācu Allemande	Angļu Anglaise	Polu Polonaise	Pārējās Autres langues	Kopā Total	Lasām- grāmatas Livres de lecture	Mācību grāmatas Livres d'in- struction	Tikai sko- lot. lietoš. Seulement à l'usage d. instituteurs
A. Zemākās arodskolas. Ecoles professionnelles inférieures	49 087	4 887	7 862	430	2	533	62 801	33 592	22 133	7 076
B. Vidusskolas, augst. arod- skolas un institūti Ecoles second., écoles profess. supér. et instituts	228 130	71 361	89 910	19 303	10 864	18 713	438 281	272 152	88 692	77 437
T. sk. gimnazijas Dont: gymnases	149 645	59 837	55 515	8 556	10 237	18 118	301 908	185 811	47 525	68 572

31 Publiskās bibliotēkās¹⁾ atrodošos sējumu skaits 1937. gadā.
Nombre des volumes dans les bibliothèques¹⁾ en 1937.

Apmēri un apgabali Districts et provinces	Gada beigās — A la fin de l'année												Pārskata gadā Dans l'année de l'aperçu							
	Gada laikā pie- nākusi Accroissement			Pēc bibliotēkās piederības Propriétaires des bibliothèques						Pēc valodām Par langues			Tat skaitā: — Dont:		Abonēti Abonnés		No Kultūras fonda saņem Reçus du fonds de crois-saieur			
	Pirkti Achetés	Par brīvu saņemti Reçus gratuitement	Izņemti no apgrozības Retirés de la circulation	Valsts Etat	Pasvaldības Municipalités et communes		Sabiedr. organiz. Organis. privés	Privātpersonu Personnes partic.	Kopā Total	Tat skaitā uz Iaukiem Dont à la campagne	Pēc saturā Par contenu			Laikraksti Journals	Žurnāli Reçues	Laikraksti Journals		Žurnāli Reçues		
					Pašvaldības Municipalités et communes	Sabiedr. organiz. Organis. privés					Privātpersonu Personnes partic.	En l. lettone	Svešvalodu étrangères						Jauanties littérature p. l. fauness	Dalītā literatūra Belles-lettres
Gada sākumā Au début de l'année			Retirés de la circulation						Pēc valodām Par langues			Tat skaitā: — Dont:		Abonēti Abonnés		No Kultūras fonda saņem Reçus du fonds de crois-saieur				
Pirkti Achetés	Par brīvu saņemti Reçus gratuitement	Izņemti no apgrozības Retirés de la circulation	Valsts Etat	Pašvaldības Municipalités et communes	Sabiedr. organiz. Organis. privés	Privātpersonu Personnes partic.	Kopā Total	Tat skaitā uz Iaukiem Dont à la campagne	En l. lettone	Svešvalodu étrangères	Jauanties littérature p. l. fauness	Dalītā literatūra Belles-lettres	Zinātniski darbi	Paējie Autres	Laikraksti Journals		Žurnāli Reçues	Laikraksti Journals	Žurnāli Reçues	
Rīga (vīle)																				
Rīgas apr. (distr.)	43 166	64 660	23 274	527 276	598 328	353 491	134 391	1 613 486	—	426 923	659 287	75 744	468 194	503 698	38 574	395	1 580	2	28	
Cesu	85 494	5 459	7 870	—	14 343	60 519	10 646	85 508	62 269	76 952	8 556	4 496	49 144	20 113	11 755	18	74	—	168	
Valmieras	68 330	823	7 466	—	31 181	38 590	—	69 771	40 929	56 747	13 024	1 827	39 029	20 740	8 175	15	44	—	107	
Valkas	79 891	1 214	1 833	—	33 772	43 611	—	77 383	48 573	65 427	11 956	3 404	44 498	17 498	11 983	17	60	—	142	
Madonas	51 812	636	2 159	—	20 586	30 322	—	50 888	34 947	48 946	1 942	1 720	29 178	12 829	7 161	27	72	—	109	
	51 069	761	2 917	—	6 989	39 960	3 096	50 045	42 821	45 091	4 954	3 375	27 360	11 344	7 966	19	29	—	101	
Vidzeme	336 626	9 357	18 247	—	106 851	213 002	13 742	333 595	229 570	293 163	40 432	14 822	159 209	82 524	47 040	96	279	—	627	
Liepājas apr. (distr.)	131 301	4 233	10 114	—	79 839	43 577	36 497	159 913	30 311	82 724	77 189	9 819	72 293	25 875	51 926	45	75	—	65	
Aizputes	21 459	292	1 114	—	7 673	12 954	—	20 627	18 083	20 469	158	614	11 055	4 874	4 084	3	8	—	49	
Kuldīgas	28 404	492	2 053	—	8 177	19 294	—	27 471	19 595	26 801	670	1 596	14 793	6 795	4 287	20	47	—	50	
Ventspils	40 383	1 034	4 927	—	15 733	19 516	2 500	37 749	17 945	30 779	6 970	1 701	22 426	8 399	5 223	31	58	—	48	
Talsu	39 616	722	2 066	—	9 449	22 143	8 963	40 555	29 060	36 274	4 281	1 266	23 160	10 994	5 135	10	26	—	72	
Kurzeme	291 203	8 717	20 378	—	120 871	117 484	47 960	286 315	114 994	197 047	89 268	14 996	143 727	56 937	70 655	109	214	1	284	
Tukuma apr. (distr.)	38 609	706	2 006	—	11 176	23 884	2 352	37 412	30 768	36 415	997	717	24 201	7 371	5 123	13	34	—	51	
Jelgavas	146 128	6 640	2 448	—	47 418	94 490	13 940	155 848	48 556	85 907	69 941	6 486	81 337	56 150	11 875	38	130	—	101	
Bauskas	28 219	755	1 271	—	8 208	19 069	2 810	30 087	22 661	29 204	883	1 003	17 222	7 704	4 158	29	60	—	48	
Jelkabpils	27 489	385	948	—	2 550	24 298	576	27 424	20 193	24 626	2 798	1 412	14 902	5 868	5 242	5	16	—	34	
Ilūkstes	20 076	327	865	—	6 004	14 426	249	20 679	17 934	19 125	1 554	1 888	10 171	4 853	3 767	15	21	—	47	
Zemgale	260 521	8 813	6 425	—	75 356	176 167	19 927	271 450	140 112	195 277	76 173	11 506	147 833	81 946	30 165	101	261	1	281	
Daugavpils apr. (distr.)	58 548	1 112	2 540	—	29 770	42 19f	10 495	82 461	23 587	40 728	41 733	43 896	33 998	9 218	32	46	1	61		
Rezeknes	24 448	202	4 679	—	10 683	8 076	1 460	20 219	8 796	13 312	6 907	1 613	11 151	4 739	2 716	24	31	—	49	
Ludzas	21 552	235	1 368	—	8 025	14 852	—	23 877	8 932	12 959	9 918	1 103	14 582	4 788	2 404	11	18	—	25	
Abrenes	13 895	265	498	—	555	14 600	—	15 155	10 828	12 580	2 575	1 012	8 393	3 411	2 339	2	11	—	27	
Latvija — Lettonie	1 18 443	18 424	79 995	—	49 033	79 724	11 955	140 712	52 143	79 579	61 133	9 077	78 022	36 936	46 577	69	106	5	162	
1937. g.	2 535 727	66 425	119 725	76 319	527 276	950 439	939 868	2 277 975	2 645 558	536 819	1 191 989	926 293	1 26 145	102 695	762 041	203 111	770	2 440	9	1 382
1936. g.	1 12 896	118 165	88 497	514 030	873 969	937 956	209 772	2 585 727	545 990	1 151 310	870 387	115 656	1 004 233	695 546	206 262	614	1 933	43	1 410	
1935. g.	2 321 635	68 135	27 498	24 105	498 791	797 809	834 197 229	2 338 163	537 131	1 107 595	786 777	130 606	957 836	626 796	179 134	620	1 519	16	1 242	

1) Sk. piezīmi 187. lp. — Voir la remarque à la page 187.
 2) Šajos skaitļos ietilpst Valsts bibliotēkas sējumiem, kurus nav iespējams sadalīt pēc valodām un saturā.
 3) Y compris 527.276 volumes de la Bibl. d'Etat qui ne sont pas à répartir ni par langues, ni par leur contenu.

33 1937. gadā izdotās grāmatas un brošūras. Livres et brochures édités en 1937.

Saturis — Contenu	Valodas — Langues										Kopā — Total		
	Latviešu Lettonne	To starpā tulkoj. Dont traductions	Latviešu un kādā svešvalodā Lettonne et quelque autre langue étrang.	Vācu Allemande	Krievu Russe	Angļu Anglaise	Franču Française	Leišu Lithuanienne	Poļu Polonaise	Pārējās — Autres	1937.	1936.	1935.
Vispārējie raksti. <i>Ecrits généraux.</i>													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	57	3	10	9	1	—	—	—	—	—	77	78	63
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	9 598	320	1 418	1 404	16	—	—	—	—	—	12 436	13 076	8 042
Tirāža — <i>Tirage</i>	333 240	9 000	9 360	4 800	750	—	—	—	—	—	348 150	210 110	166 640
Filozofija. — Philosophie.													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	11	2	—	—	11	—	—	—	—	—	22	48	45
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	850	196	—	—	3 809	—	—	—	—	—	4 659	8 404	5 512
Tirāža — <i>Tirage</i>	35 000	2 500	—	—	11 220	—	—	—	—	—	46 220	98 925	60 490
Reliģija. — Religion.													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	54	4	—	4	5	—	—	—	—	—	63	61	56
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	5 452	396	—	124	196	—	—	—	—	—	5 772	7 710	4 836
Tirāža — <i>Tirage</i>	204 050	11 000	—	6 180	8 600	—	—	—	—	—	218 830	171 654	111 450
Sabiedriskās zinātnes. <i>Sciences publiques.</i>													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	289	—	21	35	18	14	3	—	4	—	384	479	418
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	44 243	—	3 714	3 636	2 266	1 784	304	—	642	—	56 589	66 675	55 197
Tirāža — <i>Tirage</i>	756 776	—	33 338	56 445	38 100	38 150	2500	—	6150	—	931 459	1 356 993	1 108 082
Valodniecība. — Linguistique.													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	2	—	2	—	—	—	—	—	—	1	5	10	18
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	196	—	226	—	—	—	—	—	—	106	528	1 766	2 316
Tirāža — <i>Tirage</i>	1 800	—	7 000	—	—	—	—	—	—	2000	10 800	14 325	21 475
Eksaktās zinātnes. <i>Sciences exactes</i>													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	23	2	3	6	—	—	—	—	—	—	32	44	53
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	2 428	114	184	1 478	—	—	—	—	—	—	4 090	5 757	4 631
Tirāža — <i>Tirage</i>	39 300	2 800	1 750	4 400	—	—	—	—	—	—	45 450	50 515	47 905
Lietojamās zinātnes. <i>Sciences appliquées.</i>													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	139	4	6	10	—	1	1	1	—	—	158	187	163
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	14 143	528	688	288	—	16	64	68	—	—	15 267	17 898	17 169
Tirāža — <i>Tirage</i>	325 340	3 500	5 720	3 100	—	2 000	250	200	—	—	336 610	373 181	334 945
Māksla un sports. <i>Art et sport.</i>													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	34	2	3	1	7	1	2	2	—	—	50	40	42
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	3 919	306	290	120	382	94	134	158	—	—	5 097	2 890	4 155
Tirāža — <i>Tirage</i>	67 700	5 500	1 200	500	2 315	500	4500	2000	—	—	78 715	62 965	45 183
Literatūra. — Littérature.													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	427	216	—	4	18	6	—	—	—	—	455	537	491
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	81 884	47 964	—	392	2 306	£22	—	—	—	—	85 404	90 501	79 464
Tirāža — <i>Tirage</i>	1 179 115	747 825	—	2 700	21 755	16 000	—	—	—	—	1 219 570	1 448 465	1 384 270
Vēsture un ģeogrāfija. <i>Histoire et géographie.</i>													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	67	4	3	9	6	1	1	—	—	—	87	117	101
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	13 044	1 126	650	1 536	1 820	48	52	—	—	—	17 150	17 050	15 600
Tirāža — <i>Tirage</i>	74 300	10 000	4 500	5 360	7 400	1 000	1000	—	—	—	93 560	235 298	224 205
Kopā. — Total.													
Grāmatu skaits — <i>Nombre des livres</i>	1 103	237	48	78	66	23	7	3	4	1	1 333	1 601	1 450
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	175 757	50 954	7 170	8 978	10 795	2 764	554	226	642	106	206 992	231 727	196 922
Tirāža — <i>Tirage</i>	3 016 621	792 125	62 868	83 485	90 140	57 650	8 250	2 200	6 150	2 000	3 329 364	4 022 431	3 504 645
To starpā brošūras. <i>Dont brochures.</i>													
Brošūru sk. — <i>Nombre d. brochures</i>	156	—	—	—	—	—	—	—	—	—	195	299	282
Lapp. skaits — <i>Nombre des pages</i>	3 623	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 541	6 188	6 166
Tirāža — <i>Tirage</i>	286 145	—	—	—	—	—	—	—	—	—	318 115	515 334	395 135
Bez tam kartes: <i>Outre cela cartes:</i>	—	96	136	492	190	68	32	—	—	—	—	—	—
	—	5 000	3 550	17 980	5 940	4 300	200	—	—	—	—	—	—
Skaits — Nombre des cartes	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	9	11
Tirāža — <i>Tirage</i>	16 900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16 900	22 100	22 300

34 1937. gadā izdotie žurnāli. Revue parues en 1937.

Valodas Langues	Iznākšanas vieta — Endroit d'édition															To starpā: Dont:													
	Rīgā	Rīgas apr.	Cēsu apr.	Valmieras apr.	Valkas apr.	Madonas apr.	Vidzemē	Liepājas apr.	Aizputes apr.	Kuldīgas apr.	Ventspils apr.	Talsu apr.	Kurzemē	Tukuma apr.	Jelgavas apr.	Bauskas apr.	Jēkabpils apr.	Ilūkstes apr.	Zemgalē	Daugavpils apr.	Rēzeknes apr.	Ludzas apr.	Abrenes apr.	Latgalē	Latvijā	Liepājā	Jelgavā	Daugavpilī	Valmierā
																										—	—	—	—
Latviešu — Lettonne	107	2	1	5	1	—	9	2	—	—	—	1	3	—	11	—	1	—	12	—	3	1	—	4	135	2	10	—	2
Vācu — Allemande	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—
Krievu — Russe	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—
Poļu — Polonaise	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Libiešu — Līve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Angļu — Anglaise	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vairākas — Plusieurs	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
Kopā — Total 1937. g.	125	2	1	5	1	—	9	2	—	—	1	1	4	—	11	—	1	—	12	—	3	1	—	4	154	2	10	—	—
1936. " "	130	2	1	5	2	—	10	3	—	—	1	1	5	—	5	—	1	—	6	—	3	—	—	3	154	3	4	—	2
1935. " "	134	2	1	4	3	—	10	6	—	—	—	1	8	—	8	—	—	—	9	—	2	—	—	3	166	6	6	—	2
1934. " "	194	2	—	3	1	—	6	8	—	—	—	1	11	—	10	—	1	—	12	—	4	—	1	5	231	7	11	—	2
1933. " "	215	2	—	4	2	—	9	7	—	—	—	—	10	—	9	—	1	—	12	—	2	—	—	5	249	7	7	—	2
1932. " "	208	2	1	4	3	—	11	10	—	—	—	—	11	—	14	—	2	—	14	—	1	—	—	5	251	10	9	—	2
1931. " "	229	3	—	4	4	—	10	9	—	—	—	—	14	—	12	—	2	—	12	—	3	—	—	6	271	9	10	—	1
1930. " "	186	2	—	3	1	—	6	5	—	—	—	—	9	—	8	—	—	—	8	—	4	—	1	8	218	8	7	—	2
1929. " "	168	1	—	1	1	—	2	5	—	—	—	—	6	—	4	—	—	—	4	—	3	—	—	5	188	5	4	—	1
1928. " "	172	1	—	1	1	—	4	5	—	—	—	—	6	—	7	—	—	—	7	—	3	—	—	7	198	5	7	—	—
1927. " "	195	1	—	1	1	—	2	12	—	—	—	—	14	—	2	—	—	—	2	—	5	—	—	7	220	11	2	—	1
1926. " "	209	—	—	3	1	—	3	5	—	—	—	—	6	—	4	—	—	—	4	—	5	—	—	9	231	5	4	—	3
1925. " "	162	—	—	2	2	—	2	5	—	—	—	—	6	—	3	—	—	—	3	—	5	—	—	8	181	5	3	—	2
1924. " "	116	—	—	1	1	—	4	5	—	—	—	—	6	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	5	133	4	1	—	2
1923. " "	100	—	2	—	—	—	5	3	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	2	—	2	—	1	5	115	3	2	—	3
1922. " "	57	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	3	63	1	—	—	—
1921. " "	46	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	3	50	1	—	—	—
1920. " "	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	45	2	2	—	—

35 1937. g. izdotie žurnāli pēc valodām, iznākšanas biežuma, izdevējiem un saturā. Revue parues en 1937 par langues, par période de publication, par éditeurs et d'après leur contenu.

Iznākšanas biežums, izdevēji, saturs	Valodas							Kopā Total	Langues	
	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Poļu Polonaise	Libiešu Līve	Angļu Anglaise	Vairākas Plusieurs		Période de publicat., édit., cont.	
Iznākšanas biežums.									Période de publication	
1 reiz nedēļā	17	—	1	1	—	—	—	19	hebdomadaire	
2 " mēnesī	13	1	—	—	—	—	—	14	bimensuelle	
1 " mēnesī	79	6	—	—	1	—	1	80	mensuelle	
6 " gadā	12	—	2	—	—	—	1	15	bimestrielle	
4 " gadā	12	1	—	—	—	—	1	15	trimestrielle	
2 " gadā	2	—	—	—	—	—	—	2	3 fois p. an	
3 " gadā	3	—	—	—	—	—	—	3	semestrielle	
1 " gadā	3	—	—	—	—	—	—	3	annuelle	
Nenoteikts	3	—	—	—	—	—	—	3	indéterminée	
Kopā	135	8	5	1	1	1	3	154	Total	
Izdevēji									Editeurs	
Valsts iestādes	22	—	—	—	—	—	—	22	Institutions d'Etat	
Pašvaldību iestādes	2	—	—	—	—	—	—	2	Institutions municip.	
Sabiedrības	85	5	3	—	—	1	2	96	Sociétés	
Atsevišķas personas	26	3	2	1	1	—	1	34	Personnes privées	
Kopā	135	8	5	1	1	1	3	154	Total	
Saturs									Contenu	
Vispārīgi raksti	2	—	—	—	—	—	—	2	Divers	
Filozofija	—	—	—	—	—	—	—	—	Philosophie	
Reliģija	31	3	3	—	—	—	—	37	Religion	
Sabiedriskās zinātnes	48	4	1	1	—	1	2	58	Sciences publiques	
Tīrās zinātnes	1	—	—	—	—	—	—	1	Sciences exactes	
Lietojamās zinātnes	26	—	—	—	—	—	—	26	Sciences appliquées	
Māksla un sports	12	—	—	—	—	—	1	13	Art et sport	
Literatūra	14	1	1	—	—	—	—	16	Belles-lettres.	
1	1	—	—	—	—	—	—	1		
Kopā	135	8	5	1	1	1	3	154	Total	

36 1937. gadā izdotie laikraksti. Journaux parus en 1937.

Valodas Langues	Iznākšanas vieta — Endroit d'édition														To starpā: Dont :														
	Rīga	Rīgas apr.	Cēsu apr.	Valmieras apr.	Valkas apr.	Madonas apr.	Vidzeme	Liepājas apr.	Aizputes apr.	Kuldīgas apr.	Ventspils apr.	Talsu apr.	Kurzeme	Tukuma apr.	Jelgavas apr.	Bauskas apr.	Jēkabpils apr.	Ilūkstes apr.	Zemgale	Daugavpils apr.	Rēzeknes apr.	Ludzas apr.	Abrenes	Latgale	Latvija	To starpā: Dont :			
																										Liepājā	Daugavpilī	Jelgavā	Valmierā
Latviešu — Lettonne	13	1	1	3	3	2	10	1	—	2	1	1	5	1	1	1	1	—	4	1	—	—	—	1	33	1	1	1	1
Vācu — Allemande	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5	—	—	—	—	
Krievu — Russe	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	
Žīdu — Juive	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	
Leišu — Lithuanienne	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
Franču — Française	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
Kopā — Total 1937. g.	24	1	1	3	3	2	10	2	—	2	1	1	6	1	2	1	1	—	5	2	—	—	2	47	2	2	2	1	
1936.	25	—	—	3	3	2	9	2	—	2	1	1	6	—	2	1	1	—	5	2	—	—	—	2	47	2	2	3	1
1935.	27	2	1	3	3	1	10	2	—	—	—	1	6	1	3	1	1	—	2	2	—	—	—	5	2	2	3	1	
1934.	68	6	3	4	3	3	18	9	—	5	3	3	4	21	3	17	3	2	25	4	1	1	6	138	9	3	11	2	
1933.	82	9	5	6	4	4	28	13	—	5	3	3	4	22	3	15	3	2	22	3	1	—	9	164	12	6	11	4	
1932.	56	7	4	7	4	3	25	12	1	8	5	3	3	25	2	19	3	2	23	5	3	—	8	133	10	3	8	3	
1931.	67	11	3	12	4	4	37	11	1	4	4	3	24	5	15	3	3	2	26	12	2	—	14	168	10	10	10	8	
1930.	39	5	1	6	4	4	20	6	1	3	3	4	16	4	11	3	3	2	21	5	2	—	7	103	5	5	8	4	
1929.	35	5	1	7	4	4	5	22	10	4	4	2	22	3	3	3	3	2	21	6	4	1	11	104	9	6	4	3	
1928.	45	4	1	7	7	4	21	9	1	5	4	2	21	1	7	3	3	1	12	6	1	—	7	106	8	6	5	3	
1927.	67	4	3	5	5	5	3	20	12	2	2	2	3	25	4	6	3	3	18	8	—	2	10	140	10	7	6	3	
1926.	50	1	—	1	1	—	4	8	1	—	—	2	14	2	2	1	1	2	10	5	1	—	5	83	8	5	5	1	
1925.	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	2	6	1	1	—	8	1	1	—	8	109	9	6	4	1	
1924.	45	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	18	1	4	4	1	—	7	2	1	—	3	73	10	2	4	—	
1923.	27	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	11	1	1	1	1	—	8	1	1	—	1	51	11	—	6	1	
1922.	22	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	11	1	1	1	—	—	2	1	1	—	2	37	8	1	2	—	
1921.	19	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	30	6	—	2	—	
1920.	15	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	6	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	30	6	—	2	—	

37 1937. gadā izdotie laikraksti pēc valodām, iznākšanas biežuma un izdevējiem. Journaux parus en 1937 par langues, période de publication et par éditeurs.

Iznākšanas biežums, izdevēji	Valodas — Langues										Kopā Total	Période de publicat., et éditeurs	
	Latviešu Lettonne	Vācu Allemande	Krievu Russe	Žīdu Juive	Poļu Polonaise	Igauņu Estonienne	Leišu Lithuanienne	Angļu Anglaise	Franču Française	Vairākas Plusieurs			
Iznākšanas biežums													
katru dienu	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3	Période de publication Sept fois par semaine
6 reiz nedēļā	6	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	10	Six " " " "
3 reiz nedēļā	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	Trois " " " "
2 reiz nedēļā	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	Deux " " " "
1 reiz nedēļā	20	2	1	2	—	—	1	—	—	—	—	26	Hebdomadaire
2 reiz mēnesī	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	Bimensuelle
1 reiz mēnesī	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Mensuelle
Kopā	33	5	4	3	—	—	1	—	1	—	—	47	Total
Izdevēji:													
Valsts iestādes	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	Éditeurs: Institutions d'Etat
Sabiedrības	20	4	3	—	—	—	1	—	—	—	—	28	Sociétés privées
Atsevišķas personas	11	1	1	3	—	—	—	1	—	—	—	17	Personnes privées
Kopā 1937. g.	33	5	4	3	—	—	1	—	1	—	—	47	Total 1937
1936. g.	33	7	4	2	—	—	1	—	—	—	—	47	1936
1935.	36	7	5	2	—	—	1	—	—	—	—	51	1935
1934.	103	11	9	14	—	—	1	—	—	—	—	138	1934
1933.	116	12	13	11	3	—	1	—	—	—	—	164	1933
1932.	98	9	15	7	2	—	1	—	—	—	—	133	1932
1931.	126	9	18	10	2	—	3	—	—	—	—	168	1931
1930.	80	7	9	4	1	—	2	—	—	—	—	103	1930
1929.	77	8	14	2	2	—	1	—	—	—	—	104	1929
1928.	81	8	11	3	1	—	1	—	—	—	—	106	1928
1927.	107	8	13	10	1	—	—	1	—	—	—	140	1927

40 Kultūras fonda piespriestie pabalsti 1936./37. un 1937./38. saimn. g. Subventions accordées par le Fonds de Culture dans les exercices 1936/37 et 1937/38.

Kādam nolūkam pabalsti piespriesti <i>A quel but les subventions sont accordées</i>	Pabalstu summas <i>Montant des subventions</i>	
	1936./37.	1937./38.
Rezervētis sabiedriskām celtnēm — <i>Réservé à des constructions publiques</i>	223 300,—	200 000,—
Pieminekļiem — <i>Pour des monuments</i>	1 000,—	5 000,—
Prēmijas zinātniekiem — <i>Primes aux hommes des science</i>	5 750,—	6 250,—
Prēmijas par tēlojošās mākslas darbiem — <i>Primes pour ouvrages de sculpture</i>	3 000,—	3 000,—
Prēmijas daiļrakstniecībai — <i>Primes pour belles-lettres</i>	4 000,—	4 000,—
Prēmijas par skaņu mākslas darbiem — <i>Primes pour ouvrages de l'art musical</i>	4 600,—	4 500,—
Prēmijas žurnālistiem — <i>Primes aux journalistes</i>	1 500,—	1 500,—
Prēmijas par paidagoģiskiem rakstiem — <i>Primes pour écrits pédagogiques</i>	—	1 000,—
Piemīgām un atzinības balvām — <i>Pour primes et rémunération d'approbation</i>	6 306,35	6 850,—
Zinātnisku rakstu iespiešanai — <i>A l'impression d'écrits scientifiques</i>	51 830,—	68 550,—
Zinātnieku ārzemju komandējumiem — <i>Pour une délégation à l'étranger</i>	24 500,—	29 650,—
Zinātniskiem pētījumiem — <i>A des recherches scientifiques</i>	23 400,—	15 200,—
Latvijas pētīšanai — <i>A des recherches en Lettonie</i>	51 245,—	46 107,—
Archīvu pētīšanai Latvijas lietās — <i>A des recherches dans les archives pour des affaires lettonnes</i>	—	—
Zinātņu biedrībām — <i>A des sociétés scientifiques</i>	5 820,—	4 300,—
Gleznu iepirkšanai — <i>A l'acquisition de peintures</i>	1 000,—	1 000,—
Gleznu izstāžu sarīkošanai — <i>A l'organisation des expositions de peinture</i>	35 500,—	36 300,—
Mākslas reprodukciju mapu izdošanai — <i>A l'édition de cartons de reproductions d'art</i>	2 000,—	—
Manuskriptu atpirkšanai — <i>A l'achat de manuscrits</i>	5 000,—	5 000,—
Latviešu rakstnieku darbu tulkošana un izdošana svešās valodās — <i>A la traduction et l'édition d'écrits lettons en langues étrangères</i>	3 650,—	—
Klasiku tulkošana un izdošana latviešu valodā — <i>A la traduction et l'édition d'oeuvres classiques en langue lettonne</i>	7 780,—	4 370,—
Kompozīciju atpirkšanai un izdošanai — <i>A l'acquisition et l'édition de compositions</i>	5 000,—	3 600,—
Izpildošo mākslinieku izglītošanai ārzemēs — <i>Aux artistes exécutants à l'instruction à l'étranger</i>	10 391,70	15 000,—
Simfoniskai mūzikai — <i>Pour la musique symphonique</i>	24 200,—	27 300,—
Tautas konservatorijām — <i>Aux conservatoires populaires</i>	14 000,—	16 000,—
Koŗiem dziedāšanas veicināšanai — <i>A des choeurs pour la propagation du chant</i>	11 100,—	15 000,—
Centrālai noŗu bibliotēkai — <i>A la bibliothèque centrale de notes</i>	1 300,—	4 000,—
Koncertiem provincē — <i>Pour concerts dans la province</i>	6 000,—	6 000,—
Žurnālu abonēšanai tautas un skolu bibliotēkām — <i>Aux bibliothèques populaires et scolaires à l'abonnement de journaux</i>	—	6 000,—
Tautas bibliotēku ierīcībai un papildināšanai — <i>A l'organisation et au complètement des bibliothèques populaires</i>	43 999,44	55 250,—
Skolu bibliotēku ierīcībai un papildināšanai — <i>A l'organisation et au complètement des bibliothèques scolaires</i>	1 236,60	10 000,—
Pabalsti Rīgas un provinces teātriem — <i>Subventions aux théâtres de Riga et des provinces</i>	15 000,—	15 000,—
ReĶisoru ārzemju komandējumiem — <i>Aux régisseurs pour délégations à l'étranger</i>	355 862,50	371 825,—
Populāri-zinātnisku rakstu izdošanai — <i>A l'édition d'écrits scientifiques-populaires</i>	—	5 900,—
Pabalsti sportam un fiziskai audzināšanai — <i>Subventions pour sport et éducation physique</i>	87 600,—	96 193,75
Fiziskās audzināšanas darbinieku izglītībai — <i>A l'instruction des travailleurs pour l'éducation physique</i>	30 000,—	15 000,—
Kursiem, lekcijām un tautas augstskolām — <i>Pour des cours, des conférences et des universités populaires</i>	1 000,—	—
Organizācijām kultūrāliem mērķiem — <i>Aux organisations pour des buts civilisateurs</i>	56 085,20	20 000,—
Draudzīgam aicinājumam — <i>Service d'amitié</i>	219 506,37	236 211,92
Tēvzemes balvas fondam — <i>Au fonds pour le «Prix de la Patrie»</i>	60 000,—	80 000,—
Daŗādi — <i>Divers</i>	—	50 000,—
	—	1 740,—
Kopā — Total	1 403 463,16	1 492 597,67
Kultūras fonda izdevumi — <i>Dépenses du Fonds de Culture</i>		
Kanceļejai un kontrolei — <i>A la chancellerie et au contrôle</i>	6 000,—	6 000,—
Revīzijas un Tehniskai komisijai — <i>Aux commissions de révision et de technique</i>	9 000,—	9 000,—
Darbinieku atalgošanai — <i>A la rétribution des travailleurs</i>	4 090,69	4 769,28
Kopā — Total	19 090,69	19 769,28
Pavisam — Total général	1 422 553,85	1 512 366,95

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0306061091

142